

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

2007 - 2010

Α' Μέρος :
Στρατηγικό Σχέδιο

Ιούλιος 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
1. Αντικείμενο του Έργου	9
2. Σκοπιμότητα του Έργου	9
3. Θεσμικό πλαισιο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων	12
4. Πλαισιο Σύνταξης Επιχειρησιακού Προγράμματος	12
5. Συγκρότηση της Ομάδας Έργου	13
6. Προγραμματισμός του Έργου	16
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	18
1.1 Η ιστορική πορεία της πόλης	18
1.2 Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής	20
1.2.1 Πληθυσμιακή Πυκνότητα	20
1.2.2 Βασικά χωροταξικά – πολεοδομικά χαρακτηριστικά της περιοχής του ΟΤΑ	21
1.2.2.1 Υφιστάμενο ρυθμιστικό – πολεοδομικό πλαίσιο	21
1.2.2.2 Ρυθμιστικό Σχέδιο και Πρόγραμμα Προστασίας Περιβάλλοντος της Αθήνας	22
1.2.2.3 Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου Αθηναίων	26
1.2.2.4 Πολεοδομικές ενότητες και χρήσεις γης	27
1.2.2.5 Κτιριακό απόθεμα	28
1.2.3 Χρήσεις γης	29
1.2.4 Πράσινο	30
1.2.5 Ατμοσφαιρική ρύπανση	30
1.2.6 Ακουστικό Περιβάλλον	32
1.2.7 Κλίμα – Αστικό Κλίμα	33
1.2.8 Υδάτινοι Πόροι	33
1.2.9 Αποχέτευση	34
1.2.10 Ενέργειακή Κατανάλωση	34
1.2.11 Αστική Πανίδα	35
1.2.11 Περιβάλλον και Υγεία	36
1.2.12 Απορρίμματα	37
1.2.13 Κυκλοφοριακό – Μεταφορές	40
1.2.14 Στοιχεία Στάθμευσης στο Δήμο Αθηναίων	43
1.3 Κοινωνική, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός	50
1.3.1 Εξέλιξη του Πληθυσμού της περιοχής του Δήμου Αθηναίων	50
1.3.2 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά και παράμετροι υγείας	53
1.3.3 Υποδομές Εκπαίδευσης της περιοχής του Δήμου Αθηναίων	84
1.3.4 Δομές κοινωνικής υποστήριξης	100
1.3.5 Υποδομές Υγείας – Πρόνοιας της περιοχής του Δήμου Αθηναίων	118
1.3.6 Πολιτιστική υποδομή και δραστηριότητες της περιοχής του Δήμου Αθηναίων	123
1.3.7 Αθλητικές υποδομές και δραστηριότητες της περιοχής του Δήμου Αθηναίων	135
1.4.1 Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Αστικών Κέντρων και η Θέση της Αθήνας	147
1.4.1.1 Ευρωπαϊκές Μητροπόλεις στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα	147
1.4.1.2 Οι Μεσογειακές μητροπόλεις	149

1.4.1.3 Η θέση της Αθήνας στο Ευρωπαϊκό σύστημα αστικών κέντρων	151
1.4.2 Το Ελληνικό Σύστημα Αστικών Κέντρων και η Θέση της Αθήνας.....	157
1.4.3 Η Φυσιογνωμία και οι Οικονομικές Επιδόσεις της Περιοχής Μελέτης.....	162
1.4.5 Οι οικονομικές επιδόσεις της περιοχής μελέτης.....	164
1.4.6 Η κλαδική διάρθρωση της οικονομικής δραστηριότητας	166
1.4.7 Ανάλυση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας Παραγωγής.....	168
1.4.8 Η σύνθεση της απασχόλησης	170
1.4.9 Η εγκατάσταση της βιομηχανικής δραστηριότητας στη Νομαρχία Αθηνών	172
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	176
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ . 176	
2.1 Ανάλυση και αξιολόγηση εσωτερικής κατάστασης Δήμου.....	176
2.1.1 Οργανωτική δομή	176
2.1.2 Οικονομική κατάσταση	236
Ανάλυση εσωτερικής κατάστασης εποπτευομένων νομικών προσώπων.....	315
Εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα.....	315
2.2.2 Δελτία εσωτερικής κατάστασης Νομικών Προσώπων	322
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ..... 333	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	359
ΑΝΑΛΥΣΗ SWOT ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΑΘΗΝΑΙΩΝ..... 359	
3.1 Ανάλυση SWOT για την ευρύτερη περιοχή του Δήμου Αθηναίων.....	361
3.2 Ανάλυση SWOT για τις υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων και των Νομικών Προσώπων του	379
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	395
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ 395	
4.1 Το πλαίσιο της στρατηγικής της ανάπτυξης.....	395
4.2 Οι Κοινοτικές προτεραιότητες ανάπτυξης.....	398
4.3 Οι Εθνικές προτεραιότητες	401
4.4 Οι προτεραιότητες ανάπτυξης της Αττικής	404
4.5 Νέο θεσμικό πλαίσιο και δεδομένα που επηρεάζουν τις προτεραιότητες και τη στρατηγική για την προώθηση των στόχων της εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου	405
4.5.1 Καθιέρωση συστήματος διοίκησης με στόχους και μέτρηση της αποδοτικότητας... ..	406
4.5.2 Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης (Κ.Π.Α)	407
4.5.3 Νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων.....	408
4.5.4 Θεσμικό πλαίσιο για της Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α.....	410

4.5.5 Θεσμικό πλαίσιο για τα τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα και τα Ετήσια Προγράμματα Δράσης στους Ο.Τ.Α.	412
4.5.6 Νέος Κώδικας Κατάστασης Δημοτικών και Κοινωνικών Υπαλλήλων	414
4.5.7 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση» του ΕΣΠΑ 2007-2013	414
4.5.8 Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013.....	418
4.5.9 Σύστημα Επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειας των Ο.Τ.Α.	420
4.6 Στρατηγικός Στόχος – ‘Όραμα	423
4.7 Γενικοί Στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος	425
4.8 Άξονες και Μέτρα του Επιχειρησιακού Προγράμματος.....	426
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΟΝΙΜΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	443
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Ι.Δ. ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ	447

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σύμφωνα με την Υ.Α. 16422 (17/4/2008) ο Δήμος Αθηναίων, για τη σύνταξη του Επιχειρησιακού του Προγράμματος, ακολούθησε τη διαδικασία που προβλέπεται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, και συγκεκριμένα :

- Με Απόφαση του Δημάρχου Νικήτα Κακλαμάνη συγκροτήθηκε η Διεπιστημονική Ομάδα 'Εργου (ΔΟΕ), σύμφωνα με το άρθρο 1 (Όργανα κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος) του Π.Δ. 185/10-9-2007 (ΦΕΚ 221/12-9-2007).
- Η ΔΟΕ, εκπόνησε – σε συνεργασία με τις Υπηρεσίες και τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου – κείμενο σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση (στην περιοχή του Δήμου και στις υπηρεσίες) και την αξιολόγησή της, σύμφωνα με την παρ. 1, άρθρου 2 (διαδικασίες κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος) του Π.Δ. 185/10-9-2007 (ΦΕΚ 221/12-9-2007).
- Εισήγαγε το κείμενο στις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων, ζητώντας να καταθέσουν εγγράφως τις απόψεις τους, σύμφωνα με την παρ. 1, άρθρου 2 (διαδικασίες κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος) του Π.Δ. 185/10-9-2007 (ΦΕΚ 221/12-9-2007).
- Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία της αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης και τις γραπτές εισηγήσεις των υπηρεσιών, η ΔΟΕ εκπόνησε σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού, το οποίο υποβλήθηκε στο Δήμαρχο Νικήτα Κακλαμάνη, σύμφωνα με την παρ. 1, άρθρου 2 (διαδικασίες κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος) του Π.Δ. 185/10-9-2007 (ΦΕΚ 221/12-9-2007).
- Ο Δήμαρχος Νικήτας Κακλαμάνης εισηγήθηκε το σχέδιο στρατηγικού σχεδιασμού στο Δημοτικό Συμβούλιο της 9^η Ιουνίου 2008 για συζήτηση και ψήφιση, σύμφωνα με την παρ. 2, άρθρου 2 (διαδικασίες κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος) του Π.Δ. 185/10-9-2007 (ΦΕΚ 221/12-9-2007), και ελήφθη η υπ' αριθμ. 962/9-6-08 απόφαση του Σώματος, βάσει της οποίας εγκρίθηκε ο Στρατηγικός Σχεδιασμός.
- Το εγκεκριμένο κείμενο Στρατηγικού Σχεδιασμού, δημοσιοποιήθηκε για δημόσια διαβούλευση σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 2 του Π.Δ. 185/10-9-2007 (ΦΕΚ 221/12-9-2007).

Συγκεκριμένα έγιναν οι παρακάτω ενέργειες :

1. Αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του Δήμου συνοδευμένο από ερωτηματολόγιο, με το οποίο ζητήθηκε από τους δημότες να εκφράσουν τις απόψεις τους. Τα ερωτηματολόγια στη συνέχεια εστάλησαν στο Δήμο ηλεκτρονικά, ταχυδρομικά και με fax.
2. Στάλθηκε ταχυδρομικά, μαζί με το ερωτηματολόγιο στους ακόλουθους φορείς:

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ Α' ΑΘΗΝΑΣ
ΠΡΕΣΒΕΙΕΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΤΕΕ)
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΤΡΙΟ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΓΕΩΤΕΕ)
ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (ΣΕΤΕ)
ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ (ΣΕΒ)
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ (ΔΣΑ)
ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΑΘΗΝΩΝ (ΕΣΗΕΑ)
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΕΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΘΗΝΩΝ
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΜΕΣΟΥ ΒΟΗΘΕΙΑΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΑΓΟΡΑΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΑΪΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΘΕΡΜΙΚΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ (ΕΘΕΛ)
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ (ΟΑΣΑ)
ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ
ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΑΘΗΝΩΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΗΣΑΠ)
ΤΡΑΜ Α.Ε.
ΣΥΝΔΙΚΑΤΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΤΑΞΙ ΑΤΤΙΚΗΣ (ΣΑΤΑ)

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΛΛΗΝΩΝ ΗΘΟΠΟΙΩΝ
ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΓΕΣΕΕ
ΑΔΕΔΥ
ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ

Οι υπηρεσίες και τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου, λαμβάνοντας υπόψη το εγκεκριμένο κείμενο στρατηγικού σχεδιασμού, το οποίο αποτελεί προπαρασκευαστική πράξη του επιχειρησιακού προγράμματος, πρότειναν, κατ' αντιστοιχία με τους άξονες και τα μέτρα του Επιχειρησιακού Προγράμματος τους στόχους κάθε υπηρεσίας για την επόμενη περίοδο και τις δράσεις για την επίτευξη των στόχων αυτών ιεραρχημένες κατά σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 2 του Π.Δ. 185/10-9-2007 (ΦΕΚ 221/12-9-2007). Τα σχέδια δράσης των υπηρεσιών και των Νομικών Προσώπων κατατέθηκαν με γραπτή εισήγησή τους, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 2 του Π.Δ. 185/10-9-2007 (ΦΕΚ 221/12-9-2007) και πήραν τους ακόλουθους αριθμούς πρωτοκόλλου:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ
ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	172716
ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	172708
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ	172721
ΜΕΛΕΤΩΝ	172712
ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	172705
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ	172719
ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	172728
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	172727
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	172714
ΚΕΝΤΡΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ	172722
ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑΣ & ΠΡΑΣΙΝΟΥ	172717
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	172729
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ & ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	172718
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	172715
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	172713
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΕΛΕΓΧΟΥ & ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ	172711
ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ & ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ	172730

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	172731
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ & ΑΥΤΕΠΙΣΤΑΣΙΑΣ	172725
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	172724
ΤΑΜΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ	172723
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	172720

Τα Νομικά Πρόσωπα, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 2 του Π.Δ. 185/10-9-2007 (ΦΕΚ 221/12-9-2007), έλαβαν αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων, για τους στόχους και τις δράσεις που τα αφορούν και πήραν τους ακόλουθους αριθμούς πρωτοκόλλου:

ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ	ΑΠΟΦΑΣΗ Δ.Σ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	10/16-07-08	173464
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΣΗΣ	9/7/2008	173448
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΒΡΕΦΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	300/08	173354
ΙΔΡΥΜΑ ΑΣΤΕΓΩΝ	7/4-7-08	175152
ΜΟΥΣΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ	10/3-7-08	175148
ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ	9/7/2008	173434
ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΣΗΣ	8/7/2008	173347
ΤΕΧΝΟΠΟΛΙΣ	20/8-7-08	173367
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΕΩΝ "ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ"	175/21-7-08	175151
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑΣ "ΑΘΗΝΑ 9.84"	87/7-7-08	175149
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	108/15-7-08	175154
ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	88/2-4-2008	173336
ΑΘΗΝΑΙΚΟ ΑΕΡΙΟ Α.Ε.	16/10/2007, 13/12/2007	175155, 175156
ΔΙΠΛΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ Α.Ε.	28/27-06-08	175157

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΘΗΝΩΝ	16/23-7-2007	175150
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	24/21-7-08	175153
ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	4/7/2008	173403

- Στη συνέχεια η Ομάδα έργου επεξεργάστηκε και συνέθεσε όλες τις προτάσεις, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 2 του Π.Δ. 185/10-9-2007 (ΦΕΚ 221/12-9-2007) και συνέταξε το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Αθηναίων.
- Ο Δήμαρχος Νικήτας Κακλαμάνης εισηγήθηκε το ολοκληρωμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο Δημοτικό Συμβούλιο της 22ας Ιουλίου 2008 για συζήτηση και ψήφιση, και ελήφθη η υπ' αριθμ. 1337/22-7-08 απόφαση του Σώματος, βάσει της οποίας εγκρίθηκε το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Αθηναίων για την περίοδο 2007-2010
- Στη συνέχεια το εγκεκριμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, μετά τον έλεγχο της νομιμότητας για την τήρηση της διαδικασίας κατάρτισής του από την Περιφέρεια, θα καταχωρηθεί στην ιστοσελίδα του Δήμου και θα δημοσιοποιηθεί με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο (παρ. 7 & 8 του άρθρου 2 του Π.Δ. 185/10-9-2007 (ΦΕΚ 221/12-9-2007).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Αντικείμενο του Έργου

Αποστολή του προτεινόμενου έργου είναι να αποτελέσει ένα επιχειρησιακό εργαλείο σχεδιασμού, ανάλυσης, αξιολόγησης και υλοποίησης δράσεων και πολιτικών, οι οποίες θα συμβάλλουν στη βιώσιμη και μακροχρόνια ανάπτυξη του Δήμου. Ταυτόχρονα, ένα τέτοιο Σχέδιο καθίσταται αναγκαίο για τη χρηματοδότηση όλων των προτεινόμενων σε Κοινοτικά Προγράμματα παρεμβάσεων, για την ανάπτυξη της περιοχής, καθώς και για την προετοιμασία του Δήμου για την αναπτυξιακή του στρατηγική για τη νέα προγραμματική περίοδο του ΕΣΠΑ 2007-2013.

Το παρόν επιχειρησιακό σχέδιο του Δήμου Αθηναίων εκπονήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις, ρυθμίσεις και οδηγίες που αφορούν στη διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. Βασικό αντικείμενο του έργου είναι η εκπόνηση ενός σύγχρονου, λειτουργικού και ταυτόχρονα παρεμβατικού Επιχειρησιακού Σχεδίου που θα συντελέσει ως μεθοδολογικό εργαλείο για την αναπτυξιακή πορεία του Δήμου Αθηναίων κατά την περίοδο 2008 – 2010.

2. Σκοπιμότητα του Έργου

Τα προβλήματα στα οποία καλούνται να ανταποκριθούν, αλλά και ο ευρύτερος ρόλος που καλούνται να διαδραματίσουν οι Ο.Τ.Α. στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία, γίνεται ολοένα και πιο πολυσύνθετος. Η αρχή της επικουρικότητας δείχνει να είναι πιο επίκαιρη από ποτέ, δεδομένου ότι πολλά από τα βασικά προβλήματα της καθημερινότητας του πολίτη αδυνατούν να επιλυθούν από τα απομακρυσμένα προς αυτόν κέντρα λήψεως των αποφάσεων. Η αξία του ρόλου των Οργανισμών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, παρ' όλες τις δυσκολίες που σαν θεσμός καλείται να αντιμετωπίσει, σταδιακά εδραιώνεται στη συνείδηση του πολίτη, θέση που άλλωστε εδώ και πολλά χρόνια κατέχει στις περισσότερες σύγχρονες δημοκρατικές και ευνομούμενες κοινωνίες. Οι Ο.Τ.Α. εκτός από όργανα εκτελεστικού χαρακτήρα μπορούν και πρέπει να διαδραματίσουν πρωτεύοντα ρόλο και ως όργανα σχεδιασμού και προγραμματισμού, προβάλλοντας τους κατευθυντήριους προγραμματικούς άξονες, όπως αυτοί εκφράζονται μέσα από τις ανάγκες και τα αιτήματα των τοπικών κοινωνιών. Άλλωστε η αρχή του Δημοκρατικού Προγραμματισμού από την οποία

διαπνέεται ολόκληρο το σύστημα του Εθνικού Προγραμματισμού, προβλέπει μια ανάλογη μορφή συμμετοχής για τους Ο.Τ.Α.

Η εκπόνηση ενός Επιχειρησιακού προγράμματος (ΕΠ) αποτελεί ουσιαστικό μέσο για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη οργάνωση και διαχείριση των τοπικών αναγκών και προτεραιοτήτων, για την αναβάθμιση των παρερχομένων υπηρεσιών, για την ενδυνάμωση της διαδικασίας του δημοκρατικού προγραμματισμού και της δημοκρατικής συμμετοχής, άλλα και για τη βελτίωση μια σειράς παραμέτρων που θα εξεταστούν στη συνέχεια.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα είναι ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα σε τοπικό επίπεδο, το οποίο περιλαμβάνει ένα πλέγμα κάθετων και οριζόντιων δράσεων. Στόχος του είναι να αποτελέσει το βασικό «εργαλείο» σχεδιασμού για κάθε ΟΤΑ προκειμένου να μπορέσει να ανταπεξέλθει στις σύγχρονες απαιτήσεις που επιτάσσει, τόσο η ανάγκη ευρωπαϊκού προσανατολισμού της Αυτοδιοίκησης, όσο και η ανάγκη της αειφόρου ανάπτυξης και ευημερίας του τοπικού πληθυσμού.

Η αναγκαιότητα των επιχειρησιακών προγραμμάτων έγινε έντονη μετά την προβληματική εφαρμογή των Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (Τ.Α.Π.), πολλά από τα οποία δεν κατάφεραν να υλοποιηθούν και παρέμειναν στη φάση της σχεδίασης. Οι κυριότερες αδυναμίες των Τ.Α.Π. μπορούν να αποδοθούν συγκεντρωτικά στους εξής λόγους:

- Σχεδίαση των προγραμμάτων σε εξωτερικά γραφεία μελετών, τα οποία μη γνωρίζοντας τις πραγματικές ανάγκες κάθε περιοχής προχωρούσαν σε μελέτες, που δεν ανταποκρίνονταν στα πραγματικά τοπικά δεδομένα.
- Ελλιπής συνεργασία με τους τοπικούς φορείς και κατοίκους οι οποίοι θα έπρεπε φυσιολογικά να έχουν τον «πρώτο λόγο» στις αποφάσεις και την υλοποίηση του προγράμματος.
- Ανεπάρκεια των διαθέσιμων οικονομικών πόρων σε σχέση με αυτούς που απαιτούσε το Τ.Α.Π.
- Ελλειψη αξιολόγησης και συνεχούς αναπροσαρμογής του Τ.Α.Π. μετά τη διαδικασία εφαρμογής.
- Εγγενής αδυναμία των Ο.Τ.Α. αναφορικά με την ανεπάρκεια εξειδικευμένου προσωπικού, ικανού να υλοποιήσει και να συνεχίσει την αναπτυξιακή δυναμική των αρχών του Τ.Α.Π. στις δράσεις των Ο.Τ.Α.

Οι παραπάνω παράγοντες αποτελούν και τις σημαντικότερες αδυναμίες που επιχειρεί να καλύψει ο θεσμός των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, μέσα από μία ολοκληρωμένη αντίληψη για τον προγραμματισμό και την εφαρμογή του, σε τοπικό επίπεδο. Στην ουσία δεν πρόκειται για μια ακόμα οικονομοτεχνική μελέτη αλλά για ένα πλήθος ενεργειών και προβλέψεων, προσανατολισμένων στην επίτευξη συγκεκριμένων στόχων σε καθορισμένο χρονικό διάστημα. Σκοπός του είναι να διερευνήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, να αναδείξει ενδεχόμενες ευκαιρίες και προοπτικές ανάπτυξης, όπως επίσης να εντοπίσει και να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τους τοπικούς πόρους. Σε αυτό το πλαίσιο, παρά τη μεγάλη σημασία του στοιχείου της τοπικότητας, η περιοχή δεν εξετάζεται ως μια απομονωμένη ανθρωπογεωγραφική ενότητα, αλλά ενταγμένη στο ευρύτερο περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό σύνολο.

Με βάση τα παραπάνω χαρακτηριστικά, η άσκηση της τοπικής αναπτυξιακής δράσης αποκτά μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα, ακρίβεια, διαφάνεια τόσο στην κοινωνία όσο και έναντι των υπολοίπων επιπέδων διοίκησης, αλλά και μια ολοκληρωμένη προσέγγιση των τοπικών αναγκών σε συνάρτηση με τις ευρύτερες εθνικές κατευθύνσεις και στρατηγικές.

Η βασική φιλοσοφία της όλης προσπάθειας είναι προσανατολισμένη στην ενδυνάμωση της ικανότητας των Ο.Τ.Α. και συγκεκριμένα του Δήμου Αθηναίων, σε δράσεις προγραμματισμού αλλά και ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού, στην οριοθέτηση νέων επιχειρησιακών προτύπων στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στην ανάδειξη των δυνατοτήτων των Ο.Τ.Α. στη διαδικασία του σχεδιασμού.

Το Πρόγραμμα ουσιαστικά θα έχει μεσοπρόθεσμο χαρακτήρα τετραετούς διάρκειας, αποκρυσταλλώνοντας με αυτόν τον τρόπο τους στόχους της υπάρχουσας Δημοτικής Αρχής για το συγκεκριμένο διάστημα. Η υλοποίηση του θα γίνει μέσω ετησίων προγραμμάτων δράσης τα οποία θα αποτελούν τις επιμέρους πράξεις του τετραετούς προγράμματος.

3. Θεσμικό πλαίσιο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Το παρόν επιχειρησιακό σχέδιο εκπονήθηκε με βάση τη σχετική νομοθετική υποχρέωση που απορρέει από το κεφάλαιο Ζ', άρθρα 203 έως 206 του Ν. 3463/2006. Συμπληρωματικά για τη σύνταξη του λήφθηκαν υπόψη τα ακόλουθα.

- *Νόμος 3463/2007 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων».*
- *Προεδρικό διάταγμα 185, Φ.Ε.Κ. 221, της 12 Σεπτεμβρίου 2007, τεύχος πρώτο «όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού».*
- *Η εγκύκλιος 66,*
- *Η εγκύκλιος 45, της 25 Οκτωβρίου 2006 του Υφυπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΕΠ) Ο.Τ.Α.».*
- *Η 18183/2 Απριλίου 2007 Υπουργική Απόφαση «Περιεχόμενο, δομή και τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού» (διόρθωση σφάλματος).*
- *Η 4503/8 Αυγούστου 2007 Υπουργική Απόφαση «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 18183/2 Απριλίου 2007 Υπουργική Απόφασης».*
- *Ο οδηγός κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ο.Τ.Α. της ΕΕΤΑΑ.*

Για το επιχειρησιακό πρόγραμμα του Δήμου καταβλήθηκε προσπάθεια, ώστε να κωδικοποιηθεί κατά το δυνατόν σε όλα τα σημεία του. Επιλέχθηκε η παρουσίαση όλων των πληροφοριών με τη μορφή μικρών κειμένων και πινάκων και αποφεύχθηκαν οι μακροσκελείς αναφορές σε όλα τα κεφάλαια του. Ακόμη, έγινε επιλογή και παράθεση μόνο των αναγκαίων στοιχείων που τεκμηριώνουν τις δράσεις που προτείνονται. Με τον τρόπο αυτό, εκτιμήθηκε ότι είναι δυνατή η άμεση άντληση των αναγκαίων πληροφοριών, αλλά και η συνοπτική και τεκμηριωμένη περιγραφή των προτεινόμενων δράσεων και ενεργειών.

4. Πλαίσιο Σύνταξης Επιχειρησιακού Προγράμματος

Η διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος ακολούθησε ένα συγκεκριμένο μεθοδολογικό πλαίσιο το οποίο σηρίχθηκε στα εξής:

- Ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου Αθηναίων, με έμφαση στον τρόπο που αυτό επηρεάζει τη λειτουργία του Δήμου, προκειμένου να καταγραφούν τα προβλήματα και οι ευκαιρίες που παρουσιάζονται.

- Ανάλυση εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου με σκοπό να εντοπιστούν οι αδυναμίες αλλά και τα πλεονεκτήματα που παρουσιάζονται στην οργάνωση και λειτουργία του.
- Διατύπωση του Οράματος, της Στρατηγικής και του Προγραμματισμού.
- Εξειδίκευση του Επιχειρησιακού Προγράμματος σε δράσεις, άξονες, μέτρα, προϋπολογισμούς και χρονοδιαγράμματα.

Σημειώνεται ότι η εκπόνηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος υλοποιήθηκε σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες και τον υφιστάμενο προγραμματισμό της Διεπιστημονικής Ομάδας Έργου στηριζόμενη στα κάτωθι βήματα/στάδια υλοποίησης:

- Βήμα 1: Προετοιμασία και Οργάνωση
- Βήμα 2: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής του Δήμου
- Βήμα 3: Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση του Δήμου και των νομικών προσώπων του ως οργανισμών
- Βήμα 4: Καθορισμός της στρατηγικής και των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων
- Βήμα 5: Έγκριση του Στρατηγικού Σχεδίου και διαδικασίες διαβούλευσης
- Βήμα 6: Κατάρτιση Σχεδίων Δράσης
- Βήμα 7: Τετραετής προγραμματισμός των δράσεων
- Βήμα 8: Οικονομικός προγραμματισμός
- Βήμα 9: Ολοκλήρωση του προγράμματος και τελικές ενέργειες

5. Συγκρότηση της Ομάδας Έργου

Με απόφαση του Δημάρχου Αθηναίων συγκροτήθηκε Διεπιστημονική Ομάδα Έργου, η οποία είχε ως στόχο τη σύνταξη του Σχεδίου Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Αθηναίων κατά τη Δημοτική Περίοδο 2007-2010, σε συνεργασία με τα όργανα διοίκησης και τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, το οποίο και εγκρίνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Μέλη της ορίστηκαν:

A. Από τα όργανα διοίκησης:

1. Ο Αναπληρωτής Δήμαρχος κ. Ακριτίδης Πολυχρόνης.
2. Ο κ. Καραλής Αναστάσιος, Διευθυντής Σχεδιασμού και Επενδύσεων.

3. Η κ. Μπασιά Κλεοπάτρα, Διευθύντρια Μελετών.
4. Η κ. Παπακωνσταντίνου Έλλη, Διευθύντρια Σχεδίου Πόλεως.
5. Ο κ. Κολοκοτσάς Γεώργιος, Διευθυντής Λογιστικού Προϋπολογισμού.
6. Ο κ. Μαθιουδάκης Γεώργιος, Διευθυντής Ανθρώπινου Δυναμικού.

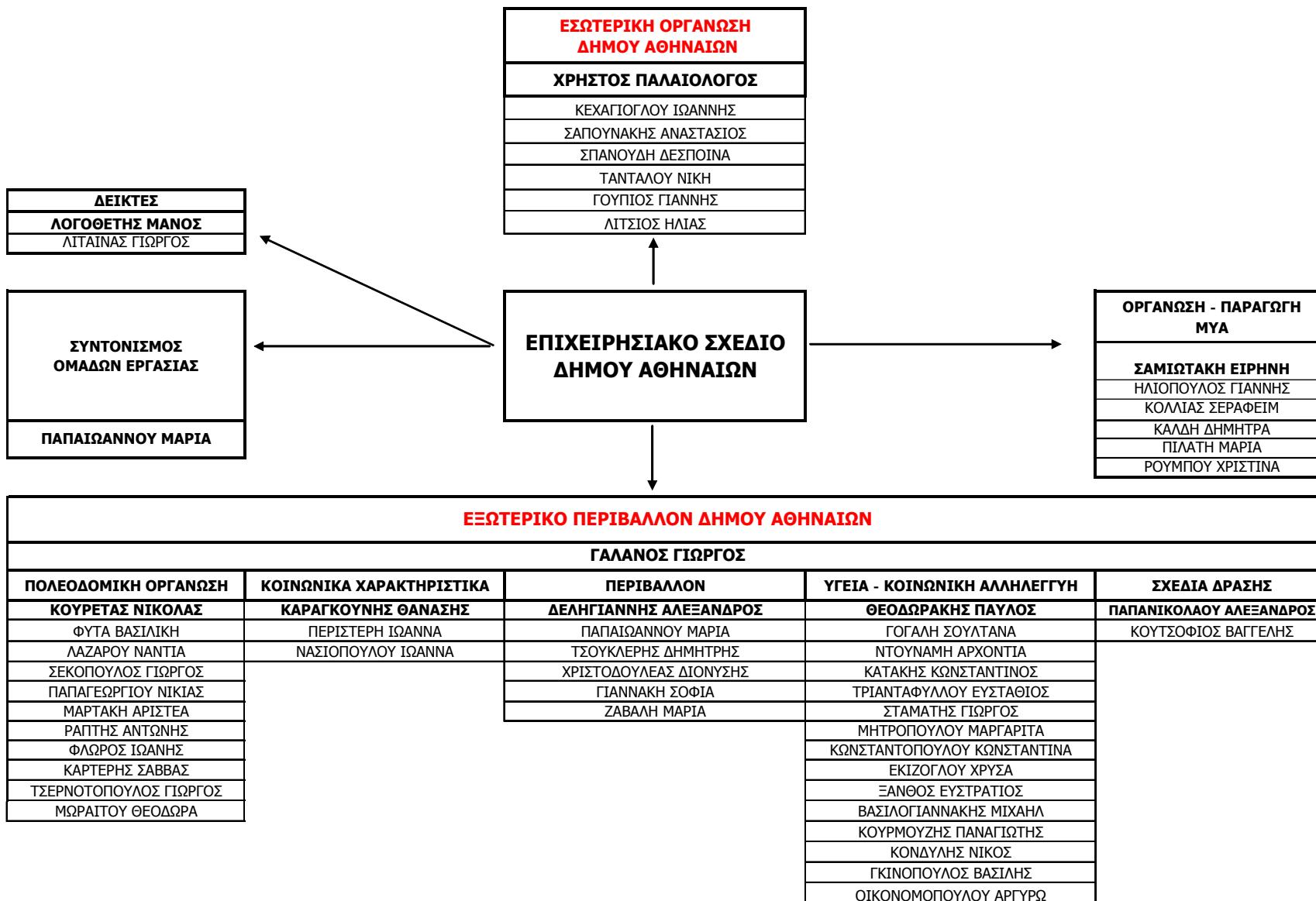
Β. Από ειδικούς συμβούλους και συνεργάτες του Δημάρχου:

1. Ο κ. Θεοδωράκης Παύλος, Σύμβουλος του Δημάρχου σε θέματα Κοινωνικής Πολιτικής.
2. Ο κ. Κίσσας Χρήστος, Διευθύνων Σύμβουλος της Αναπτυξιακής Εταιρείας του Δήμου Αθηναίων.
3. Η κ. Λαγουδάκη Αναστασία, Σύμβουλος Δημάρχου-Υπεύθυνη Μ.Υ.Α.

Υπεύθυνη και προέδρευουσα της ομάδας έργου ορίστηκε η κ. Λαγουδάκη και τη γενική εποπτεία της ομάδας έχει ο Δήμαρχος Νικήτας Κακλαμάνης.

Την ομάδα έργου πλαισίωσαν οι ακόλουθες ομάδες εργασίας:

ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

6.Προγραμματισμός του Έργου

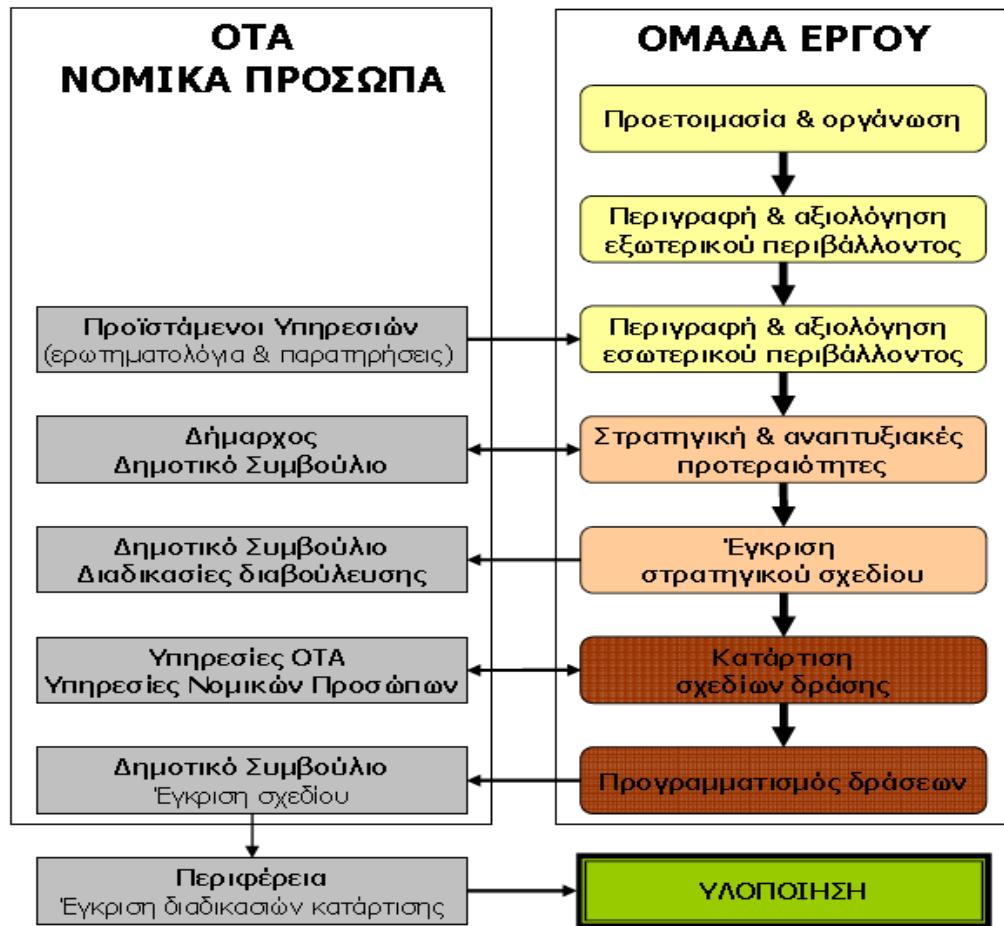
Σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Οδηγό Κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Ο.Τ.Α. της ΕΕΤΑΑ (Σεπτέμβριος 2007) και τις εκτιμήσεις της Ομάδας Έργου, ορίστηκε το χρονοδιάγραμμα κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Αθηναίων.

Μετά την Εγκύλιο **16422/17-4-2008** που παρατείνει την κατάρτιση του Επιχειρησιακού μέχρι την **31^η Ιουλίου 2008** το χρονοδιάγραμμα τροποποιήθηκε ως εξής:

ΦΑΣΕΙΣ	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ
Προετοιμασία	ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2007	
Στρατηγικός Σχεδιασμός		9 ΙΟΥΝΙΟΥ 2008
Διαδικασίες Διαβούλευσης	10 ΙΟΥΝΙΟΥ 2008	25 ΙΟΥΝΙΟΥ 2008
Επιχειρησιακός και Οικονομικός Προγραμματισμός	9 ΙΟΥΝΙΟΥ 2008	20 ΙΟΥΛΙΟΥ 2008
Ολοκλήρωση και Έγκριση του Προγράμματος		21 ΙΟΥΛΙΟΥ 2008

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζονται συνοπτικά τα βήματα που ακολουθήθηκαν για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος, καθώς επίσης και η εμπλοκή που είχαν οι φορείς στη διαδικασία αυτή. Ειδικότερα, όπως φαίνεται και από τον προαναφερόμενο προγραμματισμό του έργου, εντοπίζονται τρεις διακριτές ενότητες: Η πρώτη αφορά στην αποτύπωση και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου και των Νομικών Προσώπων, κατά την οποία η συλλογή των στοιχείων που απαιτούνται έγινε μέσω πρωτογενούς και δευτερογενούς έρευνας. Καθοριστικό ρόλο στην ενότητα αυτή έχει η συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους προϊσταμένους, προκειμένου να αποτυπωθεί και αξιολογηθεί η υφιστάμενη κατάσταση της εσωτερικής λειτουργίας των υπηρεσιών. Ακολουθεί η διατύπωση του οράματος, της στρατηγικής και των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων που θα αποτελέσουν τους κύριους άξονες πολιτικής για την τρέχουσα τετραετία. Στην ενότητα αυτή

απαιτούμενη είναι η εμπλοκή του Δημάρχου και του Δημοτικού Συμβουλίου, το οποίο εγκρίνει το στρατηγικό σχέδιο που προτείνεται από τη διεπιστημονική Ομάδα Έργου.

Η διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος ολοκληρώνεται με την εξειδίκευση της προηγούμενης ενότητας, μέσω της κατάρτισης σχεδίων δράσης εγκεκριμένων από τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών Προσώπων, και του χρονικού και οικονομικού προγραμματισμού των επιμέρους δράσεων. Στη συνέχεια ακολουθεί η έγκριση από την Περιφέρεια της διαδικασίας κατάρτισής του και η εξειδίκευση του, σε ετήσια επιχειρησιακά προγράμματα, προκειμένου να δρομολογηθεί η υλοποίησή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

1.1 Η ιστορική πορεία της πόλης

Η Αθήνα, η πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους, λόγω της μακράς και πλούσιας ιστορίας της, αναμφισβήτητα κατατάσσεται μεταξύ των σπουδαιότερων πόλεων του κόσμου. Από την εποχή του Περικλή μέχρι σήμερα, θεωρείται λίκνο του Πολιτισμού που επηρέασε ολόκληρη την ανθρωπότητα. Αντίστοιχο διαχρονικό ρόλο επιφύλαξε η ιστορία και στον Δήμο των Αθηναίων.

Η ιστορική πορεία της πόλης έχει τις ρίζες της στη νεολιθική εποχή, ενώ οι λαμπρές σελίδες στην ιστορία της ξετυλίγονται με τις νομοθετικές και πολιτικές μεταρρυθμίσεις του Σόλωνα και του Κλεισθένη, κατά τον 6ο αιώνα π.Χ., με τις οποίες δημιουργείται ο τύπος πολιτεύματος, ο οποίος θεωρείται σήμερα ως ο καταλληλότερος, η Δημοκρατία. Ακολουθούν οι Περσικοί πόλεμοι και η νίκη των Αθηναίων στον Μαραθώνα που σηματοδοτεί και τη χρυσή εποχή της Αθήνας, η οποία τίθεται επικεφαλής της Δηλιακής-Αθηναϊκής συμμαχίας και εξελίσσεται στη σημαντικότερη δύναμη της Μεσογείου. Συγχρόνως, η δημοκρατία παίρνει την οριστική της μορφή, ενώ αναπτύσσονται οι τέχνες και τα γράμματα. Άν και η εμφύλια διαμάχη με την άλλη μεγάλη ελληνική πόλη, τη Σπάρτη, την οδηγεί στην πτώση και την παρακμή, η Αθήνα συνεχίζει να λειτουργεί σαν πνευματικό και πολιτιστικό κέντρο, μια ιδιότητα που διατήρησε και στα ρωμαϊκά χρόνια.

Η νέα εποχή, που ορίζεται από την ίδρυση της Κωνσταντινούπολης και την επικράτηση του χριστιανισμού, βρίσκει την Αθήνα σε πτωτική πορεία. Σημάδια ανάκαμψης φαίνονται κατά τον 11ο και 12ο αιώνα όταν και αναγείρονται πολλοί ναοί και μονές. Στη συνέχεια πέφτει θύμα της ληστρικής διάθεσης των σταυροφόρων που τη μετατρέπουν σε δουκάτο. Η κατάκτηση της Αθήνας από τους Τούρκους σηματοδοτεί μια νέα εποχή. Η συμμετοχή της πόλης στο βενετουρκικό πόλεμο, κατά το 1684-1699, φέρνει την ερήμωση και την καταστροφή, ενώ ο Παρθενώνας παθαίνει σοβαρές ζημιές. Στη λεγόμενη δεύτερη περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας

που ακολούθησε η πόλη δεν παρουσίασε καμιά ανάπτυξη. Μετά την Επανάσταση του 1821 η Αθήνα είναι ερειπωμένη και οι κάτοικοι της δεν ξεπερνούν τους 10.000.

Με την υπογραφή της Συνθήκης του Λονδίνου της 25^{ης} Απριλίου (7 Μαΐου) 1832 καθορίσθηκε η νομική υπόσταση του νέου Ελληνικού Κράτους και ορίσθηκε βασιλιάς ο ανήλικος γιος του Λουδοβίκου της Βαυαρίας 'Οθων. Ο 'Οθων ήταν μάλιστα αυτός που έδωσε στην Αθήνα τη θέση που της αρμόζει. Με βασιλικό διάταγμα της 18^{ης} (30ής) Σεπτεμβρίου 1834 (Φ.Ε.Κ. 36) «Περί μεταθέσεως της Βασιλικής Καθέδρας εις Αθήνας» στην πόλη των Αθηνών «...η Καθέδρα ημών μετατίθεται κατά την α' Δεκεμβρίου τ.ε. εκ Ναυπλίου...» και «...θέλει επονομάζεσθαι απ' εκείνης της ημέρας Βασιλική Καθέδρα και Πρωτεύουσα». Με αυτό τον τρόπο η Αθήνα γίνεται το επίκεντρο όλων των πολιτικών και κοινωνικών εξελίξεων της Ελλάδας.

Λίγες ημέρες μετά τη μεταφορά της Πρωτεύουσας θα ιδρυθεί ο Δήμος Αθηναίων. Για τη σύστασή του εκδόθηκε βασιλικό διάταγμα, το οποίο δεν δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με ημερομηνία 1^η (13^η) Οκτωβρίου 1834. Σύμφωνα με αυτό ο Δήμος Αθηναίων κατατάχθηκε στη β' τάξη με πληθυσμό 7.177 κατοίκους, έδρα την πόλη των Αθηνών και ο δημότης ονομαζόταν Αθηναίος.

Αξίζει να αναφερθεί ότι το έμβλημα που χρησιμοποίησε ο Δήμος Αθηναίων, από την ιδρυσή του, δεν ήταν άλλο από την «Κραναία Αθηνά» και συνεπώς άμεσα συνδεδεμένο με τον μύθο που θέλει κατά την ιδρυση της πόλης να φιλονικούν η Αθηνά και ο Ποσειδώνας, για το ποιος θα επικρατήσει σ' αυτήν. Τότε που μετά από παρέμβαση του ο Δίας, για να λυθεί η διαφορά τους, πρότεινε να προσφέρει ο καθένας τους από ένα δώρο στην πόλη και όποιος χάριζε το ωραιότερο θα την έθετε υπό την προστασία του. Οι Αθηναίοι λοιπόν διάλεξαν το δώρο της Αθηνάς, την ελιά και όχι το αλμυρό νερό το δώρο του Ποσειδώνα και έτσι η θεά έγινε πολιούχος της μικρής πόλης, ενώ η ελιά που φύτεψε αποτέλεσε αντικείμενο λατρείας.

Δεν ήταν όμως παρά το 1893 όταν με διάταγμα καθιερώθηκε επισήμως η σφραγίδα του Δήμου Αθηναίων, της οποίας έμβλημα οριζόταν η «...εικόνα της πολιούχου Αθηνάς, κρατούσης εν τη δεξιά δόρυ και εχούσης υπό τας πόδας δύο κλάδους ελαίας και παρ' αυτοίς γλαύκα κύκλω δε τας λέξεις Δήμος Αθηναίων».

Τρία χρόνια αργότερα στην πόλη της Παλλάδας θα αναβιώσει ένας σπουδαίος θεσμός, ο οποίος συνεχίζει έως σήμερα να διαδίδει το πνεύμα της ειρήνης, της καλής θέλησης και της ευγενούς άμιλλας σε όλη την υφήλιο: οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Ένας θεσμός που έμελλε να φιλοξενήσει ξανά η Αθήνα, έναν και πλέον αιώνα μετά, το

2004 ενδύοντάς τον με αξίες και ιδανικά που έχουν τις ρίζες τους στο αρχαίο ελληνικό πνεύμα.

Ριζική ήταν η αλλαγή που δέχθηκε η πόλη της Αθήνας μετά τον Α' Παγκόσμιο πόλεμο και τη Μικρασιατική Καταστροφή, κυρίως λόγω της ανταλλαγής πληθυσμών μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας, όταν πολλοί πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν στην Πρωτεύουσα και στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής. Παρόλο που η πόλη γέμισε ασφυκτικά και υπήρχε η ανάγκη για επέκταση, η Αθήνα επωφελήθηκε σε μεγάλο βαθμό σε πολιτιστικό επίπεδο λόγω της πολυσυλλεκτικότητας διαφόρων πολιτισμικών στοιχείων.

Στις 28 Οκτωβρίου, 1940, όταν η Ελλάδα αρνήθηκε να ανοίξει τα σύνορά της στους Ιταλούς εισβολείς ξεκίνησε η εμπλοκή της χώρας στον Β' Παγκόσμιο πόλεμο. Με ελάχιστες δυνάμεις και μηδαμινό οπλισμό, οι Ελληνες κατάφεραν να εξαναγκάσουν τους Ιταλούς να υποχωρήσουν στην Αλβανία αλλά δεν άντεξαν μπροστά στις πολυπληθείς Ναζιστικές δυνάμεις. Την 27η Απριλίου 1941 οι Γερμανοί εισήλθαν στην Αθήνα. Από τους πρώτους μήνες της Κατοχής ο λαός των Αθηνών υπέφερε από την έλλειψη τροφίμων όπως και όλοι οι Έλληνες.

Στις 12 Οκτωβρίου 1944 «...ανεξάντλητα κύματα ελευθέρων Ελλήνων πλημμύρισαν ... τους δρόμους των Αθηνών...». Η Αθήνα ήταν ελεύθερη. Τα επόμενα 30 χρόνια ακολούθησαν ο εμφύλιος πόλεμος και το επιταetές στρατιωτικό καθεστώς, 'Ενα χρόνο μετά την ανατροπή του τελευταίου, το 1974, ως πολίτευμα της Ελλάδας ανακηρύχτηκε η Προεδρεύομενη Κοινοβουλευτική Δημοκρατία. Από το 1981 όταν ολοκληρώθηκε η είσοδος της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Αθήνα έχει εξελιχθεί σε μια σύγχρονη και πολύπλευρη Ευρωπαϊκή πόλη.

1.2 Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

1.2.1 Πληθυσμιακή Πυκνότητα

Η έκταση που καταλαμβάνει ο Δήμος Αθηναίων χαρακτηρίζεται πεδινή με μικρό υψόμετρο (70 μ.) και παρουσιάζει ομαλό γεωμορφολογικό ανάγλυφο με λίγες ήπιες εξάρσεις – λόφους (Λυκαβηττός, Ακρόπολη, Στρέφη, Αρδηττού κλπ.).

Αποτελεί έναν από τους πιό πυκνοκατοικημένους ΟΤΑ της Αττικής μετά από τους Δήμους Καλλιθέας και Νέας Σμύρνης, του οποίου ο πληθυσμός κατανέμεται σε επτά (7) Δημοτικά Διαμερίσματα. Στο παρακάτω πίνακα αποτυπώνεται η έκταση, ο

μόνιμος πληθυσμός και η πληθυσμιακή πυκνότητα των επτά (7) Δημοτικών Διαμεριμάτων:

Πίνακας 1 «Πληθυσμιακή Πυκνότητα Δήμου Αθηναίων»

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	ΣΥΝΟΙΚΙΕΣ	ΕΚΤΑΣΗ (στρ)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (Ε.Σ.Υ.Ε.2001)	ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ (κάτοικοι ανά στρέμμα)
1ο	ΙΛΙΣΙΑ, ΚΟΛΩΝΑΚΙ, ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ, ΜΟΥΣΕΙΟ-ΕΞΑΡΧΕΙΑ, ΑΓ.ΚΩΝ/ΝΟΣ-ΠΛ. ΒΑΘΗΣ, ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ-ΠΛΑΚΑ, ΚΟΥΚΑΚΙ-ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ, ΠΛ. ΑΡΕΣΣ-ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ	6.786	100.936	14,87
2ο	ΖΑΠΠΕΙΟ, ΩΔΕΙΟ, ΠΑΓΚΡΑΤΙ, ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ, ΓΟΥΒΑ, ΔΟΥΡΓΟΥΤΙ, Ν. ΚΟΣΜΟΣ, Α' ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ, ΣΤΑΔΙΟ	4.861	126.932	26,11
3ο	ΑΚΡΟΠΟΛΗ, ΑΝΩ-ΚΑΤΩ ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ, ΡΟΥΦ, ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ	6.053	54.794	9,05
4ο	ΚΟΛΩΝΟΣ, ΟΣΕ, ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ, ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥ, ΣΕΠΟΛΙΑ, ΝΙΡΒΑΝΑ	4.489	92.310	20,56
5ο	ΑΓ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ, ΠΡΟΜΠΟΝΑ, ΡΙΖΟΥΠΟΛΗ, ΑΝΩ ΠΑΤΗΣΙΑ, ΠΑΤΗΣΙΑ	4.018	105.539	26,27
6ο	ΠΛ. ΑΜΕΡΙΚΗΣ, ΠΛ. ΑΤΤΙΚΗΣ, ΑΝΩ ΚΥΨΕΛΗ, ΚΥΨΕΛΗ, ΝΕΑ ΚΥΨΕΛΗ	4.012	162.366	40,47
7ο	ΓΚΥΖΗ, ΠΟΛΥΓΩΝΟ, ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ, ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΣΩΝ-ΕΡΥΘΡΟΣ, ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ, ΓΟΥΔΗ, ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΙΚΑ	7.733	146.289	18,92
ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ		37.954	789.166	20,79

Μεταξύ των Δημοτικών Διαμερισμάτων του Δήμου Αθηναίων το πιό πυκνοκατοικημένο είναι το το 6^ο με πυκνότητα πληθυσμού 40,47 κατοίκους ανά στρέμμα και το πιο αραιοκατοικημένο είναι το 3^ο με 9,05 κατοίκους ανά στρέμμα.

1.2.2 Βασικά χωροταξικά – πολεοδομικά χαρακτηριστικά της περιοχής του ΟΤΑ

1.2.2.1 Υφιστάμενο ρυθμιστικό – πολεοδομικό πλαίσιο

Η χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση του Δήμου Αθηναίων καθορίζεται από τις κατευθύνσεις, τους στόχους και τα μέτρα του Ρυθμιστικού Σχεδίου της Αθήνας Ν. 1515/1985 (Φ.Ε.Κ. 18 Α /1985, όπως τροποποιήθηκε με τους Ν. 1955/1991, Ν.

2052/92, Ν.2730/1999, Ν. 3481/2006) και του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Φ.Ε.Κ. 80Δ/4.2.1988, με τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

- 1.Φ.Ε.Κ. 434Δ /11.07.1991 (Ελαιώνας)
- 2.Φ.Ε.Κ. 538Δ /27.05.1996 (Μουσείο Ακρόπολης)
- 3.Φ.Ε.Κ. 730Δ /16.8.2004 (Γουδί)
- 4.Φ.Ε.Κ. 1063Δ /16.11.2004 (Πειραιώς)
- 5.Φ.Ε.Κ. 19 ΑΑΠΘ /26.01.2007

1.2.2.2 Ρυθμιστικό Σχέδιο και Πρόγραμμα Προστασίας Περιβάλλοντος της Αθήνας

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας περιλαμβάνει το σύνολο των στόχων, των κατευθύνσεων των προγραμμάτων και των μέτρων, που προβλέπονται από τον νόμο ως αναγκαία για τη χωροταξική και πολεοδομική οργάνωσή της, στο πλαίσιο των πενταετών προγραμμάτων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης.

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο καθορίζει το πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος της Αθήνας, που περιλαμβάνει τα μέτρα και τις κατευθύνσεις για την αναβάθμιση και προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της, μέσα στο πλαίσιο των κείμενων διατάξεων, μέτρα που αφορούν:

- α) Στην οικολογική ανασυγκρότηση της Αθήνας
- β) Στην προστασία του τοπίου, και των ειδικών περιοχών φυσικού κάλλους.
- γ) Στην προστασία της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.
- δ) Στον περιορισμό της ρύπανσης από κάθε πηγή και ιδίως την αντιμετώπιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, της ρύπανσης του εδάφους και της ηχορρύπανσης.
- ε) Στην αναβάθμιση ιδιαίτερα υποβαθμισμένων περιοχών.

Επίσης, καθορίζονται (άρθρο 11) οι παράμετροι και τα όρια ποιότητας των φυσικών αποδεκτών (ατμόσφαιρα, επιφανειακά - υπόγεια νερά, έδαφος), καθώς και η συχνότητα και μέθοδοι δειγματοληψίας και μετρήσεων των παραμέτρων, με αποφάσεις του Υπουργού Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος. Με όμοιες αποφάσεις καθορίζονται τα όρια ανεκτού θορύβου και ο τρόπος μέτρησής του.

Οι γενικότεροι στόχοι και κατευθύνσεις, που καθορίζονται για την ευρύτερη περιοχή της Αθήνας, είναι οι ακόλουθοι:

- α) Η ανάδειξη της ιστορικής φυσιογνωμίας της Αθήνας και η αναβάθμιση του κέντρου της.
- β) Η βελτίωση της ποιότητας ζωής για όλους τους κατοίκους της και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- γ) Η εξισορρόπηση των κοινωνικών ανισοτήτων από περιοχή σε περιοχή.
- δ) Η διεύρυνση των επιλογών κατοικίας, εργασίας, αναψυχής και ψυχαγωγίας σε κάθε περιοχή της πρωτεύουσας.
- ε) Η ποιοτική αναβάθμιση κάθε γειτονιάς και η προστασία των περιοχών κατοικίας από οχληρές λειτουργίες και χρήσεις.

Οι ειδικότεροι στόχοι που καθορίζονται για την εξέλιξη της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας σε σχέση με το εθνικό επίπεδο είναι οι ακόλουθοι:

- α) Σταθεροποίηση του πληθυσμού της ευρύτερης περιοχής της με απώτερη προοπτική τη μείωσή του.
- β) Ανάσχεση της διόγκωσης των οικονομικών δραστηριοτήτων στην πρωτεύουσα και λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για αναπροσανατολισμό των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων στην περιφέρεια της χώρας κατά προτεραιότητα.
- γ) Ανάδειξη της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας, ως εθνικού κέντρου επιτελικών λειτουργιών διακυβέρνησης με αποκέντρωση προς την περιφέρεια της χώρας των υπηρεσιών που δεν είναι επιτελικού επιπέδου ή δεν εξυπηρετούν την ευρύτερη περιοχή της.

Οι ειδικότεροι στόχοι και κατευθύνσεις που καθορίζονται για την εξέλιξη της ίδιας της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας είναι οι ακόλουθοι:

- α) Η ανάδειξη και προστασία των ιστορικών στοιχείων και η οικολογική ανασυγκρότηση, ανάδειξη και προστασία του αττικού τοπίου, των ορεινών όγκων, των τοπίων φυσικού κάλλους.
- β) Η μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος για να εξασφαλιστεί η επιθυμητή ποιότητα των φυσικών αποδεκτών, μέσω της λήψης μέτρων που αφορούν στις κάθε είδους πηγές εκπομπής ρύπων, στην κατασκευή απαραίτητων έργων υποδομής, στην παροχή κινήτρων και στην επιβολή τελών και διοικητικών ποινών.

- γ) Η βελτίωση του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής καθώς και της λειτουργίας της πόλης, ανακατανομή λειτουργιών και δραστηριοτήτων, ενίσχυση του συστήματος μαζικών μεταφορών, απομάκρυνση οχληρών εγκαταστάσεων και λειτουργιών από τις περιοχές κατοικίας.
- δ) Η οικονομική ανασυγκρότηση της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας με ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα, εκσυγχρονισμό των μεταποιητικών δραστηριοτήτων, σχετική ενίσχυση της βιοτεχνίας και ελαφριάς βιομηχανίας, με περιβαλλοντικά κριτήρια και ανάσχεση, έλεγχο και εκσυγχρονισμό του τριτογενούς τομέα.
- ε) Η άμβλυνση των ανισοτήτων στην κατανομή του κοινωνικού εξοπλισμού και στην ποιότητα του οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος με ανακατανομή χρήσεων, λειτουργιών και επενδύσεων προς όφελος κυρίως των δυτικών και των λοιπών υποβαθμισμένων περιοχών.
- στ) Ο σχεδιασμός και προγραμματισμός της πολεοδομικής και οικιστικής ανάπτυξης με εφαρμογή κοινωνικής πολιτικής κατοικίας και γης και επέκταση του σχεδίου πόλεως στις διαμορφωμένες περιοχές αυθαιρέτων με στόχο την αναβάθμισή τους και την ενσωμάτωσή τους στον πολεοδομικό ιστό.
- ζ) Η διαφύλαξη της πρωτεύουσας από θεομηνίες και ο απρόσκοπτος εφοδιασμός της με λήψη των αναγκαίων μέτρων για αντιπλημμυρική και αντισεισμική προστασία, η οργάνωσή της με τα απαραίτητα δίκτυα υποδομής και ανάπτυξη των τοπικών δυνατοτήτων παραγωγής ειδών διατροφής.

Οι ειδικότεροι στόχοι και κατευθύνσεις για τη χωροταξική οργάνωση της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και τη νέα πολεοδομική δομή της είναι οι ακόλουθοι:

- α) Η θεώρηση της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας, όπως αυτή ορίζεται στα διαγράμματα του άρθρου 15 (Ν. 1515/85), ως αυτοτελούς χωροταξικής ενότητας της χώρας που μπορεί να υποδιαιρείται σε χωροταξικές υποενότητες έτσι ώστε να επιτυγχάνεται:
- Αξιοποίηση των παραγωγικών δυνατοτήτων κάθε υποενότητας με βάση τα συγκριτικά της πλεονεκτήματα και ειδικότερα πλήρη αξιοποίηση των ιδιαίτερων δυνατοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της, των φυσικών και των πλουτοπαραγωγικών της πόρων.
 - Ισόρροπη κατανομή των κεντρικών λειτουργιών, που καλύπτουν τις ανάγκες κάθε υποενότητας, με σκοπό να επιτυγχάνεται σχετική αυτάρκεια.

- β) Η ανασυγκρότηση του αστικού ιστού με την ανάσχεση της εξάπλωσης και την εξυγίανση της πόλης, τη δημιουργία πολυκεντρικής δομής, τον έλεγχο χρήσεων γης καθώς και των πυκνοτήτων, την ανασυγκρότηση της γειτονιάς, την επέκταση του σχεδίου κατά οργανικές πολεοδομικές ενότητες (γειτονιές), καθώς και την αναβάθμιση και αποσυμφόρηση της κεντρικής περιοχής της Αθήνας και του Πειραιά με έμφαση στη διατήρηση και ανάδειξη του ιστορικού τους χαρακτήρα και τη γενικότερη ποιοτική αναβάθμισή τους.
- γ) Η ανακατανομή βασικών χρήσεων και λειτουργιών με στόχο την άνετη λειτουργία της πόλης και τη διευκόλυνση ή τον περιορισμό των μετακινήσεων τψν κατοίκων της από τους τόπους κατοικίας στους τόπους εργασίας, κατανάλωσης και αναψυχής.
- δ) Η βελτίωση και οργάνωση ενιαίου συστήματος μεταφορών με λειτουργική διασύνδεση όλων των μέσων μεταφοράς.
- ε) Ο προγραμματισμός ποιοτικών παρεμβάσεων μεγάλης κλίμακας (όπως αναπλάσεις παλαιών προσφυγικών περιοχών).

Επίσης, το Ρυθμιστικό Σχέδιο ορίζει τη θέσπιση ειδικών μέτρων και περιορισμών για την προστασία και ανάδειξη των αρχαιολογικών και ιστορικών τόπων της Αθήνας, πέρα από εκείνα που προβλέπουν οι ισχύουσες διατάξεις, με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Πολιτισμού και Επιστημών και Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού.

Με το άρθρο 11 του Ν. 3481/2006 (Φ.Ε.Κ. 162 Α/2.8.2006) (περί τροποποιήσεων στη νομοθεσία για το Εθνικό κτηματολόγιο, την ανάθεση και εκτέλεση συμβάσεων έργων και μελετών και άλλες διατάξεις) τροποποιείται το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας (Ν.1515/1986) προκειμένου να δημιουργηθούν δύο νέοι Υπερτοπικοί – Μητροπολιτικοί Πόλοι αναψυχής, αθλητισμού, πολιτιστικών και άλλων συμπληρωματικών λειτουργιών στην περιοχή του Δήμου Αθηναίων, αφ' ενός στην περιοχή του Ελαιώνα/Βοτανικού, σε έκταση εντός των ορίων του Δήμου και αφ' ετέρου στην περιοχή της Λεωφόρου Αλεξάνδρας στο Ο.Τ. 22 της περιοχής 69 – γηπέδου που χρησιμοποιείται από το αθλητικό σωματείο με την επωνυμία «Παναθηναϊκός Αθλητικός Όμιλος», προκειμένου για την ποιοτική αναβάθμιση των υποβαθμισμένων περιοχών του Ελαιώνα/Βοτανικού και Αμπελοκήπων.

Με το άρθρο 12 παρ.1 του Ν. 3481/2006 ορίζονται οι ρυθμίσεις για την υλοποίηση των Υπερτοπικών – Μητροπολιτικών Πόλων.

1.2.2.3 Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Δήμου Αθηναίων

Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο αποτελεί το βασικό εργαλείο πολεοδομικού σχεδιασμού, μέσα από το οποίο προσδιορίζονται οι υφιστάμενες αλλά και οι μελλοντικές ανάγκες (με επίπεδο αναφοράς τα 10 έτη) της πόλης και προτείνονται λύσεις με ισχυρό το στοιχείο της χωρικής διάστασης. Παράλληλα τίθενται στόχοι και προσδιορίζονται οι δυνατότητες της περιοχής εφαρμογής προκειμένου να καθοριστεί το αναπτυξιακό πλαίσιο της πόλης.

Το Γ.Π.Σ. του Δήμου Αθηναίων (Φ.Ε.Κ. 80Δ/4.2.1988, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει μέχρι σήμερα περιλαμβάνει:

- την πολεοδομική οργάνωση του Δήμου με:
 - την οικιστική διάρθρωσή του σε 7 Διαμερίσματα, 38 συνοικίες και 129 πολεοδομικές ενότητες (γειτονιές), καθορίζοντας τη μέση πυκνότητα και τον μέσο συντελεστή δόμησης ανά γειτονιά
 - τον καθορισμό των επεκτάσεων του ρυμοτομικού σχεδίου πόλης
 - τον καθορισμό ζωνών ειδικών κινήτρων και πολεοδομικών μηχανισμών
 - πολεοδομικές παρεμβάσεις με τις οποίες επιχειρείται η αναμόρφωση των προβληματικών περιοχών (είτε παρεμβάσεις περιβαλλοντικής εξυγίανσης – αναβάθμισης, είτε αναπλάσεων)
- τον προσδιορισμό των χρήσεων γης, καθορίζοντας:
 - Κέντρα Πόλης, Συνοικίας, Γειτονιάς, περιορισμένης έκτασης περιοχές αμιγούς κατοικίας (κυρίως γύρω από λόφους) και εκτάσεις με χρήσεις Περιθαλψης, Πολιτισμού, Αθλητισμού.
 - τη δημιουργία 2 Βιοτεχνικών Πάρκων (ΒΙΟΠΑ) προς εξυγίανση και 1 ΒΙΟΠΑ
 - κατευθύνσεις - μέτρα για την επίτευξη της μεταλλαγής της δομής της Αθήνας σε πολυκεντρική
- τη γενική εκτίμηση της χωρητικότητας των πολεοδομικών ενοτήτων σε κατοίκους και των αναγκών σε γη (ha) για κοινωνική υποδομή
- την οργάνωση και ιεράρχηση του οδικού δικτύου
- τις προτάσεις για τα απαραίτητα έργα και μελέτες δικτύων υποδομής
- τη λήψη μέτρων για την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος

1.2.2.4 Πολεοδομικές ενότητες και χρήσεις γης

Η έλλειψη ελεύθερων χώρων και πρασίνου, η μικρή αναλογία πρασίνου ανά άτομο, οι μεγάλες πυκνότητες και τα πολύ μεγάλα ποσοστά κάλυψης, το περιορισμένο ποσοστό ιδιωτικού πρασίνου, η χαμηλή ποιότητα των κατασκευών, οι υψηλοί Συντελεστές Δόμησης, τα προβλήματα στάθμευσης και το κυκλοφοριακό πρόβλημα είναι ορισμένες από τις αρνητικές πλευρές, που συνιστούν προβληματικά στοιχεία της καθημερινότητας των κατοίκων και αποτελούν απόρροια των οικονομικοπολιτικών, κυρίως, εξελίξεων των τελευταίων δεκαετιών.

Το ιδιαίτερο καθεστώς ιδιοκτησίας φωτογραφίζεται πλήρως από φαινόμενα όπως την αντιπαροχή, την έλλειψη σχεδιασμού στην ανάπτυξη του αστικού χώρου και τις συνεχόμενες νέες επεκτάσεις σχεδίων πόλεως με την ένταξη περιοχών αυθαιρέτων.

Ο Δήμος Αθηναίων είναι ένας Δήμος κορεσμένος οικιστικά, με μεγάλες ελλείψεις κοινοχρήστων χώρων – χώρων πρασίνου. Χαρακτηριστικά αναφέρονται για σύγκριση τα ισχύοντα σταθερότυπα και η υφιστάμενη κατάσταση:

Σταθερότυπα

- α) Πράσινο γειτονιάς: 1,75τ.μ./κάτοικο
 - β) Πάρκα: 5,50τ.μ./κάτοικο
- Σύνολο: 7,25τ.μ./κάτοικο

Υφιστάμενη κατάσταση

- α) Πράσινο γειτονιάς: 1,57τ.μ./κάτοικο
 - β) Πάρκα: 5,27τ.μ./κάτοικο
- Σύνολο: 6,84τ.μ./κάτοικο

Η έντονη ανάμειξη των χρήσεων και λειτουργιών (εμπόριο, βιοτεχνία, γραφεία, αναψυχή κ.α.) χαρακτηρίζει ιδιαίτερα το ιστορικό κέντρο – Εμπορικό Τρίγωνο και όμορες περιοχές.

Στο σύνολο των Διαμερισμάτων του Δήμου κυριαρχεί η χρήση της κατοικίας, στη μεγαλύτερη αναλογία της κύρια κατοικούμενη.

Όσον αφορά άλλες χρήσεις που καταγράφονται στην περιοχή του Δήμου, πλην της κατοικίας, παρουσιάζεται συγκέντρωση ξενοδοχείων σχεδόν αποκλειστικά στο 1^ο Διαμέρισμα (ιστορικό κέντρο Αθήνας) και συγκέντρωση καταστημάτων-γραφείων κυρίως στο 1^ο Διαμέρισμα (εμπορικό τρίγωνο) και δευτερευόντως στο 3^ο Διαμέρισμα. Όσον αφορά εργοστάσια-εργαστήρια κύρια συγκέντρωση καταγράφεται στο 3^ο Διαμέρισμα (Βοτανικός) αλλά και στο 1^ο και 4^ο Διαμέρισμα. Σταθμοί αυτοκινήτων (parking) καταγράφονται κυρίως στο 1^ο Διαμέρισμα (εμπορικό – ιστορικό κέντρο και γραφεία). Τέλος, τα περισσότερα νοσοκομεία-κλινικές συγκεντρώνονται στο 1^ο και το 7^ο Διαμέρισμα, ενώ οι περισσότερες εκκλησίες στο 1^ο Διαμέρισμα.

1.2.2.5 Κτιριακό απόθεμα

Η πόλη της Αθήνας είναι μια πόλη με ιστορία 3.500 χρόνων, τα σημάδια της οποίας είναι ορατά στη σύγχρονη πόλη. Μνημεία παλαιότερων εποχών συνυπάρχουν με νεότερες και σύγχρονες κατασκευές.

Από το 1947, η κυβέρνηση όντας υποχρεωμένη να υποδεχτεί τα κύματα της εσωτερικής μετανάστευσης και να αντιμετωπίσει τις αυξημένες ανάγκες σε κατοικία, αρχίζει να παίρνει μέτρα για την τόνωση της οικοδομικής δραστηριότητας. Είναι η περίοδος της «αντιπαροχής», κατά την οποία τα φαινόμενα της αστυφιλίας και της απρόσωπης ανοικοδόμησης αποτυπώνονται στα κτίρια, που συνυπάρχουν με βυζαντινές εκκλησίες μεγάλης αρχιτεκτονικής αξίας και με νεότερα νεοκλασικά.

Η ταχεία συγκέντρωση πληθυσμού στον Δήμο Αθηναίων δημιούργησε έλλειψη ελεύθερων χώρων και πρασίνου, μεγάλες πυκνότητες και πολύ μεγάλα ποσοστά κάλυψης, ανυπαρξία ιδιωτικού πρασίνου, χαμηλή ποιότητα κατασκευών, υψηλούς συντελεστές δόμησης, προβλήματα στάθμευσης και κυκλοφοριακό πρόβλημα.

Στο σύνολο των Διαμερισμάτων η συντριπτική πλειοψηφία των κατοικιών συνίσταται σε πολυκατοικίες. Οι μεγαλύτερες αναλογίες κατοικιών σε μονοκατοικίες και διπλοκατοικίες καταγράφονται στο 3^ο (19%) και το 4^ο (14,5%) Διαμέρισμα.

Σημαντική παράμετρο, στο σύνολο των Διαμερισμάτων, συνιστά η παλαιότητα του οικιστικού αποθέματος. Οι περισσότερες κατοικίες κατασκευάστηκαν κατά την περίοδο 1961-1980, ενώ ίδιαίτερα στο 1^ο και το 6^ο Διαμέρισμα το $\frac{1}{4}$ των κατοικιών κατασκευάστηκε προ του 1960. Ιδιαίτερα σημαντικό χαρακτηριστικό της κατοικίας στον Δήμο Αθηναίων είναι η μικρή της επιφάνεια, καθώς στο σύνολο των Δημοτικών

Διαμερισμάτων η πλειοψηφία των κατοικιών παρουσιάζει επιφάνεια μικρότερη των 74 τ.μ.

Τέλος, στο σύνολό τους οι κατοικίες του Δήμου είναι συνδεδεμένες με τα δίκτυα ηλεκτρισμού, ύδρευσης και αποχέτευσης ενώ στην πλειοψηφία τους εξυπηρετούνται από κεντρική θέρμανση.

1.2.3 Χρήσεις γης

Στο σύνολο των Διαμερισμάτων του Δήμου κυριαρχεί η χρήση της κατοικίας, στη μεγαλύτερη αναλογία της **κύρια κατοικούμενη**, ενώ στο 1^ο Διαμέρισμα παρουσιάζεται η μεγαλύτερη αναλογία κενών κατοικιών – δευτερεύουσες ή προς ενοικίαση – της τάξης του 11%. Το 6^ο Διαμέρισμα, που αποτελεί και το πιο πυκνοκατοικημένο, συγκεντρώνει το μεγαλύτερο αριθμό κατοικιών, ενώ ακολουθεί το 7^ο Διαμέρισμα. Το το 3^ο Διαμέρισμα εμφανίζει το μικρότερο απόθεμα κατοικιών και συνάμα καταγράφεται ως το πιο αραιοκατοικημένο, κυρίως λόγω του γεγονότος ότι στα όριά του περιλαμβάνεται η μεγάλη, και μη ανεπτυγμένη οικιστικά, έκταση του Βοτανικού. Στο σύνολο των Διαμερισμάτων η συντριπτική πλειοψηφία των κατοικιών εντάσσεται σε **πολυκατοικίες** – οι μεγαλύτερες αναλογίες κατοικιών σε μονοκατοικίες και διπλοκατοικίες καταγράφονται στο 3^ο (19%) και το 4^ο (14,5%) Διαμέρισμα- ενώ σημαντική παράμετρο για το σύνολο των Διαμερισμάτων αποτελεί η **παλαιότητα του οικιστικού αποθέματος** διότι οι περισσότερες κατοικίες, όπως προαναφέρθηκε, κατασκευάστηκαν κατά την περίοδο 1961-1980, ενώ ιδιαίτερα στο 1^ο και το 6^ο διαμέρισμα το ¼ των κατοικιών κατασκευάστηκε προ του 1960.

Όσον αφορά άλλες χρήσεις που καταγράφονται στην περιοχή πλην της κατοικίας, σημειώνεται η συγκέντρωση ξενοδοχείων σχεδόν αποκλειστικά στο 1^ο Διαμέρισμα (ιστορικό κέντρο Αθήνας), καθώς και η συγκέντρωση καταστημάτων-γραφείων κυρίως στο 1^ο Διαμέρισμα (εμπορικό τρίγωνο – κτίρια γραφείων) και δευτερευόντως στο 3^ο Διαμέρισμα. Όσον αφορά εργοστάσια-εργαστήρια κύρια συγκέντρωση καταγράφεται στο 3^ο Διαμέρισμα (Βοτανικός) αλλά και στο 1^ο και 4^ο Διαμέρισμα. Επιπλέον σταθμοί αυτοκινήτων (parking) καταγράφονται κυρίως στο 1^ο Διαμέρισμα (εμπορικό – ιστορικό κέντρο και γραφεία). Τέλος, τα περισσότερα νοσοκομεία-κλινικές συγκεντρώνονται στο 1^ο και το 7^ο Διαμέρισμα, ενώ οι περισσότερες εκκλησίες στο 1^ο Διαμέρισμα.

1.2.4 Πράσινο

Οι χώροι πρασίνου του Δήμου Αθηναίων διακρίνονται σε δύο υποκατηγορίες, τους χώρους πρασίνου υπερτοπικού χαρακτήρα (λόφοι, άλση, μεγάλα πάρκα) και τους χώρους πρασίνου γειτονιάς (δασύλλια, νησίδες, τρίγωνα, πλατείες και πεζόδρομοι). Οι χώροι υπερτοπικού χαρακτήρα καταλαμβάνουν έκταση 4.779 στρεμμάτων (12,6% της έκτασης του Δήμου) ενώ οι χώροι γειτονιάς 650 στρέμματα (1,7% της έκτασης του Δήμου). Σήμερα η αναλογία τετραγωνικών μέτρων πρασίνου ανά κάτοικο σε κάθε Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 2 «Χώροι Πρασίνου στον Δήμο Αθηναίων»

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΠΡΑΣΙΝΟ ΓΕΙΤΟΝΙΑΣ (m²) / ΚΑΤΟΙΚΟ	ΥΠΕΡΤΟΠΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ (m²) / ΚΑΤΟΙΚΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΡΑΣΙΝΟ (m²) / ΚΑΤΟΙΚΟ
1 ^o	3,58	5,27	8,85
2 ^o	2,32	5,27	7,59
3 ^o	3,65	5,27	8,92
4 ^o	0,58	5,27	5,85
5 ^o	1,47	5,27	6,74
6 ^o	0,61	5,27	5,88
7 ^o	1,61	5,27	6,88

Τόσο η αναλογία που αφορά στο πράσινο γειτονιάς, όσο και εκείνη που αφορά το υπερτοπικό πράσινο και το συνολικό πράσινο ανά κάτοικο, υπολείπονται των αντίστοιχων μεγεθών που ορίζονται με βάση τα πολεοδομικά σταθερότυπα (1,75 τ.μ./κάτοικο για πράσινο γειτονιάς και 5,5 τ.μ./κάτοικο για υπερτοπικό πράσινο = 7,25 τ.μ./ κάτοικο για συνολικό πράσινο).

1.2.5 Ατμοσφαιρική ρύπανση

Στην περιοχή της Αθήνας παρουσιάζονται οξυμμένα προβλήματα ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Καθοριστικοί παράγοντες γι' αυτά είναι η ρυμοτομία, η υπερσυγκέντρωση πληθυσμού και δραστηριοτήτων, η έντονη ηλιοφάνεια καθώς και η τοπογραφία της περιοχής.

Η ατμοσφαιρική ρύπανση παρακολουθείται, κατά κύριο λόγο, βάσει της συγκέντρωσης συγκεκριμένων ρύπων (αερίων και σωματιδιακών). Στον Δήμο

Αθηναίων λειτουργούν τέσσερις σταθμοί μέτρησης του Τμήματος Ποιότητας Ατμόσφαιρας της Διεύθυνσης Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης και θορύβου (ΕΑΡΘ) του ΥΠΕΧΩΔΕ, στις περιοχές Αθηνάς, Αριστοτέλους, Πατησίων και Γουδί.

Οι ρύποι που παρακολουθούνται είναι το Μονοξείδιο του Άνθρακα, τα Οξείδια του Αζώτου, το 'Οζον, το Διοξείδιο του Θείου, τα Αιωρούμενα Σωματίδια με διάμετρο μικρότερη των 10 μμ καθώς και το Βενζόλιο, το Τολουόλι, το Αιθυλοβενζόλιο και το Ξυλόλιο.

Με βάση τις μετρήσεις του ΥΠΕΧΩΔΕ για τα τελευταία χρόνια, που έχουν δοθεί στη δημοσιότητα, προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Μια σειρά από ρύπους που αποτελούσαν σημαντικό πρόβλημα στο παρελθόν έχουν μειωθεί, κατά κύριο λόγο χάρη στη βελτίωση των τεχνολογιών και των καυσίμων.
- Σημαντικό πρόβλημα αποτελούν τα Αιωρούμενα Σωματίδια και το 'Οζον στα οποία παρατηρείται συχνή υπέρβαση των ορίων συναγερμού. Σημειώνεται ότι για τα Αιωρούμενα Σωματίδια τέθηκαν σχετικά πρόσφατα όρια από την ΕΕ.
- Υπάρχουν ρύποι που, με βάση τα ισχύοντα σήμερα όρια, παραμένουν σε ασφαλή επίπεδα. Σε αυτούς περιλαμβάνονται τα Οξείδια του Αζώτου και το Βενζόλιο, για τα οποία νέα, αυστηρότερα όρια θα ισχύσουν από την 1/1/2010. Με βάση τα όρια αυτά, ήδη παρατηρούνται υπερβάσεις.

Η αλλαγή των ορίων προς το αυστηρότερο συνδέεται, μεταξύ άλλων, με τα αποτελέσματα των επιστημονικών ερευνών για τις επιπτώσεις της μακροχρόνιας έκθεσης στους ρύπους αυτούς, καθώς και στους συνδυασμούς τους. Υπ' αυτή την έννοια, ήδη η σημερινή κατάσταση δεν ευνοεί τον εφησυχασμό.

Σημειώνεται ότι γενικότερα παρατηρείται μια τάση σταθεροποίησης των περισσότερων μετρούμενων ρύπων, δεδομένου ότι αυτοί συνδέονται κατά κύριο λόγο με την κυκλοφορία των οχημάτων. Μια πρώτη εκτίμηση συσχετίζει την τάση σταθεροποίησής τους με την εκτροπή σημαντικού κυκλοφοριακού φορτίου σε περιφερειακούς δήμους μέσω των σύγχρονων μεγάλων οδικών αξόνων. Πράγματι, σε κάποιους από τους δήμους αυτούς σημειώνεται αύξηση της συγκέντρωσης συγκεκριμένων ρύπων. Δεύτερη κύρια πηγή ατμοσφαιρικής ρύπανσης είναι η βιομηχανική δραστηριότητα στην ευρύτερη περιοχή της πρωτεύουσας. Η βιομηχανία αποτελεί την κύρια πηγή εκπομπών Διοξειδίου του Θείου με επίσης αξιοσημείωτη τη συνεισφορά της κεντρικής οικιακής θέρμανσης κατά τους χειμερινούς μήνες. Η

σταδιακή στροφή στο φυσικό αέριο εκτιμάται ότι θα συμβάλει στη σταθεροποίηση και, ενδεχομένως, στον περιορισμό του ρύπου αυτού.

Οι πηγές βιομηχανικής αέριας ρύπανσης επιβαρύνουν, είτε με εκπομπές οι οποίες προέρχονται από την παραγωγική διαδικασία, είτε με εκπομπές από τις βιομηχανικές καύσεις. Ακόμη, ανάλογα με την περιοχή της επιρροής διακρίνονται σε τοπικής ή μεγαλύτερης εμβέλειας. Στην περιοχή του Ελαιώνα για παράδειγμα, λειτουργούν αρκετές βιομηχανίες όπως απορρυπαντικών, καλλυντικών, κ.ά. (ΠΗΓΗ: «Απογραφή αέριων ρύπων, στερεών και υγρών αποβλήτων από τη βιομηχανία και εκπομπών από την κεντρική θέρμανση», *Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον»*).

Ιδιαίτερα ενθαρρυντικό είναι το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια, με τη χρήση της αντιρρυπαντικής τεχνολογίας, παρατηρείται αισθητή μείωση των εκπομπών και πολύ περισσότερο του Μονοξειδίου του Άνθρακα. Ακόμη, η μείωση της περιεκτικότητας της βενζίνης σε μόλυβδο, έχει συμβάλλει σημαντικά στη μείωση των εκπομπών ενώσεων του μολύβδου.

1.2.6 Ακουστικό Περιβάλλον

Οι περιοχές με πρόβλημα υποβάθμισης του ακουστικού περιβάλλοντος είναι όλες οι αστικές περιοχές της χώρας αλλά κυρίως η περιοχή της Πρωτεύουσας, η οποία συγκεντρώνει περίπου το 40% του πληθυσμού, το 35% της βιομηχανικής και βιοτεχνικής δραστηριότητας και το 70% των υπηρεσιών της Ελλάδος.

Η υπάρχουσα κατάσταση σε σχέση με το ακουστικό περιβάλλον, έχει αποτυπωθεί στους χάρτες θορύβου του ΥΠΕΧΩΔΕ. Σύμφωνα με αυτούς σε πολλές κεντρικές οδικές αρτηρίες η στάθμη του θορύβου υπερβαίνει κατά πολύ το θεσμοθετημένο όριο των 67 Db (A) για τον δείκτη Leq. Βάσει των μέχρι τώρα μελετών και μετρήσεων του ΥΠΕΧΩΔΕ ποσοστό μεγαλύτερο του 60% του πληθυσμού της Αθήνας και του Πειραιά, ζει με απαράδεκτα υψηλά επίπεδα κυκλοφοριακού θορύβου.

Με όριο κινδύνου τα 70 ντεσιμπέλ, τρία εκατομμύρια κάτοικοι του λεκανοπεδίου εκτίθενται σε θορύβους έντασης 75 ντεσιμπέλ κατά μέσο όρο, ενώ στα κεντρικότερα σημεία ο θόρυβος ξεπερνά τα 100 ντεσιμπέλ. Υπολογίζεται πως το 5% των αυτοκινήτων και το 40% των δικύκλων που κυκλοφορούν στην Αττική εκπέμπουν θορύβους υψηλότερης στάθμης από την επιτρεπόμενη.

1.2.7 Κλίμα – Αστικό Κλίμα

Οι πιο συχνοί άνεμοι στην περιοχή είναι οι βορειοανατολικοί, οι νοτιοδυτικοί και στη συνέχεια οι βόρειοι, οι δυτικοί και οι ανατολικοί. Η συχνότερη ένταση ανέμων είναι 2-3 Beaufort ενώ σπάνια παρατηρούνται άνεμοι με ένταση μεγαλύτερη των 7 Beaufort.

Πιο θερμός μήνας του χρόνου θεωρείται ο Ιούλιος ενώ ψυχρότερος είναι ο Ιανουάριος. Το μέσο ετήσιο θερμοκρασιακό εύρος είναι 19,3 βαθμούς Κελσίου.

Το μέσο ύψος νερού αγγίζει τα 415,7 mm. Ο ξηρότερος μήνας είναι ο Αύγουστος και ο υγρότερος ο Δεκέμβριος.

Πτώση χιονιού στην Αττική παρατηρείται σπάνια κυρίως τους χειμερινούς μήνες. Ο μέσος αριθμός των ημερών με χιονόπτωση στη διάρκεια του έτους είναι 3,6.

Παγετοί εμφανίζονται μόνο κατά τους χειμερινούς μήνες με μέσο αριθμό ?????? ημερών σε ολόκληρη τη διάρκεια του έτους.

1.2.8 Υδάτινοι Πόροι

Μέσω των υδραγωγείων του Μόρνου και της Υλίκης - που μαζί με τα ενωτικά υδραγωγεία έχουν συνολικό μήκος 500 χλμ.- το νερό μεταφέρεται στις τέσσερις Μονάδες Επεξεργασίας Νερού (M.E.N.) της Αττικής: του Γαλατσίου, των Κιούρκων, του Μενιδίου και του Ασπροπύργου. Και οι τέσσερις μονάδες έχουν διυλιστική ικανότητα 1,9 εκατομ. κ.μ. την ημέρα. Στις εγκαταστάσεις των M.E.N. το νερό καθαρίζεται μέσω των διαδικασιών της κροκίδωσης, της καθίζησης, της διύλισης και απολυμάνεται με την προσθήκη χλωρίου, που το απαλλάσσει από μικροοργανισμούς και μικρόβια. Έτσι με μια ποιότητα άριστη, που το κατατάσσει στα καλύτερα της Ευρώπης, το νερό καθαρό και υγιεινό παραδίδεται στην κατανάλωση.

Σύμφωνα με την έρευνα «*Υδρογεωλογικών Συνθηκών και Καθεστώς Εκμετάλλευσης Υπογείων Νερών Λεκανοπεδίου Αθηνών* (Τομέας Γεωλογικών Επιστημών του ΕΜΠ, 1997)», προκύπτει ότι η φυσική ποιότητα των υπογείων νερών στο λεκανοπέδιο υφίσταται εκτεταμένη υποβάθμιση, κυρίως λόγω των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων.

Οι κυριότερες πηγές ρύπανσης των υπόγειων υδροφόρων είναι:

- Τα οικιακά λύματα.

- Οι διαρροές του αποχετευτικού δίκτυου λόγω κακής συντήρησης.
- Τα βιομηχανικά υγρά και στερεά απόβλητα.
- Οι ενεργοί και ανενεργοί χώροι διάθεσης απορριμμάτων.
- Τα εγκαταλειμμένα λατομεία, κ.ά.

Πηγή ρύπανσης αποτελεί επίσης και η βιομηχανική περιοχή του Ελαιώνα. Η διάθεση των λυμάτων σε επιφανειακούς αποδέκτες και κυρίως στο ρέμα του Προφήτη Δανιήλ, έχει δημιουργήσει προβλήματα στην περιοχή, αφού δεν τηρούνται τα όρια διάθεσης που ορίζονται από τη Νομοθεσία. Εκτιμάται ότι ήδη έχει συντελεστεί σοβαρή ρύπανση του εδάφους και των υπογείων υδάτων της.

1.2.9 Αποχέτευση

Στο σύστημα αποχέτευσης της Πρωτεύουσας συμμετέχουν ο Κεντρικός Αποχετευτικός Αγωγός (Κ.Α.Α.), ο αγωγός Παραλιακού Συλλεκτήρα της ακτής του Σαρωνικού και ο Παρακηφίσιος συλλεκτήρας ακαθάρτων από τον Κ.Α.Α. στο ύψος της περιοχής του Ρέντη μέχρι την περιοχή της Εκάλης.

Μέσα στη δεκαετία του 1980 ένας ακόμα μεγάλης διαμέτρου βασικός συλλεκτήρας ήρθε να προστεθεί στο ήδη υπάρχον βασικό αποχετευτικό δίκτυο της Πρωτεύουσας, ο Συμπληρωματικός Κεντρικός Αποχετευτικός Αγωγός (ΣΚΑΑ).

Εκατοντάδες χιλιάδες μέτρα αγωγών μεγάλης διατομής διασχίζουν μεγάλες οδούς και λεωφόρους της πόλης και καταλήγουν στον Κ.Α.Α. Από εκεί και μετά οι Δήμοι αναλαμβάνουν την κατασκευή δευτερεύοντος δίκτυου αγωγών, μικρότερης διατομής, το οποίο καταλήγει στους πρωτεύοντες αγωγούς και στους βασικούς συλλεκτήρες. Εκτελούν επίσης την κατασκευή συνδέσεων των ακινήτων με το δίκτυο της αποχέτευσης (διακλαδώσεις).

Όλο αυτό το σύστημα διαχείρισης της αποχέτευσης υπάγεται στην αρμοδιότητα της ΕΥΔΑΠ, με τη διαδικασία παραλαβής των κατά τόπους δευτερευόντων δίκτυων των Δήμων από την ΕΥΔΑΠ.

1.2.10 Ενεργειακή Κατανάλωση

Η ενεργειακή παραγωγή και κατανάλωση στην Αθήνα εξαρτάται άμεσα από την ενεργειακή κατάσταση στην Ελλάδα, η οποία την τελευταία δεκαετία αναπροσαρμόζει

το ενεργειακό της σύστημα με την προσθήκη του φυσικού αερίου και την αύξηση της εκμετάλλευσης ηλιακού και αιολικού δυναμικού.

Παρά την υψηλή ενεργειακή ένταση, η κατά κεφαλή κατανάλωση ενέργειας είναι σχετικά χαμηλή, κάτι που σχετίζεται με την οικονομική δομή, το βιοτικό επίπεδο και τις κλιματικές συνθήκες της χώρας.

Η είσοδος του φυσικού αερίου στο ελληνικό ενεργειακό σύστημα το 1998 άλλαξε το ενεργειακό μείγμα. Από 0%, αυτό το εισαγόμενο καύσιμο έφτασε στο 7% της κατανάλωσης το 2004.

Το συνολικό μερίδιο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην τελική ενεργειακή κατανάλωση ήταν 5% το 2004, ενώ στην ακαθάριστη εθνική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ήταν 10%. Ενδεικτικός στόχος της ΕΕ μέσω της Οδηγίας για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Α.Π.Ε.) είναι το 20,1%.

Η Ελλάδα έχει τη δεύτερη μεγαλύτερη αγορά ηλιακής θερμικής ενέργειας στην ΕΕ, με πάνω από 3 εκατομμύρια τ.μ. εγκατεστημένα στο τέλος του 2005.

Η περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης οδηγεί στα εξής συμπεράσματα:

Η χρήση των ορυκτών καυσίμων (λιγνίτης, πετρέλαιο) πρωταγωνιστεί στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, γεγονός που παρατείνει την ενεργειακή εξάρτηση της χώρας, εντείνει το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής και επιδεινώνει τη ρύπανση της ατμόσφαιρας.

Παρά τη μεγάλης έντασης και διάρκειας ηλιοφάνεια και το σημαντικό αιολικό δυναμικό, η χώρα δεν έχει εκμεταλλευτεί όσο θα μπορούσε τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως την ηλιακή, την αιολική, τη γεωθερμία και τη βιομάζα.

Επιπλέον, η εξοικονόμηση ενέργειας δεν έχει γίνει ακόμη συνείδηση και μόνο σε περιορισμένο βαθμό είναι ενταγμένη στις προτεραιότητες δημοσίων υπηρεσιών, ιδιωτών και επιχειρήσεων.

1.2.11 Αστική Πανίδα

Ο Δήμος Αθηναίων είναι από τους ελάχιστους δήμους της χώρας που αντιμετωπίζει το φαινόμενο των αδέσποτων ζώων με συγκεκριμένα μέτρα, διαθέτοντας σημαντικούς οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους.

Από το 2003 στον Δήμο Αθηναίων έχει στελεχωθεί το Τμήμα Αστικής Πανίδας της Δ/νσης Αστικού Σχεδιασμού και Περιβάλλοντος που εφαρμόζει πρόγραμμα προστασίας αδέσποτων ζώων.

Οι δράσεις του Δήμου Αθηναίων είναι κατ' εφαρμογή του Ν. 3170/03 περί ζώων συντροφιάς και αδέσποτων ζώων συντροφιάς.

Οι δράσεις του προγράμματος του Δήμου Αθηναίων επεκτείνονται στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των δημοτών για διάφορα θέματα προστασίας αδέσποτων ζώων.

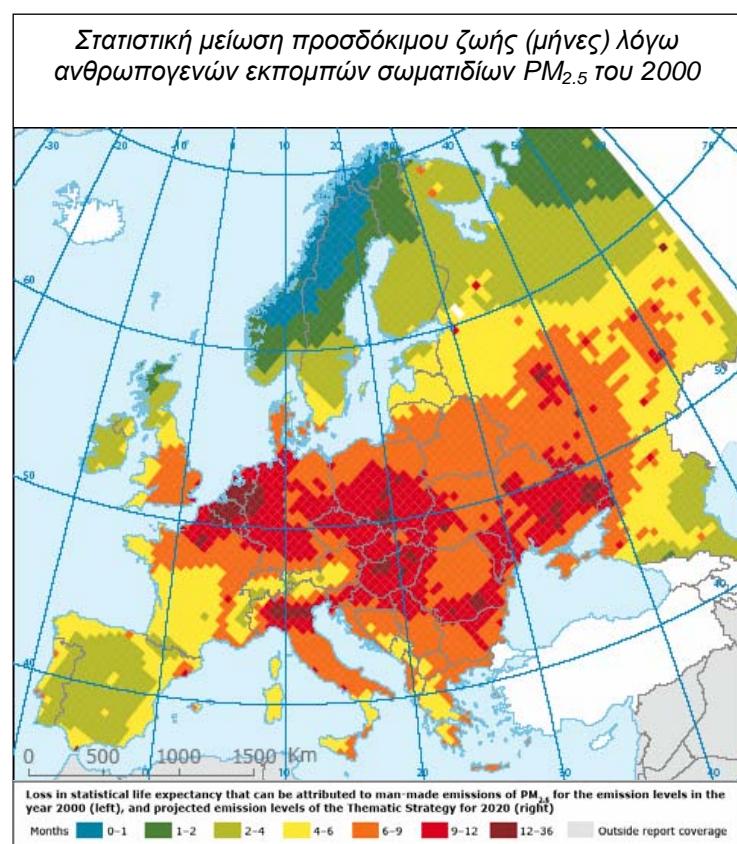
Σκοπός των δράσεων αυτών είναι η κοινωνική ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και επιμόρφωση που φτάνει μέχρι την υιοθεσία ζώων από τους πολίτες.

Από την αρχή του προγράμματος πάνω από 2.000 αδέσποτα ζώα δέχτηκαν την απαραίτητη κτηνιατρική φροντίδα και εντάχθηκαν σε αυτό. Επίσης πάνω από 400 αδέσποτα ζώα, ενταγμένα στο πρόγραμμα του Δήμου Αθηναίων, υιοθετήθηκαν από πολίτες.

Στο Τμήμα Αστικής Πανίδας λειτουργεί Γραφείο Απολυμάνσεων. Το γραφείο αυτό διενεργεί απολυμάνσεις σε δημοτικούς χώρους (δημοτικά κτήρια, σχολεία, υπόνομοι κτλ.) και παρέχει υπηρεσίες απολύμανσης σε ιδιώτες.

1.2.11 Περιβάλλον και Υγεία

Σε πρόσφατη έκθεσή του, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος αναφέρει: «Παρότι η σχέση αιτίου – αποτελέσματος είναι δύσκολο να διαπιστωθεί, φαίνεται να υπάρχει σύνδεση μεταξύ της ατμοσφαιρικής ρύπανσης υπαίθριων και εσωτερικών χώρων, της μόλυνσης νερού και εδάφους, καθώς και επικύνδυνων χημικών ουσιών και: των αναπνευστικών και καρδιαγγειακών παθήσεων, του καρκίνου, του άσθματος, των αλλεργιών και των ανωμαλιών στο αναπαραγωγικό και νευρο-αναπτυξιακό σύστημα». Παράλληλα,

«υπάρχει αυξανόμενη ανησυχία για τις διάφορες συνέπειες της έκθεσης σε χαμηλά επίπεδα χημικών ουσιών, που γίνεται συχνά σε περίπλοκους συνδυασμούς. Αρκετές παθήσεις ενηλίκων εκτιμάται ότι συνδέονται με έκθεση σε πολύ μικρή ηλικία, ή με έκθεση των γονέων πριν τη σύλληψη».

Πρόγραμμα «Υγιείς Πόλεις». Το πρόγραμμα «Υγιείς Πόλεις», ξεκίνησε το 1987 με πρωτοβουλία της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, με σκοπό να εφαρμοσθούν σε τοπικό επίπεδο οι αρχές του Χάρτη της Οπτάβα και οι στόχοι και η στρατηγική «Υγεία για 'Ολους» που είχαν ψηφίσει τα κράτη μέλη σε εθνικό επίπεδο. Είναι ένα πρόγραμμα το οποίο στοχεύει στο να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής στις πόλεις και να προαχθεί η υγεία των πολιτών. Ο Δήμος Αθηναίων, αποφάσισε την εμπλοκή του σε αυτό το 1993.

Στις αρχές του 2006 εγκρίθηκε από την Π.Ο.Υ. η τέταρτη φάση υλοποίησης του προγράμματος που έχει σαν κύριους άξονες δράσης:

- Την Υγιή Αστική Ανάπτυξη
- Την εμπλοκή του παράγοντα «Υγεία» στον σχεδιασμό και την υλοποίηση όλων των έργων και προγραμμάτων της πόλης
- Την εφαρμογή πολιτικής για Υγιή Τρίτη Ηλικία.

1.2.12 Απορρίμματα

Η διαχείριση των απορριμμάτων αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι στο λεκανοπέδιο της Αττικής.

Καθημερινά συλλέγονται 1.500 τόνοι απορριμμάτων, η αποκομιδή των οποίων γίνεται από 16.000 κάδους, καθώς και 62 press container με 85 αυτοκίνητα κατά μέσο όρο.

Οι ποσότητες αυτές κατά 70% οδηγούνται στο εργοστάσιο μηχανικής ανακύκλωσης, ενώ το άλλο 30% οδηγείται στον χώρο υγειονομικής ταφής στα Άνω Λιόσια.

Από το εργοστάσιο μηχανικής ανακύκλωσης, ανά 1.000 τόνους απορριμμάτων, παράγονται 450 τόνοι στερεό καύσιμο, 120 τόνοι οργανικό λίπασμα, 800 κιλά μετάλλων όπως αργίλιο και σίδηρος καθώς και 250 τόνοι υπόλειμμα.

Ο οδοκαθαρισμός 960 km οδικού δικτύου και 27 km πεζόδρομων πραγματοποιείται όχι μόνο χειρονακτικά από το πρωσωπικό του Δήμου αλλά και από 25 σάρωθρα για μηχανικό οδοκαθαρισμό και υδροσάρωση.

Καθαρίζονται επίσης 15 μεγάλα άλση, 253 πάρκα, 231 πλατείες και εγκαταλειμμένα οικόπεδα και οικίες που αποτελούν εστίες ρύπανσης και μόλυνσης.

Από το 2007 έχει αναπτυχθεί τηλεματικό σύστημα, δηλαδή ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό πρόγραμμα διαχείρισης του στόλου του Δήμου, που βασίζεται στην καταγραφή της θέσης του οχήματος.

Με στόχο την ευαισθητοποίηση και την ενημέρωση του κοινού αναθεωρήθηκε και τέθηκε σε εφαρμογή ο Κανονισμός Καθαριότητας.

Το έτος 2007 το πρόγραμμα ανακύκλωσης επεκτάθηκε και αναβαθμίστηκε με αποτέλεσμα οι δημότες να έχουν πρόσβαση σε αυτό σε 2.500 σημεία.

Το πρόγραμμα απαρτίζεται από:

Μπλε κάδους ανακύκλωσης: Ο Δήμος Αθηναίων, σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης, έχει τοποθετήσει περίπου 2.000 μπλε κάδους σε όλη την έκτασή του. Στους κάδους αυτούς, εναποτίθεται ανακυκλώσιμο υλικό από συσκευασίες όπως χαρτί, πλαστικό, μέταλλο, γυαλί.

Η αύξηση 380% που παρατηρήθηκε στις συλλεγόμενες ποσότητες, από την αρχή του χρόνου, οφείλεται στη ραγδαία αύξηση των προγραμμάτων αποκομιδής των κάδων ανακύκλωσης, αλλά και στις συνολικές προσπάθειες του Δήμου για την ευαισθητοποίηση του κόσμου.

Ωστόσο, από τη σύνθεση των συλλεγόμενων ποσοτήτων αποδεικνύεται ότι ένας σημαντικός αριθμός πολιτών απορρίπτουν και κοινά απορρίμματα στους κάδους ανακύκλωσης, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνουν τη διαλογή των ανακυκλώσιμων απορριμμάτων στο κέντρο διαλογής και να γεμίζουν γρήγορα οι κάδοι.

Ανοξείδωτους κάδους τριών ρευμάτων: Ο Δήμος Αθηναίων σε συνεργασία με την εταιρεία Recycling Solutions έχει τοποθετήσει 269 ανοξείδωτους κάδους τριών ρευμάτων για τη συλλογή πλαστικού-γυαλιού, χαρτιού και αλουμινίου σε κεντρικούς δρόμους της πόλης. Προορίζονται τόσο για τα οικιακά απορρίμματα όσο και για τα μικροαντικείμενα που απορρίπτονται στους κάλαθους του Δήμου.

Σύμφωνα με τη σύμβαση που έχει υπογράψει ο Δήμος Αθηναίων με την εταιρεία, μέχρι το τέλος του 2011 ο αριθμός των ανοξείδωτων κάδων θα έχει αυξηθεί σταδιακά στους 700.

Κέντρα ανταποδοτικής ανακύκλωσης: Ο Δήμος Αθηναίων σε συνεργασία με την εταιρεία Τεχάν έχει τοποθετήσει 25 ολοκληρωμένα κέντρα ανταποδοτικής ανακύκλωσης σε πλατείες, σε όλη την έκταση του δήμου, στα οποία συλλέγονται ξεχωριστά πλαστικά μπουκάλια, γυάλινα μπουκάλια, μεταλλικοί περιέκτες, χάρτινες συσκευασίες και ειδικά απορρίμματα όπως κινητά τηλέφωνα. Με την ανακύκλωση των απορριμμάτων τους στο σύστημα αυτό, οι πολίτες είτε κερδίζουν εκπτωτικά κουπόνια, είτε κάνουν δωρεά το χρηματικό ποσό υπέρ κοινωνικών σκοπών. Το σύνολο των χρημάτων που έχουν αποδοθεί στην ανταποδοτική ανακύκλωση ανέρχεται σε 230.000 ευρώ ενώ οι συλλεγόμενες ποσότητες συσκευασιών ανέρχονται στα 3.500.000 ή αλλιώς σε 280 τόνους μηνιαίως.

Σύμφωνα με τη σύμβασή που έχει υπογράψει ο Δήμος Αθηναίων με την εταιρεία μέχρι τα μέσα του 2009 ο αριθμός των ολοκληρωμένων κέντρων ανταποδοτικής ανακύκλωσης θα αυξηθεί σταδιακά σε 100.

Κώδωνες συλλογής χαρτιού και χαρτονιών: Ο Δήμος Αθηναίων έχει τοποθετήσει 153 κίτρινους κώδωνες για τη συλλογή έντυπου χαρτιού και χάρτινων συσκευασιών χωρητικότητας $3,3 \text{ m}^3$. Επιπροσθέτως, το τμήμα κάδων ικανοποιεί αιτήματα δημοτών για αποκομιδή ποσοτήτων χαρτιού για ανακύκλωση με την πραγματοποίηση έκτατων δρομολογίων. Οι συλλεγόμενες ποσότητες χαρτιού ανέρχονται σε 100 τόνους μηνιαίως.

Επιπρόσθετα, με σκοπό την ανακύκλωση των ειδικών απορριμμάτων που συλλέγει, ο Δήμος Αθηναίων συνεργάζεται με τα εγκεκριμένα συστήματα ανακύκλωσης των απορριμμάτων αυτών. Επομένως, ο Δήμος Αθηναίων μεριμνά για:

- Ανακύκλωση ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού υλικού: Σε συνεργασία με το εγκεκριμένο σύστημα ανακύκλωσης ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού υλικού ΑΗΗΕ. Οι ποσότητες που ήδη συλλέγονται αφορούν κυρίως ηλεκτρονικό υλικό σε μεγάλες ποσότητες από εταιρείες ή δημότες που απευθύνονται στον Δήμο. Η συλλογή υλικού από οικίες είναι σε φάση προγραμματισμού και σε σύντομο χρονικό διάστημα θα τεθεί σε εφαρμογή. Οι ποσότητες των ηλεκτρικών και

ηλεκτρονικών συσκευών που συλλέχτηκαν από 1/1/2007 μέχρι 30/11/2007 ανήλθαν σε 30 τόνους.

- **Ανακύκλωση παλαιών αυτοκινήτων:** Σε συνεργασία με τα εγκεκριμένα συστήματα ανακύκλωσης παλαιών αυτοκινήτων οδηγεί προς ανακύκλωση τα εγκαταλειμμένα οχήματα που περισυλλέγει. Στο χρονικό διάστημα 1/1/2007 μέχρι 31/12/2007 απεσύρθησαν και ανακυκλώθηκαν συνολικά 2.003 εγκαταλειμμένα οχήματα και 1.600 δίκυκλα. αυξανόμενα κατά 235% και 214 % αντίστοιχα σε σχέση με τα συλλεγόμενα οχήματα και δίκυκλα του 2006. Οι υπηρεσίες του Δήμου έχουν τη δυνατότητα να αποσύρουν τουλάχιστον 16 αυτοκίνητα ημερησίως.
- **Ανακύκλωση λιπαντικών ελαίων:** Συλλέγει τα λιπαντικά έλαια από τη συντήρηση του μηχανολογικού εξοπλισμού του και τα οδηγεί προς ανακύκλωση στο εγκεκριμένο σύστημα με το οποίο συνεργάζεται.
- Αρκετές είναι οι δράσεις του Δήμου Αθηναίων για την ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος. Για τον σκοπό αυτό ο Δήμος υποστηρίζει πιλοτικό πρόγραμμα ανακύκλωσης σε 25 σχολεία, ενώ τοποθετεί σταδιακά μπλε κάδους ανακύκλωσης έξω από το σύνολο των σχολείων του Δήμου.

1.2.13 Κυκλοφοριακό – Μεταφορές

Στην Αθήνα τα κυκλοφοριακά προβλήματα είναι πολλά λόγω της συνεχιζόμενης αύξησης του δείκτη ιδιοκτησίας ΙΧ και την ελλειμματική υποδομή και διαχείριση του συστήματος Μεταφορών. Τα πιο συχνά εμφανιζόμενα προβλήματα είναι η **κυκλοφοριακή συμφόρηση, η έλλειψη χώρων στάθμευσης και η δυσχερής μετακίνηση πεζή και με ποδήλατο.**

Οι επιπτώσεις αυτών των προβλημάτων έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην ποιότητα ζωής των πολιτών με σημαντικότερες την **ατμοσφαιρική και ηχητική ρύπανση, τις χαμένες ανθρωποώρες και το οικονομικό και κοινωνικό κόστος.**

Η **κακή κατάσταση των πεζοδρομίων και η απουσία ελεύθερων χώρων και πρασίνου** επιδεινώνει το πρόβλημα.

Οδικό Δίκτυο Δήμου Αθηναίων

Το οδικό δίκτυο του Δήμου Αθηναίων αποτελείται στην πλειοψηφία του από οδούς μονής κατεύθυνσης με πλάτος έως 15 μέτρα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Μελέτης

Ανάπτυξης Μετρό το 68% των οδών είναι μονής κατεύθυνσης, εκ των οποίων το 41% έχει μία λωρίδα κυκλοφορίας.

Το μεγάλο ποσοστό των μονοδρόμων φανερώνει την προσπάθεια που έχει γίνει κατά το παρελθόν, με σκοπό την καλύτερη διαχείριση της υπάρχουσας υποδομής με αύξηση της κυκλοφοριακής ικανότητας στις διασταυρώσεις, δεδομένου ότι η υποδομή αυτή παρουσιάζει ελάχιστες δυνατότητες για αναβάθμιση των γεωμετρικών χαρακτηριστικών στις πυκνοδομημένες περιοχές της Αθήνας.

Η μία λωρίδα κυκλοφορίας είναι η λωρίδα που αξιοποιείται από την κυκλοφορία. Θεωρητικά, αν δεν υπήρχε η παρόδια στάθμευση θα ήταν δυνατό να αποδοθούν στην κυκλοφορία περισσότερες λωρίδες με βάση το διαθέσιμο πλάτος της οδού. Τα μεγέθη είναι ενδεικτικά του χαμηλού επιπέδου της διαθέσιμης χωρητικότητας των οδών, για την κυκλοφορία των οχημάτων, δεδομένου ότι σε οδούς με μία λωρίδα κυκλοφορίας δεν υπάρχει η δυνατότητα προσπέρασης και η κυκλοφορία καθυστερεί λόγω στάσεων λεωφορείων, ελιγμών στάθμευσης κ.λπ.

Οι πρωτεύουσες και δευτερεύουσες αρτηρίες του Δήμου Αθηναίων, οι οποίες εξυπηρετούν κυρίως μετακινήσεις μεγάλου και μεσαίου μήκους αποτελούν περίπου το 45% του συνολικού οδικού δικτύου. Οι Λεωφόροι Κηφισίας, Μεσογείων, Αλεξάνδρας, Βασ. Κωνσταντίνουνου και Βασ. Σοφίας αποτελούν παραδείγματα πρωτευουσών αρτηριών, ενώ οι οδοί Γ' Σεπτεμβρίου, Δροσοπούλου, Σόλωνος, Χαρ. Τρικούπη, Ιπποκράτους και Πανόρμου δευτερευουσών.

Στο επίπεδο του κύριου οδικού δικτύου δεν κρίνονται αναγκαίες διανοίξεις οδών. Στο επίπεδο των Διαμερισμάτων όμως, υπάρχουν ελλείψεις που θα βοηθούσαν την τοπική κυκλοφορία. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην υπό ανάπλαση περιοχή του Ελαιώνα, όπου με τις νέες χρήσεις θα απαιτηθεί κυκλοφοριακή μελέτη η οποία θα καθορίσει και τις ανάγκες διάνοιξης νέων οδών και τα γεωμετρικά τους χαρακτηριστικά.

Στο οδικό δίκτυο του Δήμου Αθηναίων δεν υπάρχει πρόβλημα έλλειψης πεζοδρομίων. Αντιθέτως, υπάρχει πρόβλημα με ανεπαρκή και κακής κατάστασης πεζοδρόμια. Το μέσο πλάτος των πεζοδρομίων, σύμφωνα με τα στοιχεία της Μελέτης Ανάπτυξης Μετρό, είναι περίπου 2,5 μέτρα, ιδιαίτερα χαμηλό και δεν εξασφαλίζει την άνετη κίνηση των πεζών ενώ πολλές φορές τους αναγκάζει να κινούνται επί του οδοστρώματος. Αν συνυπολογισθεί και η συχνή απομείωση λόγω εμποδίων, τότε το πλάτος των πεζοδρομίων που διατίθεται στην πραγματικότητα για την κίνηση των πεζών δεν είναι επαρκές.

Στοιχεία Κυκλοφορίας στον Δήμο Αθηναίων

Οι αιχμές της κυκλοφορίας, συνολικά στο οδικό δίκτυο του Δήμου Αθηναίων, εμφανίζονται στο χρονικό διάστημα 7:00 – 9:00 και 14:00 – 16:00. Η ωριαία κυκλοφορία, κατά τις περιόδους αυτές, ανέρχεται σε ποσοστό 6-7% της συνολικής ημερήσιας κυκλοφορίας. Αντίθετα, στην περιοχή του Δακτυλίου η κυκλοφορία διατηρείται σε υψηλά επίπεδα από τις 8:00 έως τις 21:00 χωρίς σαφείς αιχμές, χαρακτηριστικό γνώρισμα μίας κυκλοφοριακά κορεσμένης περιοχής.

Στο χρονικό διάστημα 7:00 – 9:00 εισέρχονται στον Δακτύλιο περίπου 80.000 οχήματα και εξέρχονται περίπου 60.000. Σύμφωνα με στοιχεία του Κέντρου Διαχείρισης Κυκλοφορίας για τον μήνα Νοέμβριο του 2007, στη Λ. Κηφισίας στο ύψος της Πανόρμου, ο φόρτος κυκλοφορίας την ώρα αιχμής ανέρχεται σε 2.650 οχήματα με κατεύθυνση προς το κέντρο και 2.370 οχήματα από το κέντρο. Οι αντίστοιχες τιμές για τη Λ. Μεσογείων (στο ύψος της Ξενοπούλου) είναι 2.390 και 2.650 οχήματα/ώρα και τη Λ. Συγγρού (στο ύψος της Βούρβαχη) 2.385 και 1.700 οχήματα/ώρα. Όσον αφορά τη Λ. Αλεξάνδρας τα αντίστοιχα μεγέθη είναι 1.200 οχήματα/ώρα προς την Πατησίων, 1.150 οχήματα/ώρα προς τη Λ. Κηφισίας και για τη Λ. Αθηνών 2.100 οχήματα/ώρα προς το κέντρο και 2.250 οχήματα/ώρα προς το Αιγάλεω. Στο Σχέδιο 3 παρουσιάζεται η επιβάρυνση της κυκλοφορίας για χαρακτηριστικές αρτηρίες της Αθήνας.

Η σύνθεση της κυκλοφορίας, στην περιοχή του Δακτυλίου της Αθήνας, είναι 19% δίκυκλα, 52% IX, 23% ταξί, 3% λεωφορεία και 3% φορτηγά, ενώ εκτός Δακτυλίου οι αντίστοιχες τιμές είναι 12%, 69%, 13%, 2% και 4%. Στον Δακτύλιο είναι εντυπωσιακά υψηλό το ποσοστό των δικύκλων και των ταξί, γεγονός που δικαιολογείται από τα μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας και την έλλειψη χώρων στάθμευσης. Με την απομάκρυνση από τον Δακτύλιο τα ποσοστά των δικύκλων και των TAXI μειώνονται σταδιακά και αυξάνει σημαντικά το ποσοστό των IX.

Η μέση ταχύτητα κίνησης των οχημάτων παρουσιάζει διαφορές ανά περιοχή του Δήμου. Σύμφωνα με στοιχεία του Κέντρου Διαχείρισης Κυκλοφορίας για τον μήνα Νοέμβριο του 2007 κατά τις πρωινές ώρες αιχμής στην κατεύθυνση προς Αθήνα η μέση ταχύτητα στη Λ. Κηφισίας είναι 10 χλμ./ώρα, ενώ στη Λ. Συγγρού είναι 17 χλμ./ώρα. Στη Λ. Αλεξάνδρας εμφανίζονται οι μικρότερες τιμές με 10 χλμ./ώρα στην κατεύθυνση προς Πατησίων και 8 χλμ./ώρα στην κατεύθυνση προς Λ. Κηφισίας. Στον

Δακτύλιο η μέση ταχύτητα καθόλη τη διάρκεια της ημέρας είναι 12 χλμ./ώρα, ενώ στις ώρες αιχμής μειώνεται στα 10 χλμ./ώρα.

Το επίπεδο εξυπηρέτησης του οδικού δικτύου φανερώνει την κατάσταση κορεσμού στην οποία έχει περιέλθει. Στην περιοχή εντός του Δακτυλίου το 60% του δικτύου παρουσιάζει επίπεδα εξυπηρέτησης D – F, ενώ το ποσοστό του οδικού δικτύου σε κατάσταση κορεσμού φθάνει το 40%. Επίσης, χαμηλά επίπεδα εξυπηρέτησης παρουσιάζουν οι αρτηρίες εισόδου στην κεντρική περιοχή της Αθήνας, όπως είναι οι Λ. Κηφισίας, η Λ. Μεσογείων, η Πατησίων, η Πειραιώς και η Λ. Συγγρού.

1.2.14 Στοιχεία Στάθμευσης στο Δήμο Αθηναίων

Η στάθμευση στις περισσότερες περιοχές του Δήμου είναι προβληματική. Τα μεγαλύτερα προβλήματα παρουσιάζονται στην περιοχή εντός και περιμετρικά του Δακτυλίου, λόγω της συγκέντρωσης των κεντρικών λειτουργιών υπερτοπικού χαρακτήρα, καθώς και στις πυκνοδομημένες περιοχές της Κυψέλης, των Πατησίων και των Αμπελοκήπων.

Η προσφορά στάθμευσης στον Δακτύλιο ανέρχεται περίπου 33.000 θέσεις στάθμευσης παρά την οδό και 36.000 θέσεις εκτός οδού, εκ των οποίων οι 10.000 είναι ιδιωτικές και δεν προσφέρονται σε δημόσια χρήση. Για δημόσια χρήση υπάρχουν 295 σταθμοί αυτοκινήτων, εκ των οποίων οι 155 είναι στεγασμένοι και οι 140 ανοικτοί. Περιμετρικά του Δακτυλίου, σε μία ζώνη 500 μέτρων, βρίσκονται μόνο 3.200 θέσεις που δεν επαρκούν για την κάλυψη της ζήτησης.

Η ζήτηση στάθμευσης παρά την οδό στον Δακτύλιο ανέρχεται περίπου σε 50.000 θέσεις. Οι περισσότερες από τις επιπλέον 17.000 θέσεις που χρειάζονται δεν αναζητούνται στους σταθμούς αυτοκινήτων, με αποτέλεσμα να καταγράφονται περίπου 8.000 παράνομες σταθμεύσεις. Είναι χαρακτηριστικό, ότι κατά τις ώρες της πρωινής αιχμής 10:00 – 13:00, μόνο τα 2/3 των συνολικά διαθέσιμων θέσεων σε σταθμούς αυτοκινήτων χρησιμοποιούνται.

Στην πραγματικότητα η ζήτηση στάθμευσης στις περιοχές με υπερτοπικές λειτουργίες, όπως η Ομόνοια, η Ακαδημία, το Σύνταγμα και το Κολωνάκι, στις οποίες κατευθύνεται σχεδόν το 60% των μετακινήσεων με IX (στοιχεία Μελέτης Ανάπτυξης Μετρό), υπερβαίνει την προσφορά περίπου κατά 20.000 θέσεις. Αυτό οφείλεται κατά ένα μεγάλο μέρος στον χαμηλό δείκτη εναλλαγής και στη μεγάλη μέση διάρκεια στάθμευσης που παρατηρείται. Οι αντίστοιχες τιμές για τις σταθμεύσεις παρά την οδό είναι 2,8 για τον δείκτη εναλλαγής και 5,3 ώρες για τη μέση διάρκεια στάθμευσης.

Η εφαρμογή του μέτρου της ελεγχόμενης στάθμευσης από τον Δήμο στις περιοχές του εμπορικού τριγώνου Ομόνοια – Σύνταγμα – Μοναστηράκι, του Κολωνακίου, των Εξαρχείων, της Πλάκας, του Ψυρρή, του Ευαγγελισμού και της Ρηγίλλης, όπως φαίνεται στο Σχέδιο 4, έλυσε πολλά προβλήματα στάθμευσης. Η μέγιστη διάρκεια στάθμευσης ανά θέση περιορίστηκε στις 3 ώρες, ο δείκτης εναλλαγής μεγάλωσε και όλες οι μακροχρόνιες σταθμεύσεις (άνω των 5 ωρών) κατευθύνθηκαν σε σταθμούς αυτοκινήτων. Επιπλέον, πολλοί από τους χρήστες IX αναγκάστηκαν να αλλάξουν μέσο μετακίνησης λόγω του επιπλέον κόστους στάθμευσης.

Η ελεγχόμενη στάθμευση εξασφαλίζει θέση στάθμευσης τόσο για τους επισκέπτες της πόλης όσο και για τους κατοίκους. Η κατανομή των θέσεων γίνεται ύστερα από μελέτη των χαρακτηριστικών στάθμευσης κάθε περιοχής, λαμβάνοντας υπόψη τον πληθυσμό και το ποσοστό των επισκεπτών της. Σύμφωνα με τη μελέτη καταγραφής και εφαρμογής συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης σε περιοχές του Δήμου Αθηναίων της DENCO, που εφαρμόστηκε για τις παραπάνω αναφερόμενες περιοχές, από τις συνολικά 5.494 θέσεις του συστήματος οι 2.538 (46,2%) διατέθηκαν σε κατοίκους, οι 1.956 (35,6%) σε επισκέπτες και 1.000 (18,2%) σε Δημόσιους Οργανισμούς, πρεσβείες, τράπεζες κλπ.

Εκτός του συστήματος της ελεγχόμενης στάθμευσης, το 2003, τέθηκαν σε λειτουργία τέσσερις νέοι μεγάλοι σταθμοί αυτοκινήτων που κατασκευάσθηκαν με αυτοχρηματοδότηση και λειτουργούν υπό τη διαχείριση της Polis Park. Αυτοί οι σταθμοί βρίσκονται στην πλατεία Κάνιγγος (490 θέσεις στάθμευσης), την πλατεία Αιγύπτου (360 θέσεις στάθμευσης), την πλατεία Νοσοκομείου Παιδων (640 θέσεις στάθμευσης) και στην οδό Ριζάρη (660 θέσεις στάθμευσης). Οι περιοχές που δημιουργήθηκαν οι σταθμοί είναι περιοχές με μεγάλη ζήτηση και η λειτουργία τους συνέβαλε στη βελτίωση των συνθηκών στάθμευσης σε αυτές.

Εξυπηρέτηση με ΜΜΜ στο Δήμο Αθηναίων

Αρμόδιος φορέας για τη διεξαγωγή του συγκοινωνιακού έργου στον Δήμο της Αθήνας είναι ο «Οργανισμός Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (ΟΑΣΑ)». Στις αρμοδιότητες του ΟΑΣΑ περιλαμβάνεται ο προσδιορισμός, ο σχεδιασμός, ο προγραμματισμός, η εκτέλεση, η εκμετάλλευση και ο έλεγχος του συγκοινωνιακού έργου για όλα τα μέσα μαζικής μεταφοράς στην περιοχή Αθηνών-Πειραιώς και Περιχώρων.

Η εκτέλεση και η εκμετάλλευση του συγκοινωνιακού έργου υπό την εποπτεία του ΟΑΣΑ πραγματοποιείται από τους Εκτελεστικούς Φορείς Συγκοινωνιακού 'Έργου

(ΕΦΣΕ), δηλαδή την ΕΘΕΛ, τα ΗΛΠΑΠ, τον ΗΣΑΠ, την ΑΜΕΛ, την ΤΡΑΜ και τον ΠΡΟΑΣΤΙΑΚΟ.

Η γεωγραφική κάλυψη του Δήμου της Αθήνας, με τις λεωφορειακές γραμμές και τις γραμμές τρόλλεϋ, είναι ικανοποιητική και μόνο σε μερικές απομακρυσμένες περιοχές του Δήμου υπάρχουν κενά, όπως Άνω Κυψέλη, Τουρκοβούνια, Ελαιώνας κ.λπ. Πολλές φορές η αδυναμία κάλυψης αυτών των περιοχών οφείλεται στην ακαταλληλότητα του οδικού δικτύου ή του είδους των χρήσεων γης. Συνολικά, το δίκτυο των λεωφορειακών γραμμών έχει δομηθεί με γνώμονα την εξασφάλιση πρωταρχικά ακτινικής σύνδεσης όλων των περιοχών του Λεκανοπεδίου με το κέντρο της Αθήνας και δευτερευόντως τη σύνδεση των επιμέρους περιοχών μεταξύ τους, με αποτέλεσμα να απαιτείται μεγάλος αριθμός μετεπιβιβάσεων για την εξυπηρέτηση των επιβατών.

Η σιδηροδρομική γραμμή των ΗΣΑΠ είναι διπλή, μήκους 26 περίπου χιλιομέτρων, ξεκινά από το λιμάνι του Πειραιά και καταλήγει στην Κηφισιά. Ο Δήμος Αθηναίων εξυπηρετείται από δέκα σταθμούς: Πετράλωνα, Θησείο, Μοναστηράκι, Ομόνοια, Βικτώρια, Αττική, Αγ. Νικόλαο, Κάτω Πατήσια, Αγ. Ελευθέριο και Άνω Πατήσια. Όλοι οι σταθμοί είναι άμεσα προσβάσιμοι από το κύριο οδικό δίκτυο σε μία τουλάχιστον είσοδο τους και σε μικρή απόσταση υπάρχουν στάσεις γραμμών λεωφορείων και τρόλλεϋ.

Η Αττικό Μετρό Εταιρία Λειτουργίας Α.Ε. (ΑΜΕΛ Α.Ε.) διαχειρίζεται τις Γραμμές 2 και 3 του ΜΕΤΡΟ της Αθήνας από το 2000 που ξεκίνησε η λειτουργία τους. Η Γραμμή 2 ξεκινά από τον Άγιο Αντώνιο στο Περιστέρι και καταλήγει στον Άγιο Δημήτριο, με δεκατέσσερις (14) σταθμούς και μήκος γραμμής 10,9 χιλιόμετρα. Η Γραμμή 3 ξεκινά από το Αιγάλεω και καταλήγει στη Δουκίσσης Πλακεντίας με δεκατρείς (13) σταθμούς και μήκος γραμμής 16,4 χιλιόμετρα. Συνέχεια της Γραμμής 3 αποτελεί διαδρομή μήκους 21,2 χιλιομέτρων στο δίκτυο του Προαστιακού, μέσω της οποίας ο Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Ελευθέριος Βενιζέλος, καθώς και η περιοχή των Μεσογείων, εξυπηρετούνται για την απευθείας σύνδεσή τους με το κέντρο της πόλης με συρμούς του ΜΕΤΡΟ, από τους τέσσερις (4) σταθμούς Αεροδρόμιο, Κορωπί, Παιανία - Κάντζα και Παλλήνη. Ο Δήμος Αθηναίων εξυπηρετείται από ένδεκα σταθμούς της γραμμής 2: Σεπόλια, Αττική, Σταθμό Λαρίσης, Μεταξουργείο, Ομόνοια, Πανεπιστήμιο, Σύνταγμα, Ακρόπολη, Συγγρού-Φιξ, Ν. Κόσμος και εννέα σταθμούς της γραμμής 3: Κατεχάκη, Πανόρμου, Αμπελόκηποι, Μέγαρο Μουσικής, Ευαγγελισμός, Σύνταγμα, Μοναστηράκι, Κεραμικός και Ελαιώνας.

Το δίκτυο του Τραμ συνδέει την κεντρική περιοχή της Αθήνας, μέσω Νέας Σμύρνης, με το Παλαιό Φάληρο και εκεί διακλαδίζεται κατά μήκος της παραλιακής λεωφόρου

από τη μια πλευρά προς 'Άλιμο, Ελληνικό, Γλυφάδα και Βούλα και από την άλλη προς Φαληρικό Δέλτα και Νέο Φάληρο καταλήγοντας στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας. Ο Δήμος Αθηναίων εξυπηρετείται από έξι σταθμούς: Σύνταγμα, Ζάππειο, Λ. Βουλιαγμένης, Συγγρού-Φιξ, Κασομούλη και Ν. Κόσμου.

Το δίκτυο του Προαστιακού διαχειρίζεται τις προαστιακές και περιαστικές περιφερειακές σιδηροδρομικές μεταφορές στον Ν. Αττικής και σε γειτονικούς νομούς. Το δίκτυο, σε αυτή τη φάση, λειτουργεί σε ένα τμήμα μήκους 120 χλμ και αξιοποιεί τις εξής γραμμές: Πειραιάς – Αθήνα – Νερατζώτισσα – Αεροδρόμιο και Πειραιάς – Αθήνα - Νερατζώτισσα – Κιάτο. Ο Δήμος Αθηναίων εξυπηρετείται από τον σταθμό Λαρίσης.

Το ταξί, αν και δεν είναι μέσο μαζικής μεταφοράς, εντάσσεται στα δημόσια μεταφορικά μέσα καθώς προσφέρει εξυπηρέτηση στο επιβατικό κοινό και μάλιστα κατά τρόπο ανταγωνιστικό προς τα υπόλοιπα δημόσια μέσα. Στον νομό Αττικής κυκλοφορούν περίπου 14.000 ταξί, από τα οποία 14% είναι ραδιοταξί. Ο αριθμός των TAXI στην περιοχή της Αθήνας είναι ιδιαίτερα μεγάλος και συγκριτικά με τα Ευρωπαϊκά δεδομένα είναι από τους υψηλότερους. Ο μεγάλος αριθμός τους και η ανεπάρκεια του συστήματος των Μ.Μ.Μ. στην πρωτεύουσα έχουν δημιουργήσει τις συνθήκες ώστε τα TAXI να υποκαθιστούν ή να ανταγωνίζονται τις δημόσιες συγκοινωνίες για τη μεταφορά επιβατών, αντί να προσφέρουν ειδική και συμπληρωματική εξυπηρέτηση.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΟΑΣΑ, μέσω του συνόλου των μέσων μαζικής μεταφοράς, το 2007 μετακινήθηκαν 795,6 εκατ. επιβάτες. Περισσότερες από τις μισές μετακινήσεις (51%) έγιναν με τα λεωφορεία της ΕΘΕΛ και ένα 5% με τα τρόλεϊ. Με το Μετρό μετακινούνται κάθε μέρα περίπου 530.000 επιβάτες (24%) και η προτίμηση των Αθηναίων στο μέσο αυτό οφείλεται κυρίως στην αξιοπιστία των δρομολογίων του. Ο ηλεκτρικός σιδηρόδρομος βρίσκεται σταθερά στη δεύτερη θέση μεταξύ των μέσων σταθερής τροχιάς από πλευράς επιβατικής κίνησης, καθώς πέρυσι μετέφερε περίπου 365.000 επιβάτες την ημέρα (17%). Το τραμ, παρά τα προβλήματα που αντιμετωπίζει, μετέφερε πέρυσι περίπου 44.000 επιβάτες την ημέρα (2%), ενώ σταθερά στην τελευταία θέση βρίσκεται ο προαστιακός σιδηρόδρομος με τον οποίο μετακινούνται καθημερινά περίπου 13.000 επιβάτες.

Επιπτώσεις της Κυκλοφορίας στο Περιβάλλον

Η ατμοσφαιρική ρύπανση της Αθήνας είναι ευρύτερα γνωστή και υπάρχει συστηματική καταγραφή και έλεγχος των ρύπων από το ΥΠΕΧΩΔΕ. Σύμφωνα με στοιχεία της 4ης Εκθεσης Αξιολόγησης Διακυβερνητικής Επιτροπής του ΟΗΕ για την κλιματική αλλαγή, «*μόνο τα αυτοκίνητα και τα φορτηγά είναι υπεύθυνα για το 12% των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα ενώ συνολικά οι μεταφορές υπολογίζεται ότι συμβάλλουν περίπου στο 30% των ρύπων του θερμοκηπίου*». Ο τομέας των μεταφορών βρίσκεται τα τελευταία δύο χρόνια στο επίκεντρο των συζητήσεων που αφορούν στις κλιματικές αλλαγές, καθώς ειδικά στην ΕΕ το 20% των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα προέρχεται από τα αυτοκίνητα - και αυξάνεται ραγδαία (κατά 25% μέσα σε 15 χρόνια).

Η κυκλοφορία βαρύνει την ατμόσφαιρα εκτός από το διοξείδιο και με το μονοξείδιο του άνθρακα και με τον καπνό (TSP). Οδικοί άξονες με υψηλές τιμές εκπομπής CO₂ και CO είναι οι Λεωφόροι Κηφισού, Κηφισίας, Μεσογείων, Βασ. Σοφίας, Αμαλίας κ.ά. Υψηλές τιμές εκπομπής TSP παρατηρούνται κυρίως στους άξονες κυκλοφορίας φορτηγών, όπως η Λεωφόροι Κηφισού, Αθηνών, Κωνσταντινουπόλεως, αλλά οι υψηλότερες τιμές σημειώνονται σε οδικούς άξονες με μεγάλη κυκλοφορία λεωφορείων που κινούνται με μικρές ταχύτητες, όπως είναι οι Λεωφόροι Βασ. Σοφίας και Αλεξάνδρας και οι οδοί Πανεπιστημίου, Ακαδημίας και Σταδίου – Φιλελλήνων.

Η ηχορρύπανση που αποδίδεται στην οδική κυκλοφορία, παρόλο που δεν έλαβε ποτέ τη δημοσιότητα που συνήθως λαμβάνει η ατμοσφαιρική ρύπανση στην Αθήνα, αποτελεί έναν ιδιαίτερα επιβαρυντικό παράγοντα που σχετίζεται με την ποιότητα ζωής. Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, τα 70dB(A) θεωρούνται ως το ανώτατο αποδεκτό όριο πέραν του οποίου υπάρχει δυσκολία για εργασία. Το 70% του κύριου οδικού δικτύου, εντός του Δακτυλίου, ξεπερνάει αυτό το όριο (στοιχεία Μελέτης Ανάπτυξης Μετρό) και μόνο το 13% βρίσκεται σε ανεκτά επίπεδα (μικρότερα από 67 dB). Παραδείγματα οδικών αξόνων με ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα θορύβου (μεγαλύτερα από 74dB) είναι οι οδοί Πανεπιστημίου, Σταδίου, Ακαδημίας, Γ' Σεπτεμβρίου, οι Λεωφόροι Βασ. Σοφίας, Βασ. Κων/νου κ.λπ.

Προβλήματα από τη Διέλευση των Μέσων Σταθερής Τροχιάς

Ο προαστιακός σιδηρόδρομος και ειδικότερα η σιδηροδρομική γραμμή Πειραιά – Αθηνών – Αγ. Αναργύρων διασπά τη συνέχεια του ιστού της πόλης δημιουργώντας πολεοδομικά και περιβαλλοντικά προβλήματα. Τον ίδιο σιδηροδρομικό άξονα χρησιμοποιούν και οι αμαξοστοιχίες του Ο.Σ.Ε., επιβατικές και εμπορικές, για τη σύνδεση του Πειραιά και της Αθήνας με όλες τις περιοχές της Ελλάδας.

Ο επιφανειακός διάδρομος δημιουργεί πολλά προβλήματα κυκλοφορίας και ασφάλειας τόσο για τα διερχόμενα οχήματα όσο και για τους πεζούς. Ο μεγάλος αριθμός των ισόπεδων διαβάσεων δυσχεραίνει την κυκλοφορία των αυτοκινήτων και των πεζών, αφού πρέπει να περιμένουν τους διερχόμενους συρμούς. Ταυτόχρονα, λόγω των πολλών ισόπεδων διασταυρώσεων, δεν μπορεί να αυξηθεί η συχνότητα διέλευσης των τρένων, με τη δρομολόγηση περισσότερων συρμών, γεγονός που θα οδηγούσε στη συχνή διακοπή της κυκλοφορίας των οχημάτων. Παράλληλα, η διέλευση των γραμμών του τρένου εγκυμονεί πολλούς κινδύνους στην ασφάλεια των πεζών και των οδηγών, αν γίνει απρόσεκτα ή τη στιγμή που κατεβαίνουν οι μπάρες αποκλεισμού της κυκλοφορίας.

Το ίδιο φαινόμενο, της διάσπασης της συνέχειας του ιστού της πόλης, παρατηρείται και με τη γραμμή του αστικού σιδηρόδρομου του ΗΣΑΠ, στα σημεία όπου δεν είναι υπογειοποιημένη. Η μόνη διαφορά έγκειται στο, ότι δεν υπάρχουν ισόπεδες διαβάσεις και τα κυκλοφορικά προβλήματα είναι λιγότερα σε αντίθεση με τα αντίστοιχα κοινωνικά και πολεοδομικά.

Προβλήματα από τον Τεμαχισμό των Αρμοδιοτήτων των Δημόσιων Φορέων

Τα προβλήματα του Δήμου Αθηναίων δεν συνίστανται μόνο σε θέματα υποδομής και οδικής συμπεριφοράς αλλά και στον επιμέρους τεμαχισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ των εμπλεκομένων φορέων. Υπάρχουν πολλοί φορείς οι οποίοι έχουν διαφορετικές αρμοδιότητες στο οδικό δίκτυο του Δήμου. Οι εμπλεκόμενοι φορείς στα κυκλοφοριακά θέματα της πόλης είναι:

- το ΥΠΕΧΩΔΕ: αρμόδιο για το σχεδιασμό, προγραμματισμό, υλοποίηση και συντήρηση του βασικού οδικού δικτύου, της σηματοδότησης αυτού στο σύνολό του αλλά και του πολεοδομικού σχεδιασμού.
- το υπουργείο Μεταφορών: αρμόδιο για όλα τα θέματα που αφορούν στα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, τα ΚΤΕΛ και τα TAXI

- το υπουργείο Δημόσιας Τάξης: αρμόδιο για την επιτήρηση των κανόνων κυκλοφορίας και στάθμευσης
- ο Β' βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης: αρμόδιος για θέματα αδειών οδήγησης, χώρων στάθμευσης TAXI, έγκρισης αποφάσεων Α' βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και έγκριση Πολεοδομικών Ρυθμίσεων, κύρωση Πράξεων Αναλογισμού και Πράξεων Εφαρμογής, οι οποίες αποτελούν προυπόθεση για τη διάνοιξη δρόμων
- ο Α' βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης: αρμόδιος για τον σχεδιασμό, προγραμματισμό, υλοποίηση και συντήρηση του τοπικού οδικού δικτύου και της δημοτικής συγκοινωνίας, συναρμόδιος για τον πολεοδομικό σχεδιασμό και αρμόδιος επικουρικά για την αστυνόμευση (μέσω της Δημοτικής Αστυνομίας)
- το υπουργείο Οικονομικών: αρμόδιο για τη χρηματοδότηση έργων
- η Περιφερειακή Διοίκηση: αρμόδια για την έγκριση και κατανομή κονδυλίων.

Η εμπλοκή αρμοδιοτήτων μεταξύ των αρμόδιων φορέων και η έλλειψη συντονισμού μεταξύ τους έχει σαν αποτέλεσμα την εμφάνιση των παρακάτω προβλημάτων:

- 'Έλλειψη στρατηγικής για την οργάνωση του συστήματος μεταφορών σε επίπεδο πόλης και έλλειψη πολιτικής για την κυκλοφορία και τη στάθμευση των οχημάτων, αλλά και την κυκλοφορία των πεζών.
- Αποσπασματική μελέτη των κυκλοφοριακών θεμάτων, με αντίστοιχη αποσπασματικότητα στην εφαρμογή των κάθε είδους μέτρων αντιμετώπισης των προβλημάτων.
- Πολεοδομικός σχεδιασμός (Γ.Π.Σ., κ.λπ.) χωρίς ουσιαστική κυκλοφοριακή θεώρηση ή συντονισμό με τον αντίστοιχο συγκοινωνιακό σχεδιασμό.
- Ελλιπής συγκοινωνιακός σχεδιασμός. Συνήθως δεν λαμβάνονται υπ' όψη όλες οι παράμετροι που σχετίζονται με την κυκλοφορία και στάθμευση των οχημάτων (πολεοδομικός σχεδιασμός-χρήσεις γης, συγκοινωνιακά στοιχεία, περιβαλλοντικές παράμετροι, οικονομικά στοιχεία, πληθυσμιακά στοιχεία).
- Ελλιπής τακτική παρακολούθηση κυκλοφοριακών στοιχείων και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της εφαρμογής των κυκλοφοριακών παρεμβάσεων.

- Βραχυπρόθεσμος χρονικός ορίζοντας σχεδιασμού.
- 'Ελλειψη συστηματικής και συνεχούς επιτήρησης των κανόνων κυκλοφορίας και στάθμευσης.
- Ανεπάρκεια προϋπολογισμού των αρμόδιων φορέων για την υλοποίηση των έργων της αρμοδιότητάς τους.

1.3 Κοινωνική πολιτική, παιδεία, πολιτισμός και αθλητισμός

1.3.1 Εξέλιξη του Πληθυσμού της περιοχής του Δήμου Αθηναίων

Ο Δήμος Αθηναίων κατά την πιο πρόσφατη απογραφή της ΕΣΥΕ (2001) παρουσιάζει μικρή μείωση πληθυσμού (3,4%) σε σχέση με την απογραφή του 1991. Αποτελεί τον πολυπληθέστερο Ο.Τ.Α. της χώρας με 789.116 μόνιμους κατοίκους, στην πλειοψηφία τους γυναίκες (52,5%). Επιπλέον, όσον αφορά στην ηλικιακή διάρθρωση, και ενώ ο Δ. Αθηναίων παρουσιάζει ικανοποιητική αναλογία πληθυσμού σε παραγωγική ηλικία (71%), εντούτοις μόλις 1 στους 10 κατοίκους του Δήμου είναι παιδί (έως 14 ετών) και το ποσοστό ηλικιωμένων (άνω των 65 ετών) καταγράφεται ανώτερο (17%). Επιπλέον ο παιδικός πληθυσμός του Δήμου έχει μειωθεί σημαντικά (25%) την περίοδο 1991-2001. Ο δείκτης γήρανσης μάλιστα για τον Δ. Αθηναίων (αναλογία ηλικιωμένου πληθυσμού προς τον παιδικό) είναι από τους μεγαλύτερους μεταξύ των Ο.Τ.Α. της Νομαρχίας Αθηνών – 3^{ος} μετά τους Δήμους Ν. Ψυχικού και Παπάγου. Μεταξύ των Δ.Δ.του Δήμου τη μεγαλύτερη αναλογία ηλικιωμένου πληθυσμού εμφανίζουν το 2^ο και το 6^ο Διαμέρισμα.

Πίνακας 7 «Ηλικιακή διάρθρωση Δ. Αθηναίων»

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	ΠΑΙΔΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (0-14)	15-34	35-49	50-64	ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (65+)	ΔΕΙΚΤΗΣ ΓΗΡΑΝΣΗΣ	ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ
	1	2	3	4	5	6=5/1	7=(1+5)/(2+3+4)
1	11,14%	31,82%	21,82%	17,48%	17,74%	159,23%	40,61%
2	8,97%	31,72%	22,73%	17,96%	18,62%	207,69%	38,10%
3	12,65%	33,24%	21,81%	17,59%	14,72%	116,39%	37,68%
4	13,07%	33,35%	21,89%	17,29%	14,40%	110,17%	37,87%
5	12,70%	32,21%	21,96%	16,99%	16,13%	127,00%	40,53%
6	11,28%	32,52%	21,14%	16,53%	18,54%	164,36%	42,48%
7	11,22%	34,19%	21,30%	16,59%	16,70%	148,77%	38,73%
Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ	11,44%	32,77%	21,71%	17,08%	16,99%	148,46%	39,72%

Πηγή: ΕΣΥΕ Απογραφή Πληθυσμού 2001. Στοιχεία μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Αθηναίων κατά Δημοτικό Διαμέρισμα

Η πληθυσμιακή διάρθρωση του Δ. Αθηναίων σε σχέση με το εκπαιδευτικό επίπεδο ακολουθεί την αντίστοιχη για τη Νομαρχία Αθηνών, με τους περισσότερους κατοίκους να είναι επιπέδου μέσης εκπαίδευσης. Σημειώνεται εδώ ότι 1 στους 5 κατοίκους του Δ. Αθηναίων είναι επιπέδου δημοτικού σχολείου και οι αναλφάβητοι αποτελούν το 6% του πληθυσμού. Μεταξύ των Δ.Δ. του Δ. Αθηναίων, η ευνοϊκότερη διάρθρωση όσον αφορά το εκπαιδευτικό επίπεδο καταγράφεται στο 2^ο Διαμέρισμα, ενώ η δυσχερέστερη στο 3^ο και 4^ο Διαμέρισμα.

Πίνακας 8 «Εκπαιδευτικό επίπεδο κατοίκων Δ. Αθηναίων»

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	Ανώτατης & Ανώτερης Εκπαίδευσης	Μέσης & Μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Απόφοιτοι Δημοτικού	Φοιτούν στο Δημοτικό	Εγκατέλειψαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	Αναλφάβητοι
1	19,00%	48,21%	19,75%	4,45%	2,91%	5,69%
2	24,83%	44,28%	19,72%	3,38%	2,66%	5,13%
3	12,05%	45,43%	25,35%	5,17%	4,79%	7,20%
4	11,50%	47,63%	25,09%	5,11%	3,64%	7,03%
5	17,77%	49,28%	19,15%	4,96%	2,65%	6,20%
6	18,50%	50,07%	18,08%	4,43%	2,85%	6,07%
7	21,17%	47,69%	17,84%	4,28%	2,68%	6,34%
Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ	18,58%	47,87%	19,93%	4,47%	2,99%	6,16%

Πηγή: ΕΣΥΕ Απογραφή Πληθυσμού 2001. Στοιχεία μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Αθηναίων κατά Δημοτικό Διαμέρισμα

Επιπλέον, σύμφωνα με την πιο πρόσφατη απογραφή της ΕΣΥΕ (2001), μεταξύ των νοικοκυριών του Δ. Αθηναίων τη μεγαλύτερη αναλογία παρουσιάζουν τα μονομελή νοικοκυριά (32%), που μάλιστα έχουν σημειώσει αύξηση σε σχέση με την απογραφή του 1991. Η αναλογία μονομελών νοικοκυριών, που εμφανίζεται στον Δ. Αθηναίων, είναι η μεγαλύτερη που καταγράφεται μεταξύ των Ο.Τ.Α. της Αττικής. Επίσης παράλληλα με την αύξηση σε μονομελή νοικοκυριά παρατηρείται μείωση στα νοικοκυριά με 4 μέλη και σημαντική αύξηση στα πολυμελή (6 και άνω μέλη).

Πίνακας 9 «Νοικοκυριά και μέλη αυτών Δ. Αθηναίων»

Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ	1991	% επί συνόλου νοικοκυριών	2001	% επί συνόλου νοικοκυριών	Μεταβολή 1991-2001
Μέλη νοικοκυριών	695.198		684.364		
Νοικοκυριά	285.017		291.085		
Νοικοκυριά με 1 μέλος	81.579	28,62%	92.795	31,88%	13,75%
Νοικοκυριά με 2 μέλη	81.440	28,57%	83.531	28,70%	2,57%
Νοικοκυριά με 3 μέλη	55.909	19,62%	55.723	19,14%	-0,33%
Νοικοκυριά με 4 μέλη	51.459	18,05%	44.102	15,15%	-14,30%
Νοικοκυριά με 5 μέλη	11.569	4,06%	10.767	3,70%	-6,93%
Νοικοκυριά με 6 και άνω μέλη	3.061	1,07%	4.167	1,43%	36,13%

Πηγή: ΕΣΥΕ Απογραφή Πληθυσμού 2001. Απογραφή νοικοκυριών και μελών αυτών πραγματικού πληθυσμού

Τέλος, οι περισσότεροι από τους μετανάστες που καταγράφονται στην Αττική κατοικούν στον Δ. Αθηναίων και προσεγγίζουν τις 135.000 αναλογία σημαντική που αντιστοιχεί στο 17% του μόνιμου πληθυσμού. Είναι κυρίως Αλβανικής εθνικότητας (σε ποσοστό 54%) ενώ ακολουθούν άλλες εθνικότητες της Ανατολικής Ευρώπης (Πολωνοί, Βούλγαροι, Ρουμάνοι) και της Ν.Α. Ασίας (Φιλιππίνες, Μπαγκλαντές). Σε επίπεδο Δ.Δ. οι περισσότεροι μετανάστες συγκεντρώνονται στο 6^ο Διαμέρισμα (35.655), ενώ η αναλογία επί του μόνιμου πληθυσμού ξεπερνά το 20% και στο 2^ο Διαμέρισμα.

Δημοτικά Διαμερίσματα	% Μεταναστών επί μόνιμου πληθυσμού	Πλήθος Μεταναστών
1	13,73	16.112
2	21,56	21.483
3	13,60	7.021
4	13,50	12.709
5	13,69	14.031
6	22,53	35.655
7	16,33	27.054
Δ. Αθηναίων	16,99	134.065

Πηγή: ΕΣΥΕ Απογραφή Πληθυσμού 2001. Στοιχεία μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Αθηναίων κατά Δημοτικό Διαμέρισμα

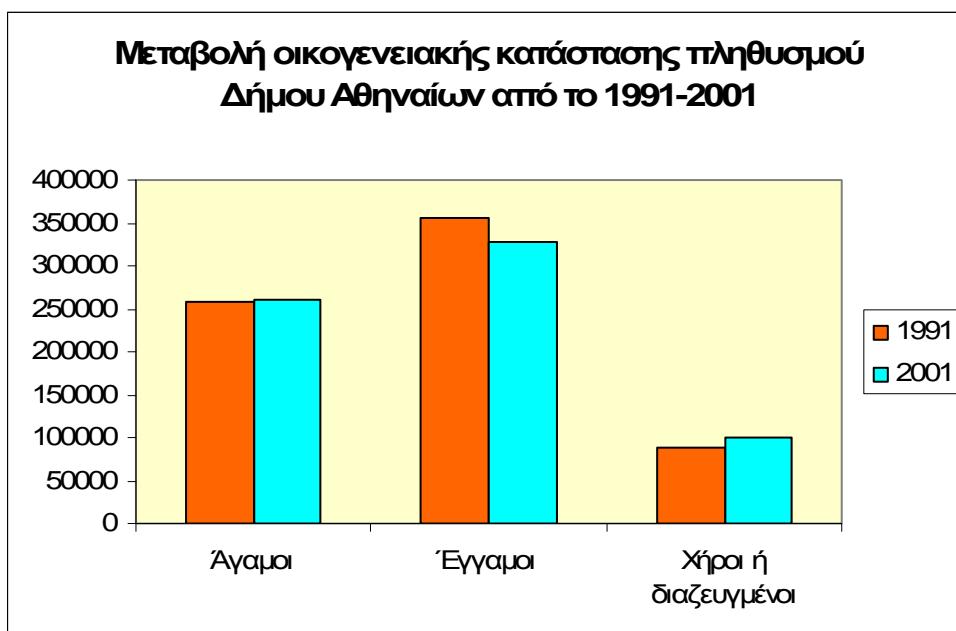
1.3.2 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά και παράμετροι υγείας

Σύνθεση πληθυσμού κατά οικογενειακή κατάσταση

Κατά την τελευταία δεκαετία έχουν υπάρξει σημαντικές αλλαγές στον πληθυσμό του Δήμου Αθηναίων όσον αφορά στην οικογενειακή κατάσταση.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ στον Δήμο Αθηναίων υπάρχει πτώση του αριθμού των έγγαμων ατόμων και αύξηση των άγαμων και χήρων ή διαζευγμένων, κατά την χρονική περίοδο 1991 – 2001 (Πίνακας 10). Πιο αναλυτικά, οι άγαμοι και οι χήροι ή διαζευγμένοι έχουν αυξηθεί κατά 1,5% και 13,5% αντίστοιχα, ενώ οι έγγαμοι έχουν μειωθεί κατά 7,9%.

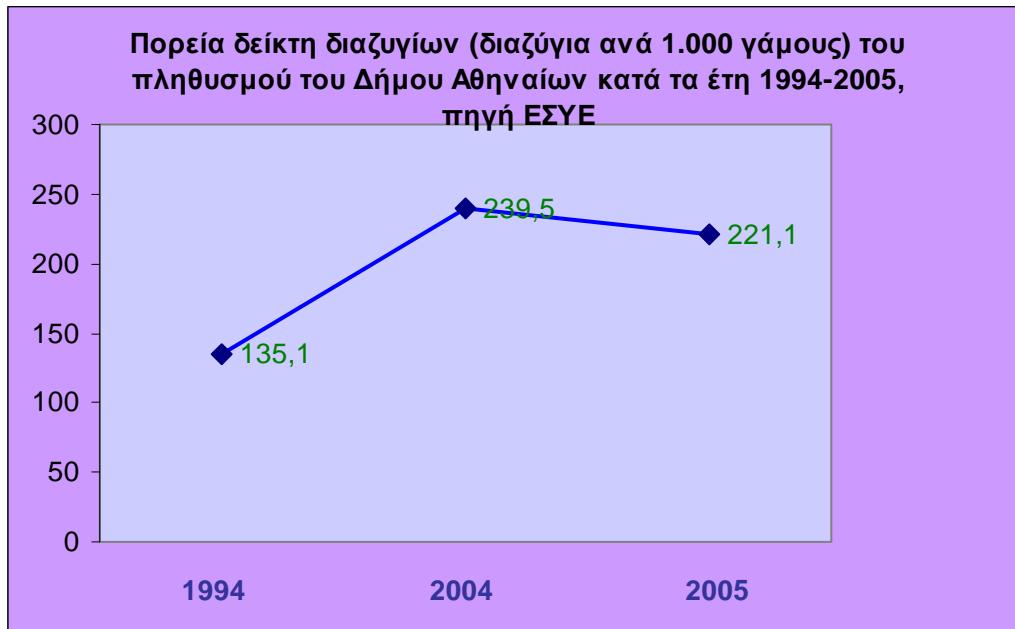
Πίνακας 10: Μεταβολή οικογενειακής κατάστασης πληθυσμού Δήμου Αθηναίων κατά την περίοδο 1991-2001

Πηγή: ΕΣΥΕ

Η σημαντική αύξηση των διαζευγμένων ατόμων επιβεβαιώνεται και από την μεγάλη αύξηση του δείκτη διαζυγίων του πληθυσμού του Δήμου της Αθήνας (Πίνακας 12). Από τον πίνακα 12 διαπιστώνεται ότι ο δείκτης σχεδόν διπλασιάστηκε σε χρονικό διάστημα μόλις 11 ετών.

Πίνακας 11: Πορεία δείκτη διαζυγίων του πληθυσμού του Δήμου Αθηναίων κατά τα έτη 1994-2005

Οι παραπάνω αλλαγές έχουν δημιουργήσει νέες μορφές οικογένειας με τις μονογονεϊκές να αποτελούν μια από τις κύριες.

Οι μονογονεϊκές οικογένειες αποτελούν πληθυσμιακή κατηγορία ευάλωτη στη φτώχεια και τις καταστάσεις κοινωνικού αποκλεισμού. Η απουσία του ενός ενήλικου μέλους (συχνότερα του πατέρα όπως προκύπτει παρακάτω από στοιχεία), σημαίνει καταρχάς πέρα από διατάραξη των εσωτερικών ισορροπιών της οικογένειας, και απώλεια εισοδήματος. Στην περίπτωση δε που το έτερο και μοναδικό ενήλικο μέλος της οικογένειας (συνήθως η μητέρα) πλήττεται από ανεργία ή απασχολείται σε περιστασιακή και ευκαιριακή βάση, τότε η επιβίωση της οικογένειας δυσχεραίνει σε μεγάλο βαθμό.

Εκτός από την έλλειψη οικονομικών πόρων, σημαντική είναι και η επιβάρυνση της ψυχολογίας του ατόμου, η οποία επιδρά καταλυτικά υποσκάπτωντας την κοινωνική του θέση, με αποτέλεσμα να απομονώνεται στον ευατό του και να αποκόπτεται από τον κοινωνικό περίγυρο.

Με βάση τα στοιχεία της τελευταίας απογραφής, το 2001, καταγράφηκαν 106.083 μονογονεϊκές οικογένειες στον Δήμο Αθηναίων οι οποίες αποτελούν το 14,22 % του πληθυσμού της πρωτεύουσας. Από τον συνολικό αριθμό των μονογονεϊκών οικογενειών, οι 91.180 έχουν αρχηγό μητέρα ενώ οι 14.903 πατέρα. Η κατανομή

πληθυσμού του Δήμου Αθηναίων με βάση την οικογενειακή κατάσταση παρουσιάζεται αναλυτικά στον ακόλουθο πίνακα (πίνακας 12):

Πίνακας 12: Κατανομή πληθυσμού του Δήμου Αθηναίων με βάση την οικογενειακή κατάσταση κατά το έτος 2001, ΕΣΥΕ.

	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Άγαμοι	317.382	169.766	147.616
Έγγαμοι	316.225	157.574	158.651
Χήροι	64.989	9.119	55.870
Διαζευγμένοι	36.054	11.461	24.953
Σε διάσταση	10.864	3.822	7.042

Πηγή: ΕΣΥΕ

Λαμβάνοντας υπόψη τα υψηλά ποσοστά ανεργίας στις γυναίκες (62,04%) (www.cityofathens.gr) στην περιοχή της πρωτεύουσας, διαπιστώνεται ότι οι μονογονεϊκές οικογένειες και ιδιαίτερα αυτές με αρχηγό μητέρα διατρέχουν σημαντικά τον κίνδυνο της μόνιμης φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Οι μονογονεϊκές οικογένειες αποτελούν μια νέα μορφή, της οποίας οι ανάγκες αυξάνουν τη ζήτηση υπηρεσιών στους τομείς της κοινωνικής αλληλεγγύης και της υγείας. Η αύξηση της ζήτησης δημιουργεί την ανάγκη για δομές αποτελεσματικές που θα παρέχουν την ανάλογη στήριξη που χρειάζεται αυτή η κοινωνική ομάδα.

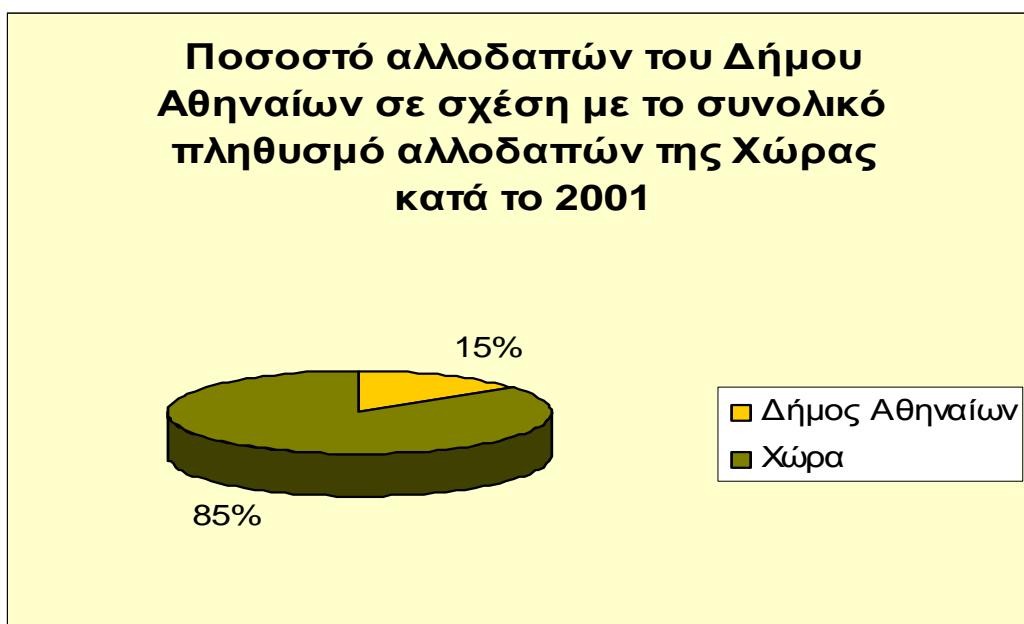
Επιπλέον, επιρρεπής ομάδα στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό είναι αυτή των οι πολυμελών οικογενειών, λόγω δυσχερών οικονομικών και κοινωνικών συνθηκών διαβίωσης. Ο αριθμός των πολυμελών οικογενειών έχει αυξηθεί στις 4.167, κατά την τελευταία απογραφή, από τις 3.061, κατά την απογραφή του 1991-γεγονός που οδηγεί στην ανάγκη αύξησης των υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας.

Κοινωνική Διάρθρωση του πληθυσμού του Δήμου Αθηναίων

Η κοινωνική διάρθρωση του Δήμου Αθηναίων τα τελευταία χρόνια έχει αλλάξει. Κατά την απογραφή του 2001 παρατηρήθηκε μείωση του πληθυσμού, τόσο των ομοδημοτών, όσο και των ετεροδημοτών, σε σχέση με την απογραφή του 1991. Την ίδια χρονική περίοδο, πολιτικές αλλαγές, σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο, προκάλεσαν κύμα μετανάστευσης σε πολλές Ευρωπαϊκές Χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας. Σύμφωνα με έκθεση του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής (ΙΜΕΠΟ), σε διάστημα 13 ετών ο αριθμός των ξένων μεταναστών που ζουν στην Ελλάδα έχει τετραπλασιαστεί. Το 1991 είχαν υπολογισθεί σε 270.000, ενώ το 2004 υπολογίστηκαν σε 1,1 εκατομμύριο.

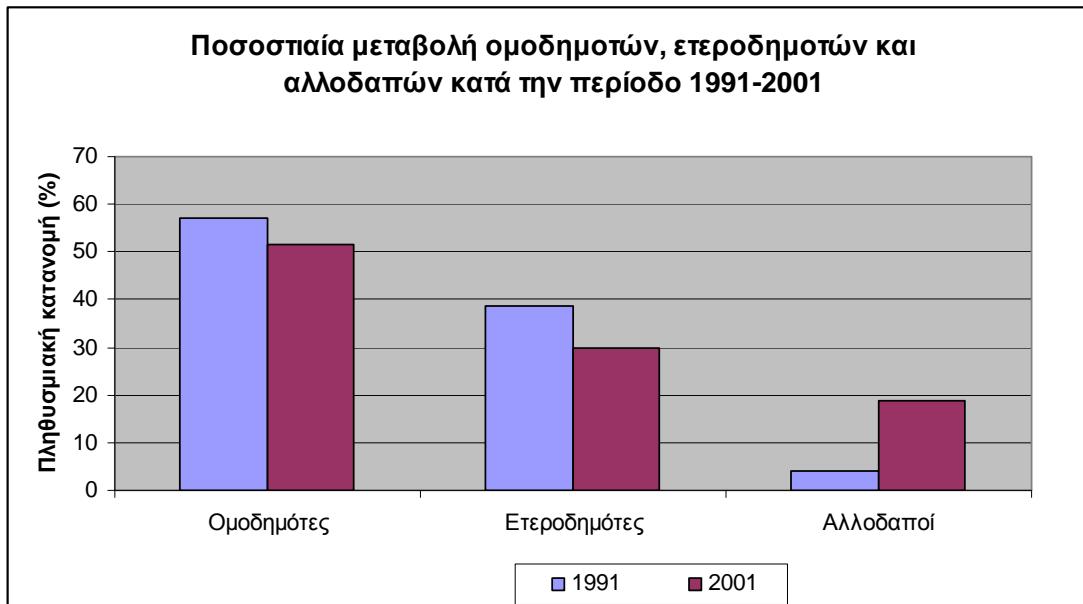
Ο Δήμος Αθηναίων ως πρώτος Δήμος της Ελλάδας έχει αποτελέσει κύριο προορισμό για τους αλλοδαπούς. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ από την τελευταία απογραφή περίπου 140.626 αλλοδαποί ζουν στον Δήμο Αθηναίων, οι οποίοι αποτελούν το 15% του συνολικού αριθμού των αλλοδαπών της χώρας (πίνακας 13).

Πίνακας 13: Ποσοστό αλλοδαπών του Δήμου Αθηναίων σε σχέση με τον συνολικό πληθυσμό αλλοδαπών στο σύνολο της Χώρας κατά το έτος 2001

Κατά τη δεκαετία 1991-2001 η κατανομή των αλλοδαπών στον πληθυσμό του Δήμου της Αθήνας αυξήθηκε κατά 14,9% (Πίνακας 14), ενώ για τους ομοδημότες και ετεροδημότες παρατηρείται μείωση της τάξεως του 5,8% και 9,1% αντίστοιχα.

Πίνακας 14: Ποσοστιαία πληθυσμιακή κατανομή ομοδημοτών, ετεροδημοτών και αλλοδαπών κατά την περίοδο 1991-2001

Πηγή: ΕΣΥΕ

Οι παραπάνω πληθυσμιακές μεταβολές έχουν προκαλέσει διαρθρωτικές αλλαγές στην τοπική κοινωνία του Δήμου Αθηναίων, η οποία χρήζει μεγαλύτερης κοινωνικής στήριξης προκειμένου να διασφαλίσει την κοινωνική της συνοχή.

Οι αλλοδαποί διατρέχουν υψηλό κίνδυνο να περιέλθουν σε κατάσταση κοινωνικού αποκλεισμού, ανεργίας και φτώχειας. Με την έλευσή τους στη χώρα μας συναντούν σειρά δυσκολιών όσον αφορά στην επαγγελματική αποκατάσταση, την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, τη στέγαση, τη μόρφωση και την αποκατάσταση των παιδιών τους. Παράγοντας που συνηγορεί στον κοινωνικό αποκλεισμό τους είναι και η άγνοια σχετικά με τις κρατικές υπηρεσίες και παροχές.

Μελέτη της Αναπτυξιακής Εταιρείας του Δήμου Αθηναίων έδειξε ότι αλλοδαποί βρίσκονται εγκατεστημένοι σε όλες τις συνοικίες της Αθήνας, με προτίμηση στις περιοχές της Κυψέλης (πλατεία Αττικής και Αμερικής), των Πατησίων (πλατεία

Κολιάτσου) και του κέντρου της πόλης (πλατεία Βάθη, Αγίου Κωνσταντίνου, Μιχαήλ Βόδα και Εξάρχεια).

Μια ακόμη πληθυσμιακή ομάδα ειδικού ενδιαφέροντος, αποτελούν οι Αθίγγανοι και οι Πομάκοι. Έχουν δημιουργήσει μια γειτονιά περίπου τεσσάρων χιλιάδων κατοίκων (1.330 Αθίγγανοι και 2.700 Πομάκοι), πίσω και γύρω από την ευρύτερη περιοχή των εγκαταστάσεων της νυν Τεχνόπολης και πρώην Φωταερίου (γκάζι), μερικές εκατοντάδες μέτρα από την Πλατεία Ομονοίας. Η εγκατάστασή τους στην περιοχή πραγματοποιήθηκε στα μέσα της δεκαετίας του '60, τόσο λόγω του χαμηλού κόστους ζωής σε σχέση με άλλες γειτονιές, όσο και της μικρής της απόστασης από τις παραγωγικές μονάδες της πρωτεύουσας. Ωστόσο, το κλείσιμο των βιομηχανικών μονάδων στην ευρύτερη περιοχή του Ρουφ επέφερε μεγάλη ανεργία. Το μορφωτικό επίπεδο της ομάδας αυτής παραμένει χαμηλό, ζουν κάτω από άσχημες συνθήκες αστικής οργάνωσης και πολλές φορές εμφανίζονται και οι ίδιοι απρόθυμοι να ενταχθούν στον ιστό της πόλης.

Τέλος, μια άλλη ευαίσθητη πληθυσμιακή ομάδα της πρωτεύουσας είναι οι παλιννοστούντες ομογενείς. Από τις αρχές του 1990, με τις γεωπολιτικές αλλαγές που σημειώθηκαν, τη διάλυση της ΕΣΣΔ και τις πολιτικές αλλαγές που σημειώθηκαν στον τέως ανατολικό κόσμο, η Αθήνα έγινε τόπος υποδοχής δεκάδων χιλιάδων ομογενών. Οι περισσότεροι από αυτούς, κατά την άφιξή τους στην Ελλάδα, βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας και συχνά για μεγάλο χρονικό διάστημα χωρίς εισόδημα από εργασία ή σύνταξη. Το γεγονός αυτό δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο την κοινωνική ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία.

Χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών

Η χρήση εξαρτησιογόνων είναι ένα κοινωνικό πρόβλημα που απασχολεί την παγκόσμια κοινότητα για αρκετές δεκαετίες. Η Ελλάδα είναι μια από τις πολλές χώρες που έρχονται αντιμέτωπες με αυτό το κοινωνικό πρόβλημα. Στη χώρα μας η πλειονότητα των εξαρτημένων ατόμων αφορά σε χρήστες ηρωΐνης. Σύμφωνα με στοιχεία της τελευταίας ετήσιας έκθεσης του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (ΕΚΤΕΠΝ), η εκτίμηση του συνολικού πληθυσμού που κάνει χρήση ηρωίνης για το έτος 2006 είναι 20.146 (Πίνακας 15).

Πίνακας 15 Εκτίμηση πληθυσμού χρηστών ηρωίνης κατά το έτος 2006,

	Εγγραφές	Κρυμμένος πληθυσμός	Εκτίμηση του συνολικού πληθυσμού
Σύνολο	4.099	16.047	20.146
Τόπος διαμονής Αττική	2.232	7.080	9.313

Πηγή: EKTEPN

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 15, σχεδόν το 1/2 του συνολικού πληθυσμού των εξαρτημένων ατόμων από ηρωίνη κατοικούν στον νομό Αττικής. Ένας μικρός αριθμός αυτού του πληθυσμού (2.232) είναι καταγραμμένος σε θεραπευτικά προγράμματα, ενώ ο μεγαλύτερος παραμένει «κρυμμένος» (αριθμός χρηστών που δεν καταγράφηκαν κατά το έτος 2006).

Το μεγαλύτερο πλήθος θανάτων από το 1995-2002 σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ, έχουν προκληθεί στην περιφέρεια Αττικής από χρήση ηρωίνης. Πιο συγκεκριμένα, οι θάνατοι από χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών στην Αττική κατά το 2003 αποτελούν το 55% του συνολικού αριθμού θανάτων από εξαρτησιογόνες ουσίες της χώρας. Κατά το διάστημα 1995-2002 οι θάνατοι από χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών έχουν αυξηθεί σε 161 από 136 (Πίνακας 16).

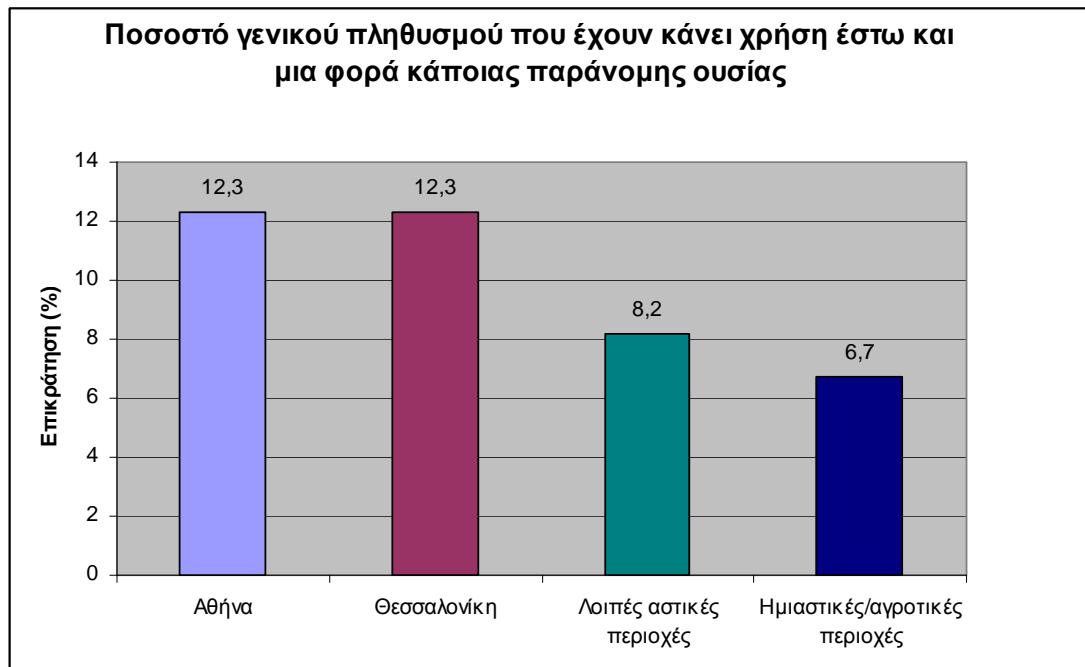
Πίνακας 16: Θάνατοι από χρήση ναρκωτικών κατά είδος ναρκωτικών στο Νομό Αττικής

ΕΤΗ	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Βεβαιωθέντες θάνατοι	176	222	232	245	265	304	321	259	202
Είδος ναρκωτικών									
Ηρωίνη	157	213	222	243	263	300	318	256	177
Μορφίνη	3	1	0	0	0	0	0	0	14
Ψυχότροπες ουσίες	13	7	6	1	1	3	1	1	9

Κοκαΐνη	1	0	3	1	1	1	2	2	2
Χασίς-Αλκοόλ	2	1	1	0	0	0	0	0	0
Περιοχή									
Αττική	136	167	166	170	186	200	211	161	112

Επίσης, ο Νομός Αττικής και ειδικά η Αθήνα παρουσιάζει το μεγαλύτερο ποσοστό του γενικού πληθυσμού που έχει κάνει χρήση παράνομης ουσίας, έστω και μία φορά στη ζωή του, σε σχέση με άλλα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδος. Σύμφωνα με μελέτη που έγινε το 2004 από το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας (ΕΠΙΨΥ), οι μητροπολικές πόλεις αντιμετωπίζουν πιο έντονα το πρόβλημα της χρήσης παράνομων ουσιών (Πίνακας 17) και έχουν μεγαλύτερη ανάγκη για κοινωνικές δομές που θα στηρίξουν την κοινωνική ευπαθή ομάδα των χρηστών εξαρτησιόγονων ουσιών.

Πίνακας 17

Πηγή: ΕΠΙΨΥ

Από μία παρόμοια έρευνα που αφορούσε στους μαθητές (ΕΠΙΨΥ, 2004) διαπιστώθηκε ότι η Αθήνα έχει και το μεγαλύτερο ποσοστό, που έκανε έστω και μία φορά χρήση κάποιας παράνομης ουσίας, σε σχέση με άλλα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδος (Πίνακας 18).

Πίνακας 18

Πηγή: ΕΠΙΨΥ

Εγκληματικότητα – Παραβατικότητα

Η Ελλάδα έχει τον χαμηλότερο δείκτη εγκληματικότητας από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUROSTAT). Ωστόσο, έρευνα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας έδειξε ότι οι Έλληνες πολίτες εμφανίζονται να είναι οι περισσότερο ανασφαλείς Ευρωπαίοι (EUROSTAT), γεγονός το οποίο οφείλεται στην αύξηση της εγκληματικότητας τα τελευταία χρόνια (υπουργείο Δημόσιας Τάξης). Ειδικότερα, όμως, αύξηση της εγκληματικότητας παρουσιάζει η Περιφέρεια Αττικής. Τα τελευταία 6 χρόνια, η αναλογία των εγκλημάτων, τελεσμένα και απόπειρες, ανά 100.000 κατοίκους (όπως ορίστηκε από τη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση) στην Περιφέρεια Αττικής ξεπερνά κατά πολύ την αναλογία εγκλημάτων ανά 100.000 κατοίκους στην Ελληνική Επικράτεια.

Ο μέσος όρος των δεικτών εγκληματικότητας που αναλογεί σε 100.000 κατοίκους είναι σχεδόν διπλάσιος για την Περιφέρεια Αττικής απ' ότι για ολόκληρη την Ελλάδα (Πίνακας 19).

Πίνακας 19

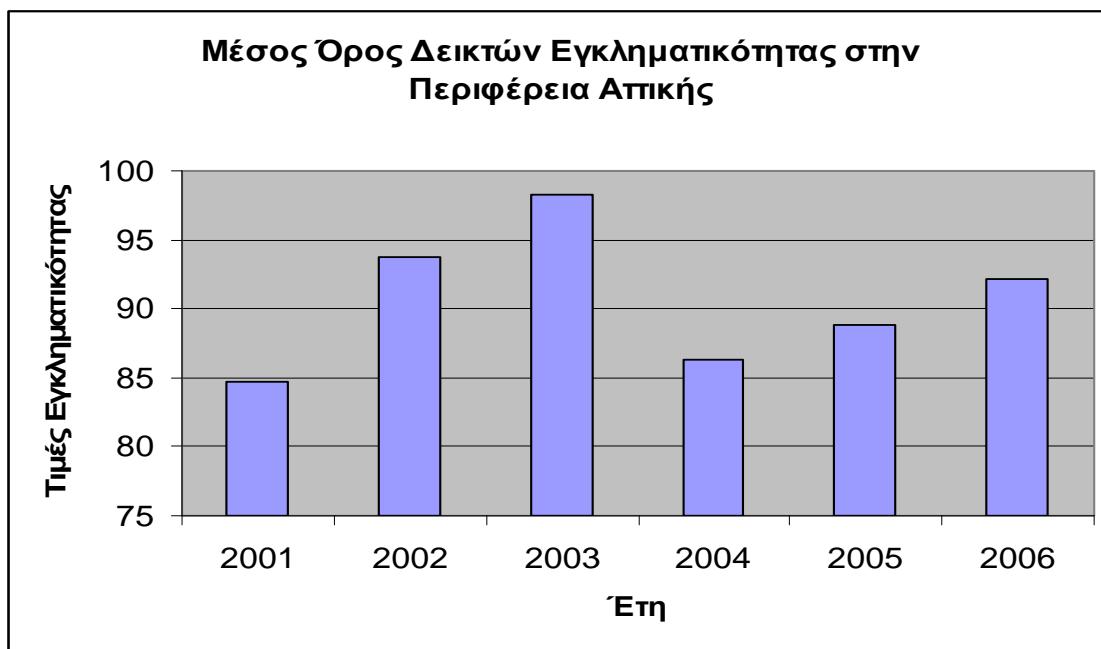

Πηγή: Υπουργείο Δημόσιας Τάξης

Ενδεικτικά, οι μεγαλύτερες διαφορές παρατηρούνται στα έτη 2002 και 2003. Κατά το έτος 2003 παρατηρείται αύξηση της εγκληματικότητας τόσο στην Περιφέρεια Αττικής, όσο και στην Επικράτεια. Ωστόσο, το 2004 παρατηρείται μείωση του.

Στην Περιφέρεια Αττικής, ειδικότερα, υπάρχει μεγάλη αύξηση της εγκληματικότητας κατά την τελευταία πενταετία σύμφωνα με στοιχεία της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αττικής (ΓΑΔΑ) (Πίνακας 20).

Πίνακας 20

Πηγή: ΓΑΔΑ

Από το 2001, ο μέσος όρος των δεικτών εγκληματικότητας ανά 100.000 κατοίκους έχει αυξηθεί κατά 8,2%. Από το 2001 μέχρι το 2003 η αύξηση είναι ραγδαία. Ωστόσο, το 2004 υπάρχει ύφεση του φαινομένου, καθώς τα μέτρα ασφαλείας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες ήταν πιο αυστηρά στην Περιφέρεια της Αττικής, που, όμως, αρχίζει και πάλι να αναπτύσσεται από το 2005.

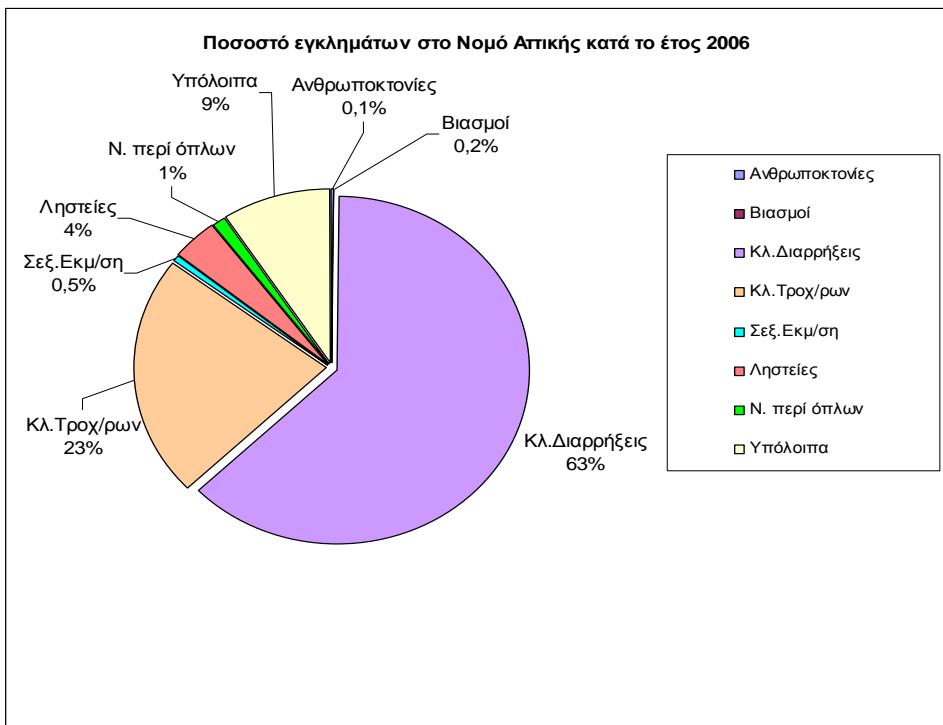
Αύξηση των δεικτών εγκληματικότητας σημειώθηκε για την πλειοψηφία των εγκλημάτων στην Περιφέρεια Αττικής (Πίνακας 21). Οι μεγαλύτερες μεταβολές παρατηρούνται στα εγκλήματα που αφορούν απάτες, κλοπές, διαρρήξεις, κλοπές τροχοφόρων και ληστείες.

Πίνακας 21: Δείκτες εγκλημάτων στην Περιφέρεια Αττικής κατά την χρονική περίοδο 2001-2006

Εγκλήματα	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ανθρωποκτονίες	1.38	1.25	1.22	1.25	1.09	1.30	1.14
Απάτες	12.71	15.02	14.78	14.91	15.21	17.81	20.81
Αρχαιοκαπηλεία	0.64	0.80	1.38	0.77	0.69	0.82	1.06
Βιασμοί	1.57	1.49	1.89	2.02	2.66	2.31	2.02
Εκβιάσεις	1.62	1.09	1.17	1.41	1.65	1.22	1.65
Επαιτεία	7.63	10.77	6.54	2.71	3.22	8.51	5.00
Ζωοκλοπή	2.31	1.83	2.23	2.21	2.23	2.53	1.86
Κλ.Διαρρήξεις	802.01	833.75	974.53	1001.75	855.97	836.06	900.47
Κλ.Τροχ/ρων	315.49	318.44	315.57	324.37	301.42	292.76	335.50
Κυκλ.Παρ/γμένων	31.18	33.04	19.80	46.12	41.28	34.13	33.04
Λαθρεμπόριο	8.43	8.85	8.27	11.32	5.08	5.34	3.06
Ληστείες	29.13	34.64	44.53	47.48	53.54	46.47	52.50
Ναρκωτικά	77.44	106.04	89.27	109.04	70.13	89.00	84.16
Ν. περί όπλων	18.53	19.91	19.14	18.61	17.84	20.10	15.52
Πλαστογραφία	25.04	30.52	62.44	52.24	69.78	78.15	75.20
Πνευμ.Ιδιοκτησία	11.09	17.15	26.85	29.67	20.02	32.27	27.46
Σεξ.Εκμ/ση	3.62	4.84	3.56	4.86	5.45	6.35	6.99

Το 63% του συνόλου των εγκλημάτων στον Νομό Αττικής αποτελούν οι κλοπές και οι διαρρήξεις (Πίνακας 22). Το δεύτερο συνηθέστερο έγκλημα είναι αυτό της κλοπής τροχοφόρων, που αποτελεί το 23% του συνόλου. Έτσι, 86% των εγκλημάτων που τελούνται στον Νομό Αττικής αφορούν κλοπές. Άλλα εγκλήματα που καταγράφονται είναι οι ανθρωποκτονίες, η σεξουαλική εκμετάλλευση, οι βιασμοί και η παράνομη οπλοκατοχή, που αποτελούν όμως ένα μικρό ποσοστό. Στα υπόλοιπα εγκλήματα περιλαμβάνονται αυτά που αφορούν απάτες, εκβιασμούς, λαθρεμπόριο, πλαστογραφίες, επαιτεία και αρχαιοκαπηλεία.

Πίνακας 22

Πηγή: ΓΑΔΑ

Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα σημαντικό ποσοστό των εγκλημάτων τελείται από αλλοδαπούς. Ενδεικτικά, για το 2006, από το σύνολο 99 δραστών που συνελήφθησαν για ανθρωποκτονίες (που τελέστηκαν και απόπειρες), σχεδόν το 50% ήταν αλλοδαποί. Άλλα και οι κλοπές και διαρρήξεις, που αποτελούν την πλειοψηφία των εγκλημάτων, από το σύνολο των 3.351, οι 1.310 τελέστηκαν από αλλοδαπούς, δηλαδή περίπου το 40%.

Επιδημιολογικά στοιχεία – Κατάσταση υγείας

Το επίπεδο υγείας αποτελεί δείκτη της κοινωνικής ευημερίας. Η λήψη αποφάσεων στον τομέα της υγείας πρέπει να εξαρτηθεί από την υπάρχουσα κατάσταση υγείας ενός πληθυσμού. Το επίπεδο υγείας δείχνει τις αδυναμίες ενός συστήματος υπηρεσιών, καθώς επίσης και τις ανάγκες του τομέα οι οποίες μπορούν να καλυφθούν θέτοντας προτεραιότητες και σχεδιάζοντας το πρόγραμμα λειτουργίας των μονάδων υγείας. Ο συνηθέστερος τρόπος μέτρησης της υγείας ενός πληθυσμού είναι μέσω της:

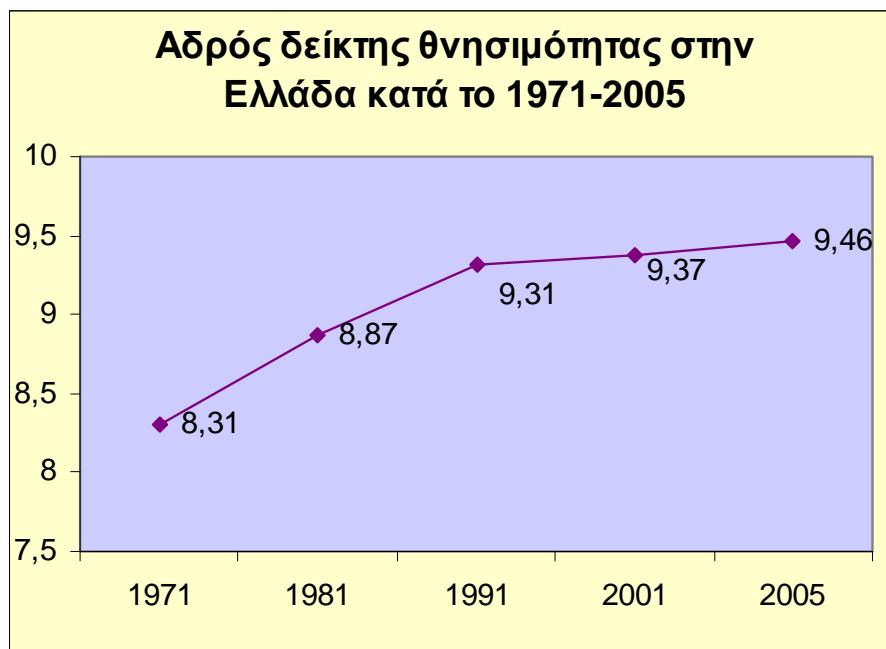
- Θνησιμότητας
- Νοσηρότητας

- Προσδόκιμης ζωής
- Υλικοτεχνική υποδομή και Προσωπικό μονάδων υγείας

Θνησιμότητα

Ο αδρός δείκτης θνησιμότητας (θάνατοι ανά 1.000 κατοίκους) στην Ελλάδα, κατά την χρονική περίοδο 1971-2005, παρουσίασε αύξηση από 8,31 θανάτους ανά 1.000 κατοίκους σε 9,46 θανάτους (Πίνακας 23). Η μικρή αυτή άνοδος οφείλεται κυρίως, στην αύξηση των θανάτων σε ηλικίες 75 ετών και άνω, εξαιτίας της γήρανσης του πληθυσμού δηλαδή την αύξηση προσδόκιμου ζωής, καθώς επίσης και στη μείωση των γεννήσεων κατά το ίδιο διάστημα.

Πίνακας 23

Πηγή: ΕΣΥΕ

Η θνησιμότητα στον Δήμο Αθηναίων ακολουθεί αυτή την αύξηση και συγκεκριμένα από 5,08% το 1991 σε 9,29% το 2001 (Ληξιαρχείο Δήμου Αθηναίων).

Όσον αφορά στα αίτια θανάτων, τις τελευταίες δεκαετίες στην Ελλάδα παρατηρείται αύξηση του ποσοστού λόγω χρόνιων νοσημάτων όπως του κυκλοφορικού συστήματος και των νεοπλασμάτων και μείωσης από λοιμώδη και παρασιτικά νοσήματα (ΕΣΥΕ).

Παρόμοια κατάσταση παρατηρείται και στην Περιφέρεια Πρωτευούσης, όπου οι πέντε κυριότερες αιτίες θανάτου κατά το έτος 2000 είναι: τα νοσήματα κυκλοφορικού συστήματος, τα νεοπλάσματα, τα ατυχήματα – δηλητηριάσεις, τα νοσήματα αναπνευστικού καθώς και τα σημεία - συμπτώματα και ασαφώς καθορισμένες καταστάσεις (Πίνακας 24).

**Πίνακας 24: Αριθμός θανάτων στην περιφέρεια Πρωτευούσης κατά φύλο
και κατά τις 5 κυριότερες αιτίες θανάτου**

	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΡΡΕΝΕΣ	ΘΗΛΕΙΣ
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟΥ	14.266	6.740	7.526
ΝΕΟΠΛΑΣΜΑΤΑ	7.184	4.152	3.032
ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ-ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ	3.672	2.583	1.089
ΝΟΣΗΜΑΤΑ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ	2.540	1.279	1.261
ΣΗΜΕΙΑ, ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ Κ ΑΣΑΦΩΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	2.132	957	1.175

Πηγή: ΕΣΥΕ

Συγκεκριμένα, κατά το έτος 2000 προκλήθηκαν 14.266 θάνατοι από νοσήματα κυκλοφορικού, και μάλιστα οι περισσότεροι θανώντες ήταν γυναίκες. Τα νοσήματα κυκλοφορικού και τα νεοπλάσματα είναι οι δύο βασικές αιτίες θανάτου και για τα δύο φύλα.

Νοσηρότητα

Η νοσηρότητα του Ελληνικού πληθυσμού μετράται βάσει της νοσηλευτικής κίνησης των νοσοκομείων, η οποία αντικατοπτρίζει κυρίως τη χρήση των υπηρεσιών υγείας και όχι τις πραγματικές ανάγκες του πληθυσμού. Απαιτείται άρτια υγειονομική οργάνωση για να αποτυπωθεί ορθά η κατάσταση της υγείας του πληθυσμού, βάσει των δεικτών επίπτωσης και επιπολασμού και των υπολογισμό της συχνότητας των διαφόρων νοσημάτων.

Οι εξελθόντες ασθενείς από όλα τα αίτια κατά την περίοδο 2000-2004 έχουν αυξηθεί στην Περιφέρεια Πρωτευούσης από 494.843 σε 584.207 όπως φαίνεται και από τον πίνακα 25.

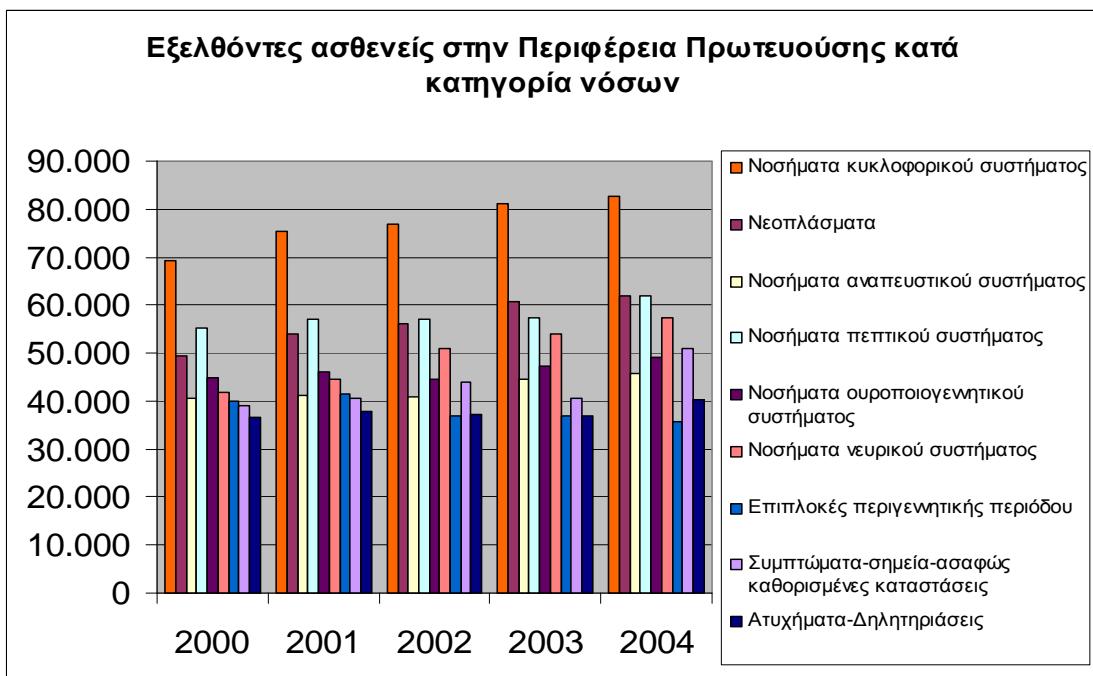
**Πίνακας 25: Σύνολο εξελθόντων ασθενών στην Περιφέρεια Πρωτευούσης
κατά τη χρονική περίοδο 2000-2004**

Έτος	Σύνολο
2000	494.843
2001	522.820
2002	528.297
2003	547.391
2004	584.207

Πηγή: ΕΣΥΕ

Κατά την περίοδο 2000-2004 στην Περιφέρεια Πρωτευούσης επικρατούν τα χρόνια νοσήματα σε αντίθεση με την προηγούμενη δεκαετία κατά την οποία επικρατούσαν τα λοιμώδη και τα παρασιτικά. Συγκεκριμένα, οι συχνότερες αιτίες νοσηλείας στην Περιφέρεια Πρωτευούσης κατά το έτος 2000 ήταν κατά φθίνουσα σειρά τα νοσήματα κυκλοφορικού συστήματος, του πεπτικού, τα νεοπλάσματα, τα νοσήματα του ουροποιογεννητικού συστήματος και τέλος τα νοσήματα του νευρικού συστήματος και των αισθητήριων οργάνων. Το 2004 το τοπίο νοσηρότητας αλλάζει ελάχιστα με τις τρεις πρώτες αιτίες νοσηλείας να παραμένουν ίδιες και στην 4^η θέση και 5^η θέση τα νοσήματα του νευρικού συστήματος - των αισθητήριων οργάνων και τα συμπτώματα-σημεία και ασαφώς προκαθορισμένες καταστάσεις αντίστοιχα (Πίνακας 26).

Πίνακας 26

Πηγή: ΕΣΥΕ

Μια από τις σημαντικές κατηγορίες εξελθόντων ασθενών από τα νοσοκομεία στην Περιφέρεια Πρωτευούσης, αποτελούν οι τραυματίες σε οδικά τροχαία ατυχήματα. Οι τραυματίες ηλικίας 25-44 ετών σε οδικά τροχαία ατυχήματα υπερισχύουν έναντι των άλλων ηλικιακών ομάδων και αποτελούν 43% επί του συνόλου (Πίνακας 27).

Πίνακας 27

Πηγή: ΕΣΥΕ

Τέλος, όπως έχει προαναφερθεί τα άτομα με ψυχικές διαταραχές αποτελούν ένα σημαντικό μέρος των εξελθόντων ενώ έχει παρατηρηθεί αυξημένη κατανάλωση αντικαταθλιπτικών. Την τελευταία διετία, σύμφωνα με επίσημες καταγραφές από τον Εθνικό Οργανισμό Φαρμάκων (Ε.Ο.Φ.), η χρήση αντικαταθλιπτικών χαπιών από τους Έλληνες αυξήθηκε κατά 20%, ενώ καταναλώθηκαν 14 εκατομμύρια κουτιά. Ραγδαία αύξηση παρατηρείται κυρίως στους νέους, οι οποίοι ψάχνουν να βρουν υποκατάστata ευτυχίας μέσω αντικαταθλιπτικών, ηρεμιστικών και άλλων ψυχοφαρμάκων.

Η κακή ψυχική υγεία πλήγτει έναν στους τέσσερις πολίτες και μπορεί να οδηγήσει στην αυτοκτονία. Περισσότερο από το 27% των ενήλικων Ευρωπαίων υπολογίζεται ότι τουλάχιστον μια φορά υπέφεραν από κακή ψυχική υγεία κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε έτους. Η κακή ψυχική υγεία εκτιμάται ότι κοστίζει στην ΕΕ 3%-4% του Α.Ε.Π., κυρίως μέσω της χαμένης παραγωγικότητας. Οι διανοητικές διαταραχές αποτελούν την κύρια αιτία της πρόωρης συνταξιοδότησης. Οι συμπεριφορικές διαταραχές στην παιδική ηλικία επιφέρουν δαπάνες για τα κοινωνικά και τα εκπαιδευτικά, καθώς και τα ποινικά και τα δικαστικά συστήματα. Επιδημιολογικές έρευνες που έχουν γίνει σε ανεπτυγμένες αλλά και αναπτυσσόμενες χώρες έχουν δείξει ότι, κατά τη διάρκεια της ζωής τους, περισσότερα από 25% των ατόμων αναπτύσσουν μία ή περισσότερες ψυχικές ή συμπεριφορικές διαταραχές (Regier et al, 1998)

Οι ψυχικές και συμπεριφορικές διαταραχές είναι κοινές κατά την παιδική και εφηβική ηλικία. Σε πρόσφατη έκθεση των Ηνωμένων Πολιτειών, διαπιστώθηκε ότι ένας στους δέκα νέους ανθρώπους υποφέρει από κάποια ψυχική ασθένεια που προκαλεί βαθμό λειτουργικής έκπτωσης, αλλά ούτε ένας στους πέντε δεν λαμβάνει την απαιτούμενη θεραπεία. Οι δυσλεξίες, οι υπερκινητικές δραστηριότητες, οι διαταραχές της ελλειμματικής προσοχής και υπερδραστηριότητας, οι διαταραχές διαγωγής και οι διαταραχές της συμπεριφοράς και του συναισθήματος της παιδικής ηλικίας αποτελούν κατηγορίες των ψυχικών διαταραχών κατά την παιδική και εφηβική ηλικία, που θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά σε επίπεδο πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.

Από έρευνες (Desjarlais et al, 1995) έχει προκύψει ότι η φύση της σύγχρονης αστικοποίησης είναι δυνατόν να επιφέρει επιβλαβή επακόλουθα στη ψυχική υγεία,

λόγω της επίδρασης του αυξημένου άγχους και των αρνητικών συμβάντων στην καθημερινότητα των πόλεων, όπως πυκνοκατοικημένες περιοχές, μολυσμένο περιβάλλον, υψηλή εγκληματικότητα. Ο Δήμος της Αθήνας ως ένα μεγάλο αστικό κέντρο, το οποίο παρουσιάζει όλα τα σύγχρονα αστικά χαρακτηριστικά (πυκνοκατοικημένες περιοχές, αύξηση της εγκληματικότητας, μολυσμένο περιβάλλον) επιφέρει επιβλαβή επακόλουθα στη ψυχική υγεία των δημοτών.

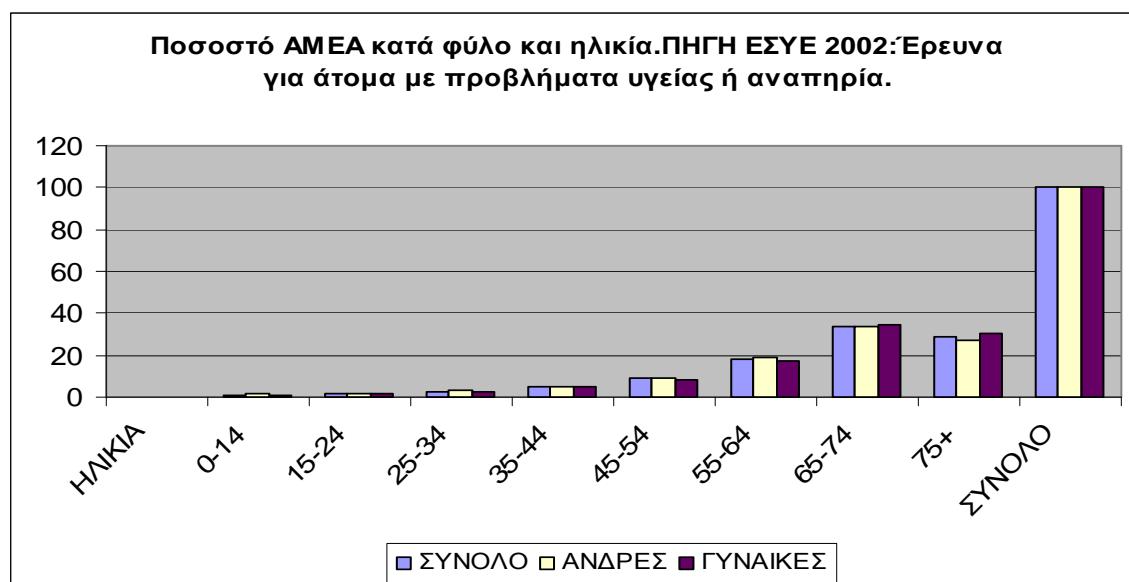
Επίσης, στοιχεία διεθνούς μελέτης του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τον επιπολασμό κύριων ψυχιατρικών διαταραχών στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας κατά το έτος 1995, έδειξε ότι το 19,2% των ασθενών παρουσίασε ψυχικές διαταραχές με το μεγαλύτερο ποσοστό (14,9%) να παρουσιάζει γενικευμένο άγχος και ένα μικρότερο (6,4%) τρέχουσα κατάθλιψη (Ustun & Sartorius 1995, Goldberg & Lecriubier, 1995).

Άτομα με ειδικές ανάγκες

Ο αριθμός των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην Ελλάδα υπολογίζεται ότι αγγίζει το 1 εκατομμύριο.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ (2002), το μεγαλύτερο ποσοστό ατόμων με ειδικές ανάγκες στην Ελλάδα ανήκει στη τρίτη ηλικία (Πίνακας 28).

Πίνακας 28

Πηγή: ΕΣΥΕ

Με δεδομένο τη γήρανση του πληθυσμού της Ελλάδας και του γεγονότος ότι οι ηλικιωμένοι πλήττονται σε μεγαλύτερο βαθμό από χρόνια προβλήματα υγείας, τα άτομα με ειδικές ανάγκες τρίτης ηλικίας έχουν να αντιμετωπίσουν πολλαπλά προβλήματα.

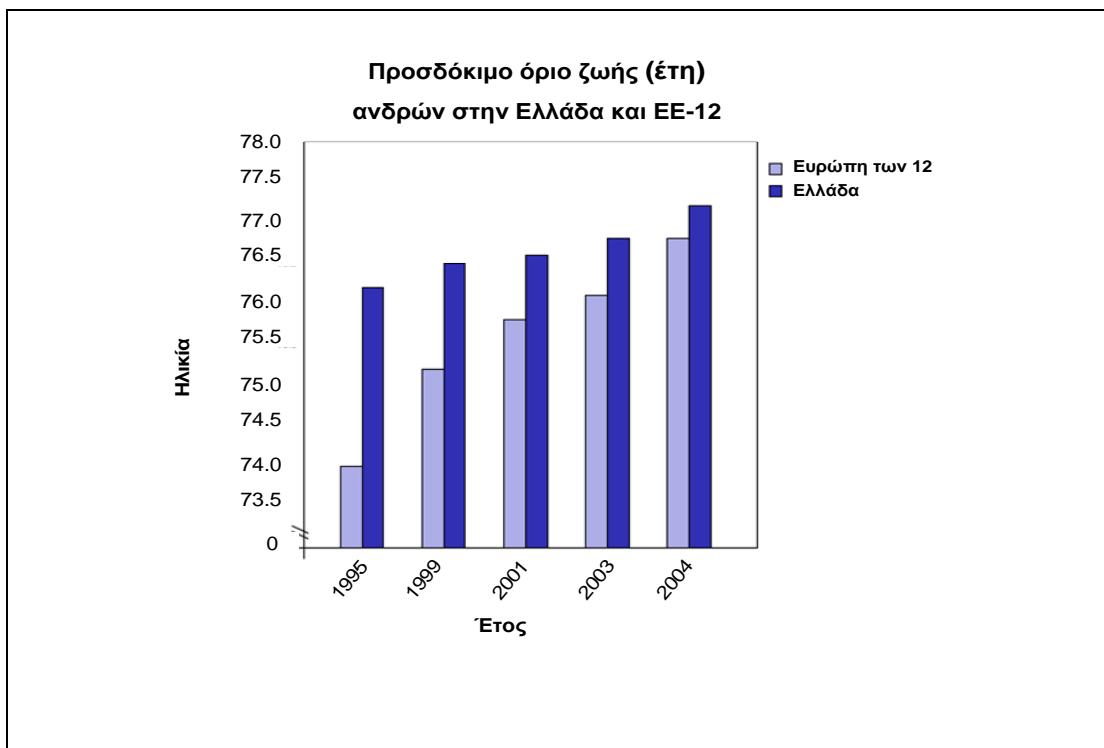
Στοιχεία επίσημων φορέων του κράτους (Οργανισμοί Πρόνοιας και Ασφαλιστικά Ταμεία) δείχνουν ότι, ένα μεγάλο ποσοστό των ατόμων με ειδικές ανάγκες (35% με 40% του συνόλου) διαμένει στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής. Εκτιμάται ότι ο αριθμός των ατόμων με ειδικές ανάγκες που κατοικούν στον Δήμο της Αθήνας υπερβαίνει το 25% του συνόλου.

Η πλειοψηφία τους κατοικεί στις δυτικές συνοικίες της πρωτεύουσας, στο 4^ο, 5^ο και 7^ο Δημοτικό Διαμέρισμα, περιοχές που είναι κοντά σε νοσοκομειακή και παραϊατρική υποδομή, καθώς και ειδικευμένα κέντρα και φορείς για την αποκατάσταση, εκπαίδευση και κατάρτιση τους.

Προσδοκόμενη ζωή

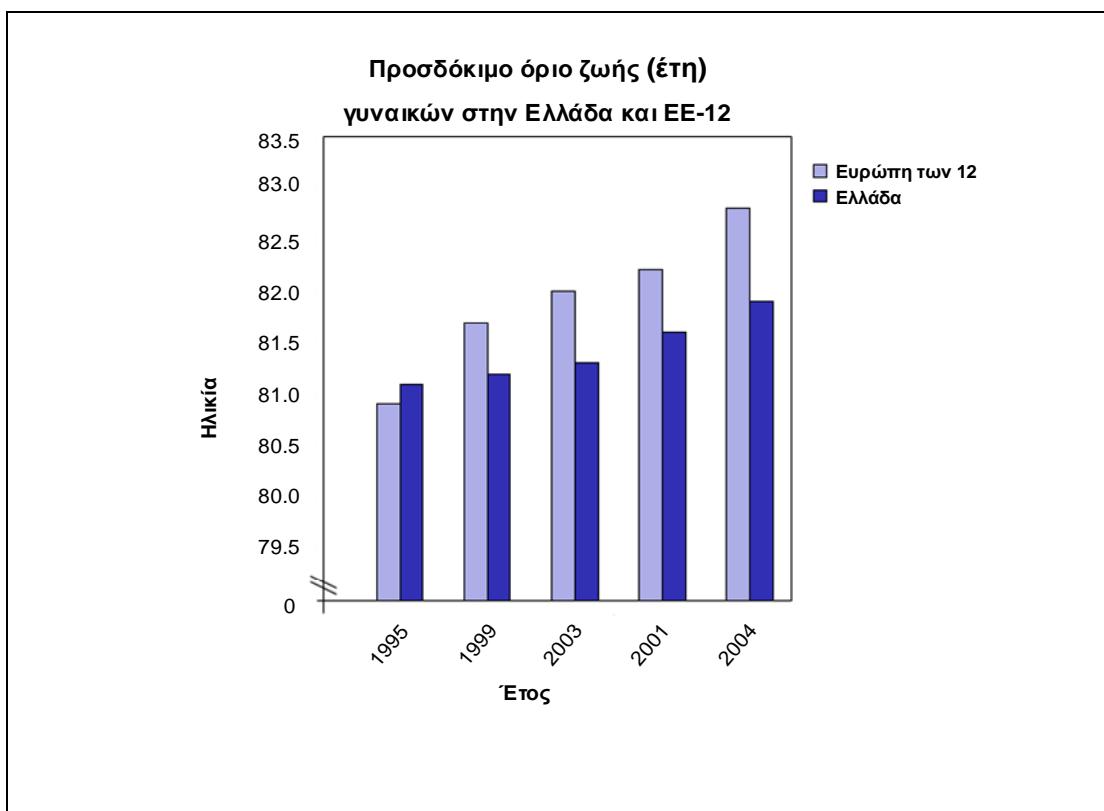
Όσον αφορά το προσδόκιμο όριο ζωής για την Ελλάδα κατά την περίοδο 1995-2006 έχει αυξηθεί και για τα δύο φύλα. Η προσδοκόμενη ζωή των γυναικών έχει αυξηθεί κατά 1.8 έτη ζωής φτάνοντας τα 81.9 το 2004 και των ανδρών κατά 2.2 έτη ζωής φτάνοντας τα 77.2 το 2004 (Πίνακας 29 και Πίνακας 30), ξεπερνώντας τον μέσο όρο των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τα στοιχεία /η αύξηση της τρίτης ηλικίας συνεπάγεται και την αύξηση αναγκών στον τομέα υγείας ειδικά όσον αφορά στα χρόνια νοσήματα από τα οποία τα άτομα τρίτης ηλικίας πλήττονται περισσότερο (ΕΣΥΕ).

Πίνακας 29

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 30

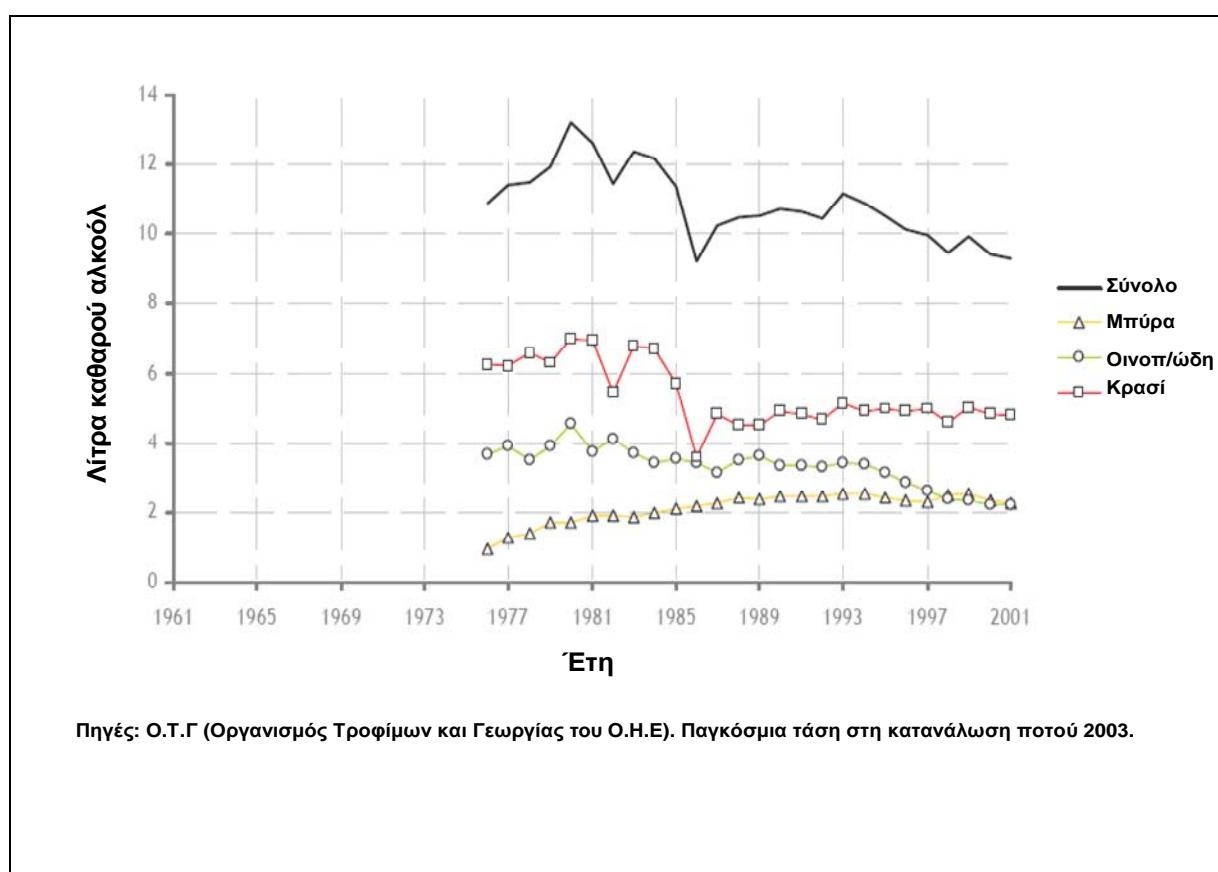
Πηγή: Eurostat

Παράγοντες κινδύνου

Κατανάλωση αλκοόλ στην Ελλάδα

Στον παρακάτω πίνακα αναγράφεται, από στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, η κατανάλωση αλκοόλ ανά κεφαλή (ηλικία 15+) στην Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες. Σύμφωνα με τα στοιχεία του πίνακα, στις αρχές της δεκαετίας του '80 υπάρχει μια αύξηση της χρήσης αλκοόλ, ενώ παρατηρείται ελλάτωση κατά τη δεκαετία '90. Παρόλο που η κατανάλωση αλκοόλ έχει ελαττωθεί, παραμένει σε υψηλά επίπεδα (το 2001 ήταν περίπου 9 λίτρα ανά κεφαλή με κύρια κατανάλωση 4.5 λίτρα κρασιού).

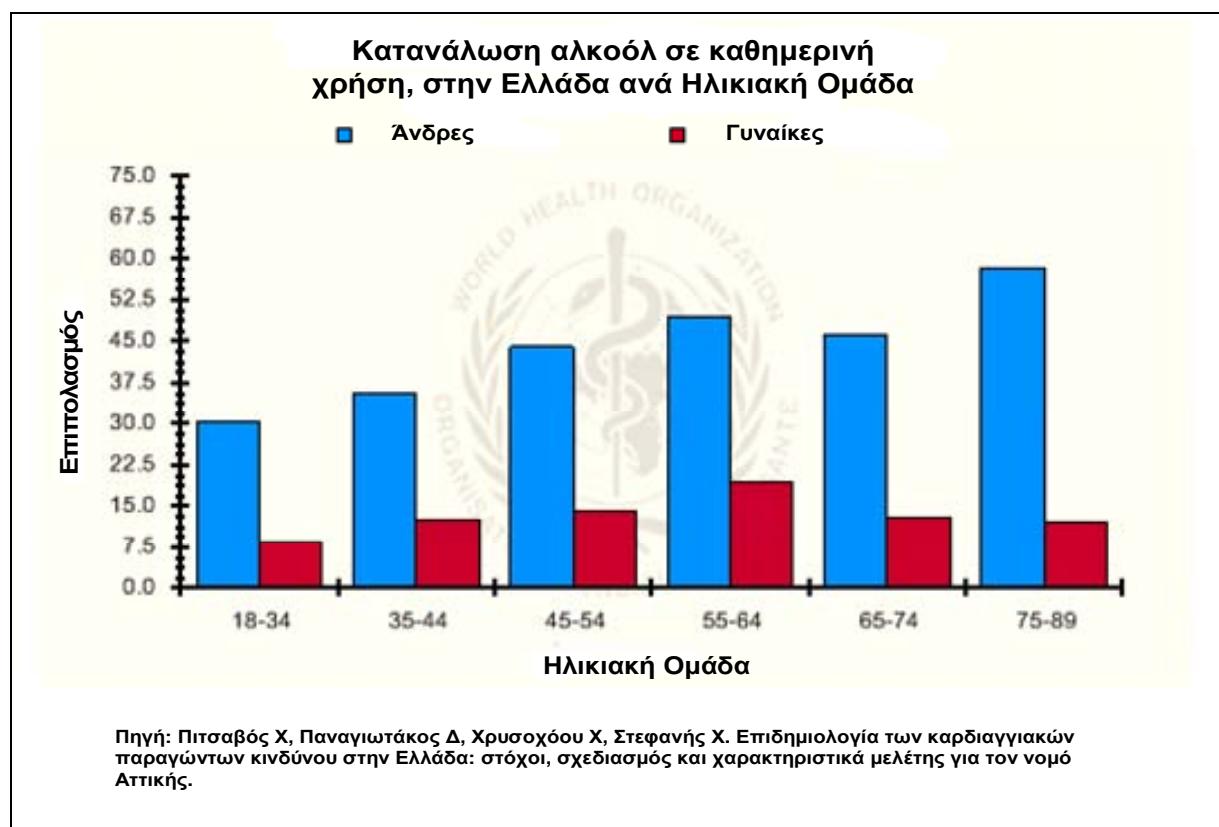
**Πίνακας 31: Κατανάλωση αλκοόλ ανά κεφαλή (>15+) στην Ελλάδα
κατά τη χρονική περίοδο 1973-2001**

Πηγές: Ο.Τ.Γ (Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας του Ο.Η.Ε). Παγκόσμια τάση στη κατανάλωση ποτού 2003.

Η κατανάλωση αλκοόλ κατά ηλικία αναγράφεται στον πίνακα 32, από τον οποίο διαπιστώνεται ότι αύξηση της καθημερινής χρήσης παρατηρείται κυρίως στους άνδρες όλων των ηλικιακών ομάδων. Μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στους άνδρες ηλικίας 75-89 χρονών, ίσως λόγω της έλλειψης κατάλληλης κοινωνικής υποστήριξης, που είναι σημαντική για αυτήν την ηλικιακή ομάδα, η οποία αντιμετωπίζει πολλές φορές καταστάσεις μοναχικότητας και κοινωνικού αποκλεισμού. Όσον αφορά στις γυναίκες, η μεγαλύτερη αύξηση παρατηρείται στην ηλικιακή ομάδα των 55-64 ετών.

Πίνακας 32

Κατανάλωση αλκοόλ από τους νέους της Ελλάδος

Μελέτες έχουν δείξει ότι η κατανάλωση αλκοόλ αποτελεί κοινωνικό πρόβλημα και για τους νέους. Πιο συγκεκριμένα μελέτη του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας έδειξε ότι 27.5% των νέων στην Ελλάδα (HSBC, 2001-η έρευνα έγινε σε δείγμα 1.324 νέων ηλικίας 15 ετών), με τα αγόρια να καταλαμβάνουν το 37.5% και τα κορίτσια το 18.2%, καταναλώνουν μπύρα, κρασί ή άλλο ποτό τουλάχιστον μία φορά την βδομάδα. Μία άλλη έρευνα του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας που έγινε σε δείγμα μαθητών ηλικίας από 13-18 χρόνων έδειξε ότι το 74% (78% των αγοριών και 70% κοριτσιών) έκανε πρόσφατη χρήση αλκοόλ. Στον παρακάτω πίνακα αναγράφονται αναλυτικά τα ποσοστά σε διαφορετικές ηλικιακές ομάδες μαθητών

**Πίνακας 33: Ποσοστά Ελλήνων μαθητών που έχουν κάνει πρόσφατη χρήση αλκοόλ
κατά ηλικιακή ομάδα**

Ηλικιακή ομάδα	Ποσοστό μαθητών που έχουν κάνει πρόσφατη χρήση αλκοόλ (%)
13-14	61.5
15-16	73.6
17-18	82.7

Από τον Πίνακα 33 φαίνεται ότι το μεγαλύτερο ποσοστό μαθητών που έχει κάνει πρόσφατη χρήση αλκοόλ αφορά στους μαθητές ηλικίας 17 με 18 χρόνων. Η γενική διαπίστωση είναι ότι όσο αυξάνεται η ηλικία των μαθητών, αυξάνεται και η χρήση του αλκοόλ.

Επίσης, στοιχεία της ίδιας έρευνας έδειξαν ότι το 15.8% των αγοριών και το 8.6% των κοριτσιών μαθητών έκαναν συχνή χρήση αλκοόλ πρόσφατα (παραπάνω από 10 φορές τον τελευταίο μήνα). Στον Πίνακα 34 αναγράφονται αναλυτικά τα ποσοστά συχνής χρήσης αλκοόλ στις διαφορετικές ηλικιακές ομάδες μαθητών.

**Πίνακας 34: Ποσοστά Ελλήνων μαθητών που έχουν κάνει πρόσφατη χρήση αλκοόλ
κατά ηλικιακή ομάδα**

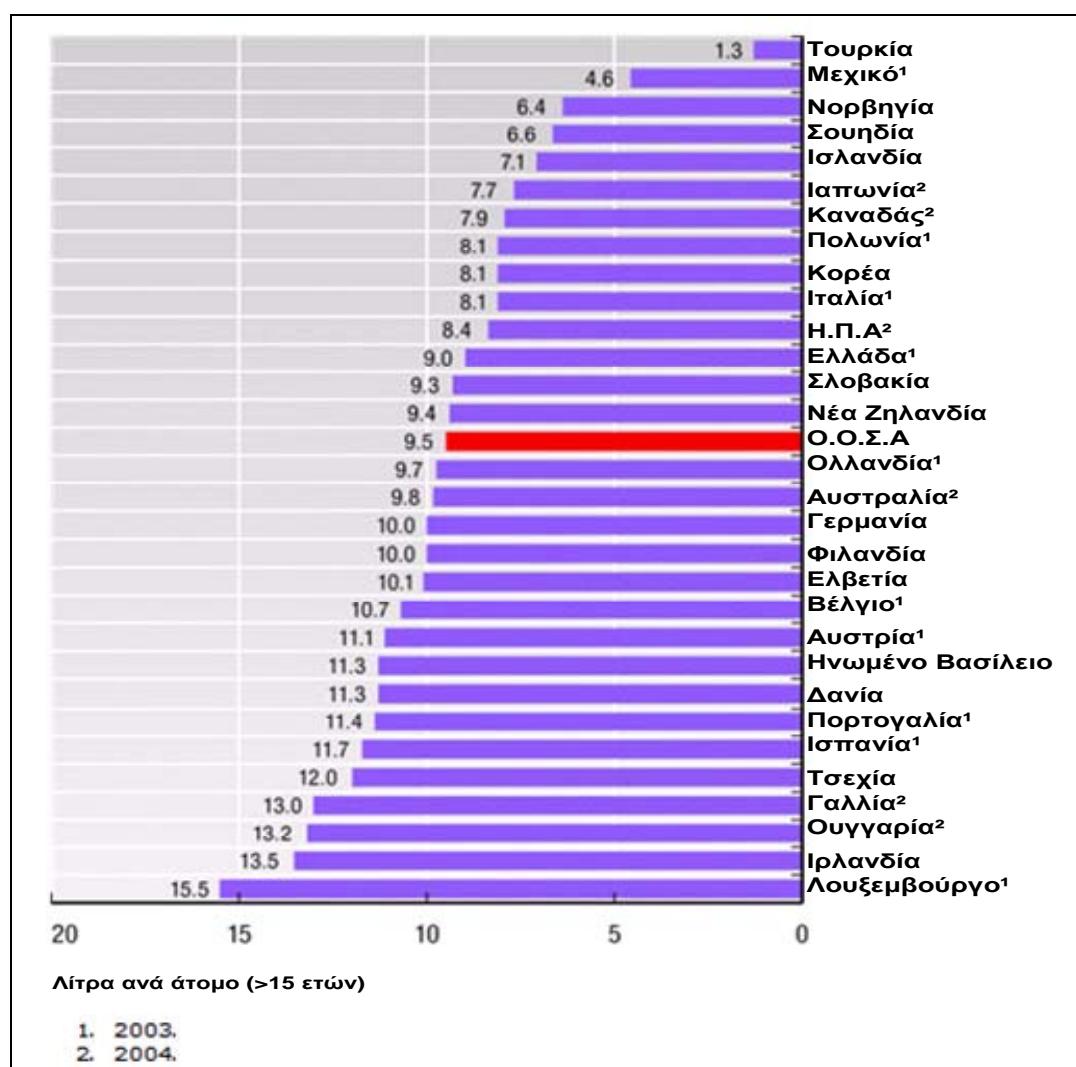
Ηλικιακή ομάδα	Ποσοστό μαθητών που έχουν κάνει συχνή χρήση αλκοόλ πρόσφατα (τελευταίο μήνα) (%)
13-14	6.4
15-16	10.6
17-18	17.9

Οι διαπιστώσεις από τον πίνακα 34 οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το μεγαλύτερο ποσοστό που κάνει συχνή κατανάλωση αλκοόλ παρατηρείται σε ηλικίες μεταξύ των 17 και 18 χρόνων. Επίσης, η συχνή κατανάλωση αυξάνεται όσο αυξάνεται και το όριο της ηλικίας των μαθητών. Ήτοι ενώ σε ηλικίες 13 με 14 το ποσοστό ανέρχεται στο 6.4%, σε ηλικίες 17 με 18 το ποσοστό αυτό υπερδιπλασιάζεται. Αυτή η σημαντική αύξηση ίσως δηλώνει την έλλειψη ενός αποδοτικού συστήματος πρόληψης και προαγωγής στην Ελλάδα που να μπορεί να διασφαλίζει την υγεία με το περιορίζει τους παράγοντες κινδύνου, όπως είναι η χρήση αλκοόλ.

Το αλκοόλ αποτελεί σοβαρό πρόβλημα για τη δημόσια υγεία και ταυτόχρονα κοινωνικό πρόβλημα σε όλη την Κοινότητα. Η Ευρώπη έχει το υψηλότερο ποσοστό ατόμων που καταναλώνουν αλκοόλ παγκοσμίως, τα υψηλότερα ποσοστά κατανάλωσης αλκοόλ ανά πληθυσμό και υψηλό ποσοστό βλαβών της υγείας από υπερβολική κατανάλωση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, σημαντικό αριθμό θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων στην ΕΕ, σοβαρό κοινωνικό αντίκτυπο - βία, χουλιγκανισμό, εγκληματικότητα, οικογενειακά προβλήματα, κοινωνικό αποκλεισμό - καθώς και χαμηλή παραγωγικότητα στην εργασία. Το αλκοόλ ευθύνεται επίσης για πρόωρους θανάτους και αναπηρίες του 12% των ανδρών και του 2% των γυναικών στην ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει προωθήσει δράσεις και προγράμματα για την καταπολέμηση των βλαβών που συνδέονται με το αλκοόλ καθώς και προγράμματα για να βοηθήσει τους καταναλωτές να επιλέγουν συνειδητά όταν αγοράζουν αλκοόλ.

Με βάση στοιχεία του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (www.OECD.org) ο μέσος όρος κατανάλωσης αλκοόλ κατά ενήλικα (>15 ετών) σε παγκόσμιο επίπεδο είναι 9.5 λίτρα ανά κεφαλή με την Τσεχία να κατέχει την υψηλότερη κατανάλωση με 15.5 λίτρα/κεφαλή και την Τουρκία να κατέχει τη χαμηλότερη με 1.3 λίτρα/κεφαλή. Όσον αφορά στην Ελλάδα, η κατανάλωση αλκοόλ είναι 9.0 λίτρα κατά κεφαλή, χαμηλότερη από τον μέσο όρο (Πίνακας 35).

**Πίνακας 35: Κατανάλωση αλκοόλ κατά κεφαλήν στις χώρες του ΟΟΣΑ
κατά το διάστημα 2003-2004**

Πηγή: ΟΟΣΑ

Η κατανάλωση αλκοόλ έχει μειωθεί σε πολλές χώρες του ΟΟΣΑ τις τελευταίες δεκαετίες με την Ελλάδα να παρουσιάζει ποσοστό μείωσης 32.0%, και άλλες χώρες όπως η Ιταλία και η Ισπανία υψηλότερα που ανέρχονται στο 50% και 32% αντίστοιχα. Τα μεγέθη αυτά δείχνουν ότι η πολιτική που έχει ακολουθηθεί από διάφορους οργανισμούς (Ευρωπαϊκή Ένωση- 1989 διάταγμα) και κυβερνήσεις και βασικά στοιχεία της οποίας αποτελούν η υψηλή φορολογία, οι αυστηροί κανονισμοί πώλησης ποτών και τα προγράμματα που προάγουν την υγεία, μπορεί να βοηθήσει στον περιορισμό της χρήσης αλκοόλ.

Επιπτώσεις κατανάλωσης αλκοόλ

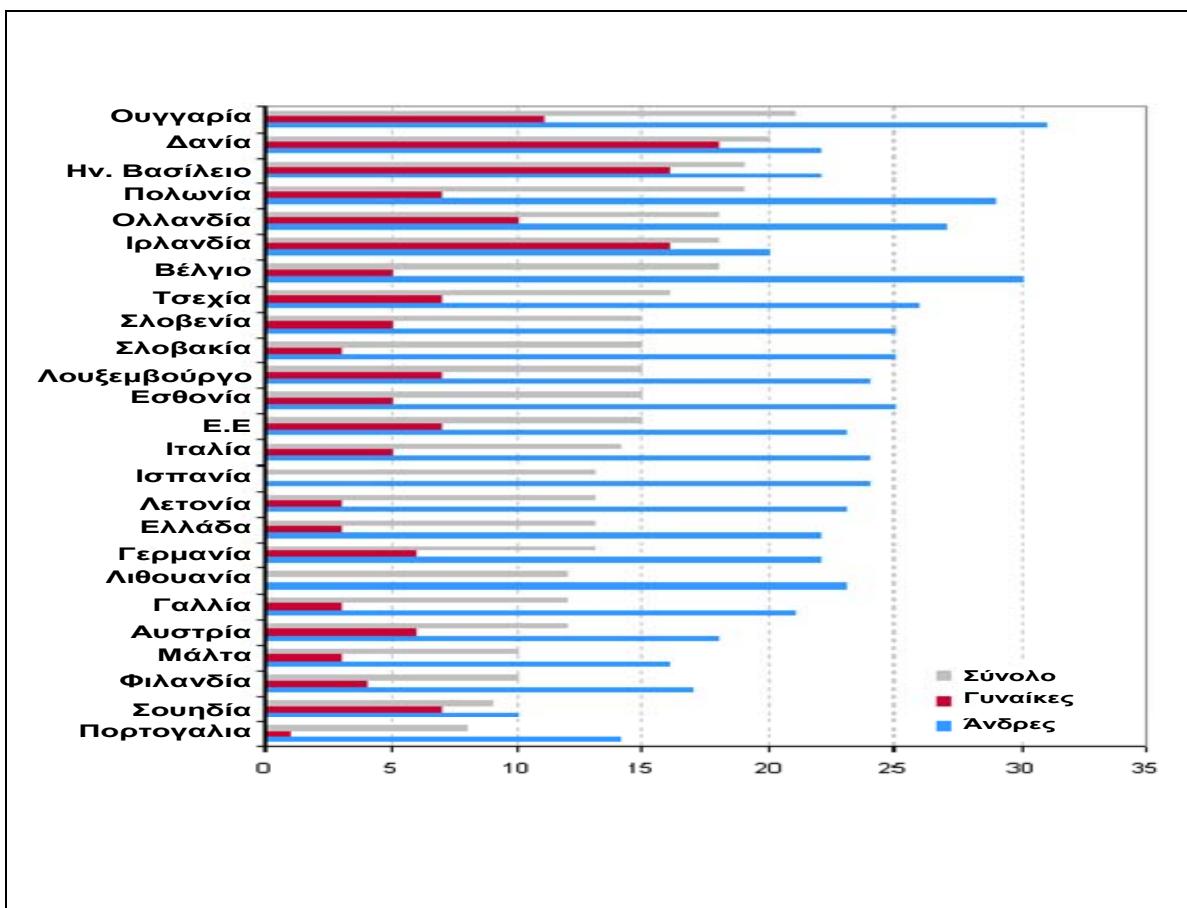
Η υπερβολική κατανάλωση αλκοόλ προκαλεί επιβαρυντικές επιπτώσεις στην υγεία. Συγκεκριμένα η υπερβολική χρήση αυξάνει την πιθανότητα για καρδιακές, εγκεφαλικές και αγγειακές παθήσεις καθώς και για κίρρωση του ήπατος και συγκεκριμένα νεοπλάσματα. Επίσης το αλκοόλ κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης αυξάνει την πιθανότητα για εκ γενετής ανωμαλίες. Επιπλέον μπορεί να προκαλέσει τον θάνατο ή και σωματική αναπηρία λόγω ατυχήματος, τραυματισμού, βίας, αυτοκτονίας, δολοφονίας, βιαιοπραγίας. Σε παγκόσμιο επίπεδο το αλκοόλ προκαλεί 1.8 εκατομμύρια θανάτους από τους οποίους το 32.0% προκαλείται από τραυματισμούς χωρίς πρόθεση και το 13.7% από πρόθεση (who.int). Επίσης το αλκοόλ προκαλεί το 4% των ασθενειών.

Σε μελέτη που έγινε με βάση τους τραυματίες που εισήλθαν σε νοσοκομεία της Αθήνας, λόγω ατυχήματος με μοτοσικλέτα, διαπιστώθηκε ότι η κατανάλωση αλκοόλ αυξάνει σημαντικά την πιθανότητα τροχαίου ατυχήματος και ότι το 10% των τροχαίων ατυχημάτων οφειλόταν σε κατανάλωση αλκοόλ.

Κάπνισμα

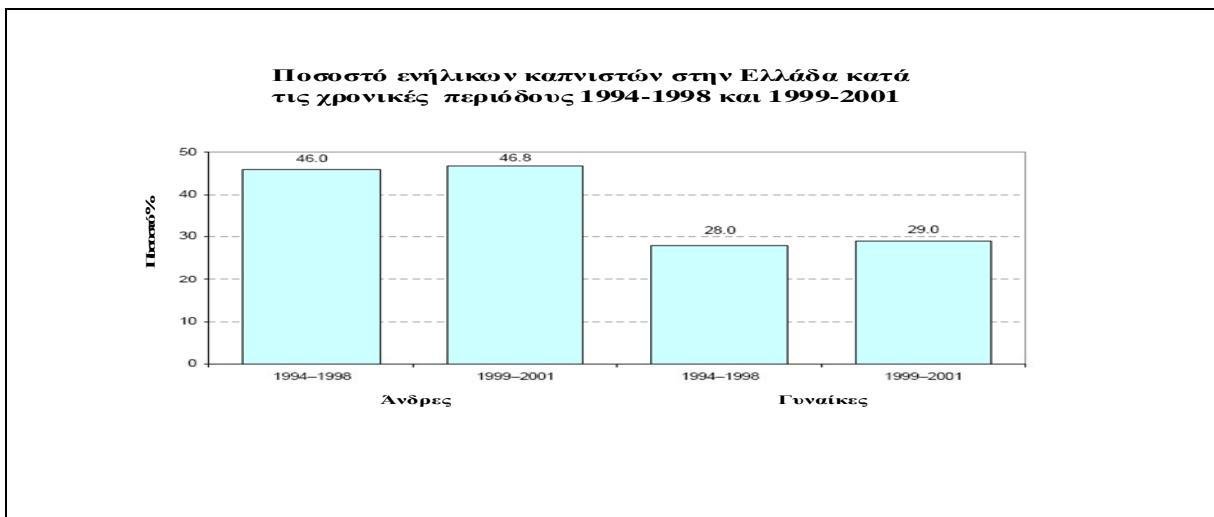
Το κάπνισμα αποτελεί εξίσου σημαντικό παράγοντα κινδύνου για ασθένεια. Έχει βρεθεί ότι 79.500 άνθρωποι πεθαίνουν κάθε χρόνο, στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, λόγω καπνίσματος (Smokefree Partnership, 2006b). Στον Πίνακα 36 αναγράφεται το ποσοστό θανάτων λόγω του καπνίσματος. Παρόλο που η Ευρωπαϊκή Κοινότητα καταλαμβάνει μόνο το 15% του παγκόσμιου πληθυσμού, το ποσοστό εμφάνισης ασθενειών λόγω καπνίσματος φτάνει το 33% (who.int).

Πίνακας 36: Ποσοστό θανάτων (%) που οφείλονται στο κάπνισμα (Peto, 2005) το έτος 2002 στις 25 χώρες τις Ευρωπαϊκής Κοινότητας

Το 2000, οι Έλληνες απορρόφησαν 56% περισσότερα τσιγάρα κατά άτομο από τον μέσο όρο των ατόμων άλλων κρατών της Ευρώπης-Α (Η Ευρώπη Α περιλαμβάνει τις χώρες Αυστρία, Κροατία, Τσεχία, Φιλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ισλανδία, Ιρλανδία, Ισραήλ, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Νορβηγία, Πορτογαλία, Ισπανία, Σουηδία, Ελβετία και Ηνωμένο Βασίλειο). Το ποσοστό των καπνιστών στην Ελλάδα, κατά την περίοδο 1994-1998, ήταν 46.0% για τους άνδρες και 28.0% για τις γυναίκες ενώ κατά την περίοδο 1999-2001 το ποσοστό αυξήθηκε και για τα δύο φύλα, όπως φαίνεται στον Πίνακα 37.

**Πίνακας 37: Ποσοστό ενήλικων καπνιστών στην Ελλάδα
κατά τις χρονικές περιόδους 1994-1998 και 1999-2001**

Πηγή: WHO Regional Office for Europe(2004f)

Το θέμα του ελέγχου του καπνίσματος, αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό ζήτημα, το οποίο απασχολεί, τον τελευταίο καιρό, την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σοβαρές ασθένειες που προκαλούνται από το κάπνισμα είναι ο καρκίνος του πνεύμονα, η βρογχίτιδα, το άσθμα, η φυματίωση, η πνευμονία, τα εμφράγματα, τα εγκεφαλικά, το έλκος και διάφορες μορφές καρκίνου. Άλλες βλαβερές συνέπειες του καπνίσματος, στον ανθρώπινο οργανισμό, είναι η ελάττωση της πνευματικής διαύγειας, η ροπή προς τα ναρκωτικά, η μειωμένη ελαστικότητα και λάμψη του δέρματος, αρνητική επιρροή στη γονιμότητα, μείωση όλων των αισθήσεων, μείωση της σωματικής ευεξίας, κιτρίνισμα των δοντιών κ.ά.

Ένα μεγάλο και σπουδαίο κεφάλαιο αφορά στους παθητικούς καπνιστές, μια μερίδα ανθρώπων, που υφίστανται διπλή αδικία και ζημιά χωρίς να είναι άμεσα υπεύθυνη. Πρόκειται για τους μη καπνιστές που εισπνέουν παθητικά τον καπνό του αναμμένου τσιγάρου του καπνιστή καθώς και τον καπνό της εκπνοής του. Εξαναγκάζονται να δέχονται φθοροποιές συνθήκες που τους επιβάλλει ο άλλος και καταπιέζονται με το να συμβιβάζονται και να ανέχονται κάτι που οι ίδιοι αντιπαθούν και έχουν απορρίψει (www.nonsmoking.gr).

Σύμφωνα με στοιχεία του υπουργείου Υγείας ποσοστό 25-33% των περιπτώσεων καρκίνου του πνεύμονα αφορά μη καπνιστές και οφείλεται σε παθητικό κάπνισμα. Έτσι, το παθητικό κάπνισμα κατατάσσεται ως τρίτη κατά σειρά αιτία θανάτου - μετά το ενεργητικό κάπνισμα και το αλκοόλ - η οποία μπορεί να αποφευχθεί. Το παθητικό κάπνισμα αυξάνει τον κίνδυνο για καρκίνο του πνεύμονα κατά 30%. Στην Ελλάδα οι θάνατοι που οφείλονται σε καρδιακά επεισόδια εξαιτίας του παθητικού καπνίσματος ανέρχονται περίπου στις 3.000 ετησίως. Στατιστικές δείχνουν, ότι όταν οι μητέρες καπνίζουν, παρατηρούνται ανωμαλίες και θνησιμότητα στα βρέφη καθώς και μείωση του δείκτη ευφυίας στα παιδιά. Βλαβερό για τα τελευταία είναι και το παθητικό κάπνισμα που τους προκαλεί αναπνευστικά προβλήματα (www.nonsmoking.gr).

Οι εταιρίες τσιγάρων και, γενικότερα, οι καπνοβιομηχανίες στρέφονται, κυρίως, στους νέους. Κι αυτό, γιατί γνωρίζουν ότι, για να δημιουργήσουν μια αγορά για τα προϊόντα τους, θα πρέπει να "παγιδεύσουν" τους νέους, κατά τη διάρκεια της περιόδου, που διαμορφώνονται οι συνήθειές τους (www.kepka.org).

Σύμφωνα με έρευνα οι ακόλουθοι παράγοντες καθορίζουν τις αιτίες που οι νέοι αρχίζουν το κάπνισμα (www.cancer-society.gr/teensmoke):

- Συνήθεια γονέων
- Φίλοι, μεγαλύτερα αδέλφια, κοινωνικό περιβάλλον
- Διαφήμιση και εμπορική σύνδεση με την εικόνα του
- Διαφήμιση και εμπορική σύνδεση με τον αθλητισμό
- Σχέσεις / οικογενειακή δομή
- Επίπεδο εκπαίδευσης
- Κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο
- Διαχείριση άγχους και καταπίεσης
- Αποδοχή

Σύμφωνα με έρευνα του 1998, οι μισοί και πλέον μαθητές (57%) έχουν καπνίσει τουλάχιστον μία φορά στη ζωή τους, οι περισσότεροι περιστασιακά (32,7%). Συστηματικά δηλώνουν ότι καπνίζει το 20,8% των μαθητών. Τα κορίτσια υπερτερούν των αγοριών στο περιστασιακό κάπνισμα (34,7% και 30,5% αντίστοιχα), ενώ περισσότερα αγόρια (21,9%) από κορίτσια (19,7%) δηλώνουν συστηματικοί καπνιστές, χωρίς όμως μεγάλη διαφορά μεταξύ τους. Οι μεγαλύτεροι μαθητές (17-18 ετών) καπνίζουν συστηματικά σε ποσοστό πενταπλάσιο από τους μικρότερους (13-14 ετών). Τα δύο μεγαλύτερα αστικά κέντρα, η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη,

εμφανίζουν αυξημένα ποσοστά συστηματικού καπνίσματος (24,6% και 23,6% αντίστοιχα) σε σύγκριση με τις υπόλοιπες αστικές περιοχές (19,9%) και τις ημιαστικές / αγροτικές 13,9%) (www.cancer-society.gr/teensmoke).

Συγκριτικά με τα προηγούμενα χρόνια, ενώ παρατηρήθηκε σημαντική μείωση του συστηματικού καπνίσματος στους μαθητές ανάμεσα στο 1984 και το 1993, από 22% σε 14,6%, αυτή η καθοδική πορεία δυστυχώς αντιστράφηκε το 1998 και ο αριθμός των συστηματικών καπνιστών επιστρέψει κοντά σε υψηλά (20,8%) επίπεδα για άτομα αυτής της ηλικίας, όπως είχε παρατηρηθεί και το 1984.

Όλα αυτά ενισχύουν την ανάγκη να έχουν οι νέοι πραγματική ενημέρωση σχετικά με την εξάρτηση από τη νικοτίνη και τα αποτελέσματα του καπνίσματος.

Τα οφέλη, από τη διακοπή του καπνίσματος, αρχίζουν να φαίνονται, αμέσως: Καλύτερη υγεία (οι πινεύμονες "καθαρίζουν"), καλύτερη φυσική κατάσταση και καλύτερες επιδόσεις, αύξηση της αντοχής, μακροζωία και οικονομία κ.ά.. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ.), ο κίνδυνος για εκδήλωση στεφανιαίας νόσου μειώνεται κατά 50%, ένα μόλις χρόνο, μετά τη διακοπή του καπνίσματος, ενώ ο κίνδυνος για εμφάνιση καρκίνου του πνεύμονα μειώνεται στα επίπεδα εκείνων που δεν κάπνισαν ποτέ δέκα χρόνια μετά. (www.kepka.org).

Παχυσαρκία

Σε παγκόσμιο επίπεδο ο αριθμός των παχύσαρκων (με δείκτη μάζας σώματος μεγαλύτερο του 30- BMI>30) και υπέρβαρων ατόμων έχει αυξηθεί σημαντικά και αποτελεί επιβαρυντικό παράγοντα της δημόσιας υγείας. Η παχυσαρκία αποτελεί παράγοντα κινδύνου για διάφορα προβλήματα υγείας όπως υπέρταση, υψηλή χοληστερόλη, διαβήτη, καρδιοαγγειακά προβλήματα, αναπνευστικά προβλήματα (άσθμα), μυοσκελετικές ασθένειες (αρθρίτιδα). Στις Ήνωμένες Πολιτείες, όπου περισσότερα από 3 στα 10 άτομα είναι παχύσαρκα, έρευνα έδειξε ότι το κόστος υγείας για προβλήματα παχυσαρκίας είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο για προβλήματα καπνίσματος και αλκοολισμού (Sturm, 2002). Σε αρκετές χώρες του ΟΟΣΑ (Μεξικό, Ήνωμένες Πολιτείες, Αυστραλία, Ελλάδα, Νέα Ζηλανδία, Ουγγαρία, Καναδάς, Ισπανία, Φιλανδία, Ισλανδία, Γερμανία, Ήνωμένο Βασίλειο, Τσεχία, Λουξεμβούργο) ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού (ο μισός και παραπάνω) είναι υπέρβαρο ή παχύσαρκο. Παρόλο που σε κάποιες χώρες του ΟΟΣΑ (Ιαπωνία, Κορέα, Γαλλία και Ελβετία) τα ποσοστά παχύσαρκων και υπέρβαρων ατόμων είναι χαμηλά, ωστόσο παρατηρείται αύξησή τους και σε αυτές τις χώρες. Στον

παρακάτω πίνακα αναγράφονται τα ποσοστά του πληθυσμού για όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ με $BMI > 30$. Η Ελλάδα υπερβαίνει κατά πολύ το μέσο όρο των ΟΟΣΑ χωρών και καταλαμβάνει την 4^η θέση μετά τις Ηνωμένες Πολιτείες, Μεξικό και Ηνωμένο Βασίλειο (ΟΟΣΑ).

Για την αντιμετώπιση και τον περιορισμό αυτού του προβλήματος σχεδόν όλες οι χώρες έχουν καταβάλει προσπάθειες. Συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει πάρει την πρωτοβουλία να δημιουργήσει συνεργίες και να συγκεντρώσει πόρους, με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανιών ειδών διατροφής και του διαφημιστικού κλάδου, της κοινωνίας των πολιτών και των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Με βάση το πρόγραμμα δράσης της ΕΕ για τη δημόσια υγεία (2003-2008), επιδιώκεται η αύξηση της ευαισθητοποίησης και της βελτίψης των συνθηκών που σχετίζονται με τη διατροφή και τη σωματική άσκηση. Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα χρηματοδοτεί δράσεις που αποσκοπούν στη συγκέντρωση στοιχείων για την παχυσαρκία, τη διατροφή και τη σωματική άσκηση, καθώς και για την προώθηση της υγιεινής διατροφής και της σωματικής άσκησης. Αυτές οι δράσεις αποτελούν ευκαιρία για χώρες που παρουσιάζουν μεγάλο ποσοστό πληθυσμού με $B.M.I.>30$ και $B.M.I.>25$, όπως η Ελλάδα.

1.3.3 Υποδομές Εκπαίδευσης της περιοχής του Δήμου Αθηναίων

Στον Δήμο Αθηναίων λειτουργούν 463 μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εκ των οποίων 149 Νηπιαγωγεία, 172 Δημοτικά Σχολεία, 70 Γυμνάσια και 72 Λύκεια, Τ.Ε.Ε. και Σ.Ε.Κ. Οι περισσότερες μονάδες καταγράφονται στο 2^ο, το 6^ο και το 7^ο Διαμέρισμα ενώ οι περισσότεροι χρήστες στο 5^ο, το 6^ο και το 7^ο Διαμέρισμα του Δήμου. Το ποσοστό των παιδιών μεταναστών που φοιτούν σε σχολικές μονάδες του Δήμου Αθηναίων για το 2007 είναι 27,04% επί του συνόλου του μαθητικού πληθυσμού, με τα υψηλότερα ποσοστά να καταγράφονται στο 6^ο Δ.Δ. (46,7% σε επίπεδο Δημοτικού, 45,36% σε επίπεδο Γυμνασίου, 26,12% σε επίπεδο Λυκείου) και στο 1^ο Δ.Δ. (30,90%, 37,70% και 22,71% αντίστοιχα). Επιπλέον λειτουργούν 329 κέντρα ξένων γλωσσών¹ και 7 ιδιωτικά σχολεία² και τμήματα Πρόσθιετης Διδακτικής Στήριξης³ σε 15 Λύκεια του Δήμου.

¹ Πηγή: Δ/νση Δ/θμιας Εκπ/σης Α' Αθήνας, Τμήμα Εκπ/κων Θεμάτων Γενικής Κατεύθυνσης

² Πηγή: Δ/νση Δ/θμιας Εκπ/σης Α' Αθήνας, Τμήμα Εκπ/κων Θεμάτων Γενικής Κατεύθυνσης

³ Πηγή: Δ/νση Δ/θμιας Εκπ/σης Α' Αθήνας, Τμήμα Εκπ/κων Θεμάτων Γενικής Κατεύθυνσης

Πίνακας 38 Α: Εκπαιδευσης της περιοχής του Δήμου Αθηναίων

Δημοτικά Διαμερίσματα	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ-ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ
1ο	63	7.587	385
2ο	75	9.203	458
3ο	38	6.597	327
4ο	70	9.465	471
5ο	66	10.032	475
6ο	76	10.583	484
7ο	75	11.559	599
Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ	463	65.026	3.199

Πηγή: Δ/νση Σχολικής Μέριμνας

Σε μια προσπάθεια εκτίμησης των αναγκών σε νέες σχολικές μονάδες εντός του Δήμου Αθηναίων παρατίθενται στη συνέχεια δύο προσεγγίσεις:

- Προσέγγιση Α: Με βάση τις προβλέψεις του Γ.Π.Σ. Δ. Αθηναίων του 1988 και ανάλυση της προσφοράς σήμερα (μονάδες εν λειτουργία ιδιόκτητες και μισθωμένες, υπό μελέτη-κατασκευή και που θα προκύψουν μετά την απαλλοτρίωση χώρων), σε συνάρτηση με τον εκτιμώμενο μαθητικό πληθυσμό του Δήμου σύμφωνα με την απογραφή πληθυσμού της ΕΣΥΕ το 2001.
- Προσέγγιση Β: Με βάση τον καταγεγραμμένο μαθητικό πληθυσμό του Δήμου το έτος 2007 και τα ανώτερα σταθερότυπα μαθητών ανά τμήμα όπως αυτά έχουν ορισθεί από τις αντίστοιχες Κ.Υ.Α. του 2006.

Προσέγγιση Α: Σύμφωνα με την παρούσα προσέγγιση, και όπως φαίνεται στους πίνακες που ακολουθούν, προκύπτει:

- Σε ότι αφορά στα νηπιαγωγεία, και με βάση τα εν λειτουργία ιδιόκτητα, παρουσιάζεται έλλειμμα σε μονάδες στο 1^ο και το 6^ο Διαμέρισμα. Το έλλειμμα αυτό εξακολουθεί να υφίσταται εάν ληφθούν υπόψη τα νηπιαγωγεία με μισθωμένες αίθουσες και τα υπό μελέτη-κατασκευή, ενώ εάν ληφθούν υπόψη τα νηπιαγωγεία που δημιουργούνται μετά την απαλλοτρίωση χώρων παύει να υπάρχει έλλειμμα στο 6^ο Διαμέρισμα και εξακολουθεί να υφίσταται μικρό έλλειμμα στο 1^ο. Στο σύνολο του Δ. Αθηναίων τα εν λειτουργία νηπιαγωγεία είναι 149 (εκ των οποίων 5 ειδικά και 7 με μισθωμένες αίθουσες), τα υπό μελέτη-κατασκευή 12 και μπορούν να δημιουργηθούν μετά την απαλλοτρίωση χώρων ακόμη 35.
- Σε ότι αφορά στα δημοτικά, παρουσιάζεται πλήρης κάλυψη των αναγκών με τα ιδιόκτητα εν λειτουργία σχολεία, ενώ εάν ληφθούν υπόψη τα σχολεία υπό μελέτη-κατασκευή και εκείνα που δημιουργούνται μετά την απαλλοτρίωση χώρων, οι ανάγκες υπερκαλύπτονται. Στον Δήμο Αθηναίων τα υφιστάμενα δημοτικά σχολεία είναι 172 (εκ των οποίων 12 ειδικά και 6 με μισθωμένες αίθουσες), τα υπό μελέτη-κατασκευή 6 και τα σχολεία που μπορούν να δημιουργηθούν μετά την απαλλοτρίωση χώρων 17.
- Σε ότι αφορά στα γυμνάσια, και με βάση τις εν λειτουργία μονάδες και τα γυμνάσια υπό μελέτη-κατασκευή, παρουσιάζεται έλλειμμα εξυπηρέτησης στο 6^ο και το 7^ο Διαμέρισμα. Εάν ληφθούν υπόψη οι μονάδες που μπορούν να δημιουργηθούν μετά την απαλλοτρίωση χώρων, οι ανάγκες καλύπτονται στο σύνολο των Διαμερισμάτων. Στον Δ. Αθηναίων τα υφιστάμενα γυμνάσια είναι 70 (εκ των οποίων 5 ειδικά και 2 με μισθωμένες αίθουσες), τα υπό μελέτη-κατασκευή 8 και εκείνα που μπορούν να δημιουργηθούν μετά την απαλλοτρίωση χώρων 17.

- Σε ότι αφορά στα λύκεια, παρουσιάζεται σημαντικό έλλειμμα σε μονάδες κυρίως στο 2° , το 5° και το 6° Διαμέρισμα, ακόμα και αν ληφθούν υπόψη τα λύκεια υπό μελέτη-κατασκευή και εκείνα που μπορούν να δημιουργηθούν μετά από απαλλοτριώσεις. Τα υφιστάμενα λύκεια του Δ. Αθηναίων είναι 72 (εκ των οποίων 3 ειδικά και 6 με μισθωμένες αίθουσες), ενώ 11 είναι υπό μελέτη-κατασκευή και 22 μπορούν να δημιουργηθούν μετά την απαλλοτρίωση χώρων.

Συμπερασματικά, πάντα αναφορικά με τις προβλέψεις του ισχύοντος Γ.Π.Σ. και μετά από απαραίτητες απαλλοτριώσεις και λοιπά έργα, καταγράφεται έλλειμμα σε νηπιαγωγεία στο 1° Διαμέρισμα και έλλειμμα σε λύκεια στο 2° , το 5° και 6° Διαμέρισμα.

Πίνακας 38 Β: Εκπαιδευσης της περιοχής του Δήμου Αθηναίων

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ ΑΝΑ Δ.Δ.	ΓΠΣ (1988) ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 933.015		ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΟΥ ΜΕΝΟΥΝ ΑΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ (ΕΣΥΕ 2001)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΑΙΔΙΩΝ 2001 ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΤΟ ΓΠΣ ΠΡΟΕΒΑΣΕΙ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ					
	ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΕ ΝΗΠ/ΓΕΙΑ	ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑ ΑΝΑ ΒΑΘΜΙΔΑ ΑΠΟ ΓΠΣ			ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ ΜΕ ΜΙΣΘΩΜΕΝΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΑ ΝΗΠ/ΓΕΙΑ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ ΧΩΡΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΝΗΠΑΙΩΝ ΕΙΣΩΝ ΜΕ ΤΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ & ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ & ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ	ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΓΠΣ ΜΕ ΤΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ & ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ &
1ο	42	1.575	620	39,37%	0	15	1	0	16	38,10%
2ο	42	1.575	780	49,51%	0	26	2	0	28	66,67%
3ο	32	1.200	337	28,05%	2	10	2	1	15	46,88%
4ο	34	1.275	567	44,48%	2	21	3	7	33	97,06%
5ο	32,5	1.219	648	53,20%	2	20	4	6	32	98,46%
6ο	53	1.987	997	50,19%	0	24	0	4	28	52,83%
7ο	53	1.987	899	45,22%	1	26	0	6	33	62,26%
Σύνολο	289	10.837	4.848	44,29%	7	142	12	24	185	66,04%

Πηγή: ΕΣΥΕ Απογραφή Πληθυσμού 2001. Στοιχεία μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Αθηναίων κατά Δημοτικό Διαμέρισμα

Πίνακας 38 Γ: Εκπαίδευσης της περιοχής του Δήμου Αθηναίων

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΑΝΑ Δ.Δ.	ΓΠΣ (1988) ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 933.015		ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΓΙΟΥ ΜΕΝΟΥΝ ΑΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ (ΕΣΥΕ 2001)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΑΙΔΙΩΝ 2001 ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΤΟ ΓΠΣ ΠΡΟΕΒΛΕΠΕ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ						
	ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΕ ΔΗΜΟΤΙΚΑ	ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑΙ ΑΝΑ ΒΑΘΜΙΔΑ ΑΠΟ ΓΠΣ			ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΕ ΜΙΣΘΩΜΕΝΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ	ΔΙΟΚΤΗΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ ΧΩΡΩΝ	ΜΕ ΤΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ & ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ & ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ	ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΕ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΓΠΣ ΜΕ ΤΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ & ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ & ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ	
1ο	26	5.956	3.893	65,36%	1	21	1	1	24	92,31%	
2º	26	5.956	4.896	82,20%	0	26	0	1	27	103,85%	
3º	13	2.978	2.113	70,96%	3	11	1	3	18	138,46%	
4º	36	8.247	3.560	43,17%	1	25	1	2	29	80,56%	
5º	22	5.040	4.071	80,77%	2	24	2	4	32	145,45%	
6º	43	9.851	6.263	63,57%	1	29	1	3	34	79,07%	
7º	33	7.560	5.643	74,64%	0	28	0	1	29	87,88%	
Σύνολο	199	45.589	30.599	68,67%	8	164	6	15	193	104,00%	

Πηγή: ΕΣΥΕ Απογραφή Πληθυσμού 2001. Στοιχεία μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Αθηναίων κατά Δημοτικό Διαμέρισμα

Πίνακας 38 Δ: Εκπαιδευσης της περιοχής του Δήμου Αθηναίων

ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΑΝΑ Δ.Δ.	ΓΠΣ (1988) ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 933.015			ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΩΝ ΠΟΥ ΜΕΝΟΥΝ ΑΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ (ΕΣΥΕ 2001)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΑΙΔΩΝ 2001 ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΤΟ ΓΠΣ ΠΡΟΕΒΛΕΠΕ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ					
	ΑΝΑΤΚΕΣ ΣΕ ΓΥΜΝΑΣΙΑ	ΠΑΙΔΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑΙ ΑΝΑ ΒΑΘΜΙΔΑ ΑΠΟ ΓΠΣ	ΜΙΣΘΩΜΕΝΕΣ	ΑΙΘΟΥΣΕΣ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ	ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΠΟΥ ΔΗΜΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΔΛΟΤΡΙΩΣΗ ΧΩΡΩΝ	ΜΕ ΤΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ & ΑΠΔΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ & ΕΠΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ	ΤΣΩΝ ΑΝΑΤΚΩΝ ΣΕ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΓΠΣ ΜΕ ΤΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ & ΑΠΔΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ & ΕΠΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ		
1ο	18	5.482	2.222	41%	1	12	2	1	16	88,89%	
2ο	17	5.178	2.794	54%	0	11	0	1	12	70,59%	
3ο	10	3.046	1.206	40%	0	5	1	0	6	60,00%	
4ο	11	3.350	2.032	61%	0	11	2	0	13	118,18%	
5ο	14	4.264	2.323	54%	0	9	2	0	11	78,57%	
6ο	24	7.310	3.574	49%	2	10	1	5	18	75,00%	
7ο	20	6.091	3.220	53%	0	9	0	4	13	65,00%	
Σύνολο	114	34.721	17.462	50%	3	67	8	11	89	79,46%	

Πηγή: ΕΣΥΕ Απογραφή Πληθυσμού 2001. Στοιχεία μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Αθηναίων κατά Δημοτικό Διαμέρισμα

Πίνακας 38 Ε: Εκπαίδευσης της περιοχής του Δήμου Αθηναίων

ΛΥΚΕΙΑ - ΤΕΕ ΑΝΑ Δ.Δ.	ΓΠΣ (1988) ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ: 933.015		ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΤΑΙΩΝ ΓΙΟΥ ΜΕΝΟΥΝ ΑΝΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ (ΕΣΥΕ 2001)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΑΤΑΙΩΝ ΓΙΟΥ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΥΤΑ ΓΙΟΥ ΤΟ ΓΠΣ ΠΡΟΕΒΑΛΕΤΕ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ							
	ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΕ ΛΥΚΕΙΑ - ΤΕΕ	ΠΑΙΔΙΑ ΓΙΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΑΙ ΑΝΑ ΒΑΘΜΙΔΑ ΑΠΟ ΓΠΣ			ΛΥΚΕΙΑ - ΤΕΕ ΜΕ ΜΙΣΘΩΜΕΝΕΣ ΑΙΘΟΥΣΕΣ	ΙΔΙΟΚΤΗΤΑ ΛΥΚΕΙΑ - ΤΕΕ	ΛΥΚΕΙΑ - ΤΕΕ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	ΛΥΚΕΙΑ - ΤΕΕ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝΤΑΙ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ ΧΩΡΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ ΛΥΚΕΙΩΝ - ΤΕΕ ΜΕ ΤΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ & ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ & ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΣΕ ΛΥΚΕΙΑ - ΤΕΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΓΠΣ ΜΕ ΤΑ ΥΠΟ ΜΕΛΕΤΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ & ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΕΙΣ & ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ		
1ο	13	3.463	3.196	92,27%	2	11	2	4	19	146,15%		
2ο	13	3.463	4.019	116,03%	1	11	0	1	13	100,00%		
3ο	11	2.931	1.735	59,20%	0	7	0	1	8	72,73%		
4ο	11	2.931	2.923	99,73%	0	10	4	1	15	136,36%		
5ο	11,3	3.011	3.341	110,99%	0	9	1	0	10	88,50%		
6ο	19	5.062	5.141	101,55%	0	10	1	2	13	68,42%		
7ο	17	4.529	4.632	102,26%	3	8	3	4	18	105,88%		
Σύνολο	95,3	25.390	25.117	97,43%	6	66	11	13	96	102,58%		

Πηγή: ΕΣΥΕ Απογραφή Πληθυσμού 2001. Στοιχεία μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Αθηναίων κατά Δημοτικό Διαμέρισμα

Προσέγγιση Β: Σύμφωνα με την παρούσα προσέγγιση (βλ. πίνακες που ακολουθούν) και με βάση τον αριθμό χρηστών (νηπίων, μαθητών) ανά τμήμα σε νηπιαγωγεία⁴, δημοτικά⁵, γυμνάσια και λύκεια⁶ που ορίζεται με τις αντίστοιχες Κ.Υ.Α. του 2006, προκύπτει:

- Όσον αφορά στα εν λειτουργία νηπιαγωγεία του Δ. Αθηναίων, καταγράφεται πλήθος εξυπηρετούμενων νηπίων 4.834 σε 254 τμήματα, άρα ο μέσος όρος κάθε τμήματος ανάγεται στα 19 νήπια. Πράγματι, σε κανένα από τα Διαμερίσματα του Δ. Αθηναίων ο μέσος όρος κάθε τμήματος δεν υπερβαίνει τα 25 νήπια ανά τμήμα, αριθμός που ορίζεται ως μέγιστος από την αντίστοιχη Κ.Υ.Α. Ο μεγαλύτερος μέσος όρος τμήματος ανιχνεύεται στο 6^ο Διαμέρισμα (22 νήπια/τμήμα). Σημειώνεται ότι σε μόλις 16 από τα 149 εν λειτουργία νηπιαγωγεία του Δ. Αθηναίων καταγράφεται μέγεθος τμήματος άνω των 25 νηπίων, κυρίως εντός του 2^{ου}, 5^{ου} και 6^{ου} Διαμερίσματος.

Πίνακας 39: Νηπιαγωγεία Δήμου Αθηναίων

Δ. Δ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ	ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΜΕΣΟ ΠΛΗΘΟΣ ΝΗΠΙΩΝ ΑΝΑ ΜΟΝΑΔΑ	ΜΕΣΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
1ο	15	407	23	27	18
2ο	26	809	43	31	19
3ο	12	335	20	28	17
4ο	23	767	43	33	18
5ο	22	830	39	38	21
6ο	24	865	40	36	22
7ο	27	821	46	30	18
Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ	149	4.834	254	32	19

⁴ KYA με αριθμό 97657/Γ1 που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1507 της 13 Οκτωβρίου 2006

⁵ KYA με αριθμό 97652/Γ1 που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1507 της 13 Οκτωβρίου 2006

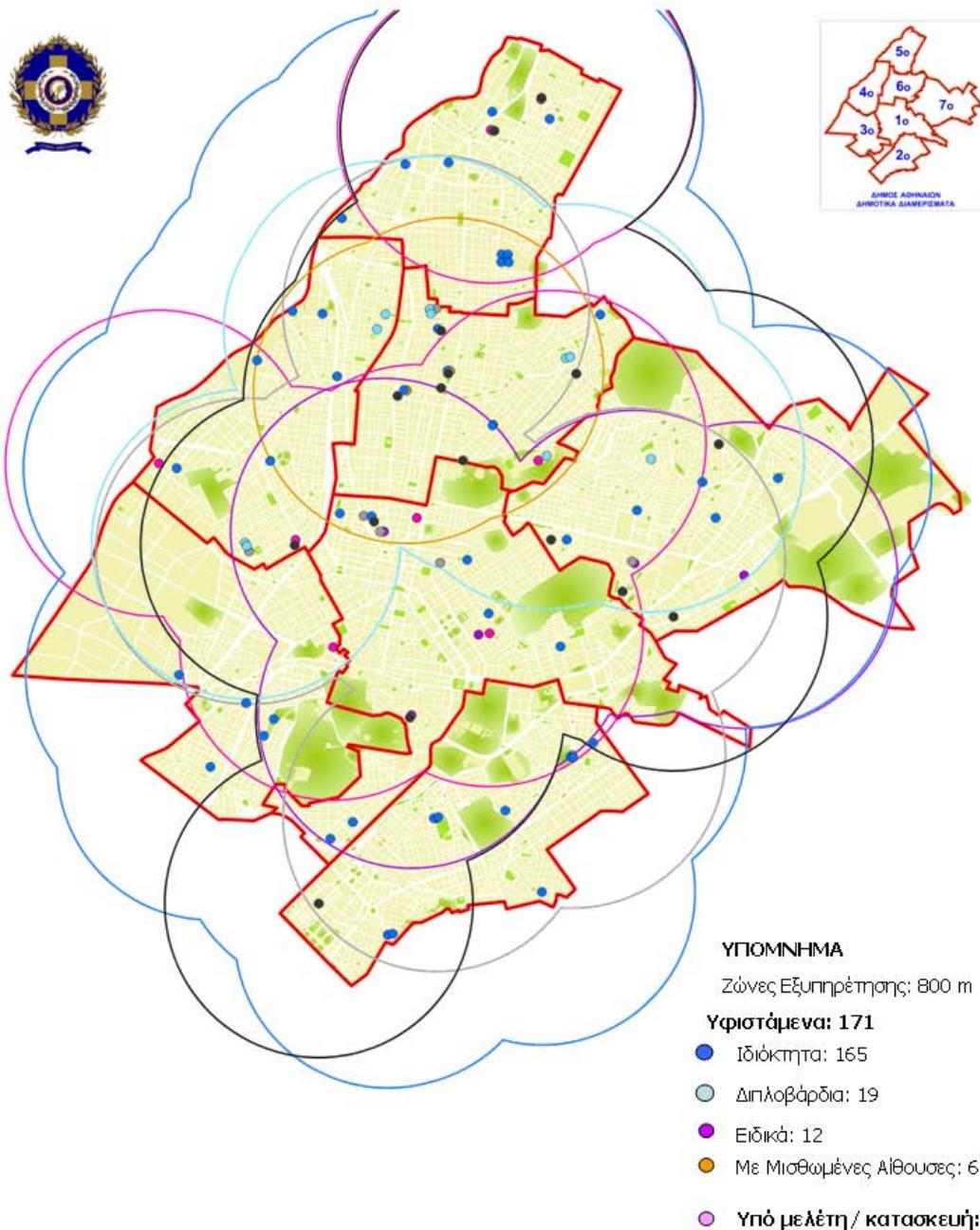
⁶ KYA με αριθμό 68419/Γ2 που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 984B/2006

- Όσον αφορά στα εν λειτουργία δημοτικά σχολεία του Δ. Αθηναίων, καταγράφεται πλήθος εξυπηρετούμενων παιδιών 27.894 σε 1.431 τμήματα, άρα μέσος όρος τμήματος 19 μαθητές. Πράγματι, σε κανένα από τα Διαμερίσματα του Δ. Αθηναίων ο μέσος όρος τμήματος δημοτικού δεν υπερβαίνει τους 25 μαθητές ανά τμήμα, αριθμός που ορίζεται ως μέγιστος από την αντίστοιχη Κ.Υ.Α. Ο μεγαλύτερος μέσος όρος τμήματος ανέρχεται στους 20 μαθητές/τμήμα και καταγράφεται στο 3°, 4°, 5° και 6° Διαμέρισμα. Σημειώνεται ότι σε μόλις 8 από τα 172 εν λειτουργία δημοτικά σχολεία του Δ. Αθηναίων καταγράφεται μέσο μέγεθος τμήματος άνω των 25 μαθητών, κυρίως εντός του 6^{ου} Διαμερίσματος.

Πίνακας 40: Δημοτικά Δήμου Αθηναίων

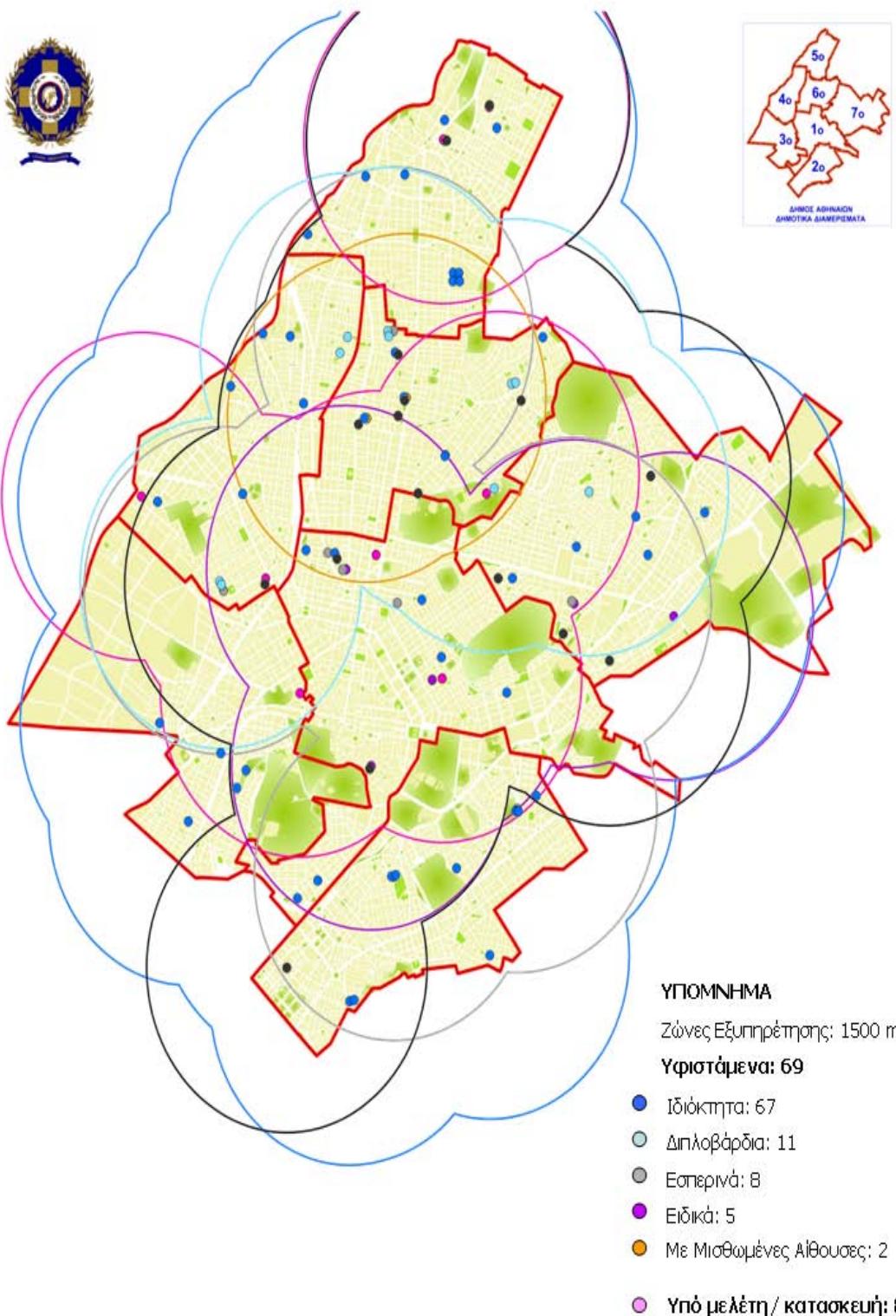
Δ. Δ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ	ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΜΕΣΟ ΠΛΗΘΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΝΑ ΜΟΝΑΔΑ	ΜΕΣΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
1ο	22	2.924	152	133	19
2ο	26	4.038	214	155	19
3ο	14	2.309	117	165	20
4ο	26	4.391	224	169	20
5ο	26	4.818	242	185	20
6ο	30	4.952	243	165	20
7ο	28	4.462	239	159	19
Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ	172	27.894	1.431	162	19

ΧΑΡΤΗΣ 2: ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ- ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- Στα εν λειτουργία γυμνάσια του Δ. Αθηναίων καταγράφονται 15.695 μαθητές σε 685 τμήματα, άρα μέσος όρος τμήματος 23 μαθητές. Σε επίπεδο δημοτικών διαμερισμάτων δεν παρουσιάζεται υπέρβαση του αριθμού των 30 μαθητών ανά τμήμα, ο οποίος ορίζεται ως μέγιστος από την αντίστοιχη Κ.Υ.Α. Το μεγαλύτερο μέσο μέγεθος τμήματος καταγράφεται στο 6^ο Διαμέρισμα και είναι 26 μαθητές/τμήμα. Σημειώνεται ότι σε κανένα από τα εν λειτουργία γυμνάσια του Δ. Αθηναίων δεν καταγράφεται υπέρβαση του αριθμού των 30 μαθητών/τμήμα.

ΧΑΡΤΗΣ 3: ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ- ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Πίνακας 41: Γυμνάσια Δήμου Αθηναίων

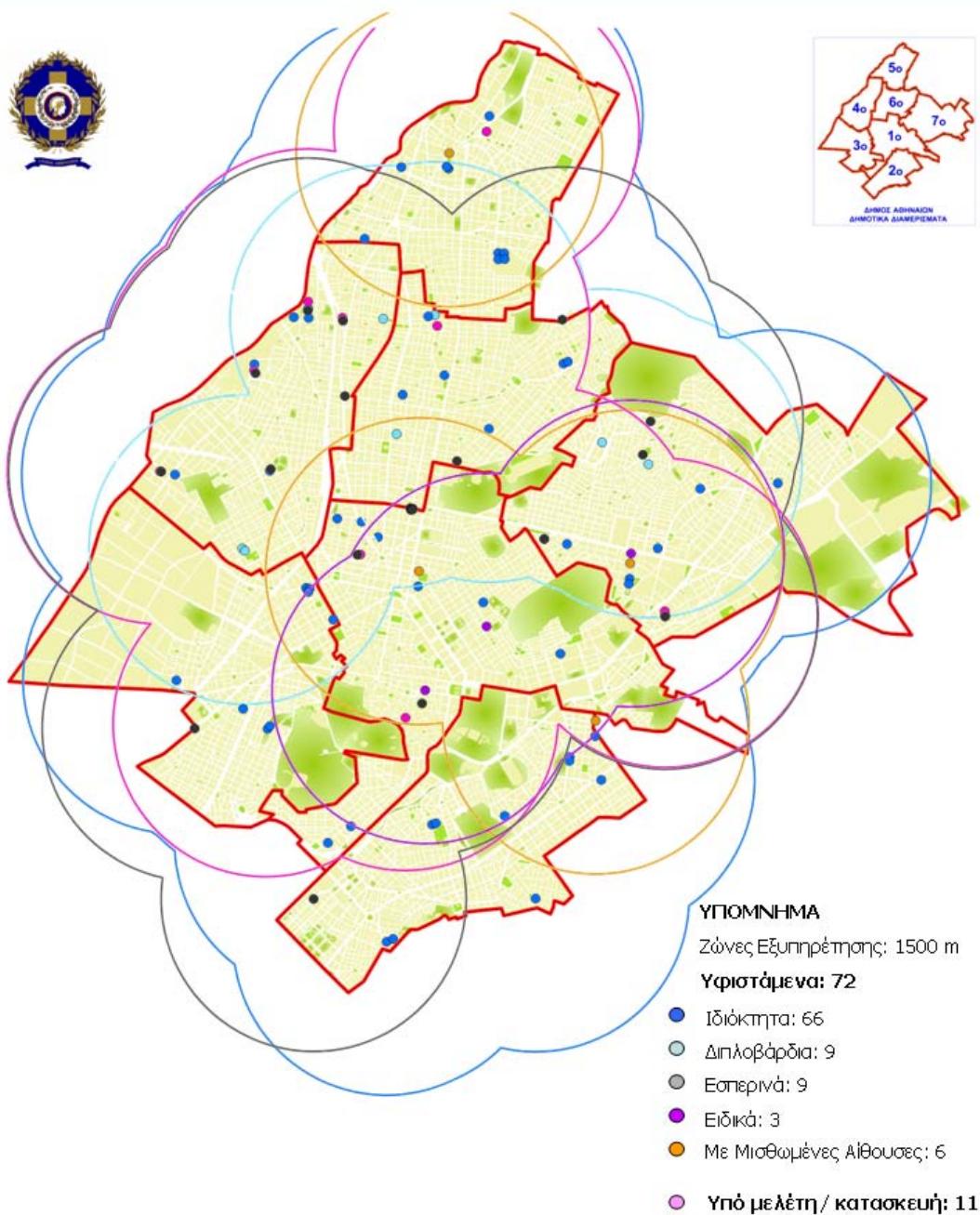
Δ. Δ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ	ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΜΕΣΟ ΠΛΗΘΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΝΑ ΜΟΝΑΔΑ	ΜΕΣΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
1ο	13	2.189	102	168	21
2ο	11	2.265	97	206	23
3ο	5	1.079	46	216	23
4ο	11	2.677	113	243	24
5ο	9	2.450	102	272	24
6ο	12	2.801	109	233	26
7ο	9	2.234	116	248	19
Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ	70	15.695	685	224	23

- Στα εν λειτουργία λύκεια, Τ.Ε.Ε. και Σ.Ε.Κ. του Δ. Αθηναίων καταγράφονται 16.603 μαθητές σε 829 τμήματα, ἀρα μέσο μέγεθος τμήματος 20 μαθητές. Σε επίπεδο Δημοτικών διαμερισμάτων δεν παρουσιάζεται υπέρβαση του αριθμού των 30 μαθητών ανά τμήμα που ορίζεται ως μέγιστος από την αντίστοιχη Κ.Υ.Α. Το μεγαλύτερο μέσο μέγεθος τμήματος καταγράφεται στο 5^ο και 6^ο Διαμέρισμα και είναι 21 μαθητές/τμήμα. Σημειώνεται ότι σε κανένα από τα εν λειτουργία λύκεια, Τ.Ε.Ε. και Σ.Ε.Κ. του Δ. Αθηναίων δεν καταγράφεται υπέρβαση του αριθμού των 30 μαθητών/τμήμα.

Πίνακας 42: ΛΥΚΕΙΑ- ΤΕΕ-ΣΕΚ Δήμου Αθηναίων

Δ. Δ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΥΚΕΙΩΝ Τ.Ε.Ε.- Σ.Ε.Κ.	ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΛΥΚΕΙΩΝ Τ.Ε.Ε.-Σ.Ε.Κ.	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	ΠΛΗΘΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΝΑ ΜΟΝΑΔΑ	ΜΕΣΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
1ο	13	2.067	108	159	19
2ο	12	2.091	104	174	20
3ο	7	2.874	144	411	20
4ο	10	1.630	91	163	18
5ο	9	1.934	92	215	21
6ο	10	1.965	92	197	21
7ο	11	4.042	198	367	20
Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ	72	16.603	829	231	20

ΧΑΡΤΗΣ 4: ΛΥΚΕΙΑ-ΤΕΕ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Συμπερασματικά, και στο πλαίσιο της παρούσας προσέγγισης, καταγράφονται περιορισμένες ανάγκες δημιουργίας νέων τμημάτων/αιθουσών νηπιαγωγείων κυρίως στο 2^ο, το 5^ο και το 6^ο Διαμέρισμα και εξίσου περιορισμένες ανάγκες δημιουργίας νέων τμημάτων/αιθουσών δημοτικών κυρίως εντός του 6^{ου} Διαμερίσματος. Όσον

αφορά στις εγκαταστάσεις της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καταγράφεται πλήρης κάλυψη των αναγκών από τις εν λειτουργίᾳ αίθουσες.

Σε μια προσπάθεια συνθετικής θεώρησης των 2 παραπάνω προσεγγίσεων, παρατηρούμε ότι ο καταγεγραμμένος αριθμός εξυπηρετούμενων, σε υποδομές πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης το 2007, είναι μικρότερος της αντίστοιχης εκτίμησης που γίνεται με βάση την απογραφή της ΕΣΥΕ 2001 ιδιαίτερα όσον αφορά στα λύκεια (μοναδική εξαίρεση αποτελεί ο αριθμός των εξυπηρετούμενων νηπίων που σχεδόν συμπίπτει). Ήτοι, και σε συνάρτηση με τη διαπιστωμένη στην αρχή του παρόντος κεφαλαίου τάση μείωσης του παιδικού και νεανικού πληθυσμού στο Δ. Αθηναίων, συμπεραίνουμε ότι περισσότερο ασφαλή θεωρούνται τα συμπεράσματα της Β Προσέγγισης και οι ανάγκες σε μεγάλο βαθμό καλύπτονται. Η παρούσα διαπίστωση οδηγεί στην ανάγκη αναθεώρησης-επικαιροποίησης του ισχύοντος Γ.Π.Σ. ώστε να γίνουν προτάσεις που θα βασίζονται στη σημερινή πραγματικότητα.

Επιπλέον, και πέραν των 2 προσεγγίσεων που προηγήθηκαν, σημαντικές παράμετροι που επηρεάζουν τον χαρακτήρα ενδεχόμενων παρεμβάσεων στον τομέα της εκπαίδευσης, είναι:

- Το φαινόμενο της διπλοβάρδιας
- Τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των κτιρίων και ελεύθερων χώρων των σχολικών μονάδων
- Ανάγκες με βάση τις μέγιστες ακτίνες εξυπηρέτησης των σχολικών μονάδων
- Η ασφάλεια των παιδιών κατά την προσέλευση-αποχώρηση
- Τα έργα σε εξέλιξη

Το φαινόμενο της διπλοβάρδιας είναι σύνηθες στις αστικές περιοχές της χώρας και συνδέεται άμεσα με την έλλειψη υποδομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Εντός του Δήμου Αθηναίων το φαινόμενο της διπλοβάρδιας καταγράφεται σε δημοτικά του 1^{ου} Διαμερίσματος, λύκεια του 3^{ου}, γυμνάσια του 4^{ου}, σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης του 6^{ου}, και σε νηπιαγωγεία, γυμνάσια και λύκεια του 7^{ου} Διαμερίσματος. Το πρόβλημα μάλιστα είναι πιο έντονο στο 6^ο Δημοτικό Διαμέρισμα, στο οποίο το ποσοστό ξεπερνά τον εθνικό μέσο όρο σε όλες τις βαθμίδες. Επίσης, το ποσοστό διπλοβάρδιας ξεπερνά τον εθνικό μέσο όρο στα λύκεια του 3^{ου} Διαμερίσματος και τα γυμνάσια του 7^{ου} Διαμερίσματος.

ΔΔ	ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΑ	ΔΗΜΟΤΙΚΑ	ΓΥΜΝΑΣΙΑ	ΛΥΚΕΙΑ
1ο	-----	7,60%	-----	-----
2ο	-----	-----	-----	-----
3ο	-----	-----	-----	15%
4ο	-----	-----	9%	-----
5ο	-----	-----	-----	-----
6ο	25%	21%	13%	18,60%
7ο	5,20%	-----	18,70%	9,20%

Τα ποσοστά που φαίνονται με κόκκινο υπερβαίνουν τον εθνικό μέσο όρο

Από την έρευνα και σε συνεργασία με τις σχολικές επιτροπές προκύπτει ότι τα κυριότερα προβλήματα υποδομών που αντιμετωπίζουν σήμερα οι σχολικές μονάδες, είναι:

- η έλλειψη χώρων
- η δημιουργία νέων αιθουσών
- η πλήρης αντικατάσταση ή η συντήρηση των καυστήρων
- η παροχή φυσικού αερίου
- η ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων κ.α.

Όσον αφορά στην εξυπηρέτηση των νηπίων-παιδιών με κριτήριο τη μέγιστη ακτίνα εξυπηρέτησης που ορίζεται με βάση τα πολεοδομικά σταθερότυπα⁷ και είναι τα 400 μ. για νηπιαγωγεία, τα 800 μ. για δημοτικά και τα 1.500 μ. για γυμνάσια και λύκεια, κενό παρουσιάζονται μόνον όσον αφορά νηπιαγωγεία και εντοπίζεται στις περιοχές:

- του ιστορικού κέντρου, που αποτελεί περιοχή υψηλής εμπορικής χρήσης
- των Ελληνορώσων, που εξυπηρετείται από μονάδες σε όμορους Δήμους
- του Ελαιώνα, που δεν έχει ακόμη αναπτυχθεί οικιστικά

Σε σχέση με την ασφάλεια των εξυπηρετούμενων παιδιών, από το σχολικό έτος 1999-2000 μέχρι και σήμερα, ο Δήμος Αθηναίων εφαρμόζει το θεσμό του **εθελοντή σχολικού τροχονόμου** σε σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, εξασφαλίζοντας έτσι την **ομαλή προσέλευση και αποχώρηση των μαθητών**.

⁷ Απόφαση 10788, Φ.Ε.Κ. 285Δ/05-03-2004 «Έγκριση πολεοδομικών σταθερότυπων (standards) και ανώτατα όρια πυκνοτήτων που εφαρμόζονται κατά την εκπόνηση των γενικών πολεοδομικών σχεδίων, των σχεδίων χωρικής και οικιστικής οργάνωσης «ανοικτής πόλης» και των πολεοδομικών μελετών»

Τέλος, τα έργα που βρίσκονται σε εξέλιξη αφορούν σε συντηρήσεις σχολικών μονάδων σε όλα τα Δ.Δ. (προϋπολογισμός 2007: 15.000.000€). Οι αναβαθμίσεις σχολικών μονάδων θα πραγματοποιηθούν με την ενεργοποίηση προγραμματικών συμβάσεων του Δ.Α. με τον Ο.Σ.Κ. (ύψους 2.000.000€ για το 2006 και 2.000.000€ για το 2007), με σκοπό την αποκατάσταση, ανακατασκευή και διαρρύθμιση σχολικών μονάδων στα Δ.Δ. ως εξής:

10 Δ.Δ. – 2 Σχολικές Μονάδες 40 Δ.Δ. – 3 Σχολικές Μονάδες

20 Δ.Δ. – 3 Σχολικές Μονάδες 50 Δ.Δ. – 1 Σχολική Μονάδα

30 Δ.Δ. – 5 Σχολικές Μονάδες 60 Δ.Δ. – 2 Σχολικές Μονάδες

καθώς και την κατασκευή Νέων Σχολικών Μονάδων και Προσθήκες Κτισμάτων σε υπάρχουσες Σχολικές Μονάδες (π.χ. αιθουσες, βιβλιοθήκες, εστιατόριο κ.λπ.) ως εξής:

- 6 Νέες Σχολικές Μονάδες
- Προσθήκες σε 6 υπάρχουσες Σχολικές Μονάδες
- 76 Χώροι προς απαλλοτρίωση για δημιουργία νέων Σχολικών Μονάδων

1.3.4 Δομές κοινωνικής υποστήριξης

Παιδιά: Δημιουργήθηκε και λειτουργεί στην Ακαδημία Πλάτωνος (οδός Δράκοντος), η πρώτη παιδική χαρά με ειδικά όργανα και πρόσβαση για παιδιά με αναπηρία. Επίσης, ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει τις εγκαταστάσεις των παιδικών εξοχών στον Άγιο Ανδρέα, κατά τη διάρκεια των Σαββατοκύριακων, για τη φιλοξενία και αναψυχή οικογενειών με παιδιά ΑμεΑ.

Οι παιδικές εξοχές του Δήμου Αθηναίων βρίσκονται στον Αγ. Ανδρέα Απτικής, περίπου 30 χλμ. από το κέντρο της Αθήνας, σε μια πευκόφυτη έκταση 180 στρεμμάτων η οποία συνδυάζει το βουνό με τη θάλασσα. Πρόκειται για μια από τις καλύτερες κατασκηνώσεις των Βαλκανίων όσον αφορά τόσο στην άνετη διαβίωση, καθώς είναι άρτια εξοπλισμένη με αθλητικές εγκαταστάσεις και υλικοτεχνική υποδομή σύμφωνα με τα σύγχρονα ευρωπαϊκά πρότυπα, όσο και στην ασφάλεια των κατασκηνωτών. Να σημειωθεί ότι έχει εκπονηθεί ειδικό επιχειρησιακό πρόγραμμα ("ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ") για την εκκένωσή ώστε, οι κατασκηνωτές να την εγκαταλείψουν με απόλυτη ασφάλεια σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Οι παιδικές

εξοχές του Δήμου Αθηναίων κατά τους θερινούς μήνες, για 4 περιόδους των 15 ημερών, έχουν τη δυνατότητα να φιλοξενήσουν **ανα περίοδο 1.200 παιδιά**, ηλικίας 6-12 ετών αγόρια και κορίτσια, ομαδάρχες και κοινοτάρχες, ενώ καθ' όλη τη διάρκεια του έτους διατίθενται σε συλλόγους, αθλητικούς ομίλους, σχολεία και αποστολές από ευρωπαϊκές και βαλκανικές χώρες για μονοήμερες ή πολυήμερες δραστηριότητες.

Ο Δήμος Αθηναίων λειτουργεί από το 1993 τον Ξενώνα Κακοποιημένων Γυναικών. Ο Ξενώνας φιλοξενεί **γυναίκες θύματα κακοποίησης** (εντός ή εκτός γάμου) **μαζί με τα παιδιά τους** και τους παρέχει προστασία, ασφάλεια, ψυχολογική υποστήριξη και κοινωνική κάλυψη. Σκοπός του Ξενώνα, πέρα από την παροχή άμεσης βοήθειας, είναι η **αποτροπή χειρότερων καταστάσεων** με σοβαρότατες συνέπειες **για τις ίδιες τις γυναίκες και τα παιδιά τους**.

Επίσης, ο Δήμος Αθηναίων υποστηρίζει την προσπάθεια κέντρων μέριμνας για το παιδί όπως το ίδρυμα «Κιβωτός του Κόσμου», το «Κέντρο Συμπαράστασης Παιδιού και Οικογένειας» και το σωματείο «Οι Φίλοι του Παιδιού» κυρίως μέσω προγραμμάτων σίτισης.

Γυναίκες: Το Γραφείο Ισότητας του Δήμου Αθηναίων ασχολείται με τη συστηματική μελέτη και έρευνα των προβλημάτων των γυναικών του Δήμου Αθηναίων καθώς και την πληροφόρηση με στόχο την **απάλειψη των προκαταλήψεων σε θέματα που αφορούν στην ισότητα των δύο φύλων**.

Επιπλέον, και με δεδομένο ότι ο διπλός ρόλος των εργαζόμενων μητέρων αποτελεί σημαντική ευθύνη αλλά και παράγοντα άγχους ιδίως για τις γυναίκες με μικρά παιδιά, ο Δήμος Αθηναίων στηρίζει την εργαζόμενη μητέρα με τη δημιουργία όλο και περισσότερων παιδικών σταθμών που συνδυάζουν υψηλή ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών και χαμηλό κόστος. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι 94 παιδικοί σταθμοί που λειτουργούν σήμερα στα 7 Διαμερίσματα του Δήμου και εξυπηρετούν 5.410 παιδιά. Σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των χώρων των παιδικών σταθμών, αξίζει να σημειωθεί ότι από τους 94 εν λειτουργία παιδικούς σταθμούς οι 46 είναι μισθωμένοι, οι 30 παραχωρημένοι από τον Δήμο Αθηναίων, 2 παραχωρημένοι από το υπουργείο Υγείας, 1 παραχωρημένος από το Νοσοκομείο Παιδων «Αγία Σοφία», 1 παραχωρημένος από την ΕΛΑΣ και 14 είναι ιδιόκτητοι.

Πίνακας 43: Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Αθηναίων

A/A	Δ.Δ.	ΣΥΝΟΙΚΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΑΙΔΙΑ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ
1	1o	ΠΛ.ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ	1ος Π.Σ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ	47	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
2	1o	ΝΕΑΠΟΛΗ	2ος Π.Σ. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ	67	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
3	1o	ΠΛ. ΒΑΘΗ	3ος Π.Σ. ΜΙΧΑΗΛ ΒΟΔΑ	64	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
4	1o	ΠΛ. ΒΑΘΗ	4ος Π.Σ. ΦΑΒΙΕΡΟΥ	67	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
5	1o	ΕΞΑΡΧΕΙΑ	5ος Π.Σ. ΝΟΤΑΡΑ & ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ	71	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
6	1o	ΠΛΑΚΑ	6ος Π.Σ. ΛΥΣΙΟΥ	22	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
7	1o	ΕΞΑΡΧΕΙΑ	7ος Π.Σ. ΕΞΑΡΧΕΙΩΝ	44	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
8	1o	ΚΟΥΚΑΚΙ	8ος Π.Σ. ΚΟΥΚΑΚΙΟΥ	39	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
9	1o	ΣΤ. ΛΑΡΙΣΗΣ	9ος Π.Σ. ΑΓ. ΠΑΥΛΟΥ	46	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
10	1o	ΙΛΙΣΙΑ	10ος Π.Σ. ΙΛΙΣΙΩΝ	38	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
11	1o	ΠΛ. ΒΑΘΗ	11ος Π.Σ. ΠΛ. ΒΑΘΗ	24	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
12	1o	ΠΛ. ΒΑΘΗ	12ος Π.Σ. ΠΛ. ΒΑΘΗ	17	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
ΣΥΝΟΛΟ 1ου Δ.Δ.				546	
13	2o	ΠΑΓΚΡΑΤΙ	1ος Π.Σ. ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ	79	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
14	2o	ΚΥΝΟΣΑΡΓΟΥΣ	2ος Π.Σ. ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	106	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
15	2o	ΠΑΓΚΡΑΤΙ-ΣΤΑΔΙΟ	3ος Π.Σ. ΠΡΩΤΑΓΟΡΑ	58	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
16	2o	ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	4ος Π.Σ. ΛΑΓΟΥΜΙΤΖΗ	91	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
17	2o	ΑΓ.ΑΡΤΕΜΙΟΣ ΓΟΥΒΑΣ-ΠΑΓΚΡΑΤΙ	5ος Π.Σ. ΒΙΝΚΕΛΜΑΝ	115	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
18	2o	ΑΓ.ΑΡΤΕΜΙΟΣ ΓΟΥΒΑΣ-ΠΑΓΚΡΑΤΙ	6ος Π.Σ. ΑΝΑΞΑΡΧΟΥ	64	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
19	2o	ΔΑΦΝΗ	7ος Π.Σ. ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ	20	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
20	2o	ΑΓ. ΑΡΤΕΜΙΟΣ	8ος Π.Σ. ΑΓ. ΑΡΤΕΜΙΟΥ	38	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
21	2o	ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	9ος Π.Σ. ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	75	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟ ΥΠ.ΥΓΕΙΑΣ
22	2o	ΠΑΓΚΡΑΤΙ	10ος Π.Σ. ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ	38	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ

A/A	Δ.Δ.	ΣΥΝΟΙΚΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΑΙΔΙΑ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ
23	2o	ΠΑΓΚΡΑΤΙ	11ος Π.Σ. ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ	57	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
24	2o	ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	12ος Π.Σ. ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	85	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟ ΥΠ.ΥΓΕΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ 2ου Δ.Δ.			826		
25	3o	ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ	1ος Π.Σ. ΒΟΤΑΝΙΚΟΥ	83	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
26	3o	Κ.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	2ος Π.Σ. ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΥ	76	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
27	3o	Α.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	3ος Π.Σ. ΚΥΚΛΩΠΩΝ	17	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
28	3o	Κ.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	4ος Π.Σ. ΠΕΡΣΕΩΣ	70	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
29	3o	ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ	5ος Π.Σ. ΘΕΣΠΙΕΩΝ	49	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
30	3o	Α.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	6ος Π.Σ. ΠΕΤΡΑΛΩΝΩΝ	26	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
31	3o	Α.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	7ος Π.Σ. ΠΕΤΡΑΛΩΝΩΝ	38	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
32	3o	Α.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	8ος Π.Σ. ΘΗΣΕΙΟΥ	43	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
33	3o	Κ.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	9ος Π.Σ. ΠΕΤΡΑΛΩΝΩΝ	50	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
34	3o	Α.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	10ος Π.Σ. ΘΗΣΕΙΟΥ	26	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
35	3o	ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ	11ος Π.Σ. ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ	24	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
36	3o	ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΣ	12ος Π.Σ. ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΥ	20	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
37	3o	ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ	13ος Π.Σ. ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟΥ	29	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
ΣΥΝΟΛΟ 3ου Δ.Δ.			551		
38	4o	ΑΚ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ	1ος Π.Σ. ΑΚ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ	80	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
39	4o	ΘΥΜΑΡΑΚΙΑ	2ος Π.Σ. ΜΑΝΟΥΣΟΓΙΑΝΝΗ	53	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
40	4o	ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥΣ	3ος Π.Σ. ΛΕΝΟΡΜΑΝ	121	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
41	4o	ΑΚ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ	4ος Π.Σ. ΑΚ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ	32	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
42	4o	ΛΟΦΟΣ ΣΚΟΥΖΕ	5ος Π.Σ. ΛΟΦΟΥ ΣΚΟΥΖΕ	31	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
43	4o	ΣΕΠΟΛΙΑ	6ος Π.Σ. ΣΕΠΟΛΙΩΝ	67	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
44	4o	ΚΟΛΩΝΟΣ	7ος Π.Σ. ΚΟΛΩΝΟΥ	38	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
45	4o	ΑΚ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ	8ος Π.Σ. ΑΚ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ	44	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
46	4o	ΣΕΠΟΛΙΑ	9ος Π.Σ. ΛΟΦΟΥ ΣΚΟΥΖΕ	44	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ

A/A	Δ.Δ.	ΣΥΝΟΙΚΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΑΙΔΙΑ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ
47	4o	ΛΟΦΟΣ ΣΚΟΥΖΕ	10ος Π.Σ. ΛΕΝΟΡΜΑΝ	54	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
48	4o	ΣΕΠΟΛΙΑ	11ος Π.Σ. ΣΕΠΟΛΙΩΝ	62	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
49	4o	ΛΟΦΟΣ ΣΚΟΥΖΕ	12ος Π.Σ. ΛΟΦΟΥ ΣΚΟΥΖΕ	43	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
50	4o	ΘΥΜΑΡΑΚΙΑ	13ος Π.Σ. ΑΧΑΡΝΩΝ	47	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
51	4o	Κ. ΠΑΤΗΣΙΑ	14ος Π.Σ. ΠΥΡΛΑ & ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗ	88	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
ΣΥΝΟΛΟ 4ου Δ.Δ.			804		
52	5o	ΑΓ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	1ος Π.Σ. ΑΓ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	123	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
53	5o	ΡΙΖΟΥΠΟΛΗ	2ος Π.Σ. ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ	83	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
54	5o	ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ	3ος Π.Σ. ΕΡΜΙΠΠΟΥ	106	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
55	5o	Κ. ΠΑΤΗΣΙΑ	4ος Π.Σ. ΔΗΜ. ΡΑΛΛΗ	61	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
56	5o	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	5ος Π.Σ. ΠΑΤΗΣΙΩΝ	60	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
57	5o	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	6ος Π.Σ. ΠΑΤΗΣΙΩΝ	53	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
58	5o	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	7ος Π.Σ. ΠΑΤΗΣΙΩΝ	62	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
59	5o	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	8ος Π.Σ. ΠΑΤΗΣΙΩΝ	58	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
60	5o	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	9ος Π.Σ. ΑΝΩ ΠΑΤΗΣΙΩΝ	43	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
61	5o	Κ. ΠΑΤΗΣΙΑ	10ος Π.Σ. ΑΧΑΡΝΩΝ	46	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
62	5o	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	11ος Π.Σ. ΠΑΤΗΣΙΩΝ	74	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
63	5o	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	12ος Π.Σ. ΚΥΠΡΙΑΔΟΥ	86	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
64	5o	ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ	13ος Π.Σ. ΠΡΟΜΠΟΝΑ	52	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
65	5o	ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ	14ος Π.Σ. ΠΡΟΜΠΟΝΑ	60	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
ΣΥΝΟΛΟ 5ου Δ.Δ.			967		
66	6o	ΣΤ. ΛΑΡΙΣΗΣ	1ος Π.Σ. ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ	114	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
67	6o	ΑΧΑΡΝΩΝ	2ος Π.Σ. ΞΕΝΑΓΟΡΑ	42	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
68	6o	ΚΥΨΕΛΗ	3ος Π.Σ. ΠΥΘΙΑΣ	45	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
69	6o	ΑΧΑΡΝΩΝ	4ος Π.Σ. ΘΗΡΑΣ	66	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
70	6o	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	5ος Π.Σ. Λ. ΙΩΝΙΑΣ	78	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ

Α/Α	Δ.Δ.	ΣΥΝΟΙΚΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΑΙΔΙΑ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ
					ΤΟΝ Δ.Α
71	60	ΚΥΨΕΛΗ	6ος Π.Σ. ΚΥΚΛΑΔΩΝ	94	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
72	60	ΚΥΨΕΛΗ	7ος Π.Σ. ΘΑΥΜΑΝΤΟΣ	69	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
73	60	ΚΥΨΕΛΗ	8ος Π.Σ. ΚΥΨΕΛΗΣ	40	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
74	60	Α. ΚΥΨΕΛΗ	9ος Π.Σ. ΑΝΩ ΚΥΨΕΛΗΣ	35	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
75	60	ΚΥΨΕΛΗ- ΑΝΙΑΤΩΝ	10ος Π.Σ. ΚΥΨΕΛΗΣ	46	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΑΙΔΩΝ "ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ"
76	60	Α. ΚΥΨΕΛΗ	11ος Π.Σ. ΚΥΨΕΛΗΣ	69	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
ΣΥΝΟΛΟ 6ου Δ.Δ.				698	
77	70	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	1ος Π.Σ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ	86	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
78	70	ΕΡ. ΣΤΑΥΡΟΣ	2ος Π.Σ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΕΙΟ	73	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
79	70	ΓΚΥΖΗ	3ος Π.Σ. ΓΚΥΖΗ	87	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
80	70	ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ	4ος Π.Σ. ΛΑΜΨΑ	67	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
81	70	ΕΡ. ΣΤΑΥΡΟΣ	5ος Π.Σ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΕΙΟ	91	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
82	70	ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ	6ος Π.Σ. ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΩΝ	37	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
83	70	ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ	7ος Π.Σ. ΛΑΜΨΑ	47	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
84	70	ΓΚΥΖΗ	8ος Π.Σ. ΝΟΡΝΤΑΟΥ	27	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
85	70	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	9ος Π.Σ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ	48	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
86	70	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	10ος Π.Σ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ	40	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
87	70	ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΩΝ	11ος Π.Σ. ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΩΝ	34	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
88	70	ΠΟΛΥΓΩΝΟ	12ος Π.Σ. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	36	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
89	70	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	13ος Π.Σ.	35	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ

A/A	Δ.Δ.	ΣΥΝΟΙΚΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΑΙΔΙΑ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ
			ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ		
90	7ο	ΓΚΥΖΗ	14ος Π.Σ. ΓΚΥΖΗ	71	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
91	7ο	ΓΚΥΖΗ	15ος Π.Σ. ΓΚΥΖΗ	64	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
92	7ο	ΙΛΙΣΙΑ	16ος Π.Σ. ΙΛΙΣΙΩΝ	39	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
93	7ο	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ-ΕΡΥΘΡΟΣ	17ος Π.Σ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ-ΕΡΥΘΡΟΥ	80	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΗΝ ΕΛ.ΑΣ.
94	7ο	ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΩΝ	18ος Π.Σ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΕΙΟ	56	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
ΣΥΝΟΛΟ 7ου Δ.Δ.				1.018	
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ				5.410	

Τρίτη Ηλικία: **Λέσχες Φιλίας** λειτουργούν ως «αντίδοτα» στη μοναξιά (1 Λέσχη στο 1^ο Διαμέρισμα, 2 στο 2^ο, 3 στο 3^ο, 4 στο 4^ο, και από 3 στο 5^ο, 6^ο και 7^ο Διαμέρισμα).

Οι Λέσχες Φιλίας αριθμούν **περισσότερα από 5.000 μέλη**. Τα ενεργά μέλη με τακτική παρουσία και συστηματική συμμετοχή στις εκδηλώσεις των προγραμμάτων, υπολογίζονται σε 2.500 - 3.000. Ο μέσος χρόνος παραμονής τους ανά ημέρα στη λέσχη, υπολογίζεται σε 3-4 ώρες. Ο μέσος όρος εξυπηρετούμενων ανά λέσχη είναι 50-70 άτομα σε καθημερινή βάση. Ο αριθμός εξυπηρετούμενων ημερησίως ανέρχεται σε 1.000 άτομα.

Πίνακας 44: Λέσχες Φιλίας Δήμου Αθηναίων

Δ.Δ.	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
1	Άγιος Παύλος	Μαμούρη & Δύμης
2	Νέος Κόσμος	Σωστράτους 5
2	Άγιος Αρτέμιος	Μετεώρων 16 & Δαμάρεως
3	Άνω Πετράλωνα	Αιξονέων & Μυρμιδόνων
3	Κάτω Πετράλωνα	Αθηνόδωρου 61
3	Βοτανικός	Κοζάνης 4
4	Ακαδημία	Πύλου &

Δ.Δ.	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
	Πλάτωνος	Μαραθωνομάχων
4	Κολωνός	Θεσπρωτίας 4
4	Σεπόλια	Γαλαξιδίου 4
4	Κάτω Πατήσια	Αρκολέων 12
5	Άγιος Ελευθέριος	Αχαρνών 372
5	Γκράβα	Ταύγετου 62
5	Λαμπρινή	Ιαλέμου 63
6	Κυψέλη	Σκύρου & Καυκάσου
6	Αγίου Μελετίου	Ξεναγόρα 6
6	Αγίου Μελετίου	Τελέστου 4
7	Γκύζη	Βαφειοχωρείου 8
7	Ελληνορώσσων	Αιμιλίας Δάφνης 14
7	Πανόρμου	Πανόρμου & Βαθέως

Δομές "Βοήθεια στο Σπίτι" εξυπηρετούν ηλικιωμένα και ανάπηρα άτομα, κατά βάση μοναχικά και χωρίς υποστηρικτικό περιβάλλον, που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα υγείας. Το πρόγραμμα παρέχει **συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη, νοσηλευτική φροντίδα, οικογενειακή βοήθεια και συντροφιά**.

Μετανάστες: Όπως είδαμε, σημαντικό τμήμα των κατοίκων του Δ. Αθηναίων είναι μετανάστες. Ο Δήμος, με όραμα μια πολυ-πολιτισμική Αθήνα και στόχο την ένταξη των μεταναστών στον κοινωνικό ιστό της πόλης, αναπτύσσει δράσεις που διαχειρίζονται τη διαφορετικότητα και την πολυμορφία κατά τρόπο ώστε να προάγεται η ιδέα της συνοχής, με σεβασμό στις αξίες και τις επιδιώξεις που ενώνουν τους πολίτες, ανεξάρτητα από την εθνική τους προέλευση και τις πολιτισμικές τους καταβολές, που κατοχυρώνουν τις ίσες ευκαιρίες για τους μετανάστες ως προς τη συμμετοχή και εξέλιξη στην κοινωνική, πολιτική και οικονομική ζωή, που εξασφαλίζουν ότι όλοι οι μετανάστες αισθάνονται την Αθήνα και δική τους πόλη για να τη σεβαστούν και να κτίζουν σε αυτή και το δικό τους μέλλον. Ανοίγει τις υποδομές του στους μετανάστες και τους στηρίζει με εκπαιδευτικά προγράμματα:

Προγράμματα εκμάθησης Ελληνικής γλώσσας

Ο Δήμος Αθηναίων διοργανώνει σε τακτική βάση προγράμματα εκμάθησης της Ελληνικής γλώσσας σε ενήλικες μετανάστες, καθώς αναγνωρίζεται ως βασική ανάγκη, όπως προέκυψε και από επαφές με εκπροσώπους κοινοτήτων. Τα προγράμματα αποσκοπούν στην:

- Ενίσχυση της δυνατότητας όσων είναι γονείς να παρακολουθούν την πρόοδο των παιδιών τους στο σχολείο.
- Ενίσχυση των δυνατοτήτων των μεταναστών για πρόσβαση σε βασική πληροφόρηση και κατανόηση αυτής (στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, στην καθημερινή επικοινωνία) με στόχο την εύρεση εργασίας, την αναζήτηση στέγης κ.λπ.
- Ενίσχυση των ευκαιριών για ομαλή ένταξη.

Προγράμματα εκμάθησης βασικών δεξιοτήτων Η/Υ

Ο Δήμος Αθηναίων διοργανώνει σε τακτική βάση σεμινάρια εκμάθησης βασικών δεξιοτήτων στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές που απευθύνονται:

- Σε γυναίκες (άνεργες, μονογονείς κ.λπ.)
- Σε μακροχρόνια ανέργους
- Σε μετανάστες, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο

Στόχος του προγράμματος είναι να αποκτήσουν οι επωφελούμενοι δεξιότητες που θα βελτιώσουν τη θέση τους στην αγορά εργασίας και θα συμβάλλουν στην ομαλή ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο. Με τη λήξη του προγράμματος οι καταρτιζόμενοι έχουν τη δυνατότητα, εντελώς δωρεάν, να αποκτήσουν την αναγνωρισμένη από το ελληνικό δημόσιο πιστοποίηση IC3, σε συνεργασία με τον φορέα πιστοποίησης Infotest.

Επιπλέον, ο Athens International Radio, το ξενόγλωσσο πρόγραμμα του Δημοτικού Σταθμού Αθήνα 9.84 που μεταδίδεται 24 ώρες το 24ωρο, έχει ανοίξει δίσυλο επικοινωνίας, **ενημερώνει και ψυχαγωγεί στις γλώσσες τους, τους ξένους μόνιμους κατοίκους της Αθήνας, τις μεταναστευτικές κοινότητές της, αλλά και τους επισκέπτες της.**

Άτομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ): Στην Ελλάδα, ο αριθμός των ατόμων με αναπηρία, υπολογίζεται γύρω στο 1 εκατομμύριο. Επίσημη απογραφή δεν υπάρχει, τα στοιχεία

στηρίζονται σε ποσοστά της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας και των επίσημων φορέων του κράτους ενώ η πλειοψηφία των ατόμων με αναπηρίες είναι άτομα με νοητική στέρηση.

Σημαντικό ποσοστό αυτού του πληθυσμού (35%) διαμένει στην Αττική. Στην περίπτωση δε που υπολογίσουμε και τις δομές φιλοξενίας και φροντίδας ατόμων με αναπηρίες, η συγκέντρωση στην Αττική ανέρχεται στο 50%. Στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, με βάση τα δεδομένα, κατοικούν στα μεγάλα αστικά κέντρα, δεδομένου ότι εκεί λειτουργούν ειδικά σχολεία (νηπιαγωγεία, δημοτικά), κέντρα προκατάρτισης, εργαστήρια, υπηρεσίες κοινωνικών παροχών, φορείς πρόνοιας, ιατροπαιδαγωγικές υπηρεσίες, νοσοκομεία κ.λπ.

Μέχρι πρόσφατα, η πόλη της Αθήνας ήταν σε πολλά σημεία της αφιλόξενη ακόμα και για τους απλούς πεζούς, πόσο μάλλον για τα άτομα με αναπηρίες. Η δημιουργία υποδομών προσβασιμότητας δεν είναι εύκολο έργο, ιδιαίτερα σε μια πόλη σαν την Αθήνα, μια πόλη 3.500 ετών, με κτίρια παλιά, με προβληματική ρυμοτομία σε πολλά σημεία, με στενά πεζοδρόμια. Ο Δήμος Αθηναίων, έχει κάνει στον τομέα αυτό ένα σημαντικό έργο. Η Αθήνα τα τελευταία χρόνια απέκτησε νέα πεζοδρόμια με αντιολισθητικές πλάκες, ειδικούς οδηγούς όδευσης τυφλών και ράμπες. Επίσης, όπως προαναφέρθηκε, στην Ακαδημία Πλάτωνος δημιουργήθηκε και λειτουργεί η πρώτη παιδική χαρά με ειδικά όργανα και πρόσβαση, για τα παιδιά με αναπηρία.

Εξίσου σημαντικό με τα έργα υποδομής, είναι να αποκτήσουμε όλοι μας συνείδηση των καθημερινών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία στην κίνησή τους στην πόλη. Όχι μόνο στους δρόμους και τα πεζοδρόμια, αλλά στα κτίρια, στις επιχειρήσεις, στα καταστήματα και στους δημόσιους χώρους.

Η Γραμμή Εξυπηρέτησης του Δημότη "1595" αλλά και τα επτά Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, τα οποία πληρούν προδιαγραφές προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρία, προσβλέπουν στην ελαχιστοποίηση του κόπου και τον περιορισμό των περιπτών μετακινήσεων σε υπηρεσίες, γεγονός που συμβάλλει στην καλύτερη ποιότητα ζωής των ατόμων με αναπηρία.

Επίσης στον Δήμο Αθηναίων λειτουργεί το Γραφείο Στήριξης Ατόμων με Αναπηρίες. **Ο ρόλος και οι αρμοδιότητες του Γραφείου είναι οι εξής:**

- Παροχή υπηρεσιών για στήριξη των αναπήρων αλλά και της οικογένειας σε περιόδους κρίσης και αξιοποίηση του Συμβουλευτικού Τομέα

- Υλοποίηση προγραμμάτων που αφορούν τα άτομα με αναπηρίες σε συνεργασία με φορείς και υπηρεσίες του Δήμου που ασκούν κοινωνικό έργο
- Υλοποίηση προγραμμάτων σε χώρους άθλησης, ψυχαγωγίας και πολιτισμού του Δήμου
- Συλλογή πληροφοριών ώστε να λειτουργεί το Γραφείο σαν Κέντρο Πληροφόρησης και παραπομπής προς τα αρμόδια όργανα, τους φορείς και τις υπηρεσίες
- Εισήγηση στις αρμόδιες υπηρεσίες για σημαντικά θέματα όπως χώροι για αυτοκίνητα παραπληγικών, ειδική σηματοδότηση ή ηχητική σήμανση κ.λπ.
- Συνεργασία με φορείς και αρμόδια Υπουργεία για την πρόσβαση των ατόμων στους χώρους δουλειάς
- Ενίσχυση των πρωτοβουλιών
- Ενθάρρυνση των σχέσεων με τους δημότες της Αθήνας
- Προγράμματα πολιτιστικής παρέμβασης για τα άτομα με αναπηρίες και τις οικογένειές τους
- Υλοποίηση ενημερωτικών ημερίδων ή συμμετοχή σε ημερίδες και συνέδρια (με θέματα π.χ. *Αναπηρία - Προσβασιμότητα- Ευαισθητοποίηση κ.λπ.*)
- Μαθητείες - Πρακτική Άσκηση (σε μαθητές των Κέντρων Κατάρτισης ΑμεΑ)
- Συνεργασία με φορείς που υλοποιούν Ευρωπαϊκά Προγράμματα για ΑμεΑ
- Εισήγηση προς τους φορείς για την πρόσβαση των ατόμων στους χώρους δουλειάς, εκπαίδευσης και πολιτισμού
- Ενασχόληση με τα συγκεκριμένα προβλήματα των ατόμων με αναπηρίες.

Στόχοι είναι οι εξής:

- Προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της κοινωνικής συνοχής
- Καταπολέμηση των διακρίσεων
- Ενθάρρυνση για απασχόληση
- Διευκόλυνση της πρόσβασης
- Ενεργοποίηση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας.

Βάση Δεδομένων Φορέων ΑμεΑ

Το γραφείο ΑμεΑ του Δήμου Αθηναίων έχει κάνει καταγραφή φορέων και υπηρεσιών, ειδικών σχολείων, κέντρων κατάρτισης, συλλόγων ΑμεΑ κλπ. και έχει δημιουργήσει "Βάση δεδομένων φορέων ΑμεΑ" σε ηλεκτρονική μορφή, για την καλύτερη ενημέρωση και πληροφόρηση των κατοίκων - δημοτών. Υπάρχει συνεχής ενημέρωση, ανατροφοδότηση και επεξεργασία στοιχείων.

Άστεγοι: Βασικός σκοπός των προγραμμάτων που εκπονεί και υλοποιεί το Ίδρυμα Αστέγων, είναι η αντιμετώπιση των προβλημάτων των ανθρώπων οι οποίοι για οποιονδήποτε λόγο βρίσκονται χωρίς στέγη ή δεν διαθέτουν οι ίδιοι ή οι οικογένειές τους ασφαλή κατοικία επαρκούς επιπέδου. Επίσης, η ανάπτυξη μηχανισμών πρόληψης για την αποτροπή του φαινομένου, καθώς και η ανάπτυξη αντίστοιχων που θα μελετούν τις περιπτώσεις των αστέγων και θα φροντίζουν για τη μελλοντική αποκατάσταση και επανένταξή τους.

Για την επίτευξη των σκοπών του το Ίδρυμα Αστέγων συνεργάζεται και με φορείς που έχουν τους ίδιους σκοπούς. Πέραν των άλλων υπηρεσιών που παρέχει, το Ίδρυμα συγκεντρώνει και διανέμει είδη τροφίμων, ιματισμού, υπόδησης κλπ. σε όλους όσοι προσέρχονται ή φιλοξενούνται στους χώρους του, καθώς και σε οικογένειες ή μεμονωμένα άτομα τα οποία εντοπίζονται από τις δικές του ή άλλες κοινωνικές υπηρεσίες, ενορίες, εθελοντές ή συνεργαζόμενους φορείς.

Σίτιση

Το Κέντρο Υποδοχής Αστέγων Δήμου Αθηναίων (ΚΥΑΔΑ) παρέχει καθημερινά 1.200 μερίδες φαγητού σε άπορους και άστεγους Έλληνες και αλλοδαπούς. Το φαγητό διανέμεται δύο φορές ημερησίως (μεσημέρι 12:00-13:00 και απόγευμα 18:00-19:00) από το Κέντρο Σίτισης του Ιδρύματος, στη συμβολή των οδών Σοφοκλέους 70 και Πειραιώς 35.

Στέγαση

Το ΚΥΑΔΑ διαθέτει δύο ξενώνες στους οποίους παρέχεται βραχεία φιλοξενία (3-6 μήνες) σε 180 άτομα. Η πληθυσμιακή ομάδα που εξυπηρετείται καλύπτει άτομα ηλικίας 18-65 ετών. Οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι δωρεάν και ίδιες για όλους.

Παροχές Κοινωνικής Υπηρεσίας

- Υποδοχή (intake)

- Συμβουλευτική και ενημέρωση
- Ψυχο-κοινωνική στήριξη
- Κοινωνικο-προνοιακή κάλυψη των φιλοξενούμενων (έκδοση βιβλιαρίων, έκδοση επιδομάτων και συντάξεων κ.λπ.)
- Κοινωνική αποκατάσταση (παραπομπές σε θεραπευτήρια, γηροκομεία κ.λπ.) και επανένταξη
- Δωρεάν διανομή ιματισμού
- Δημιουργία οιμάδων αλληλοϋποστήριξης

Κοινωνικό Παντοπωλείο

Συνεργασίες

Συνεργασία με τα μεγαλύτερα νοσοκομεία της Αθήνας (συνοδεία φιλοξενούμενων για διεκπεραίωση ιατρικών εξετάσεων και νοσηλεία)

- Συνεργασία με κρατικούς και μη φορείς, με στόχο την κοινωνικο-επαγγελματική αποκατάσταση των αστέγων
- Συμμετοχή σε εκπαιδευτικά σεμινάρια του εσωτερικού και του εξωτερικού
- Συμμετοχή στο ελληνικό δίκτυο για το δικαίωμα στη στέγη
- Πλαίσιο εκπαιδευσης για φοιτητές συναφών επιστημονικών αντικειμένων.

Δράσεις

Το Ίδρυμα Αστέγων, για την ευαισθητοποίηση και την ενεργοποίηση των πολιτών, κινείται προς την πραγμάτωση συγκεκριμένων δράσεων. Σε πρώτη φάση υλοποιούνται συνεργασίες με φορείς που έχουν παρόμοιους καταστατικούς σκοπούς, όπως την Εκκλησία της Ελλάδος, τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό (Ε.Ε.Σ.), μη κυβερνητικές οργανώσεις, καθώς και το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΕΒΕΑ).

Επίσης, συγκροτείται το δίκτυο εθελοντών με τη βοήθεια του Συλλόγου Φίλων του Ιδρύματος. Επιπλέον, πραγματοποιείται ευρύ φάσμα δράσεων στο πλαίσιο του σχεδίου αντιμετώπισης κρίσεων και της παροχής βοήθειας στον δρόμο.

Τέλος, μέσω ειδικής διαφημιστικής εκστρατείας και κατάλληλα σχεδιασμένων εκδηλώσεων, επιχειρείται η πληρέστερη ενημέρωση των πολιτών με σκοπό την αντιμετώπιση των αναγκών των αστέγων.

Σύλλογος Φίλων Ιδρύματος Αστέγων

Σκοποί του Συλλόγου Φίλων Ιδρύματος Αστέγων Δήμου Αθηναίων είναι η συμβολή στην αντιμετώπιση των αναγκών των αστέγων που βρίσκονται στα όρια του Δήμου Αθηναίων, ευαισθητοποίηση της κοινωνίας σε ζητήματα στέγασης, σίτισης, ένδυσης, κ.λπ. των αστέγων και των αναξιοπαθούντων συνανθρώπων μας και γενικότερα η εξεύρεση τρόπων και μέσων επίλυσης των προβλημάτων αυτών. Στο πλαίσιο των δράσεών του, φροντίζει και για την ανάπτυξη κάθε είδους δραστηριότητας (κοινωνικής, επιμορφωτικής, πολιτιστικής) που αναδεικνύει το πρόβλημα (διαλέξεις, σεμινάρια, έντυπες εκδόσεις, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις κ.λπ.) με στόχο την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας.

Επίσης, συνεργάζεται με αντίστοιχους μη κερδοσκοπικούς συλλόγους και φορείς (δημόσιους, ιδιωτικούς, επιστημονικούς, εκκλησιαστικούς), καθώς και με ανάλογους του εσωτερικού ή εξωτερικού. Συγκροτεί ομάδες εργασίας και προσελκύει εθελοντές με σκοπό τη δημιουργία ειδικού εθελοντικού σώματος, με μέλη τα οποία πληρούν τις προδιαγραφές για την αντιμετώπιση του ευαίσθητου ζητήματος των αστέγων. Τέλος, προσπαθεί να εξασφαλίσει και να συγκεντρώσει οικονομικούς πόρους για την πραγματοποίηση των σκοπών του.

Εθελοντές

Το Ίδρυμα Αστέγων του Δήμου Αθηναίων ξεκίνησε ένα νέο πρόγραμμα εθελοντισμού, με σκοπό τη δημιουργία δικτύου για την υποβοήθηση και την ενίσχυση του έργου του, που απευθύνεται σε όλους του πολίτες της Αθήνας.

Το σχήμα στο οποίο στηρίζεται το πρόγραμμα εθελοντισμού για τους άστεγους βασίζεται στο τρίπτυχο: Ίδρυμα Αστέγων - Σύλλογος Φίλων του Ιδρύματος Αστέγων - Εθελοντές.

Τη συνολική ευθύνη για τον σχεδιασμό και τη διοικητική υποστήριξη φέρει το Ίδρυμα Αστέγων, ενώ ο Σύλλογος Φίλων του Ιδρύματος διαδραματίζει υποστηρικτικό ρόλο, είτε συνιστώντας το δίκτυο για την άντληση εθελοντών, είτε στηρίζοντας το πρόγραμμα οικονομικά.

Οι εθελοντές που συμμετέχουν αναλαμβάνουν ουσιαστικό ρόλο στην αντιμετώπιση του προβλήματος των αστέγων. Ανά ομάδες εργάζονται στον δρόμο (street work) για τον εντοπισμό των αστέγων και την παροχή αναλυτικής πληροφόρησης προς το Ίδρυμα. Άλλοι έχουν συμμετοχή στις ειδικές εξωτερικές κινητές μονάδες, που σε τακτά χρονικά διαστήματα προσφέρουν επιτόπου στους αστέγους φαγητό, ένδυση, κλινοσκεπάσματα, κ.λπ.

Εναλλακτικά, οι εθελοντές έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν λίγη ανθρώπινη ζεστασιά, ένα χαμόγελο και παρέα στους μοναχικούς ανθρώπους της πόλης μας. Ακόμη ορισμένοι μπορεί να προσφέρουν τη βοήθεια τους στους Ξενώνες ή στο Κέντρο Υποδοχής Αστέγων του Δήμου.

Σχέδιο Αθηνά - ΕΣΤΙΑ

Το KYADA προχώρησε στην εκπόνηση μελέτης για τη δημιουργία σχεδίου αντιμετώπισης κρίσεων και έκτακτων αναγκών λόγω καιρικών συνθηκών. Το σχέδιο ονομάστηκε "**Αθηνά - ΕΣΤΙΑ**".

Σκοπός του είναι, αξιολογώντας τις προτεινόμενες λύσεις από χώρες με μεγαλύτερη πείρα στο ζήτημα, να περιγραφούν τρόποι αντιμετώπισης του προβλήματος των αστέγων σε περιπτώσεις έκτακτων αναγκών και κρίσεων, στο πλαίσιο των δεδομένων και των δυνατοτήτων της πόλης των Αθηνών.

Προς την κατεύθυνση αυτή επιλέχθηκαν και αξιολογήθηκαν σχετικά άρθρα και μελέτες διαφόρων χωρών και πόλεων.

Στο σχέδιο διατυπώθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις ειδικών καταστάσεων σε σχέση με τους αστέγους στην Αθήνα. Ειδικότερα, προβλέπει δημιουργία περισσότερων ξενώνων, παροχή βοήθειας στον δρόμο (με κινητοποίηση εξωτερικών μονάδων), διασύνδεση με το δίκτυο των Δημοτικών Ιατρείων, δημιουργία Κέντρου Ημέρας και χώρων στέγασης για άστεγες οικογένειες, καθώς και συγκρότηση δικτύου φορέων για την καλύτερη αντιμετώπιση του προβλήματος των αστέγων.

Επιπλέον, προβλέπεται η λειτουργία εξειδικευμένου τηλεφωνικού κέντρου σε περιόδους κρίσεων, η δημιουργία έκτακτων καταφύγιων και η επωφελέστερη αξιοποίηση του δικτύου εθελοντών του Ιδρύματος.

Βοήθεια στον δρόμο

Το ΚΥΑΔΑ ανταποκρινόμενο στις ανάγκες των αστέγων, οργάνωσε την αποστολή εξωτερικών ομάδων για την παροχή βοήθειας στον δρόμο.

Οι ομάδες αυτές, δραστηριοποιούμενες κυρίως σε περιόδους έκτακτης ανάγκης (λόγω κακών καιρικών συνθηκών, κ.λπ.), προσφέροντας φαγητό, κουβέρτες και υπνόσακους σε όσους έχουν ανάγκη, καθώς και πληροφορίες για το που μπορούν να διανυκτερεύσουν.

Οι ομάδες είναι οργανωμένες κατά τα διεθνή πρότυπα και απαρτίζονται από ειδικευμένο προσωπικό (γιατρούς, κοινωνικούς λειτουργούς, νοσηλευτές κ.ά.) ή βρίσκονται σε άμεση επικοινωνία μαζί τους.

Αυτονόητη θεωρείται η επάρκεια υλικών (κουβέρτες, ρούχα, φαγητό, ροφήματα κ.λπ.) τα οποία διανέμονται από τις κινητές μονάδες. Οι προμήθειες προέρχονται από προσφορές και από τα υπάρχοντα αποθέματα του Δήμου Αθηναίων, τα οποία φυλάσσονται για τέτοιες περιπτώσεις.

Έτος Αστέγων

Ο Δήμος Αθηναίων σε συνεργασία με το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΕΒΕΑ) ανακήρυξαν το 2007 'Έτος Αστέγων', με σκοπό την ανάδειξη και δημοσιοποίηση του προβλήματος καθώς και την ευαισθητοποίηση των πολιτών.

Στόχος είναι όχι μόνον να αποδείξουμε ότι

λειτουργούν τα κοινωνικά μας αντανακλαστικά, αλλά και να εξαντλήσουμε τα αποθέματα της ανθρωπιάς μας. Με σειρά εκδηλώσεων που πραγματοποιήθηκαν και προγραμματίζονται, η Αθήνα αποδεικνύει για μια ακόμη φορά ότι είναι μια πόλη ανοικτή, που παραμένει μακριά από λογικές και νοοτροπίες περιθωριοποίησης.

"Κοινωνικό Παντοπωλείο"

Το Ίδρυμα Αστέγων, για την αντιμετώπιση του φαινομένου των αστέγων σε συνεργασία με γνωστή αλυσίδα πολυκαταστημάτων, υλοποιεί μία νέα πρωτοβουλία δράσης το **"Παντοπωλείο της Καρδιάς"** ή **"Κοινωνικό Παντοπωλείο"**.

Ο θεσμός, ο οποίος ήδη λειτουργεί με επιτυχία στη Γαλλία και το Βέλγιο, έγινε πραγματικότητα και στην Ελλάδα στα όρια του Δήμου Αθηναίων και μάλιστα στεγασμένος σε χώρο του Ιδρύματος.

Το "Κοινωνικό Παντοπωλείο" θα προσφέρει και κάποιες θέσεις εργασίας σε άστεγους αλλά -το βασικότερο- **δίνει τη δυνατότητα σε άπορες οικογένειες να προμηθεύονται προϊόντα δωρέαν**. Έτσι, διευκολύνεται άμεσα η πρόσβαση για τις ευάλωτες ομάδες σε αγαθά, ενώ διανοίγονται και νέοι ορίζοντες για επιπλέον θέσεις εργασίας.

Το "Σπίτι των Αστέγων"

Το Ίδρυμα Αστέγων έχει σχεδιάσει και θα δημιουργήσει το **"Σπίτι των Αστέγων"**, έναν πολυχώρο που θα διαθέτει όχι μόνο υπνοδωμάτια για τη φιλοξενία απόρων και αστέγων, αλλά και χώρους αναψυχής, εστίασης, τραπεζαρίες, πλυντήρια, καθώς και χώρους ατομικής υγιεινής, για να είναι σε θέση να εξυπηρετεί όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό συνανθρώπων μας που έχουν ανάγκη.

Σε περιόδους κρίσεων ο συγκεκριμένος χώρος θα λειτουργεί και ως προσωρινό νυχτερινό καταφύγιο, ενώ εκεί θα στεγαστεί και η Κοινωνική Υπηρεσία του Ιδρύματος.

Ουσιοεξαρτώμενα άτομα: Μέχρι σήμερα ο Δήμος Αθηναίων, μέσω του Κέντρου Πρόληψης και Αγωγής Υγείας "Αθηνά Υγεία", προωθεί **δράσεις στήριξης, ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των μαθητών, των γονέων και των εκπαιδευτικών** και παρέχει, σε συνεργασία αλλά και με την επιστημονική ευθύνη του OKANA, **προληπτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες**.

Στο πλαίσιο αυτό λειτουργούν τέσσερα κέντρα πρόληψης κατά των εξαρτησιογόνων ουσιών με αρμοδιότητες:

- Παροχή υπηρεσιών πρόληψης, συμβουλευτικής υποστήριξης, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης
- Δράσεις σε σχολεία του Δήμου Αθηναίων που υποστηρίζουν τους μαθητές βοηθώντας τους να αναπτύξουν δεξιότητες αντίστασης στους εθισμούς, αλλά κυρίως δράσεις ενίσχυσης και υποστήριξης του ρόλου των γονιών και των εκπαιδευτικών σαν ενήλικες που βοηθούν τους νέους στο μεγάλωμά τους.

Παράλληλα, τα κέντρα αυτά παρέχουν υπηρεσίες όπως:

- Παροχή τηλεφωνικών οδηγιών άμεσης βοήθειας και ψυχολογικής υποστήριξης σε χρήστες και ενδιαφερόμενους
- Προώθηση - παραπομπή χρηστών για ένταξη σε προγράμματα απεξάρτησης. Υπάρχει άμεση και διαρκής συνεργασία με τα θεραπευτικά προγράμματα που λειτουργούν σε όλη την Ελλάδα.

Τα Κέντρα αυτά βρίσκονται:

- "ΠΑΛΛΑΣ-ΑΘΗΝΑ", Στουρνάρα 21 τηλ. 210 38.00.038, 210 38.35.879
- "ΑΘΗΝΑ-ΠΡΟΜΑΧΟΣ", Αίνου & Βουλιαγμένης τηλ. 210 92.70.096
- "ΑΘΗΝΑ-ΠΡΟΝΑΙΑ", Ελασιδών 30 & Κωνσταντινουπόλεως τηλ. 210 34.24.024
- "ΑΘΗΝΑ-ΠΟΛΙΑΣ", Γαλατσίου 1 & Πατησίων τηλ. 210 21.14.566

Ταυτόχρονα, μέριμνα της δημοτικής αρχής, αποτελεί παράλληλα με την άσκηση της πολιτικής πρωτογενούς πρόληψης, να ιδρυθεί και να λειτουργήσει **πρόγραμμα θεραπείας και κοινωνικής επανένταξης χρηστών**, του οποίου επίσης, έχει δρομολογηθεί η υλοποίηση.

Ασφάλεια – Πρόληψη παραβατικότητας: Η **πρόληψη της παραβατικότητας αποτελεί έναν νέο τρόπο σκέψης** και αντιμετώπισης των καθημερινών προβλημάτων, για την ελληνική πραγματικότητα και ο Δήμος Αθηναίων αναλαμβάνει ενεργό ρόλο, μέσω των Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας που έχουν συσταθεί και στα επτά Διαμερίσματα του. Έχουν προληπτικό, **συμβουλευτικό και ενημερωτικό χαρακτήρα** που επικεντρώνεται στη μείωση του αισθήματος φόβου

των πολιτών, αλλά και στη μείωση των ευκαιριών που ευνοούν τη δράση του εγκληματία και παραβάτη.

Εθελοντισμός: Υλοποίηση του Προγράμματος Εθελοντισμού του Οργανισμού Νεολαίας και Άθλησης (Ο.Ν.Α.) του Δήμου Αθηναίων “**Συμμετέχω: Εθελοντές της Αθήνας**” το οποίο ξεκίνησε το 2005, με ποικίλες δράσεις όπως η διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων, η συμμετοχή στη σύνταξη της Τράπεζας Πρασίνου, υποστήριξη του Αντικαρκινικού Εράνου, η υποστήριξη του Γύρου της Αθήνας και η υποστήριξη άλλων αθλητικών εκδηλώσεων.

Επιπλέον, εθελοντές του Δήμου Αθηναίων οργάνωσαν την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας ύψους μεγαλύτερου από 1 εκατομμύριο ευρώ στους πυρόπληκτους του δήμου της Αρχαίας Ολυμπίας και του δήμου Στυραίων Ευβοίας. Οι εθελοντές δραστηριοποιήθηκαν στην παραγωγή και διανομή φυλλαδίου για την προστασία του δάσους και υποστήριξαν πλήθος εκδηλώσεων, όπως του πανελλήνιου συλλόγου για την αντιμετώπιση του καρκίνου του μαστού «Άλμα Ζωής», του Φεστιβάλ Κινηματογράφου του δήμου Αθηναίων στο πλαίσιο του προγράμματος Παιδί και Πόλη.

1.3.5 Υποδομές Υγείας – Πρόνοιας της περιοχής του Δήμου Αθηναίων

Εντός του Δ. Αθηναίων λειτουργεί σημαντικός αριθμός νοσοκομείων του Εθνικού Συστήματος Υγείας (17) που υπάγονται διοικητικά στην 1^η Υγειονομική Περιφέρεια Αττικής και κυρίως συγκεντρώνονται στο 7^ο Διαμέρισμα (8) και δευτερευόντως στο 1^ο (5). Καταγράφεται πλήρης επάρκεια νοσοκομειακών κλινών καθώς αντιστοιχούν πάνω από 10 κλίνες ανά 1.000 κατοίκους, με τα αντίστοιχα μεγέθη τόσο για το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης όσο και τη χώρα να είναι 6 και 5 κλίνες ανά 1.000 κατοίκους αντίστοιχα. Τα νοσοκομεία που λειτουργούν εντός του Δ. Αθηναίων παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΑΣ		
ΔΔ	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	ΚΛΙΝΕΣ
1η ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ		
1	Γ.Ν.Ν.Θ. ΑΘΗΝΩΝ ΣΩΤΗΡΙΑ	1.000
1	Γ.Ν. ΑΘΗΝΩΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	550

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΥΓΕΙΑΣ		
ΔΔ	ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ	ΚΛΙΝΕΣ
1	ΝΟΣ. ΑΦΡΟ. & ΔΕΡΜ. ΝΟΣΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ	200
1	Γ.Ν. ΑΘΗΝΩΝ ΠΟΛΥΚΛΙΝΙΚΗ	200
1	ΟΦΘΑΛΜΕΙΑΤΡΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	60
2	Γ. Ν. ΑΘΗΝΩΝ Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ	1.100
5	Γ.Ν. ΠΑΤΗΣΙΩΝ	150
6	Γ.Ν. ΑΘΗΝΩΝ Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ	200
7	Γ.Ν. ΠΑΙΔΩΝ Η ΑΓ. ΣΟΦΙΑ	750
7	Γ.Ν. ΑΘΗΝΩΝ ΛΑΪΚΟ	600
7	Γ.Ν ΑΘΗΝΩΝ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ	600
7	Γ.Ν. ΑΘΗΝΩΝ ΚΟΡΓΙΑΛΕΝΕΙΟ / ΜΠΕΝΑΚΕΙΟ ΕΕΣ	550
7	Γ.Ν ΜΑΙΕΥΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	500
7	Γ.Ν ΠΑΙΔΩΝ ΑΘΗΝΩΝ Π & Α. ΚΥΡΙΑΚΟΥ	480
7	Γ. ΑΝΤΙΚΑΡ. ΚΟ Ν. ΑΘΗΝΩΝ ΑΓ. ΣΑΒΒΑΣ	450
7	Γ.Ν. ΑΘΗΝΩΝ Η ΕΛΠΙΣ	260
7	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟ ΝΟΣ. ΑΘΗΝΩΝ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΕΙΟ Η ΑΓ. ΕΛΕΝΗ	50
ΣΥΝΟΛΟ Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ		7.700

Εντός του Δ. Αθηναίων λειτουργεί και πλήθος ιδιωτικών κλινικών που προσφέρουν υπηρεσίες υγείας σε διάφορους τομείς και ειδικεύσεις. Στο σύνολό τους διαθέτουν 2.500 κλίνες και συγκεντρώνονται κυρίως στο 1^ο, το 6^ο και το 7^ο Διαμέρισμα. Παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί:

A/A	Δ.Δ.	ΚΛΙΝΙΚΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΛΙΝΩΝ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ			
1	1o	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.	140
2	1o	ΑΘΗΝΑ- ΝΕΑ ΑΙΓΛΗ Ε.Π.Ε.	93
5	1o	ΕΛΕΥΘΩ- Δ. ΚΑΤΣΕΤΟΣ	66
16	1o	ΛΕΥΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ - Α. ΜΟΥΓΙΑΣ Ε.Π.Ε.	87
17	1o	ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΣ ΤΗΝΟΥ - Κ. ΔΑΛΙΑΝΗ	76
18	1o	ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΩΡ Α.Ε.	100
19	1o	ΥΓΕΙΑΣ ΜΕΛΑΘΡΟΝ	81
3	2o	ΑΘΗΝΑΙΟΝ Β' ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ EUROMEDICA Α.Ε. ΕΥΡΩΘΕΡΑΠΕΙΑ - ΑΘΗΝΑΙΟΝ Α.Ε.	102

A/A	Δ.Δ.	ΚΛΙΝΙΚΕΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΛΙΝΩΝ
8	60	ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ - ΤΗΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ Α.Ε.	80
11	60	ΑΤΤΙΚΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ - ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ & ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ - Α.& Ι. ΠΕΤΣΑΣ Ο.Ε.	135
12	60	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ Ε.Π.Ε.	118
13	60	ΓΑΛΗΝΟΣ - Γ. ΜΟΥΡΟΥΚΑΣ Ε.Π.Ε.	75
15	60	ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ ΚΥΨΕΛΗΣ Α.Ε.	77
4	70	ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ	90
6	70	ΕΥΓΕΝΙΔΕΙΟ ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΡΙΟ - ΑΓ. ΤΡΙΑΣ Α.Ε.	132
7	70	ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ Α.Ε.	140
9	70	ΚΥΑΝΟΥΣ ΣΤΑΥΡΟΣ Α.Ε.	99
10	70	ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΨΥΧΙΚΟΥ - ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ Ε.Α.Ε.	119
14	70	ΓΕΝΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ ΑΦΟΙ ΚΑΛΙΑΜΠΕΤΣΟΥ Α.Ε.	116
ΣΥΝΟΛΟ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΛΙΝΙΚΩΝ			1.926
ΜΙΚΤΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ			
1	20	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ - IASIS ΑΘΗΝΩΝ	29
ΣΥΝΟΛΟ ΜΙΚΤΩΝ ΚΛΙΝΙΚΩΝ			29
ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΛΙΝΙΚΕΣ			
1	10	ΑΓ. ΕΙΡΗΝΗ - Γ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ - Π. ΤΖΩΡΤΖΗΣ - Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ ΠΑΘ/ΚΗ)	60
8	10	ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ Ι.Κ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε. ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗ	29
4	30	Θ. ΚΑΡΡΑΣ Ε.Π.Ε. (Ω.Ρ.Λ.)	40
6	50	Α. ΛΙΑΠΟΠΟΥΛΟΣ Ο.Ε.	52
2	60	ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ - Κ. ΜΠΑΘΡΕΛΟΣ (ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ)	44
3	60	ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑ Α.Ε. (ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗ)	99
7	60	ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΗΣ Α.Ε. ΕΥΡΩΚΛΙΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΘΕΡ/ΚΟ ΚΑΙ ΧΕΙΡ. ΚΕΝΤΡΟ (ΠΑΙΔΙΑΤΡΙΚΗ)	80
5	70	ΛΗΤΩ Α.Ε. (ΜΑΙΕΥΤΙΚΗ- ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ)	141
ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΛΙΝΙΚΩΝ			545
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ			2.500

Πέραν των υπηρεσιών υγείας που προσφέρονται από νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ και κλινικές, υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας προσφέρονται και στα 7 Δημοτικά Ιατρεία που λειτουργούν. Τα Δημοτικά Ιατρεία ως φορέας Πρωτοβάθμιας Φροντίδας-

Υγείας παρέχουν σε όλους τους πολίτες μια δέσμη βασικών υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης που περιλαμβάνει:

- Υπηρεσίες υγείας που δεν απαιτούν εισαγωγή στο Νοσοκομείο
- Την εκτίμηση των αναγκών Υγείας των πολιτών, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση μέτρων για την πρόληψη των νοσημάτων και την προαγωγή της υγείας
- Υποδομές για την εξασφάλιση και τη διαχείριση όλων των ιατρικών πληροφοριών και δεδομένων του πληθυσμού
- Οικογενειακό προγραμματισμό
- Προληπτική οδοντιατρική και φροντίδα
- Μετα-νοσοκομειακή φροντίδα και αποκατάσταση
- Παρακολούθηση χρονίων πασχόντων
- Κοινωνική φροντίδα

Στα Μικροβιολογικά Εργαστήρια παρέχονται δωρεάν στους Δημότες οι κάτωθι εργαστηριακές εξετάσεις: Γενική αίματος, Γενική ούρων, Τ.Κ.Ε., Χοληστερίνη, Τριγλυκερίδια, Ουρία, Ουρικό οξύ, Σάκχαρο κ.λπ. Επίσης, γίνεται δωρεάν Παπ Τέστ.

Επιπλέον, και με βάση το στόχο που έχει θέσει η Δημοτική Αρχή για ολοκληρωμένη παροχή υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής φροντίδας, τα 7 Δημοτικά Ιατρεία που λειτουργούν σε 6 Δημοτικά Διαμερίσματα (πλην του 7^{ου}) αναβαθμίζονται σε ισάριθμα Δημοτικά Κέντρα Υγείας. Στις 22/08/2007 υπεγράφη Προγραμματική Σύμβαση μεταξύ του υπουργού Υγείας Δημήτρη Αβραμόπουλου και του Δημάρχου Αθηναίων Νικήτα Κακλαμάνη για την **αναβάθμιση των επτά Δημοτικών Ιατρείων** του Δήμου της Αθήνας σε ισάριθμα Δημοτικά Κέντρα Υγείας. Προς τον σκοπό αυτό έχουν αρχίσει **έργα αναβάθμισης της υλικοτεχνικής υποδομής** των Δημοτικών Ιατρείων καθώς και **εκσυγχρονισμού του βιοϊατρικού εξοπλισμού** με σύγχρονα μηχανήματα και διαγνωστικές μονάδες. Παράλληλα **αυξάνεται το ιατρικό, νοσηλευτικό και λοιπό προσωπικό** των Δημοτικών Ιατρείων ώστε να προσφέρονται στους πολίτες πιο ολοκληρωμένες υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής φροντίδας.

Πίνακας 45: Δημοτικά Ιατρεία Δήμου Αθηναίων

Δ.Δ.	ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΙΑΤΡΕΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
1	1ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΟΛΥΓΙΑΤΡΕΙΟ ΣΟΛΩΝΟΣ	ΣΟΛΩΝΟΣ 78
2	2ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ Ν. ΚΟΣΜΟΥ	ΦΑΝΟΣΘΕΝΟΥΣ & ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ ΣΜΙΘ
2	2ο(Α) ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ	ΠΡΩΤΑΓΟΡΑ 3
3	3ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ ΠΕΤΡΑΛΩΝΩΝ	ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ & ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ
4	4ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ ΚΟΛΩΝΟΥ	ΠΡΟΠΟΝΤΙΔΟΣ 12
5	5ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ ΠΑΤΗΣΙΩΝ	ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ 4
6	6ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ ΚΥΨΕΛΗΣ	ΧΑΝΙΩΝ 4B

Σε σύντομο χρονικό διάστημα η ενημέρωση και εξυπηρέτηση των πολιτών θα γίνεται μέσω φωνητικής πύλης στο νούμερο 15190. Η γραμμή αυτή εξυπηρέτησης θα παρέχει τη δυνατότητα στους δημότες να κλείνουν ραντεβού, να μαθαίνουν τις προσφερόμενες υπηρεσίες που τους παρέχουν τα Δημοτικά Ιατρεία, καθώς και τα ωράρια λειτουργίας των επιμέρους Ιατρείων.

Όταν ολοκληρωθεί η λειτουργική ανασυγκρότηση του συστήματος παροχής υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης στον Δήμο Αθηναίων, θα παρέχεται μια καθορισμένη δέσμη φροντίδων υγείας σε όλους του Αθηναίους πολίτες, με έμφαση στην πρόληψη, την αγωγή και την προαγωγή της υγείας, η οποία θα περιλαμβάνει:

- **Περιοδική εκτίμηση της κατάστασης της υγείας των Δημοτών.**
- **Πρόληψη των περισσότερων συχνών νοσημάτων και προβλημάτων υγείας** που συναντώνται στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας με βάση και το τοπικό επιδημιολογικό πρότυπο, συμπεριλαμβανομένων της αρτηριακής υπέρτασης, του μη ινσουλινοεξαρτώμενου σακχαρώδη διαβήτη, του βρογχικού άσθματος, της χρόνιας αποφρακτικής πνευμονοπάθειας, της καρδιακής ανεπάρκειας, της στεφανιαίας νόσου, των εκφυλιστικών παθήσεων των οστών, της οστεοπόρωσης, των κοινών λοιμώξεων της κοινότητας, της άνοιας και της μείζονος κατάθλιψης.
- Διαχείριση μείζονων παραγόντων κινδύνου, όπως **κάπνισμα, διαταραχές των λιπιδίων, παχυσαρκία**.

1.3.6 Πολιτιστική υποδομή και δραστηριότητες της περιοχής του Δήμου Αθηναίων

Δημοτικοί Φορείς Πολιτισμού

Στον Δήμο Αθηναίων καταγράφεται σημαντική πολιτιστική δράση με ποικίλες εκδηλώσεις και δραστηριοποίηση αρκετών πολιτιστικών συλλόγων. Η Αθήνα είναι μια σύγχρονη ευρωπαϊκή πόλη, στην οποία καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου πραγματοποιούνται αθλητικές εκδηλώσεις, εκδηλώσεις για παιδιά, εκθέσεις, εορταστικές εκδηλώσεις, θεατρικές παραστάσεις, εκδηλώσεις μουσικής - χορού, φεστιβάλ και καλλιτεχνικά δρώμενα.

Κύριος φορέας πολιτισμού του Δήμου Αθηναίων είναι ο Πολιτισμικός Οργανισμός (ΠΟΔΑ). Άλλοι δημοτικοί φορείς με πολιτιστική δράση είναι:

- η "Τεχνόπολις"
 - τα Μουσικά Σύνολα (Εργαστήρι Ελληνικής Μουσικής, Μικτή Δημοτική Χορωδία Αθηνών, Συμφωνική Ορχήστρα, Big Band, νεανικό rock συγκρότημα Destijl)
- και
- ο Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης (Ο.Ν.Α.).

Πολιτισμικός Οργανισμός του Δήμου Αθηναίων

Ο Πολιτισμικός Οργανισμός του Δήμου Αθηναίων (ΠΟΔΑ), όπως προαναφέρθηκε, είναι ο επίσημος φορέας της πολιτιστικής πολιτικής του Δήμου Αθηναίων. Υπό την εποπτεία του βρίσκονται μουσεία και πολιτιστικά κέντρα, βιβλιοθήκες, πινακοθήκες και η φιλαρμονική του Δήμου. Το δίκτυο των οργανισμών, οι οποίοι λειτουργούν στο πλαίσιο του Πολιτισμικού Οργανισμού του Δήμου Αθηναίων, αντανακλά την ευρύτητα του πεδίου του πολιτισμού και το μέγεθος του ρόλου που καλείται να παίξει ο ΠΟΔΑ. Ο Πολιτισμικός Οργανισμός καλείται να διαφυλάξει την πολιτιστική κληρονομιά προστατεύοντας σημαντικές συλλογές και μνήμες, να αναδείξει την καλλιτεχνική δημιουργία του παρόντος και να χαράξει στρατηγική πολιτισμού για το μέλλον. Επιπλέον, έχει και σημαντική εκπαιδευτική λειτουργία ανοίγοντας συνεχώς κανάλια επιμόρφωσης μέσα από σεμινάρια, διαλέξεις, μαθήματα, ξεναγήσεις, τα οποία είναι ανοιχτά στους δημότες της Αθήνας. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα των Μουσείων και της Πινακοθήκης δέχονται κάθε μέρα τον μαθητικό πληθυσμό για ενημέρωση και ξενάγηση, σε ποικίλες εκφάνσεις του πολιτισμού.

Μουσικά Σύνολα

Τα Μουσικά Σύνολα του Δήμου Αθηναίων δραστηριοποιούνται τόσο στον τομέα παραγωγής έργου με την εκτέλεση συναυλιών, όσο και στον τομέα δημιουργίας υποδομών, δίνοντας την ευκαιρία στους Αθηναίους πολίτες να παρακολουθήσουν, με ελεύθερη είσοδο, ποιοτική μουσική σε αντίστοιχα ποιοτικούς χώρους. Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι το 2007 πραγματοποιήθηκαν 100 περίπου συναυλίες.

Τα Μουσικά Σύνολα είναι τα εξής 5:

- Συμφωνική ορχήστρα
- Big Band
- Εργαστήριο Ελληνικής Μουσικής
- Μικτή Δημοτική Χορωδία
- Νεανικό pop Συγκρότημα Destijl

Εξειδικευμένες μονάδες

Δ.Δ.	ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΕΣ
1 ^ο	ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ
2 ^ο	ΚΕΝΤΡΟ ΠΗΛΟΥ
2 ^ο	ΒΕΣΤΙΑΡΙΟ
4 ^ο	ΑΙΘΟΥΣΑ 4ου ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ
4 ^ο	ΑΝΟΙΧΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΛΩΝΟΥ
4 ^ο	ΕΡΓ.ΘΕΑΤΡΟΥ
4 ^ο	ΡΑΦΕΙΟ
5 ^ο	ΑΝΟΙΧΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΓΚΡΑΒΑΣ

Μία διαχρονική πόλη πολιτισμού όπως η Αθήνα έχει να επιδείξει πλήθος επισκέψιμων αρχαιολογικών χώρων και ιστορικών μνημείων, ενώ συγκεντρώνει και σημαντικό αριθμό μουσείων, πλην εκείνων που τελούν υπό την αιγιάδα του Δήμου Αθηναίων. Τα μουσεία αυτά, καθώς και τα σημαντικότερα από τα μνημεία της πόλης παρουσιάζονται στους πίνακες που ακολουθούν:

Πίνακας 46: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ - ΜΝΗΜΕΙΑ

A.A.	Δ.Δ.	ΑΡΧ. ΧΩΡΟΙ - ΜΝΗΜΕΙΑ	ΠΕΡΙΟΧΗ
1	1	Μνημείο Λυσικράτους	Πλάκα
2	1	Ρωμαϊκή Αγορά	Πλάκα
3	1	Στοά Απτάλου	Αθήνα
4	1	Τζαμί Παλαιάς Αγοράς	Πλάκα
5	1	Ρολόι Κυρρηστου	Πλάκα
6	2	Στήλες Ολυμπίου Διός	Αθήνα
7	2	Πύλη Αδριανού	Αθήνα
8	3	Ακρόπολη	
9	3	Άρειος Πάγος	Θησείο
10	3	Αρχαία Αγορά	Θησείο
11	3	Θέατρο Διονύσου	Ακρόπολη
12	3	Θέατρο Ηρώδου Αττικού	Ακρόπολη
13	3	Θησείο	
14	3	Κεραμεικός	
15	3	Λόφος Νυμφών	Θησείο
16	3	Μνημείο Φιλοπάππου	
17	3	Παρθενώνας	Ακρόπολη
18	3	Πνύκα	Θησείο
19	4	Ακαδημία Πλάτωνος	Βοτανικός

Πίνακας 47: ΜΟΥΣΕΙΑ

A.A.	Δ.Δ.	ΜΟΥΣΕΙΑ	ΠΕΡΙΟΧΗ
1	1	Ακροπόλεως	Αθήνα
2	1	Αρχαιολογικό	Αθήνα, Μουσείο
3	1	Εθνική Πινακοθήκη	Αθήνα, Χίλτον
4	1	Εθνικό Ιστορικό	Αθήνα
5	1	Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης	Μοναστηράκι
6	1	Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης	Πλάκα
7	1	Θεάτρου	Αθήνα
8	1	Ιστορίας Ελληνικής Ενδυμασίας	Κολωνάκι
9	1	Κανελλοπούλου	Πλάκα
10	1	Κεραμεικού	Αθήνα
11	1	Κυκλαδίτικης & Αρχαϊκής Τέχνης	Κολωνάκι
12	1	Μπενάκη	Κολωνάκι

A.A.	Δ.Δ.	ΜΟΥΣΕΙΑ	ΠΕΡΙΟΧΗ
13	1	Νομισματικό	Αθήνα
14	1	Πανεπιστημίου Αθηνών	Αθήνα
15	1	Παξινού Κατίνας	Πλάκα
16	1	Πόλεως Αθηνών	Αθήνα
17	1	Σούτσου Αλ.	Χίλτον
18	2	Βυζαντινό	Αθήνα, Πλ. Ρηγίλλης
19	2	Πολεμικό	Αθήνα, Πλ. Ρηγίλλης
20	2	Ταχυδρομικό	Αθήνα
21	4	Σιδηροδρομικό Ο.Σ.Ε.	Αθήνα
22	4	Τραίνων	Σεπόλια

Επιπλέον, ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει μια πληθώρα χώρων αφιερωμένων στον πολιτισμό:

- Βιβλιοθήκες
- Δημοτική Πινακοθήκη
- Κέντρο Τεχνών – Πάρκο Ελευθερίας
- Μουσεία
- Πνευματικό Κέντρο
- Πολιτιστικό Κέντρο 'Μελίνα'
- Χώροι «Τεχνόπολις»

Μουσεία – Εκθεσιακά Κέντρα⁸ (που ανήκουν στον Πολιτισμικό Οργανισμό του Δήμου Αθηναίων)

Τα Εκθεσιακά – Πολιτιστικά Κέντρα του Δήμου Αθηναίων είναι τα εξής:

Πίνακας 48: Τα Εκθεσιακά – Πολιτιστικά Κέντρα του Δήμου Αθηναίων

A/A	ΕΚΘΕΣΙΑΚΑ- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΠΕΡΙΟΧΗ	Δ.Δ.
1	ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ	ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 50		1
2	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ 51		1
3	ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ "ΜΕΛΙΝΑ"	ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ 66 & ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	ΘΗΣΕΙΟ	3
4	ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΚΙΩΝ ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ			

⁸ Πηγή: Πολιτισμικός Οργανισμός Δήμου Αθηναίων, Τμήμα οργάνωσης και Συντονισμού Πολιτιστικών Εκδηλώσεων.

A/A	ΕΚΘΕΣΙΑΚΑ- ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΠΕΡΙΟΧΗ	Δ.Δ.
5	ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΧΝΩΝ - ΠΑΡΚΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ	ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΣΟΦΙΑΣ (ΠΙΣΩ ΑΠΌ ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ)		1
6	ΜΟΥΣΕΙΟ "ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ"	ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ ΣΟΦΙΑΣ (ΠΑΡΚΟ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ)		1
7	ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΝΤΙΔΙΚΤΑΤΟΡΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ			
8	ΚΕΝΤΡΟ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΛΗ 6	ΠΛΑΚΑ	1
9	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΔΟΜΟΚΟΥ 2	ΣΤΑΘΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ	
10	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΩΑΝΝΕΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΝΟΡΙΑΣ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	ΠΑΝΟΡΜΟΥ 59		7
11	ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΑΚΟ ΣΠΙΤΙ	ΔΩΔΩΝΗΣ 119	ΣΕΠΟΛΙΑ	4
12	ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΛΥΠΤΩΝ ΚΑΙ ΟΜΟΙΩΜΑΤΩΝ ΛΟΥΚΙΑΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΗ	ΑΝΑΠΑΥΣΕΩΣ 20 & ΤΙΜΟΛΕΟΝΤΟΣ 2	ΜΕΤΣ Α' ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ	2
13	ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ	ΠΑΙΩΝΙΟΥ & ΣΑΜΟΥ	ΣΤ. ΛΑΡΙΣΗΣ	
14	ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	ΗΠΕΙΡΟΥ 70 (3ος όροφος)		
15	ΠΑΙΔΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ	ΚΥΔΑΘΗΝΑΙΩΝ 14	ΠΛΑΚΑ	1
16	ΠΟΛΥΧΩΡΟΣ ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	ΤΙΜΟΚΡΕΟΝΤΟΣ 6Α	ΑΓΙΟΣ ΣΩΣΤΗΣ	2

Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων (1^ο Δ.Δ.)

Το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων στεγάζεται από το 1971 σε ένα από τα παλαιότερα κτίρια των Αθηνών σε σχέδια του Γερμανού αρχιτέκτονα F. Staufert, στο κέντρο της πόλης, το οποίο λειτούργησε για πρώτη φορά το 1842 ως Δημοτικό Γενικό Νοσοκομείο "Ελπίς". Το Πνευματικό Κέντρο διαθέτει τρεις αίθουσες εκθέσεων, τις αιθουσες "Φ. Κόντογλου", "Γ. Ιακωβίδη" και "Ν. Γύζη".

Επίσης διαθέτει το αμφιθέατρο "Αντώνης Τρίτσης" στο οποίο διοργανώνονται διεπιστημονικά σεμινάρια, ημερίδες, συνέδρια, παρουσιάσεις βιβλίων και άλλες πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Πολιτιστικό Κέντρο "Μελίνα" (3ο Δ.Δ. – Θησείο)

Στο κέντρο υπάρχουν δυο μόνιμες εκθέσεις:

- Το "Οδοιπορικό της Αθήνας", στον 1^ο όροφο στο οποίο βλέπει κανείς την Αθήνα του 19^{ου} και μέσων του 20^{ου} αιώνα μέσα από αναπαραστάσεις κτιρίων, σπιτιών, μαγαζιών, ανθρώπινων ομοιωμάτων

και

- Το Μουσείο- θέατρο Σκιών "Χαρίδημος", αναλυτική περιγραφή του οποίου γίνεται στη συνέχεια στα «Παιδικά Εκπαιδευτικά Προγράμματα».

Επίσης το κέντρο διαθέτει και δύο εκθεσιακούς χώρους. Την αίθουσα "Μελίνα" 220 τ.μ. που φιλοξενεί εκθέσεις και είναι κατάλληλη για σεμινάρια, ημερίδες, ομιλίες και έναν ενοποιημένο χώρο 380 τ.μ. και ύψους 5 μ.. κατάλληλο για έκθεση έργων μεγάλων διαστάσεων.

Κέντρο Τεχνών - Πάρκο Ελευθερίας (1^ο Δ.Δ.)

Το Κέντρο Τεχνών στεγάζεται σε αυτόνομο κτίριο δίπλα στο Μουσείο Βενιζέλου εντός του πάρκου Ελευθερίας. Φιλοξενεί εκθέσεις ζωγραφικής, φωτογραφίας και γλυπτικής. Ο χώρος ο οποίος φιλοξενεί εκθέσεις παραχωρείται και για διοργάνωση σεμιναρίων, ημερίδων κ.λπ.

Δημοτική Πινακοθήκη (1^ο Δ.Δ., Πλατεία Κουμουνδούρου)

Η Δημοτική Πινακοθήκη περιλαμβάνει στις συλλογές της 3.000 έργα κυρίως Ελλήνων δημιουργών, που αποτέλεσαν σταθμούς στην ελληνική εικαστική έκφραση και συνέβαλαν στη διαμόρφωση της νεοελληνικής τέχνης του 20ού αιώνα, ενδεικτικά των τάσεων και των γόνιμων αναζητήσεων που σημειώθηκαν στην πορεία της ελληνικής τέχνης. Η Δημοτική Πινακοθήκη υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Χώροι "Τεχνόπολις"

Η "Τεχνόπολις" λειτουργεί από το 1999 και είναι αφιερωμένη στη μνήμη του συνθέτη Μάνου Χατζιδάκι. Προς τιμήν της ελληνικής ποίησης, οκτώ από τα κτίρια που λειτουργούν στον χώρο της φέρουν το όνομα ισάριθμων μεγάλων Ελλήνων ποιητών.

Στεγάζεται στο παλιό εργοστάσιο Φωταερίου που ιδρύθηκε το 1857, συνολικής έκτασης περίπου 30 στρεμμάτων γνωστό ως Γκάζι, δίπλα στον Κεραμεικό και κοντά στην Ακρόπολη.

Στόχος των ανθρώπων της η παρουσίαση όλων των νέων τάσεων και δράσεων σύγχρονων μορφών τέχνης. Οι εκδηλώσεις που έχουν φιλοξενηθεί στις εγκαταστάσεις της από τον Μάιο 1999 έως σήμερα είναι εκατοντάδες και περιλαμβάνουν:

Εκθέσεις εικαστικής τέχνης, γλυπτικής, φωτογραφίας, video-art, τεχνολογίας, συνέδρια, ημερίδες, διεθνή φεστιβάλ, συναυλίες, θεατρικές και χορευτικές

παραστάσεις, forum για την απασχόληση και την επιχειρηματικότητα, εκπαιδευτικά προγράμματα, παρουσιάσεις προϊόντων κ.λπ.

Επιπλέον, ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει πολιτιστικά κέντρα και πολυκέντρα, συνεργάζεται με το Ελληνικό Παιδικό Μουσείο, υλοποιεί ποικίλα παιδικά εκπαιδευτικά προγράμματα και διοργανώνει εκδηλώσεις με επίκεντρο το παιδί.

Πολιτιστικά Κέντρα

Ο Ο.Ν.Α. διαθέτει Πολιτιστικά Κέντρα με πλούσια προγράμματα, όπως θεατρικό παιχνίδι, εικαστικά, χορωδίες, πηλοπλαστική, ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς, σκάκι κ.ά., τα οποία δίνουν τη δυνατότητα σε μικρούς και μεγάλους να αξιοποιούν δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο τους.

Πολυκέντρα

Ο Δήμος Αθηναίων εκτός από τα πολιτιστικά κέντρα, διαθέτει επίσης και πολυκέντρα. Πρόκειται για πολυχώρους στους οποίους συστεγάζονται γυμναστήρια και πολιτιστικά κέντρα. Οι δημότες της Αθήνας, μικροί και μεγάλοι, μπορούν με αυτόν τον τρόπο να αξιοποιήσουν τον ελεύθερο χρόνο τους, συνδυάζοντας θέατρο, χορό, εικαστικά, μουσικό παιχνίδι, ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς, γυμναστική κ.ά. σε έναν χώρο με πολλές λειτουργίες και δυνατότητες. Βασικοί στόχοι των πολυκέντρων είναι η ελαχιστοποίηση του χρόνου μετακίνησης αλλά και η συνύπαρξη πολιτιστικών και αθλητικών δραστηριοτήτων. Τα πολυκέντρα που λειτουργούν στον Δήμο είναι τα εξής: Παγκρατίου (2^ο Δ.Δ.), Σεπολίων (4^ο Δ.Δ.), Λένορμαν (4^ο Δ.Δ.), Κάτω Πατησίων (5^ο Δ.Δ.), Άνω Πατησίων (5^ο Δ.Δ.), Αγίου Ελευθερίου (5^ο Δ.Δ.), Ευελπίδων (6^ο Δ.Δ.), Κυψέλης (6^ο Δ.Δ.), και Αμπελοκήπων (7^ο Δ.Δ.).

Παιδικά Εκπαιδευτικά Προγράμματα

Δημοτική Πινακοθήκη (1^ο Δ.Δ. – Πλατεία Κουμουνδούρου)

Η Δημοτική Πινακοθήκη (περιγράφηκε ανωτέρω) υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά προσχολικής ηλικίας, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Εργαστήριο και Μουσείο Θεάτρου Σκιών Χαριδημος (3^ο Δ.Δ. – Θησείο)

Ο "μπερντές" του Καραγκιόζη ξαναστήθηκε στο Θησείο, στο **Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων "Μελίνα"**, όπου από τον Σεπτέμβριο του 2006 φιλοξενείται η πλούσια συλλογή της γνωστής οικογένειας καραγκιόζοπαιχτών Χαριδήμου.

Ελληνικό Παιδικό Μουσείο (1^ο Δ.Δ. – Πλάκα)

Το Παιδικό Μουσείο απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας έως 12 χρόνων, σε γονείς, εκπαιδευτικούς, αλλά και σε οποιονδήποτε «πρωτομαθαίνει».

Τα εκθέματα είναι ειδικά σχεδιασμένα για να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις δυνατότητες των παιδιών. Πρόκειται για τρισδιάστατες κατασκευές, που βοηθούν τα παιδιά, να ανακαλύψουν στοιχεία από τον κόσμο γύρω τους, χρησιμοποιώντας όλες τις αισθήσεις τους.

"Δωδεκανησιακό Σπίτι" (4^ο Δ.Δ. – Σεπόλια)

Το Μουσείο περιλαμβάνει ένα σημαντικό κομμάτι της Εθνικής μας κληρονομιάς που αφορά στα ακριτικά Δωδεκανησα, και ιδιαίτερα στη Σύμη. Στο Μουσείο υπάρχει πλούσιο λαογραφικό υλικό δωδεκανησιακής τέχνης και παράδοσης όπως χρυσοκέντητες ενδυμασίες, ξυλόγλυπτα εσωτερικά σπιτιών, κεντήματα, χαλκώματα, υφαντά, πιάτα, λεπτουργήματα αργυροχοΐας, εικόνες, οικιακά σκεύη κ.ά. ταξινομημένα μέσα σε 20 αίθουσες και βοηθητικούς χώρους. Επίσης περιλαμβάνει σημαντική συλλογή εικαστικών έργων νεοελληνικής τέχνης, έργα ξένων καλλιτεχνών, μια αξιόλογη βιβλιοθήκη καθώς και την προσωπική συγγραφική δουλειά του δωρητή.

Στον χώρο πραγματοποιούνται εκπαιδευτικά προγράμματα, σχετικά με το μουσειακό υλικό με καθοδηγητή μουσειοπαιδαγωγό, προσαρμοσμένα στις ηλικίες των παιδιών που τα παρακολουθούν. Καθημερινά πραγματοποιούνται επισκέψεις από δυο σχολεία. Στα προγράμματα μπορούν να συμμετάσχουν και παιδιά με ειδικές ανάγκες και νοητική στέρηση.

Κέντρο "Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης" (1^ο Δ.Δ. – Πλάκα)

Το Μουσείο στεγάζεται στο σπίτι της μεγάλης λαογράφου Αγγελικής Χατζημιχάλη (1895-1965). Διαθέτει λαογραφική βιβλιοθήκη, η οποία περιέχει βιβλία και περιοδικά σχετικά με την Εθνογραφία, τη Λαϊκή Τέχνη, παράδοση και λογοτεχνία κυρίως του

ελληνικού χώρου και των Βαλκανίων και χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο από ερευνητές, σπουδαστές και μαθητές.

Στον χώρο του Μουσείου πραγματοποιούνται επισκέψεις σχολείων όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων με σκοπό να γνωρίσουν οι μαθητές τη λαϊκή τέχνη και τη λαογραφία.

"Πρόγραμμα Εικαστική Έκφραση" (1^ο Δ.Δ.)

Η Εικαστική Έκφραση είναι ένα Πολιτιστικό Πρόγραμμα του Οργανισμού Νεολαίας και Έθλησης (Ο.Ν.Α.) του Δήμου Αθηναίων, που πραγματοποιείται, κάθε χρόνο, με τη συμμετοχή μαθητών (ηλικίας 9 έως 15 ετών) της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης των επτά Διαμερισμάτων του Δήμου της πόλης μας.

Τα παιδιά, από περίπου 200 σχολεία κάθε φορά, συμμετέχουν ή διαγωνίζονται, με έργα ζωγραφικής, φωτογραφίας, κολάζ και τρισδιάστατων κατασκευών, στην ετήσια έκθεση που κορυφώνεται με το Φεστιβάλ Εικαστικής Έκφρασης στο Θησείο.

Σκοπός του προγράμματος είναι η ευαισθητοποίηση των παιδιών της Αθήνας, μέσα από ένα καλλιτεχνικό διαγωνισμό, τόσο σε θέματα οικολογίας, περιβάλλοντος και καθημερινότητας, όσο και σε θέματα κοινωνικής αλληλεγγύης, προβληματισμού και συμπαράστασης.

Στο πλαίσιο της γνωριμίας των κατοίκων και των επισκεπτών με τα μουσεία και τους αρχαιολογικούς χώρους της πόλης, πραγματοποιούνται τακτικά δωρεάν **ξεναγήσεις**. Τέλος, οργανώνονται από τον Δήμο δωρεάν **προγράμματα επιμόρφωσης**, ποικίλου ενδιαφέροντος όπως ζωγραφικής, αγιογραφίας, φωτογραφίας, θεατρολογίας, ψυχολογίας, αλλά και καλλιτεχνικών κατασκευών, υφαντικής, μοδιστρικής και χορών.

Ο θεσμός των ξεναγήσεων

Ο θεσμός των ξεναγήσεων στα Μουσεία και τους Αρχαιολογικούς Χώρους της πόλης μας που πραγματοποιούνται από τον Πολιτισμικό Οργανισμό του Δήμου Αθηναίων, γνωρίζει μεγάλη ανταπόκριση, καθώς δίνει την ευκαιρία στους κατοίκους της Αθήνας να γνωρίσουν τον πολιτιστικό της πλούτο με τη βοήθεια έμπειρων και εξειδικευμένων ξεναγών. Οι ξεναγήσεις πραγματοποιούνται δωρεάν, με μόνη οικονομική επιβάρυνση το εισιτήριο εισόδου στους χώρους, όπου και όταν αυτό υπάρχει.

Μουσική

Η Μουσική στην Αθήνα γιορτάζεται κάθε χρόνο με την Ευρωπαϊκή Ημέρα Μουσικής (21 Ιουνίου), κατά την οποία λαμβάνουν μέρος καλλιτέχνες και συγκροτήματα από όλο τον κόσμο που εκπροσωπούν όλα τα είδη μουσικής. Επίσης, κάθε χρόνο διοργανώνονται το Φεστιβάλ Αττικού Άλσους και το Φεστιβάλ Τζαζ στην 'Τεχνόπολη' του Δήμου Αθηναίων.

Επιμόρφωση

Ο Πολιτισμικός Οργανισμός του Δήμου Αθηναίων, στο πλαίσιο των προγραμμάτων λαϊκής επιμόρφωσης πραγματοποιεί κάθε χρόνο μαθήματα ποικίλλου ενδιαφέροντος, τα οποία προσφέρονται δωρεάν στους δημότες. Οι χώροι που υποδέχονται αυτές τις δράσεις είναι οι εξής:

- Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Αθηναίων (1^ο Δ.Δ.)
- Πολιτιστικό Κέντρο Ο.Ν.Α. (7^ο Δ.Δ.)
- Πολιτιστικό Κέντρο Ο.Ν.Α. (3^ο Δ.Δ.)
- Πολιτιστικό Κέντρο Ο.Ν.Α. (7^ο Δ.Δ.)
- Πολιτιστικό Κέντρο "ΜΕΛΙΝΑ" (3^ο Δ.Δ.)
- Κέντρο Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης (1^ο Δ.Δ.)
- Πολυχώρος Νέου Κόσμου (2^ο Δ.Δ.)
- Δωδεκανησιακό Σπίτι (4^ο Δ.Δ.)

Αναφορικά με τη θεματολογία τα προγράμματα επιμόρφωσης, για την εκπαιδευτική περίοδο 2007-2008 διαμορφώνονται ως εξής: 'Κοντά στο Μαγικό Κόσμο του Σινεμά', Θεατρολογία, Βασικές αρχές και εφαρμογές της Ψυχολογίας, Η τέχνη της αφήγησης Λαϊκών Παραμυθιών, Εκφορά Καθημερινού & Θεατρικού Λόγου, Φωτογραφία, Καλλιτεχνικές Κατασκευές, Κατασκευή κοσμήματος, Κατασκευή φιγούρας Καραγκιόζη, Παραδοσιακό κέντημα, Υφαντική, Ραπτική, Τεχνική νεροχρωμάτων πάνω σε ύφασμα, Χορός για παιδιά, Ζωγραφική για ενήλικες, Αγιογραφία, Χαρακτική, Κατασκευή Μαριονέτας, Μουσειολογία.

Εκδόσεις

Έναν εκδοτικό πλούτο κρύβουν τα βιβλία του Πολιτισμικού Οργανισμού και της Πινακοθήκης του Δήμου Αθηναίων. Στις εκδόσεις της Πινακοθήκης, οι κατάλογοι των εκθέσεων που οργανώνει κάθε χρόνο αποτελούν από μόνοι τους ένα αυτόνομο εκδοτικό γεγονός. Πρόκειται για εκδόσεις πολυτελείς, με πλούσιο φωτογραφικό υλικό και εμπνευσμένα κείμενα, που καταγράφουν ένα σημαντικό τμήμα από τη σύγχρονη πολιτιστική ιστορία του τόπου μας. Βιβλία για τη ζωγραφική, τη γλυπτική, τη χαρακτική, τον κινηματογράφο, βιβλία για παιδιά, αλλά και για την ιστορία της χώρας μας.

Εορταστικές εκδηλώσεις

Κάθε χρόνο, ο Δήμος Αθηναίων γιορτάζει τα Χριστούγεννα και τις Απόκριες με όλους τους δημότες.

Τα Χριστούγεννα οι εκδηλώσεις έχουν επίκεντρο τα παιδιά και στόχος του Δήμου είναι να πραγματοποιούνται σε όσο περισσότερες γωνιές της πόλης είναι εφικτό, με αποτέλεσμα κάθε χρόνο η Αθήνα να μετατρέπεται σε ένα μαγευτικό, παραμυθένιο τόπο.

Λίγους μήνες μετά, καθ' όλη τη διάρκεια της Αποκριάς, ο Πολιτισμικός Οργανισμός του Δήμου Αθηναίων συμμετέχει στο ξεφάντωμα με θεάματα, συναυλίες και γλέντια.

Φεστιβάλ και Δρώμενα

Κάθε χρόνο η Αθήνα γιορτάζει τις τέχνες με διάφορα φεστιβάλ. Στο πλαίσιο αυτό ο Δήμος Αθηναίων διοργανώνει το **Φεστιβάλ Αττικού Άλσους** και φιλοξενεί διεθνείς και ευρωπαϊκές διοργανώσεις, όπως το **Διεθνές Φεστιβάλ Χορού**, το **Διεθνές Φεστιβάλ "Athens Video Art Festival"**, το **Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Τζαζ**, τη **Μπιενάλε της Αθήνας**. Διάσημοι δημιουργοί, εξαίρετοι χορευτές, καλλιτέχνες κάθε είδους και από κάθε γωνιά του κόσμου, δίνουν ραντεβού στην πόλη μας, κάνοντάς την πόλο έλξης πολιτιστικού και καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος.

Athens Video Art Festival

To Athens Video Art Festival, είναι ένα διεθνές φεστιβάλ οπτικο-ακουστικών τεχνών αφιερωμένο στον ψηφιακό πολιτισμό και τις νέες τεχνολογίες, απευθύνεται σε όλους τους λάτρεις της κινούμενης εικόνας και εκπροσωπεί τη Video Art στην Ελλάδα. Καθ'

όλη τη διάρκεια του έτους εκπροσωπεί τη χώρα μας σε μεγάλα φεστιβάλ video art ανά τον κόσμο, με πιο πρόσφατους σταθμούς την Ιταλία, την Ισπανία και τη Ρωσία.

Φεστιβάλ Αττικού Άλσους

Στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής που αφορά στη διοργάνωση πολιτιστικών δρώμενων στις γειτονιές της Αθήνας, ο Πολιτισμικός Οργανισμός του Δήμου Αθηναίων το καλοκαίρι 2007 διοργάνωσε το 1^ο Φεστιβάλ Αττικού Άλσους και το πρόγραμμα πολιτιστικών εκδηλώσεων στο Ανοιχτό Θέατρο του Κολωνού.

Οι εκδηλώσεις στο Αττικό Άλσος συνίστανται σε ένα μεγάλο φεστιβάλ για το θέατρο, τη μουσική, τον χορό και την ποίηση, χωρισμένες σε πέντε θεματικές ενότητες (θέατρο, θέατρο για παιδιά, μουσική, χορό και ποίηση) που αποτελούν η κάθε μία από αυτές, ένα αυτόνομο καλλιτεχνικό γεγονός, αφού πρόκειται για ποιοτικές παραγωγές με μεγάλους καλλιτέχνες, ερμηνευτές και δημιουργούς της σύγχρονης αλλά και της κλασικής καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Διεθνές Φεστιβάλ Χορού Αθήνας

Ο Πολιτισμικός Οργανισμός του Δήμου Αθηναίων διοργανώνει, από το 2002 και κάθε χρόνο, το Διεθνές Φεστιβάλ Χορού Αθήνας στους χώρους της "Τεχνόπολις" στο Γκάζι, προσφέροντας ένα ενδιαφέρον πρόγραμμα παραστάσεων, εκθέσεων φωτογραφίας, αλλά και σεμιναρίων χορού, το οποίο συνθέτουν σημαντικοί χορογράφοι και αξιόλογα καλλιτεχνικά σχήματα από την Ελλάδα και το εξωτερικό, περισσότερα από τα οποία επισκέπτονται για πρώτη φορά την Ελλάδα.

Μπιενάλε της Αθήνας

Πρόκειται για περιοδική ανά διετία έκθεση σύγχρονης τέχνης, με στόχο αφενός να συμβάλλει στην ανάπτυξη της καλλιτεχνικής παραγωγής της Αθήνας αφετέρου να δημιουργήσει ένα πόλο έλξης του διεθνούς καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος.

Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Τζαζ

Κάθε χρόνο οργανώνεται στην "Τεχνόπολις" του Δήμου Αθηναίων το Φεστιβάλ Τζαζ, θεσμός που αποτελεί πλέον μια από τις πιο σημαντικές στιγμές της καλλιτεχνικής συνεργασίας των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άλλες Πολιτιστικές Εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα κάθε χρόνο στην πόλη είναι οι εξής:

- Ελληνο-βουλγαρικός Σύλλογος – Μουσικοχορευτικές εκδηλώσεις
- Εκδηλώσεις για την ενημέρωση γύρω από τον καρκίνο του μαστού
- 'Εκθεση Φωτογραφίας και Μουσικής (Ακαδημία LEICA Δημιουργικής Φωτογραφίας)
- Εθνική Φοιτητική Ένωση Κυπρίων (ΕΦΕΚ)
- Εκδηλώσεις για την ενημέρωση γύρω από το AIDS

Τέλος, πέραν των χώρων πολιτισμού που υφίστανται υπό την αιγίδα – δραστηριοποίηση του Δήμου Αθηναίων, λειτουργεί πληθώρα πολιτιστικών χώρων με ιδιωτική πρωτοβουλία εντός των ορίων του Δήμου. Οι χώροι αυτοί διακρίνονται σε:

- 4 Μουσεία
- 96 Θέατρα
- 32 Κινηματογράφους
- 65 Εκθεσιακούς Χώρους

1.3.7 Αθλητικές υποδομές και δραστηριότητες της περιοχής του Δήμου Αθηναίων

Ο φορέας μέσω του οποίου ο Δήμος Αθηναίων υλοποιεί το αθλητικό του πρόγραμμα είναι ο **Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης** (Ο.Ν.Α.). Οι δραστηριότητες του Ο.Ν.Α. ξεκινούν από την κατασκευή και τη διαχείριση αθλητικών χώρων –ανοιχτών και κλειστών– και φτάνουν ως τη λειτουργία των παιδικών χαρών του Δήμου.

Ο Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης έχει στόχο την προαγωγή της άθλησης και την ευαισθητοποίηση όλων των πολιτών και της νεολαίας σε κοινωνικά και πολιτιστικά θέματα. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από μεγάλο αριθμό προγραμμάτων, αθλητικού, πολιτιστικού και κοινωνικού περιεχομένου, τη συνεχή αναβάθμιση των αθλητικών του εγκαταστάσεων και τη δημιουργία νέων.

Ο Ο.Ν.Α. προσφέρει αθλητισμό για όλους τους δημότες, συμπεριλαμβανομένων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Αθλητικά κέντρα με γήπεδα μπάσκετ, βόλεϊ, τένις, ποδοσφαίρου, κλειστές αίθουσες γυμναστικής με προγράμματα αεροβίωσης, μυϊκής ενδυνάμωσης, ενόργανης γυμναστικής, ελεύθερης γυμναστικής, κολυμβητήρια,

καθώς και κλειστά γήπεδα μπάσκετ, βόλεϊ, χάντμπολ, που στεγάζουν όλους τους οργανωμένους ερασιτεχνικούς συλλόγους της Αθήνας.

Παράλληλα διοργανώνει τον Γύρο της Αθήνας, τα Αθηναϊκά Κύπελλα με αγώνες μεταξύ σχολείων Δημοτικών, Γυμνασίων, Λυκείων, για αγόρια-κορίτσια, προγράμματα γνωριμίας με αθλήματα (Μπάσκετ, Βόλεϊ, Ποδόσφαιρο, Τζούντο, Τοξοβολία, Ξιφασκία, Τένις, Πυγμαχία, Ελληνορωμαϊκή Πάλη, Ρυθμική και Ενόργανη Γυμναστική). Ακόμη, ο Ο.Ν.Α. συμμετέχει και στηρίζει όλα τα μεγάλα αθλητικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα στην Αθήνα.

Αθλητικές Εγκαταστάσεις

Ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει ένα ευρύτατο δίκτυο αθλητικών εγκαταστάσεων που προορίζονται για τη σωματική άσκηση και ψυχαγωγία των μικρών και των μεγάλων κατοίκων της πόλης. Οι εγκαταστάσεις συνίστανται σε:

- Γυμναστήρια
- Ανοικτά γήπεδα
- Κλειστά γήπεδα
- Κολυμβητήρια

Ειδικά διαμορφωμένοι ανοιχτοί και κλειστοί χώροι με γήπεδα αθλοπαιδιών βρίσκονται στη διάθεση των δημοτών της Αθήνας, αλλά και σωματείων, αθλητικών ενώσεων και ομοσπονδιών, ενώ χρησιμοποιούνται και ως έδρες αγώνων για διάφορα πρωταθλήματα, μεταξύ των οποίων και εργασιακά.

Σημειώνεται ότι στα γήπεδα ποδοσφαίρου έχει τοποθετηθεί σύγχρονος χλοροτάπητας τρίτης γενιάς κατασκευασμένος σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές και την έγκριση της FIFA.

Στη συνέχεια γίνεται μια συνοπτική ανάλυση των δημοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων αναφορικά με τον τύπο εγκατάστασης καθώς και τη χωρική τους κατανομή ανά Δημοτικό Διαμέρισμα.

Γυμναστήρια

Ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει συνολικά 16 Γυμναστήρια που κατανέμονται ως εξής ανά ΔΔ:

Πίνακας 49: Γυμναστήρια του Δήμου Αθηναίων

A/A	Δ.Δ.	ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ
1	1°	ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΩΝ	ΣΙΝΑ & ΑΡΑΧΩΒΗΣ	ΝΕΑΠΟΛΗ
2	1°	ΜΙΤΣΙ	ΒΕΙΚΟΥ 62	ΚΟΥΚΑΚΙ
3	2°	ΠΡΕΚΑ	ΦΙΛΟΛΑΟΥ176	ΑΓΙΟΣ ΑΡΤΕΜΙΟΣ (ΠΑΓΚΡΑΤΙ)
4	2°	ΜΙΝΩΟΣ	ΜΙΝΩΟΣ 3	ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
5	2°	ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ	ΦΟΡΜΙΩΝΟΣ 12	ΠΑΓΚΡΑΤΙ
6	3°	ΑΛΟΠΗΣ	ΑΛΟΠΗΣ 40	ΚΑΤΩ ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ
7	4°	ΣΕΠΙΟΛΙΩΝ	ΛΑΜΠΟΒΟΥ 4	ΣΕΠΟΛΙΑ
8	4°	ΛΕΝΟΡΜΑΝ	ΛΕΝΟΡΜΑΝ 75	ΛΕΝΟΡΜΑΝ
9	4°	ΚΑΤΩ ΠΑΤΗΣΙΩΝ	ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ & ΣΤΡΑΤ.ΚΑΛΛΑΡΗ	ΚΑΤΩ ΠΑΤΗΣΙΑ
10	5°	ΓΚΡΑΒΑΣ	ΤΑΥΓΕΤΟΥ 60	ΑΝΩ ΠΑΤΗΣΙΑ
11	5°	ΑΓΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ	ΑΝΑΒΡΥΤΗΣ 5	ΑΓΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ (ΠΑΤΗΣΙΑ)
12	6°	ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ	ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ 18	ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ
13	6°	ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	ΛΙΟΣΙΩΝ 114	ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
14	6°	ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΥΨΕΛΗΣ	ΚΑΛΟΓΕΡΑ 18	ΚΥΨΕΛΗ
15	7°	Ν.ΦΙΛΟΘΕΗΣ	ΧΑΤΖΗ & ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΚΗ	ΝΕΑ ΦΙΛΟΘΕΗ
16	7°	ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ	ΛΕΩΦ.ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ 152	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ

Οι αιθουσες γυμναστικής διαθέτουν όργανα τελευταίας τεχνολογίας και προσφέρουν στον αθλούμενο δημότη ό,τι μπορεί να ζητήσει από ένα σύγχρονο γυμναστήριο.

Εκτός από τα προγράμματα γυμναστικής, σε επιλεγμένα κέντρα του Ο.Ν.Α. διδάσκονται διάφορα αθλήματα, όπως αεροβίωση, step, μυϊκή ενδυνάμωση (βάρη), pilates κ.α. καθώς και ελληνικοί παραδοσιακοί χοροί.

Ανακαινισμένες Αθλητικές εγκαταστάσεις περιοχή Σεράφειο

Ανοιχτά Γήπεδα

Ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει 61 αθλητικά κέντρα τα οποία διαθέτουν συνολικά 113 Ανοικτά Γήπεδα, 80 γήπεδα μπάσκετ, 3 ποδοσφαίρου, 6 γήπεδα ποδοσφαίρου 5x5, 4 γήπεδα τένις, 16 βόλεϊ, 3 handball και 1 στίβου που κατανέμονται ως εξής ανά Δ.Δ.:

Πίνακας 50: Ανοιχτά Γήπεδα του Δήμου Αθηναίων

A/A	Δ.Δ.	ΑΡΙΘΜ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
1	1°	108	ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΟΥ	ΚΟΥΚΑΚΙ	1 ΒΟΛΕΥ 1 ΜΠΑΣΚΕΤ
2	1°	111	ΟΥΜΠΛΙΑΝΗΣ & ΔΙΟΧΑΡΟΥΣ	ΚΑΡΑΒΕΛ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΒΟΛΕΥ
3	1°	112	ΣΙΝΑ & ΑΡΑΧΩΒΗΣ	ΝΕΑΠΟΛΗ	1 ΒΟΛΕΥ 1 ΜΠΑΣΚΕΤ
4	1°	116	ΣΑΜΟΥ & ΗΠΕΙΡΟΥ ΣΑΜΟΥ & Ν.ΜΕΤΑΞΑ	ΣΤΑΘΜΟΣ ΛΑΡΙΣΗΣ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΜΠΑΣΚΕΤ
5	1°	117	ΛΟΦΟΣ ΣΤΡΕΦΗ	ΕΞΑΡΧΕΙΑ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
6	1°	118	ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ & ΚΡΟΥΖΟΒΟΥ	ΧΙΛΤΟΝ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
7	2°	213	ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΛΥΤΑ	ΓΟΥΒΑ	2 ΜΠΑΣΚΕΤ
8	2°	214	ΠΥΘΕΟΥ & ΑΓΚΥΛΗΣ	ΚΥΝΟΣΑΡΓΟΥΣ ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΒΟΛΕΥ
9	2°	215	ΠΥΘΕΟΥ & ΓΕΩΜΕΤΡΟΥ	Λ.ΛΑΜΠΡΑΚΗ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
10	2°	223	ΔΑΜΑΡΕΩΣ & ΑΛΚΕΤΟΥ	ΠΑΓΚΡΑΤΙ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΜΠΑΣΚΕΤΑ
11	2°	226	ΕΥΤΥΧΙΔΟΥ & ΣΠ.ΜΕΡΚΟΥΡΗ	ΠΑΓΚΡΑΤΙ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
12	2°	227	ΛΟΓΓΙΝΟΥ & ΜΠΑΛΑΝΟΥ	ΜΕΤΣ (ΑΛΣΟΣ ΛΟΓΓΙΝΟΥ)	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
13	2°	230	ΚΙΝΙΣΚΑΣ 29	ΜΕΤΣ (ΑΛΣΟΣ ΛΟΓΓΙΝΟΥ)	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
14	2°	239	ΣΑΡΚΟΥΔΙΝΟΥ & ΜΟΥΡΕΥ	ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	2 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 XANT-ΜΠΟΛ
15	2°	260	ΧΕΛΝΤΡΑΙΧ 15	ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΒΟΛΕΥ 1 5X5
	3°	324	ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΕΧΕΛΙΔΩΝ	ΡΟΥΦ	1 ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ
17	3°	340	ΟΘΡΥΟΣ & ΤΡΩΩΝ	ΛΟΦΟΣ ΚΟΙΛΗΣ (Α.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ)	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
18	3°	343	ΤΡΩΩΝ & ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ	ΘΗΣΕΙΟ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΒΟΛΕΥ
19	3°	344	ΚΥΜΑΙΩΝ & ΔΗΜΟΦΩΝΤΟΣ	ΚΟΝΙΣΤΡΑ (ΑΝΩ ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ)	2 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΒΟΛΕΥ
20	3°	346	ΑΣΩΜΑΤΩΝ & ΑΠ.ΠΑΥΛΟΥ	ΘΗΣΕΙΟ	1 5X5
21	4°	401	ΛΕΝΟΡΜΑΝ & ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ	ΚΟΛΩΝΟΣ	2 ΜΠΑΣΚΕΤ
22	4°	402	ΛΕΝΟΡΜΑΝ & ΚΑΔΜΟΥ	ΚΟΛΩΝΟΣ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΒΟΛΕΥ
23	4°	403	ΤΙΜΑΙΟΥ & ΠΥΛΟΥ	ΑΚ.ΠΛΑΤΩΝΟΣ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 MINI ΒΟΛΕΥ

Α/Α	Δ.Δ.	ΑΡΙΘΜ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
24	4°	404	ΔΡΑΚΟΝΤΟΣ	ΑΚ.ΠΛΑΤΩΝΟΣ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΒΟΗΘΗΤΙΚΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ
25	4°	405	ΑΥΛΩΝΟΣ - ΤΡΕΙΣ ΓΕΦΥΡΕΣ	ΣΕΠΟΛΙΑ	1 5X5
26	4°	406	ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ & ΣΙΩΚΟΥ	ΑΤΛΑΣ ΣΕΠΟΛΙΑ	3 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΒΟΛΛΕΥ 1 ΧΑΝΤ-ΜΠΟΛ
27	4°	407	ΜΑΝΙΤΑΚΗ & ΛΥΚΟΥΔΗ	ΣΕΠΟΛΙΑ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
28	4°	408	ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ & ΓΙΑΝΝΑΡΗ	ΚΑΤΩ ΠΑΤΗΣΙΑ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
29	4°	410	ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ & ΜΑΝΙΤΑΚΗ	ΣΕΠΟΛΙΑ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 MINI ΜΠΑΣΚΕΤ
30	4°	419	ΣΩΖΟΠΟΛΕΩΣ & ΛΙΟΣΙΩΝ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
31	5°	509	ΑΛ.ΠΡΟΜΠΟΝΑ	ΡΙΖΟΥΠΟΛΗ	2 ΜΠΑΣΚΕΤ
32	5°	515	ΣΥΑΡΚΟΥΣΩΝ & ΑΝΔΡΙΤΣΑΙΝΗΣ	ΡΙΖΟΥΠΟΛΗ	2 ΜΠΑΣΚΕΤ
33	5°	517	ΚΑΒΑΦΗ & ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ	ΠΟΔΟΝΥΦΤΗΣ (ΚΑΤΩ ΠΑΤΗΣΙΑ)	2 ΜΠΑΣΚΕΤ
34	5°	518	ΜΗΤΣΑΚΗ & ΠΟΠΥΛΑ	ΑΝΩ ΠΑΤΗΣΙΑ	2 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΤΕΝΝΙΣ
35	5°	519	ΠΑΣΣΩΒ 10	ΓΚΡΑΒΑ (ΑΝΩ ΠΑΤΗΣΙΑ)	3 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΒΟΛΛΕΥ 1 ΣΤΙΒΟΣ
36	5°	525	ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ & ΘΥΣΣΟΥ	ΡΙΖΟΥΠΟΛΗ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 MINI ΒΟΛΛΕΥ
37	5°	527	ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ & ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ	ΚΑΤΩ ΠΑΤΗΣΙΑ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
38	5°		ΕΡΜΩΝΑΣΗΣ & ΠΥΤΙΟΥΚΟΣ	ΘΕΡΜΙΔΑ	1 5X5
39	5°	528	ΣΑΒΑΓΗΝΩΝ & ΔΙΟΠΟΛΕΩΣ	ΡΙΖΟΥΠΟΛΗ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
40	5°	536	ΤΕΩ & ΑΜΥΚΛΩΝ	ΑΓΙΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ (ΛΑΜΠΡΙΝΗ)	2 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΧΑΝΤ-ΜΠΟΛ
41	5°	537	ΑΙΓΑΙΑΝΟΥ & ΣΙΦΝΟΥ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΙΑΤΣΟΥ (ΠΑΤΗΣΙΑ)	2 ΜΠΑΣΚΕΤ
42	5°	538	ΠΑΝΔΙΩΝΟΣ & ΣΑΡΩΝΟΣ	ΠΑΤΗΣΙΑ	2 ΜΠΑΣΚΕΤ
43	5°	539	ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ & Λ.ΙΩΝΙΑΣ	ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΡΙΟΥΡΓΙΑΣ (ΑΝΩ ΠΑΤΗΣΙΑ)	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
44	6°	602	ΑΝΤΙΟΠΗΣ & ΑΡΚΕΣΙΝΗΣ	ΑΝΩ ΚΥΨΕΛΗ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΜΠΑΣΚΕΤΑ
45	6°	604	ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ 18	ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΒΟΛΛΕΥ
46	6°	605	ΛΙΑΚΑΤΑΙΩΝ & ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ	ΕΥΕΛΠΙΔΩΝ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
47	6°	620	ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ & ΜΑΤΣΗ	ΑΝΩ ΚΥΨΕΛΗ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
48	6°	642	ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ & ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ	ΛΟΦΟΣ ΓΙΑΛΟΥΡΟΥ (ΠΟΛΥΓΩΝΟ)	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
	6°	643	ΜΕΓΙΣΤΗΣ-ΚΥΘΗΡΩΝ & ΑΝΑΦΗΣ	ΑΛΕΠΟΤΡΥΠΑ (Α.ΚΥΨΕΛΗ)	1 ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ
50	7°	707	Δ.ΠΛΑΚΕΝΤΙΑΣ & ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	2 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΒΟΛΛΕΥ

A/A	Δ.Δ.	ΑΡΙΘΜ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
51	7°	731	ΤΣΟΧΑ & ΜΕΛΑ	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	3 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΒΟΛΛΕΥ
52	7°	733	ΒΛΑΧΑΚΗ & ΚΑΡΑΘΕΟΔΩΡΗ	ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΩΝ	1 5X5
53	7°	734	ΒΛΑΧΟΥ & ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ	ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΩΝ	3 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 ΒΟΛΛΕΥ
54	7°	735	ΑΣΤΡΑΠΟΓΙΑΝΝΟΥ & ΝΙΚΗΤΑ	ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ (ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ)	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
55	7°	737	ΜΗΛΕΩΝ & ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	2 ΜΠΑΣΚΕΤ
56	7°	738	Λ.ΡΙΑΝΚΟΥΡ & ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΥ	ΠΛ.ΣΟΦΙΑΣ ΒΕΜΠΙΟ (ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ)	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
57	7°	741	ΚΑΛΒΟΥ & ΔΕΓΛΕΡΗ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ (ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ)	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
58	7°	744	ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΑΛΟΥΜΠΙΩΤΗ	ΠΟΛΥΓΩΝΟ	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
59	7°	745	ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΡΗΜΝΙΤΣΗΣ	ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΩΝ	2 ΤΕΝΝΙΣ
60	7°	746	ΛΑΜΒΑ	ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ (ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ)	1 ΜΠΑΣΚΕΤ
61	7°	747	Γ.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ & ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ	ΓΟΥΔΗ	1 ΤΕΝΝΙΣ 2 ΜΠΑΣΚΕΤ 1 5X5

Κλειστά Γήπεδα

Οι κλειστές αθλητικές εγκαταστάσεις που διαθέτει ο Δήμος Αθηναίων είναι 5 και έχουν ως εξής:

Πίνακας 51: Κλειστά Γήπεδα του Δήμου Αθηναίων

A/A	Δ.Δ.	ΚΛΕΙΣΤΑ ΓΗΠΕΔΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
1	1°	ΣΤΡΕΦΗ	ΠΟΥΛΧΕΡΙΑΣ 11	ΕΞΑΡΧΕΙΑ	1 ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ-ΒΟΛΛΕΥ
2	2°	ΜΕΤΣ(Π.ΓΚΑΣΓΚΑΣ)	ΜΑΡΚΟΥ ΜΟΥΣΟΥΡΟΥ 70	ΜΕΤΣ	2 ΓΗΠΕΔΑ ΜΠΑΣΚΕΤ-ΒΟΛΛΕΥ-ΧΑΝΤ-ΜΠΟΛ
3	3°	ΡΟΥΦ	ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΕΧΕΛΙΔΩΝ	ΡΟΥΦ	1 ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ-ΒΟΛΛΕΥ
4	5°	ΓΚΡΑΒΑ (Α.ΤΡΙΤΣΗΣ)	ΠΑΣΣΩΒ 10	ΑΝΩ ΠΑΤΗΣΙΑ	1 ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ-ΒΟΛΛΕΥ
5	7°	ΓΟΥΔΗ	Γ.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ & ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ	ΓΟΥΔΗ	1 ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ-ΒΟΛΛΕΥ

Κολυμβητήρια

Ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει συνολικά 3 Κολυμβητήρια, τα εξής:

A/A	Δ.Δ.	ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΡΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	ΠΕΡΙΟΧΗ
1	4°	ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥΣ	ΛΕΑΝΔΡΟΥ & ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ	ΚΟΛΩΝΟΣ
2	5°	ΓΚΡΑΒΑΣ	ΠΑΣΣΩΒ 10	ΑΝΩ ΠΑΤΗΣΙΑ
3	7°	ΓΟΥΔΗ	ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ & Γ.ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ	ΓΟΥΔΗ

Παιδικές χαρές

Ο Δήμος διαθέτει συνολικά 144 παιδικές χαρές, οι οποίες βρίσκονται υπό την επίβλεψη του Οργανισμού Νεολαίας & Άθλησης, που κατανέμονται ως εξής ανά Δ.Δ.:

Δ.Δ.	ΠΛΗΘΟΣ	ΑΝΑΔΙΑΜΟΡΦΩΜΕΝΕΣ
1°	12	6
2°	19	10
3°	15	5
4°	23	8
5°	28	9
6°	19	6
7°	28	12
Σύνολο	144	56

Οι νέες αναδιαμορφωμένες, σύγχρονες και ασφαλείς παιδικές χαρές τηρούν τις διεθνείς προδιαγραφές ασφαλείας και διαθέτουν την απαραίτητη πιστοποίηση από τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ). Σύμφωνα με τις προδιαγραφές αυτές, στις παιδικές χαρές τοποθετήθηκαν σύγχρονα όργανα από κατάλληλα υλικά, ειδικά μελετημένα ώστε να ελαχιστοποιούνται τα παιδικά ατυχήματα.

Σχετικά με τη χωρική κατανομή των αθλητικών εγκαταστάσεων, παρατηρείται η συγκέντρωσή τους στο 5^ο και το 7^ο Διαμέρισμα, ενώ αντίθετα περιορισμένος αριθμός εγκαταστάσεων καταγράφεται τόσο στο 6^ο Διαμέρισμα (που συγκεντρώνει σημαντικό τμήμα των κατοίκων του Δήμου), όσο στο 3^ο και το 1^ο Διαμέρισμα.

Δ.Δ.	ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΑ	ΑΝΟΙΚΤΑ ΓΗΠΕΔΑ	ΚΛΕΙΣΤΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΡΙΑ	ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΧΑΡΕΣ
1ο	2	10	1		12
2ο	3	16	1		19
3ο	1	8	1		15
4ο	3	19		1	23
5ο	2	27	1	1	28
6ο	3	8			19
7ο	2	25	1	1	28
Σύνολο	16	113	5	3	144

Βεβαίως πέραν των αθλητικών εγκαταστάσεων που τελούν υπό την αιγίδα του Ο.Ν.Α. του Δήμου Αθηναίων, λειτουργούν και αθλητικές εγκαταστάσεις υπό την αιγίδα άλλων φορέων αθλητισμού όπως σύλλογων και του δημοσίου:

Α.Α.	Δ.Δ.	ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	ΠΕΡΙΟΧΗ
1	1	Κολυμβητήριο Ιλισσίων	Πανεπιστημιούπολη
2	1	Πανελλήνιου	Πεδίον Άρεως
3	2	Εθνικού	Zάππειο
4	2	Κολυμβητήριο	Zάππειο
5	2	Ομίλου Αντισφαίρισης Αθηνών	Zάππειο
6	2	Στάδιο	Αθήνα

A.A.	Δ.Δ.	ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ	ΠΕΡΙΟΧΗ
7	2	Φωκιανού	Ζάππειο
8	3	Κολυμβητήριο Σεράφειο	Ρουφ
9	5	Απόλλωνος	Ριζούπολη
10	5	Σπόρτιγκ (κλειστό)	Κλωναρίδου
11	7	Γουδή - Αθλητικό κέντρο	
12	7	Νικολαΐδη Απ. - Παναθηναϊκού	Αμπελόκηποι

Αθλητικές Εκδηλώσεις

Η Αθήνα είναι μια σύγχρονη ευρωπαϊκή πόλη, στην οποία καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου λαμβάνουν χώρα ποικίλες αθλητικές εκδηλώσεις.

Γύρος της Αθήνας

Χιλιάδες πολίτες όλων των ηλικιών συμμετέχουν κάθε χρόνο στον Γύρο της Αθήνας, τη μεγαλύτερη αθλητική οργάνωση του Δήμου Αθηναίων, στον Ποδηλατικό Γύρο, τον δεύτερο ετήσιο κορυφαίο θεσμό της πόλης, αλλά και στον Κλασικό Μαραθώνιο (ΣΕΓΑΣ). Η Αθήνα επίσης, ανέλαβε να διοργανώσει τους Διεθνείς Παιδικούς Αγώνες, οι οποίοι θα διεξαχθούν το 2009 και περιγράφονται στη συνέχεια.

Ο Γύρος της Αθήνας η μεγαλύτερη αθλητική εκδήλωση του Δήμου Αθηναίων, η οποία διοργανώνεται τα τελευταία 24 χρόνια με τη συμμετοχή και συμπαράσταση πολλών φορέων του Δήμου και της πολιτείας και συναντά πρωτοφανή ανταπόκριση προσελκύοντας κάθε χρόνο χιλιάδες πολίτες όλων των ηλικιών. Μικροί και μεγάλοι, άτομα με αναπηρίες, αλλά και δημότες από άλλους Δήμους, πλημμυρίζουν τους δρόμους της Αθήνας. Ο αγώνας δρόμου συνοδεύεται από πολλές εκπλήξεις και καλλιτεχνικά δρώμενα. Μουσικά σύνολα, ροκ συγκροτήματα, μικροί θίασοι, αμέτρητα events και παιχνίδια, δημιουργούν μια μοναδική εικόνα. Ο Γύρος της Αθήνας περιλαμβάνει 3 διαδρομές: τη μεγάλη των 8χλμ, τη μικρή των 3,5χλμ και των 700 μέτρων για τα Άτομα με Αναπηρία (ΑμεΑ).

Ο Ποδηλατικός Γύρος

Ο Ποδηλατικός Γύρος αποτελεί το δεύτερο ετήσιο κορυφαίο θεσμό της πόλης ο οποίος διοργανώθηκε για πρώτη φορά το 1987. Από τότε, χιλιάδες κάτοικοι της πρωτεύουσας (υπάρχουν και διεθνείς συμμετοχές), όλων των ηλικιών, συμμετέχουν ενάντια στο άγχος, προβάλλοντας, παράλληλα, το ποδήλατο ως το ιδανικό μεταφορικό μέσο για τις ατμοσφαιρικά μολυσμένες πόλεις του πλανήτη.

Αθλοπαιδιές

Οι "Αθλοπαιδιές" είναι ένα πρόγραμμα γνωριμίας των μαθητών των δημοτικών σχολείων της Αθήνας με τα Ολυμπιακά Αθλήματα. Κάθε χρόνο περισσότερα από 14.000 παιδιά (ηλικίας από 9 έως 12 ετών) συμμετέχουν στον θεωρητικό κύκλο του προγράμματος και περισσότερα από 7.200 παιδιά είναι ενεργά στον πρακτικό κύκλο (13 Ολυμπιακά Αθλήματα).

"Τουρνουά 3 on 3"

Δυναμική συμμετοχή έχει η διοργάνωση του ετήσιου αθλητικού τουρνουά καλαθοσφαίρισης "3 on 3", την οποία ο Ο.Ν.Α. συνδιοργανώνει με την Ελληνική Ομοσπονδία Καλαθοσφαίρισης. Στο τουρνουά συμμετέχουν ομάδες σωματείων, σχολείων καθώς και ομάδες ανεξάρτητων παικτών τεσσάρων ατόμων που αποτελούνται από αγόρια ή κορίτσια από εννέα έως δώδεκα ετών.

"Τουρνουά Μίνι Βόλεϊ"

Ο Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης του Δήμου Αθηναίων σε συνεργασία με την 'Ενωση Σωματείων Πετοσφαίρισης Αθηνών και Ανατολικής Αττικής, (ΕΣΠΑΑΑ) πραγματοποιεί κάθε χρόνο το Τουρνουά Μίνι Βόλεϊ, στοχεύοντας να γνωρίσει στα παιδιά των σχολείων της Αθήνας τα μυστικά του αθλήματος. Στο τουρνουά συμμετέχουν σωματεία που ανήκουν στην 'Ενωση Πετοσφαίρισης και τα δημοτικά σχολεία και των 7 Διαμερισμάτων του Δήμου Αθηναίων. Στην αθλητική αυτή εκδήλωση λαμβάνουν μέρος αγόρια και κορίτσια, ηλικίας από εννέα έως δώδεκα ετών.

Διεθνείς Παιδικοί Αγώνες

Η Αθήνα ανέλαβε να διοργανώσει τους Διεθνείς Παιδικούς Αγώνες (International Children's Games) του 2009, έπειτα από ομόφωνη απόφαση της Διεθνούς Εκτελεστικής Επιτροπής, το περασμένο καλοκαίρι στην Μπανγκόκ της Ταϊλάνδης, στους οποίους ο Ο.Ν.Α. συμμετέχει από το 2004. Η διοργάνωση πραγματοποιείται – κάθε καλοκαίρι – σε μεγαλουπόλεις με τη συμμετοχή παιδικών ομάδων από πολλές χώρες του κόσμου. Η ελληνική ομάδα έχει πετύχει σπουδαίες διακρίσεις στα αθλήματα της διοργάνωσης η οποία τελεί υπό την αιγίδα του προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας Κάρολου Παπούλια, της Ε.Ο.Ε. και τυγχάνει της πλήρους στήριξης όλων των υπουργείων και των φορέων του αθλητισμού και της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς.

1.4 Τοπική οικονομία και απασχόληση

1.4.1 Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Αστικών Κέντρων και η Θέση της Αθήνας

1.4.1.1 Ευρωπαϊκές Μητροπόλεις στο παγκόσμιο οικονομικό σύστημα

Η παγκοσμιούπολη ή οικουμενόπολη (world city) αποτελεί την κοινωνική και χωρική έκφραση της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας. Δηλαδή, τη χωρική συγκέντρωση δραστηριοτήτων ελέγχου σε παγκόσμια κλίμακα, όπως τα κεντρικά γραφεία και τη διοίκηση των πολυεθνικών επιχειρήσεων, τις χρηματαγορές, μεγάλους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς, κέντρα επικοινωνιών και μια πλήρη σειρά ανεπτυγμένων υπηρεσιών όπως νομικών συμβούλων, λογιστικών και μεσιτικών γραφείων, εταιρειών διαφήμισης και μάρκετινγκ⁹.

Τέσσερα είναι τα βασικά χαρακτηριστικά που προσδιορίζουν εάν μια μητρόπολη είναι δυνατόν να χαρακτηρισθεί ως παγκοσμιούπολη. Πρώτον, η χωρική συγκέντρωση των αρχηγείων των πολυεθνικών επιχειρήσεων και ισχυρών χρηματοδοτικών οργανισμών. Αυτή η συνύπαρξη διεθνών διοικητικών και χρηματοδοτικών κέντρων δημιουργεί σημαντικές οικονομίες κλίμακας και ενισχύει την ανταγωνιστικότητα των παγκοσμιουπόλεων.

Δεύτερον, η ύπαρξη μεγάλου αριθμού και ποικιλίας υποστηρικτικών υπηρεσιών προς τα διοικητικά και χρηματιστηριακά κέντρα. Με δεδομένο ότι, οι μεγάλες επιχειρήσεις τείνουν να εξωτερικεύουν σημαντικά τμήματα των υπηρεσιών που χρειάζονται, η ύπαρξη μεγάλου αριθμού προηγμένων παραγωγικών υπηρεσιών (advanced producer services), δηλαδή εταιρειών που παρέχουν νομικές, ή τεχνικές υπηρεσίες, λογιστικών ή διαφημιστικών γραφείων, αποτελούν απαραίτητο συμπλήρωμα της βασικής συγκέντρωσης των διεθνών διοικητικών και χρηματοδοτικών κέντρων.

Το τρίτο χαρακτηριστικό των παγκοσμιουπόλεων είναι η ύπαρξη σημαντικών υποδομών. Σε αυτές περιλαμβάνονται υψηλές συγκεντρώσεις πολυώροφων μοντέρνων κτιρίων για χρήση γραφείων, εφοδιασμένα με σύγχρονες τεχνολογίες και υποδομές, καθώς και ιδιαίτερη αρχιτεκτονική ποιότητα και κύρος. Οι υποδομές αυτές είτε καταλαμβάνουν τον κεντρικό πυρήνα της πόλης, είτε αναπτύσσονται στο πλαίσιο μεγάλων επενδυτικών σχεδίων σε περιοχές που αλλάζουν χρήση γης (Canary Wharf στο Λονδίνο, ή Defence στο Παρίσι). Απαραίτητο συμπλήρωμα αυτών των συγκεντρώσεων είναι η υψηλή προσπελασιμότητα, που θα πρέπει να προσφέρουν

⁹ Shachar (1996)

τόσο στους εργαζόμενους όσο και στους (συνήθως) διεθνείς πελάτες των επιχειρήσεων, γεγονός που αναδεικνύει τη σημασία των σύγχρονων διεθνών αεροδρομίων με τον μέγιστο δυνατό αριθμό προορισμών και τη μέγιστη δυνατή πυκνότητα πτήσεων.

Το τελευταίο σημαντικό στοιχείο είναι η ύπαρξη ποιοτικών χαρακτηριστικών που συνδέονται με την πολιτιστική κληρονομιά, τον πολιτισμό, τον ελεύθερο χρόνο και τη διασκέδαση, δηλαδή ένα περιβάλλον πλούσιο σε κοινωνική και πολιτιστική υποδομή. Τα σημαντικότερα στοιχεία αυτής της υποδομής είναι εκπαιδευτικά ιδρύματα υψηλής διεθνούς φήμης, χώροι συνεδρίων και συναντήσεων, μουσεία, όπερες, θέατρα, γκαλερί, κ.λπ.

Συνεπώς, ο όρος παγκοσμιούπολη προσδιορίζει μεγάλη αστική συγκέντρωση η οποία περιλαμβάνει χρηματοοικονομικό και διοικητικό κέντρο παγκόσμιας εμβέλειας, με υψηλή συγκέντρωση προηγμένων παραγωγικών υπηρεσιών και εξαιρετικά πλούσια τεχνική και κοινωνική υποδομή.

Οι περισσότερες διαθέσιμες μελέτες κατατάσσουν ως παγκοσμιούπολεις τη Ν. Υόρκη, το Τόκιο και το Λονδίνο. Οι δύο πρώτες πόλεις είναι διοικητικά και χρηματοοικονομικά κέντρα των δύο ισχυρότερων οικονομιών του κόσμου. Συνεπώς, ο παγκόσμιος ρόλος τους αντανακλά τον εθνικό τους ρόλο και η διεθνοποίηση τους είναι το προϊόν της παγκόσμιας εμβέλειας των εθνικών τους οικονομιών, που εκφράζεται με τις εμπορικές τους σχέσεις, τις ξένες επενδύσεις και τις χρηματοοικονομικές ανταλλαγές. Το Λονδίνο, από την άλλη πλευρά, αποτελεί μια εξαιρετική περίπτωση καθώς κατέχει status παγκοσμιούπολης, χωρίς να στηρίζεται σε μια ισχυρή εθνική οικονομία¹⁰.

Κατά τη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας μια σειρά μελέτες έχουν ασχοληθεί με την κατάταξη των μεγάλων Ευρωπαϊκών πόλεων σε μια ιεραρχική κλίμακα, ανάλογα με τον δυναμισμό τους, τα διαρθρωτικά τους χαρακτηριστικά, την ποιότητα των υποδομών και την διεθνή τους εμβέλεια.

Η πρώτη μελέτη¹¹ κατατάσσει τις πόλεις ανάλογα με την ένταση των προβλημάτων τα οποία αντιμετωπίζουν. Προξενεί εντύπωση ότι ανάμεσα σε αυτές με τα λιγότερα προβλήματα δεν συμπεριλαμβάνονται το Λονδίνο και το Παρίσι, γεγονός που επισημαίνει ότι ο έντονα διεθνής χαρακτήρας αυτών των δύο πόλεων (που βρίσκονται στην 35^η και 23^η θέση της κατάταξης αντίστοιχα) δεν εξασφαλίζει κατ' ανάγκη και υψηλά επίπεδα ευημερίας. Η δεύτερη μελέτη¹² κατατάσσει τις Ευρωπαϊκές

¹⁰ Shachar (1996)

¹¹ Cheshire κ.α. (1986), Cheshire και Hay (1989), Cheshire (1990)

¹² Brunet και DATAR (1989)

πόλεις με βάση μια σειρά αστικά χαρακτηριστικά που σχετίζονται με την οικονομική τους δραστηριότητα, τις υποδομές τους και τις πολιτιστικές τους δραστηριότητες. Η τρίτη μελέτη¹³ κατατάσσει τις Ευρωπαϊκές πόλεις με κριτήριο την προσέλκυση εγκατάστασης βιομηχανιών και δραστηριοτήτων υψηλής τεχνολογίας (hi-tech) και την ποιότητα των καινοτομικών δικτύων των μητροπόλεων. Τέλος, η τέταρτη μελέτη¹⁴ κατατάσσει τις πόλεις ανάλογα με την σχετική ισχύ τους ως κέντρα λήψης αποφάσεων, δηλαδή ως έδρες διεθνών οργανισμών, πολυεθνικών εταιρειών κ.λπ. Η σημαντικότερη διαφορά της με τις προηγούμενες είναι ότι μεταχειρίζεται τις τέσσερες μεγαλύτερες Ολλανδικές πόλεις σαν μια αστική μεγάπολη, τη Randstad.

Με βάση τις μελέτες αυτές προκύπτει ένα πρώτο επίπεδο Ευρωπαϊκών παγκοσμιουπόλεων που περιλαμβάνει το Λονδίνο και το Παρίσι, ένα δεύτερο επίπεδο Ευρωπαϊκών πόλεων με ιδιαίτερα έντονο διεθνή προσανατολισμό που περιλαμβάνει συνήθως τη Φρανκφούρτη, τη Randstad και το Μιλάνο και ένα τρίτο επίπεδο στο οποίο περιλαμβάνονται μια σειρά άλλων πόλεων όπως το Μόναχο, οι Βρυξέλλες και η Ρώμη¹⁵. Οι δύο Ευρωπαϊκές παγκοσμιουπόλεις, το Λονδίνο και το Παρίσι, πρόσφατα διαμόρφωσαν προσεκτικά επεξεργασμένες στρατηγικές για την ενίσχυση της θέσης τους ως παγκοσμιουπόλεις και του κύρους που απορρέει από αυτή. Αντίστοιχες κινήσεις γίνονται και στην Ολλανδία για την προβολή των τριών μεγάλων πόλεων, του Άμστερνταμ του Ρότερνταμ και της Χάγης ως πόλεων με διεθνές κύρος.

1.4.1.2 Οι Μεσογειακές μητροπόλεις

Οι αντιθέσεις κέντρου - περιφέρειας στην Ευρώπη είναι αρκετά έντονες. Η Αθήνα και η Λισσαβόνα, οι πόλεις στις δύο άκρες του Ευρωπαϊκού νότου είναι περιθωριοποιημένες, τόσο με την κλασική έννοια της γεωγραφίας και της προσπελασιμότητας, όσο και με την έννοια της συμμετοχής στη διαμόρφωση των Ευρωπαϊκών πολιτικών¹⁶. Κοινά σημεία των Μεσογειακών πόλεων στη μεταπολεμική περίοδο αποτελούν το ασταθές πολιτικό περιβάλλον, τα μεταναστευτικά ρεύματα προς τη βόρεια Ευρώπη και μια πρωτοφανής για τα Ευρωπαϊκά δεδομένα συνύπαρξη του άτυπου (informal) με τον σύγχρονο (modern) τομέα της οικονομίας.

¹³ Conti και Spriano (1990)

¹⁴ Palomaki (1991)

¹⁵ Shachar (1996)

¹⁶ Leontidou (1994)

Καταγράφοντας τις διαφορές και αντιθέσεις, του Μεσογειακού με τον Αγγλοσαξονικό χώρο, θα πρέπει να αναφέρουμε πρώτα την έντονη αστική κουλτούρα του πρώτου σε αντίθεση με την ιδεοποίηση της υπαίθρου και της φύσης στον δεύτερο. Αυτή η αντίθεση αντανακλάται στην αστική δομή. Από την μια πλευρά υπάρχουν οι συμπαγείς και πυκνοκατοικημένες πόλεις του Νότου, και από την άλλη οι πόλεις χαμηλής πυκνότητας του Βορρά με τα μεγάλα πάρκα και τα απομακρυσμένα προάστια. Ο κατακερματισμός της αστικής γης και ιδιοκτησίας είναι τόσο έντονος στον Νότο, που δεν επιτρέπει σημαντικής κλίμακας οργανωμένες παρεμβάσεις στην αγορά κατοικίας, έτσι ώστε η ανάπτυξη των πόλεων να στηρίζεται εξ ολοκλήρου στην ιδιωτική πρωτοβουλία των μικροϊδιοκτητών. Αυτό κατά κανόνα συνοδεύεται και από ένα ιδιαίτερα χαλαρό έλεγχο από το κράτος της διαθέσιμης γης στα όρια του αστικού ιστού, που επιτρέπει, αν δεν ενθαρρύνει, την αυθαίρετη δόμηση.

Μια δεύτερη σημαντική διαφορά φαίνεται να είναι το φαινόμενο ότι σε πολλές Μεσογειακές πόλεις, όπως το Μιλάνο, η Ρώμη, το Τορίνο, η Μαδρίτη, η Λισσαβόνα και η Αθήνα, σημαντικό ποσοστό από τα υψηλότερα εισοδηματικά στρώματα τείνουν να συγκεντρώνονται στο κέντρο, γεγονός που έρχεται σε αντίθεση με τα χωρικά πρότυπα των περισσότερων πόλεων του Βορρά που συμβαίνει ακριβώς το αντίστροφο.

Μια τρίτη σημαντική διαφορά μεταξύ των Βόρειων και των Νότιων Ευρωπαϊκών πόλεων είναι ότι στις πρώτες επικρατεί η λογική και πρακτική του χωρικού διαχωρισμού, τόσο των οικονομικών δραστηριοτήτων (zoning), όσο και των κοινωνικών τάξεων (social segregation), ενώ στις δεύτερες αυτοί οι διαχωρισμοί δεν είναι ιδιαίτερα σαφείς ή ορατοί. Θα έλεγε κανείς ότι στις Μεσογειακές πόλεις η εικόνα που επικρατεί θυμίζει μωσαϊκό, αφού η ανάμιξη των χρήσεων γης (κατοικία, βιομηχανία-βιοτεχνία, εμπόριο) και των κοινωνικών τάξεων (ιδίως των εργατικών και μεσαίων στρωμάτων) ενισχύεται από την παραικονομία που διαπερνά και αφορά όλες τις κοινωνικές τάξεις, έτσι ώστε να διαχέεται σε μεγάλα τμήματα των πόλεων με έναν ακανόνιστο και ασυνεχή τρόπο¹⁷. Ενώ η μίξη των χρήσεων γης φαίνεται να αποδίδεται κυρίως στην έλλειψη πολεοδομικού και χωρικού σχεδιασμού και μηχανισμών ελέγχου, καθώς σε μεγάλο βαθμό η ανάπτυξη των πόλεων αφέθηκε στους μηχανισμούς της αγοράς, ο κοινωνικός διαχωρισμός σε επίπεδο συνοικίας φαίνεται ότι υποκαταστάθηκε από έναν κάθετο διαχωρισμό στο εσωτερικό των πολυκατοικιών, καθώς τα εργατικά στρώματα κατά κανόνα κατελάμβαναν τους χαμηλούς και τα μεσαία στρώματα τους υψηλούς ορόφους (ρετιρέ).

¹⁷ Leontidou (1994)

'Εχει εκφραστεί η άποψη ότι ο άναρχος και ασυνεχής τρόπος με τον οποίο έχουν αναπτυχθεί οι Μεσογειακές πόλεις δεν οφείλεται μόνο στην έλλειψη σχεδιασμού και μηχανισμών ελέγχου, αλλά σε μια πολιτισμική και κοινωνικοοικονομική ιδιομορφία του Μεσογειακού χώρου που στηρίζεται σε άτυπες σχέσεις (informality) και δίκτυα, καθώς και έντονη διάθεση για αυτοαπασχόληση, ανεξαρτησία και ατομική ιδιοκτησία¹⁸. Σε τελική ανάλυση ο αστικός ιστός των μεσογειακών πόλεων, δεν μπορεί παρά να αντανακλά τις σημαντικές τους διαφορές από τις πόλεις του Βορά σε ζητήματα οργάνωσης της οικονομικής ζωής (παραοικονομία, μεγέθη παραγωγικών μονάδων, κλάδοι εξειδίκευσης), θεσμικής οργάνωσης (κληρονομικό δίκαιο), κλιματολογικών συνθηκών (περισσότερος χρόνος διατίθεται σε δραστηριότητες ανοικτών χώρων) και πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων.

Στις πόλεις της Βόρειας Ευρώπης η αντίθεση μεταξύ των κοινωνικά αποκλεισμένων του κέντρου των πόλεων (inner city poor), που συνήθως είναι άνεργοι με υποβαθμισμένες συνθήκες διαβίωσης, προς τα εύπορα οικονομικά στρώματα των προαστίων (suburban rich) είναι ιδιαίτερα έντονη και επιβεβαιώνεται διαχρονικά. Από την άλλη πλευρά στις πόλεις του νότου υπάρχουν ελάχιστοι θύλακες κοινωνικού αποκλεισμού στο κέντρο των πόλεων, καθώς οι φτωχοί και οι άνεργοι συγκεντρώνονται στις εργατικές συνοικίες, οι οποίες βρίσκονται κατά κανόνα στην περίμετρο των πόλεων, αφού προέκυψαν από την ανοργάνωτη ή αυθαίρετη επέκταση τους κατά την περίοδο των μεταναστευτικών κινήσεων. Άλλα οι φτωχοί ή άνεργοι των νότιων πόλεων διαφέρουν σημαντικά από αυτούς του Βορρά, καθώς η έλλειψη της κρατικής προστασίας αντισταθμίζεται από το προστατευτικό πλέγμα της ευρύτερης οικογένειας, η οποία παρέχει υλική και ηθική συμπαράσταση στα μέλη της.

1.4.1.3 Η θέση της Αθήνας στο Ευρωπαϊκό σύστημα αστικών κέντρων

Πέρα από τις ποιοτικές διαφορές ανάμεσα στις μητροπόλεις του Βορρά και του Νότου υπάρχουν και σημαντικές διαφορές ως προς μια σειρά από βασικούς οικονομικούς, πληθυσμιακούς και αναπτυξιακούς δείκτες. Συνεπώς, ένα σημαντικό ερώτημα το οποίο θα πρέπει να απαντηθεί αφορά στη θέση της Αθήνας στο αναδυόμενο σύστημα των Ευρωπαϊκών μεγαλουπόλεων. Στον βαθμό που η Αθήνα επιδιώκει να λειτουργήσει ως Ευρωπαϊκή μητρόπολη, θα πρέπει να έχει μια σαφή εικόνα της θέσης

¹⁸ Leontidou (1994)

της και των πλεονεκτημάτων, μειονεκτημάτων, ευκαιριών και κινδύνων που απορρέουν από αυτή.

Ο Πίνακας 52 και οι Χάρτες 1-3 μας επιτρέπουν να κάνουμε μια σειρά από χρήσιμες συγκρίσεις και διαπιστώσεις για τη σχετική θέση της Αθήνας. Περιλαμβάνουν όλα τα πολεοδομικά συγκροτήματα της Ευρώπης με πληθυσμό πάνω από 1 εκατομμύριο κατοίκους και παρέχουν πληροφορίες για το Α.Ε.Π., το κατά κεφαλή Α.Ε.Π., τον βαθμό κεντρικότητας και την παραγωγική διάρθρωση των περιφερειών (συνήθως NUTS III) που τις φιλοξενούν.

Παρατηρούμε ότι ανάμεσα στις 47 μητροπόλεις που πληρούν το πληθυσμιακό κριτήριο, η Αθήνα (δηλαδή στην προκειμένη περίπτωση η Αττική) είναι 8^η κατά σειρά με βάση το πληθυσμιακό της μέγεθος, 20^η με βάση το μέγεθος της οικονομικής της δραστηριότητας, 33^η με βάση το επίπεδο ανάπτυξης, 43^η με βάση το επίπεδο προσπελασμότητας και κεντρικότητας, 34^η με βάση τη συμμετοχή του δευτερογενή τομέα στην παραγωγική δραστηριότητα και 14^η με βάση τον βαθμό τριτογενοποίησης της οικονομίας της.

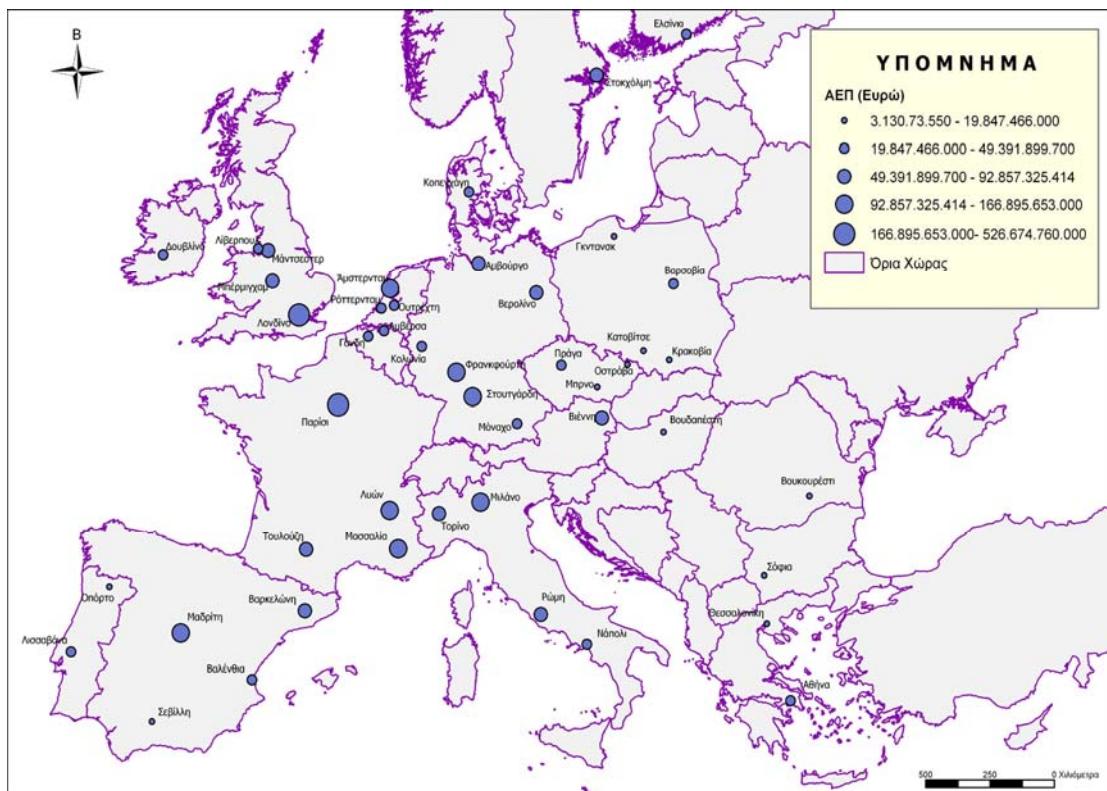
Πίνακας 52: Συγκριτική παρουσίαση και αξιολόγηση της θέσης της Αθήνας στο Ευρωπαϊκό σύστημα αστικών κέντρων

ΠΟΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (χιλ. κάτ.)	Α.Ε.Π. (εκ. €)	ΚΚ Α.Ε.Π. (€ / κάτ.)	Τ.Α. (δεικτης)	ΑΝΕΡΓΙΑ (% εν. πληθ.)	Σ' ΤΕΝΤΖ ΤΟΜΕΑΣ (% Α.Ε.Π.)	Γ' ΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ (% Α.Ε.Π.)							
Λονδίνο	13.945	1	526.675	1	37.768	4	1.487	1	7,2	23	10,95	46	88,76	2
Παρίσι	11.264	2	407.554	2	36.182	5	929	14	10,0	33	9,85	47	90,15	1
Λυών	5.893	3	166.896	3	28.321	15	731	26	7,0	21	28,30	18	70,75	29
Μαδρίτη	5.843	4	117.842	7	20.168	28	539	36	7,1	22	23,61	23	76,16	21
Βαρκελώνη	4.687	5	84.998	11	18.136	31	550	35	10,4	34	35,56	8	63,91	40
Μασσαλία	4.666	6	101.919	8	21.843	26	685	27	12,7	39	23,59	24	74,58	24
Στουτγάρδη	3.926	7	120.753	6	30.755	14	1.011	9	5,3	13	33,62	10	66,31	36
Αθήνα	3.878	8	49.392	20	13.133	33	424	43	11,7	38	18,80	34	79,80	14
Ρώμη	3.849	9	92.857	10	24.122	21	640	28	7,8	26	15,01	43	84,34	5
Μιλάνο	3.840	10	121.868	5	31.738	12	839	19	4,6	11	32,21	12	67,51	35
Φρανκφούρτη	3.728	11	127.219	4	34.128	11	1.048	8	6,3	18	16,45	39	83,47	8

Βερολίνο	3.338	12	73.223	13	21.933	25	1.106	4	15,7	43	20,43	31	79,37	15
Νάπολι	3.100	13	39.533	25	12.753	35	617	31	24,7	47	18,53	36	80,04	12
Κατοβίτσε	2.931	14	13.288	40	4.534	42	797	22	6,8	20	44,43	2	53,97	45
Τουλούζη	2.687	15	63.494	16	23.630	22	610	33	9,0	32	24,47	21	74,61	23
Άμστερνταμ	2.594	16	99.953	9	38.528	3	961	11	2,7	2	12,20	44	86,94	4
Μάντσεστερ	2.577	17	58.709	18	22.781	23	948	12	5,5	15	25,37	20	74,38	25
Πράγα	2.301	18	26.574	33	11.547	37	944	13	3,6	3	15,67	42	84,16	6
Μπέρμιγχαμ	2.284	19	58.923	17	25.797	19	1.003	10	8,4	30	32,08	13	67,55	34
Τορίνο	2.172	20	53.513	19	24.635	20	776	23	6,2	16	32,99	11	66,15	37
Βαρσοβία	2.100	21	27.252	31	12.977	34	635	29	8,7	31	22,47	28	77,49	18
Βουκουρέστι	2.082	22	7.628	42	3.663	44	616	32	4,1	9	20,57	30	70,66	30
Βιέννη	1.879	23	65.082	15	34.641	9	929	15	7,2	24	19,06	33	80,04	13
Λισσαβόνα	1.876	24	35.942	27	19.163	29	404	44	5,3	14	40,33	4	56,14	44
Στοκχόλμη	1.873	25	74.877	12	39.979	2	439	42	4,0	8	18,56	35	81,29	11
Αμβούργο	1.734	26	72.193	13	41.632	1	902	16	8,3	28	17,58	38	82,19	10
Βουδαπέστη	1.719	27	16.435	37	9.559	40	742	25	3,8	7	20,41	32	79,25	16
Αμβέρσα	1.669	28	46.366	22	27.784	16	1.121	2	6,2	17	30,99	16	68,47	31
Βαλένθια	1.624	29	24.624	35	15.165	32	468	39	11,4	36	31,96	15	65,40	38
Γάνδη	1.374	30	28.595	30	20.816	27	1.056	7	6,6	19	34,13	9	64,27	39
Ρόττερνταμ	1.356	31	35.910	28	26.489	17	1.082	6	3,7	5	22,85	27	75,22	23
Ελσίνκι	1.347	32	46.451	21	34.485	10	367	47	11,6	37	41,42	3	53,91	46
Σεβίλλη	1.317	33	15.149	38	11.502	38	384	45	20,1	45	23,54	25	72,41	28
Οστράβα	1.260	34	5.602	43	4.445	43	837	20	13,4	41	48,40	1	49,30	47
Μόναχο	1.248	35	44.176	13	35.401	8	896	17	4,2	10	23,33	26	76,64	20
Κρακοβία	1.239	36	3.874	45	3.127	46	746	24	17,1	44	36,96	6	59,35	42
Οπόρτο	1.235	37	15.115	39	12.239	36	448	41	3,7	6	30,49	17	68,46	32
Ουτρέχτη	1.171	38	36.915	26	31.514	13	1.089	5	2,2	1	16,41	40	82,52	9
Σόφια	1.139	39	3.131	47	2.749	49	537	37	12,9	40	25,98	19	73,24	26
Λιβερπουλ	1.137	40	25.626	34	22.536	24	875	18	10,6	35	21,00	29	78,47	17
Μπρνο	1.123	41	5.415	44	4.824	41	815	21	7,5	25	35,98	7	59,77	41
Κοπεγχάγη	1.121	42	39.820	24	35.535	7	605	34	5,1	12	11,68	45	88,23	3
Μάλαγα	1.074	43	12.235	41	11.391	39	384	46	15,2	42	18,21	37	77,25	19
Θεσσαλονίκη	1.052	44	19.847	36	18.870	30	491	38	8,3	29	24,40	22	72,70	27
Γκντανσκ	1.035	45	3.307	46	3.194	45	622	30	23,6	46	37,43	5	58,32	43
Κολωνία	1.023	46	27.081	32	26.482	18	1.110	3	8,1	27	16,04	41	83,93	7
Δουβλίνο	1.005	47	35.743	28	35.579	6	466	40	3,6	4	32,06	14	67,60	33

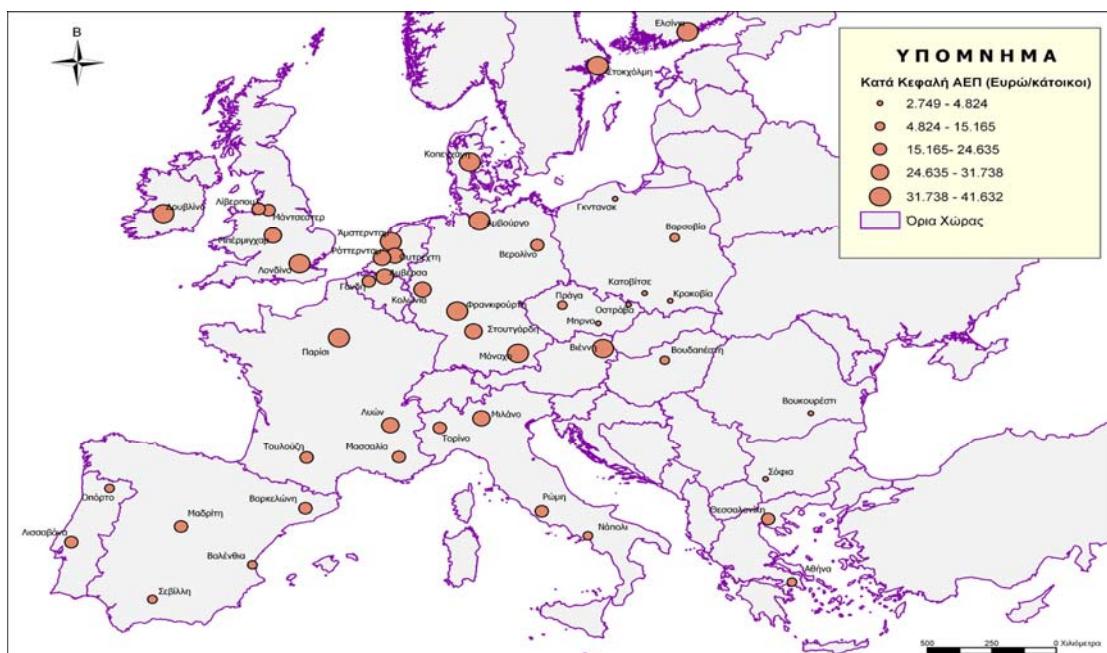
Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων της βάσης δεδομένων REGIO (EUROSTAT)

Χάρτης 1. Η θέση της Αθήνας στο Ευρωπαϊκό σύστημα αστικών κέντρων με βάση το Α.Ε.Π.

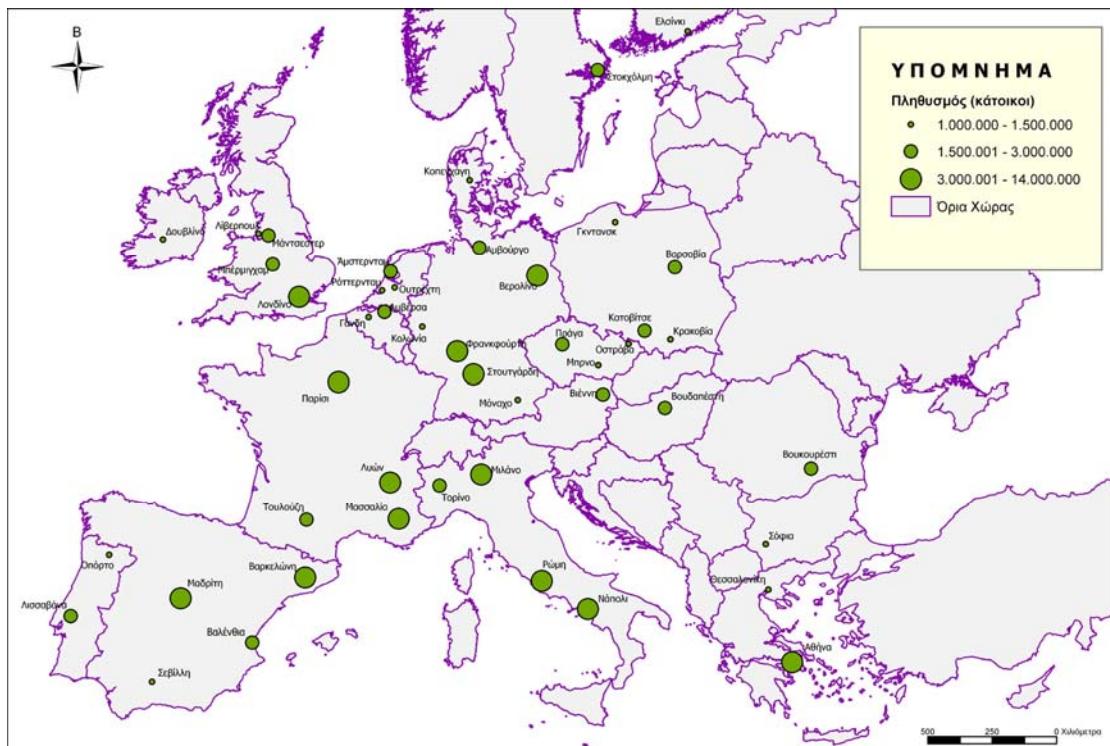
Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων της βάσης δεδομένων REGIO (EUROSTAT)

Χάρτης 2. Η θέση της Αθήνας στο Ευρωπαϊκό σύστημα αστικών κέντρων με βάση το Α.Ε.Π. κατά κεφαλή

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων της βάσης δεδομένων REGIO (EUROSTAT)

Χάρτης 3. Η θέση της Αθήνας στο Ευρωπαϊκό σύστημα αστικών κέντρων με βάση τον πληθυσμό

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων της βάσης δεδομένων REGIO (EUROSTAT)

Η μεγαλύτερη Ευρωπαϊκή μητρόπολη, τόσο σε πληθυσμό όσο και σε επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας, αλλά και σε βαθμό προσπελασιμότητας των Ευρωπαϊκών αγορών είναι το Λονδίνο. Η μητρόπολη με το υψηλότερο επίπεδο εισοδήματος και ανάπτυξης είναι το Αμβούργο, ενώ η πόλη με το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας είναι η Ουτρέχτη. Υψηλότερη συμμετοχή του δευτερογενή τομέα στην τοπική οικονομία έχει η Οστράβα, ενώ η πλέον τριτογενοποιημένη οικονομία χαρακτηρίζει το Παρίσι.

Ποιο είναι το προφίλ που διαμορφώνει η Αθήνα σε αυτό το πλαίσιο; Καταρχήν, θα πρέπει να πούμε ότι διαθέτει ένα σχετικά μεγάλο μέγεθος, αν κανείς λάβει υπόψη του το εθνικό πλαίσιο αναφοράς. Η Αθήνα είναι λίγο ή αρκετά μεγαλύτερη από πολλές άλλες γνωστές και σημαντικές μητροπόλεις, όπως η Ρώμη, η Φρανκφούρτη, το Βερολίνο, η Βιέννη, κ.λπ.

Όμως, το μεγάλο πληθυσμιακό της μέγεθος δεν συνοδεύεται και από αντίστοιχο οικονομικής δραστηριότητας. Το Α.Ε.Π. της Αθήνας είναι ίσο με το 53% του Α.Ε.Π.

της Ρώμης και το 38% του Α.Ε.Π. της Φρανκφούρτης. Δηλαδή, συγκρινόμενο με το πληθυσμιακό της μέγεθος, το επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας είναι μικρό. Παρόλα αυτά, το Α.Ε.Π. της Αθήνας είναι διπλάσιο από αυτό της Πράγας, τριπλάσιο από αυτό της Βουδαπέστης, εφταπλάσιο από το Α.Ε.Π. του Βουκουρεστίου και δεκαπενταπλάσιο από της Σόφιας.

Η σχέση Α.Ε.Π. και πληθυσμού διαμορφώνει ένα σχετικά χαμηλό δείκτη παραγωγικότητας, για τα Δυτικά τουλάχιστον πρότυπα. Η Αθήνα βρίσκεται στην 33^η θέση με βάση το κατά κεφαλή Α.Ε.Π. και υστερεί έναντι όλων των Δυτικών μητροπόλεων. Βρίσκεται σε καλύτερη θέση μόνο σε σχέση με τις «νέες» Ευρωπαϊκές μητροπόλεις της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και επίσης σε σχέση με ορισμένες μητροπόλεις του Νότου.

Η θέση της Αθήνας στο νοτιοανατολικό άκρο της Ευρώπης δημιουργεί σοβαρά προβλήματα προσπελασμότητας σε σχέση με τον ενιαίο οικονομικό χώρο. Η προσπελασμότητα αυτή μετράται με βάση τον δείκτη πληθυσμιακού δυναμικού (population potential) ο οποίος αποτυπώνει τη σχετική απόσταση μιας πόλης από τις σημαντικές αγορές της Ευρώπης¹⁹. Έτσι, βρίσκεται στην τέταρτη θέση από το τέλος στον δείκτη κεντρικότητας, υπερτερώντας μόνο σε σχέση με την Λισσαβόνα, τη Σεβίλλη, τη Μάλαγα και το Ελσίνκι.

Η Αθήνα συγκαταλέγεται επίσης ανάμεσα σε εκείνες τις μητροπόλεις οι οποίες δυσκολεύονται να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας και να απορροφήσουν το πλεονάζον εργατικό δυναμικό. Κατέχει την 38^η θέση και έχει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά ανεργίας στη μητροπολιτική Ευρώπη.

Τέλος, η Αθήνα, με ποσοστό συμμετοχής του τρίτογενή τομέα στο Α.Ε.Π. ίσο με 79,8%, συγκαταλέγεται 14^η ανάμεσα στις πλέον τριτογενοποιημένες οικονομίες της Ευρώπης και πλησιάζει τα ποσοστά των ανεπτυγμένων μητροπολιτικών κέντρων. Συνοψίζοντας τα συμπεράσματα της συγκριτικής ανάλυσης, θα λέγαμε ότι η Αθήνα είναι μια από τις μεγαλύτερες μητροπόλεις της Ευρώπης με βάση τον πληθυσμό, αλλά υστερεί σε σχέση με το μέγεθος της οικονομίας της και το επίπεδο ανάπτυξης της συγκρινόμενη με τις Δυτικές μητροπόλεις. Συγκρινόμενη με τις μητροπόλεις του Νότου και της Ανατολής φαίνεται ότι διατηρεί μια υπεροχή στους περισσότερους

¹⁹ Πετράκος και Ψυχάρης (2004)

τομείς. Η έντονα τριτογενοποιημένη οικονομία της δημιουργεί προϋποθέσεις ανάπτυξης σε ένα περιβάλλον όπου ο τριτογενής τομέας είναι ο κύριος μοχλός ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων εργασίας. Αν και η έκκεντρη θέση της δημιουργεί δυσκολίες ανάδειξης του ρόλου της ως σημαντικού, σε όλο το εύρος του ενιαίου οικονομικού χώρου, αφήνει αξιοσημείωτα περιθώρια και ευκαιρίες ανάδειξης ενός γεωγραφικού προφίλ στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και τη Μεσόγειο.

1.4.2 Το Ελληνικό Σύστημα Αστικών Κέντρων και η Θέση της Αθήνας

Η οικονομία κάθε χώρας αποτελείται από ένα σύστημα αστικών κέντρων, το οποίο με τη σειρά του αποτελείται από πόλεις με διαφορετικές παραγωγικές δραστηριότητες και διαφορετικό τύπο και βαθμό οικονομιών συγκέντρωσης. Η γεωγραφική θέση μιας περιοχής καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την οικονομική γεωγραφία της, τις δραστηριότητες και το πληθυσμιακό μέγεθος που φιλοξενεί ή είναι σε θέση να φιλοξενήσει. Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζουμε κάποιους δείκτες οι οποίοι επιχειρούν να μετρήσουν έμμεσα την ελκτικότητα που ασκεί η γεωγραφική θέση μιας περιοχής προκειμένου να αναδείξουμε την κεντρική θέση της Αθήνας στο Ελληνικό σύστημα αστικών κέντρων.

Ο Πίνακας 53 και οι Χάρτες 4 και 5 παρουσιάζουν δύο δείκτες γεωγραφικής θέσης για τους νομούς της Ελλάδας (ελλείψει στοιχείων για τις πόλεις καθαυτές), για το έτος 2004. Ο δείκτης κεντρικότητας²⁰ (gravity index) μετρά τη σχετική θέση κάθε νομού ως προς όλους τους άλλους. Οι τιμές αυτού του δείκτη για κάθε νομό επηρεάζονται από τη χρονοαπόστασή του από τους υπόλοιπους νομούς. Υψηλές τιμές υποδηλώνουν καλή προσπελασιμότητα και κεντρική θέση, σε σχέση με τα μεταφορικά δίκτυα της χώρας, ενώ χαμηλές τιμές υποδηλώνουν χαμηλή προσπελασιμότητα και ενδεχομένως περιμετρική θέση. Ο δείκτης πληθυσμιακού δυναμικού²¹ (population potential) μετρά ταυτόχρονα τη σχετική θέση του νομού στον χώρο σε σχέση με τους άλλους νομούς και το σχετικό μέγεθος της αγοράς του (υπολογιζόμενου από τον πληθυσμό του) ως προς τις αγορές των άλλων νομών.

²⁰ $\sum_i^j \left(\frac{P_j}{d_{ij}} \right)$, όπου P_j είναι ο πληθυσμός των νομών και d_{ij} είναι η χρονοαπόσταση μεταξύ των κεντροβαρικών τους.

²¹ $\sum_i^j \left(\frac{P_i P_j}{d_{ij}} \right)$, όπου P_i είναι ο πληθυσμός του νομού, P_j είναι ο πληθυσμός των άλλων νομών και d_{ij} είναι η χρονοαπόσταση μεταξύ τους.

Νομοί οι οποίοι διαθέτουν μεγάλο μέγεθος και κεντρική θέση έχουν υψηλές τιμές στο δείκτη πληθυσμιακού δυναμικού. Αντίθετα, νομοί με μικρά πληθυσμιακά μεγέθη και περιμετρική θέση ή κακή πρόσβαση έχουν χαμηλές τιμές.

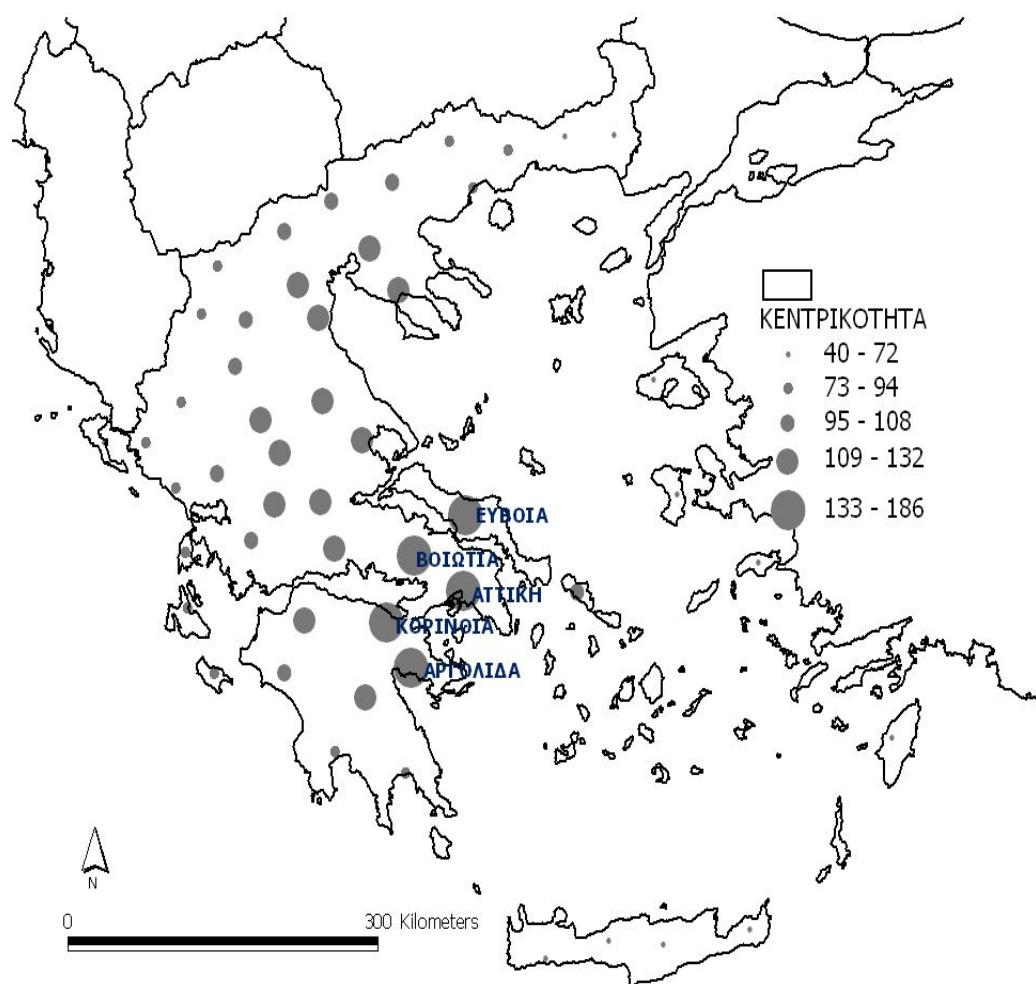
Πίνακας 53: Δείκτες κεντρικότητας και πληθυσμιακού δυναμικού των νομών της Ελλάδας

NOMOS	KENTRIKOTHTA (μέγιστο=1000)	KENTRIKOTHTA (κατάταξη)	DYNAMIKO (μέγιστο= 1000)	P.L. ΔΥΝΑΜΙΚΟ (κατάταξη)
'Εβρου	321	47	15	29
Ξάνθης	420	40	13	32
Ροδόπης	369	42	13	35
Δράμας	443	38	14	31
Καβάλας	481	30	22	23
Ημαθίας	622	16	28	15
Θεσσαλονίκης	710	6	235	2
Κιλκίς	581	19	16	27
Πέλλας	540	27	25	22
Πιερίας	651	10	26	16
Σερρών	552	22	35	11
Χαλκιδικής	656	8	22	23
Γρεβενών	551	23	7	43
Καστοριάς	474	32	8	41
Κοζάνης	541	25	26	16
Φλώρινας	458	35	8	41
Καρδίτσας	648	10	26	16
Λάρισας	645	13	56	5
Μαγνησίας	652	10	42	6
Τρικάλων	608	18	26	16
Άρτας	547	23	13	32
Θεσπρωτίας	449	36	6	44
Ιωαννίνων	474	32	25	21

Πρέβεζας	481	31	9	39
Ζακύνθου	446	36	5	48
Κέρκυρας	387	41	14	32
Κεφαλληνίας	442	38	5	48
Λευκάδας	466	34	3	51
Αιτωλο/νίας	571	20	40	8
Αχαΐας	645	13	65	3
Ηλείας	565	21	34	12
Βοιωτίας	1.000	1	41	7
Ευβοίας	895	2	60	4
Ευρυτανίας	641	15	6	44
Φθιώτιδας	658	8	37	10
Φωκίδας	703	7	11	38
Αργολίδας	778	5	26	20
Αρκαδίας	624	16	20	25
Κορινθίας	830	4	40	8
Λακωνίας	492	27	15	28
Μεσσηνίας	506	28	28	14
ΑΤΤΙΚΗΣ	850	3	1.000	1
Λέσβου	351	44	12	37
Σάμου	298	49	4	52
Χίου	372	42	6	44
Δωδεκανήσου	216	51	13	35
Κυκλαδων	545	25	19	26
Ηρακλείου	333	46	30	13
Λασιθίου	268	50	6	44
Ρεθύμνης	342	45	9	39
Χανίων	319	48	15	29

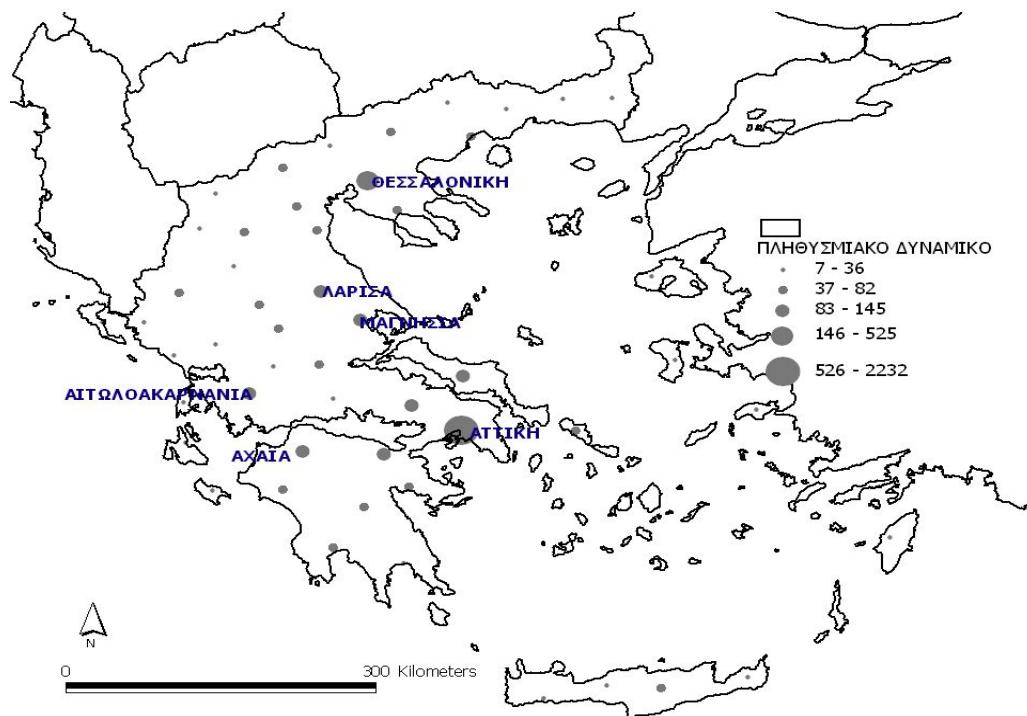
Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων της βάσης δεδομένων «ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ»
 (ALLMEDIA)

Χάρτης 4. Δείκτης κεντρικότητας των ελληνικών πόλεων

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων της βάσης δεδομένων «ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ»
(ALLMEDIA)

Χάρτης 5. Δείκτης πληθυσμιακού δυναμικού των ελληνικών πόλεων

Πηγή: Ιδία επεξεργασία στοιχείων της βάσης δεδομένων «ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ» (ALLMEDIA)

Παρατηρούμε ότι όσον αφορά στον δείκτη κεντρικότητας η Αττική κατέχει την 3^η θέση με τους νομούς-δορυφόρους της (Βοιωτία, Εύβοια, Κορινθία)²² να κατέχουν την 1^η, τη 2^η και την 4^η θέση. Ακολουθούν οι νομοί οι οποίοι βρίσκονται πάνω στον ΠΑΘΕ, ενώ τις τελευταίες θέσεις καταλαμβάνουν οι νησιωτικοί, λόγω της αυξημένης χρονοαπόστασης που συνεπάγονται οι θαλάσσιες (σε σχέση με τις χερσαίες) μεταφορές. Είναι ενδιαφέρον ότι η τιμή του νομού Αττικής είναι σχεδόν τετραπλάσια από αυτή του τελευταίου νομού της χώρας, του νομού Δωδεκανήσου. Επειδή, η Αττική δεν βρίσκεται στο κέντρο της χώρας αλλά μάλλον στο νότιο τμήμα της, η ευνοϊκή γι' αυτήν τιμή του δείκτη επηρεάζεται ασφαλώς από τη διάταξη των οδικών δικτύων της χώρας.

²² Όσοι ταξιδεύουν επί του ΠΑΘΕ προς Βορρά, διαπιστώνουν ότι μόλις κάποιος διασχίσει τα σύνορα του νομού Αττικής, συναντά στο τρίγωνο Οινόφυτα – Σχηματάρι – Χαλκίδα μια μεγάλη βιομηχανική συγκέντρωση η οποία αποτελείται κατά κανόνα από μεγάλα εργοστάσια. Την ίδια εικόνα συναντά κανείς στους Αγίους Θεοδώρους, όταν ταξιδεύει προς Νότο και περάσει τα σύνορα της Αττικής προς τον νομό Κορινθίας.

Ο δείκτης πληθυσμιακού δυναμικού μας δίνει μια παρόμοια κατάταξη, με τη διαφορά ότι η διασπορά τιμών που προκύπτει μεταξύ των νομών είναι πολύ μεγαλύτερη, καθώς εδώ σημαντικό ρόλο (εκτός από τη γεωγραφική θέση) διαδραματίζει και το ίδιο μέγεθος του νομού. Η Αττική βρίσκεται στην 1^η θέση και έχει τιμή η οποία είναι τετραπλάσια από αυτή του δεύτερου στην κατάταξη νομού, του νομού Θεσσαλονίκης, και 333 φορές μεγαλύτερη από αυτή του τελευταίου νομού, του νομού Λευκάδος.

Από την παραπάνω ανάλυση συμπεραίνουμε ότι οι ανισότητες στην πρόσβαση, που προκύπτουν μεταξύ των νομών, από τη γεωγραφική τους θέση, είναι αρκετά έντονες και σχετικά μόνιμες, υπό την έννοια ότι δύσκολα μπορεί να αλλάξει κανείς τα γεωγραφικά δεδομένα. Η συγκέντρωση του πληθυσμού και των οικονομικών δραστηριοτήτων στις περιοχές με ευνοϊκή γεωγραφική συνιστώσα, λειτουργεί σωρευτικά και εντείνει τις ανισότητες, στην προκειμένη περίπτωση προς όφελος της Αθήνας και της ευρύτερης περιοχής της.

1.4.3 Η Φυσιογνωμία και οι Οικονομικές Επιδόσεις της Περιοχής Μελέτης

Τα βασικά οικονομικά χαρακτηριστικά της Αττικής αποτυπώνονται στον Πίνακα 54 από τον οποίο τεκμηριώνεται και η σχετική βαρύτητά της στο παραγωγικό σύστημα της χώρας.

Στην Αττική το έτος 2003 συγκεντρώνεται το 35,2% του πληθυσμού της χώρας, παράγεται το 37,7% του Α.Ε.Π., το 80,8% του προϊόντος του τριτογενούς τομέα της οικονομίας και δημιουργείται το 83,7% της απασχόλησης του τριτογενούς τομέα. Ο δείκτης πληθυσμιακής πυκνότητας αυξάνεται συνεχώς. Ωστόσο η μεγάλη ανεργία 11,7% φαίνεται να παραμένει ένα από τα βασικά προβλήματά της.

Πίνακας 54: Βασικά δημογραφικά και οικονομικά χαρακτηριστικά του Νομού Αττικής 1980-2003

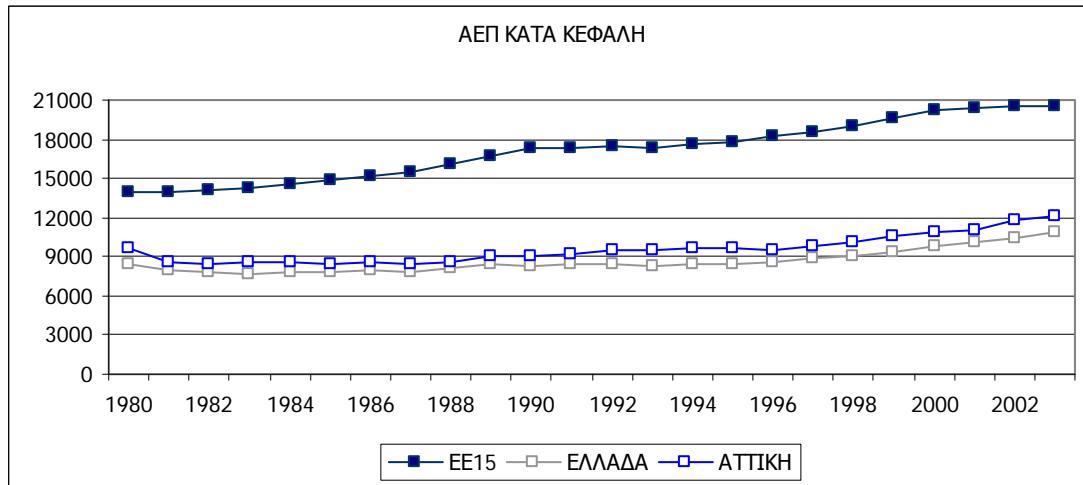
	1980	1985	1990	1995	2000	2003
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (κάτοικοι)	3.367.300	3.442.600	3.525.600	3.464.900	3.760.900	3.878.199
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (% χώρας)	34,6	34,7	34,7	33,1	34,4	35,2
ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΗ ΠΥΚΝΟΤΗΤΑ	884	904	926	910	988	1.018

(κάτοικοι / τ.χλμ.)						
ΑΕΠ (% χώρας)	36,6	36,4	37,2	38,1	37,5	37,7
ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗ ΑΕΠ (€ / κάτοικο - τιμές 1995)	9.607	8.420	9.018	9.701	10.835	12.151
ΑΕΠ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ (% ΑΕΠ)	31,6	28,7	26,8	17,7	18,9	18,8
ΑΕΠ ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ (% ΑΕΠ)	66,8	69,9	71,9	81,1	80,6	80,8
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ (% ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ)	31,4	27,5	23,8	22,2	19,1	14,9
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ (% ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ)	67,0	71,0	74,9	76,7	79,5	83,7
ΑΝΕΡΓΙΑ (% ΕΝΕΡΓΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ)	9,4	10,2	7,9	11,0	12,2	11,7

Πηγή: Βάση δεδομένων REGIO (EUROSTAT)

Η Αττική χαρακτηρίζεται ως εν δυνάμει Μητροπολιτική περιφέρεια και όλη η συζήτηση για την οικονομία και τα χαρακτηριστικά της, κατανοείται καλύτερα όταν τεθεί στο πλαίσιο της διεθνούς συζήτησης για την ανάπτυξη των Μητροπολιτικών περιοχών. Το επίπεδο ανάπτυξης της Αττικής, σε σύγκριση με το αντίστοιχο της χώρας και της ΕΕ-15, παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 4.

Διάγραμμα 4. Το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης της Αττικής 1980-2003

Πηγή: Βάση δεδομένων REGIO (EUROSTAT), επεξεργασίες δικές μας

Η Αττική έχει επίπεδο ανάπτυξης ελαφρώς πάνω από το επίπεδο ανάπτυξης της χώρας. Ωστόσο το επίπεδο και των δύο είναι κάτω από το μέσο επίπεδο της ΕΕ-15. Ειδικότερα, κατά το έτος 2002 το επίπεδο ανάπτυξης της Αττικής βρίσκεται στο 57% και το επίπεδο ανάπτυξης της Ελλάδας στο 53,4% του μέσου όρου της ΕΕ-15.

1.4.5 Οι οικονομικές επιδόσεις της περιοχής μελέτης

Για πολλές δεκαετίες η Αττική θεωρείτο μια περιοχή που χαρακτηρίζοταν από οικονομική στασιμότητα. Κατά την πρώτη περίοδο της ένταξής της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα η Ελλάδα γνώρισε συστηματική απόκλιση του επιπέδου ανάπτυξής της από τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ο.Κ. Όμως από τα μέσα της δεκαετίας το '90 το οικονομικό περιβάλλον και οι οικονομικές επιδόσεις της περιοχής έχουν αλλάξει δραστικά. Στον Πίνακα 55 και στα Διαγράμματα 5 και 6 αποτυπώνεται η μεταστροφή του ρυθμού ανάπτυξης, που παρατηρήθηκε στην Αττική, κατά τα μέσα της δεκαετίας του '90.

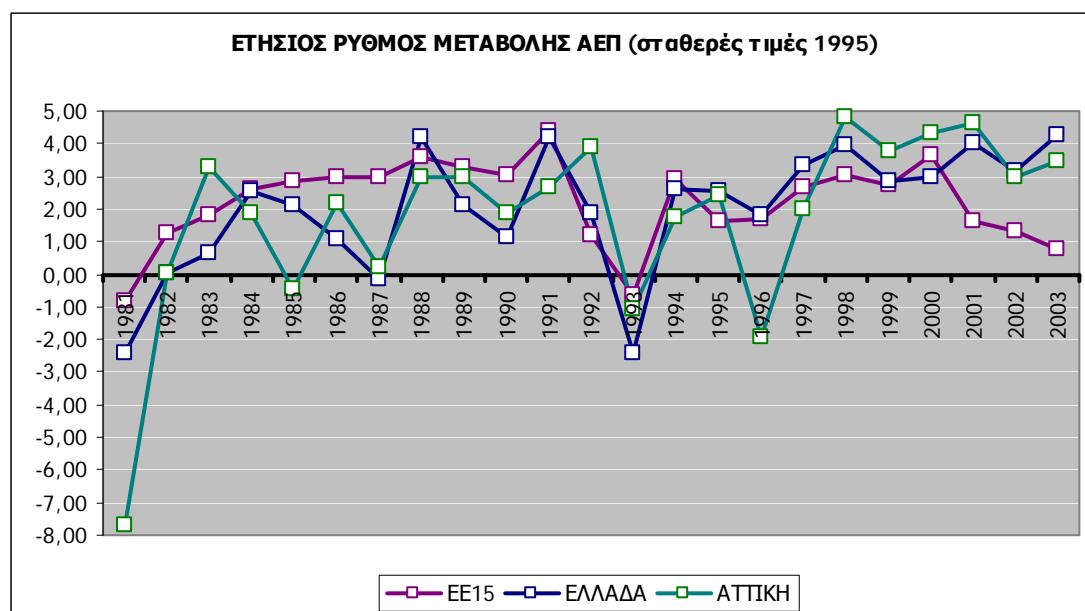
Πίνακας 55: Εξέλιξη οικονομικής αποτελεσματικότητας σε ΕΕ-15, Ελλάδα και Νομό Αττικής 1980-2003

	1980			1990			2000			2003		
	ΕΕ-15	ΕΛΛΑΣ	ΑΤΤΙΚΗ	ΕΕ-15	ΕΛΛΑΣ	ΑΤΤΙΚΗ	ΕΕ-15	ΕΛΛΑΣ	ΑΤΤΙΚΗ	ΕΕ-15	ΕΛΛΑΣ	ΑΤΤΙΚΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΕΠ (% - τιμές 1995)	-0,81	-2,45	-7,71	4,37	4,20	2,70	1,65	4,02	4,62	0,78	4,26	3,49
KATA ΚΕΦΑΛΗ ΑΕΠ (€ / κάτοικο – τιμές 1995)	14.010	8.380	9.607	17.277	8.307	9.018	20.160	9.750	10.835	20.527	10.920	12.151
ΑΕΠ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ (% ΑΕΠ)	25,7	17,1	31,6	25,0	16,7	28,8	23,5	14,9	18,9	23,4	14,1	18,8
ΑΕΠ ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ (% ΑΕΠ)	71,4	66,4	66,8	72,2	75,6	70,2	73,9	76,7	80,6	74,2	78,9	79,8
ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΕΠ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ (% - τιμές 1995)	-3,20	-3,85	-7,19	1,95	9,90	12,22	1,24	2,67	4,86	0,34	1,30	2,78
ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΕΠ ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ (% - τιμές 1995)	0,03	-2,91	-8,13	5,27	1,16	1,13	1,92	5,18	4,61	0,95	5,01	3,61

Πηγή: Βάση δεδομένων REGIO (EUROSTAT)

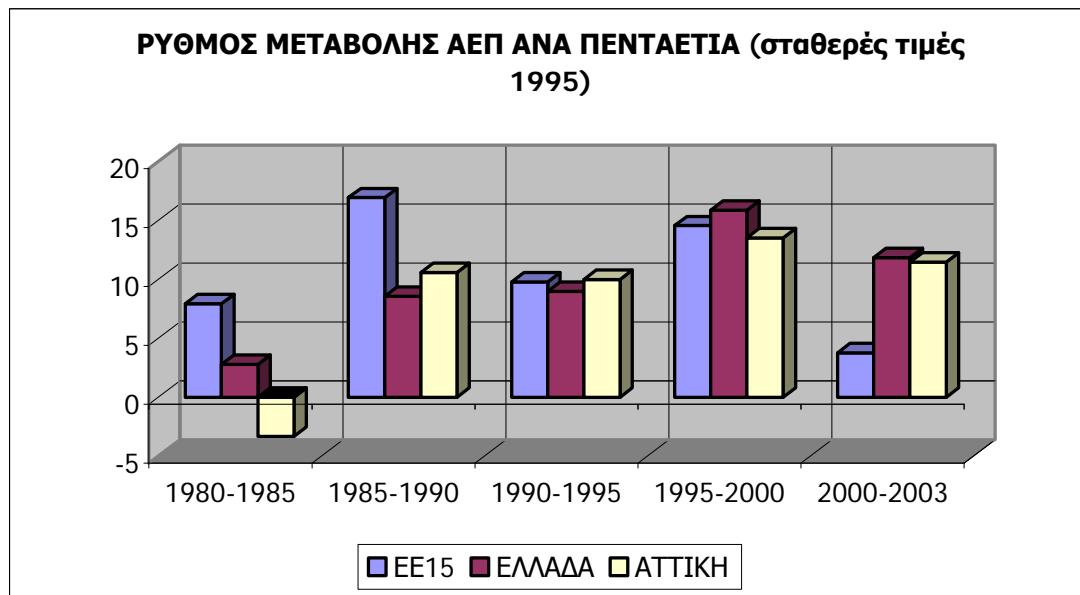
Η δεκαετία του '80 χαρακτηρίζεται από ύφεση της οικονομικής δραστηριότητας, η οποία γίνεται περισσότερο έντονη στην Αττική. Ο μέσος ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης της χώρας είναι $-2,45\%$, ενώ της Αττικής $-7,71\%$. Από τά μέσα της δεκαετίας του '90 οι ρυθμοί ανάπτυξης αντιστρέφονται, ο ρυθμός ανάπτυξης της χώρας κινείται στο $4,20\%$ και της Αττικής στο $2,70\%$. Το 2000 ο ρυθμός ανάπτυξης της χώρας είναι μεγαλύτερος από τον ρυθμό ανάπτυξης της ΕΕ-15, ενώ η Αττική γνωρίζει ρυθμό ανάπτυξης της τάξης του $4,62\%$. Η τάση αυτή συνεχίζεται μέχρι και το 2003. Ο δυναμικά αναπτυσσόμενος τομέας στην Ελλάδα όπως και στην Αττική είναι ο τριτογενής. Ωστόσο και ο δευτερογενής τομέας στην Αττική έχει πολύ υψηλές επιδόσεις. Οι εξελίξεις αυτές έχουν θέσει τη χώρα και την Αττική σε διαδικασία σύγκλισης με το μέσο επίπεδο ανάπτυξης της ΕΕ.

Διάγραμμα 5. Εξέλιξη οικονομικής αποτελεσματικότητας σε ΕΕ-15, Ελλάδα και Νομό Αττικής 1980-2003

Πηγή: Βάση δεδομένων REGIO (EUROSTAT), επεξεργασίες δικές μας

Διάγραμμα 6. Εξέλιξη οικονομικής αποτελεσματικότητας σε ΕΕ-15, Ελλάδα και Νομό Αττικής 1980-2003 (ανά πενταετία)

Πηγή: Βάση δεδομένων REGIO (EUROSTAT), επεξεργασίες δικές μας

1.4.6 Η κλαδική διάρθρωση της οικονομικής δραστηριότητας

Με τα Διαγράμματα 7, 8, 9 παρουσιάζονται τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της οικονομίας της Αττικής σε σύγκριση με τα αντίστοιχα της χώρας και της ΕΕ-15. Όπως προκύπτει από το Διάγραμμα 7, κατά το έτος 2003 το 74,2% της παραγωγικής δραστηριότητας της ΕΕ-15 οφείλεται στον τριτογενή τομέα της οικονομίας, ο οποίος κυριαρχεί στην ευρωπαϊκή οικονομία. Ακολουθεί ο δευτερογενής τομέας στον οποίο οφείλεται το 23,4% της παραγωγικής δραστηριότητας. Ο πρωτογενής τομέας συμβάλει μόλις κατά 2,4% στο Α.Ε.Π. της ΕΕ-15.

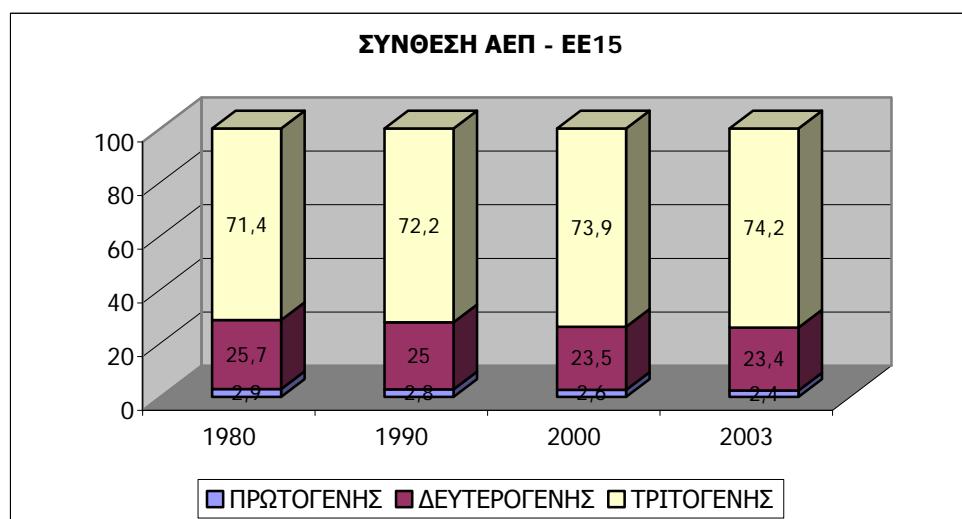
Η διάρθρωση του Α.Ε.Π. της Ελλάδας κατά τομέα έχει ορισμένες ομοιότητες, αλλά και διαφορές από αυτήν στην ΕΕ-15. Ειδικότερα, σύμφωνα με το Διάγραμμα 8 κατά το έτος 2003 το 78,9% της παραγωγικής δραστηριότητας της Ελλάδας οφείλεται στον τριτογενή τομέα της οικονομίας, δηλαδή ο τομέας αυτός είναι κυρίαρχος στην ελληνική οικονομία και η βαρύτητά του στην οικονομική δραστηριότητα είναι αναλογικά μεγαλύτερη από αυτήν που κατέχει στην ευρωπαϊκή οικονομία. Δεν συμβαίνει όμως το ίδιο και για τους δύο άλλους τομείς, τον δευτερογενή και πρωτογενή τομέα. Ο δευτερογενής στην Ελλάδα είναι δυσσανάλογα μικρότερος από τον ευρωπαϊκό (αφορά στο 14,1% του προϊόντος που παράγει η χώρα, έναντι 23,4%

της ΕΕ-15), ενώ ο πρωτογενής είναι δυσανάλογα μεγαλύτερος (αφορά στο 7% του προϊόντος έναντι 2,4% της ΕΕ-15).

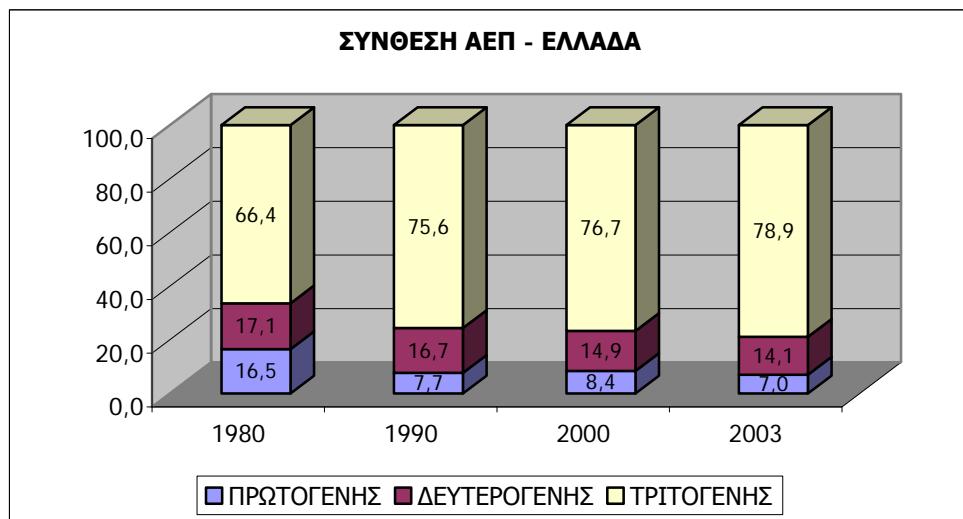
Αναφορικά με τη σύνθεση του Α.Ε.Π. στην Αττική κυριαρχεί ο τριτογενής τομέας. Η διάρθρωση του Α.Ε.Π. της Αττικής παρουσιάζεται στο Διάγραμμα 9 από το οποίο προκύπτει ότι ο τριτογενής τομέας ανέρχεται στο 79,8% του Α.Ε.Π., επομένως η οικονομία της Αττικής στηρίζεται κυρίως σε δραστηριότητες αυτού του τομέα. Επιπλέον, η σχετική βαρύτητα του δευτερογενή τομέα της Αττικής είναι μεγαλύτερη από αυτή που παρουσιάζεται στο σύνολο της χώρας (18,8% έναντι 14,1%), ενώ υπολείπεται σε σχέση με το ευρωπαϊκό επίπεδο (23,4%).

Τέλος, ο πρωτογενής τομέας αφορά στο 1,4% του Α.Ε.Π., είναι πολύ μικρότερος από άποψη βαρύτητας σε σχέση με τον πρωτογενή τομέα στο σύνολο της χώρας, αλλά ακόμη και ως προς τον πρωτογενή τομέα σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Συγκρίνοντας τη σύνθεση του Α.Ε.Π. ανάμεσα στην ΕΕ-15, στην Ελλάδα και την Αττική θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι η Αττική βρίσκεται πιο κοντά στο πρότυπο της ευρωπαϊκής οικονομίας.

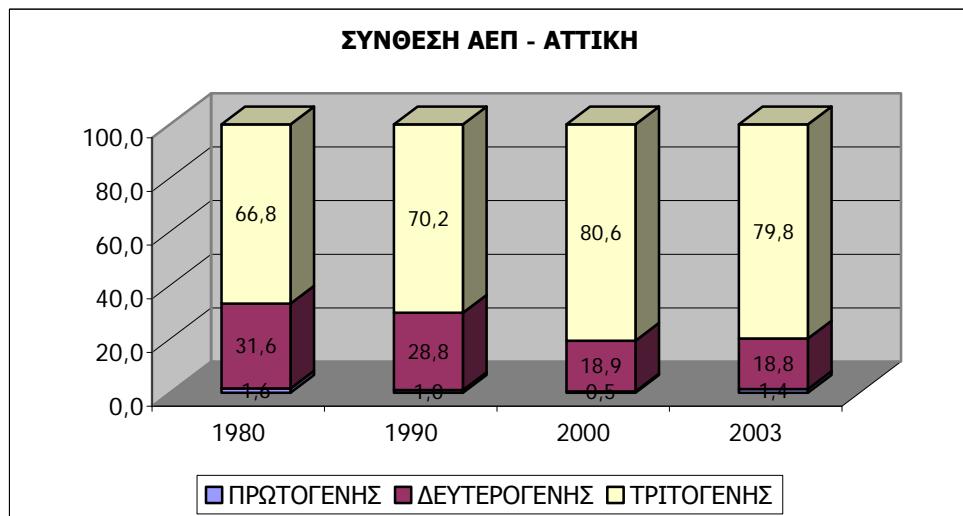
Διάγραμμα 7. Σύνθεση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος στην ΕΕ-15: 1980-2003

Διάγραμμα 8. Σύνθεση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος στην Ελλάδα: 1980-2003

Διάγραμμα 9. Σύνθεση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος στην Αττική: 1980-2003

Πηγή: Βάση δεδομένων REGIO (EUROSTAT), επεξεργασίες δικές μας

1.4.7 Ανάλυση της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας Παραγωγής

Στον Πίνακα 56 παρουσιάζεται αναλυτικά η κατανομή της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας της Αττικής, σε επιμέρους τομείς κατά τα έτη 1995-1998. Φαίνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας παραγωγής στην Αττική οφείλεται κατά 81% στον τριτογενή τομέα. Ο δευτερογενής τομέας συμβάλει στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία παραγωγής με ποσοστό γύρω στο 18%, ενώ η συμβολή του πρωτογενή τομέα ανέρχεται μόλις στο 1%.

Τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία παραγωγής του τριτογενούς τομέα έχουν οι κλάδοι «Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες» (17,3%), «Χονδρικό και λιανικό εμπόριο: επισκευές οχημάτων και ειδών νοικοκυριού» (15,3%) και «Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση» (11,1%). Σημαντική συμβολή έχουν επίσης οι κλάδοι Μεταφορών, Ξενοδοχείων, Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών καθώς και οι κλάδοι Υγείας και Εκπαίδευσης.

Σχετικά με τον δευτερογενή τομέα το μεγαλύτερο μέρος της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας παραγωγής στην Αττική οφείλεται στη Μεταποίηση (11%) και ακολουθούν οι Κατασκευές (6,1%).

Τέλος, αναφορικά με τον πρωτογενή τομέα το μεγαλύτερο μέρος της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας παραγωγής στην Αττική οφείλεται στη Γεωργία (0,5%) και λιγότερο στην Αλιεία (0,1%).

**Πίνακας 56: Η ακαθάριστη προστιθέμενη αξία στην Αττική 1995-1998
(σε τρέχουσες τιμές, σε εκατομμύρια δραχμές)**

		ΕΤΟΣ: 1995	ΕΤΟΣ: 1996	ΕΤΟΣ: 1997	ΕΤΟΣ: 1998
ESA 95	Κλάδοι (Α31)	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία
	Πρωτογενής τομέας	1,3	1,1	0,7	0,6
A	Γεωργία, θήρα και δασοκομία	1,0	0,9	0,6	0,5
B	Αλιεία	0,2	0,2	0,2	0,1
	Δευτερογενής τομέας	17,7	17,1	17,8	18,3
C	Ορυχεία και λατομεία	0,0	0,0	0,1	0,1
D	Μεταποίηση	11,0	10,7	10,9	11,0
E	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	1,4	1,2	1,1	1,2
F	Κατασκευές	5,3	5,2	5,7	6,1
	Τριτογενής τομέας	81,1	81,9	81,5	81,1
G	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο: επισκευές οχημάτων και ειδών νοικοκυριού	14,9	16,1	16,2	15,3
H	Ξενοδοχεία και εστιατόρια	6,3	7,0	7,9	7,8
I	Μεταφορές, αποθηκεύσεις και επικοινωνίες	9,2	8,0	8,2	8,6

J	Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	5,8	5,6	6,0	6,6
K	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες	21,3	21,1	17,5	17,3
L	Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	9,8	10,9	11,2	11,1
M	Εκπαίδευση	5,2	4,8	5,7	5,6
N	Υγεία και κοινωνική μέριμνα	5,8	5,6	5,8	5,9
O	Παραγωγή άλλων υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού συνόλου	2,5	2,4	2,6	2,6
P	Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	0,3	0,3	0,4	0,4
	ΣΥΝΟΛΟ	100,0	100,0	100,0	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ	9.581.101	10.555.742	10.931.946	11.956.735

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος, Εθνικοί Λογαριασμοί

1.4.8 Η σύνθεση της απασχόλησης

Η δομή της απασχόλησης κατά τομέα στην Αττική, σε σύγκριση με την Ελλάδα και την ΕΕ-15 κατά το διάστημα 1980-2003, παρουσιάζεται στον Πίνακα 57 και στα Διαγράμματα 10,11,12. Το μεγαλύτερο μέρος των απασχολουμένων στην Αττική εργάζεται στον τριτογενή τομέα, στον οποίο η απασχόληση καταγράφεται διαχρονικά αυξανόμενη, από το 67,0% το 1980, στο 83,7% το 2003. Ο τριτογενής τομέας στην Αττική είναι συστηματικά μεγαλύτερος από τον τριτογενή τομέα της χώρας και τον αντίστοιχο της ΕΕ-15. Αντίστροφα, η απασχόληση στον δευτερογενή τομέα βαίνει διαχρονικά μειούμενη. Η ανεργία διαχρονικά παρουσιάζει αυξητικές τάσεις και γενικά κινείται σε υψηλά επίπεδα.

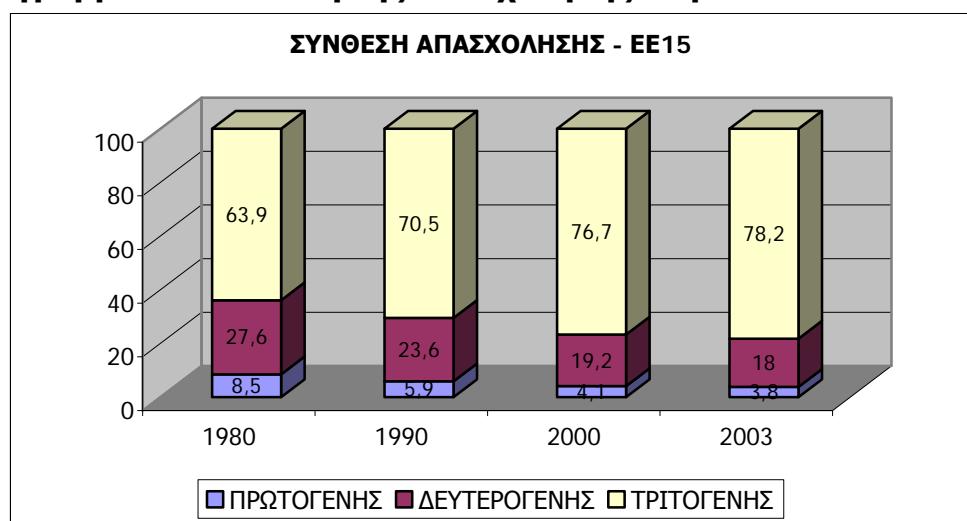
Πίνακας 57: Εξέλιξη απασχόλησης σε ΕΕ-15, Ελλάδα και Νομό Αττικής 1980-2003

	1980			1990			2000			2003		
	ΕΕ-15	Ελλάδα	ΑΤΤΙΚΗ									
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΟΥΣ	27,6	22,5	31,4	23,6	19,1	23,8	19,2	16,8	19,1	18,0	14,0	14,9

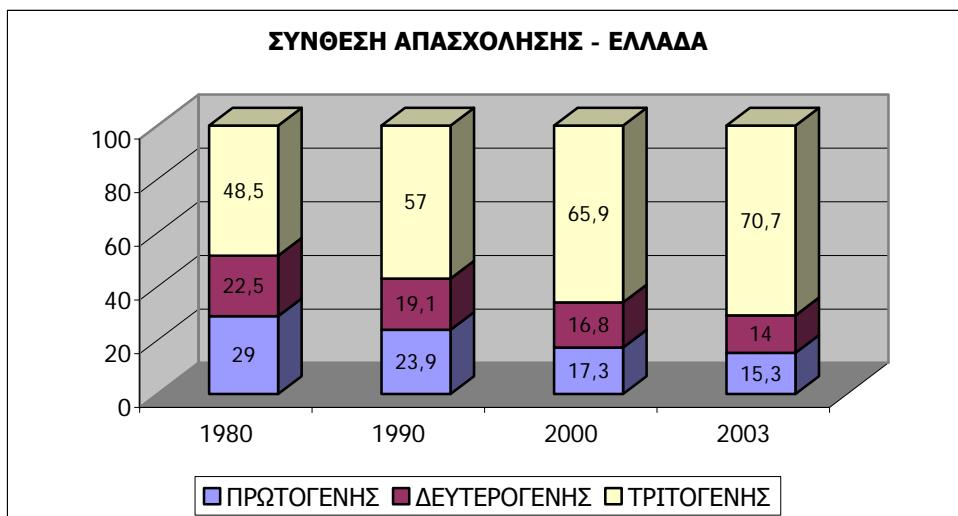
(% απασχολουμένων)											
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ											
ΤΡΙΤΟΓΕΝΟΥΣ	63,9	48,5	67,0	70,5	57,0	74,9	76,7	65,9	79,5	78,2	70,7
(% απασχολουμένων)											
ΑΝΕΡΓΙΑ											
(% ενεργού πληθυσμού)	8,7	7,0	9,4	8,3	6,3	7,9	9,1	11,1	12,2	9,2	9,7

Πηγή: Βάση δεδομένων REGIO (EUROSTAT)

Διάγραμμα 10. Σύνθεση της Απασχόλησης στην ΕΕ-15: 1980-2003

Διάγραμμα 11

Διάγραμμα 12

Πηγή: Βάση δεδομένων REGIO (EUROSTAT), επεξεργασίες δικές μας

1.4.9 Η εγκατάσταση της βιομηχανικής δραστηριότητας στη Νομαρχία Αθηνών

Στον Πίνακα 58 παρουσιάζεται η κλαδική διάρθρωση της βιομηχανίας κατά Δήμο στη Νομαρχία Αθηνών. Τα στοιχεία αφορούν στους ισολογισμούς των μεγάλων επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε. Μεγάλο εύρος δραστηριοτήτων αναπτύσσεται στις περιοχές: Κηφισιά, Μοσχάτο Αιγάλεω, Μεταμόρφωση. Άκολουθοι: Ταύρος, Παλαιό Φάληρο και Περιστέρι. Οι Δήμοι αυτοί βρίσκονται πάνω στους οδικούς άξονες εξόδου και εισόδου στο πολεοδομικό συγκρότημα.

Σε ενδιάμεσο επίπεδο βρίσκονται οι Δήμοι στους οποίους συγκεντρώνεται μεγάλη εμπορική δραστηριότητα, όπως Μαρούσι, Νέα Σμύρνη, Χαϊδάρι, Χαλάνδρι. Μικρός εύρος δραστηριοτήτων αναπτύσσεται σε περιοχές αμιγούς κατοικίας, Φιλοθέη, Πεντέλη, Εκάλη.

Πίνακας 58: Η ειδίκευση των Δήμων ως προς τη βιομηχανική δραστηριότητα του Νομού Αττικής (L.Q. μεγαλύτερο της μονάδας)

ΤΟΜΕΑΣ	ΠΟΛΗ	ΤΟΜΕΑΣ	ΤΟΜΕΑΣ	ΠΟΛΗ	ΤΟΜΕΑΣ
ΑΤ	Κηφισιά	22	ΝΤ	Άλιμος	13
ΝΤ	Μοσχάτο	22	ΚΤ	Νέα Φιλαδέλφεια	13
ΔΤ	Αιγάλεω	21	ΑΤ	Αγία Παρασκευή	12
ΑΤ	Μεταμόρφωση	20	ΝΤ	Αργυρούπολη	12
ΚΤ	Ταύρος	19	ΝΤ	Γλυφάδα	12
ΝΤ	Παλαιό Φάληρο	18	ΚΤ	Ζωγράφου	12
ΔΤ	Περιστέρι	18	ΑΤ	Μελίσσια	12
ΚΤ	Αθήνα	17	ΑΤ	Πεύκη	12
ΑΤ	Λυκόβρυση	17	ΚΤ	Γαλάτσι	11
ΑΤ	Νέα Ιωνία	17	ΚΤ	Δάφνη	11
ΑΤ	Βριλήσσια	16	ΚΤ	Νέα Χαλκηδόνα	11
ΝΤ	Ελληνικό	16	ΑΤ	Χολαργός	11
ΔΤ	Ίλιον	16	ΚΤ	Καισαριανή	10
ΝΤ	Καλλιθέα	16	ΔΤ	Καματερό	8
ΑΤ	Μαρούσι	16	ΚΤ	Υμηττός	8
ΔΤ	Άγιοι Ανάργυροι	15	ΑΤ	Φιλοθέη	8
ΚΤ	Ηλιούπολη	15	ΔΤ	Πετρούπολη	7
ΑΤ	Ηράκλειο	15	ΔΤ	Αγία Βαρβάρα	6
ΝΤ	Νέα Σμύρνη	15	ΑΤ	Παπάγου	6
ΑΤ	Νέο Ψυχικό	15	ΚΟ	Νέα Πεντέλη	5
ΔΤ	Χαϊδάρι	15	ΑΤ	Ψυχικό	5
ΚΤ	Βύρωνας	14	ΚΟ	Εκάλη	4
ΑΤ	Νέα Ερυθραία	14	ΚΟ	Παλαιά Πεντέλη	3
ΑΤ	Χαλάνδρι	14	ΝΤ	Αγ. Δημήτριος	1

ΠΗΓΗ: ICAP, στοιχεία Ισολογισμών Α.Ε. και Ε.Π.Ε., 2004, επεξεργασίες δικές μας.

Στους Πίνακες 59 και 60 παρουσιάζεται η διασπορά της βιομηχανίας κατά Δήμο στη Νομαρχία Αθηνών. Τα στοιχεία αφορούν επίσης στους ισολογισμούς των μεγάλων επιχειρήσεων Α.Ε. και Ε.Π.Ε. Στον πίνακα 11 παρουσιάζονται οι κλάδοι με έντονη χωρική διασπορά. Οι κλάδοι με τη μεγαλύτερη διασπορά είναι αυτοί που αφορούν στην Κατασκευή ενδυμάτων, τις Κατασκευές, το Λιανικό Εμπόριο και την Εκπαίδευση.

Ακολουθούν κλάδοι που **έχουν σχέση κυρίως με υπηρεσίες** (Εμπόριο, Ψυχαγωγία, Αθλητισμό, Επικοινωνίες, διαχείριση ακίνητης περιουσίας κλπ.).

Πίνακας 59. Η διασπορά των βιομηχανικών δραστηριοτήτων στους Δήμους της Νομαρχίας Αθηνών - Κλάδοι με μεγάλη γεωγραφική διασπορά

A/A κλάδου	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΗΜΩΝ
18	Κατασκευή ενδυμάτων	24
45	Κατασκευές	24
52	Λιανικό εμπόριο	24
80	Εκπαίδευση	24
22	Εκδόσεις - εκτυπώσεις	23
50	Επισκευή αυτοκινήτων, λιανική πώληση καυσίμων	21
51	Χονδρικό εμπόριο	21
55	Ξενοδοχεία - εστιατόρια	21
15	Βιομηχανία τροφίμων και ποτών	20
72	Παροχή συμβουλών πληροφορικής	20
74	Άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες	20
85	Δραστηριότητες υγείας υγιεινής	20
92	Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστ.	20
17	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών	18
24	Χημικές ουσίες και προϊόντα	17
29	Κατασκευή εργαλειομηχανών	17
93	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	16
33	Ιατρικά όργανα, οπτικά όργανα και ωρολόγια	15
40	Παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου	14
70	Δραστηριότητες σχετικές με ακίνητη περιουσία	14
71	Ενοικίαση μηχανημάτων	14
21	Κατασκευή προϊόντων από χαρτί	13
64	Δραστηριότητες ταχυδρομείων - τηλεπικοινωνιών	13
1	Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα	12
25	Προϊόντα από πλαστικές ύλες	12
28	Μεταλλικά προϊόντα	12
36	Κατασκευή επίπλων	12
31	Ηλεκτρικές μηχανές και συσκευές	11
26	Μη μεταλλικά ορυκτά	10
60	Χερσαίες μεταφορές	10

ΠΗΓΗ: ICAP, στοιχεία Ισολογισμών Α.Ε. και Ε.Π.Ε., 2004, επεξεργασίες δικές μας.

Στον πίνακα 60 παρουσιάζονται οι κλάδοι με μικρή χωρική διασπορά, δηλαδή κλάδοι που συγκεντρώνονται μόνο σε λίγες περιοχές και αφορούν κυρίως σε παραγωγικές και βιομηχανικές δραστηριότητες (ηλεκτρικές συσκευές, επεξεργασίας δέρματος και

κατασκευές υποδημάτων, βιομηχανίες ξύλου, βασικά μέταλλα, κατασκευές ηλεκτρονικών υπολογιστών), αλλά και σε δραστηριότητες του τριτογενούς τομέα (πρακτορεία ταξιδιών, μεταφορών, διαχείριση κεφαλαιαγορών, δημόσια διοίκηση κ.ά.).

Πίνακας 60. Η διασπορά των βιομηχανικών δραστηριοτήτων στους Δήμους της Νομαρχίας Αθηνών - Κλάδοι με μικρή γεωγραφική διασπορά

Α/Α κλάδου	ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΗΜΩΝ
32	Κατασκευή ηλεκτρονικών συσκευών	9
63	Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων	9
19	Κατεργασία δέρματος, κατασκευή υποδημάτων	8
62	Εναέριες μεταφορές	8
5	Αλιεία, εκμετάλλευση ιχθυοτροφείων	7
14	Άλλες εξορυκτικές και λατομικές δραστηριότητες	7
90	Διάθεση λυμάτων και απορριμμάτων	7
20	Βιομηχανία ξύλου (εκτός από έπιπλα)	6
27	Βασικά μέταλλα	6
37	Ανακύκλωση	5
30	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, μηχανές γραφείου κλπ.	4
34	Κατασκευή αυτοκίνητων - αμαξωμάτων	4
35	Λοιπός εξοπλισμός μεταφορών	4
13	Εξόρυξη μη σιδηρούχων μεταλλικών μεταλλευμάτων	3
23	Διύλισης πετρελαίου - πυρηνικών καυσίμων	3
41	Συλλογή, καθαρισμός και διανομή νερού	3
61	Θαλάσσιες μεταφορές	3
16	Παραγωγή προϊόντων καπνού	2
67	Διαχείριση κεφαλαιαγορών	2
75	Δημόσια διοίκηση και άμυνα	2
2	Δασοκομία και υλοτομία	1
73	Ερευνά και ανάπτυξη	1

ΠΗΓΗ: ICAP, στοιχεία Ισολογισμών Α.Ε. και Ε.Π.Ε., 2004, επεξεργασίες δικές μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΟΠΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ

2.1 Ανάλυση και αξιολόγηση εσωτερικής κατάστασης Δήμου

2.1.1 Οργανωτική δομή

Στο Παράρτημα 1 δίδεται το διάγραμμα της θεσμοθετημένης (τυπικής) Οργανωτικής Δομής (οργανόγραμμα) του Δήμου όπως προκύπτει από τις υφιστάμενες διατάξεις (Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου – Φ.Ε.Κ. 1828 Β' / 23 Δεκεμβρίου 2005). Στην πράξη, η οργανωτική δομή δεν λειτουργεί όπως ακριβώς έχει προδιαγραφεί και έχει υποστεί τροποποιήσεις. Στο παρακάτω **Πίνακα 2.1** παρουσιάζονται συγκριτικά οι διαφοροποιήσεις της τυπικής οργανωτικής δομής στην πράξη, που αφορούν τόσο τη διάρθρωση των υπηρεσιών όσο και τις αρμοδιότητες των υπηρεσιών.

Πίνακας 2.1

ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ
A. ΔΗΜΑΡΧΟΣ	
1. ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ	-----
i. Γραφείο Γραμματείας και Πρωτοκόλλου	-----
ii. Γραφείο Ειδικών Συμβούλων και Ειδικών Συνεργατών	-----
2. ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ	-----
3. ΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	-----
a. Τμήμα Δικαστικό	-----
β. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	-----
4. ΤΜΗΜΑ ΠΣΕΑ	<ul style="list-style-type: none">• Δεν ασχολείται με την οργάνωση

	εθελοντικών ομάδων και την εκπαίδευσή τους.
5. ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ	-----
B. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ- ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΙ	
1. ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	-----
2. ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΩΝ	-----
Γ. ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	
1. ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ	-----
Δ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
1. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	
α. Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων	-----
β. Τμήμα Διεθνούς Συνεργασίας	-----
γ. Τμήμα Σχέσεων Δήμου και ΕΕ	-----
δ. Τμήμα Οικονομικών Θεμάτων	-----
2. Δ/ΝΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	
α. Τμήμα Οργανικού Προσωπικού	-----
β. Τμήμα Ιδιωτικού Δικαίου Προσωπικού	-----
γ. Τμήμα Μισθοδοσίας Προσωπικού	-----
δ. Τμήμα Οργάνωσης, Εκπαίδευσης και Στατιστικής	-----
ε. Τμήμα Ασφάλειας και Υγιεινής Προσωπικού	<ul style="list-style-type: none"> • Οι αρμοδιότητες του τεχνικού ασφαλείας και του γιατρού εργασίας δεν ασκούνται στην πράξη.
3. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	
α. Τμήμα Διοικητικού	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν τηρεί το εμπιστευτικό πρωτόκολλο • Δεν τηρεί βιβλίο και αρχείο επίτιμων Αθηναίων Δημοτών • Δεν εκδίδει πιστοποιητικά που

	<p>ζητούνται, για την χορήγηση των οποίων κατά τον Οργανισμό δεν έχει αρμοδιότητα άλλη υπηρεσία του Δήμου</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δεν επιμελείται και παρακολουθεί για την ορθή ενημέρωση και τήρηση των δεκάτομων (ΣΕΤ) κωδικοποιημένων εγκυκλίων. • Ασχολείται και με την διαδικασία ορκωμοσίας και εγκατάστασης της νέας δημοτικής αρχής • Ασχολείται και με τη διάθεση και κίνηση υπηρεσιακών αυτοκινήτων • Ασχολείται και με την παραλαβή εγγράφων για άτομα αγνώστου διαμονής • Ασχολείται και με τη σύνταξη καταστάσεων εξόδων παράστασης αιρετών • Ασχολείται και με τη λειτουργία τηλεφωνικού κέντρου • Ασχολείται και με την ενταλματοποίηση και τον έλεγχο λογαριασμών τηλεφωνικών τελών • Ασχολείται και με την πληρωμή τελών διοδίων της Αττικής οδού.
i. Γραφείο Προσωπικού Ασφαλείας	ΔΕΝ λειτουργεί
β. Τμήμα Δημοτικού Συμβουλίου	-----
i. Γραφείο Νομικών Προσώπων και Δημοτικών Επιχειρήσεων	ΔΕΝ λειτουργεί
ii. Γραφείο Διαμερισμάτων	ΔΕΝ λειτουργεί
γ. Τμήμα Δημαρχιακής Επιτροπής	-----
δ. Τμήμα Εποπτείας και Λειτουργικότητας Δημοτικών Κτιρίων	-----
ε. Τμήμα Πρωτοκόλλου, Διεκπεραίωσης	Ασχολείται και με την τήρηση

και Αρχείου	εμπιστευτικού πρωτοκόλλου για τις εκθέσεις αξιολόγησης των υπαλλήλων
στ. Γραφείο Ανταποκριτών Ο.Γ.Α.	-----
4. Δ/ΝΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ	Οι αρμοδιότητες των Τμημάτων ασκούνται αποκεντρωμένα σε κάθε Κ.Ε.Π. του Δήμου
α. Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών	-----
β. Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης	-----
γ. Τμήμα Επικοινωνίας Πολιτών	-----
5. Δ/ΝΣΗ ΛΗΞΙΑΡΧΕΙΟΥ ΜΗΤΡΩΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ	
α. Τμήμα Μητρώων	-----
β. Τμήμα Δημοτολογίου και Έκδοσης Πιστοποιητικών	-----
ι. Γραφείο Σύνταξης και Ανασύνταξης Καταλόγων	-----
γ. Τμήμα Πολιτικών Γάμων	-----
δ. Τμήμα Γεννήσεων	-----
ε. Τμήμα Γάμων - Θανάτων	-----
6. Δ/ΝΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	
α. Τμήμα Μελετών, Οργάνωσης και απλούστευσης Διαδικασιών	<ul style="list-style-type: none"> Δεν συντάσσει μελέτες για την απλούστευση των γραφειοκρατικών διαδικασιών και τον εκσυγχρονισμό των παρεχομένων από τους πολίτες υπηρεσιών.
β. Τμήμα Διαχείρισης Δικτύου	<ul style="list-style-type: none"> Δραστηριοποιείται και στις εφαρμογές GIS σύμφωνα με τις ανάγκες του Δήμου.
γ. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	-----
7. Δ/ΝΣΗ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	
α. Τμήμα 1 ^{ου} Διαμερίσματος	<ul style="list-style-type: none"> Δεν εποπτεύει τη λειτουργία της γραμματειακής υποστήριξης της δημοτικής Επιτροπής Παιδείας σε συνάρτηση με τη λειτουργία του Δημοτικού Διαμερίσματος

	<ul style="list-style-type: none"> • Χορηγεί πιστοποιητικά γέννησης, οικογενειακής κατάστασης και εντοπιότητας • Χορηγεί βεβαιώσεις μονίμου κατοικίας • Επικυρώνει αντίγραφα και βεβαιώσεις γνησίου υπογραφής • Διαχειρίζεται εκλογικούς καταλόγους δημοτών και ετεροδημοτών σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Διοίκησης • Ασχολείται με τις εγγραφές παιδιών και ατόμων τρίτης ηλικίας στις κατασκηνώσεις του Δήμου • Συντάσσει καταστάσεις εξόδων παράστασης Προέδρου και αποζημηώσεων αιρετών διαμερισματικών συμβουλίων
β. Τμήμα 2 ^{ου} Διαμερίσματος	ΟΜΟΙΩΣ όπως το Τμήμα 1 ^{ου} Διαμερίσματος
γ. Τμήμα 3 ^{ου} Διαμερίσματος	ΟΜΟΙΩΣ όπως το Τμήμα 1 ^{ου} Διαμερίσματος
δ. Τμήμα 4 ^{ου} Διαμερίσματος	ΟΜΟΙΩΣ όπως το Τμήμα 1 ^{ου} Διαμερίσματος
ε. Τμήμα 5 ^{ου} Διαμερίσματος	ΟΜΟΙΩΣ όπως το Τμήμα 1 ^{ου} Διαμερίσματος
στ. Τμήμα 6 ^{ου} Διαμερίσματος	ΟΜΟΙΩΣ όπως το Τμήμα 1 ^{ου} Διαμερίσματος
ζ. Τμήμα 7 ^{ου} Διαμερίσματος	ΟΜΟΙΩΣ όπως το Τμήμα 1 ^{ου} Διαμερίσματος
8. Δ/ΝΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	
α. Τμήμα Διοίκησης, Εποπτείας και Υποστήριξης Σχολικών Επιτροπών	<ul style="list-style-type: none"> • Ασκεί και τις αρμοδιότητες του Τμήματος Γραμματείας
β. Τμήμα Ελέγχου και Οικονομικής Διαχείρισης	-----
γ. Τμήμα Προγράμματος και Σχέσεων με Κρατικούς Φορείς και την Ευρωπαϊκή Ένωση	ΔΕΝ λειτουργεί
δ. Τμήμα Κοινωνικής Υποστήριξης των Σχολείων	ΔΕΝ λειτουργεί
ε. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	<ul style="list-style-type: none"> • Το Τμήμα ασχολείται αποκλειστικά σχεδόν με τους σχολικούς φύλακες

9. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	
α. Τμήμα Επιχειρησιακών Θεμάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Δραστηριότητες του Τμήματος έχουν αποκεντρωθεί στα Δημοτικά Αστυνομικά Τμήματα
i. Γραφείο Γραμματείας και Αρχείου	-----
ii. Γραφείο Αστυνόμευσης	-----
iii. Γραφείο Κέντρου Επιχειρήσεων	-----
iv. Γραφείο Ενημέρωσης Κοινού	-----
v. Γραφείο Τροχαίας	-----
β. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης	-----
i. Γραφείο Θεμάτων Προσωπικού και Εκπαίδευσης	-----
ii. Γραφείο Οργάνωσης και Νομοθεσίας	-----
iii. Γραφείο Οικονομικών και Τεχνικών Θεμάτων	-----
iv. Γραφείο Γραμματείας και Αρχείου	-----
γ. Τμήμα Εποπτείας Ελεγχόμενης Στάθμευσης	<ul style="list-style-type: none"> • Δραστηριότητες του Τμήματος έχουν αποκεντρωθεί στα Δημοτικά Αστυνομικά Τμήματα
δ. Δημοτικό Αστυνομικό Τμήμα 1 ^{ου} Διαμερίσματος	-----
ε. Δημοτικό Αστυνομικό Τμήμα 2 ^{ου} Διαμερίσματος	-----
στ. Δημοτικό Αστυνομικό Τμήμα 3 ^{ου} Διαμερίσματος	-----
ζ. Δημοτικό Αστυνομικό Τμήμα 4 ^{ου} Διαμερίσματος	-----
η. Δημοτικό Αστυνομικό Τμήμα 5 ^{ου} Διαμερίσματος	-----
θ. Δημοτικό Αστυνομικό Τμήμα 6 ^{ου} Διαμερίσματος	-----
ι. Δημοτικό Αστυνομικό Τμήμα 7 ^{ου} Διαμερίσματος	-----

10. Δ/ΝΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	
α. Τμήμα Διοικητικής Εξυπηρέτησης Αλλοδαπών	-----
β. Τμήμα Κοινωνικής Μέριμνας Αλλοδαπών	ΔΕΝ λειτουργεί
γ. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	-----
11. Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	
α. Τμήμα Οργάνωσης και Λειτουργίας Λεσχών Φιλίας	-----
i. Γραφείο Ενημέρωσης Ατόμων Τρίτης Ηλικίας	ΔΕΝ λειτουργεί.
β. Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Προστασίας	<ul style="list-style-type: none"> • Λειτουργεί και Ξενώνας κακοποιημένων γυναικών. • Λειτουργεί και Γραφείο ενημέρωσης κοινωνικής φροντίδας. • Λειτουργεί (μερικώς) και υποστήριξη παιδιών και εφήβων. • Λειτουργεί και πρόγραμμα βιοήθειας στο σπίτι. • Λειτουργούν και προγράμματα οικονομικής ενίσχυσης σε απόρους, σωματεία και συλλόγους .
i. Γραφείο Πρόληψης Ουσιοεξαρτημένων	ΔΕΝ λειτουργεί
ii. Γραφείο Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες	-----
iii. Γραφείο Ισότητας	-----
iv. Γραφείο Πρόληψης Παραβατικότητας	ΔΕΝ λειτουργεί
v. Γραφείο Ειδικών Πληθυσμιακών Ομάδων	-----
γ. Τμήμα Παιδικών Εξοχών	-----
i. Γραφείο Εποπτείας και Διαχείρισης	-----
12. Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ	

α. Τμήμα Οργάνωσης και Λειτουργίας Δημοτικών Ιατρείων	-----
β. Τμήμα Κατάρτισης και Εφαρμογής Προγραμμάτων Πρόληψης και Ενημέρωσης Πολιτών	ΔΕΝ λειτουργεί
γ. Τμήμα Διαχείρισης Υλικού	-----
13. Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΩΝ	
α. Τμήμα Διοίκησης και Οργάνωσης Λειτουργίας Α' Κοιμητηρίου	-----
i. Γραφείο Οικονομικής Διαχείρισης Α' Κοιμητηρίου	<ul style="list-style-type: none"> • Οι εισπράξεις πραγματοποιούνται από υπαλλήλους της Ταμιακής Υπηρεσίας
β. Τμήμα Εποπτείας και Επιμέλειας Χώρων Α' Κοιμητηρίου	-----
γ. Τμήμα Διοίκησης και Οργάνωσης Λειτουργίας Β' Κοιμητηρίου	-----
i. Γραφείο Οικονομικής Διαχείρισης Β' Κοιμητηρίου	<ul style="list-style-type: none"> • Οι εισπράξεις πραγματοποιούνται από υπαλλήλους της Ταμιακής Υπηρεσίας
δ. Τμήμα Διοίκησης και Οργάνωσης Λειτουργίας Γ' Κοιμητηρίου	-----
i. Γραφείο Οικονομικής Διαχείρισης Γ' Κοιμητηρίου	<ul style="list-style-type: none"> • Οι εισπράξεις πραγματοποιούνται από υπαλλήλους της Ταμιακής Υπηρεσίας
ε. Τμήμα Εποπτείας και Επιμέλειας Χώρων Γ' Κοιμητηρίου	-----
E. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
1. Δ/ΝΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ-ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	
α. Τμήμα Προϋπολογισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν παρακολουθεί τα δάνεια του Δήμου. Η κίνηση και η παρακολούθηση γίνεται από την Ταμιακή Υπηρεσία
β. Τμήμα Εκκαθάρισης και Εντολής Δαπανών	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν εκδίδει Χρηματικά Εντάλματα Πληρωμών. Ελέγχει μόνο τα δικαιολογητικά και τα προωθεί στην Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου
2. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ	

α. Τμήμα Τέλους Ακίνητης Περιουσίας (ΤΑΠ)	-----
β. Τμήμα Τελών Καθαριότητας, Φωτισμού και Φόρων Ηλεκτροδοτουμένων Χώρων	-----
γ. Τμήμα Διαμονής Παρεπιδημούντων και Κέντρων Διασκέδασης	-----
δ. Τμήμα Τελών Διαφημίσεων και Λοιπών Τελών και Δικαιωμάτων	-----
ε. Τμήμα Φορολογικών Διαφορών	-----
στ. Τμήμα Φορολογητέας Ύλης και Κοινοποιήσεων	-----
ζ. Τμήμα Διαχείρισης Παραβάσεων Κ.Ο.Κ. και Ελεγχόμενης Στάθμευσης	-----
ι. Γραφείο Βεβαίωσης Παραβάσεων Κ.Ο.Κ. και Ελεγχόμενης Στάθμευσης	-----
η. Τμήμα Ελέγχου και Βεβαιώσεων Τελών Κοινοχρήστων Χώρων για τραπεζοκαθίσματα, βιτρίνες, εμπορεύματα, οικοδομικά υλικά κλπ	-----
θ. Τμήμα Ελέγχου και Βεβαιώσεων Τελών Κοινοχρήστων Χώρων παραχωρουμένων σε περίπτερα, μικροπωλητές και λοιπούς επιτηδευματίες	-----
3. Δ/ΝΣΗ ΤΑΜΙΑΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	
α. Τμήμα Διαχείρισης	<ul style="list-style-type: none"> • Δραστηριοποιείται και στην παρακολούθηση των δανείων του Δήμου.
β. Τμήμα Εσόδων	-----
ι. Γραφείο Διοικητικής και Αναγκαστικής Εκτέλεσης	-----
ii. Γραφείο Παρακολούθησης Εισπραξης Προστίμων Παράνομης Στάθμευσης	ΔΕΝ λειτουργεί (οι δραστηριότητες καλύπτονται από το Γραφείο στ.)

γ. Τμήμα Εξόδων	-----
δ. Τμήμα Λογιστηρίου Ταμιακής Υπηρεσίας	-----
i. Γραφείο Λογιστηρίου Αποθηκών	ΔΕΝ λειτουργεί (οι δραστηριότητες καλύπτονται από την Διεύθυνση Αποθηκών.)
ε. Τμήμα Ελέγχου Ταμιακής Υπηρεσίας	-----
στ. Γραφείο Είσπραξης Παραβάσεων ΚΟΚ και Ελεγχόμενης Στάθμευσης	-----
4. Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ	
α. Τμήμα Προμηθειών	-----
β. Τμήμα Δημοπρασιών	-----
γ. Τμήμα Διαχείρισης Καυσίμων και Λιπαντικών	-----
δ. Τμήμα Διαχείρισης Υλικού Τεχνικών Υπηρεσιών	-----
i. Γραφείο Ηλεκτρολογικού Υλικού	ΔΕΝ λειτουργεί
ii. Γραφείο Υλικών Πρασίνου	ΔΕΝ λειτουργεί
iii. Γραφείο Υλικών Καθαριότητας	ΔΕΝ λειτουργεί
iv. Γραφείο Ηλεκτρονικών Υλικών	ΔΕΝ λειτουργεί
ε. Τμήμα Διαχείρισης Υλικού Λοιπών Υπηρεσιών	-----
στ. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου Αποθηκών	-----
i. Γραφείο Αρχείου Καταστροφών ή Εκποίησης Αχρήστου Υλικού	ΔΕΝ λειτουργεί
5. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	
α. Τμήμα Αγορών και Απαλλοτριώσεων	-----
β. Τμήμα Κληροδοτημάτων και Μισθώσεων Ακινήτων από τον Δήμο	-----
γ. Τμήμα Εκμεταλλεύσεως Δημοτικής Περιουσίας	-----

i. Γραφείο Κτηματολογίου	-----
ii. Γραφείο Ελαιώνα	-----
6. Δ/ΝΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΕΑΜΑΤΩΝ	
a. Τμήμα Χορήγησης Αδειών	-----
i. Γραφείο Οριοθέτησης Χρήσεων Κοινόχρηστων Χώρων	-----
β. Τμήμα Ελέγχου και Ανάκλησης Αδειών	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν εφαρμόζονται στην πράξη όλοι οι έλεγχοι
γ. Γραφείο Θεάτρων και Λοιπών Χώρων Θεαμάτων	-----
δ. Γραφείο Οίκων Ανοχής	-----
ε. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	-----
7. Δ/ΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
a. Τμήμα Σχεδιασμού και Κατάρτισης Προγράμματος	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν λειτουργεί σύμφωνα με το προβλεπόμενο στον Οργανισμό αντικείμενο. Απασχολείται με την παρακολούθηση και την αναφορά προόδου έργων του Δήμου ενταγμένων στο Γ'Κ.Π.Σ. και στο Πρόγραμμα «Θησέας»
β. Τμήμα Παρακολούθησης και Καταγραφής Εθνικών και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν λειτουργεί σύμφωνα με το προβλεπόμενο στον Οργανισμό αντικείμενο. Απασχολείται με την παρακολούθηση και την αναφορά προόδου έργων του Δήμου ενταγμένων στο Γ'Κ.Π.Σ. και στο Πρόγραμμα «Θησέας»
γ. Τμήμα Μελετών και Διαχείρισης Εθνικών και Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν λειτουργεί σύμφωνα με το προβλεπόμενο στον Οργανισμό αντικείμενο. Απασχολείται με την παρακολούθηση και την αναφορά προόδου έργων του Δήμου στον τομέα

	<p>της κατάρτισης.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καλύπτει και τα θέματα Γραμματείας εφόσον η Διεύθυνση δεν διαθέτει σχετικό Τμήμα
ΣΤ. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
1. Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ	
a. Τμήμα Ελέγχου Μελετών	-----
β. Τμήμα Ελέγχου Πιστώσεων και Επιθεώρησης	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν ελέγχει την πιστή εφαρμογή των οικείων συμβάσεων εκτελέσεως έργων και προμηθειών. • Δεν επιθεωρεί τα εκτελούμενα έργα και δεν ελέγχει την ποιότητα βάσει των προδιαγραφών της μελέτης και των κανόνων της τεχνικής. • Δεν ενεργεί δειγματοληπτικούς ελέγχους στα κατασκευαζόμενα έργα για την ποιοτική και ποσοτική κατασκευή τους σύμφωνα με τις σχετικές μελέτες.
γ. Τμήμα Κατάρτισης και Παρακολούθησης Τεχνικού Προγράμματος	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν καταρτίζει το τεχνικό πρόγραμμα • Δεν προϋπολογίζει τα έργα. • Δεν παρακολουθεί από πλευράς υλοποίησης την εξέλιξη του τεχνικού προγράμματος και δεν φροντίζει για την τήρηση του οικονομικού προγραμματισμού των έργων αυτών.
δ. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	-----
2. Δ/ΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ	
a. Τμήμα Κτιριακών Έργων	-----
β. Τμήμα Οδοποιίας και Κοινοχρήστων Χώρων	-----
γ. Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Ηλεκτρολογικών	-----

Δικτύων Εγκαταστάσεων	
δ. Τμήμα Παραδοσιακών Κτιρίων, Διατηρητέων και Μνημείων	-----
i. Γραφείο Κοιμητηρίων	-----
ii. Γραφείο Μνημείων	-----
ε. Τμήμα Σχολικών Κτιρίων	-----
στ. Τμήμα Κυκλοφορικών Ρυθμίσεων και Στάθμευσης	-----
ζ. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	-----
3. Δ/ΝΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	
α. Τμήμα Κτιριακών Έργων	-----
β. Τμήμα Οδοποιίας και Κοινοχρήστων Χώρων	-----
γ. Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Ηλεκτρολογικών Δικτύων Εγκαταστάσεων	-----
δ. Τμήμα Παραδοσιακών Κτιρίων, Διατηρητέων και Μνημείων	-----
ε. Τμήμα Αποχέτευσης	-----
στ. Τμήμα Χρεώσεων Αποχέτευσης Οδοποιίας και Κοινοχρήστων Χώρων	-----
ζ. Τμήμα Σχολικών Κτιρίων	-----
η. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	-----
4. Δ/ΝΣΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΕΠΙΣΤΑΣΙΑΣ	
α. Τμήμα Κτιριακών Έργων	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν τηρούνται απογραφικά στοιχεία προόδου και κόστους των έργων που εκτελούνται από το Τμήμα • Δεν συντάσσονται τελικές επιμετρήσεις των έργων που εκτελούνται • Ασκούνται και αρμοδιότητες εξόφλησης λογαριασμών ΕΥΠΑΠ και ΔΕΠΑ για τα κτίρια του Δήμου (ιδιόκτητα και

	νοικιασμένα)
β. Τμήμα Οδοποιίας και Κοινοχρήστων Χώρων	<ul style="list-style-type: none"> • Ασκούνται και αρμοδιότητες Γραφείου Κινήσεως
γ. Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Εγκαταστάσεων και Ηλεκτρολογικών Δικτύων Εγκαταστάσεων	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν ασχολείται με τη συντήρηση ανελκυστήρων και υποσταθμών
δ. Τμήμα Παραδοσιακών Κτιρίων, Διατηρητέων και Μνημείων	-----
ε. Τμήμα Χρέωσης Οδοποιίας και Κοινοχρήστων Χώρων	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν ασχολείται με χρεώσεις έργων πεζοδρομίων
στ. Τμήμα Σχολικών Κτιρίων	-----
ζ. Τμήμα Υλικών και Εργαλείων	-----
η. Γραφείο Επισκευών και Συντηρήσεων Εργοταξιακού Εξοπλισμού	-----
θ. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	-----
5. Δ/ΝΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΟΛΕΩΣ	
α. Τμήμα Πολεοδομικών Μελετών	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν παρακολουθείται η εξέλιξη του Ρυθμιστικού Σχεδίου • Δεν παρακολουθούνται οι πολεοδομικές μελέτες επεκτάσεως του σχεδίου πόλεως • Δεν συντάσσονται μελέτες αναθεώρησης του σχεδίου πόλεως • Δεν γίνεται συνεννόηση με άλλους φορείς για θέματα θεσμοθέτησης θέσεων στάθμευσης.
β. Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών	-----
γ. Τμήμα Ελαιώνα	-----
δ. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	-----
6. Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	
α. Τμήμα Έκδοσης Οικοδομικών Αδειών	-----
i. Γραφείο Χορήγησης Βεβαιώσεων	-----
ii. Γραφείο Χορήγησης Οικοδομικών Αδειών	-----

iii. Γραφείο Αρχείων Φακέλων Οικοδομικών Αδειών	-----
β. Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών	-----
i. Γραφείο Αυθαιρέτων	-----
ii. Γραφείο Επικινδύνων	-----
iii. Γραφείο Κατεδαφίσεων και Εξαίρεσης από Κατεδάφιση	-----
γ. Τμήμα Πολεοδομίας Περιοχής Πλάκας	-----
δ. Τμήμα Τοπογραφικού	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν λαμβάνονται επιμετρητικά στοιχεία εδάφους για ογκομετρητικά χωματουργικών. • Δεν γίνονται εφαρμογές μελετών, οδών και πλατειών προς κατασκευή • Δεν γίνεται συμπλήρωση, χάραξη και ενημέρωση ταφολογίων • Δεν γίνεται εμβαδομέτρηση βιομηχανιών, ξενοδοχείων κ. ά. χώρων για επιβολή τελών.
ε. Τμήμα Απαλλοτριώσεων	-----
στ. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	-----
7. Δ/ΝΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	
α. Τμήμα Δεικτών Ποιότητας Ζωής	-----
i. Γραφείο Υγιών Πόλεων	ΔΕΝ λειτουργεί ως διοικητική μονάδα
β. Τμήμα Αστικής Πανίδας	<ul style="list-style-type: none"> • Ασκεί και τις αρμοδιότητες των απολυμάνσεων
i. Γραφείο Απολυμάνσεων	ΔΕΝ λειτουργεί ως διοικητική μονάδα
γ. Τμήμα Μελέτης, Σχεδιασμού και Υλοποίησης Περιβαντολλογικών Προγραμμάτων	-----
δ. Τμήμα Ανακύκλωσης	-----
ε. Τμήμα Ενημέρωσης Πολίτη	-----
στ. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	-----
8. Δ/ΝΣΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	

α. Τμήμα Μελετών και Προγραμματισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν ασχολείται με την μελέτη και εισήγηση τρόπων αύξησης της παραγωγικότητας με χρησιμοποίηση πρακτικών και σύγχρονων τεχνολογικών μέσων. • Δεν ασχολείται με τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό των τοπικών προγραμμάτων οδοκαθαρισμού και αποκομιδής. • Ασχολείται κυρίως με ζητήματα διαδικασιών για την προμήθεια υλικών της Διεύθυνσης. • Ασχολείται επίσης με την καθαριότητα του κτιρίου (Ιερά Οδός 151) και την σύνταξη καταστάσεων προσωπικού που δικαιούται ειδών ατομικής προστασίας.
β. Τμήμα Αποκομιδής και Μεταφοράς Απορριμμάτων	-----
i. Γραφείο Κινήσεως Οχημάτων	-----
γ. Τμήμα Οδοκαθαρισμού και Περισυλλογής Απορριμμάτων	-----
i. Γραφείο 1 ^{ου} Διαμερίσματος	-----
ii. Γραφείο 2 ^{ου} Διαμερίσματος	-----
iii. Γραφείο 3 ^{ου} Διαμερίσματος	-----
iv. Γραφείο 4 ^{ου} Διαμερίσματος	-----
v. Γραφείο 5 ^{ου} Διαμερίσματος	-----
vi. Γραφείο 6 ^{ου} Διαμερίσματος	-----
vii. Γραφείο 7 ^{ου} Διαμερίσματος	-----
viii. Γραφείο Αλσών, Πλατειών και Νησίδων	-----
δ. Τμήμα Ειδικών Συνεργειών	-----
ε. Τμήμα Κάδων και Απορριμματοδοχείων	-----

i. Γραφείο Αφοδευτηρίων	-----
ii. Γραφείο Υλοποίησης Προγραμμάτων Ανακύκλωσης	-----
iii. Γραφείο Εγκαταλελειμμένων Οχημάτων	-----
στ. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	-----
9. Δ/ΝΣΗ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	
a. Τμήμα Σχεδιασμού και Προγραμματισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Συντονίζει και την εκτέλεση έργων πρασίνου με εργολαβία και στα 7 Διαμερίσματα • Ασχολείται και με την ανακύκλωση φυσικών υπολειμμάτων (composting)
i. Γραφείο Προϋπολογισμού και Προμηθειών	-----
ii. Γραφείο Αυτοματισμού Ποτίσματος	ΔΕΝ λειτουργεί
iii. Γραφείο Μηχανοργάνωσης	ΔΕΝ λειτουργεί
β. Τμήμα Φυτικής Παραγωγής και Εκπαίδευσης	-----
i. Γραφείο Παραγωγής Φυτών	ΔΕΝ λειτουργεί
ii. Γραφείο Διακίνησης Φυτών	ΔΕΝ λειτουργεί
γ. Τμήμα Αλσών Κοιμητηρίων και Ειδικών Κλαδεμάτων	-----
i. Γραφείο Κλαδεμάτων	ΔΕΝ λειτουργεί
δ. Τμήμα 1 ^{ου} Διαμερίσματος	<ul style="list-style-type: none"> • Ασχολείται συχνά και με την καθαριότητα των χώρων πρασίνου
i. Γραφείο Κέντρου Πόλης	ΔΕΝ λειτουργεί
ε. Τμήμα 2 ^{ου} Διαμερίσματος	<ul style="list-style-type: none"> • Ασχολείται συχνά και με την καθαριότητα των χώρων πρασίνου
στ. Τμήμα 3 ^{ου} Διαμερίσματος	<ul style="list-style-type: none"> • Ασχολείται συχνά και με την καθαριότητα των χώρων πρασίνου
ζ. Τμήμα 4 ^{ου} Διαμερίσματος	<ul style="list-style-type: none"> • Ασχολείται συχνά και με την καθαριότητα των χώρων πρασίνου
η. Τμήμα 5 ^{ου} Διαμερίσματος	<ul style="list-style-type: none"> • Ασχολείται συχνά και με την

	καθαριότητα των χώρων πρασίνου
θ. Τμήμα 6 ^{ου} Διαμερίσματος	<ul style="list-style-type: none"> • Ασχολείται συχνά και με την καθαριότητα των χώρων πρασίνου
ι. Τμήμα 7 ^{ου} Διαμερίσματος	<ul style="list-style-type: none"> • Ασχολείται συχνά και με την καθαριότητα των χώρων πρασίνου
κ. Τμήμα Ειδικών Συνεργείων και Γραφείου Κινήσεως	-----
ι. Γραφείο Κινήσεως	-----
ii. Γραφείο Συνεργείων Αμέσου Επεμβάσεως	ΔΕΝ λειτουργεί
iii. Γραφείο Συνεργείων Υποστήριξης	ΔΕΝ λειτουργεί
iv. Γραφείο Αποθηκών Εργαλείων και Υλικών	ΔΕΝ λειτουργεί
λ. Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου	-----
10. Δ/ΝΣΗ ΤΡΟΧΑΙΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	
α. Τμήμα Μελετών	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν αποστέλλει τα εισηγητικά στο Τμήμα Προμηθειών της Διεύθυνσης Προμηθειών • Μεριμνά και για την προμήθεια νέου εξοπλισμού και για την προμήθεια υλικών επισκευής του υπάρχοντος (διενέργεια δημοπρασιών, σύνταξη διακηρύξεων, παρακολούθηση όρων συμβάσεων, παραλαβή τιμολογίων κλπ) • Αναθέτει και την ασφάλιση και τον τεχνικό έλεγχο των οχημάτων
β. Τμήμα Συντήρησης Οχημάτων	<ul style="list-style-type: none"> • Ασχολείται και με την επισκευή και συντήρηση μηχανημάτων και συσκευών των ραδιοδικτύων του Δήμου
γ. Τμήμα Γραμματείας Αρχείου και Διάθεσης Οχημάτων	-----
11. Δ/ΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ	
α. Τμήμα Συντήρησης Δικτύου	-----

Ηλεκτροφωτισμού	
β. Τμήμα Υλοποίησης Νέων Έργων Δικτύου Ηλεκτροφωτισμού	-----
γ. Τμήμα Γραμματείας Αρχείου και Αποθήκης	-----
i. Γραφείο Διαχείρισης Υλικού	-----

Η αναλυτική εξέταση της οργανωτικής δομής του Δήμου, τόσο της θεσμοθετημένης όσο και της υφιστάμενης στην πράξη, οδηγεί στα ακόλουθα συμπεράσματα που στοιχειοθετούν **τις σημερινές αδυναμίες** της, που επιδρούν στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της παροχής του προδιαγεγραμμένου έργου από τις επιμέρους υπηρεσίες.

1) Διαφοροποιήσεις της Διάρθρωσης των Υπηρεσιών στην πράξη

Οι διαφοροποιήσεις της τυπικής οργανωτικής δομής στην πράξη έχουν αποτυπωθεί στον ανωτέρω **Πίνακα 2.1**. Όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα, υπάρχουν διοικητικές ενότητες (Τμήματα ή Γραφεία) θεσμοθετημένες στον ισχύοντα Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών του Δήμου, που στην πράξη δεν λειτουργούν. Οι αντιστοίχως αναφερόμενες στον Οργανισμό αρμοδιότητες, στις περισσότερες των περιπτώσεων, δεν ασκούνται σήμερα στην πράξη από τις υπηρεσίες του Δήμου.

Είναι φανερό ότι θα πρέπει να εξετασθεί, στο πλαίσιο ανασχεδιασμού της Οργανωτικής Δομής, κατά πόσον οι αρμοδιότητες αυτές είναι απαραίτητες για τη λειτουργία και τις υπηρεσίες που παρέχει ο Δήμος και στην περίπτωση καταφατικής απάντησης, να αποφασισθεί η ένταξή τους στη δικαιοδοσία των κατάλληλων διοικητικών ενοτήτων και η ενεργοποίησή τους.

Επισημαίνεται ότι πέραν της θεσμοθετημένης οργανωτικής δομής, έχουν δημιουργηθεί στο πλαίσιο του Γραφείου του Δημάρχου δύο ιδιαίτερες Μονάδες:

- **Η Μονάδα Υποστήριξης και Αξιολόγησης (Μ.Υ.Α)** και
- **Ο Οργανισμός Αντιμετώπισης Καθημερινών Προβλημάτων (ΟΑΚΠ)**

Εκ των ανωτέρω μονάδων, η **Μ.Υ.Α.** έχει δημιουργηθεί για να καλύψει κατά τρόπο συγκεντρωμένο τις ανάγκες επιτελικής υποστήριξης της Δημοτικής Αρχής για τη διαμόρφωση αποφάσεων στρατηγικής για τη βελτίωση των επί μέρους λειτουργιών της (βλ. στη συνέχεια και παράγραφο 3).

Ο **ΟΑΚΠ** ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Ιούλιο του 2007 και βρίσκεται προς το παρόν σε πιλοτικό στάδιο λειτουργίας, διανύοντας τη φάση της οργάνωσης, της λειτουργίας και της δημιουργίας των αναγκαίων υποδομών. Με τη δημιουργία του ΟΑΚΠ επιδιώκεται η βελτίωση του συντονισμού της επίλυσης των καθημερινών προβλημάτων των πολιτών. Η βασική του λειτουργία είναι να δέχεται τα αιτήματα των πολιτών, να τα κωδικοποιεί, να τα καταγράφει και στη συνέχεια να τα διοχετεύει άμεσα στις αρμόδιες υπηρεσίες παρακολουθώντας την πορεία τους. Όταν ολοκληρωθεί η πλήρης ανάπτυξη του ΟΑΚΠ, οι πολίτες θα μπορούν να επικοινωνούν μαζί του, με όλους τους δυνατούς τρόπους τηλεφωνικά, με ηλεκτρονική και παραδοσιακή αλληλογραφία, με φαξ, με επιτόπια επίσκεψη στα γραφεία του και μέσω ραδιοφωνικής εκπομπής του Δημοτικού Σταθμού Αθήνα 98,4.

2) Διαφοροποιήσεις στην πράξη στην Αποστολή των Υπηρεσιών και την άσκηση των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων τους

Στον ανωτέρω **Πίνακα 1** έχουν αποτυπωθεί οι βασικές διαφοροποιήσεις στην πράξη σε ότι αφορά στην αποστολή των υπηρεσιών και στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους που περιγράφονται στον Οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών του Δήμου. Υπάρχουν ορισμένες αρμοδιότητες που προβλέπονται από τον Ο.Ε.Υ. στο αντικείμενο συγκεκριμένων διοικητικών ενοτήτων και που σήμερα δεν ασκούνται στην πράξη. Αντίστοιχα υπάρχουν αρμοδιότητες που ασκούνται σήμερα στην πράξη, χωρίς να προβλέπονται ρητά στον Ο.Ε.Υ.

Είναι φανερό ότι θα πρέπει να εξετασθεί, στο πλαίσιο ανασχεδιασμού της Οργανωτικής Δομής, κατά πόσον οι μη ασκούμενες σήμερα αρμοδιότητες είναι απαραίτητες για τη λειτουργία και τις υπηρεσίες που παρέχει ο Δήμος, και να προστεθούν ρητά οι αρμοδιότητες που σήμερα ασκούνται χωρίς να προβλέπονται.

- 3) Περιθώρια βελτίωσης της σαφήνειας του προσδιορισμού και της λειτουργίας βασικών επιτελικών λειτουργιών για την αποτελεσματική άσκηση διοίκησης

Διακρίνονται αδυναμίες στον προσδιορισμό των αναγκαίων επιτελικών λειτουργιών, με βάση τις οποίες είναι δυνατόν να υποστηριχθεί αποτελεσματικά η άσκηση της διοίκησης των υποθέσεων του Δήμου. Βασικές επιτελικές λειτουργίες όπως είναι:

- ✓ Η συγκέντρωση και η ανάλυση δεδομένων και δεικτών
- ✓ Η επεξεργασία και η προετοιμασία τεκμηριωμένων εισηγήσεων για λήψη αποφάσεων
- ✓ Η υποστήριξη του στρατηγικού σχεδιασμού
- ✓ Η υποστήριξη του επιχειρησιακού σχεδιασμού συνολικά και κατά λειτουργία του Δήμου
- ✓ Η παρακολούθηση εφαρμογής του εγκεκριμένου στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού
- ✓ Η ανάλυση και η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων δραστηριοποίησης του Δήμου
- ✓ Η εισήγηση της λήψης διορθωτικών αποφάσεων για τη βελτίωση των αποτελεσμάτων κλπ.

οι οποίες δεν προσδιορίζονται με σαφήνεια στην Οργανωτική Δομή και δεν ανατίθενται στη δικαιοδοσία των κατάλληλων διοικητικών ενοτήτων.

Παράλληλα, παρατηρείται ότι δεν ασκούνται στην πράξη κατά τρόπο συστηματικό, από τον υπηρεσιακό μηχανισμό, ορισμένες σημαντικές θεσμοθετημένες στον ΟΕΥ

επιτελικές λειτουργίες, που αναφέρονται σε ζητήματα προγραμματισμού, συντονισμού, παρακολούθησης και ελέγχου έργων, δράσεων και γενικά δραστηριοτήτων του Δήμου.

Είναι ενδεικτικό ότι ποσοστό **73,3 %** των προϊσταμένων των Διευθύνσεων φαίνεται να συμφωνεί ότι θα εξυπηρετούσε η δημιουργία επιτελικής μονάδας για την κάλυψη αρμοδιοτήτων, όπως ο στρατηγικός σχεδιασμός, ο συνολικός προγραμματισμός της λειτουργίας του Δήμου και η ανάλυση, η παρακολούθηση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων από τη δραστηριοποίηση του Δήμου.

Οι ανωτέρω αδυναμίες στην άσκηση επιτελικών λειτουργιών από τον υπηρεσιακό μηχανισμό του Δήμου έχουν μέχρι στιγμής αντιμετωπισθεί με τη δημιουργία και τη λειτουργία της **Μονάδας Υποστήριξης και Αξιολόγησης (Μ.Υ.Α)** που έχει αναφερθεί στην ανωτέρω παράγραφο 1. Σύμφωνα με την προδιαγραφή της Αποστολής της μονάδας, **στόχοι** της Μ.Υ.Α. είναι:

- Ο έγκαιρος εντοπισμός και προσδιορισμός ενδεδειγμένων τρόπων αντιμετώπισης προβλημάτων, κατά την εφαρμογή του Προγράμματος της Δημοτικής Αρχής από τις υπηρεσίες, τους φορείς και τους οργανισμούς του Δήμου.
- Η συσχέτιση των επί μέρους δράσεων του Προγράμματος με τον χώρο, έτσι ώστε να μπορούν να αναγνωρισθούν σωστά και να μετρηθούν τα αναμενόμενα οφέλη για το σύνολο του Δήμου και τα επί μέρους Δημοτικά Διαμερίσματα.
- Η επιλογή καταλλήλων δεικτών που θα επιτρέπουν τη μέτρηση των ωφελειών που επιδιώκονται μέσα από την υλοποίηση του Προγράμματος για την πόλη αλλά και τις γειτονιές.
- Η διενέργεια τακτικών ερευνών για επικαιροποίηση στοιχείων, καταγραφή ή πρόληψη προβλημάτων.
- Η διενέργεια ειδικών ερευνών που θα απευθύνονται είτε σε ομάδες ωφελουμένων πολιτών, είτε σε ομάδες πολιτών που πιθανά θα υποστούν προσωρινές αρνητικές επιπτώσεις κατά τη διάρκεια εφαρμογής / υλοποίησης επί μέρους παρεμβάσεων του προγράμματος.

4) Συγκέντρωση επιτελικών λειτουργιών στα πολιτικά όργανα του Δήμου, εκτός του υπηρεσιακού μηχανισμού

Με δεδομένο ότι υπάρχουν αδυναμίες είτε στον προσδιορισμό είτε στη λειτουργία βασικών επιτελικών λειτουργιών, για την υποστήριξη της άσκησης διοίκησης (management), στο πλαίσιο του υπηρεσιακού μηχανισμού, παρατηρείται συγκέντρωση δραστηριοτήτων άσκησης των επιτελικών αυτών λειτουργιών στα πολιτικά όργανα του Δήμου (Δήμαρχος, Αντιδήμαρχοι, Γενικός Γραμματέας). Για να ανταποκριθούν τα πολιτικά όργανα στον ρόλο αυτό αναγκάζονται να χρησιμοποιούν προσωρινούς υποστηρικτικούς μηχανισμούς (ειδικοί σύμβουλοι, ειδικοί συνεργάτες, ειδικές ομάδες έργου, ειδικές μονάδες κ.λπ).

Χωρίς να παραγνωρίζεται η αναγκαιότητα αξιοποίησης από τον Δήμο των γνώσεων και εμπειριών εξειδικευμένων συνεργατών, η υποστήριξη των οποίων είναι πολύτιμη, **παράλληλα** είναι φανερό ότι θα πρέπει να προωθηθεί, στο πλαίσιο ανασχεδιασμού της Οργανωτικής Δομής του Δήμου, η αναβάθμιση των δυνατοτήτων του υπηρεσιακού μηχανισμού στην παροχή υπηρεσιών επιτελικής υποστήριξης και σχεδιασμού. Μια τέτοια εξέλιξη θα βοηθούσε τόσο στη διαμόρφωση συνθηκών εξασφάλισης της συνέχειας των στόχων και δραστηριοτήτων του Δήμου, ανεξάρτητα Δημοτικής Αρχής, όσο και στη δημιουργία κλίματος παρακίνησης του στελεχιακού δυναμικού του, αφού θα αναβάθμιζε το επίπεδο και το εύρος του ρόλου του.

5) Δυσκολίες στην άσκηση των λειτουργιών διοίκησης (management) και στη συνεργασία, λόγω του εκτεταμένου εύρους της διοικητικής εποπτείας

Η Οργανωτική Δομή του Δήμου περιλαμβάνει σήμερα 32 Διευθύνσεις και 2 ανεξάρτητα Τμήματα. Ανεξάρτητα της εποπτείας που ασκούν οι Αντιδήμαρχοι, διοικητικά οι 31 Διευθύνσεις υπάγονται απευθείας στον Γενικό Γραμματέα, χωρίς να υπάρχει ενδιάμεσο διοικητικό επίπεδο για τον προγραμματισμό, την οργάνωση, την παρακολούθηση, τον συντονισμό και τον έλεγχο των Διευθύνσεων με συγγενή και αλληλοεπιδρούμενα αντικείμενα. Φυσικό επακόλουθο είναι να υπάρχουν

δυσκολίες στην άσκηση των διοικητικών λειτουργιών, καθώς επίσης και στην αναγκαία συνεργασία των Διευθύνσεων που έχουν συγγενές αντικείμενο.

Στο πλαίσιο της επανεξέτασης της Οργανωτικής Δομής του Δήμου, είναι φανερό ότι θα πρέπει να μελετηθούν διοικητικές δομές οι οποίες θα δημιουργούν προϋποθέσεις για τη βελτίωση του προγραμματισμού, της οργάνωσης, του συντονισμού και του ελέγχου των Διευθύνσεων με συμπληρωματικό και συγγενές αντικείμενο.

Είναι ενδεικτικό, ότι σχεδόν το σύνολο των προϊσταμένων των Διευθύνσεων φαίνεται να συμφωνεί ότι θα εξυπηρετούσε τη βελτίωση των λειτουργιών άσκησης διοίκησης του Δήμου, η θέσπιση ενδιάμεσου διοικητικού επιπέδου μεταξύ του Γενικού Γραμματέα και των Διευθυντών.

6) Περιθώρια βελτίωσης της εσωτερικής διάρθρωσης των Διευθύνσεων και της κατανομής των αρμοδιοτήτων και του ανθρώπινου δυναμικού

Διακρίνονται περιθώρια βελτίωσης και εξορθολογισμού της εσωτερικής διάρθρωσης επιμέρους Διευθύνσεων και της κατανομής των αρμοδιοτήτων στα επί μέρους τμήματα, ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες διοικητικές ενότητες (Τμήματα) στις οποίες θα κατανέμεται με τρόπο ορθολογικό και ισόρροπο το αντικείμενο των Διευθύνσεων. Συγχρόνως, υπάρχουν περιθώρια στη βελτίωση της κατανομής του ανθρώπινου δυναμικού των Διευθύνσεων στις διοικητικές ενότητες στις οποίες διαρθρώνονται, με βάση τα προσόντα τους (γνώσεις, ικανότητες, δεξιότητες) και τον όγκο των δραστηριοτήτων.

Είναι ενδεικτικό, ότι ποσοστό **83,3 %** των προϊσταμένων των Διευθύνσεων φαίνεται να θεωρεί ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, είτε στην εσωτερική διάρθρωση των Διευθύνσεων που ηγούνται, είτε στην κατανομή των αρμοδιοτήτων και του προσωπικού τους στα επί μέρους Τμήματα.

7) Περιθώρια βελτίωσης στην κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ Διευθύνσεων

Διακρίνονται περιθώρια βελτίωσης και εξορθολογισμού στην κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ Διευθύνσεων με συγγενές αντικείμενο (π.χ μεταξύ των Οικονομικών Διευθύνσεων, μεταξύ των Τεχνικών Διευθύνσεων κ.λπ.), ή μεταξύ Διευθύνσεων με επιτελικό ή υποστηρικτικό χαρακτήρα (π.χ. Νομική Διεύθυνση, Διεύθυνση Διοίκησης κ.λπ.) και των υπολοίπων, ώστε να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες για την αποδοτικότερη διενέργεια των επί μέρους δραστηριοτήτων.

8) Περιθώρια βελτίωσης της γεωγραφικής οργάνωσης της δομής του Δήμου ανά Δημοτικό Διαμέρισμα

Στο πλαίσιο επανεξέτασης της Οργανωτικής Δομής του Δήμου, θα πρέπει να μελετηθούν και περαιτέρω ανάγκες για την προώθηση της αποκέντρωσης ανά Δημοτικό Διαμέρισμα, όσων λειτουργιών του Δήμου προσιδιάζει να αποκεντρωθούν για τη βελτίωση της άμεσης παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες. Η προώθηση της αποκέντρωσης των αναγκαίων λειτουργιών πρέπει όμως να γίνει προσεκτικά και σταδιακά, με παράλληλη δημιουργία των προϋποθέσεων και των μηχανισμών, για την αποτελεσματική τοπική διοίκηση των αποκεντρωμένων λειτουργιών και τον αποτελεσματικό συντονισμό ζητημάτων, που απαιτούν την εφαρμογή κοινών και οριζόντιων πολιτικών.

9) Δυσκολία στην κατανομή καθηκόντων, που απορρέουν από την Οργανωτική Δομή, στο ανθρώπινο δυναμικό του Δήμου.

Σήμερα οι αρμοδιότητες / δραστηριότητες που προσδιορίζονται από τον ΟΕΥ ανά διοικητική ενότητα, δεν κατανέμονται στη συνέχεια σε **Θέσεις Εργασίας** (=σύνολο αρμοδιοτήτων / καθηκόντων που ασκούνται από ένα ή περισσότερα άτομα του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου με τα αυτά ή παρόμοια προσόντα). Αποτέλεσμα είναι η δυσκολία:

- Στον προσδιορισμό του κατάλληλου προσωπικού για τη στελέχωση των επί μέρους διοικητικών ενοτήτων.

- Στην υλοποίηση της ανάπτυξης και της συνεχιζόμενης κατάρτισης του προσωπικού.
- Στην ορθολογική κατανομή των αρμοδιοτήτων και καθηκόντων μεταξύ του προσωπικού.
- Στην παρακολούθηση της αποτελεσματικής άσκησης των δραστηριοτήτων.

Η προώθηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής των θέσεων εργασίας ανά διοικητική ενότητα, πρέπει να γίνει σταδιακά με πιλοτικές εφαρμογές, ώστε να προσδιορισθεί η κατάλληλη μεθοδολογία και να καταδειχθούν στην πράξη τα αντίστοιχα πλεονεκτήματα.

10) Περιθώρια βελτίωσης στη σαφήνεια και τον ορθολογισμό της κατανομής των αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπηρεσιών και Νομικών Προσώπων του Δήμου

Στο πλαίσιο επανεξέτασης της Οργανωτικής Δομής του Δήμου, θα πρέπει να βελτιωθεί η ορθολογική κατανομή και να διατυπωθούν με μεγαλύτερη σαφήνεια, όσες αρμοδιότητες των Υπηρεσιών του Δήμου συνδέονται με εκείνες των Νομικών Προσώπων του.

Με βάση τις ανωτέρω διαπιστώσεις, είναι εύλογο ότι προκύπτει η ανάγκη:

- Επανεξέτασης και βελτίωσης της Οργανωτικής Δομής του Δήμου μέσω του ανασχεδιασμού και της αναδιατύπωσης του υφιστάμενου Οργανισμού Εσωτερικών Υπηρεσιών (Ο.Ε.Υ.).
- Σχεδιασμού των αναγκαίων θέσεων εργασίας ανά διοικητική ενότητα της Οργανωτικής Δομής.
- Διατύπωσης περιγραφής αρμοδιοτήτων / καθηκόντων για κάθε θέση εργασίας.
- Σχεδιασμού και εφαρμογής συστήματος (διαδικασίας) για τη συνεχή επικαιροποίηση των θέσεων εργασίας του Δήμου και των αντίστοιχων περιγραφών αρμοδιοτήτων / καθηκόντων.

Ανθρώπινο δυναμικό

1. Με βάση στοιχεία τα οποία δόθηκαν από το Γραφείο του Γ. Γραμματέα του Δήμου Αθηναίων, το προσωπικό που υπηρετεί σήμερα στον Δήμο κατανέμεται μεταξύ των βασικών του Υπηρεσιών ως εξής:

Πίνακας 2.2

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΔΥΝΑΜΗ 1/6/2008 - 30/6/2008								
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΑΧΙΔ	Ο.Χ	Σ.ΕΡΓ.	ΣΥΝΟΛΟ	STAGE	ΣΥΝΟΛΟ	Μ.ΑΠΟΝΤΕΣ
ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ	40	2	0	1	43	4	47	0
ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	13	0	0	52	65	2	67	0
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	75	6	0	13	94	13	107	0
ΑΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤ	26	0	0	1	27	1	28	0
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	26	0	0	8	34	0	34	0
ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΩΝ	-1	3	0	25	27	0	27	0
ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗΣ	0	0	0	1	1	0	1	0
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ	5	0	0	0	5	1	6	0
ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ	8	0	0	1	9	0	9	0
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	14	5	0	1	20	2	22	0
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ	650	0	0	10	660	2	662	0
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	18	0	0	1	19	2	21	0
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ	125	3	0	1	129	15	144	0
ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	50	1	0	2	53	1	54	0
ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	1	0	0	0	1	4	5	0
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	117	5	0	9	131	9	140	0
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ	132	7	0	10	149	1	150	0
ΙΔ. ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ	36	6	0	49	91	0	91	0
ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	1601	403	0	612	2616	1	2617	0
ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	105	7	0	0	112	4	116	0
ΚΕΠ	81	0	0	32	113	3	116	0
ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑΣ & ΠΡΑΣΙΝΟΥ	547	74	0	35	656	3	659	0
ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΩΝ	121	14	0	1	136	0	136	0

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ & ΥΓΕΙΑ	193	6	161	4	364	7	371	0
ΛΗΞΙΑΡΧΕΙΟ-ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟ	99	1	0	5	105	4	109	0
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	17	1	0	0	18	1	19	0
ΜΕΛΕΤΩΝ	62	1	0	0	63	6	69	0
ΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	24	0	0	0	24	3	27	0
ΟΑΚΠ	0	0	0	0	0	0	0	0
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	26	2	0	1	29	2	31	0
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	84	0	0	2	86	7	93	0
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ & ΕΛΕΓΧΟΥ	18	0	0	0	18	0	18	0
ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΙΑΤΡΙΚΗ	113	7	0	45	165	5	170	0
ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ-ΓΕΝ.ΑΠΟΘΗΚΩΝ	66	2	0	1	69	2	71	0
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ & ΑΥΤΕΠΙΣΤΑΣΙΑ	385	28	0	22	435	5	440	0
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	14	0	0	0	14	2	16	0
ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΛΕΩΣ	26	0	0	1	27	4	31	0
ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	23	353	0	1	377	6	383	0
ΤΑΜΙΑΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	86	7	0	2	95	9	104	0
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜ.& ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ	3	0	0	0	3	1	4	0
ΤΜΗΜΑ ΠΣΕΑ	2	0	0	0	2	0	2	0
ΤΡΟΧΑΙΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	115	2	0	7	124	2	126	0
ΣΥΝΟΛΑ	5146	946	161	956	7209	134	7343	0

2. Σημειώνεται, ότι ο αριθμός του προσωπικού ανά Διεύθυνση που προκύπτει από τον ανωτέρω Πίνακα δεν ταυτίζεται πάντοτε με τον αντίστοιχο αριθμό που δηλώθηκε από τις Διευθύνσεις, στο πλαίσιο των δομημένων ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν για τους σκοπούς της παρούσας 'Έκθεσης και διαπιστώνονται κατά περίπτωση διαφορές.

3. Στο **Παράρτημα 2** δίδεται η κατάσταση του μονίμου προσωπικού του Δήμου κατά ειδικότητα (οργανικές θέσεις και υπηρετούντες υπάλληλοι στις 19-12-2007)

Στο **Παράρτημα 3** δίδεται η κατάσταση των υπαλλήλων με σχέση εργασίας Ι.Δ. αορίστου χρόνου κατά ειδικότητα (υπηρετούντες υπάλληλοι στις 21-12-2007).

4. Πέραν του Οργανισμού Εσωτερικών Υπηρεσιών (Ο.Ε.Υ.) δεν υπάρχει άλλο κανονιστικού τύπου επίσημο ή ανεπίσημο έγγραφο (π.χ. Κανονισμός Προσωπικού, Εγχειρίδιο εργαζομένων, Σύνοψη διαδικασιών που αφορούν το προσωπικό κ.λπ.) με την περιγραφή των διατάξεων που αφορούν το ανθρώπινο δυναμικό του Δήμου, όπως π.χ. δικαιώματα και υποχρεώσεις, συστήματα, διαδικασίες και έντυπα που αφορούν την εργασιακή ζωή, την κατάσταση του προσωπικού κ.λπ.

Εάν υποτεθεί ότι δεν έχει νόημα η κατάρτιση ιδιαίτερου Κανονισμού Προσωπικού του Δήμου, εφόσον ισχύουν για το προσωπικό του οι γενικότερες διατάξεις που αφορούν το Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ., αντιθέτως θα ήταν πολύ χρήσιμη η δημιουργία και τήρηση ενός **Εγχειριδίου** (εγκολπίου) με τις ισχύουσες εσωτερικές διαδικασίες του Δήμου, που αφορούν τις σχέσεις και τις ενέργειες του προσωπικού κατά τη διάρκεια της εργασιακής του ζωής και για τις οποίες θα πρέπει να είναι ενημερωμένος κάθε εργαζόμενος (π.χ. διαδικασίες κατά την πρόσληψη, διαδικασίες πιστοποίησης της παρουσίας, διαδικασίες σε περίπτωση ασθενειών, σε περίπτωση συνταξιοδότησης, μετακίνησης, μετάταξης κ.λπ., γενικά δικαιώματα και υποχρεώσεις εργαζομένων κ.λπ.).

Ένα τέτοιο Εγχειρίδιο θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο τόσο για την πρώτη ενημέρωση των νεοεισερχομένων εργαζομένων στην Υπηρεσία, όσο και για τους παλαιότερους.

5. Σε ότι αφορά στα ισχύοντα Συστήματα Διοίκησης του προσωπικού του Δήμου, η αξιολόγησή τους θα πρέπει να λάβει υπόψη τον δημόσιο χαρακτήρα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα ισχύοντα από τις διατάξεις τόσο του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα, όσο και του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων. Στον βαθμό που τα συστήματα αυτά εξαρτώνται ή προβλέπονται από τις προαναφερόμενες διατάξεις (π.χ. θέματα που αφορούν στις προσλήψεις, την επιλογή προσωπικού, την αξιολόγηση, την προαγωγή, τη μισθοδοσία προσωπικού κ.λπ.), ο Δήμος έχει απλώς την υποχρέωση να τα εφαρμόζει κατά τον προβλεπόμενο τρόπο. Πρακτικές και ουσιαστικές βελτιώσεις θα ήταν δυνατόν να προέλθουν, κυρίως σε θέματα ουσιαστικότερης εφαρμογής των ισχουσών διαδικασιών αξιολόγησης του ανθρώπινου δυναμικού.

Υπάρχουν όμως και ζητήματα που αφορούν στην καλή διοίκηση του προσωπικού, όπου ο Δήμος έχει την ευχέρεια να διαμορφώσει τα δικά του συστήματα και διαδικασίες, με στόχο πάντοτε την αναβάθμιση και την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που διαθέτει. Τα ζητήματα αυτά αφορούν κυρίως:

- Στη συνεχή ενημέρωση, τη διαχείριση και την αξιοποίηση του κατάλληλου Μητρώου Προσωπικού

Το Μητρώο Προσωπικό αποτελεί ένα μεγάλο αρχείο, που πρέπει να περιλαμβάνει ανά εργαζόμενο το σύνολο των στοιχείων που περιγράφουν την εξέλιξη της εργασιακής του ζωής (από τα στοιχεία ταυτότητας μέχρι την παρακολούθηση της εξέλιξης της υπηρεσιακής κατάστασης). Σήμερα το Μητρώο δεν υποστηρίζεται πλήρως από τα κατάλληλα συστήματα πληροφορικής. Η πλήρης υποστήριξη θα επέτρεπε την ευκολότερη αξιοποίηση των στοιχείων, με στόχους την παραγωγή διοικητικών αναφορών, που θα επέτρεπαν στη διοίκηση του Δήμου να λαμβάνει τις κατά περίπτωση κατάλληλες αποφάσεις για την αναβάθμιση και την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και συγχρόνως την αποδοτική εκτύπωση κάθε είδους βεβαιώσεων υπηρεσιακής κατάστασης για τις ανάγκες του προσωπικού.

- Την αξιοποίηση των δεδομένων του Μητρώου Προσωπικού για την καλύτερη κατανομή του ανθρώπινου δυναμικού στις επί μέρους διοικητικές μονάδες

Η κατανομή σήμερα του υπάρχοντος προσωπικού του Δήμου στις επί μέρους διοικητικές ενότητες είναι βέβαιο ότι δεν είναι η βέλτιστη. Η ανάλυση της σημερινής κατανομής οδηγεί στο συμπέρασμα ότι σε πολλές διοικητικές ενότητες πλεονάζει προσωπικό συγκεκριμένου επιπέδου προσόντων, ενώ λείπουν ειδικότητες που θα μπορούσαν να συμβάλλουν αποτελεσματικότερα στις δραστηριότητές τους.

Η επεξεργασία των δεδομένων του Μητρώου Προσωπικού σε ότι αφορά στις ειδικότητες και τα προσόντα του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, θα μπορούσε να εξομαλύνει επί μέρους ανάγκες και να βελτιώσει την κατανομή του προσωπικού, πράγμα

που θα οδηγούσε στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των επί μέρους λειτουργιών του Δήμου.

- Τη διάγνωση των αναγκών βελτίωσης και τον σχεδιασμό της ανάπτυξης των προσόντων του προσωπικού
Σήμερα δεν διενεργούνται στον Δήμο δραστηριότητες διάγνωσης των αναγκών βελτίωσης των προσόντων (γνώσεις, ικανότητες και δεξιότητες) του ανθρώπινου δυναμικού, ανάλογα με τις απαιτήσεις της θέσης εργασίας που ο καθένας καταλαμβάνει. Η διάγνωση αυτή από εξειδικευμένα στελέχη, σε προσωπικό επίπεδο, θα μπορούσε να αποτελέσει τη βάση για τον σχεδιασμό ατομικών προγραμμάτων ανάπτυξης των προσόντων των εργαζομένων. Η εφαρμογή των προγραμμάτων θα ωφελούσε τόσο τους εργαζόμενους όσο και τον Δήμο, διότι θα βοηθούσε τους πρώτους να αναβαθμίσουν τα προσόντα τους, και συγχρόνως θα βελτίωνε την αποτελεσματικότητα και απόδοση στην εργασία τους.
- Τον σχεδιασμό, την οργάνωση και την υλοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης.
Δεδομένου του μεγέθους του Δήμου, της μεγάλης ποικιλίας των λειτουργιών και των υπηρεσιών που παρέχει στους πολίτες και του αριθμού των εργαζομένων, ο σχεδιασμός, η οργάνωση και η υλοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης για το ανθρώπινο δυναμικό, θα πρέπει να αποτελεί μια σημαντική και αδιάλειπτη δραστηριότητα. Ο Δήμος θα πρέπει να μπορεί να διαμορφώνει και να υλοποιεί συγκεκριμένα περιοδικά (π.χ. σε ετήσια βάση) Προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης, τα οποία για να είναι αποτελεσματικά θα πρέπει:
 - ✓ Να βασίζονται στη διάγνωση των αναγκών βελτίωσης των εργαζομένων σε ατομικό επίπεδο
 - ✓ Να στοχεύουν στην ανάπτυξη συγκεκριμένων προσόντων
 - ✓ Να είναι ποσοτικά επαρκή, με βάση και τον μεγάλο αριθμό των εργαζομένων στον Δήμο

Η προώθηση της εφαρμογής των ανωτέρω, είναι εύλογο ότι θα απαιτήσει και την αναβάθμιση των εσωτερικών λειτουργιών της Διεύθυνσης Ανθρώπινου

Δυναμικού του Δήμου. Οι λειτουργίες αυτές θα πρέπει να επεκταθούν και να καλύψουν, με το κατάλληλο επιστημονικό στελεχιακό δυναμικό και επιτελικές δραστηριότητες διαχείρισης του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου (διαχείριση κατανομής / μετακινήσεων προσωπικού με βάση την ειδικότητα και τα προσόντα εκάστου, διάγνωση των αναγκών προσωπικής βελτίωσης και ανάπτυξης των προσόντων, παρακολούθηση της ανάπτυξης του προσωπικού με βάση προσωπικά προγράμματα ανάπτυξης, σχεδιασμός προδιαγραφών αναγκαίων προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης κλπ). Η εφαρμογή του συνόλου των προαναφερθέντων, πέραν του κατάλληλου επιστημονικού στελεχιακού δυναμικού, θα απαιτήσει και τον αρχικό σχεδιασμό ή ανασχεδιασμό των αντίστοιχων οργανωτικών συστημάτων, όπως είναι:

- Το Μητρώο Προσωπικού (στην πλήρη μορφή του, υποστηριζόμενο με τα κατάλληλα εργαλεία πληροφορικής)
 - Το σύστημα αναφορών αξιοποίησης του Μητρώου Προσωπικού
 - Το σύστημα διάγνωσης των αναγκών βελτίωσης, σχεδιασμού και παρακολούθησης της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού
 - Τις διαδικασίες σχεδιασμού και παρακολούθησης των Προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Κατάρτισης.
6. Σύμφωνα με την γενόμενη έρευνα, με βάση δομημένα ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν οι Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων για τους σκοπούς της παρούσας Έκθεσης, ποσοστό **83,3 %** των Διευθύνσεων θεωρούν ότι ο αριθμός του προσωπικού τους δεν επαρκεί για την κάλυψη των τρεχουσών αναγκών λειτουργίας της Διεύθυνσης.
7. Ομοίως σύμφωνα με την ίδια έρευνα, ποσοστό **93,33 %** των Διευθύνσεων θεωρούν ότι δεν διαθέτουν το κατάλληλο προσωπικό από άποψη ειδικοτήτων και κατάλληλων προσόντων και ποσοστό **76,7 %** θεωρεί ότι δεν ασκείται συστηματική πολιτική για την επιμόρφωση του προσωπικού του Δήμου. Ως κύρια θέματα ενημέρωσης / επιμόρφωσης του προσωπικού αναφέρονται τα ακόλουθα (μέσα στην παρένθεση αναφέρονται οι Διευθύνσεις στις οποίες κυρίως αφορούν τα αντίστοιχα θέματα):
- Χρήση Η/Υ και εφαρμογές γραφείου (Όλες οι Διευθύνσεις)
 - Διαχείριση Βάσεων Δεδομένων (Δ/νση Πληροφορικής)

- Διαχείριση δικτύων (Δ/νση Πληροφορικής)
- Διαχείριση συστήματος (Δ/νση Πληροφορικής)
- Θέματα προσωπικού των Ο.Τ.Α. όπως προκύπτουν από τους νέους Κώδικες (Δ/νση Ανθρώπινου Δυναμικού)
- Σχεδιασμός και παρακολούθηση εκτέλεσης προγραμμάτων και έργων (Δ/νση Προγραμματισμού, Ελέγχου και Επιθεώρησης)
- Μεθοδολογία ελέγχου μελετών και εκτέλεσης έργων (Δ/νση Προγραμματισμού, Ελέγχου και Επιθεώρησης)
- Συστήματα Διαχείρισης και Ελέγχου συγχρηματοδοτουμένων έργων κατά την περίοδο 2007-2013 (Δ/νση Σχεδιασμού και Επενδύσεων, Τεχνικές Διευθύνσεις)
- Θέματα ΣΔΙΤ (Δ/νση Σχεδιασμού και Επενδύσεων)
- Θέματα κατάρτισης συμβάσεων (Δ/νση Σχεδιασμού και Επενδύσεων)
- Κατάρτιση εποπτών / επιστατών καθαριότητας (Δ/νση Καθαριότητας)
- Θέματα Γραμματειακής Υποστήριξης (Όλες οι Διευθύνσεις)
- Γενικά θέματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Όλες οι Διευθύνσεις)
- Ενημέρωση για το θεσμικό πλαίσιο που ισχύει κατά λειτουργία του Δήμου, π.χ Κοιμητήρια, Καθαριότητα, Δημοτική Αστυνομία κλπ (Όλες οι Διευθύνσεις)
- Διαχείριση κρίσεων – καταστροφών από κοινωνική άποψη (Δ/νση Κοινωνικής Μέριμνας)
- Κοινωνική φροντίδα (Δ/νση Κοινωνικής Μέριμνας)
- Κοινωνική πολιτική και προστασία (Δ/νση Κοινωνικής Μέριμνας)
- Υποστήριξη παιδιών και εφήβων (Δ/νση Κοινωνικής Μέριμνας)
- Πρόληψη παραβατικότητας (Δ/νση Κοινωνικής Μέριμνας)
- Διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού (Όλες οι Διευθύνσεις)
- Ζητήματα αυτοάμυνας (Δ/νση Δημοτικής Αστυνομίας)
- Κατάρτιση οδηγών σε οχήματα νέας τεχνολογίας (Δ/νση Καθαριότητας)
- Κατάρτιση τεχνιτών στη συντήρηση οχημάτων νέας τεχνολογίας (Δ/νση Τροχαίου Υλικού)
- Θέματα υγιεινής και ασφάλειας κατά την εργασία (Δ/νση Ανθρώπινου Δυναμικού και Τεχνικές Διευθύνσεις)

- Επικοινωνία με τους δημότες και τρόπος διαχείρισης συγκρούσεων και παραπόνων (όλες οι Διευθύνσεις που έχουν σχέση με το κοινό)
- Νομοθεσία περί μελετών και εκτέλεσης δημοσίων έργων (Τεχνικές Διευθύνσεις)
- Νομοθεσία περί ανάθεσης έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (Όλες οι Διευθύνσεις που ασχολούνται με τις σχετικές αναθέσεις)
- Μεθοδολογία οργάνωσης, απλοποίησης και βελτίωσης διαδικασιών (Δ/νση Διοίκησης, Δ/νση Πληροφορικής)
- Κατάρτιση σχολικών φυλάκων (Δ/νση Σχολικής Μέριμνας)
- Ευρωπαϊκό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την κατάσταση των υπηκόων τρίτων χωρών (Δ/νση Αλλοδαπών)
- Οργάνωση και λειτουργία Αρχείων (Όλες οι Διευθύνσεις και Τμήμα Ιστορικού Αρχείου)
- Συντήρηση αρχειακού υλικού (Τμήμα Ιστορικού Αρχείου)
- Οικονομικά των Ο.Τ.Α. (Δ/νση Λογιστικού – Προϋπολογισμού, Δ/νση Ταμιακής Υπηρεσίας)
- Οικονομική διοίκηση και διαχείριση (Δ/νση Λογιστικού – Προϋπολογισμού, Δ/νση Ταμιακής Υπηρεσίας)
- Χρηματοοικονομική ανάλυση (Δ/νση Λογιστικού – Προϋπολογισμού, Δ/νση Ταμιακής Υπηρεσίας)
- Θέματα Δημοσίων Σχέσεων (Διεύθυνση Δημοσίων Σχέσεων και Διεθνούς Συνεργασίας)
- Θέματα σχέσεων με την ΕΕ και διεθνούς συνεργασίας Διεύθυνση Δημοσίων Σχέσεων και Διεθνούς Συνεργασίας)
- Χρήση και εφαρμογές συστημάτων G.I.S. (Διεύθυνση Μελετών, Δ/νση Σχεδίου Πόλεως)
- Διαδικασίες εφαρμογής σχεδίου πόλεως (Δ/νση Σχεδίου Πόλεως)
- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στον αστικό χώρο (Δ/νση Σχεδίου Πόλεως)
- Νομικό πλαίσιο για την έκδοση οικοδομικών αδειών (Δ/νση Πολεοδομίας)
- Νομικό πλαίσιο απαλλοτριώσεων και τακτοποιήσεων(Δ/νση Πολεοδομίας)
- Νομικό πλαίσιο για αυθαίρετα, πρόστιμα και εξαιρέσεις από κατεδάφιση (Δ/νση Πολεοδομίας)

- Θέματα περιβάλλοντος (ατμοσφαιρική ρύπανση, θόρυβος, κατανάλωση ενέργειας, εναλλακτική διαχείριση απορριμμάτων, διαχείριση ζώων στο αστικό περιβάλλον κλπ)
- Θεσμικό πλαίσιο περί ακινήτων (Δ/νση Δημοτικής Περιουσίας)
- Νομικό πλαίσιο για τα έσοδα των Ο.Τ.Α. (Δ/νση Δημοτικών Προσόδων)
- Νομικά ζητήματα που αφορούν τους Ο.Τ.Α. (Δ/νση Νομική)
- Σύγχρονα συστήματα διαχείρισης εργασιών συντήρησης υποδομών (Δ/νση Συντήρησης και Αυτεπιστασίας)
- Θέματα νοσηλευτικής στην προληπτική ιατρική και την πρωτοβάθμια υγεία (Δ/νση Προληπτικής Ιατρικής και Υγείας)
- Χρησιμοποίηση του συστήματος τηλε-ελέγχου και τηλε-διαχείρισης του δικτύου ηλεκτροφωτισμού (Δ/νση Ηλεκτροφωτισμού)
- Διατάξεις περί προμηθειών των Ο.Τ.Α. (Δ/νση Προμηθειών αλλά και Τεχνικές Διευθύνσεις)

Συστήματα λειτουργίας

1. Από την έρευνα που διεξήχθη μέσω δομημένων ερωτηματολογίων, προέκυψε η ακόλουθη εικόνα που περιγράφει την άποψη των Προϊσταμένων των Διευθύνσεων για την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του έργου των Υπηρεσιών τους:

Πίνακας 2.3

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΝ	Ποσοστά %	
	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1 Υπάρχουν στη Διεύθυνση δραστηριότητες που το ποσοτικό τους αποτέλεσμα δεν επαρκεί για να αντιμετωπίσει την εκδηλωμένη ή την προβλεπόμενη ζήτηση από τους αντίστοιχους αποδέκτες ;	83,3	16,7
2 Υπάρχουν στη Διεύθυνση δραστηριότητες για τις οποίες προβλέπεται μελλοντική μείωση του αναγκαίου ποσοτικού τους αποτελέσματος καθώς και δραστηριότητες που έχουν κλείσει τον κύκλο τους και δεν χρειάζονται πλέον ;	13,3	86,7
3 Είναι η Διεύθυνση αποτελεσματική στην εκπλήρωση της αποστολής της ; Οι υπηρεσίες της Διεύθυνσης ανταποκρίνονται στις ανάγκες των αποδεκτών της ;	56,7	43,3

4	Οι χρήστες των υπηρεσιών της Διεύθυνσης είναι ικανοποιημένοι από την ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών της ; Υπάρχουν πολλά παράπονα ;	70,0	30,0
5	Υπάρχουν δραστηριότητες της Διεύθυνσης που χρειάζονται αναβάθμιση της ποιότητάς του ως προς τη βελτίωση των χαρακτηριστικών των αντιστοίχως παρεχομένων υπηρεσιών που αναμένουν οι χρήστες ;	96,7	3,3
6	Λαμβάνοντας υπόψη τους οικονομικούς και άλλους πόρους που καταναλώνονται σε σχέση με τα αποτελέσματα που επιτυγχάνουν οι δραστηριότητες της Διεύθυνσης, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης της παραγωγικότητας / απόδοσής της ;	86,7	13,3

2. Η γενική αξιολόγηση της αποτελεσματικής και αποδοτικής λειτουργίας των εσωτερικών συστημάτων (οργανωτικές διαδικασίες / αρχεία εγγράφων και πληροφοριών / έντυπα που χρησιμοποιούνται) με βάση τα οποία διεξάγονται οι δραστηριότητες των υπηρεσιών, οδηγεί στα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Τα εσωτερικά συστήματα λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου δεν υποστηρίζονται επαρκώς από τις σύγχρονες τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.)

Ανάλυση της σημερινής υποστήριξης, που παρέχεται στη λειτουργία των Υπηρεσιών του Δήμου με σύγχρονα μέσα Τ.Π.Ε., αναδεικνύει τα μεγάλα περιθώρια βελτίωσης που θα μπορούσαν να προκύψουν από την ενίσχυση της υποστήριξης των Υπηρεσιών τόσο με τις κατάλληλες εφαρμογές πληροφορικής και επικοινωνιών, όσο και από με τον κατάλληλο και επαρκή ηλεκτρονικό εξοπλισμό (βλ. και παράγραφο 1.1.4). Το πρόβλημα δεν έχει όμως μόνο ποσοτική αλλά και ποιοτική διάσταση και συνδέεται και με την ικανότητα αξιοποίησης από το ανθρώπινο δυναμικό των νέων τεχνολογιών, που πρέπει να ενισχυθεί με τα κατάλληλα προγράμματα κατάρτισης τα οποία ήδη ξεικίνησαν από το 2007 με την κατάρτιση 350 υπαλλήλων του Δήμου.

- Οι σημερινές διαδικασίες δεν διευκολύνουν την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ των επιμέρους υπηρεσιών

Η επικοινωνία και η συνεργασία των Υπηρεσιών του Δήμου και ο συντονισμός των διασυνδεόμενων δραστηριοτήτων τους, βασίζεται σήμερα είτε στην ακολουθία ενεργειών που επιβάλλεται από το υφιστάμενο νομοθετικό ή διοικητικό / ιεραρχικό πλαίσιο (π.χ. υπογραφή εγγράφων από τα διοικητικά υπερκείμενα ή τα

αρμόδια στελέχη), είτε στον βαθμό καλής συνεργασίας μεταξύ των στελεχών σε προσωπικό επίπεδο.

Η διευκόλυνση όμως της επικοινωνίας, της συνεργασίας και τελικά η δυνατότητα συντονισμού και παρακολούθησης των διασυνδέομενων δραστηριοτήτων, τουλάχιστον για τις σημαντικές για την αποτελεσματικότητα και απόδοση του Δήμου λειτουργίες, θα μπορούσε να υποστηριχθεί με το σχεδιασμό και την εφαρμογή συγκεκριμένων συστημάτων και διαδικασιών (π.χ. σύστημα / διαδικασίες σχεδιασμού και προγραμματισμού των στόχων και των δράσεων του Δήμου, σύστημα / διαδικασίες προγραμματισμού και παρακολούθησης εκτέλεσης έργων και δράσεων κλπ). Τέτοιες διαδικασίες σήμερα είτε δεν εφαρμόζονται, είτε εφαρμόζονται άτυπα χωρίς να είναι καταγεγραμμένες (με αποτέλεσμα να απονούν και να βασίζονται στην καλή πρόθεση των στελεχών).

- Υπάρχουν γραφειοκρατικές διαδικασίες που επιδέχονται ανασχεδιασμού και απλοποίησης που θα βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των επιμέρους λειτουργιών

Ο Δήμος ως οργανισμός παροχής πολυποίκιλων υπηρεσιών προς τους δημότες, περιλαμβάνει πλήθος λειτουργιών η εξυπηρέτηση των οπίων, πέραν του ανθρώπινου δυναμικού, γίνεται μέσω μεγάλου αριθμού εσωτερικών διαδικασιών. Είναι κοινή διαπίστωση ότι υπάρχουν μεγάλα περιθώρια βελτίωσης του αποτελέσματος επί μέρους λειτουργιών του Δήμου, με την ανάληψη προσπαθειών ανασχεδιασμού εσωτερικών διαδικασιών και γενικά οργανωτικών συστημάτων με στόχους:

- ✓ την απλοποίηση / απλούστευσή τους
- ✓ την ορθολογική κατανομή των αρμοδιοτήτων εκτέλεσης των επί μέρους ενεργειών
- ✓ τον ορθολογικό σχεδιασμό και τήρηση των αρχείων των αναγκαίων εγγράφων και πληροφοριών
- ✓ τη βελτίωση των χρησιμοποιουμένων εντύπων
- ✓ τη μείωση του χρόνου των επεξεργασιών

- Διαπιστώνονται ελλείψεις σε βασικές λειτουργίες, ιδίως σε ζητήματα που βοηθούν τον καλύτερο προγραμματισμό, συντονισμό και παρακολούθηση των δράσεων, των δραστηριοτήτων και των έργων

Βασικές λειτουργίες του Δήμου επιτελικού και οριζόντιου χαρακτήρα χρειάζονται επανεξέταση και συμπλήρωση καθώς εμφανίζουν περιθώρια σημαντικής βελτίωσης με τον ανασχεδιασμό και εφαρμογή των κατάλληλων αντίστοιχων οργανωτικών συστημάτων και διαδικασιών. Τέτοιες λειτουργίες περιλαμβάνουν κυρίως ζητήματα:

- ✓ Συγκέντρωσης, τεκμηρίωσης, αρχειοθέτησης στοιχείων και δεδομένων, αναγκαίων για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν έργα, δράσεις και ενέργειες για τη βελτίωση της παροχής υπηρεσιών προς τους δημότες.
- ✓ Μελέτης και διαμόρφωσης προβλέψεων, ως βάση για τον προγραμματισμό των κατάλληλων έργων, δράσεων και ενεργειών.
- ✓ Διαμόρφωσης προγραμμάτων έργων, δράσεων και ενεργειών κατά λειτουργία ή κατηγορία υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος.
- ✓ Σχεδιασμού οργάνωσης των μέσων που απαιτούνται για την υλοποίηση των προγραμμάτων έργων, δράσεων και ενεργειών.
- ✓ Συντονισμού καλής εφαρμογής των προγραμμάτων έργων, δράσεων και ενεργειών κατά λειτουργία ή κατηγορία υπηρεσιών.
- ✓ Παρακολούθησης και ελέγχου της καλής εφαρμογής των προγραμματιζόμενων έργων, δράσεων και ενεργειών και γενικά των δραστηριοτήτων του Δήμου.
- ✓ Αυτοματοποίησης της παρακολούθησης και του ελέγχου, εκ του μακρόθεν δραστηριοτήτων, στα διάφορα σημεία της πόλης (π.χ. συστήματα ηλεκτροφωτισμού, καθαριότητας, ποτίσματος κλπ).

- Δεν τηρούνται, μέχρι στιγμής, συστηματικά, στοιχεία και δείκτες με τις πραγματοποιούμενες δραστηριότητες και τις παρεχόμενες υπηρεσίες με αποτέλεσμα τη δυσκολία στη διατύπωση στόχων και την παρακολούθηση της επίτευξής τους

Υπάρχουν διαφοροποιήσεις μεταξύ των Υπηρεσιών ως προς τον βαθμό και την έκταση της τήρησης και στη συνέχεια αξιοποίησης στοιχείων και δεικτών που αφορούν στις πραγματοποιούμενες δραστηριότητες και τις παραγόμενες υπηρεσίες. Στις περισσότερες των περιπτώσεων όμως:

- ✓ Τα στοιχεία / δείκτες που τηρούνται δεν υποστηρίζονται με συστήματα πληροφορικής ώστε τα στοιχεία να είναι εύκολα αξιοποιήσιμα.
- ✓ Η τήρηση / επικαιροποίηση των στοιχείων και δεικτών δεν γίνεται με συστηματικό τρόπο σύμφωνα με την έκταση και τις ανάγκες της διοικητικής πληροφόρησης.
- ✓ Δεν έχει δημιουργηθεί σύστημα περιοδικής αναφοράς των περιοδικών δραστηριοτήτων και παρεχομένων υπηρεσιών για την ενημέρωση των στελεχών και της πολιτικής ηγεσίας του Δήμου, έτσι ώστε να μπορούν να προετοιμάζονται τεκμηριωμένες αποφάσεις για επεμβάσεις βελτίωσης των αποτελεσμάτων δραστηριοποίησής του ανά κατηγορία παρεχομένων υπηρεσιών.

Αποτέλεσμα των ανωτέρω διαπιστώσεων είναι η δυσκολία άσκησης αποτελεσματικής διοίκησης των επί μέρους λειτουργιών του Δήμου, λόγω δυσκολιών στη διατύπωση ρεαλιστικών στόχων και στην παρακολούθηση της επίτευξής τους.

Σημειώνεται πάντως, ότι έχει ήδη έχει ξεκινήσει προσπάθεια για τον προσδιορισμό των καταλλήλων δεικτών παρακολούθησης των δραστηριοτήτων και αποτελεσμάτων των διαφόρων διοικητικών ενοτήτων και προγραμματίζεται η ολοκλήρωσή τους, εντός του έτους. Βεβαίως η τελική αξιοποίηση των δεικτών και η παραγωγή των αναγκαίων διοκητικών αναφορών θα πρέπει να υποστηριχθεί και με το κατάλληλο σύστημα πληροφορικής (MIS).

3. Διαπιστώνονται και δυσχέρειες στην παροχή οριζόντιων υποστηρίξεων στο έργο των επιμέρους Υπηρεσιών, κάτι που δημιουργεί επιπρόσθετα προβλήματα στην απόδοση των δραστηριοτήτων τους.

Στον επόμενο πίνακα, παρατίθεται στατιστική, της αναφοράς της αξιολόγησης της παρεχομένης προς τις Διευθύνσεις υποστήριξης, σύμφωνα με την άποψη των Προϊσταμένων των Διευθύνσεων του Δήμου. Παρατίθενται συνήθεις δραστηριότητες υποστήριξης, οι αριθμοί αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των οποίων σημαίνουν τα εξής:

1. Πολύ αποτελεσματική υποστήριξη
2. Επαρκής υποστήριξη
3. Μέτρια υποστήριξη
4. Ανεπαρκής υποστήριξη
5. Ανύπαρκτη υποστήριξη

Πίνακας2.4

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ	Αξιολόγηση (ποσοστό % των αναφορών των Διευθύνσεων)				
	1	2	3	4	5
Νομική υποστήριξη	4,3	39,1	26,1	17,4	13,1
Διοικητική - γραμματειακή υποστήριξη	13,1	52,2	30,4	4,3	
Υποστήριξη σε θέματα οικονομικής διαχείρισης	10,5	21,1	47,3	21,1	
Υποστήριξη σε θέματα μηχανοργάνωσης	8,0	20,0	48,0	16,0	8,0
Υποστήριξη σε θέματα δημοσιότητας και προβολής του έργου της Διεύθυνσης και επικοινωνίας με τους πολίτες	4,5	13,7	22,7	31,8	27,3
Υποστήριξη σε διαδικαστικά θέματα προσωπικού		46,2	38,5	3,8	11,5
Υποστήριξη σε θέματα επιμόρφωσης / ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού	8,0	16,0	64,0	8,0	4,0
Υποστήριξη σε θέματα συντήρησης οχημάτων, Η/Μ εξοπλισμού και κτιρίων		16,7	25,0	37,5	20,8
Υποστήριξη σε θέματα προγραμματισμού, οργάνωσης και διοίκησης, βελτίωσης της ποιότητας και της αποδοτικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών		12,5	41,7	37,5	8,3
Ενημέρωση για τις δημόσιες πολιτικές και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο αντικείμενο της Διεύθυνσης		9,1	4,5	22,7	63,7
Υποστήριξη στην υποβολή προτάσεων σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης		5,3	5,3	42,1	47,3

Υποστήριξη σε θέματα τεκμηρίωσης στατιστικών στοιχείων, πληροφοριών και γνώσεων		8,7	13,0	34,8	43,5
---	--	-----	------	------	------

Από τον ανωτέρω Πίνακα προκύπτει ότι, σύμφωνα με την άποψη των προϊσταμένων των Διευθύνσεων του Δήμου, η παρεχόμενη οριζόντια υποστήριξη στο έργο τους μπορεί να χαρακτηρισθεί κατά μέσο όρο ως εξής:

- Νομική υποστήριξη: Επαρκής έως μέτρια
- Διοικητική – γραμματειακή υποστήριξη: Επαρκής
- Υποστήριξη σε θέματα οικονομικής διαχείρισης: Μέτρια
- Υποστήριξη σε θέματα μηχανοργάνωσης: Μέτρια
- Υποστήριξη σε θέματα δημοσιότητας και προβολής του έργου της Διεύθυνσης και επικοινωνίας με τους πολίτες: Ανεπαρκής
- Υποστήριξη σε διαδικαστικά θέματα προσωπικού: Επαρκής έως μέτρια
- Υποστήριξη σε θέματα επιμόρφωσης / ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού: Μέτρια
- Υποστήριξη σε θέματα συντήρησης οχημάτων, Η/Μ εξοπλισμού και κτιρίων: Ανεπαρκής
- Υποστήριξη σε θέματα προγραμματισμού, οργάνωσης και διοίκησης βελτίωσης της ποιότητας και της αποδοτικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών: Μέτρια έως ανεπαρκής
- Ενημέρωση για τις δημόσιες πολιτικές και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο αντικείμενο της Διεύθυνσης: Ανεπαρκής έως ανύπαρκτη
- Υποστήριξη στην υποβολή προτάσεων σε προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Ανεπαρκής έως ανύπαρκτη
- Υποστήριξη σε θέματα τεκμηρίωσης στατιστικών στοιχείων, πληροφοριών και γνώσεων: Ανεπαρκής έως ανύπαρκτη

Τα ανωτέρω στοιχεία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την προσπάθεια βελτίωσης της οργανωτικής δομής, της κατανομής των αρμοδιοτήτων και των εσωτερικών συστημάτων λειτουργίας του Δήμου.

4. Για μία σειρά λειτουργιών του Δήμου, είναι δυνατόν να προκύψει βελτίωση στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα διεξαγωγής τους με τη θέσπιση αντιστοίχων αναλυτικότερων **εσωτερικών Κανονισμών Λειτουργίας**. Κάθε

εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας θα κάλυπτε συγκεκριμένη λειτουργία του Δήμου, που ασκείται από μία ή περισσότερες Διευθύνσεις / Διοικητικές Ενότητες και θα περιελάμβανε σε γενικές γραμμές τα ακόλουθα:

- Τη διατύπωση της Αποστολής και των στόχων της αντίστοιχης λειτουργίας του Δήμου
- Τη διατύπωση του καταλόγου των επί μέρους διαδικασιών με τις οποίες επιτελείται η αντίστοιχη λειτουργία
- Την περιγραφή κάθε επί μέρους διαδικασίας που περιλαμβάνεται στον προηγούμενο κατάλογο
- Την αναφορά των διοικητικών ενοτήτων (Διευθύνσεις / Τμήματα / Γραφεία) που είναι υπεύθυνες για την πραγματοποίηση των επιμέρους βημάτων των ανωτέρω διαδικασιών
- Την αναφορά, όπου απαιτείται, των θέσεων εργασίας που εμπλέκονται για την εκτέλεση των επιμέρους βημάτων των ανωτέρω διαδικασιών
- Τη διατύπωση, όπου απαιτείται, των συνοπτικών περιγραφών εργασίας που αντιστοιχούν στις ανωτέρω θέσεις εργασίας
- Την αποσαφήνιση των δικαιοδοσιών για την υπογραφή εγγράφων που σχετίζονται με τις ανωτέρω διαδικασίες.

Εκτός των άλλων στόχων, η κατάρτιση και εφαρμογή των ανωτέρω **εσωτερικών Κανονισμών Λειτουργίας** θα βοηθούσε στην ενημέρωση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, σε ότι αφορά στις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθούνται κατά περίπτωση, οι δε Κανονισμοί θα αποτελούσαν πολύτιμο εργαλείο κατάρτισης των νέων υπαλλήλων του Δήμου.

5. Οι επί μέρους λειτουργίες του Δήμου, ειδικά αυτές που συνδέονται άμεσα με την παροχή υπηρεσιών προς τους δημότες (καθαριότητα, δημοτική αστυνομία, περιβάλλον, προληπτική ιατρική, κοινωνική πρόνοια κ.λπ.) και εκφράζουν και τις επί μέρους πολιτικές της ηγεσίας του Δήμου, είναι σωστό να βασίζονται στη σωστή προδιαγραφή και την κατάλληλη δημοσιοποίηση των **κανόνων και προτύπων**, που διατυπώνουν κατά τρόπο επίσημο τις εκατέρωθεν (Δήμος – δημότες) υποχρεώσεις και τα δικαιώματα, η καλή εφαρμογή των οποίων συνιστά τη βάση για την παροχή υπηρεσιών της επιθυμητής ποιότητας.

Η προδιαγραφή / δημοσιοποίηση των ανωτέρω κανόνων και προτύπων γίνεται μέσω **Κανονισμών** που συνήθως εγκρίνονται από το Δημοτικό Συμβούλιο (π.χ. Κανονισμός Καθαριότητας) και αφορούν συγκεκριμένες λειτουργίες. Κάθε τέτοιος Κανονισμός περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- Τη διατύπωση της Αποστολής και των στόχων της αντίστοιχης λειτουργίας του Δήμου
- Τη διατύπωση των αντίστοιχων επί μέρους υπηρεσιών που παρέχει ο Δήμος
- Τη διατύπωση των προτύπων λειτουργίας και των δεσμεύσεων του Δήμου σε ότι αφορά στα στοιχεία ποιότητας της παρεχόμενης υπηρεσίας
- Τη διατύπωση των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων των δημοτών σε ότι αφορά στη συγκεκριμένη λειτουργία που καλύπτει ο Κανονισμός
- Τη διατύπωση επιπτώσεων από τη μη τήρηση των ανωτέρω υποχρεώσεων, τόσο από την πλευρά του Δήμου, όσο και από την πλευρά των δημοτών
- Την παροχή πληροφοριών για διαδικασίες, δικαιολογητικά κ.λπ. που συνδέονται με την παροχή στους πολίτες των αντίστοιχων υπηρεσιών

Το κείμενο των ανωτέρω Κανονισμών θα μπορούσε να είναι ανηρτημένο στον δικτυακό τόπο του Δήμου, έτσι ώστε να ενημερώνονται σχετικά οι πολίτες. Οι Κανονισμοί αυτοί θα πρέπει να επικαιροποιούνται έγκαιρα, με ευθύνη των αρμόδιων Διευθύνσεων, κάθε φορά που αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου ή οργανωτικές αλλαγές επηρεάζουν το περιεχόμενό τους.

6. Με βάση τις ανωτέρω διαπιστώσεις, είναι εύλογο ότι προκύπτει η ανάγκη:

- Επανεξέτασης και βελτίωσης βασικών **εσωτερικών συστημάτων λειτουργίας του Δήμου**. Η επανεξέταση / βελτίωση αυτή θα μπορούσε να περιλάβει (ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά) οργανωτικά συστήματα όπως τα ακόλουθα:
- Ετήσιος προϋπολογισμός δαπανών λειτουργίας κατά διοικητική ενότητα και παρακολούθηση απολογισμών των προϋπολογισμών δαπανών λειτουργίας (*)

- Ετήσιος προϋπολογισμός εσόδων κατά διοικητική ενότητα και κατηγορία εσόδων και παρακολούθηση απολογισμών των προϋπολογισμών εσόδων (*)
- Τήρηση / τεκμηρίωση στοιχείων και δεικτών δραστηριοτήτων και παρεχομένων υπηρεσιών κατά διοικητική ενότητα και προδιαγραφή συστήματος αναφορών διοικητικής πληροφόρησης (*)
- Διαμόρφωση περιοδικών στόχων και παρακολούθηση αποτελεσμάτων ανά διοικητική ενότητα. (*)
- Ετήσιος προγραμματισμός και απολογισμός δράσης ανά διοικητική ενότητα.
- Τήρηση, διαχείριση και αξιοποίηση των μητρώων του προσωπικού του Δήμου.
- Διαδικασίες παροχής πληροφόρησης προς το προσωπικό του Δήμου για θέματα που τους αφορούν.
- Διάγνωση των αναγκών βελτίωσης, σχεδιασμός και παρακολούθηση της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.
- Δημιουργία και ενημέρωση Εγκόλπιου Υπαλλήλου, με αναφορά των διαδικασιών που σχετίζονται με τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εργαζομένων στον Δήμο.
- Σχεδιασμός / ανασχεδιασμός προγραμμάτων και ενεργειών για την καθαριότητα του Δήμου.
- Παρακολούθηση αξιοποίησης εξοπλισμού και συνεργείων καθαριότητας. (*)
- Εσωτερικές διαδικασίες κατάρτισης τεχνικού προγράμματος του Δήμου.
- Παρακολούθηση και έλεγχος της υλοποίησης των έργων του τεχνικού προγράμματος.
- Παρακολούθηση προόδου υλοποίησης συγχρηματοδοτουμένων έργων. (*)
- Τεκμηρίωση στοιχείων των εφαρμογών πληροφορικής που είναι εγκατεστημένες στον Δήμο.

Δημιουργεί πάντως αισιοδοξία το γεγονός ότι η ανάγκη βελτίωσης των ανωτέρω συστημάτων έχει αναγνωρισθεί από την ηγεσία του Δήμου και έχουν ήδη δρομολογηθεί διαδικασίες για τη βελτίωσή τους.

Για τα σημειούμενα με αστερίσκο οργανωτικά συστήματα έχουν ήδη δρομολογηθεί οι σχετικές διαδικασίες.

- Σχεδιασμού και θέσπισης εσωτερικών Κανονισμών Λειτουργίας τουλάχιστον για βασικές λειτουργίες του Δήμου. Τέτοιες λειτουργίες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν (ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά) τις ακόλουθες:

- Την οικονομική διαχείριση των εσόδων
- Την οικονομική διαχείριση των δαπανών
- Τις προμήθειες υλικών και υπηρεσιών
- Τη διαχείριση των αποθηκών
- Τη διαχείριση αδειών καταστημάτων και θεαμάτων
- Τη διαχείριση της δημοτικής περιουσίας
- Τη διαχείριση πολεοδομικών θεμάτων
- Τη διαχείριση θεμάτων καθαριότητας
- Τη διαχείριση θεμάτων ηλεκτροφωτισμού της πόλης
- Τη των θεμάτων του πρασίνου της πόλης
- Τη συντήρηση και επισκευή τεχνικού εξοπλισμού
- Τη διαχείριση των Κοιμητηρίων
- Την επικοινωνία των κεντρικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών των Δημοτικών Διαμερισμάτων.

- Συνεχούς επικαιροποίησης των ήδη υφισταμένων Κανονισμών και θέσπισης νέων, που δεν υπάρχουν σήμερα, για όλες τις λειτουργίες του Δήμου οι οποίες συνδέονται άμεσα με την παροχή υπηρεσιών προς τους δημότες. Τέτοιες λειτουργίες θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν (ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά) τις ακόλουθες:

- Την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας (με τις επί μέρους λειτουργίες που αντιστοιχούν στις υπηρεσίες αυτές).
- Την παροχή υπηρεσιών μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών του Δήμου.
- Την παροχή υπηρεσιών Ληξιαρχείου, Μητρώων και Δημοτολογίου.

- Την παροχή υπηρεσιών μέσω των Δημοτικών Διαμερισμάτων.
- Την παροχή υπηρεσιών Σχολικής Μέριμνας.
- Την παροχή υπηρεσιών Δημοτικής Αστυνομίας.
- Την παροχή υπηρεσιών για θέματα αλλοδαπών.
- Την παροχή υπηρεσιών προληπτικής ιατρικής και υγείας.
- Την παροχή υπηρεσιών στα Δημοτικά Κοιμητήρια.

Ηλεκτρονική διακυβέρνηση

1. Σήμερα η λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου υποστηρίζεται με μια σειρά συστημάτων πληροφορικής, το σύνολο των οποίων έχει αναπτυχθεί και υποστηρίζεται από την Επιχείρηση Μηχανογράφησης του Δήμου Αθηναίων (Δ.Α.Ε.Μ.)

Στον παρακάτω **Πίνακα 2.5** αναφέρονται ανά Διεύθυνση, οι βασικές λειτουργίες που υποστηρίζονται από συστήματα πληροφορικής, ανεξάρτητα τις πληρότητας κάλυψης των λειτουργιών και τις ποιότητας των αντιστοίχων εφαρμογών πληροφορικής και επικοινωνιών. Σημειώνεται ότι δεν αναφέρονται οι συνήθεις γραμματειακού τύπου λειτουργίες που καλύπτονται από τις γενικής χρήσης τυποποιημένες εφαρμογές γραφείου (Office – word – excel κλπ), η Διαχείριση του Πρωτόκόλλου και των συνδεόμενων με το Πρωτόκολλο εγγράφων, καθώς και η διασύνδεση και χρήση υπηρεσιών Internet.

Πίνακας 2.5

ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΠΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ ΑΠΟ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
A. ΔΗΜΑΡΧΟΣ	
1. ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ	Διαχείριση πληροφοριών και αρχείων Γραφείου Δημάρχου.
2. ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ	-----
3. ΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	Αρχειοθέτηση και παρακολούθηση Δικογραφιών.
4. ΤΜΗΜΑ ΠΣΕΑ	-----
5. ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ	-----
B. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ- ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΙ	

1. ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ Διαδικασία παρακολούθησης εγγράφων
2. ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΩΝ	-----
Γ. ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	
1. ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ
Δ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
1. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	-----
2. Δ/ΝΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ Διαχείριση στοιχείων προσωπικού Διαχείριση μισθοδοσίας προσωπικού
3. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ Διαχείριση προγράμματος «Εκλογές»
4. Δ/ΝΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ Εφαρμογές ΥΠΕΣΔΔΑ για όλα τα ΚΕΠ
5. Δ/ΝΣΗ ΛΗΞΙΑΡΧΕΙΟΥ ΜΗΤΡΩΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ Διαχείριση στοιχείων Δημοτολογίου Διαχείριση ληξιαρχικών πράξεων Διαχείριση Μητρώου Αρρένων
6. Δ/ΝΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	Διαχείριση εφαρμογών GIS
7. Δ/ΝΣΗ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ Έκδοση πιστοποιητικών Δημοτολογίου (με on line σύνδεση με τη Διεύθυνση Δημοτολογίου)
8. Δ/ΝΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ
9. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	-----
10. Δ/ΝΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ Διαχείριση θεμάτων Αλλοδαπών (σύμφωνα με κατευθύνσεις ΥΠΕΣΔΔΑ)
11. Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	-----
12. Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ	-----
13. Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΩΝ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ Διαχείριση Κοιμητηρίων
Ε. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
1. Δ/ΝΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ-ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ Διαχείριση Προϋπολογισμού / Απολογισμού του Δήμου (Οικονομικό πρόγραμμα ΔΑΕΜ)
2. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ Διαχείριση ΤΑΠ Διαχείριση τελών καθαριότητας, φωτισμού και φόρων ηλεκτροδοτουμένων χώρων Διαχείριση προσφυγών κατά φορολογικών εγγραφών Διαχείριση τελών διαμονής παρεπιδημούντων και κέντρων διασκέδασης Διαχείριση τελών διαφημίσεων Διαχείριση παραβάσεων Κ.Ο.Κ. και ελεγχόμενης στάθμευσης Διαχείριση τελών κοινοχρήστων χώρων Διαχείριση μικροπωλητών και περιπτέρων
3. Δ/ΝΣΗ ΤΑΜΙΑΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ Διαχείριση εσόδων Διαχείριση εξόδων

	Διαχείριση Ταμειακής Υπηρεσίας Διαχείριση Γενικής Λογιστικής
4. Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ Διαχείριση προμηθειών Διαχείριση αποθηκών
5. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	-----
6. Δ/ΝΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΕΑΜΑΤΩΝ	Ειδική εφαρμογή της ΔΑΕΜ Οικονομικό πρόγραμμα ΔΑΕΜ
7. Δ/ΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	Καταγραφή στοιχείων παρακολούθησης των έργων του Δήμου που είναι ενταγμένα στο Γ'Κ.Π.Σ. Καταγραφή στοιχείων παρακολούθησης των έργων του Δήμου που είναι ενταγμένα στο πρόγραμμα ΘΗΣΕΑΣ.
ΣΤ. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
1. Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ	-----
2. Δ/ΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ	Υποστήριξη σύνταξης Μελετών Δημοσίων Έργων (προϋπολογισμοί, τεύχη δημοπράτησης κλπ) Υποστήριξη εκπόνησης στατικών μελετών Υποστήριξη σχεδίασης (autocad)
3. Δ/ΝΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	Χρεώσεις κατασκευής αγωγών αποχέτευσης
4. Δ/ΝΣΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΕΠΙΣΤΑΣΙΑΣ	Παρακολούθηση και διαχείριση έργων συντήρησης (με τη χρήση γενικών εφαρμογών γραφείου) Παρακολούθηση υλικών, μηχανημάτων και συνεργείων (με τη χρήση γενικών εφαρμογών γραφείου)
5. Δ/ΝΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΟΛΕΩΣ	Υποστήριξη της σύνταξης μελετών
6. Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ Διαχείριση αιτήσεων για πολεοδομικά θέματα Διαχείριση πολεοδομικών αδειών και φακέλων Διαχείριση αυθαιρέτων και προστίμων Διαχείριση εφαρμογών GIS
7. Δ/ΝΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	-----
8. Δ/ΝΣΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	Διαχείριση χωροθέτησης κάδων καθαριότητας
9. Δ/ΝΣΗ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	Υποστήριξη σχεδίασης (autocad) Διαχείριση αποθηκών υλικού Υποστήριξη της σύνταξης μελετών
10. Δ/ΝΣΗ ΤΡΟΧΑΙΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	Συστήματα πληροφορικής ΤΗΣ ΔΑΕΜ
11. Δ/ΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ	-----

2. Γενική είναι η διαπίστωση, ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης της σημερινής υποστήριξης των εσωτερικών συστημάτων λειτουργίας των Υπηρεσιών του Δήμου, από τις σύγχρονες τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών (Τ.Π.Ε.). Η βελτίωση της υποστήριξης αυτής είναι δυνατόν να προέλθει από:

- Την αναβάθμιση των σημερινών εφαρμογών πληροφορικής και επικοινωνιών που ήδη λειτουργούν.

Υπάρχουν σήμερα εφαρμογές πληροφορικής οι οποίες:

- ✓ Δεν λειτουργούν πλήρως, σύμφωνα με τον σχεδιασμό και τις δυνατότητές τους.
- ✓ Δεν καλύπτουν ανάγκες των χρηστών που διαμορφώθηκαν μετά την ανάπτυξή τους.
- ✓ Δεν διασυνδέονται κατάλληλα με συγγενείς εφαρμογές, πράγμα που θα βελτίωνε τη συνολική αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των υποστηριζόμενων λειτουργιών.
- ✓ Επιδέχονται απλουστεύσεων για τη βελτίωση της αποδοτικότητάς τους.

Χαρακτηριστικό της λειτουργίας των εφαρμογών πληροφορικής που ήδη αξιοποιούνται, είναι ότι ποσοστό **82,8 %** των Διευθύνσεων αναφέρουν προβλήματα στη λειτουργία τους, που σε τελευταία ανάλυση αποτυπώνουν τον μειωμένο βαθμό ικανοποίησης των χρηστών από τη χρηστικότητά τους και την τελική τους αποτελεσματικότητα και απόδοση.

- Την κατάλληλη δικτύωση των εφαρμογών για τη διασύνδεση των υπηρεσιών και τη δημιουργία της δυνατότητας πρόσβασης σε ηλεκτρονικά αρχεία από όλους όσους το χρειάζονται για την εργασία τους
Πολλές εφαρμογές σήμερα δεν αξιοποιούνται, σύμφωνα με τις δυνατότητές τους γιατί δεν έχει δημιουργηθεί η κατάλληλη δικτύωση για την επικοινωνία των αρμόδιων υπηρεσιών και την πρόσβαση προς τα τηρούμενα στοιχεία, από όλα τα ενδιαφερόμενα στελέχη.
- Την εξάπλωση / διεύρυνση της αξιοποίησης των σημερινών εφαρμογών πληροφορικής σε όλο το προσωπικό που μπορεί να αξιοποιήσει τη χρήση τους για την εργασία του
Παρατηρείται το φαινόμενο ότι η αξιοποίηση των εφαρμογών Τ.Π.Ε. που λειτουργούν, δεν γίνεται από όλα τα στελέχη που θα μπορούσαν να επωφεληθούν από τη χρήση τους, αλλά επιλεκτικά από όσους είναι σε θέση να χειρίσθούν τα αντίστοιχα ηλεκτρονικά συστήματα ή έχουν εκπαιδευθεί στη λειτουργία των αντίστοιχων εφαρμογών. Αποτέλεσμα είναι η μειωμένη αξιοποίηση των εφαρμογών, η παράλληλη λειτουργία και

χειρόγραφων συστημάτων και η μικρότερη αξιοποίηση του υφιστάμενου ανθρώπινου δυναμικού.

- Την ανάπτυξη και λειτουργία νέων εφαρμογών πληροφορικής και επικοινωνιών

Υπάρχουν σήμερα λειτουργίες του Δήμου που δεν υποστηρίζονται καθόλου από συστήματα Τ.Π.Ε., με προφανή επίδραση στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητά τους.

- Τη βελτίωση των ικανοτήτων χρήσης και αξιοποίησης εφαρμογών πληροφορικής εκ μέρους του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου

Υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις στην ικανότητα χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών και αξιοποίησης εφαρμογών πληροφορικής από το ανθρώπινο δυναμικό του Δήμου, **παρά τις σημαντικές προσπάθειες που έχουν γίνει τον τελευταίο χρόνο** (έχουν εκπαιδευθεί σχετικά πολλαπλάσια στελέχη του Δήμου σε σχέση με το παρελθόν). Τα σχετικά περιθώρια βελτίωσης αφορούν τόσο τις γνώσεις για τον χειρισμό Η/Υ και γενικών εφαρμογών γραφείου, όσο και τη γνώση για την αξιοποίηση ειδικών εφαρμογών που έχουν αναπτυχθεί για την υποστήριξη συγκεκριμένων λειτουργιών του Δήμου. Είναι φανερό ότι απαιτούνται σημαντικές προσπάθειες για την κατάρτιση όσων εργαζομένων παρουσιάζουν τις σχετικές αδυναμίες.

Πρώτη προτεραιότητα βελτίωσης στον συγκεκριμένο τομέα θα πρέπει να είναι η βελτίωση των ικανοτήτων του προσωπικού του Δήμου, στη χρήση και αξιοποίηση γενικών εφαρμογών γραφείου (Office – word – excel κλπ).

Ηδη από το 2007 άρχισε με την κατάρτιση 350 στελεχών του Δήμου στις παραπάνω εφαρμογές.

- Την ανανέωση και την επέκταση του αναγκαίου ηλεκτρονικού εξοπλισμού σε όλες τις Υπηρεσίες του Δήμου, σύμφωνα με τις ανάγκες τους

Αναφέρονται ελλείψεις στην επάρκεια του αναγκαίου ηλεκτρονικού εξοπλισμού, στις επί μέρους υπηρεσίες, όπως επίσης και στην επάρκεια του λοιπού εξοπλισμού γραφείου. Οι ελλείψεις αυτές αφορούν τόσο στην ποσότητα όσο και στην ποιότητα του σχετικού εξοπλισμού (π.χ. ανάγκες αναβάθμισης εξοπλισμού, αξιοποίηση αδειών χρήσης κλπ). Μέσα στην

αναβάθμιση του εξοπλισμού περιλαμβάνεται και η κατάλληλα δικτύωση και η δυνατότητα χρήσης του Internet από όλους όσοι το χρειάζονται στο πλαίσιο της εργασίας τους.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ποσοστό **96,6 %** των Διευθύνσεων αναφέρουν ότι υπάρχουν ελλείψεις στον εξοπλισμό πληροφορικής και στον εξοπλισμό γραφείου γενικότερα (φαξ, φωτοαντιγραφικά κ.λπ.).

- Τη βελτίωση της συντήρησης του εξοπλισμού Τ.Π.Ε. και της υποστήριξης των χρηστών των εφαρμογών

Αναφέρονται περιθώρια βελτίωσης της συντήρησης και της αποκατάστασης βλαβών του ηλεκτρονικού εξοπλισμού των υπηρεσιών του Δήμου, καθώς και της υποστήριξης των χρηστών, των επί μέρους εφαρμογών για την αντιμετώπιση προβλημάτων ή την καλύτερη αξιοποίηση των αντίστοιχων συστημάτων πληροφορικής.

3.3. Στον παρακάτω **Πίνακα 2.6** αναφέρονται ανά Διεύθυνση συγκεκριμένες βασικές λειτουργίες **που είναι αναγκαίο να υποστηριχθούν με νέες εφαρμογές ΤΠΕ ή απαιτούν αναβάθμιση των ήδη υφισταμένων εφαρμογών**, για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς τους. Δεν αναφέρεται η αναγκαία επέκταση της χρήσης και αξιοποίησης γενικών εφαρμογών γραφείου (Office – word – excel κλπ) και η δυνατότητα χρήσης του Internet σε όλους όσοι το χρειάζονται στο πλαίσιο της εργασίας τους. Οι βασικές λειτουργίες που είναι αναγκαίο να υποστηριχθούν με νέες εφαρμογές Τ.Π.Ε. σημειώνονται με ένα (Ν).

Πίνακας 2.6

ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟ ΝΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΧΘΟΥΝ ΑΠΟ ΝΕΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΠΕ ή ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ
A. ΔΗΜΑΡΧΟΣ	
1. ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ	-----
2. ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ	-----
3. ΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	<ul style="list-style-type: none">• Παρακολούθηση και αρχειοθέτηση νομικών υποθέσεων.
4. ΤΜΗΜΑ ΠΣΕΑ	-----
5. ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ	<ul style="list-style-type: none">• Αρχειοθέτηση, παρακολούθηση και αναζήτηση αρχειακού / ιστορικού υλικού (Ν).

Β. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ- ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΙ	
1. ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	-----
2. ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΩΝ	-----
Γ. ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	
1. ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρακολούθηση / διαχείριση δεικτών αποτελέσματος των υπηρεσιών του Δήμου (N)
Δ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
1. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Καταγραφή, παρακολούθηση και αναζήτηση ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων που ενδιαφέρουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση (N).
2. Δ/ΝΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση και αξιοποίηση (με την έκδοση των αναγκαίων βεβαιώσεων και αναφορών) του Μητρώου Προσωπικού. • Διαχείριση των αδειών, των ασθενειών και των συντάξεων του προσωπικού (N). • Διαχείριση της Μισθοδοσίας του προσωπικού.
3. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση εποπτείας και λειτουργικότητας των δημοτικών κτιρίων (N) • Διαχείριση αποθήκης υλικών καθαριότητας και αναλωσίμων γραφείου (N) • Διαχείριση θεμάτων Ανταποκριτών Ο.Γ.Α. (N)
4. Δ/ΝΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ	-----
5. Δ/ΝΣΗ ΛΗΞΙΑΡΧΕΙΟΥ ΜΗΤΡΩΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση πολιτικών γάμων (N)
6. Δ/ΝΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	-----
7. Δ/ΝΣΗ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Έκδοση βεβαιώσεων κυρίας κατοικίας (N) • Διαχείριση εγγραφών στις κατασκηνώσεις (N)
8. Δ/ΝΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση θεμάτων σχολικής μέριμνας (Έχει αναπτυχθεί το λογισμικό αλλά δεν έχει εφαρμοσθεί)
9. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση συμβάντων και αναφορών (N) • Διαχείριση παραπόνων / καταγγελιών (N) • Προγραμματισμός και παρακολούθηση κατανομής διατιθέμένων μέσων (N)
10. Δ/ΝΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	-----
11. Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση παιδικών εξοχών (N) • Διαχείριση θεμάτων Κοινωνικής Μέριμνας (N)
12. Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση αποθήκης νοσηλευτικού υλικού (N) • Διαχείριση στοιχείων ασθενών Δημοτικών Ιατρείων (Δ)
13. Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΩΝ	-----
Ε. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
1. Δ/ΝΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ-ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση Προϋπολογισμού / Απολογισμού του Δήμου
2. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση φορολογητέας ύλης (N) • Διαχείριση Τ.Α.Π. • Διαχείριση τελών καθαριότητας, φωτισμού και φόρων ηλεκτροδοτουμένων χώρων • Διαχείριση προσφυγών κατά φορολογικών εγγραφών • Διαχείριση τελών διαμονής παρεπιδημούντων και

	<p>κέντρων διασκέδασης</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση τελών διαφημίσεων • Διαχείριση παραβάσεων Κ.Ο.Κ. και ελεγχόμενης στάθμευσης • Διαχείριση τελών κοινοχρήστων χώρων • Διαχείριση μικροπωλητών και περιπτέρων
3. Δ/ΝΣΗ ΤΑΜΙΑΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση εσόδων • Διαχείριση εξόδων • Διαχείριση Ταμειακής Υπηρεσίας • Διαχείριση Γενικής Λογιστικής
4. Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση Προμηθεών • Διαχείριση Αποθηκών
5. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση Δημοτικής Περιουσίας (Έχει αναπτυχθεί το λογισμικό αλλά δεν έχει εφαρμοσθεί)
6. Δ/ΝΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΕΑΜΑΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση αδειών (N)
7. Δ/ΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση και παρακολούθηση Τεχνικού Προγράμματος και προγράμματος λοιπών δράσεων και ενεργειών του Δήμου (N)
ΣΤ. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
1. Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Παρακολούθηση, έλεγχος και επιθεώρηση τεχνικών έργων (N)
2. Δ/ΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Εξειδικευμένη υποστήριξη εκπόνησης μελετών (αρχιτεκτονική σχεδίαση, προκοστολόγηση, κατάρτιση τευχών δημοπράτησης, υψημετρικές μελέτες, G.I.S κλπ)
3. Δ/ΝΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση και παρακολούθηση τεχνικών έργων (N)
4. Δ/ΝΣΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΕΠΙΣΤΑΣΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση και παρακολούθηση τεχνικών έργων που εκτελούνται με αυτεπιστασία (N)
5. Δ/ΝΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΟΛΕΩΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Τήρηση και αξιοποίηση του αρχείου του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου (N) • Διαχείριση αρχείου αριθμησης και ονομασίας οδών και κοινοχρήστων χώρων (N) • Υποστήριξη της εκπόνησης πολεοδομικών μελετών • Παρακολούθηση των αποτελεσμάτων / προόδου εφαρμογής του ρυμοτομικού σχεδίου (N)
6. Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση αιτήσεων για πολεοδομικά θέματα • Διαχείριση πολεοδομικών αδειών και φακέλων • Διαχείριση αυθαιρέτων και προστίμων • Διαχείριση αρχείων και παροχή πληροφοριών για όρους δόμησης (N)
7. Δ/ΝΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Τεκμηρίωση και παρακολούθηση δεικτών ποιότητας ζωής (N) • Διαχείριση θεμάτων Αστικής Πανίδας (N) • Διαχείριση περιβαλλοντικών προγραμμάτων και προγραμμάτων ανακύκλωσης (N)
8. Δ/ΝΣΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση στόλου οχημάτων (Έχει αναπτυχθεί τηλεματικό σύστημα και πρέπει να αξιοποιηθεί πλήρως) • Διαχείριση προγραμμάτων καθαριότητας και ειδικών συνεργειών • Διαχείριση δεδομένων και δεικτών καθαριότητας

9. Δ/ΝΣΗ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογές G.I.S. στην διαχείριση θεμάτων πρασίνου (N) • Διαχείριση στόλου οχημάτων / μηχανημάτων (N) • Διαχείριση αυτομάτου ποτίσματος (N) • Διαχείριση προγραμμάτων πρασίνου και ειδικών συνεργειών (N)
10. Δ/ΝΣΗ ΤΡΟΧΑΙΟΥ ΥΛΙΚΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση συντήρησης και αποκατάστασης βλαβών τροχαίου υλικού (Έχει ήδη δρομολογηθεί) • Διαχείριση αποθηκών ανταλλακτικών (ανάγκη βελτίωσης δικτύων)
11. Δ/ΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • Διαχείριση αποθεμάτων αποθηκών ειδών ηλεκτροφωτισμού (N) • Παρακολούθηση και έλεγχος λειτουργίας του δικτύου ηλεκτροφωτισμού (N)

Κτιριακή υποδομή και τεχνικός εξοπλισμός

1. Σύμφωνα με την παρούσα έρευνα με βάση δομημένα ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν οι Προϊστάμενοι των Διευθύνσεων, ποσοστό **87,5 %** των Διευθύνσεων θεωρούν ότι οι υπάρχοντες χώροι **κτιριακών εγκαταστάσεων** δεν είναι επαρκείς, κατάλληλοι και λειτουργικοί.

Τα σημαντικότερα ζητήματα εντοπίζονται:

- Στην μη επάρκεια των κύριων και βοηθητικών χώρων, ιδιαίτερα σε χώρους αρχείων.
- Στον κατακερματισμό των κτιριακών εγκαταστάσεων. Είναι φανερό – από τον Πίνακα 7 που παρατίθεται στη συνέχεια – ότι οι μονάδες του Δήμου, λειτουργούν σε διάσπαρτα κτίρια, με αποτέλεσμα σημαντικές δυσλειτουργίες στη συνεργασία και στο συντονισμό των υπηρεσιών. Το μεγαλύτερο βαθμό «συγκέντρωσης», παρουσιάζουν οι οικονομικές υπηρεσίες (πέντε από τις επτά Διευθύνσεις είναι χωροθετημένες στο κτίριο της Λιοσίων).
- Στην ακαταλληλότητα των χώρων που προορίζονται για γραφεία όπως πολυκατοικίες, στρατιωτικές εγκαταστάσεις και γενικότερα κτίρια χωρίς εργονομία και κτιριολογικό σχεδιασμό.

- Στις σημαντικές ελλείψεις σε βασικές υποδομές φωτισμού, κλιματισμού, θέρμανσης, πρόσβασης με ανελκυστήρες, κ.λπ.
- Στα προβλήματα εξυπηρέτησης του κοινού, που απορρέουν από τις παραπάνω επισημάνσεις όπως στενότητα χώρων, έλλειψη εργονομίας, διαφορετικοί όροφοι / χωριστά γραφεία, δυσκολίες πρόσβασης πολιτών, έλλειψη αιθουσών αναμονής κοινού κ.λπ.

2. Σε σχέση με την επάρκεια και τις ανάγκες προμήθειας εξοπλισμού, το 80% των Δ/νσεων διατύπωσαν ελλείψεις που αφορούν κυρίως εξοπλισμό γραφείου (φαξ, Η/Υ κλπ) και οχήματα (κυρίως της Δημοτικής Αστυνομίας, της Δ/νσης Πρασίνου, Καθαριότητας, Διοικητικού).

3. Σε ότι αφορά στις διαδικασίες συντήρησης του υφιστάμενου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, αναφέρονται προβλήματα στην εφαρμογή τους, που αποτυπώνουν και τον μειωμένο βαθμό δυνητικής αξιοποίησης του εξοπλισμού αυτού. Συνηθέστερα προβλήματα αφορούν τον Η/Μ εξοπλισμό κτιρίων (ανελκυστήρες και κλιματιστικά), τα φωτοτυπικά μηχανήματα και τους Η/Υ.

4. Στον παρακάτω Πίνακα 2.7 συνοψίζονται οι κτιριακές ανάγκες καθώς και οι ανάγκες προμήθειας επιπρόσθετου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, όπως προσδιορίζονται και αναφέρονται από τους Προϊσταμένους των Διευθύνσεων.

Πίνακας 2.7

ΘΕΣΜΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ
A. ΔΗΜΑΡΧΟΣ	
1. ΙΔΙΑΙΤΕΡΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ Δ/νση: Αθηνάς 63	
2. ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ Δ/νση: Αθηνάς 63	
3. ΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Δ/νση: Λιοσίων 22	<ul style="list-style-type: none"> Οι χώροι στέγασης της Δ/νσης κρίνονται ανεπαρκείς λόγω αύξησης των θέσεων εργασίας και λόγω αναγκών των αρχείων. Ως προς τις συντηρήσεις, προέχει ο κλιματισμός.
4. ΤΜΗΜΑ ΠΣΕΑ Δ/νση: Λιοσίων 22	

<p>5. ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ Δ/νση: Ηπείρου 70 & Λιοσίων</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν είναι κατάλληλοι οι χώροι στέγασης του Τμήματος κυρίως για τον όγκο του αρχειακού υλικού που υπάρχει στις διάφορες υπηρεσίες και γιατί δεν είναι προσβάσιμο στους χρήστες. • Οι ανάγκες προμήθειας Η/Μ εξοπλισμού αφορούν τα απαραίτητα μηχανήματα προβολής και ανάγνωσης του ψηφιοποιημένου υλικού, τα μικροφίλμς και τον εξοπλισμό γραφείου. • Είναι σε εξέλιξη η διαδικασία για τη βελτίωση των χώρων
<p>B. ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ- ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΙ</p>	
<p>1. ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Δ/νση: Αθηνάς 63</p>	
<p>2. ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΩΝ Δ/νση: Αθηνάς 63</p>	
<p>Γ. ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ</p>	
<p>1. ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ Δ/νση: Λιοσίων 22</p>	
<p>Δ. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ</p>	
<p>1. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ Δ/νση: Αθηνάς 63</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Οι ανάγκες στέγασης της Δ/νσης δεν καλύπτονται επαρκώς σε ότι αφορά τη λειτουργία του Κέντρου Ευρωπαϊκής Πληροφόρησης (του τμήματος της ΕΕ) για το οποίο χρειάζεται μεγαλύτερος χώρος ώστε να έχει καλύτερη πρόσβαση το κοινό.
<p>2. Δ/ΝΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ Δ/νση: Λιοσίων 22</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν είναι κατάλληλοι οι χώροι στέγασης της Δ/νσης κυρίως ως προς την αρχειοθέτηση χιλιάδων φακέλων • Χρειάζονται φαξ. • Αναφέρονται τεράσια προβλήματα στα συστήματα κλιματισμού.
<p>3. Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Δ/νση: Λιοσίων 22</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Οι χώροι και η υποδομή της Δ/νσης είναι ικανοποιητικοί με εξαίρεση αυτόν του Τμ. Διοικητικού που είναι μικρός. Επίσης δεν υπάρχει ειδικός χώρος ανάπausης / προετοιμασίας για τις καθαρίστριες. • Χρειάζονται επιβατικά αυτοκίνητα για την εξυπηρέτηση των υπηρεσιών του Δήμου και αυτοκίνητο χρηματαποστολής για την ταμιακή υπηρεσία του Δήμου. • Ως προς τις συντηρήσεις του Η/Μ εξοπλισμού παρατηρούνται καθυστερήσεις κάλυψης των αναγκών από την Δ/νση Τροχαίου υλικού. Επίσης η ύπαρξη πεπαλαιωμένων οχημάτων δημιουργεί μεγάλες ανάγκες συντήρησης.
<p>4. Δ/ΝΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ Δ/νση: Ανά Διαμέρισμα (7 ΚΕΠ)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Απαιτείται νέα χωροταξική μελέτη για να καθοριστεί ο πλέον κατάλληλος τόπος εγκατάστασης κάθε ΚΕΠ, απαιτούνται 7 συνολικά

	<p>μεγαλύτεροι χώροι & νέος τεχνικός εξοπλισμός για να αναβαθμισθεί η λειτουργία τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν την προμήθεια φωτοτυπικών, τηλεφωνικών συσκευών, φαξ, μηχανημάτων καταστροφής εγγράφων, μηχανημάτων σειράς προτεραιότητας, πυροσβεστήρες και μηχανήματα ανακύκλωσης χαρτιού.
5. Δ/ΝΣΗ ΛΗΞΙΑΡΧΕΙΟΥ ΜΗΤΡΩΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΟΛΟΓΙΟΥ Δ/νση: Αθηνάς 63 (Δημοτολόγιο), Μητροπόλεως 60 (Ληξιαρχείο)	<ul style="list-style-type: none"> • Αναφέρεται ως πρόβλημα ότι η Δ/νση στεγάζεται σε δύο κτίρια. Πρόκειται να μεταφερθεί η Δ/νση σε νέο κτίριο στην οδό Πειραιώς. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει ν' αντιμετωπισθεί η μεταφορά και η τακτοποίηση των ιστορικών αρχείων του Δημοτολογίου από το 1800 που βρίσκονται στο υπόγειο της οδού Αθηνάς. • Βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία εγκατάστασης σε ενιαίο κτίριο
6. Δ/ΝΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Δ/νση: Λιοσίων 22	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν είναι κατάλληλοι οι χώροι στέγασης της Δ/νσης • Χρειάζεται ένα αυτοκίνητο για μετακινήσεις • Χρειάζεται βελτίωση του ηλ/κου φωτισμού & συντήρηση των κλιματιστικών σωμάτων
7. Δ/ΝΣΗ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ Δ/νση: Λιοσίων 22 και κτίρια σε 7 Διαμερίσματα	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν είναι κατάλληλοι οι χώροι στέγασης της Δ/νσης γιατί είναι εγκατεστημένοι σε πολυκατοικίες σε ακατάλληλους χώρους για γραφεία και τα περισσότερα Τμήματα δεν συστεγάζονται με τις άλλες υπηρεσίες του Διαμερίσματος. Υπάρχουν πολλές ελλείψεις υποδομής όπως κλιματισμός τηλ. γραμμές και δικτύωση υπολογιστών. • Αναφέρονται μεγάλες καθυστερήσεις στην κάλυψη των αναγκών συντήρησης από τις αρμόδιες Δ/νσεις.
8. Δ/ΝΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ Δ/νση: Λιοσίων 22	<ul style="list-style-type: none"> • Οι χώροι της Δ/νσης στην οδό Λιοσίων παρουσιάζουν τα ίδια προβλήματα που παρουσιάζουν και οι άλλες Δ/νσεις. • Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν την προμήθεια συσκευών Φαξ και φωτοτυπικό.
9. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ Δ/νση: Αρμοδίου 16	<ul style="list-style-type: none"> • Οι υπάρχοντες χώροι δεν είναι επαρκείς ούτε κατάλληλοι διότι χρειάζονται χώροι κανονικού Αστυνομικού Τμήματος, στάθμευσης υπηρεσιακών οχημάτων, φύλαξης κατασχεμένων κ.λ.π. Επίσης τα επιμέρους τμήματα στεγάζονται στα Δημοτικά Διαμερίσματα με τα προβλήματα στέγασης του καθενός. Για το λόγο αυτό έχει δομολογηθεί από τη Δημοτική Αρχή η μετεγκατάσταση σε άλλο κτίριο • Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν την προμήθεια επιβατηγών κλειστού τύπου μεταφοράς εμπορευμάτων (VAN), προσωπικού,

	<p>εννεαθέσια πουλμαν, περιπολικά, μοτοσυκλέτες διαφόρων τύπων, και αναβαθμισμένο κέντρο ασυρμάτου με φορητούς ασύρματους πομποδέκτες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Για τις συντηρήσεις αναφέρονται μεγάλες αναμονές στη συντήρηση και μόνιμες ελλείψεις ανταλλακτικών
10. Δ/ΝΣΗ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ Δ/νση: Μαιζώνος 45	<ul style="list-style-type: none"> • Οι χώροι κρίνονται επαρκείς και κατάλληλοι. • Οι ανάγκες προμήθειας Η/Μ εξοπλισμού αφορούν φωτοτυπικό και φαξ.
11. Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ Δ/νση: Σοφοκλέους 70 & Πειραιώς	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν είναι κατάλληλοι οι χώροι στέγασης της Δ/νσης, δεν είναι προσπελάσιμοι για ΑΜΕΑ, ηλικιωμένους και γυναίκες με μικρά παιδιά. • Οι ανάγκες προμήθειας Η/Μ εξοπλισμού αφορούν 3 αυτοκίνητα, φωτοτυπικά, Φαξ και εκτυπωτές. • Αναφέρεται έλλειψη συνεργείων και υλικών για επισκευές και εξοπλισμό.
12. Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ Δ/νση: Σόλωνος 78	<ul style="list-style-type: none"> • Οι χώροι στέγασης παρουσιάζουν προβλήματα λόγω παλαιότητας κυρίως ως προς την προσβασιμότητα ατόμων που έχουν προβλήματα υγείας και δεν υπάρχουν χώροι υγιεινής για ΑΜΕΑ. • Οι ανάγκες προμήθειας Η/Μ εξοπλισμού αφορούν πολυμορφικό αυτοκίνητο, μηχανάκια, τρίκυκλο φωτοτυπικά, Φαξ, τηλεφωνικά κέντρα, κλιματιστικά, εξοπλισμό γραφείου και ιατροτεχνολογικό εξοπλισμό. • Οι αναγκαίες συντηρήσεις αφορούν ανακαίνιση των κτιρίων, συντήρηση-αντικατάσταση των κουφωμάτων, αντικατάσταση καυστήρων και αντιμετώπιση προβλημάτων μόνωσης. • Σημειώνεται ότι είναι σε εξέλιξη με προγραμματική σύμβαση με το υπουργείο Υγείας για την δημιουργία Κέντρων Υγείας Αστικού Τύπου
13. Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΩΝ Δ/νση: Θηβών (Νίκαια, Γ' Νεκροταφείο)	<ul style="list-style-type: none"> • Στα 3 κοιμητήρια Α, Β, Γ χρειάζονται: Ανακαίνιση οστεοφυλακίων, πλυντήρια οστών, φυλάκια, αποδυτήρια εργατών και W.C. • Οι ανάγκες προμήθειας Η/Μ εξοπλισμού αφορούν μικρό πούλμαν, απορριμματοφόρα, κομπρεσέρ, μύλο οστών, μηχανάκια για συνεργείο τάφων, καρότσια οικοδομής & καρότσια αδιάλυτων (πτώματα). • Οι αναγκαίες συντηρήσεις για τα κτίρια αφορούν υδραυλικά, ηλεκτρολογικά, κλιματισμό & τεχνικό εξοπλισμό.
E. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
1. Δ/ΝΣΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ-ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Δ/νση: Λιοσίων 22	<ul style="list-style-type: none"> • Οι χώροι στέγασης και πιο συγκεκριμένα τα Γραφεία και οι αποθηκευτικοί χώροι (αρχείο) κρίνονται ανεπαρκείς με κακές τεχνολογικές

	<p>υποδομές, με αποτέλεσμα οι πολίτες να μην εξυπηρετούνται καλά.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν την προμήθεια φαξ. • Οι ανάγκες συντήρησης για τα κτίρια αφορούν τον κλιματισμό
2. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΔΩΝ Δ/νση: Λιοσίων 22	<ul style="list-style-type: none"> • Για τους χώρους στέγασης ισχύουν ότι και στην προηγούμενη Δ/νση. • Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν την προμήθεια συσκευών φαξ και φωτοτυπικών. • Οι ανάγκες συντήρησης για τα κτίρια αφορούν τον κλιματισμό.
3. Δ/ΝΣΗ ΤΑΜΙΑΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ Δ/νση: Λιοσίων 22	<ul style="list-style-type: none"> • Οι χώροι στέγασης της Δ/νσης κρίνονται επαρκείς. • Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν την προμήθεια θερμικού μηχανήματος συγκόλλησης, Μηχανής ανίχνευσης πλαστών χαρτονομισμάτων και ενός θωρακισμένου αυτοκινήτου για τις χρηματαποστολές. • Οι ανάγκες συντήρησης για τα κτίρια αφορούν τον κλιματισμό.
4. Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΠΟΘΗΚΩΝ Δ/νση: Παλαιολόγου 9	<ul style="list-style-type: none"> • Οι χώροι στέγασης της Δ/νσης κρίνονται ανεπαρκείς. Οι διάφορες αποθήκες είναι διάσπαρτες με σοβαρότατα προβλήματα ως προς την υγιεινή και την εύρυθμη λειτουργία, με αδυναμίες εφαρμογής logistics κ.α. • Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν την προμήθεια φαξ, τηλεφωνικό κέντρο, παλετοφόρα, καρότσια μεταφοράς, γραφεία, θέρμανση-κλιματισμός και πολυμηχανήματα
5. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ Δ/νση: Λιοσίων 22	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν επαρκούν οι χώροι στέγασης για τη Δ/νση. • Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν την προμήθεια φαξ, φωτοτυπικό και μηχανάκι. • Οι ανάγκες συντήρησης για τα κτίρια αφορούν τον κλιματισμό.
6. Δ/ΝΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΘΕΑΜΑΤΩΝ Δ/νση: Λιοσίων 22	<ul style="list-style-type: none"> • Οι χώροι στέγασης της Δ/νσης κρίνονται ως ανεπαρκείς για Γραφεία (ισόγειο, μαζί με αποθήκες). • Είναι σε εξέλιξη η διαμόρφωση σύγχρονων χώρων γραφείων • Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν την προμήθεια φαξ, φωτοτυπικά και 6 τηλεφωνικές γραμμές. • Οι ανάγκες συντήρησης για τα Γραφεία αφορούν τον κλιματισμό.
7. Δ/ΝΣΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ Δ/νση: Βούλγαρη 4	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν είναι κατάλληλοι οι χώροι στέγασης της Δ/νσης

	<ul style="list-style-type: none"> Χρειάζονται αυτόματα μηχανάκια (scooters)
ΣΤ. ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
1. Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ Δ/νση: Αθηνάς 16	<ul style="list-style-type: none"> Ανεπαρκής χώρος στέγασης Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν έλλειψη σε φαξ, φωτοαντιγραφικό μηχάνημα, Η/Υ.
2. Δ/ΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ Δ/νση: Αθηνάς 16	<ul style="list-style-type: none"> Οι χώροι στέγασης της Δ/νσης δεν επαρκούν να καλύψουν τις ανάγκες του προσωπικού που υπηρετεί στην Δ/νση. Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν την προμήθεια Plotter, Scanner, Laser εκτυπωτή, φαξ, Autocad & φωτοαντιγραφικό μηχάνημα. Οι ανάγκες συντήρησης αφορούν τον ανελκυστήρα του κτιρίου.
3. Δ/ΝΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ Δ/νση: Αθηνάς 16	<ul style="list-style-type: none"> Δεν είναι κατάλληλοι οι χώροι στέγασης της Δ/νσης και χρειάζονται επιπλέον χώροι κατά 30%. Οι ανάγκες εξοπλισμού αφορούν αυτοκίνητο για τη Δ/νση, μηχανάκια (scooters), φωτοαντιγραφικό και φαξ. Οι ανάγκες συντήρησης αφορούν τον ανελκυστήρα του κτιρίου.
4. Δ/ΝΣΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΥΤΕΠΙΣΤΑΣΙΑΣ Δ/νση: Σαλαμίνας 20 και Αγιας Άννης	<ul style="list-style-type: none"> Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν την προμήθεια ηλεκτρολογικού υλικού, φορτωτή, τσάπα JCB, BOB CAT, αυτοκίνητα διπλοκάμπινα τον και μηχανάκια.
5. Δ/ΝΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΟΛΕΩΣ Δ/νση: Αθηνάς 16	<ul style="list-style-type: none"> Οι χώροι στέγασης της Δ/νσης δεν επαρκούν να καλύψουν τις ανάγκες της, κυρίως τα αρχεία της Δ/νσης στα οποία χρειάζεται καθημερινή πρόσβαση καθως και χώροι εξυπηρέτησης του κοινού. Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν: δίκυκλο, ένα κρουστικό μηχάνημα για μικρής κλίμακας εργασίες, Plotter, Scanner A3,A0, Auto Cad, Photoshop, έγχρωμοι εκτυπωτές A3, ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές, πλαστικοποιητή A0 και προβολέα συνδεδεμένο με Η/Υ.
6. Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ Δ/νση: Σωκράτους 57	<ul style="list-style-type: none"> Οι χώροι στέγασης της Δ/νσης δεν επαρκούν να καλύψουν τις ανάγκες της, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τους φακέλους αρχείων Οικοδομικών Αδειών. Οι ανάγκες Η/Μ εξοπλισμού αφορούν: φωτοτυπικό σχεδίων, απλό φωτοτυπικό και συσκευή εμφάνισης μικροφίλμ. Οι ανάγκες συντήρησης αφορούν τον κεντρικό κλιματισμό και τις καθυστερήσεις στην επισκευή των φωτοτυπικών.
7. Δ/ΝΣΗ ΑΣΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	<ul style="list-style-type: none"> Οι χώροι στέγασης της Δ/νσης κρίνονται

Δ/νση: Κοτόπουλη 9	ανεπαρκείς και ακατάλληλοι στο βαθμό που είναι διασκορπισμένοι σε τρία διαφορετικά σημεία.
8. Δ/ΝΣΗ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ Δ/νση: Ιερά Οδός 151	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν είναι κατάλληλοι οι χώροι στέγασης της Δ/νσης κυρίως σε αποθηκευτικούς χώρους, χώρους υγιεινής και αποδυτήρια εργαζομένων. • Χρειάζονται απορριμματοφόρα (αποκομιδής), σάρωθρα μικρού κυβισμού (οδοκαθαρισμός) και οχήματα ΒΑΝ (ειδικά συνεργεία). • Ως προς τη συντήρηση η Δ/νση είναι εξαρτημένη από τις αρμόδιες για την συντήρηση τεχνικές υπηρεσίες.
9. Δ/ΝΣΗ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ Δ/νση: Κατεχάκη 5 και στα 7 Διανερίσματα	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν κρίνονται κατάλληλοι οι χώροι στέγασης της Δ/νσης, στις παλιές στρατιωτικές εγκαταστάσεις που ευρίσκονται. Υπάρχει μεγάλο πρόβλημα στις υποδομές Τ.Π.Ε. • Χρειάζεται ανανέωση μέρους του στόλου των αυτοκινήτων, προμήθεια φορτηγού με αρπάγη, Μηχανικό κόσκινο, αυτοκίνητο τύπου ΕΛΠΑ, Βυτίο μικρού μεγέθους και καλαθοφόρο μεγάλου ύψους. • Παρατηρούνται μεγάλες καθυστερήσεις σε κάθε είδους συντήρηση η βλάβη σε σημείο που πολλές φορές δεν μπορούν να προχωρήσουν οι δραστηριότητες της Δ/νσης.
10. Δ/ΝΣΗ ΤΡΟΧΑΙΟΥ ΥΛΙΚΟΥ Δ/νση: Ιερά Οδός 151 &(Ζοφριά)	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν είναι κατάλληλοι οι χώροι στέγασης της Δ/νσης ως προς τα Τμήματα Μελετών & Γραμματείας. Κρίνεται ανεπαρκής ο φωτισμός, η θέρμανση και ο ελαιοχρωματισμός για το συνεργείο συντήρησης οχημάτων. • Ως προς τον Η/Μ εξοπλισμό χρειάζονται μηχανήματα εξαγωγής ελαστικών, αεροσυμπιεστής, μηχάνημα ανύψωσης οχημάτων και μηχάνημα ζυγοστάθμισης τα οποία αφορούν το συνεργείο συντήρησης οχημάτων.
11. Δ/ΝΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟΥ Δ/νση: Αναπαύσεως και Ρατζηκότσικα 20 (κύρια κτίρια), σαλαμίνας 20 και Αγ. Άννης (αποθήκες)	<ul style="list-style-type: none"> • Κρίνονται ανεπαρκείς και ακατάλληλοι οι χώροι στέγασης της Δ/νσης. • Χρειάζεται η προμήθεια Καλαθοφόρων οχημάτων και Ημιφορτηγών 1 τόνου.

2.1.2 Οικονομική κατάσταση

Εισαγωγή

Στο πλαίσιο των διαδικασιών προγραμματισμού, διαχείρισης και ελέγχου των οικονομικών μονάδων κάθε μορφής (Ο.Τ.Α., ιδιωτικές – δημόσιες επιχειρήσεις, οργανισμοί δημοσίου δικαίου κ.ά.) έχουν αναπτυχθεί από τη χρηματοοικονομική

επιστήμη διάφορα μέσα και τεχνικές με αντικείμενο την παρακολούθηση και αξιολόγηση των λειτουργιών τους.

Οι αριθμοδείκτες αποτελούν την πλέον γνωστή και ευρέως χρησιμοποιούμενη κατηγορία μέσων με στόχο, πρώτον την καταγραφή - μέτρηση των πόρων που χρησιμοποιεί μία μονάδα, δεύτερον την ανάλυση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνει και τρίτον τη συγκριτική της εξέταση με άλλες ομοειδείς.

Οι **χρηματοοικονομικοί αριθμοδείκτες** καταγράφουν, αναλύουν και αξιολογούν οικονομικά - λογιστικά δεδομένα και πληροφορίες, καθώς και στατιστικά στοιχεία με αντικείμενο:

την κατανόηση της οικονομικής συμπεριφοράς μίας συγκεκριμένης μονάδας,
την επισήμανση τάσεων σε κρίσιμα οικονομικά της μεγέθη,
την αποτίμηση των επιδράσεων που δέχεται από το οικονομικό περιβάλλον, μέσα στο οποίο δραστηριοποιείται και αναπτύσσεται,
τη σύγκριση της με άλλες ομοειδείς,
την τεκμηρίωση προτάσεων και εναλλακτικών λύσεων, σε σχέση με τις επιλογές και τις προτεραιότητες της.

Οι **Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης** (ΟΤΑ) αποτελούν μία κατηγορία οικονομικών μονάδων με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά:

Παρέχουν υπηρεσίες και κατασκευάζουν υποδομές που χαρακτηρίζονται ως **τοπικά δημόσια αγαθά**, τα οποία δεν είναι δυνατό να παραχθούν είτε σε ικανοποιητικές ποσότητες είτε με τις κατάλληλες προδιαγραφές, από την αγορά ούτε μπορούν να τιμολογηθούν με τις κλασσικές μεθόδους του ιδιωτικού τομέα.

Δεν έχουν **κερδοσκοπικό χαρακτήρα**, όπως οι επιχειρήσεις.

Αποτελούν φορείς άσκησης **δημόσιας εξουσίας** σε τοπικό επίπεδο.

Οι **οικονομικοί** τους **στόχοι** επικεντρώνονται κατά συνέπεια σε τρεις κατευθύνσεις:

α) στην άσκηση των αρμοδιοτήτων τους (παραγωγή τοπικών δημόσιων αγαθών) με το χαμηλότερο δυνατό κόστος, με βάση ορισμένα πρότυπα ποιότητας,

β) στην εξεύρεση σταθερών και μόνιμων εσόδων που επιτρέπουν την υιοθέτηση διαδικασιών σχεδιασμού και προγραμματισμού

γ) στην εξασφάλιση πλεονάσματος για να επιτευχθεί η υλοποίηση μεσοπρόθεσμων αναπτυξιακών στόχων.

Η κατάρτιση χρηματοοικονομικών αριθμοδεικτών για να αξιολογηθούν οι δραστηριότητες και οι λειτουργίες των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. θα πρέπει αφενός μεν να παίρνει υπόψη της τα παραπάνω χαρακτηριστικά, αφετέρου να χρησιμοποιεί αξιόπιστα και κατάλληλα δεδομένα και στοιχεία.

Η εφαρμογή του διπλογραφικού λογιστικού συστήματος και του νέου τύπου προϋπολογισμού στους δήμους δίνει τη δυνατότητα εκπόνησης σειράς αριθμοδεικτών, που επιτρέπουν μία πλήρη και ολοκληρωμένη αξιολόγηση της οικονομικής τους κατάστασης και των προοπτικών τους, καθώς και τις μεταξύ τους συγκρίσεις.

Με βάση τα παραπάνω είναι δυνατόν να υπολογιστούν μία σειρά από δείκτες, οι οποίοι, αφενός μεν θα περιγράφουν με ικανοποιητικό βαθμό ακρίβειας την οικονομική κατάσταση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, αφετέρου θα προσεγγίζουν σε μεσοπρόθεσμη βάση τις οικονομικές τους προοπτικές:

Δείκτες εισροών - εκροών, με αντικείμενο την ανάλυση των εσόδων και των εξόδων, με βάση την κωδικοποίηση του λογιστικού συστήματος των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α.

Δείκτες οικονομικής επίδοσης, με αντικείμενο την αξιολόγηση των διαδικασιών προγραμματισμού και οικονομικής διαχείρισης που εφαρμόζουν οι Ο.Τ.Α.

Δείκτες επενδύσεων, με αντικείμενο την ανάλυση των επενδυτικών προτεραιοτήτων και επιλογών των δημοτικών αρχών.

Δείκτες δανειακής επιβάρυνσης, για να αξιολογηθούν οι μέσο-μακροπρόθεσμες δυνατότητες και επιλογές των δημοτικών αρχών.

Μεθοδολογία οικονομικής ανάλυσης

Απολογισμοί 2005 - 2006

Ο νέος τύπος προϋπολογισμού / απολογισμού που ισχύει από το 2005 διαιρείται σε δύο μέρη. Το Μέρος I περιλαμβάνει τα έσοδα και το Μέρος II τις δαπάνες, μαζί με το αποθεματικό.

Τα **έσοδα** ταξινομούνται σε έξι κύριες **ομάδες**, με κριτήριο την **προέλευσή** τους, που υποδιαιρούνται σε κατηγορίες, υποκατηγορίες και είδος εσόδου με βάση το δεκαδικό σύστημα:

Τακτικά έσοδα (κωδικός 0)

Έκτακτα έσοδα (κωδικός 1)

Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών (Π.Ο.Ε.), που βεβαιώνονται για πρώτη φορά (κωδικός 2)

Εισπράξεις δανείων και απαιτήσεων από Π.Ο.Ε. (εισπρακτέα υπόλοιπα από βεβαιωθέντα, κατά το παρελθόν, τακτικά και έκτακτα έσοδα), (κωδικός 3)

Εισπράξεις υπέρ του δημοσίου ή τρίτων και επιστροφές χρημάτων (κωδικός 4)

Χρηματικό υπόλοιπο προηγούμενης χρήσης (κωδικός 5)

Οι **δαπάνες** ταξινομούνται σε τέσσερις κύριες **ομάδες** (κεφάλαια) και ακολουθούν την ίδια μεθοδολογία υποδιαίρεσης σε κατηγορίες, υποκατηγορίες και είδος εξόδου (**οριζόντια ταξινόμηση ή παρακολούθηση κατά είδος δαπάνης**):

Λειτουργικές δαπάνες χρήσης (κωδικός 6),

Επενδύσεις (κωδικός 7),

Πληρωμές από υποχρεώσεις Π.Ο.Ε. - λοιπές αποδόσεις - προβλέψεις (κωδικός 8),

Αποθεματικό (κωδικός 9).

Οι απολογισμοί αποτυπώνουν με ακρίβεια τις **οικονομικές δραστηριότητες** και **συναλλαγές** του Δήμου, αφού έχουν ενσωματώσει τις θεσμικές και νομοθετικές αλλαγές που έχουν μεσολαβήσει τα τελευταία χρόνια και, επιπλέον, έχουν υιοθετήσει σύγχρονη λογιστική μεθοδολογία. Η ανάλυσή τους παρέχει συγκεκριμένη εικόνα των προτεραιοτήτων και λειτουργιών του.

Πλαισιο οικονομικής ανάλυσης

Η ανάλυση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου Αθηναίων βασίστηκε στους **απολογισμούς** του 2005 και του 2006²³. Παράλληλα, αξιοποιήθηκαν οι επισημάνσεις και εκτιμήσεις των Διευθυντών των Οικονομικών Υπηρεσιών²⁴, μαζί με την οικονομική και λογιστική τεκμηρίωση που παρείχαν και, τέλος, οι αναλύσεις και οι προτάσεις των επιστημονικής ομάδας που συνεργάζεται με τον Δήμο για την κατάρτιση του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Στους απολογισμούς εσόδων - εξόδων της διετίας καταγράφονται τα οικονομικά στοιχεία που αφορούν τις προτεραιότητες και επιλογές της Δημοτικής Αρχής, την άσκηση των αρμοδιοτήτων του Δήμου και γενικά τις δραστηριότητες του. Τα συγκεκριμένα έτη παρουσιάζουν τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

Αναφέρονται στο **δεύτερο μισό** της δημοτικής περιόδου 2003 – 2006, ενώ έχουν προηγηθεί οι εθνικές εκλογές του 2004.

Εφαρμόζεται πλήρως το **Κλαδικό Λογιστικό Σχέδιο** των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ (διπλογραφικό λογιστικό σύστημα) από το 2000. Τα έτη 2005 και 2006 αντιστοιχούν στην 6^η και 7^η διαχειριστική χρήση.

Έχουν αναληφθεί **νέες αρμοδιότητες** που ασκούνται πλέον οργανωμένα και συστηματικά - Δημοτική Αστυνομία, Κ.Ε.Π., άδειες αλλοδαπών - και έχει ολοκληρωθεί η μεταφορά στον Δήμο των κρατικών βρεφονηπιακών - παιδικών σταθμών με βάση τις ρυθμίσεις του Ν. 2880/2001 και των ανάλογων νομικών προσώπων του Ν. 3106/2003.

Το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΠΤΑ) βρίσκεται στην τελική του φάση και έχουν ολοκληρωθεί τα έργα, οι υποδομές και οι δράσεις (11) του Δήμου που είχαν ενταχθεί στο πρόγραμμα (*βλέπε σχετικό πίνακα στη συνέχεια*).

²³ Οι παλιότεροι απολογισμοί, του 2004 και προγενέστεροι, έχουν γίνει με βάση την κωδικοποίηση του παλαιού τύπου προϋπολογισμού (Β.Δ. 821/70 - 216/71), ενώ του 2005 με βάση την Κ.Υ.Α. 7028/04 των Υπουργών ΕΣΔΔΑ. και ΟΙΚΟ., με την οποία καθορίσθηκε ο νέος τύπος του προϋπολογισμού των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ Συνεπώς οι κωδικοποιήσεις διαφέρουν και δεν είναι δυνατή η εξαγωγή αριθμοδεικτών για τα προηγούμενα έτη (**ανομοιογένεια** οικονομικών στοιχείων).

²⁴ α) Λογιστικού – Προϋπολογισμού, β) Δημοτικών Προσόδων, γ) Ταμιακής Υπηρεσίας, δ) Προμηθειών και Γενικών αποθηκών, ε) Δημοτικής Περιουσίας

Έργα - δράσεις	Προϋπολογισμός
Συντήρηση - αποκατάσταση κτιρίου κεντρικής Δημοτικής Αγοράς	2.054.292
Ηλεκτροφωτισμός οδών (Βουλιαγμένης, Ηλιουπόλεως, Μιχαλακούλου κ.α.)	1.760.822
Κατασκευή & συντήρηση πεζοδρομίων & κ.χ. (άξονες ροής πεζών)	3.521.643
Σχολικοί τροχονόμοι και διαβάσεις στα δημοτικά σχολεία	378.283
Ολοήμερα Δημοτικά και Νηπιαγωγεία	355.058
Έκτακτες λειτουργικές ανάγκες	880.411
Κατάρτιση εκλογικών καταλόγων	440.205
Λειτουργία επτά Κ.Ε.Π.	2.174.740
Λειτουργικές δαπάνες ειδικού Γυμνασίου - Λυκείου	17.608
Πρόγραμμα μηχανοργάνωσης	146.735
Δαπάνες διαμονής δυνάμεων Ολυμπιακής ασφάλειας	2.807.634
Σύνολο	14.537.431

Το 2005 ξεκίνησε το νέο αναπτυξιακό πρόγραμμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης «ΘΗΣΕΑΣ» και ο Δήμος ενέταξε 27 έργα και δράσεις, ορισμένα από τα οποία έχουν υλοποιηθεί ήδη, άλλα βρίσκονται σε εξέλιξη και τα υπόλοιπα θα ξεκινήσουν το 2008 (στοιχεία ΥΠΕΣ, Ιανουάριος 2008).

Έργα ολοκληρωμένα	Προϋπολογισμός
Μελέτη εντοπισμού οιμάδων υψηλού κίνδυνου, φτώχειας, κοινωνικού αποκλεισμού	38.000
Σχεδιασμός υποδομών - υπηρεσιών τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών	40.000
Σχεδιασμός - ανάπτυξη τοπικού δικτύου περιβαλλοντικών παρατηρητήριων	45.000
Προδιαγραφές, παρακολούθηση και αξιολόγηση προγραμμάτων	42.000

ανακύκλωσης	
Μελέτη προδιαγραφών, εγκατάστασης και διαχείρισης φυτοκαλυμμένων δωμάτων	40.000
Ανακατασκευή περιμετρικών στεγάστρων κτιρίου Δημοτικής Αγοράς	803.055
Ανακατασκευή πλακόστρωτων Δημοτικής Αγοράς	350.000
Ανάπλαση πεζοδρομίων Λ. Κηφισίας	959.994
Ανάπλαση πλατείας Ελ. Βενιζέλου	120.000
Διαμόρφωση χώρου μεταξύ των οδών Λαγουμιτζή – Ντελακρουά – Χελντράϊχ, κατεδάφιση κτιρίων εργοστάσιου Θερμίδας	327.465
Μελέτη διαχείρισης μεταφορικών συστημάτων απομάκρυνσης οχημάτων	45.000
Προμήθεια ξύλινων οικίσκων για τις παιδικές κατασκηνώσεις του Αγίου Ανδρέα	400.000
Σύνολο	3.210.514
Έργα σε εξέλιξη	Προϋπολογισμός
Προγραμματική σύμβαση Περιφέρειας, Δήμου, ΑΕΔΑ για τη διεκδίκηση και παρακολούθηση χρηματοδοτήσεων από εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους	276.825
Προγραμματική σύμβαση Περιφέρειας, Δήμου, ΑΕΔΑ για την υλοποίηση του προγράμματος "Ανάπλαση Προσόψεων"	702.100
Ανάπλαση πλατείας Αβησσυνίας και οδού Θησείου	246.210
Ανάπλαση χώρου πρώην εργοστάσιου Θερμίδας	450.000
Σύνολο	1.675.135
Έργα ενταγμένα	
Ανάπλαση πλατείας Αγίου Ελευθέριου	
Αξιοποίηση τμήματος Ελαιώνα για την δημιουργία υπαίθριας αγοράς	
'Έργα Α' Νεκροταφείου	
Κυκλοφοριακές μελέτες για την δημιουργία νέων σταθμών αυτοκίνητων	

Μετατροπή του ΚΑΠΑΨ σε χώρο πράσινου
Προμήθεια και τοποθέτηση πιδάκων
Συντήρηση δικτύων αποχέτευσης (σειρά ΙV)
Αποκατάσταση κτιρίου, μετατροπή του σε λέσχη φίλιας (Γιατράκου και Γερμανικού)
Αντικατάσταση κουφωμάτων κτιρίου πλατειάς Ψυρρή
Αντικατάσταση στέγης Πινακοθήκης
Αναπαλαίωση και μετατροπή του κτιρίου Λέλας Καραγιάννη σε πολιτιστικό κέντρο

Μετατροπή του ΚΑΠΑΨ σε χώρο πράσινου

Αφορούν στα τελευταία χρόνια της προγραμματικής περιόδου του **Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης** και τα Επιχειρησιακά Προγράμματα, που

αφορούν τον Δήμο π.χ. Π.Ε.Π. Αττικής, τομεακά ΕΠ (Εκπαίδευσης, Απασχόλησης, Περιβάλλοντος, Υγείας - Πρόνοιας κ.ά.), έχουν ήδη ενεργοποιήσει όλα τα μέτρα τους (ο Δήμος έχει εντάξει 62 έργα, που έχουν υλοποιηθεί σε μεγάλο βαθμό).

ΕΡΓΑ - ΑΝΑΠΛΑΣΕΙΣ - ΟΔΟΠΟΙΙΑ - ΥΠΟΔΟΜΕΣ	Προϋπολογισμός
Διαμόρφωση πλατείας Συντάγματος	3.360.235
Ανάπλαση κέντρου πόλης - Θουκυδίδου	2.891.000
Ανάπλαση οδού Πανεπιστημίου	1.271.491
Ανάπλαση οδού Πατησίων έως τη συμβολή της με τη Λ. Αλεξάνδρας	950.665
Ανάπλαση χώρων Βαρβακείου πλατείας	1.374.011
Αποκατάσταση πεζοδρομίων σε ολυμπιακές οδούς (Ιπποκράτους)	815.166
Ανάπλαση οδών Αντιγόνης -Χατζηαποστόλου -Κλεομήδους (πλατεία Ορθοδοξίας)	853.630
Διαμόρφωση τμήματος οδού Χατζηαποστόλου και κοινόχρηστου χώρου μεταξύ οδών Λέανδρου - Ευτοκίου – Τριανταφυλλόπουλου - Χατζηαποστόλου	934.000
Αποκατάσταση ζημιών από τον σεισμό του κτιρίου της Δεξαμενής	2.729.274
Βελτίωση συνθηκών προσβασιμότητας στο 1ο Δ.Δ.	1.375.000
Βελτίωση συνθηκών προσβασιμότητας στο 4ο Δ.Δ.	1.465.000
Κατασκευή οδών και πεζοδρομίων στο 2ο Δ.Δ.	885.000
Κατασκευή οδών και πεζοδρομίων στο 3ο Δ.Δ.	400.000
Κατασκευή οδών και πεζοδρομίων στο 5ο Δ.Δ.	885.000
Κατασκευή οδών και πεζοδρομίων στο 6ο Δ.Δ.	800.000
Εξωραϊσμός με ανακατασκευή - διαπλάτυνση πεζοδρομίων, φωτισμό, σήμανση σε διάφορες περιοχές του Δήμου εν όψει 2004	1.346.765
Κατασκευή νέου αποχετευτικού δικτύου 2ου & 3ου Δ.Δ.	630.000
Κατασκευή νέου αποχετευτικού δικτύου 4ου & 5ου Δ.Δ.	695.000
Κατασκευή νέου αποχετευτικού δικτύου 6ου & 7ου Δ.Δ.	687.000
Υποσύνολο	24.348.237
ΠΡΑΣΙΝΟ	

Ανάπλαση άλσους σχολής Ευελπίδων	2.483.428
Ανάπλαση χώρων πρασίνου στον λόφο Λυκαβηττού	1.268.945
Αντιστήριξη πρανών λόφου Σικελίας	2.631.842
Αποκατάσταση ζημιών από τους σεισμούς στο Πάρκο Νεολαίας	1.027.146
Δημιουργία χώρου πρασίνου και αναψυχής στην περιοχή Προμπονά.	2.299.770
Υποσύνολο	9.711.131

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΕΣΟΑΑ - 4ο Δ.Δ. - Κατάρτιση ΑμεΑ	72.900
ΕΣΟΑΑ - 4ο Δ.Δ. - Κατάρτιση ανέργων	495.225
ΕΣΟΑΑ - 4ο Δ.Δ.- Συμβουλευτική	189.360
ΕΣΟΑΑ - 4ο Δ.Δ. - Προκατάρτιση	147.600
Επιχορήγηση ΑΕΔΑ για νέα δομή «Βοήθεια στο σπίτι», 1 ^ο Δ.Δ. (α' - β' φάση)	343.806
Επιχορήγηση ΑΕΔΑ για νέα δομή «Βοήθεια στο σπίτι», 2 ^ο Δ.Δ. (α' - β' φάση)	364.642
Επιχορήγηση ΑΕΔΑ για νέα δομή «Βοήθεια στο σπίτι», 3 ^ο Δ.Δ. (α' - β' φάση)	378.509
Επιχορήγηση ΑΕΔΑ για νέα δομή «Βοήθεια στο σπίτι», 4 ^ο Δ.Δ. (α' - β' φάση)	373.988
Επιχορήγηση Α.Ε.Δ.Α. για νέα δομή «Βοήθεια στο σπίτι», 5 ^ο Δ.Δ. (α' - β' φάση)	379.058
Επιχορήγηση ΑΕΔΑ για νέα δομή «Βοήθεια στο σπίτι», 6 ^ο Δ.Δ. (α' - β' φάση)	370.273
Επιχορήγηση ΑΕΔΑ για νέα δομή «Βοήθεια στο σπίτι», 7 ^ο Δ.Δ. (α' - β' φάση)	371.997
Τ.Π.Α., δίκτυο στήριξης ανέργων, δράση κατάρτισης	111.375
Τ.Π.Α., δίκτυο στήριξης ανέργων, δράση προκατάρτισης	73.800

Τ.Π.Α., δίκτυο στήριξης ανέργων, δράση Σ.Υ.Υ.	17.608
Τ.Π.Α., δίκτυο στήριξης ανέργων, δράση συμβουλευτικής	123.841
Ανέγερση παιδικού σταθμού στην οδό Αριστοτέλους	605.085
Ανέγερση παιδικού σταθμού στο Παγκράτι (Ιοφώντος & Εργοτίμου)	950.753
Ανέγερση παιδικού σταθμού στον Κεραμεικό (Λεωνιδίου & Θερμοπολών)	769.216
Ανέγερση παιδικού σταθμού στα Σεπόλια (Σιώκου & Αυλώνος)	1.039.147
Υποσύνολο	7.178.183
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	
Εργαστήρια πληροφορικής Δημοτικών Σχολείων: 20ο, 23ο, 25ο, 29ο, 33ο, 42ο, 49ο, 65ο, 70ο, 72ο, 73ο, 76ο, 77ο, 79ο, 85ο, 89ο, 94ο, 95ο, 101ο, 127ο, 128ο, 133ο, 156°, 47ο νηπιαγωγείο	290.627
Εργαστήρια πληροφορικής Γυμνασίων: 6ο, 13ο, 16ο, 17ο, 18ο, 22ο, 23ο, 26ο, 28ο, 30ο, 37ο, 39ο, 40ο, 41ο, 42ο, 43ο, 45ο, 47ο, 48ο, 50ο, 52ο, 53ο, 54ο, 56ο, 57ο, 59ο, 60ο, 61ο, 63ο, 65ο, 67ο, 68ο, 72ο, 8ο Εσπ., 2ο Πειραματικό, Βαρβάκειο	713.458
Εργαστήρια πληροφορικής Λυκείων: 3ο, 8ο, 13ο, 20ο, 33ο, 37ο, 39ο, 53ο, 65°	193.359
Εργαστήρια πληροφορικής Τ.Ε.Ε.: 3ο, 10ο, 12ο, 14ο, 3ο και 8ο Σ.Ε.Κ.	132.378
Προσθήκες - κατασκευές 19ο Γυμνάσιο - Λύκειο	1.454.600
Προσθήκες - κατασκευές 4ο Σ.Ε.Κ. και 1ο Τ.Ε.Λ.	4.623.699
Προσθήκες - κατασκευές 52ο Λύκειο	1.502.980
Προσθήκες - κατασκευές 79ο Δημοτικό	1.386.160
Προσθήκες - κατασκευές 6ο και 36ο Γυμνάσιο - Λύκειο	1.348.400
Υποσύνολο	11.645.660
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	
Μελέτη - αξιολόγηση αρχαιολογικών χώρων στον μεσογειακό χώρο (ΑΕΔΑ)	180.300
Μετατροπή κτιρίου Μεταξουργείου σε χώρο πολλαπλών πολιτιστικών	6.630.976

χρήσεων	
Μουσείο Βούρου - Ευταξία: αναβάθμιση υφιστάμενης, δημιουργία νέας υποδομής, ψηφιοποίηση - ανάδειξη πολιτιστικών τεκμηρίων και συλλογών	548.055
Συντήρηση & αποκατάσταση υπαίθριων γλυπτών μνημείων	800.006
Ανάπλαση - μετατροπή κτιρίου Βουστασίου (πολυδύναμο κέντρο & ΚΔΑΠ ΑμεΑ)	752.370
Υποσύνολο	8.911.707
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ	
Εφαρμογές πληροφορικής: ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα Δήμου	1.700.000
Εφαρμογές πληροφορικής: ανάπτυξη και λειτουργία διαδικτυακής πύλης Δήμου	942.106
Εφαρμογές πληροφορικής: κατάρτιση υπαλλήλων	489.809
Εφαρμογές πληροφορικής: σύστημα ηλεκτρονικής καταγραφής - αποθήκευσης συμβάντων και παραβάσεων για τη Δημοτική Αστυνομία	850.000
Υποσύνολο	3.981.915
Σύνολο	65.776.832

Δημιουργία χώρου πρασίνου και αναψυχής στην περιοχή Προμπονά

Αν ταξινομηθούν τα παραπάνω έργα και δράσεις σε βασικές κατηγορίες αρμοδιοτήτων και λειτουργιών των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, παρατηρείται ότι, μέσα σε εννέα χρόνια (από το 1998 έτος έναρξης του ΕΠΤΑ έως το 2006 έτος πλήρους εφαρμογής του «ΘΗΣΕΑ»), ο Δήμος Αθηναίων αξιοποίησε δυνατότητες χρηματοδότησης και πηγές επιχορηγήσεων για:

Κατηγορίες	Ποσά	%
'Έργα - αναπλάσεις – οδοποιία – υποδομές	35.643.818	41,8%
Περιβάλλον – πράσινο	9.883.131	11,6%
Απασχόληση - κοινωνική πολιτική	7.616.183	8,9%
Εκπαίδευση	12.396.609	14,6%
Πολιτισμό	8.911.707	10,5%

Πληροφορική – λειτουργία Δήμου	10.748.465	12,6%
Σύνολο	85.199.913	100%

Τεχνικές υποδομές κατά προτεραιότητα οδοποιίες, κατασκευές - αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων, αποχέτευση, **41,8%** των συνολικών χρηματοδοτήσεων.

Περιβάλλον - πράσινο: έργα διαμορφώσεις χώρων, **11,6%**.

Κοινωνικές – αναπτυξιακές δράσεις και υποδομές: παιδικοί σταθμοί, μελέτες, προγράμματα τοπικής ανάπτυξης, «Βοήθεια στο σπίτι» κ.α., **8,9%**.

Εκπαίδευση: κατασκευές, εξοπλισμοί, λειτουργία σχολείων, **14,6%**.

Πολιτισμός: μετατροπές κτιρίων, αποκαταστάσεις μνημείων, υποδομές και εξοπλισμοί, **10,5%**.

Δράσεις για τον **εκσυγχρονισμό** της **λειτουργίας** του Δήμου, την **επέκταση** των **δραστηριοτήτων** του, την **αναβάθμιση** του εξοπλισμού του και λειτουργικές δαπάνες, **12,6%**.

Η παραπάνω κατανομή αντανακλά τις **προτεραιότητες** της Δημοτικής Αρχής και τις **ανάγκες** και **ελλείψεις** του Δήμου σε υποδομές και παροχή υπηρεσιών, ενώ αποτελεί ένδειξη της **δραστηριοποίησης** του ως προς την εκμετάλευση εξωτερικών πηγών χρηματοδότησης. Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος θα πρέπει να επαναξιολογηθεί η κατανομή αυτή με βάση, είτε τις υπάρχουσες ελλείψεις, είτε τις ανάγκες επέκτασης των δραστηριοτήτων του Δήμου σε νέους τομείς.

Το συμπέρασμα που προκύπτει είναι ότι ο Δήμος Αθηναίων **αξιοποίησε** **ικανοποιητικά** τόσο τα εθνικά προγράμματα για την πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση (ΕΠΤΑ - ΘΗΣΕΑΣ), όσο και τα επιχειρησιακά προγράμματα του Γ' Κ.Π.Σ. (σύνολο επιχορηγήσεων πάνω από **85.200.000 €**). Αν τα ποσά αυτά συγκριθούν με τις συνολικές επενδύσεις του Δήμου τα συγκεκριμένα χρόνια, αφού βέβαια αφαιρεθούν οι λειτουργικές δαπάνες, προκύπτει η ποσοστιαία αναλογία **28%**, δηλαδή **πάνω από το ένα τέταρτο** των συνολικών επενδύσεων του Δήμου χρηματοδοτήθηκε από ευρωπαϊκά και εθνικά προγράμματα (*βλέπε επόμενο πίνακα με στρογγυλοποιημένα ποσά*). Θα πρέπει βέβαια να εξεταστεί αν το ποσοστό αυτό θα μπορούσε να ήταν μεγαλύτερο και να προσέγγιζε το ένα τρίτο των συνολικών επενδύσεων.

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ		
Έτος	Πληρωθέντα έξοδα	ΕΠΤΑ - ΘΗΣΕΑΣ - Γ' Κ.Π.Σ.
1998	15.100.000	
1999	9.433.00	
2000	25.277.000	85.200.000
2001	25.748.000	(μείον οι επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες)
2002	18.354.000	
2003	20.817.000	73.842.000 =
2004	91.440.000	28%
2005	47.465.000	
2006	20.443.000	
Σύνολα	264.653.433	

Ανάλυση εσόδων

Η πραγματική οικονομική κατάσταση του Δήμου: εισπραχθέντα έσοδα

Ταξινόμηση εισπραχθέντων εσόδων με βάση την αναλογία τους στα συνολικά έσοδα: το ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας και υποκατηγορίας εσόδων στα συνολικά έσοδα του Δήμου, περιγράφει το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινούνται οι οικονομικές του δυνατότητες και αποτελεί ένδειξη των προσπαθειών που καταβάλει για τη βελτίωση τους.

Με βάση τα στοιχεία του πίνακα I «Εισπραχθέντα έσοδα», προκύπτουν τα εξής:

Τα **τακτικά έσοδα** αποτελούν το **56,4%** των συνολικών εσόδων του 2005 και το **58,2%** του 2006, ενώ **αυξήθηκαν** κατά **5,6%** (*μεταβολή 2006 έναντι 2005*).

Τα **έκτακτα έσοδα** αποτελούν το **12,5%** (2005) και το **11,3%** (2006) των συνολικών και **μειώθηκαν** κατά **7,9%**.

Τα **έσοδα Π.Ο.Ε.** που βεβαιώνονται και εισπράττονται για πρώτη φορά, αποτελούν το **8,6%** (2005) και το **7,8%** (2006) των συνολικών και **μειώθηκαν** κατά 7,6% μέσα στη διετία.

Δεν υπάρχουν έσοδα από **δάνεια** το 2005 και το 2006.

Τα **εισπρακτέα υπόλοιπα εσόδων**, που έχουν βεβαιωθεί κατά τα προηγούμενα οικονομικά έτη, συνιστούν το **1,4%** και τα δύο χρόνια και **αυξήθηκαν** κατά 1,8% μέσα στη διετία.

Οι **εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων** αποτελούν το **8,1%** και το **14%** των εσόδων των αντίστοιχων ετών και **αυξήθηκαν** κατά 76,8% μέσα στη διετία.

Το **χρηματικό υπόλοιπο** αποτελεί το **13%** (2005) και το **7,2%** (2006) των συνολικών εσόδων και **μειώθηκε** κατά 43,1% μέσα στη διετία.

Τα **συνολικά έσοδα αυξήθηκαν** κατά **2,2%** (2006 / 2005) και ο **μέσος όρος** τους έφθασε τα **477.658.000 €**.

Όσον αφορά στις **υποκατηγορίες εσόδων** (συμμετοχή στα συνολικά έσοδα του Δήμου) παρατηρούνται τα ακόλουθα:

ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ

Τα έσοδα από **ανταποδοτικά τέλη** και **δικαιώματα** (*καθαριότητας – φωτισμού και αποχέτευσης*) αποτελούν το **21,8%** (2005) και το **22,3%** (2006) των συνολικών εσόδων και **αυξήθηκαν** κατά 4,6% μέσα στη διετία.

Τα έσοδα από **λοιπά τέλη - δικαιώματα** και παροχή υπηρεσιών αποτελούν το **8%** των συνολικών και τα δύο χρόνια και **αυξήθηκαν** κατά 3,3% μέσα στη διετία. Από άποψη μεγέθους κατά φθίνουσα σειρά έχουν ως εξής:

ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ - ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	2005	2006
Νεκροταφείο Α'	3.382.202	4.127.173
Νεκροταφείο Β'	1.087.143	1.065.490
Νεκροταφείο Γ'	2.727.358	2.807.315
Συνολικά έσοδα από νεκροταφεία	7.196.703	7.999.978
Τέλος επί των ακαθαρίστων εσόδων των κέντρων	9.581.403	10.226.093

διασκέδασης, εστιατορίων και συναφών καταστημάτων		
Τέλος ακίνητης περιουσίας – Δ.Ε.Η.	8.703.878	9.823.298
Τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων	4.637.503	4.632.908
Τέλος διαμονής παρεπιδημούντων	3.767.046	4.088.178
Τέλη ελεγχόμενης στάθμευσης σε κοινόχρηστους χώρους	0	1.014.900
Τέλος διαφήμισης	2.787.008	273.923
Τέλος αδειών οικοδομών	747.357	684.998
Τέλος ακίνητης περιουσίας - Δήμος	161.346	89.943
Διάφορα	6.487	12.793
Σύνολο	37.588.732	38.847.012

Τα πλέον σημαντικά είναι: τέλος στα ακαθάριστα έσοδα επιτηδευματιών, έσοδα νεκροταφείων, Τ.Α.Π., τέλος χρήσης κοινόχρηστων χώρων, τέλος διαμονής παρεπιδημούντων κ.λπ. Το Τ.Α.Π. που εισπράττεται μέσω Δ.Ε.Η. και το τέλος αδειών οικοδομών, που δεν αντιμετωπίζουν εισπρακτικά προβλήματα, αποτελούν το ένα τέταρτο των εσόδων αυτής της υποκατηγορίας (24,6%, άθροισμα διετίας). Τα περισσότερα εμφανίζουν μία σχετική σταθερότητα, εκτός από τα τέλη διαφήμισης.

Τα έσοδα από **φόρους** και **εισφορές** (Φ.Η.Χ., φόρος ζύθου, εισφορά ΚΗ' ψηφίσματος) αποτελούν το **3,1%** (2005) και το **3,3%** (2006) των συνολικών και **αυξήθηκαν** κατά 6,7% μέσα στη διετία.

Οι **επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες** αποτελούν το **20,7%** και το **22,6%** των συνολικών εσόδων των αντίστοιχων ετών. Η υποκατηγορία αυτή περιλαμβάνει την τακτική επιχορήγηση και τις ειδικές επιχορηγήσεις για τις λειτουργικές ανάγκες των σχολείων, των βρεφονηπιακών σταθμών και την αποζημίωση των σχολικών τροχονόμων. Η **τακτική επιχορήγηση** (Κ.Α.Π.) αποτελεί το **78,1%** (2005) και το **75,2%** (2006) της υποκατηγορίας αυτής και αντίστοιχα το **16,2%** και το **17%** των συνολικών εσόδων.

Οι πρόσοδοι από **ακίνητη περιουσία** (μισθώματα καταστημάτων, κυλικείων, σταθμών αυτοκινήτων, λοιπών ακινήτων, έσοδα από την εκμετάλλευση διαφημιστικών χώρων, τέλη - δικαιώματα από εμποροπανηγύρεις, λαϊκές αγορές) αποτελούν το **1,1%** και τα δύο χρόνια και **αυξήθηκαν** κατά **2,1%** μέσα στη διετία.

Στις **προσόδους κινητής περιουσίας** (τόκοι καταθέσεων) καταγράφονται μικρά ποσοστά, **0,3%** (2005) και **0,2%** (2006) και στα **λοιπά τακτικά έσοδα** (παράβολα για άδειες καταστημάτων και για άδειες παραμονής αλλοδαπών, επιχορηγήσεις Εθνικού Κήπου κ.α.) επίσης - **1,3%** και **0,7%** αντίστοιχα - που **μειώνονται** και τα δύο μέσα στη διετία.

ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ

Οι **επιχορηγήσεις** για **επενδύσεις** αποτελούν το **4,9%** (2005) και το **3,5%** (2006) των συνολικών εσόδων και **μειώθηκαν** κατά **27,1%** μέσα στη διετία (ΣΑΤΑ, σχολικά κτίρια, πολιτική προστασία, ΕΠΤΑ - ΘΗΣΕΑΣ, Γ' Κ.Π.Σ., Ολυμπιακά έργα, ΥΠΠΟ, κ.ά.).

Οι έκτακτες **επιχορηγήσεις** για λειτουργικές δαπάνες (Δημοτική Αστυνομία, Κ.Ε.Π., ΥΠΕΧΩΔΕ, Ε.Τ.Α. κ.ά.) αποτελούν το **3,4%** (2005) και το **3,7%** (2006) των συνολικών εσόδων και **αυξήθηκαν** κατά **11,5%** μέσα στη διετία.

Τα έσοδα από **πρόστιμα**, παράβολα, προσαυξήσεις φθάνουν το **3,8%** (2005) και το **3,6%** (2006) των συνολικών και **μειώθηκαν** κατά **4,1%** μέσα στη διετία. Η μεγάλη πλειοψηφία τους - 92% και 90% αντίστοιχα - αφορά πρόστιμα του Κ.Ο.Κ.

Στις άλλες υποκατηγορίες των εκτάκτων εσόδων καταγράφονται ελάχιστα ποσοστά (εκποιήσεις κινητής - ακίνητης περιουσίας, δωρεές - κληροδοτήματα, λοιπά έκτακτα), ενώ για τις υπόλοιπες κατηγορίες εσόδων έχει γίνει ήδη αναφορά (έσοδα Π.Ο.Ε., δάνεια, χρηματικό υπόλοιπο κ.λπ.).

Παρατήρηση 1^η: Τα **ιδια έσοδα** του Δήμου, τα έσοδα δηλαδή που επιβάλλει, βεβαιώνει και εισπράπτει ο ίδιος, ανέρχονται στο **48,3%** (2005) και στο **48%** (2006) των συνολικών του εσόδων. Η **οικονομική αυτοδυναμία** του Δήμου Αθηναίων κινείται σε **μεσαία επίπεδα** και χαρακτηρίζεται από **σταθερότητα**.

Τα έσοδα αυτά είναι: Πρόσοδοι από ακίνητη και κινητή περιουσία, έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα, φόροι - εισφορές, λοιπά τακτικά, εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας, δωρεές κ.λπ., προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα, λοιπά έκτακτα, έσοδα Π.Ο.Ε. που βεβαιώνονται - εισπράττονται για πρώτη φορά, εισπρακτέα υπόλοιπα εσόδων Π.Ο.Ε. (έχουν αφαιρεθεί οι επιχορηγήσεις για τις άδειες των αλλοδαπών και για τον Εθνικό Κήπο).

Αν προστεθεί το **χρηματικό υπόλοιπο**, τότε τα **ίδια έσοδα** φθάνουν το **61,3%** (2005) και το **55,2%** (2006) και η εικόνα βελτιώνεται σημαντικά, υπό την έννοια ότι ο Δήμος έχει αποταμιεύσει ένα ποσό που του εξασφαλίζει οικονομική ευχέρεια.

Παρατήρηση 2^η: Όλες οι **επιχορηγήσεις** έφθασαν το **30,6%** (2005) και το **30,7%** (2006) των συνολικών του εσόδων. Το ποσοστό αυτό αποτελεί δείκτη **οικονομικής εξάρτησης**, αλλά και των **πρωτοβουλιών** που αναλαμβάνει ο Δήμος και αφορά: *επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες (τακτικές, έκτακτες), για άδειες αλλοδαπών, για τον Εθνικό Κήπο και για επενδύσεις.*

Παρατήρηση 3^η: Όλες σχεδόν οι υποκατηγορίες εσόδων διατηρούν **σταθερή** τη **Θέση** τους (*ποσοστιαία αναλογία*) στα συνολικά έσοδα (*εξαιρούνται οι επιχορηγήσεις και οι εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων, ενώ δεν υπάρχουν έσοδα από δάνεια*). Η διάρθρωση των εσόδων του Δήμου χαρακτηρίζεται από **σταθερότητα**, στοιχείο πολύ σημαντικό για τον **οικονομικό** του **προγραμματισμό**. Από την άλλη δεν σημειώνονται αυξήσεις σε πηγές εσόδων που υστερούν σε σχέση με τις δημοσιονομικές τους δυνατότητες.

Παρατήρηση 4^η: Όλα τα **τακτικά έσοδα** προσεγγίζουν το **77,2%** (2005) και το **73,2%** (2006) των συνολικών (*τακτικά, τακτικά Π.Ο.Ε., τακτικά εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε., χρηματικό υπόλοιπο τακτικών*). Ο Δήμος ελέγχει **σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό** το ύψος των εσόδων του και έχει τη **δυνατότητα να προγραμματίσει** ανάλογα έξοδα.

Αποτελεσματική οικονομική διαχείριση: εισπραχθέντα προς βεβαιωθέντα έσοδα

Η ικανότητα ενός Ο.Τ.Α. να **εισπράττει** τις **απαιτήσεις** του συνδέεται άμεσα με την **αποτελεσματικότητα** του εισπρακτικού του μηχανισμού. Ως γνωστόν, το άθροισμα των εισπραχθέντων εσόδων και των εισπρακτέων υπολοίπων ισούται με

το σύνολο των βεβαιωθέντων για κάθε κατηγορία και υποκατηγορία εσόδων. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία των πινάκων II και III «Έσοδα 2005 – 2006», προκύπτουν τα εξής:

Οι απαιτήσεις του Δήμου που δεν κατέστη δυνατό να εισπραχθούν (εισπρακτέα υπόλοιπα), φθάνουν το **19,5%** (2005) και το **20,1%** (2006) των συνολικών βεβαιωθέντων εσόδων.

Οι αντίστοιχες αναλογίες στα **τακτικά** είναι **0,9%** και τα δύο χρόνια και στις **εισπράξεις υπέρ δημοσίου** και τρίτων **1,3%** (2005) και **0%** (2006). Σε αυτές τις δύο κατηγορίες εσόδων ουσιαστικά καταγράφεται ταύτιση εισπραχθέντων / βεβαιωθέντων.

Στα **έκτακτα** έσοδα δεν εισπράττεται το **16,4%** (2005) και το **8,5%** (2006) των βεβαιωθέντων. Στα **έσοδα Π.Ο.Ε.** που βεβαιώνονται και εισπράττονται για πρώτη φορά έσοδα παραμένει ανείσπρακτο το **30%** (2005) και το **23,5%** (2006), ενώ στα **εισπρακτέα υπόλοιπα εσόδων** που βεβαιώθηκαν κατά τα προηγούμενα έτη δεν εισπράττεται το **92,4%** (2005) και το **93,7%** (2006).

Ο Δήμος, **εφόσον βεβαιώσει ένα έσοδο της τρέχουσας χρήσης**, κατά πάσα πιθανότητα **το εισπράττει**. Στα έσοδα **παρελθόντων οικονομικών ετών** όμως εμφανίζει σοβαρό **πρόβλημα**.

Τα προβλήματα εξειδικεύονται σε συγκεκριμένες υποκατηγορίες εσόδων:

Στα τακτικά έσοδα παρουσιάζεται **μέτριο** πρόβλημα είσπραξης στις **προσόδους από ακίνητη περιουσία**, δεν εισπράττεται το **15,7%** (2005) και το **15,5%** (2006).

Στα έκτακτα, **έντονο** πρόβλημα εμφανίζεται στα έσοδα από **πρόστιμα – προσαυξήσεις** κ.λπ. (**38,6%** το 2005 και **21,5%** το 2006) και μέτριο στα **λοιπά έκτακτα** (**13,6%** και **13,3%** αντίστοιχα).

Στα **τακτικά έσοδα Π.Ο.Ε.** υπάρχει **μέτριο** πρόβλημα (**8,9%** το 2005 και **10,8%** το 2006), ενώ στα **έκτακτα έντονο** (**64,6%** το 2005 και **65,4%** το 2006). Έχει ήδη αναφερθεί το μεγάλο ποσοστό ανείσπρακτων εσόδων στα εισπρακτέα υπόλοιπα. Τα μεγαλύτερα προβλήματα εμφανίζονται στα **τέλη κοινοχρήστων χώρων** και στα **πρόστιμα παράνομης στάθμευσης**, που είτε βεβαιώνονται για πρώτη φορά αλλά δεν εισπράττονται, είτε έχουν βεβαιωθεί στο παρελθόν αλλά η είσπραξή τους είναι πολύ δύσκολη έως αδύνατη.

Στις περισσότερες υποκατηγορίες εσόδων διατηρείται **σταθερή** η σχέση εισπραχθέντων προς βεβαιωθέντα μέσα στη διετία (*οι διαφορές των ποσοστών των εισπρακτέων υπολοίπων κυμαίνονται μεταξύ ± 0,3%*). Στα έσοδα **Π.Ο.Ε.**, όλων των περιπτώσεων, οι διαφορές κυμαίνονται μεταξύ -0,8 και -2%, ενώ στα **πρόστιμα** προσεγγίζουν το 17%. Η **αποτελεσματικότητα** του εισπρακτικού μηχανισμού χαρακτηρίζεται από σταθερότητα, στοιχείο πολύ σημαντικό για τη **ρευστότητά** του Δήμου. Δεν βελτιώνεται όμως η κατάσταση στους τομείς που παρουσιάζουν προβλήματα και δυσκολίες στην είσπραξη των ανάλογων εσόδων.

Συμπέρασμα: Ο εισπρακτικός μηχανισμός του Δήμου κινείται σε **ικανοποιητικά επίπεδα**. Προβλήματα είσπραξης εντοπίζονται σε **όλα σχεδόν τα ίδια έσοδα** που ανάγονται σε **προηγούμενα χρόνια**.

Βαθμός υλοποίησης προϋπολογισμού: βεβαιωθέντα προς προϋπολογισθέντα έσοδα

Η σχέση που διαμορφώνεται απολογιστικά, μεταξύ προϋπολογισθέντων και βεβαιωθέντων εσόδων, αποτελεί δείκτη αφενός μεν της **ακρίβειας** με την οποία συντάσσεται ο προϋπολογισμός, αφετέρου της **φορολογικής** και **διαχειριστικής προσπάθειας** που αναλαμβάνει ο Δήμος και οι υπηρεσίες του για την υλοποίησή του. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία των πινάκων II και III «Έσοδα 2005 – 2006», προκύπτουν τα εξής:

Όσον αφορά στα **συνολικά έσοδα** παρατηρείται ότι τελικά βεβαιώνεται το **94,1%** (2005) και το **93%** (2006), αφού βέβαια έχουν προηγηθεί οι αναμορφώσεις των προϋπολογισθέντων. Στα **τακτικά** βεβαιώνεται το **98,2%** (2005) και το **92,9%** (2006), στα **έκτακτα**, που περιλαμβάνουν τις επιχορηγήσεις για επενδύσεις, μόνο το **59%** και το **47,8%** αντίστοιχα. Στα **έσοδα Π.Ο.Ε.**, το 2005 βεβαιώθηκε το **104,5%** και το 2006 το **124,1%** και στις **εισπράξεις υπέρ δημοσίου και τρίτων** βεβαιώθηκε το **117%** και το **186,6%** αντίστοιχα. Στις δύο τελευταίες κατηγορίες εσόδων βεβαιώθηκαν περισσότερα έσοδα από όσα προϋπολογίστηκαν.

Στις **υποκατηγορίες εσόδων** έχουν διαμορφωθεί **δύο ομάδες** ανάλογα με το μέγεθος των αποκλίσεων. Στην πρώτη, τα βεβαιωθέντα κυμαίνονται μεταξύ του 120% και του 80% των προϋπολογισθέντων, δηλαδή ± 20% (λογικές διαφορές) και στη δεύτερη πάνω από ± 20% (μεγάλες έως υπερβολικές διαφορές).

< (20%		> (20%				
2005	2006	2005	2006			
Ανταποδοτικά τέλη - δικαιώματα	Ανταποδοτικά τέλη - δικαιώματα	Εκποίηση κινητής - ακίνητης περιουσίας	Εκποίηση κινητής - ακίνητης περιουσίας			
Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	Επιχορηγήσεις για επενδύσεις	Επιχορηγήσεις για επενδύσεις			
Φόροι και εισφορές	Φόροι και εισφορές	Επιστροφές χρημάτων	Επιστροφές χρημάτων			
Έσοδα από λοιπά τέλη, δικαιώματα	Έσοδα από λοιπά τέλη, δικαιώματα	Δωρεές - κληρονομιές – κληροδοσίες	Δωρεές - κληρονομιές – κληροδοσίες			
Έσοδα από επιχορηγήσεις	Έσοδα από επιχορηγήσεις	Επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες	Επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες			
Πρόσοδοι ακίνητης περιουσίας	Πρόσοδοι ακίνητης περιουσίας	Πρόσοδοι κινητής περιουσίας	Λοιπά τακτικά έσοδα			
Λοιπά έκτακτα έσοδα	Λοιπά έκτακτα έσοδα	'Έκτακτα έσοδα ΠΟΕ	Εισπράξεις υπέρ δημόσιου και τρίτων			
Τακτικά έσοδα Π.Ο.Ε.	Τακτικά έσοδα Π.Ο.Ε.					
Λοιπά τακτικά έσοδα	Πρόσοδοι κινητής περιουσίας					
'Έκτακτα έσοδα Π.Ο.Ε.	* Οι υποκατηγορίες με πλάγια γράμματα εμφανίζουν την ίδια τάση στη σχέση βεβαιωθέντων / προϋπολογισθέντων, όχι όμως το ίδιο ποσοστό					
Εισπράξεις υπέρ δημόσιου και τρίτων						

Παρατηρείται ότι πολλές υποκατηγορίες εσόδων ακολουθούν την ίδια **τάση**, όσον αφορά τις διαφορές προϋπολογισθέντων / βεβαιωθέντων και οι πιο σημαντικές από άποψη **οικονομικού μεγέθους** είναι:

Στο ± 20%: έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, έσοδα από επιχορηγήσεις (τακτικές), έσοδα από λοιπά τέλη και δικαιώματα, τακτικά έσοδα Π.Ο.Ε., προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα, φόροι και εισφορές.

Μεγαλύτερο από ± 20%: επιχορηγήσεις για επενδύσεις, έκτακτες επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες

Η ταξινόμηση αυτή καταλήγει σε αποκλίσεις με **συστηματικό χαρακτήρα**, όσον αφορά τόσο τις **επιλογές κατάρτισης** του προϋπολογισμού όσο και τις **διαχειριστικές προσπάθειες** για την υλοποίηση του.

Τα προβλήματα που παρατηρούνται στη σχέση **βεβαιωθέντων εσόδων προς προϋπολογισθέντα** συνήθως οφείλονται:

Σε αστάθμητους παράγοντες που επηρεάζουν το ύψος των δημοτικών εσόδων, π.χ. κατανομές των κρατικών επιχορηγήσεων, καταβολές εισροών από τα επιχειρησιακά προγράμματα του Γ' Κ.Π.Σ., νομοθετικές ρυθμίσεις, δικαστικές αποφάσεις κ.ά.

Σε λάθη εκτιμήσεων για το ύψος συγκεκριμένων επιχορηγήσεων, τα οποία πολλές φορές προέρχονται από τα ασαφή κριτήρια κατανομής τους.

Σε καθυστερήσεις έργων, οπότε δεν είναι δυνατόν να ζητηθούν οι αντίστοιχες εκταμιεύσεις (συμβαίνει σε επιχορηγήσεις και δάνεια).

Σε πιθανές **αδυναμίες** τήρησης των πολύπλοκων και γραφειοκρατικών διαδικασιών που απαιτούνται για την παρακολούθηση των έργων ή δράσεων που έχουν ενταχθεί για χρηματοδότηση, αλλά και σε **αστοχίες** της διοίκησης (προβλέψεις, εκτιμήσεις).

Στο πλαίσιο του «διεκδικητικού» προϋπολογισμού που συντάσσεται από όλους σχεδόν τους Ο.Τ.Α., ορισμένες **υποκατηγορίες εσόδων μεγεθύνονται** ώστε να υπάρξει ισοσκέλιση του και να φανεί ότι επαρκούν τα έσοδα για να καλυφθούν τα αυξημένα έξοδα στις επενδύσεις και την παροχή υπηρεσιών. Όπως είναι λογικό οι αισιόδοξες προβλέψεις δεν επαληθεύονται π.χ. έκτακτες επιχορηγήσεις για επενδύσεις ή για λειτουργικές δαπάνες κ.ά.

Η νομοθεσία που διέπει την οικονομική διοίκηση και διαχείριση των Ο.Τ.Α. επιβάλλει την **καταχώρηση** αφενός μεν όλων των καθυστερούμενων εσόδων, μαζί με τα σχετικά πρόστιμα και προσαυξήσεις, είτε αυτά πρόκειται να εισπραχθούν είτε όχι, αφετέρου όλων των απαιτήσεων για τις οποίες υπάρχει δικαστική ή διοικητική διεκδίκηση.

Σε αδυναμίες σύλληψης της φορολογητέας ύλης, σε ανεπάρκειες των ελεγκτικών μηχανισμών του Δήμου, σε αντιδράσεις των φορολογουμένων κυρίως των τοπικών επιχειρήσεων.

Συμπέρασμα: Η **μεθοδολογία κατάρτισης** και οι διαδικασίες **υλοποίησης** του προϋπολογισμού εσόδων κινούνται σε **ικανοποιητικά επίπεδα**. Ο Δήμος Αθηναίων είναι από τους ελάχιστους δήμους της χώρας που **βεβαιώνουν πάνω από το 90% των εσόδων** του προϋπολογισμού τους. **Προβλήματα** παρουσιάζονται κυρίως στις έκτακτες επιχορηγήσεις για επενδύσεις και λειτουργικές δαπάνες.

Τοπική φορολογία

Οι πόροι των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α., από οικονομική άποψη, ταξινομούνται σε τέσσερις κατηγορίες:

Ίδια έσοδα από φόρους, τέλη, δικαιώματα, εισφορές (τοπική φορολογία)

Ίδια έσοδα από αξιοποίηση τοπικών πόρων

Επιχορηγήσεις από την κεντρική, την περιφερειακή διοίκηση και την ΕΕ

Δάνεια από πιστωτικά ιδρύματα, αξιοποίηση χρηματοοικονομικών εργαλείων.

Τα έσοδα από τις δύο πρώτες κατηγορίες συμβάλλουν αποφασιστικά στην οικονομική τους αυτοδυναμία, επειδή η απόδοση τους εξαρτάται από την αποφασιστικότητα των αιρετών οργάνων να τα επιβάλουν και από την ικανότητα των δημοτικών υπηρεσιών να τα βεβαιώσουν και να τα εισπράξουν. Σε όσους δήμους τα έσοδα αυτά υπερβαίνουν το 40% των συνολικών τους εσόδων, παρατηρείται υψηλό ποσοστό αυτοχρηματοδότησης, κυρίως των λειτουργικών δαπανών, αλλά και υπολογίσιμου τμήματος των επενδύσεων τους. Στον Δήμο Αθηναίων το σύνολο των ιδίων εσόδων φθάνει στο 48% των συνολικών (εισπραχθέντα).

Τα **ίδια φορολογικά έσοδα**, τα έσοδα δηλαδή που επιβάλλει, βεβαιώνει και εισπράττει ο ίδιος ο Δήμος, είναι τα ακόλουθα: **Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα, φόροι - εισφορές, έσοδα Π.Ο.Ε. τακτικά που βεβαιώνονται - εισπράττονται για πρώτη φορά, εισπρακτέα υπόλοιπα τακτικών εσόδων Π.Ο.Ε.** Ορισμένα από αυτά βέβαια εισπράττονται μέσω τρίτων π.χ. τέλη καθαριότητας και φωτισμού, Τ.Α.Π., Φ.Η.Χ. μαζί με τους λογαριασμούς της Δ.Ε.Η., αλλά τα στάδια της επιβολής και κυρίως της βεβαίωσης αποτελούν αποκλειστική ευθύνη του Δήμου και καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την απόδοση τους.

Φυσικά υπάρχουν και άλλα **ίδια έσοδα** χωρίς φορολογικό χαρακτήρα ή που συνδέονται έμμεσα με τα προηγούμενα, το ύψος των οποίων εξαρτάται επίσης από την αποτελεσματική διαχείριση των οικονομικών υπηρεσιών: *Πρόσοδοι από ακίνητη (κυρίως μισθώματα) και κινητή (τόκοι) περιουσία, λοιπά τακτικά έσοδα (παράβολα αδειών καταστημάτων χωρίς τις επιχορηγήσεις), εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας, δωρεές - κληρονομιές - κληροδοσίες, προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα, λοιπά έκτακτα έσοδα (χωρίς τις επιχορηγήσεις), έσοδα Π.Ο.Ε. έκτακτα που βεβαιώνονται - εισπράττονται για πρώτη φορά, εισπρακτέα υπόλοιπα εκτάκτων εσόδων ΠΟΕ.*

Στον Πίνακα που ακολουθεί τα ίδια έσοδα του Δήμου έχουν ταξινομηθεί σε δύο κατηγορίες, τα **τοπικά φορολογικά έσοδα** και τα **λοιπά ίδια έσοδα**, με βάση τα κριτήρια των προηγούμενων παραγράφων. Παρατηρούνται τα εξής:

ΙΔΙΑ ΕΣΟΔΑ	Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Βεβ / Προϋπ.	Εισπρ./ Βεβ.
Τοπική φορολογία 2005	259.423.000	249.882.166	190.819.378	96,3%	76,4%
Τοπική φορολογία 2006	293.145.000	280.324.200	199.296.725	95,6%	71,1%
Λοιπά ίδια έσοδα 2005	119.770.213	116.966.424	35.861.602	97,7%	30,7%
Λοιπά ίδια έσοδα 2006	119.726.008	121.093.142	32.956.133	101,1%	27,2%
Τοπική φορολογία μέσος όρος	276.284.000	265.103.183	195.058.051	95,9%	73,6%
Λοιπά ίδια έσοδα μέσος όρος	119.748.111	119.029.783	34.408.868	99,4%	28,9%
Λοιπά ίδια έσοδα / Τοπική φορολογία 2005	46,2%	46,8%	18,8%	-	-
Λοιπά ίδια έσοδα / Τοπική φορολογία 2006	40,8%	43,2%	16,5%	-	-

Οι μεταξύ τους αναλογίες έχουν ως εξής: τα λοιπά ίδια έσοδα αποτελούν το 46,2% των **προϋπολογισθέντων** τοπικών φορολογικών εσόδων το 2005 και το 40,8% το 2006. Επίσης αποτελούν το 46,8% (2005) και το 43,2% (2006) των αντίστοιχων **βεβαιωθέντων**. Τέλος στο επίπεδο των **εισπραχθέντων**, τα

λοιπά ίδια έσοδα αποτελούν το 18,8% (2005) και το 16,5% (2006) των τοπικών φορολογικών εσόδων. Είναι σαφές λοιπόν ότι ο Δήμος θα πρέπει να δώσει **Ιδιαίτερο βάρος** στα τέλη, στα δικαιώματα και στις εισφορές για να βελτιώσει τα έσοδά του. Επιπλέον, ένα μεγάλο τμήμα των λοιπών ιδίων εσόδων αποτελείται από πρόστιμα και προσαυξήσεις που αφορούν στην τοπική φορολογία, συνεπώς η καλύτερη διαχείριση της τελευταίας αυτόματα θα βελτιώσει και την απόδοση των πρώτων.

Η αναλογία **βεβαιωθέντων / προϋπολογισθέντων** είναι ελαφρά καλύτερη στα λοιπά ίδια έσοδα σε σχέση με αυτή της τοπικής φορολογίας. Και τα δύο πάντως κυμαίνονται σε ιδιαίτερα ικανοποιητικά επίπεδα (*βλέπε προηγούμενες παρατηρήσεις για τη μεθοδολογία κατάρτισης του προϋπολογισμού*). Οι μέσοι όροι της διετίας επιβεβαιώνουν τις τάσεις αυτές. Στην **τοπική φορολογία** βεβαιώνεται το **96%** των ποσών που έχουν προϋπολογιστεί, ενώ στα **λοιπά ίδια έσοδα** το **99,4%**.

Η αναλογία **εισπραχθέντων προς βεβαιωθέντα** κινείται αρκετά καλά στην **τοπική φορολογία** (**76,4%** το 2005 και **71,1%** το 2006), αλλά σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα στα **λοιπά ίδια έσοδα** (**30,7%** το 2005 και **27,2%** το 2006). Είναι προφανές ότι ο εισπρακτικός μηχανισμός του Δήμου παρουσιάζει αδυναμίες, ιδιαίτερα στα δεύτερα. Οι μέσοι όροι της διετίας επιβεβαιώνουν τις τάσεις αυτές. Στην τοπική φορολογία εισπράττονται τα **τρία τέταρτα** περίπου των ποσών που βεβαιώνονται (**73,6%**), ενώ στα λοιπά ίδια έσοδα εισπράττεται μόνο το **29%**.

Αν συγκριθούν οι μέσοι όροι των **εισπραχθέντων με τα προϋπολογισθέντα**, η τοπική φορολογία φθάνει το **70,6%** και τα λοιπά ίδια έσοδα το **28,7%**. Τα ποσοστά αυτά αποτελούν ένδειξη της **φορολογικής προσπάθειας** που καταβάλει ο Δήμος για να εισπράξει νομοθετημένα ίδια έσοδα και αξιολόγηση των επιδόσεων που επιτυγχάνει.

Το κύριο πρόβλημα αφορά στη διαχείριση των φορολογικών και των λοιπών ιδίων εσόδων του Δήμου και συνδέεται άμεσα με την **καθυστερημένη βεβαίωση** τους (τέλη στα ακαθάριστα έσοδα επιτηδευματιών, διαμονής παρεπιδημούντων, κοινοχρήστων χώρων, κλήσεις παράνομης στάθμευσης κ.α.). Στα τέλη του 2007 είχαν μόλις βεβαιωθεί τα έσοδα του 2002 και συνεπώς οι φορολογούμενοι καλούνταν να εξοφλήσουν τις υποχρεώσεις τους με καθυστέρηση (ουσιαστικά παράταση) πενταετίας.

Η κατάσταση αυτή πρώτον οδηγεί σε ασαφείς εκτιμήσεις των προϋπολογισθέντων εσόδων, δεύτερον προδικάζει πολλά προβλήματα στην απόδοση των εισπραχθέντων και τρίτον και κυριότερο στερεί από τον Δήμο πολύτιμους πόρους, που θα του επέτρεπαν να υλοποιήσει το αναπτυξιακό του πρόγραμμα. Επιπλέον επηρεάζει αρνητικά την ταμειακή του ρευστότητα και το χρηματοοικονομικό του προφίλ.

Φυσικά παραμένει ανοικτό το ερωτηματικό της **δημοσιονομικής δυνατότητας** των εσόδων και των δύο κατηγοριών, δηλαδή της προσέγγισης της πραγματικής φορολογητέας ύλης με βάση τα εισοδήματα που δηλώνουν οι τοπικές επιχειρήσεις στη Δ.Ο.Υ., τα πραγματικά τετραγωνικά των ακινήτων, τις συνδέσεις με τα δίκτυα κ.ά. Με δεδομένη όμως την καθυστέρηση που σημειώνεται στη βεβαίωσή τους, περιορίζονται οι δυνατότητες ουσιαστικού φορολογικού ελέγχου.

Αξιολόγηση εσόδων

Οι δημοτικοί προϋπολογισμοί, όσον αφορά τα έσοδα, υλοποιούνται σε 3 συνεχόμενα στάδια: α) σχεδιασμός – κατάρτιση, β) υλοποίηση - βεβαιώση και γ) υλοποίηση – είσπραξη. Ο Δήμος παρουσιάζει ικανοποιητικές επιδόσεις στο πρώτο και στο τρίτο και αδυναμίες στο δεύτερο. Ειδικότερα με βάση τα συμπεράσματα των προηγούμενων κεφαλαίων:

- Συνολικά στα έσοδα ο Δήμος Αθηναίων παρουσιάζει **καλή εικόνα** και **σταθερότητα**.
- Οι **παραδοχές κατάρτισης** του προϋπολογισμού εσόδων κινούνται σε **ικανοποιητικά επίπεδα**. Ο Δήμος Αθηναίων είναι από τους ελάχιστους δήμους της χώρας που **βεβαιώνουν πάνω από το 90% των εσόδων** του προϋπολογισμού τους. **Προβλήματα** παρουσιάζονται κυρίως στις επιχορηγήσεις για επενδύσεις και για λειτουργικές δαπάνες (έκτακτες).
- Οι καθυστερήσεις που παρατηρούνται στη **βεβαίωση** πολλών ιδίων εσόδων καθορίζουν την απόδοση των εισπράξεων και επηρεάζουν αρνητικά την οικονομική κατάσταση και τις δυνατότητες του Δήμου.
- Ο Δήμος, εφόσον βεβαιώσει ένα έσοδο της τρέχουσας χρήσης, κατά πάσα πιθανότητα το εισπράττει. Συνεπώς ο εισπρακτικός του μηχανισμός κινείται σε **ικανοποιητικά επίπεδα**. Προβλήματα είσπραξης εντοπίζονται στα **περισσότερα ίδια έσοδα** που ανάγονται σε **προηγούμενα χρόνια**.

Πίνακας Ι: ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ		2005	2006	Ποσοστιαία σύνθεση		Ποσοστιαία μεταβολή 2006 / 2005
				2005%	2006%	
0	Τακτικά έσοδα	266.221.096	281.231.379	56,4%	58,2%	5,6%
1	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	5.266.678	5.376.502	1,1%	1,1%	2,1%
2	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	1.215.675	1.063.560	0,3%	0,2%	-12,5%
3	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	103.069.546	107.855.320	21,8%	22,3%	4,6%
4	Έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	37.588.732	38.847.012	8%	8%	3,3%
5	Φόροι και εισφορές	14.709.486	15.697.346	3,1%	3,3%	6,7%
6	Έσοδα από επιχορηγήσεις	98.023.006	108.907.708	20,7%	22,6%	11,1%
7	Λοιπά τακτικά έσοδα	6.347.973	3.483.929	1,3%	0,7%	-45,1%
1	Έκτακτα έσοδα	59.161.899	54.507.112	12,5%	11,3%	-7,9%
11	Έσοδα από την εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	2.105	59.089	0,0004%	0,01%	2707,6%
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	16.229.390	18.097.618	3,4%	3,7%	11,5%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	23.099.160	16.836.973	4,9%	3,5%	-27,1%
14	Δωρεές - κληρονομιές - κληροδοσίες	260.234	184.789	0,1%	0,04%	-29%
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	17.890.085	17.153.149	3,8%	3,6%	-4,1%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	1.680.924	2.175.493	0,4%	0,5%	29,4%
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	40.652.502	37.554.297	8,6%	7,8%	-7,6%

Πίνακας Ι: ΕΙΣΠΡΑΧΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ		2005	2006	Ποσοστιαία σύνθεση		Ποσοστιαία μεταβολή 2006 / 2005
				2005%	2006%	
21	Τακτικά έσοδα	32.869.406	33.597.258	7%	7%	2,2%
22	Έκτακτα έσοδα	7.783.096	3.957.039	1,6%	0,8%	-49,2%
3	Εισπράξεις από δάνεια και απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	6.782.072	6.904.886	1,4%	1,4%	1,8%
31	Εισπράξεις από δάνεια	0	0	0%	0%	-
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα προηγούμενων οικονομικών ετών	6.782.072	6.904.886	1,4%	1,4%	1,8%
4	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	38.346.277	67.805.533	8,1%	14%	76,8%
41	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	36.331.175	62.574.682	7,7%	13%	72,2%
42	Επιστροφές χρημάτων	2.015.102	5.230.851	0,4%	1,1%	159,6%
5	Χρηματικό υπόλοιπο	61.274.201	34.875.611	13,0%	7,2%	-43,1%
511	Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	61.274.201	34.875.611	13%	7,2%	-43,1%
512	Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	0	0	0%	0%	-
	Σύνολα	472.438.047	482.878.818	100%	100%	2,2%

Πίνακας II: ΕΣΟΔΑ 2005		Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπρακτέα υπόλοιπα	Βεβ. / Προϋπ. %	Εισπραχθέντα %	Εισπρ. Υπόλ. %
0	Τακτικά έσοδα	273.598.760	268.674.583	266.221.096	2.453.487	98,2%	99,1%	0,9%
1	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	5.141.000	6.248.119	5.266.678	981.442	121,5%	84,3%	15,7%
2	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	1.575.000	1.215.675	1.215.675	0	77,2%	100%	0%
3	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	115.831.000	103.696.629	103.069.546	627.083	89,5%	99,4%	0,6%
4	Έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	38.815.000	38.431.436	37.588.732	842.704	99%	97,8%	2,2%
5	Φόροι και εισφορές	15.163.000	14.711.745	14.709.486	2.259	97%	100%	0%
6	Έσοδα από επιχορηγήσεις	89.292.760	98.023.006	98.023.006	0	109,8%	100%	0%
7	Λοιπά τακτικά έσοδα	7.781.000	6.347.973	6.347.973	0	81,6%	100%	0%
1	Έκτακτα έσοδα	119.862.687	70.741.113	59.161.899	11.579.215	59%	83,6%	16,4%
11	Έσοδα από την εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	2.157.000	63.509	2.105	61.404	2,9%	3,3%	96,7%
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	24.844.031	16.229.390	16.229.390	0	65,3%	100%	0%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	61.491.443	23.099.160	23.099.160	0	37,6%	100%	0%
14	Δωρεές - κληρονομιές - κληροδοσίες	3.676.213	261.404	260.234	1.170	7,1%	99,6%	0,4%
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	25.291.000	29.142.287	17.890.085	11.252.202	115,2%	61,4%	38,6%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	2.403.000	1.945.363	1.680.924	264.439	81,0%	86,4%	13,6%
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	55.564.000	58.055.825	40.652.502	17.403.323	104,5%	70%	30%
21	Τακτικά έσοδα	32.666.000	36.094.356	32.869.406	3.224.950	110,5%	91,1%	8,9%
22	Έκτακτα έσοδα	22.898.000	21.961.468	7.783.096	14.178.373	95,9%	35,4%	64,6%

Πίνακας II: ΕΣΟΔΑ 2005		Προϋπολογισθέντα	Βεβαιωθέντα	Εισπραχθέντα	Εισπρακτέα υπόλοιπα	Βεβ. / Προϋπ. %	Εισπραχθέντα %	Εισπρ. Υπόλ. %
3	Εισπράξεις από δάνεια και απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	89.632.000	89.632.000	6.782.072	82.849.928	100%	7,6%	92,4%
31	Εισπράξεις από δάνεια	0	0	0	0	-	-	-
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα προηγούμενων οικονομικών ετών	89.632.000	89.632.000	6.782.072	82.849.928	100%	7,6%	92,4%
4	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	33.209.372	38.846.277	38.346.277	500.000	117%	98,7%	1,3%
41	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	33.153.372	36.331.175	36.331.175	0	109,6%	100%	0%
42	Επιστροφές χρημάτων	56.000	2.515.102	2.015.102	500.000	4491,3%	80,1%	19,9%
5	Χρηματικό υπόλοιπο	52.000.000	61.274.201	61.274.201	0	117,8%	100%	0%
511	Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	12.000.000	61.274.201	61.274.201	0	510,6%	100%	0%
512	Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	40.000.000	0	0	0	-	-	-
Σύνολα		623.866.819	587.223.999	472.438.047	114.785.953	94,1%	80,5%	19,5%

Σημειώσεις που αφορούν όλους τους πίνακες εσόδων:

Προϋπολογισθέντα όπως διαμορφώθηκαν τελικά, δηλαδή αρχικά προϋπολογισθέντα συν τις αναμορφώσεις (συνήθως είναι θετικές)

Βεβαιωθέντα όπως διαμορφώθηκαν τελικά, δηλαδή μετά τις διαγραφές που συνήθως είναι αμελητέες

Βεβαιωθέντα / Προϋπολογισθέντα = σύγκριση τελικών προϋπολογισθέντων εσόδων προς έσοδα που βεβαιώθηκαν τελικά. Η διαφορά από το 100% αφορά τα μη βεβαιωθέντα, δηλαδή τα προϋπολογισθέντα έσοδα που δεν κατέστη δυνατό να βεβαιωθούν

Εισπραχθέντα + εισπρακτέα υπόλοιπα = Βεβαιωθέντα

Πίνακας III: ΕΣΟΔΑ 2006		Προϋπολογισθέντα Β'	Βεβαιωθέντα '	Εισπραχθέντα	Εισπρακτέα υπόλοιπα	Βεβ. / Προϋπ. %	Εισπραχθέντα %	Εισπρ. Υπόλ. %
0	Τακτικά έσοδα	305.427.899	283.786.561	281.231.379	2.555.182	92,9%	99,1%	0,9%
1	Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	5.803.000	6.359.635	5.376.502	983.133	109,6%	84,5%	15,5%
2	Πρόσοδοι από κινητή περιουσία	876.000	1.063.560	1.063.560	0	121,4%	100,0%	0,0%
3	Έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα	122.329.000	108.479.013	107.855.320	623.693	88,7%	99,4%	0,6%
4	Έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών	42.945.000	39.795.369	38.847.012	948.356	92,7%	97,6%	2,4%
5	Φόροι και εισφορές	16.386.000	15.697.346	15.697.346	0	95,8%	100%	0%
6	Έσοδα από επιχορηγήσεις	108.908.899	108.907.708	108.907.708	0	100%	100%	0%
7	Λοιπά τακτικά έσοδα	8.180.000	3.483.929	3.483.929	0	42,6%	100%	0%
1	Έκτακτα έσοδα	124.558.579	59.538.498	54.507.112	5.031.386	47,8%	91,5%	8,5%
11	Έσοδα από την εκποίηση κινητής και ακίνητης περιουσίας	2.101.000	59.089	59.089	0	2,8%	100%	0%
12	Επιχορηγήσεις για κάλυψη λειτουργικών δαπανών	30.488.571	18.097.618	18.097.618	0	59,4%	100%	0%
13	Επιχορηγήσεις για επενδυτικές δαπάνες	65.380.000	16.836.973	16.836.973	0	25,8%	100%	0%
14	Δωρεές - κληρονομιές - κληροδοσίες	274.018	186.076	184.789	1.287	67,9%	99,3%	0,7%
15	Προσαυξήσεις - πρόστιμα - παράβολα	24.107.000	21.850.730	17.153.149	4.697.581	90,6%	78,5%	21,5%
16	Λοιπά έκτακτα έσοδα	2.207.990	2.508.010	2.175.493	332.517	113,6%	86,7%	13,3%
2	Έσοδα παρελθόντων οικονομικών ετών	39.574.000	49.093.790	37.554.297	11.539.493	124,1%	76,5%	23,5%
21	Τακτικά έσοδα	32.806.000	37.673.473	33.597.258	4.076.215	114,8%	89,2%	10,8%
22	Έκτακτα έσοδα	6.768.000	11.420.317	3.957.039	7.463.278	168,7%	34,6%	65,4%

Πίνακας III: ΕΣΟΔΑ 2006		Προϋπολογισθέντα Β'	Βεβαιωθέντα'	Εισπραχθέντα	Εισπρακτέα υπόλοιπα	Βεβ. / Προϋπ. %	Εισπραχθέντα %	Εισπρ. Υπόλ. %
3	Εισπράξεις από δάνεια και απαιτήσεις από Π.Ο.Ε.	109.355.230	109.355.230	6.904.886	102.450.344	100%	6,3%	93,7%
31	Εισπράξεις από δάνεια	0	0	0	0	-	-	-
32	Εισπρακτέα υπόλοιπα προηγούμενων οικονομικών ετών	109.355.230	109.355.230	6.904.886	102.450.344	100%	6,3%	93,7%
4	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	36.335.000	67.805.533	67.805.533	0	186,6%	100%	0%
41	Εισπράξεις υπέρ του δημόσιου και τρίτων	36.285.000	62.574.682	62.574.682	0	172,5%	100%	0%
42	Επιστροφές χρημάτων	50.000	5.230.851	5.230.851	0	10461,7%	100%	0%
5	Χρηματικό υπόλοιπο	34.875.611	34.875.611	34.875.611	0	100%	100%	0%
511	Χρηματικό υπόλοιπο από τακτικά έσοδα	7.600.000	34.875.611	34.875.611	0	458,9%	100%	0%
512	Χρηματικό υπόλοιπο από έκτακτα έσοδα	27.275.611	0	0	0	0%	-	-
Σύνολα		650.126.319	604.455.222	482.878.818	121.576.404	93,0%	79,9%	20,1%

Ανάλυση εξόδων

Οι δραστηριότητες του Δήμου: πληρωθέντα έξοδα

Το ποσοστό συμμετοχής κάθε κατηγορίας και υποκατηγορίας πληρωθέντων εξόδων στα συνολικά έξοδα του Δήμου, αποτελεί αφενός μεν δείκτη των **προτεραιοτήτων** του, αφετέρου δε περιγράφει το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται ο **οικονομικός** του **προγραμματισμός**. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία του Πίνακα IV «Πληρωθέντα έξοδα», προκύπτουν τα εξής:

Τα **έξοδα χρήσης** (λειτουργικές δαπάνες) φθάνουν το **73,4%** (2005) και το **74,8%** (2006) των πληρωθέντων εξόδων, οι **επενδύσεις** το **7%** και το **3,3%** και οι **πληρωμές Π.Ο.Ε-** αποδόσεις - προβλέψεις το **19,6%** και το **21,8%**. αντίστοιχα

Τα έξοδα χρήσης **αυξήθηκαν** κατά 8,9% (2006 / 2005), οι επενδύσεις **μειώθηκαν** κατά 49,2% και οι πληρωμές Π.Ο.Ε. **αυξήθηκαν** κατά 18,8% αντίστοιχα. Τα συνολικά έξοδα **αυξήθηκαν** κατά 6,7%, ενώ ο **μέσος όρος** τους έφθασε τα **452.280.000 €**.

Οι κυριότερες υποκατηγορίες εξόδων είναι: οι **αμοιβές** του **προσωπικού** 35,5% (2005) και 34,8% (2006), οι **μεταβιβαστικές πληρωμές** 24,3% και 26,5%, οι **πληρωμές Π.Ο.Ε.** 13,7% και 10,8%, οι **αποδόσεις** 5,9% και 11% και τα **λοιπά γενικά έξοδα** 5,1% και 5,2% αντίστοιχα. Ακολουθούν τα **τοκοχρεολύσια** με 3,3% και τα δύο χρόνια και τα **έργα** με 5,6% μόνο το 2005. Οι υπόλοιπες κινούνται κάτω από 2,5%. Οι υποκατηγορίες αυτές απορρόφησαν το 93,4% (2005) και το 91,7% (2006) των πληρωθέντων εξόδων, δηλαδή οι δραστηριότητες και η λειτουργία του Δήμου υλοποιήθηκαν κυρίως μέσω των παραπάνω υποκατηγοριών.

Αν ταξινομηθούν όλες οι υποκατηγορίες με βάση τη διάκριση **λειτουργικά έξοδα – επενδύσεις**, καταλήγουμε στο παρακάτω συμπέρασμα:

Τη διετία 2005 – 2006, το **80,5%** των πληρωθέντων εξόδων του Δήμου αφορούσε στα **έξοδα χρήσης** και οι **επενδύσεις - τοκοχρεολύσια** απορρόφησαν το **10,9%** (οι πληρωμές Π.Ο.Ε. κατανεμήθηκαν με βάση τον προορισμό τους, ενώ στις αποδόσεις αναλογεί το υπόλοιπο 8,6%).

Είναι σαφές ότι ο Δήμος είναι προσανατολισμένος περισσότερο στην **παροχή υπηρεσιών** και στην άσκηση των αρμοδιοτήτων που συνδέονται με τις

τελευταίες και λιγότερο στις κατασκευές και τα έργα. Βέβαια στην Αθήνα πολλά έργα και υποδομές κατασκευάζονται και συντηρούνται από κεντρικούς φορείς, παρόλα αυτά όμως το συγκεκριμένο ποσοστό (11%) θεωρείται χαμηλό και ενώ είναι πιθανό να επαρκεί για τις δημοτικές υποδομές (κτίρια, πλατείες, πεζοδρόμια, αποχέτευση, μελέτες κ.ά.), είναι βέβαιο ότι δεν μπορεί να ανταποκριθεί στα σημαντικά ποσά που απαιτούνται για απαλλοτριώσεις και αναπλάσεις περιοχών.

Επιπλέον παρατηρείται ότι οι **αναλογίες** των **εξόδων χρήσης** και των **πληρωμών Π.Ο.Ε.** κινούνται στα ίδια περίπου επίπεδα (73,4% ↔ 74,8% και 19,6% ↔ 21,8%), ενώ στο ποσοστό των **επενδύσεων** καταγράφεται μεγάλη διαφορά πάνω από 50% (από 7% σε 3,3%) και θα πρέπει να αναζητηθούν οι λόγοι αυτής της πτώσης π.χ. συγκυριακοί, υστέρηση χρηματοδοτήσεων, αναποτελεσματικότητα, γραφειοκρατία κεντρικών φορέων κ.ά. Ακόμη και αν προστεθεί στο 3,3% του 2006 το ποσοστό των πληρωμών Π.Ο.Ε. που αφορά επενδύσεις, καταγράφεται το επίσης μέτριο και ανεπαρκές 4,6%.

Βαθμός υλοποίησης προϋπολογισμού: πληρωθέντα / προϋπολογισθέντα έξοδα

Οι σχέσεις που διαμορφώνονται απολογιστικά μεταξύ πληρωθέντων / προϋπολογισθέντων εξόδων (τα πληρωθέντα ουσιαστικά ταυτίζονται με τα ενταλθέντα) αποτελούν δείκτες της **ακρίβειας**, με την οποία συντάσσεται ο προϋπολογισμός της **διαχειριστικής προσπάθειας** που αναλαμβάνει ο Δήμος και οι υπηρεσίες του για την υλοποίηση του και της **ύπαρξης ρευστότητας**, όσον αφορά στην πληρωμή των υποχρεώσεών του. Με βάση λοιπόν τα στοιχεία των πινάκων V και VI «Έξοδα 2005 – 2006», προκύπτουν τα εξής:

Το άθροισμα των πληρωθέντων με τις αδιάθετες πιστώσεις ισούται με το σύνολο των προϋπολογισθέντων εξόδων. Στα **συνολικά έξοδα**, τα πληρωθέντα αποτελούν το 70,1% (2005) και το 71,8% (2006) των προϋπολογισθέντων. Στα **έξοδα χρήσης** το 82,7% και το 85,3%, στις **επενδύσεις** το 23,5% και το 12% και στις **πληρωμές Π.Ο.Ε.** κ.λπ. το 82,1% και το 94,7% αντίστοιχα.

Ουσιαστικά μέσα στη διετία ο **προϋπολογισμός υλοποιήθηκε** κατά 70%, ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά που καταγράφονται στους δημοτικούς προϋπολογισμούς σε πανελλαδικό επίπεδο. Στα **έξοδα χρήσης** πληρώθηκαν πάνω από τα τέσσερα πέμπτα των προϋπολογισθέντων και στις **πληρωμές**

Π.Ο.Ε. κ.λπ. ακόμη μεγαλύτερα ποσοστά Σημαντικό πρόβλημα παρατηρείται όμως στις **επενδύσεις**, όπου υλοποιήθηκε λιγότερο από το ένα τέταρτο των προϋπολογισθέντων το 2005 και λίγο πάνω από το ένα δέκατο το 2006. Οι διαφορές αυτές είναι πολύ σημαντικές και προκύπτουν ως συνέπεια των αντίστοιχων διαφορών που παρατηρήθηκαν μεταξύ βεβαιωθέντων και προϋπολογισθέντων εσόδων. Όταν δηλαδή τα **βεβαιωθέντα / εισπραχθέντα** έσοδα για επενδύσεις αντιστοιχούν στο 37,6% (2005) και στο 25,8 (2006) των **προϋπολογισθέντων**, είναι λογικό οι αναλογίες αυτές να μεταφράζονται σε 76,5% και 88% **αδιάθετα υπόλοιπα** στα προϋπολογισθέντα έξοδα.

Όσον αφορά στις **υποκατηγορίες εξόδων** διακρίνονται τρεις ομάδες, με βάση την αναλογία πληρωθέντων προς προϋπολογισθέντα:

Στην πρώτη τα πληρωθέντα κινούνται σε υψηλά επίπεδα και παραμένουν σταθερά μέσα στη διετία: αμοιβές και έξοδα προσωπικού 85,9% (2005) και 87,9% (2006), τοκοχρεολύσια 96,8% και 98,8%, μεταβιβαστικές πληρωμές 93,7% και 95,7% αντίστοιχα. Στις υποκατηγορίες αυτές οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού αποδείχθηκαν ακριβείς και τα πληρωθέντα αποτελούν τα **δύο τρίτα** περίπου των συνολικών εξόδων.

Στη δεύτερη τα πληρωθέντα κινούνται από μεσαία έως πολύ χαμηλά επίπεδα, αλλά παραμένουν σταθερά μέσα στη διετία: **παροχές τρίτων** 47,4% (2005) και 46% (2006), **αγορές κτιρίων - προμήθειες παγίων** 7,7% και 9%, **μελέτες - ειδικές δαπάνες** 23,3% και 28,3% αντίστοιχα. Στις υποκατηγορίες αυτές οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού αποδείχθηκαν υπεραισιόδοξες, ενώ τα σταθερά ποσοστά των πληρωθέντων δείχνουν τις πραγματικές δυνατότητες του Δήμου (ειδικά στις παροχές τρίτων θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί ότι έγινε «σφιχτή» οικονομική διαχείριση).

Στην τρίτη τα πληρωθέντα κινούνται από μεσαία έως χαμηλά επίπεδα, αλλά κυμαίνονται αισθητά μέσα στη διετία (μεταξύ ± 10% έως 20%): **πληρωμές Π.Ο.Ε.** 83,3% (2005) και 72,3% (2006), **αμοιβές αιρετών και τρίτων** 63,1% και 72,6%, **λοιπά γενικά έξοδα** 67% και 75,4%, **δαπάνες αναλωσίμων** 35,7% και 26%, **συμμετοχές σε δημοτικές επιχειρήσεις** 21,1% και 34% και **έργα** 30,2% και 12,4% αντίστοιχα. Στις τρεις πρώτες οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού αποδείχθηκαν σχετικά ακριβείς και τα κυμαινόμενα ποσοστά των πληρωθέντων μάλλον οφείλονται σε συγκυριακούς λόγους. Στις

επόμενες τρεις είτε οι παραδοχές αποδείχτηκαν μη ακριβείς ή ασαφείς είτε υστέρησαν οι μηχανισμοί του Δήμου..

Στην τέταρτη τα πληρωθέντα κινούνται από μεσαία έως υψηλά επίπεδα, αλλά κυμαίνονται υπερβολικά μέσα στην διετία (μεταξύ ± 50%): **φόροι - τέλη** 90,3% (2005) και 47,5% (2006) και **αποδόσεις** 79,5% και 135,9% αντίστοιχα. Στις υποκατηγορίες αυτές οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού αποδείχθηκαν τουλάχιστον ανεπαρκείς.

Αξιολόγηση εξόδων

Οι δημοτικοί προϋπολογισμοί από διαχειριστική άποψη υλοποιούνται σε 3 στάδια: α) σχεδιασμός - κατάρτιση, β) υλοποίηση - εκκαθάριση δαπανών (προμήθειες, κατασκευές, υπηρεσίες) και γ) υλοποίηση - πληρωμές εξόδων. Ο Δήμος παρουσιάζει καλές επιδόσεις στο πρώτο και στο τρίτο και αδυναμίες στο δεύτερο. Με βάση τα συμπεράσματα των προηγούμενων κεφαλαίων έχουμε:

Οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού **επιβεβαιώνονται σε ικανοποιητικό βαθμό**. Ο Δήμος Αθηναίων υλοποιεί πάνω από το 70% των προϋπολογισθέντων εξόδων.

Οι διαδικασίες προγραμματισμού των **επενδυτικών δαπανών** του Δήμου παρουσιάζουν σε αρκετές περιπτώσεις **προβλήματα**.

Η **υλοποίηση** του προϋπολογισμού κινείται σε **ικανοποιητικά επίπεδα**, με εξαίρεση τις επενδύσεις και τα έργα.

Αν και ο Δήμος είναι προσανατολισμένος περισσότερο στην **παροχή υπηρεσιών** και λιγότερο στις κατασκευές και τα έργα, οι περισσότερες αδυναμίες στον σχεδιασμό και την υλοποίηση αφορούν τα τελευταία.

Πρέπει να ενισχυθούν οι **μηχανισμοί σχεδιασμού και παραγωγής επενδύσεων** και να **αυξηθεί το μερίδιό** τους στο σύνολο του προϋπολογισμού.

Πίνακας IV: ΠΛΗΡΩΘΕΝΤΑ ΕΞΟΔΑ		2005	2006	2005 %	2006 %	2006 / 2005
6.	Έξοδα χρήσης	320.997.942	349.460.948	73,4%	74,8%	8,9%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	155.445.276	162.572.645	35,5%	34,8%	4,6%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	9.833.626	11.028.216	2,2%	2,4%	12,1%
62	Παροχές τρίτων	7.371.945	8.883.544	1,7%	1,9%	20,5%
63	Φόροι - τέλη	110.106	101.205	0%	0%	-8,1%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	22.363.243	24.376.201	5,1%	5,2%	9%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστης	14.397.537	15.339.571	3,3%	3,3%	6,5%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	4.996.144	3.269.790	1,1%	0,7%	-34,6%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	106.480.065	123.889.774	24,3%	26,5%	16,4%
68	Λοιπά έξοδα	0	0	0%	0%	-
7.	Επενδύσεις	30.733.111	15.601.248	7,0%	3,3%	-49,2%
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	2.623.426	4.726.358	0,6%	1%	80,2%
73	Έργα	24.350.518	8.790.141	5,6%	1,9%	-63,9%
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες, ειδικές δαπάνες	3.133.493	1.534.748	0,7%	0,3%	-51%
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	625.675	550.000	0,1%	0,1%	-
8.	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις, προβλέψεις	85.831.383	101.941.603	19,6%	21,8%	18,8%
81.	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	59.860.689	50.516.142	13,7%	10,8%	-15,6%

82.	Αποδόσεις	25.970.693	51.425.461	5,9%	11%	98%
	Σύνολα	437.562.435	467.003.798	100%	100%	6,7%

Πίνακας V: ΕΞΟΔΑ 2005		Προϋπολογισθέντα	Ενταλθέντα	Πληρωθέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Ενταλθ. / Προυπολ.	Πληρωθέντα	Αδιάθετες πιστώσεις
6.	Έξοδα χρήσης	388.170.836	321.002.698	320.997.942	67.172.894	82,7%	82,7%	17,3%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	181.011.372	155.445.276	155.445.276	25.566.096	85,9%	85,9%	14,1%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	15.574.300	9.835.452	9.833.626	5.740.674	63,2%	63,1%	36,9%
62	Παροχές τρίτων	15.550.500	7.371.945	7.371.945	8.178.555	47,4%	47,4%	52,6%
63	Φόροι – τέλη	122.000	110.106	110.106	11.894	90,3%	90,3%	9,7%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	33.379.713	22.366.173	22.363.243	11.016.470	67,0%	67,0%	33,0%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστεως	14.869.000	14.397.537	14.397.537	471.463	96,8%	96,8%	3,2%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	14.002.800	4.996.144	4.996.144	9.006.656	35,7%	35,7%	64,3%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	113.661.151	106.480.065	106.480.065	7.181.086	93,7%	93,7%	6,3%
7.	Επενδύσεις	131.029.735	30.733.111	30.733.111	100.296.624	23,5%	23,5%	76,5%
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και προμήθειες παγίων	34.045.692	2.623.426	2.623.426	31.422.266	7,7%	7,7%	92,3%
73	Έργα	80.597.043	24.350.518	24.350.518	56.246.525	30,2%	30,2%	69,8%
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες, ειδικές δαπάνες	13.428.000	3.133.493	3.133.493	10.294.507	23,3%	23,3%	76,7%
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε	2.959.000	625.675	625.675	2.333.325	21,1%	21,1%	78,9%

	επιχειρήσεις)							
8.	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις, προβλέψεις	104.536.938	86.024.975	85.831.383	18.705.555	82,3%	82,1%	17,9%
81.	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	71.888.938	60.054.281	59.860.689	12.028.249	83,5%	83,3%	16,7%
82.	Αποδόσεις	32.648.000	25.970.693	25.970.693	6.677.307	79,5%	79,5%	20,5%
9	Αποθεματικό	129.310	0	0	129.310	0%	0%	100%
	Σύνολα	623.866.819	437.760.784	437.562.435	186.304.384	70,2%	70,1%	29,9%

Πίνακας VI: ΕΞΟΔΑ 2006		Προϋπολο- γισθέντα	Ενταλ-θέντα	Πληρω- θέντα	Αδιάθετες πιστώσεις	Ενταλθ. / Προυπολ.	Πληρω- θέντα	Αδιάθετες πιστώσεις
6.	Έξοδα χρήσης	409.501.841	349.562.059	349.460.948	60.040.893	85,4%	85,3%	14,7%
60	Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	184.959.401	162.572.645	162.572.645	22.386.756	87,9%	87,9%	12,1%
61	Αμοιβές αιρετών και τρίτων	15.184.000	11.028.216	11.028.216	4.155.784	72,6%	72,6%	27,4%
62	Παροχές τρίτων	19.301.000	8.894.431	8.883.544	10.417.456	46,1%	46%	54%
63	Φόροι – τέλη	213.000	101.205	101.205	111.795	47,5%	47,5%	52,5%
64	Λοιπά γενικά έξοδα	32.335.206	24.466.426	24.376.201	7.959.005	75,7%	75,4%	24,6%
65	Πληρωμές για την εξυπηρέτηση δημοσίας πίστεως	15.528.600	15.339.571	15.339.571	189.029	98,8%	98,8%	1,2%
66	Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	12.588.000	3.269.790	3.269.790	9.318.210	26%	26%	74%
67	Πληρωμές - Μεταβιβάσεις σε τρίτους	129.392.634	123.889.774	123.889.774	5.502.860	95,7%	95,7%	4,3%
7.	Επενδύσεις	130.251.400	15.601.248	15.601.248	114.650.152	12%	12%	88%
71	Αγορές κτιρίων, τεχνικών έργων και	52.277.900	4.726.358	4.726.358	47.551.542	9%	9%	91%

	προμήθειες παγίων							
73	Έργα	70.922.500	8.790.141	8.790.141	62.132.359	12,4%	12,4%	87,6%
74	Μελέτες, έρευνες, πειραματικές εργασίες, ειδικές δαπάνες	5.431.000	1.534.748	1.534.748	3.896.252	28,3%	28,3%	71,7%
75	Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	1.620.000	550.000	550.000	1.070.000	34%	34%	66%
8.	Πληρωμές Π.Ο.Ε., αποδόσεις, προβλέψεις	107.695.396	101.959.484	101.941.603	5.753.793	94,7%	94,7%	5,3%
81.	Πληρωμές Π.Ο.Ε.	69.846.396	50.534.023	50.516.142	19.330.254	72,4%	72,3%	27,7%
82.	Αποδόσεις	37.849.000	51.425.461	51.425.461	-13.576.461	135,9%	135,9%	-35,9%
9	Αποθεματικό	2.677.682	0	0	2.677.682	0%	0%	100%
	Σύνολα	650.126.319	467.122.791	467.003.798	183.122.521	71,9%	71,8%	28,2%

Σημειώσεις που αφορούν όλους τους πίνακες εξόδων:

Προϋπολογισθέντα = τα τελικά προϋπολογισθέντα, στα οποία έχουν ενσωματωθεί οι αναμορφώσεις κατά τη διάρκεια του έτους.

Τα πληρωθέντα ουσιαστικά ταυτίζονται με τα ενταλθέντα. Οι διαφορές αφενός μεν είναι σε επίπεδο τρίτου δεκαδικού αφετέρου δε αφορούν μόνο τρεις υποκατηγορίες εξόδων (λοιπά γενικά έξοδα και πληρωμές Π.Ο.Ε. και τα δύο χρόνια, αμοιβές αιρετών - τρίτων και παροχές τρίτων από ένα χρόνο). Οι διαφορές συνήθως οφείλονται σε ακυρώσεις και εκπεσμούς ενταλμάτων.

Πληρωθέντα + αδιάθετες πιστώσεις = προϋπολογισθέντα και με ελάχιστες διαφορές ενταλθέντα + αδιάθετες πιστώσεις = προϋπολογισθέντα.

Οι υποκατηγορίες με μηδενικές καταχωρήσεις ποσών δεν εμφανίζονται στους πίνακες: Λοιπά έξοδα (68), Προβλέψεις μη είσπραξης (85).

Θυγατρικά νομικά πρόσωπα

Σε άλλα τμήματα του επιχειρησιακού προγράμματος αναλύονται οι δραστηριότητες και η λειτουργία των δημοτικών νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου. Στο κεφάλαιο αυτό θα παρουσιαστούν οι οικονομικές τους σχέσεις με τον Δήμο. Τα νομικά πρόσωπα είναι τα εξής:

Δημοσίου Δικαίου		Ιδιωτικού Δικαίου		
Iδρύματα	Αμιγείς δημοτικές επιχειρήσεις	Ανώνυμες εταιρείες ΟΤΑ	Αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες	
Κέντρο Υποδοχής Αστέγων (ΚΥΑΔΑ)	Επιχείρηση μηχανογράφησης (ΔΑΕΜ)	Αναπτυξιακή Εταιρεία Δήμου	Οργανισμός οδικής ασφάλειας	
Δημοτικό Βρεφοκομείο	Ασφάλειες Δήμου Αθηναίων	Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ)		
Λοιπά Ν.Π.ΔΔ	Τεχνόπολις	Αθηναϊκό Αέριο	Κέντρο πρόληψης της εξάρτησης & αγωγής υγείας «Αθηνά Υγεία»	
Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης (Ο.Ν.Α.)	Δημοτική επιχείρηση ραδιοφωνίας (ΔΕΡΑ)	Διπλή Ανάπλαση Εταιρεία τουριστικής & οικονομικής ανάπτυξης		
Πολιτισμικός Οργανισμός (ΠΟΔΑ)	Υπάρχουν επίσης οι παρακάτω αμιγείς επιχειρήσεις: Δημοτική επιχείρηση εκμετάλλευσης χώρων στάθμευσης (ανενεργός), Δημοτική επιχείρηση διαφήμισης, ενημέρωσης, προβολής & ποιοτικού ελέγχου (υπό εκκαθάριση), Δημοτική επιχείρηση πολιτισμού (υπό εκκαθάριση)			
Μουσικά Σύνολα				
Εθνικός Κήπος				
Σχολικές Επιτροπές				

Στον πίνακα που ακολουθεί, έχουν καταγραφεί:

Οι **εξειδικευμένες επιχορηγήσεις** που λαμβάνει ο Δήμος, για να καλυφθεί το κόστος άσκησης των αρμοδιοτήτων που έχουν μεταφερθεί στην πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση και συγκεκριμένα για τις **λειτουργικές δαπάνες** και τις **επισκευές - συντηρήσεις** των **σχολικών μονάδων** μαζί με τις αποζημιώσεις των σχολικών τροχονόμων, για το **κόστος μισθοδοσίας** και τις **δαπάνες** συντήρησης, φύλαξης και διαχείρισης του Εθνικού Κήπου και για τις **λειτουργικές δαπάνες** των **παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών**.

Τις λειτουργικές δαπάνες των σχολικών μονάδων διαχειρίζονται οι **266 σχολικές επιτροπές** που λειτουργούν ως δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Οι επισκευές - συντηρήσεις των σχολείων είτε υλοποιούνται από τις τεχνικές υπηρεσίες του Δήμου είτε από τις ίδιες τις επιτροπές. Ο **Εθνικός Κήπος** λειτουργεί ως ΝΠΔΔ αφότου μεταβιβάστηκε στον Δήμο, ενώ τους σταθμούς έχει αναλάβει το **Δημοτικό Βρεφοκομείο** (ΝΠΔΔ), που καλύπτει τις δαπάνες λειτουργίας τους.

Οι **μεταβιβαστικές πληρωμές** του Δήμου προς τα προηγούμενα νομικά πρόσωπα με βάση τις επιχορηγήσεις που εισπράττει σε ετήσια βάση. Επιπλέον οι λοιπές **επιχορηγήσεις** του Δήμου προς άλλα θυγατρικά νομικά πρόσωπα κυρίως δημοσίου δικαίου: Πολιτιστικός Οργανισμός, Οργανισμός Νεολαίας & Άθλησης, Κέντρο Υποδοχής Αστέγων, Μουσικά Σύνολα, Δημοτική Επιχείρηση Ραδιοφωνίας.

Οι συμμετοχές του Δήμου σε **αυξήσεις κεφαλαίων** των αμιγών δημοτικών επιχειρήσεων που έχει συστήσει και των ανωνύμων εταιρειών στις οποίες συμμετέχει, καθώς και οι **εταιρικές εισφορές** στα κεφάλαια των αστικών μη κερδοσκοπικών εταιρειών στις οποίες επίσης συμμετέχει.

Πίνακας VII: ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ		
ΕΙΣΡΟΕΣ	2005	2006
Εθνικός Κήπος	1.460.000	1.100.000
Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών	13.824.533	18.914.528
Λειτουργικές δαπάνες σχολείων	6.865.100	7.212.395
Επισκευές - συντηρήσεις σχολείων (ΣΑΤΑ)	3.080.000	1.128.300
Σχολικοί τροχονόμοι	129.054	208.684
▷ Σύνολο	25.358.687	28.563.907
▷ Σύνολο επιχορηγήσεων Δήμου (κωδικοί 6, 12, 13)	137.351.557	143.842.300
▷ Ποσοστιαία αναλογία	18,5%	19,9%
ΕΚΡΟΕΣ	2005	2006

Πίνακας VII: ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Σχολικές επιτροπές (μεταβιβαστικές πληρωμές)	6.857.611	7.061.088
Σχολικές επιτροπές τροχονόμοι (μεταβιβαστικές πληρωμές)	213.631	208.684
Σχολικές επιτροπές (επενδύσεις)	1.628.103	1.325.893
Σχολικές επιτροπές αυλές σχολείων (επενδύσεις)	131.217	0
Υποσύνολο	8.830.562	8.595.665
Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών (μεταβιβαστικές πληρωμές)	13.829.396	18.906.926
Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών (μεταβιβαστικές πληρωμές - ίδιοι πόροι)	19.915.854	23.313.752
Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών (μεταβιβαστικές πληρωμές)	7.809	0
Υποσύνολο	33.753.059	42.220.678
Πολιτισμικός Οργανισμός (μεταβιβαστικές πληρωμές - ίδιοι πόροι)	16.680.932	21.430.735
Πολιτισμικός Οργανισμός (επενδύσεις - ίδιοι πόροι)	1.800.000	0
Υποσύνολο	18.480.932	21.430.735
Οργανισμός Νεολαίας & Άθλησης (μεταβιβαστικές πληρωμές - ίδιοι πόροι)	20.614.560	22.159.999
Οργανισμός Νεολαίας & Άθλησης (επενδύσεις - ίδιοι πόροι)	870.918	1.090.585
Υποσύνολο	21.485.478	23.250.584
Κέντρο Υποδοχής Αστέγων (μεταβιβαστικές πληρωμές - ίδιοι πόροι)	0	1.005.218
Δημοτική Επιχείρηση Ραδιοφωνίας (μεταβιβαστικές πληρωμές - ίδιοι πόροι)	8.434.000	8.785.000
Μουσικά Σύνολα (μεταβιβαστικές πληρωμές - ίδιοι πόροι)	3.200.000	4.500.000
Εθνικός Κήπος (μεταβιβαστικές πληρωμές - ίδιοι πόροι)	337.000	359.460
Σύνολο μεταβιβαστικών πληρωμών	90.090.793	107.730.862
Σύνολο πληρωμών - μεταβιβάσεων σε τρίτους (κωδικός 67)	106.480.065	123.889.774
Ποσοστιαία αναλογία	84,6%	87,0%
⇒ Σύνολο επενδύσεων	4.430.238	2.416.478
⇒ Σύνολο επενδύσεων Δήμου (κωδικός 7)	30.733.111	15.601.248
⇒ Ποσοστιαία αναλογία	14,4%	15,5%
Τίτλοι πάγιας επένδυσης (συμμετοχές σε επιχειρήσεις - ίδιοι πόροι)		
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου επιχειρήσεων	396.708	150.000

Πίνακας VII: ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ		
Iδρυτικά κεφάλαια νέων επιχειρήσεων	0	400.000
Αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες	88.042	0
Διαδημοτικές επιχειρήσεις	140.924	0
Σύνολο	625.675	550.000
Σύνολο συμμετοχών σε επιχειρήσεις (κωδικός 75)	625.675	550.000
<i>Ποσοστιαία αναλογία</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ		
Σύνολο εισροών (επιχορηγήσεων)	25.358.687	28.563.907
Σύνολο εκροών (μεταβιβαστικές πληρωμές - επενδύσεις - συμμετοχές σε επιχειρήσεις)	95.146.705	110.697.340
<i>Ποσοστιαία αναλογία</i>	<i>26,7%</i>	<i>25,8%</i>
Σύνολο εξόδων Δήμου	437.562.435	467.003.798
<i>Ποσοστιαία αναλογία</i>	<i>21,7%</i>	<i>23,7%</i>

Σχόλια - παρατηρήσεις:

Σε αρκετά νομικά πρόσωπα δεν ταυτίζονται οι επιχορηγήσεις που έχει λάβει ο Δήμος για λογαριασμό τους με τα ποσά που τους μεταβιβάζει π.χ. σχολικές επιτροπές, Εθνικός Κήπος. Στην περίπτωση αυτή ορισμένα έξοδα, συνήθως επενδύσεις, υλοποιούνται από τις τεχνικές υπηρεσίες και πληρώνονται από την ταμιακή υπηρεσία του Δήμου.

Οι **εξειδικευμένες επιχορηγήσεις** για τα νομικά πρόσωπα του Δήμου αποτελούν το **18,5%** (2005) και το **19,9%** (2006) των συνολικών επιχορηγήσεων που εισπράττει (τακτικές, έκτακτες για λειτουργικές δαπάνες και για επενδύσεις). Το **ένα πέμπτο** σχεδόν των επιχορηγήσεων του είναι ουσιαστικά δεσμευμένο.

Τα νομικά πρόσωπα, με βάση το ύψος των δημοτικών επιχορηγήσεων, κατατάσσονται ως εξής:

Δημοτικό Βρεφοκομείο: επιχορηγείται τόσο με την κρατική επιχορήγηση για τους βρεφονηπιακούς σταθμούς, όσο και με δημοτικούς πόρους για να ασκήσει τις δραστηριότητες του (σύνολο διετίας, 75.973.737 €).

Οργανισμός Νεολαίας και Αθλησης: επιχορηγείται μόνο από δημοτικούς πόρους (σύνολο διετίας, 44.736.062 €).

Πολιτιστικός Οργανισμός: επιχορηγείται μόνο από δημοτικούς πόρους (σύνολο διετίας 39.911.667 €).

Σχολικές Επιτροπές: επιχορηγούνται από την αντίστοιχη κρατική επιχορήγηση προς τον Δήμο (σύνολο διετίας, 17.426.227 €).

Δημοτική Επιχείρηση Ραδιοφωνίας: επιχορηγείται μόνο από δημοτικούς πόρους (σύνολο διετίας 17.219.000 €).

Μουσικά Σύνολα: επιχορηγούνται μόνο από δημοτικούς πόρους (σύνολο διετίας 7.700.000 €).

Τα υπόλοιπα Ν.Π.Δ.Δ. επιχορηγούνται με μικρά ποσά

Το **84,6%** (2005) και το **87%** (2006) των συνολικών μεταβιβαστικών πληρωμών του Δήμου σε νομικά πρόσωπα, τοπικούς φορείς, ιδιωτικούς συλλόγους κ.ά., απευθύνεται στα θυγατρικά νομικά του πρόσωπα για να εξασφαλιστεί η λειτουργία τους και να υλοποιηθούν οι δραστηριότητες τους (πάνω από τα **τέσσερα πέμπτα**).

Το **14,4%** (2005) και το **15,5%** (2006) των συνολικών επενδύσεων του Δήμου απευθύνεται στα θυγατρικά νομικά του πρόσωπα για έργα και εξοπλισμούς (λιγότερο από το **ένα έκτο**).

Οι συμμετοχές του Δήμου από ίδιους πόρους σε **αυξήσεις κεφαλαίων** επιχειρήσεων Ο.Τ.Α. και σε **εταιρικές εισφορές** αστικών εταιρειών έφθασαν το 1.175.675 € μέσα στη διετία (οι δαπάνες αυτές θεωρούνται επενδύσεις).

Μόνο το **26,7%** (2005) και το **25,8%** (2006) των συνολικών δαπανών του Δήμου για μεταβιβαστικές πληρωμές, επιχορηγήσεις για επενδύσεις, συμμετοχές σε επιχειρήσεις στα θυγατρικά νομικά του πρόσωπα, προήλθε από εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης. Το υπόλοιπο προήλθε από ίδιους πόρους (τα **τρία τέταρτα** περίπου).

Το **21,7%** (2005) και το **23,7%** (2006) των συνολικών εξόδων του Δήμου κατευθύνθηκε στα θυγατρικά νομικά του πρόσωπα για να υλοποιήσουν τα ετήσια προγράμματα δράσης τους (**πάνω από το ένα πέμπτο**).

Συμπέρασμα: Τα θυγατρικά νομικά πρόσωπα του Δήμου Αθηναίων απορροφούν ένα σημαντικό τμήμα των πόρων του, που παραμένει σταθερό μέσα στη διετία και **επιχορηγούνται** κυρίως από τα **ιδιαί**

έσοδα του. Η απρόσκοπη χρηματοδότηση τους εξαρτάται σημαντικά από τη βελτίωση της απόδοσης των τελευταίων.

Δείκτες

Δείκτες εσόδων

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ: Τακτικά προς συνολικά έσοδα (εισπραχθέντα).

Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μεγαλύτερη αυτονομία σε θέματα προϋπολογισμού και οικονομικής διαχείρισης διαθέτει ένας ΟΤΑ

56,4% (2005) – 58,2% (2006)

Αν προστεθούν τα τακτικά Π.Ο.Ε., οι εισπρακτέες απαιτήσεις τακτικών Π.Ο.Ε. και το χρηματικό υπόλοιπο που προέρχεται από τακτικά έσοδα, τότε ο δείκτης φθάνει το **77,2%** (2005) και το **73,2%** (2006). Ο Δήμος **ελέγχει σε πολύ ικανοποιητικό βαθμό** το ύψος των πραγματικών του εσόδων του και έχει τη δυνατότητα να προγραμματίσει ανάλογα έξοδα.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑΣ: Ίδια τακτικά προς συνολικά τακτικά έσοδα (εισπραχθέντα).

Στα ίδια τακτικά περιλαμβάνονται: *πρόσοδοι από ακίνητη και κινητή περιουσία, έσοδα από ανταποδοτικά τέλη και δικαιώματα, έσοδα από λοιπά τέλη - δικαιώματα και παροχή υπηρεσιών, φόροι - εισφορές και λοιπά τακτικά έσοδα από τα οποία έχουν αφαιρεθεί οι επιχορηγήσεις για τις άδειες των αλλοδαπών και τον Εθνικό Κήπο.* Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μικρότερη είναι η εξάρτηση του Ο.Τ.Α. από τις τακτικές επιχορηγήσεις της Κεντρικής Διοίκησης.

60,9% (2005) - 60,2% (2006)

Ο Δήμος λειτουργεί στηριζόμενος κυρίως στα ίδια έσοδα του και δευτερευόντως στις τακτικές επιχορηγήσεις του ΥΠΕΣ.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ: Σύνολο επιχορηγήσεων της κεντρικής - περιφερειακής διοίκησης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς συνολικά έσοδα (εισπραχθέντα).

Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο περισσότερο εξαρτάται ένας Ο.Τ.Α. από μη ελεγχόμενες πηγές εσόδων. Στον αριθμητή εντάσσονται οι τακτικές και οι έκτακτες επιχορηγήσεις για λειτουργικές δαπάνες και οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις.

30,6% (2005) - 30,7% (2006)

Ο δείκτης αυτός παρουσιάζει δύο όψεις. Η πρώτη αφορά την **εξάρτηση** των Ο.Τ.Α. από επιχορηγήσεις μη ελεγχόμενες, ως προς τα κριτήρια κατανομής ή και την περιοδικότητά τους. Η δεύτερη αφορά τους **δραστήριους** Ο.Τ.Α. που επιτυγχάνουν την ένταξή τους σε κοινοτικά και εθνικά προγράμματα.

Οι **επιχορηγήσεις** ταξινομούνται, λειτουργικά και λογιστικά, σε τακτικές και έκτακτες. Οι **τακτικές** χρηματοδοτούν όλους τους Ο.Τ.Α., είναι νομοθετικά κατοχυρωμένες και τα κριτήρια κατανομής τους είναι, σε μεγάλο βαθμό, γνωστά και μετρήσιμα. Οι **έκτακτες** επιχορηγήσεις αφορούν δημόσιες πολιτικές που χρηματοδοτούνται από Υπουργεία συνήθως με προγραμματικές συμβάσεις, εθνικά προγράμματα στα οποία εντάσσονται οι Ο.Τ.Α. με ειδικές διαδικασίες (ΘΗΣΕΑΣ) και τα Ε.Π. του Γ' Κ.Π.Σ.

Στον Δήμο Αθηναίων το **2005** οι τακτικές επιχορηγήσεις αποτελούσαν το 67,8% των συνολικών και οι έκτακτες το 32,2%, ενώ το **2006** οι τακτικές αύξησαν τη συμμετοχή τους στο 73,4% και οι έκτακτες περιορίστηκαν στο 26,6%. Άρα ο Δήμος τη συγκεκριμένη διετία **ήταν περισσότερο εξαρτημένος** από τις **τακτικές επιχορηγήσεις** (λειτουργικές δαπάνες) και **λιγότερο** από τις **έκτακτες** (κυρίως επενδύσεις) για να ασκήσει τις αρμοδιότητές του.

Άρα λοιπόν ο Δήμος Αθηναίων, πρώτον δεν εξαρτάται σημαντικά από τις κάθε είδους κρατικές και ευρωπαϊκές επιχορηγήσεις, δεύτερον οι τακτικές νομοθετημένες επιχορηγήσεις που καταβάλλονται σε ετήσια βάση αποτελούν πάνω από τα δύο τρίτα των συνολικών, αλλά τρίτον οι επιδόσεις του σε συγχρηματοδοτούμενα έργα και δράσεις θα μπορούσαν να βελτιωθούν.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΔΑΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗΣ: Ετήσια τοκοχρεολύσια προς σύνολο τακτικών εσόδων (εισπραχθέντα). Με τον δείκτη αυτό υπολογίζεται το ποσοστό των τακτικών εσόδων που δεσμεύεται, για την εξυπηρέτηση των δανείων που έχει συνάψει ο Δήμος με το Τ.Π.Δ. ή και με άλλες τράπεζες. Η τιμή του δείκτη εκτιμά τόσο την ικανότητα του Δήμου να αντεπεξέρχεται στις δανειακές του υποχρεώσεις, όσο και στη δανειοληπτική του ικανότητα και χρησιμοποιείται ως κριτήριο αξιολόγησης από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα. Όσο μεγαλύτερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο μικρότερο τμήμα των τακτικών εσόδων απομένει για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών.

5,4% (2005) – 5,5% (2006)

Η τιμή του δείκτη κυμαίνεται σε **μέτρια επίπεδα** και υπάρχουν περιθώρια να αυξηθούν οι δανειακές υποχρεώσεις του Δήμου και να καταβάλλονται τα ετήσια τοκοχρεολύσια χωρίς δυσκολίες. Αν μάλιστα βελτιωθεί η απόδοση των ιδίων εσόδων, τότε η τιμή του δείκτη θα μειωθεί και άλλο.

Στην κατεύθυνση αυτή ο Δήμος και τα θυγατρικά νομικά του πρόσωπα, κυρίως οι επιχειρήσεις, θα μπορούσαν να αξιοποιήσουν και άλλα χρηματοοικονομικά εργαλεία όπως τη **χρηματοδοτική μίσθωση** (leasing) και τις **βραχυχρόνιες πιστώσεις ανοικτών αλληλόχρεων λογαριασμών**.

Η αξιοποίηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης²⁵ για αγορά εξοπλισμών (οχήματα, μηχανήματα, υπολογιστές κ.α.) συνεπάγεται μεν μεγαλύτερο κόστος (1,5-2% υψηλότερο επιτόκιο), αλλά **αυξάνει** την πιστοληπτική ικανότητα του Δήμου (λιγότερα δάνεια) και **επιμεριζει** σε βάθος χρόνου το κόστος αγοράς τους.

Οι βραχυχρόνιες πιστώσεις ανοικτών αλληλόχρεων λογαριασμών²⁶ (άρθρο 176 Κ.Δ.Κ.) επιτρέπουν, με το ανάλογο κόστος βέβαια, να αντιμετωπιστούν άμεσες ανάγκες πληρωμών μεσαίου ύψους (≈ 6.000.000 €).

Δείκτες ανθρώπινων πόρων

ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ: Συνολικό κόστος απασχόλησης προς συνολικά έξοδα (πληρωθέντα). Το κόστος αυτό περιλαμβάνει τις αμοιβές και έξοδα προσωπικού, τις αμοιβές αιρετών και ορισμένων τρίτων, τα έξοδα μετακίνησης και τα αντίστοιχα Π.Ο.Ε. Με τον δείκτη αυτό συσχετίζεται το συνολικό κόστος απασχόλησης με το σύνολο των εξόδων.

²⁵ Άρθρο 193 Κ.Δ.Κ.: Δήμοι, Κοινότητες, σύνδεσμοι και Ν.Π.Δ.Δ. αντών μπορούν να συμβάλλονται στο πλαίσιο συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που έχουν ως αντικείμενο πράγματα κινητά ή ακίνητα, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. 2. Όταν αντικείμενο της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι ακίνητο τρίτου, τότε η μεν επιλογή του κατάλληλου ακινήτου γίνεται με την ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων περί αγοράς ακινήτων, η δε σύναψη της σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης γίνεται με την ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων περί δανείων. 3. Όταν αντικείμενο της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι κινητά πράγματα, τότε εφαρμόζονται οι διατάξεις περί προμηθειών.....

²⁶ Άρθρο 176 Κ.Δ.Κ.: Οι Ο.Τ.Α., με σκοπό την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων αναγκών ρευστότητας τους και αποκλειστικά για τη χρηματοδότηση των λειτουργικών τους δαπανών, μπορούν να συνομολογούν με αναγνωρισμένα πιστωτικά ιδρύματα ή χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς της Ελλάδας ή του εξωτερικού και με κάθε είδους δημόσιους οργανισμούς και ΝΠΔΔ :

α) Βραχυπρόθεσμες πιστώσεις Ανοιχτών Αλληλόχρεων Λογαριασμών με όριο έως 4% του κυκλοφορούντος ενεργητικού του τελευταίου ισολογισμού χρήσης τους και στην περίπτωση μη εφαρμογής του Κ.Λ.Σ. των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού, ποσοστό 50% επί των μέσων ταμειακών και τραπεζικών καταθετικών υπολοίπων του προηγούμενου τριμήνου, μη συμπεριλαμβανομένων των διαθεσίμων που προορίζονται για επενδυτικούς σκοπούς και

β) Συμβάσεις δημιουργίας χρεωστικού υπολοίπου σε λογαριασμούς καταθέσεων. Το υπόλοιπο αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του μέσου ετήσιου πιστωτικού υπολοίπου των τηρούμενων καταθετικών λογαριασμών τους.

47,8% (2005) – 47,5% (2006)

Το 2005 και το 2006 λιγότερο από το μισό των συνολικών εξόδων του Δήμου, αφορούσαν δαπάνες για το ανθρώπινο δυναμικό που παρείχε τις υπηρεσίες του ως πολιτικό προσωπικό και ως εργαζόμενοι με ποικίλες συμβάσεις εργασίας. Ο δείκτης κινείται σε **υψηλά** επίπεδα και θα πρέπει να περιοριστεί.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΚΑΛΥΨΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ: Συνολικό κόστος απασχόλησης (πληρωθέντα) προς σύνολο τακτικών εσόδων (εισπραχθέντα). Με τον δείκτη αυτὸν υπολογίζεται η αναλογία των τακτικών εσόδων του Δήμου που κατευθύνεται στην κάλυψη του κόστους του προσωπικού. Πρόκειται για δείκτη με ιδιαίτερη πρακτική σημασία, επειδή οι δαπάνες προσωπικού αποτελούν σημαντικό στοιχείο του λειτουργικού κόστους, είναι συνήθως ανελαστικές και παρουσιάζουν συστηματική ταμειακή ροή. Είναι προφανές ότι όσο υψηλότερη είναι η τιμή του δείκτη, τόσο περισσότερα χρήματα από τα τακτικά έσοδα του Δήμου δεσμεύονται για την κάλυψη του κόστους του προσωπικού. Αντίθετα όσο μικρότερο είναι το σχετικό ποσοστό, τόσο αυξάνονται οι δυνατότητες του Δήμου για επενδύσεις, για παροχές υπηρεσιών κ.ά., ενώ ταυτόχρονα επιτυγχάνεται καλύτερη αξιοποίηση του προσωπικού. Η ανώτερη τιμή που μπορεί να εμφανίσει ο δείκτης είναι το 0,5 (50%), σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 2307/95.

58,4% (2005) – 57,8% (2006)

Πάνω από το 50% των ετήσιων τακτικών εσόδων του Δήμου απορροφάται από τις αμοιβές προσωπικού. Η τιμή του δείκτη υπερβαίνει αρκετά το όριο και θα μπορούσε να ήταν μικρότερη, αν το ύψος των ιδίων τακτικών εσόδων ήταν μεγαλύτερο. Αν όμως συνυπολογιστούν τα αντίστοιχα έσοδα και έξοδα Π.Ο.Ε., τότε οι τιμές χειροτερεύουν αισθητά, 68,7% το 2005 και 69,4% το 2006.

Δείκτες επενδύσεων

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ: Συνολικές επιχορηγήσεις για επενδύσεις (εισπραχθέντα) προς σύνολο επενδύσεων (πληρωθέντα). Ο δείκτης αυτός παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για τις προσπάθειες αυτοχρηματοδότησης των **Ο.Τ.Α.** Όσο μικρότερη είναι η τιμή του, τόσο λιγότερο εξαρτάται η επενδυτική πολιτική ενός Δήμου από επιχορηγήσεις ειδικού σκοπού (επενδύσεις).

48,7% (2005) - 78,5% (2006)

Το 2005 ο Δήμος χρηματοδότησε πάνω από το 50% των επενδύσεων του με ίδια έσοδα. Το 2006, λιγότερο από το ένα τέταρτο των επενδύσεων του χρηματοδοτήθηκε από ίδια έσοδα. Οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις μειώθηκαν κατά 27% μέσα στην διετία, ενώ οι επενδυτικές δαπάνες μειώθηκαν κατά 55%.

Συμπεράσματα

Οι αναλύσεις που προηγήθηκαν, καταλήγουν στα παρακάτω κωδικοποιημένα συμπεράσματα με τη μορφή των ισχυρών και αδύνατων σημείων (πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα) που αντιμετωπίζει ο δήμος Αθηναίων σε σχέση με τα οικονομικά του. Περιληπτικά η εικόνα διαμορφώνεται ως εξής:

Η οικονομική κατάσταση του Δήμου, με βάση τις υπάρχουσες

δραστηριότητες και λειτουργίες, είναι καλή και χαρακτηρίζεται από σταθερότητα

Οι οικονομικές του δυνατότητες θα μπορούσαν να διευρυνθούν

σημαντικά, αν η βεβαίωση και είσπραξη των ιδίων εσόδων αποτελούσαν άμεση προτεραιότητα

Η μεθοδολογία κατάρτισης του προϋπολογισμού πρέπει να αναβαθμιστεί από την πρακτική της ποσοτικής προσέγγισης με βάση τα μεγέθη του προηγούμενου έτους, στην κατεύθυνση του προϋπολογισμού – στόχων και προγραμμάτων δράσης

Πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα οι επενδύσεις τόσο από την πλευρά της χρηματοδότησης που είναι αναιμική όσο και από το μερίδιό τους στα συνολικά έξοδα, που είναι μικρό

Απαιτείται αναβάθμιση των μηχανισμών: α) σχεδιασμού και παραγωγής επενδύσεων και β) αξιοποίησης των ιδίων εσόδων

Η χρηματοοικονομική λειτουργία του Δήμου κινείται σωστά, αλλά πρέπει να διευρύνει τα αντικείμενά της: χρηματοδοτική μίσθωση, πιστωτικές διευκολύνσεις, δημοτικά ομόλογα κ.α.

Ανάλυση οικονομικών καταστάσεων 2005 - 2006

Η περιουσία του Δήμου: Διάρθρωση - μεταβολή των μεγεθών του ισολογισμού

Στους πίνακες 8 και 9 εμφανίζονται η διάρθρωση και οι μεταβολές του ισολογισμού την διετία 2005 - 2006.

a) ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Τα **πάγια** αποτελούν το **βασικό μέγεθος** του ενεργητικού, 74% (2005) και 75,6% (2006), το **κυκλοφορούν** βρίσκεται σε **μεσαία επίπεδα**, 18,8% και 16,6%, οι **μεταβατικοί λογαριασμοί** στο 5% και στο 5,6% και τα **έξοδα πρώτης εγκατάστασης** (κυρίως τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου) στο 1,3% και στο 1,7% αντίστοιχα.

Στο πάγιο ενεργητικό, τα μεγαλύτερα μεγέθη αφορούν τα **γηπεδα - οικόπεδα** 47,3% (2005) και 50,5% (2006), ακολουθούν τα **κτίρια - τεχνικά έργα** 9,2% και 8,8%, οι **πλατείες, πάρκα** κ.λπ. 5% και 4,7% και οι λοιπές **κοινόχρηστες εγκαταστάσεις** 4,2% και 4,6% αντίστοιχα (*τα ποσοστά ανάφέρονται στο σύνολο του ενεργητικού*). Όλοι οι **κοινόχρηστοι χώροι** αποτελούν το 14% του ενεργητικού και τα δύο χρόνια.

Στο κυκλοφορούν ενεργητικό προηγούνται οι **απαιτήσεις** (18,4% το 2005 και 18,7% το 2006) και ακολουθούν τα **διαθέσιμα** (3,5% και 1%).

Οι **επισφαλείς και επίδικες απαιτήσεις / χρέωστες** αποτελούν το 5,3% (2005) και το 8,1% (2006) των συνολικών απαιτήσεων (*πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών συν διάφοροι χρεώστες*). Αν όμως υπολογιστούν και στους δύο λογαριασμούς οι προβλέψεις μη είσπραξης τότε έχουμε: 2005 (**41%**) και 2006 (**38,6%**). Τα ποσοστά αυτά θεωρούνται μεγάλα, γιατί αν κατά μέσον όρο το 40% των απαιτήσεων παρουσιάζει μεγάλες πιθανότητες μη είσπραξης τότε επιβεβαιώνεται η προηγούμενη παρατήρηση ότι οι εισπρακτικοί μηχανισμοί του Δήμου εμφανίζουν προβλήματα.

Το πάγιο ενεργητικό **αυξήθηκε** κατά 3,3% μέσα στη διετία, το κυκλοφορούν **μειώθηκε** κατά 10,3%, λόγω μείωσης των καταθέσεων, ενώ το **σύνολο** του **ενεργητικού αυξήθηκε** κατά 1,6%.

β) ΠΑΘΗΤΙΚΟ

Η **καθαρή θέση** του Δήμου (ίδια κεφάλαια) αποτελεί το **70,6%** (2005) και το **68,3%** (2006) του παθητικού. Οι **υποχρεώσεις** το 26,5% και το 28,7% αντίστοιχα. Στους μεταβατικούς λογαριασμούς και τις προβλέψεις καταγράφονται ποσοστά της τάξης του 1,5% και στα δύο χρόνια.

Στις **μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις** (δάνεια Τ.Π.Δ. και τραπεζών) αντιστοιχεί το 20,1% (2005) και το 21,6% (2006) του παθητικού, ενώ στις **βραχυπρόθεσμες** το υπόλοιπο 6,3% και 7,2% αντίστοιχα. Οι βραχυπρόθεσμες αποτελούν δηλαδή, το **ένα τρίτο** περίπου των μακροπρόθεσμων.

Τα **ίδια κεφάλαια** αυξήθηκαν κατά 5% μέσα στη διετία (καταγράφηκαν δωρεές παγίων), οι **μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις** μειώθηκαν κατά 5,2% και οι **βραχυπρόθεσμες** κατά 10,3% (μείωση των διάφορων πιστωτών).

Το εισόδημα του Δήμου: Διάρθρωση - μεταβολή αποτελεσμάτων χρήσης

Τα **έσοδα εκμετάλλευσης μειώθηκαν** ελαφρά το 2006 έναντι του 2005 (1,1%) και η άνοδος των παραγωγικών εξόδων (**κόστος αγαθών και υπηρεσιών**) κατά 4%, οδήγησαν στην **αύξηση του ελλείμματος εκμετάλλευσης** (μικτά αποτελέσματα) κατά **13,1%**. Τα λοιπά έσοδα μειώθηκαν κατά 11%, τα **διοικητικά** έξοδα αυξήθηκαν κατά 8,2%, συνεπώς τα αρνητικά μερικά αποτελέσματα εκμετάλλευσης (**ζημιές**) αυξήθηκαν κατά 175,6%.

Η μεγάλη **μείωση** των **πιστωτικών τόκων** (72%) και η **αύξηση** των **χρεωστικών** (27%) οδήγησαν στο **τριπλασιασμό** των **ζημιών** (συνολικά αποτελέσματα εκμετάλλευσης) κατά 220,2%.

Τελικά όμως τα **έκτακτα αποτελέσματα** (αύξηση εσόδων προηγούμενων χρήσεων και μείωση αντίστοιχων εξόδων) οδήγησαν σε **θετικό τελικό οικονομικό αποτέλεσμα**, μειωμένο όμως κατά 65,3% μέσα στη διετία.

Αριθμοδείκτες

Περιουσιακά μέσα

Με βάση τον αριθμοδείκτη «**Πάγιο ενεργητικό / σύνολο ενεργητικού**» είναι σαφές ότι ο Δήμος Αθηναίων είναι μία μονάδα **έντασης κεφαλαίου**, 74,9% (2005) και 76,2% (2006). Τα **τρία τέταρτα** του ενεργητικού του αποτελούνται από πάγια στοιχεία.

Αυτός ο χαρακτηρισμός επιβεβαιώνεται και από τη **σύνθεση του παθητικού**. Τα ίδια κεφάλαια με τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις καλύπτουν το **89,8%** (2005) και το **90,7%** (2006) του παθητικού και αφορούν κυρίως τα πάγια περιουσιακά στοιχεία και τις επενδύσεις που έχουν υλοποιηθεί με δανεισμό.

Η μεγάλη αναλογία των παγίων συνεπάγεται υψηλό κόστος επισκευών, αντικαταστάσεων, συντηρήσεων κ.λπ. αλλά προκύπτει και ως αποτέλεσμα των απαλλοτριώσεων και των αναπλάσεων. Ένα τμήμα τους είναι ανταποδοτικό – καθαριότητα και ηλεκτροφωτισμός, αποχέτευση, - και το υπόλοιπο αφορά οδοποιία, κτίρια, διάφορα έργα κ.α. Το κόστος κατασκευής των ανταποδοτικών υποδομών καλύπτεται μέσω των αντίστοιχων τελών (τυπικά και θεωρητικά), ενώ το κόστος των άλλων παγίων μέσω των επιχορηγήσεων ή των ιδίων πόρων. Η λύση των δανείων συνεπάγεται αύξηση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων και η αποπληρωμή τους επηρεάζει σε ετήσια βάση τα αποτελέσματα εκμετάλλευσης.

Η σχέση **«Κυκλοφορούν ενεργητικό / ενσώματες ακινητοποιήσεις»** αποδίδει την **αναλογία των κεφαλαίων** που έχουν τοποθετηθεί στις δύο μεγάλες κατηγορίες του ενεργητικού. Παρατηρείται ότι η μικρή αύξηση των παγίων (3,7%) συνοδεύεται από μεγαλύτερη μείωση του κυκλοφορούντος ενεργητικού (-10,3%), οπότε η τιμή του δείκτη μειώνεται μέσα στην διετία από 25,4% σε 22%.

Πηγές χρηματοδότησης παγίων

Ο αριθμοδίκτης **«Διαρκή κεφάλαια / πάγιο ενεργητικό»** δείχνει το **ποσοστό κάλυψης των παγίων από τα διαρκή κεφάλαια** (ίδια κεφάλαια + μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις). Αν ο **δείκτης είναι μικρότερος της μονάδας**, τούτο σημαίνει ότι ο Δήμος χρηματοδοτεί ένα μέρος των παγίων στοιχείων του με βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, κυρίως μέσω των υποχρεώσεων προς τους προμηθευτές.

Στον πίνακα 9 που αφορά στο παθητικό, παρατηρείται ότι τα ίδια κεφάλαια αυξήθηκαν κατά 5%, ενώ οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις μειώθηκαν κατά 5,2%. Ο δείκτης το 2005 παίρνει την τιμή **120%** και το 2006 **119%**, κινείται δηλαδή σε καλά επίπεδα.

Ο συγκεκριμένος αριθμοδίκτης συμπληρώνεται από ένα άλλον **«Ίδια κεφάλαια / πάγιο ενεργητικό»** με τον οποίο φαίνεται το **ποσοστό χρηματοδότησης των παγίων στοιχείων από τα δικά του κεφάλαια**. Ο αριθμοδίκτης

θεωρείται άριστος, όταν ισούται ή είναι μεγαλύτερος της μονάδας (≥ 1). Τα **ιδια κεφάλαια** αποτελούν το **91%** (2005) και το **92,6%** (2006) του **πάγιου ενεργητικού** (τοπικές υποδομές).

Στην περίπτωση του Δήμου, είναι σαφές ότι οι ανάγκες σε τοπικές υποδομές δεν χρηματοδοτήθηκαν μόνο από τα ίδια κεφάλαια, αλλά απαιτήθηκαν και δάνεια για να καλυφθεί η διαφορά. Το γεγονός αυτό δεν είναι αρνητικό, φθάνει τα ίδια έσοδα να επαρκούν για την κάλυψη των σχετικών τοκοχρεολυτικών υποχρεώσεων.

Ο τρίτος δείκτης επιτρέπει την εξέταση της δομής του παθητικού και προσδιορίζει τη σχέση μεταξύ των πηγών χρηματοδότησης, με βάση τον τύπο «**Ιδια κεφάλαια / μακροπρόθεσμες + βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις**».

Ο συγκεκριμένος παίρνει καλές τιμές μέσα στην διετία και κινείται στο 238% (2005) και στο 267% (2006). Τα ίδια κεφάλαια του Δήμου δηλαδή, είναι περίπου **δυόμισι φορές μεγαλύτερα** των υποχρεώσεων του (μ.ο. διετίας).

Βαθμοί ρευστότητας

Ο αριθμοδείκτης γενικής ρευστότητας²⁷ (**Κυκλοφορούν ενεργητικό / βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις**²⁸), δείχνει το μέτρο της ρευστότητας ενός φορέα, καθώς και το περιθώριο ασφαλείας που διατηρεί για τυχόν αντιμετώπιση μιας ανεπιθύμητης εξέλιξης στη ροή των κεφαλαίων κίνησης²⁹. Ο δείκτης δηλαδή, αντανακλά την τρέχουσα ικανότητα του φορέα να ανταποκρίνεται στην πληρωμή των καθημερινών απαιτητών υποχρεώσεων του. Όσο μεγαλύτερος της μονάδας (>1) είναι ο αριθμοδείκτης αυτός, τόσο καλύτερη, από πλευράς ρευστότητας, είναι η θέση του συγκεκριμένου φορέα.

²⁷ **Ρευστότητα:** είναι η ικανότητα ενός οργανισμού να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του ειδικότερα τις βραχυπρόθεσμες, σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο (ημερήσια, εβδομαδιαία, μηνιαία), χρησιμοποιώντας στοιχεία του ενεργητικού του που είναι διαθέσιμα (μετρητά), ή μπορούν να ρευστοποιηθούν άμεσα (απαιτήσεις από πελάτες κ.λπ.), πριν από την περίοδο λήξης των απαιτήσεων.

²⁸ **Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις:** Είναι οι άμεσες υποχρεώσεις μίας επιχείρησης προς τρίτους. Η ύπαρξη τους χρηματοδοτεί τα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

²⁹ **Κεφάλαιο Κίνησης μικτό:** είναι το σύνολο των κεφαλαίων που χρησιμοποιεί ο οργανισμός για την εξυπηρέτηση του παραγωγικού συναλλακτικού κυκλώματος. Το κεφάλαια αυτά αποτελούν το **Κυκλοφορούν Ενεργητικό** και είναι: τα αποθέματα, οι πρώτες ύλες, οι πελάτες - χρεώστες, τα διαθέσιμα (τράπεζες, καταθέσεις, επιταγές) και τα βραχυχρόνια αξιόγραφα. Πρόκειται δηλαδή για περιουσιακά στοιχεία τα οποία ρευστοποιούνται εύκολα και ανακυκλώνονται σε σχετικά μικρό χρονικό διάστημα. **Κεφάλαιο Κίνησης καθαρό:** είναι η ικανότητα μίας επιχείρησης να καλύπτει τις βραχυχρόνιες υποχρεώσεις της από το κυκλοφορούν ενεργητικό. Αποτελεί μία εναλλακτική προσέγγιση της ρευστότητας.

Στην περίπτωση του Δήμου, οι τιμές που παίρνει ο συγκεκριμένος αριθμοδείκτης κινούνται σε υψηλά επίπεδα, **2,61** και τα δύο χρόνια. Τα κυκλοφοριακά στοιχεία (αποθέματα, απαιτήσεις, διαθέσιμα) του Δήμου είναι πάνω από δυόμισι φορές μεγαλύτερα των βραχυχρόνιων υποχρεώσεων του.

Ο αριθμοδείκτης **ταμιακής ρευστότητας** «Διαθέσιμα / Ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις» εκφράζει την ικανότητα ενός φορέα να καλύπτει τις άμεσες υποχρεώσεις του (κυρίως προμηθευτές, πιστωτές, υποχρεώσεις προς το δημόσιο, τους ασφαλιστικούς φορείς κ.ά.), δηλαδή τις υποχρεώσεις συγκεκριμένης χρονικής περιόδου (ημέρας, εβδομάδας, μήνα, κλπ) από τα διαθέσιμα του. Η τιμή του πρέπει να είναι μεγαλύτερη ή ίση με τη μονάδα (≥ 1) ώστε να εξασφαλίζονται ικανοποιητικές συνθήκες ρευστότητας.

Όσον αφορά τον Δήμο με βάση τα στοιχεία του Πίνακα 8 (*ποσοστά μεταβολής των αντίστοιχων λογαριασμών έναντι του προηγούμενου έτους*) και οι δύο λογαριασμοί μειώθηκαν, τα διαθέσιμα κατά 70,2% και οι σχετικές υποχρεώσεις κατά 10,3%, οπότε αριθμοδείκτης από 0,49 (2005) έφθασε το 0,16 (2006). Η χαμηλή αυτή τιμή δεν αποδίδει πλήρως την πραγματικότητα, δεδομένου ότι ένα μεγάλο τμήμα των υποχρεώσεων καλύπτεται από επιχορηγήσεις.

Αποδοτικότητα

Αποδοτικότητα είναι η σχέση που υφίσταται μεταξύ του πραγματοποιούμενου πλεονάσματος ή ελλείμματος και του κεφαλαίου που χρησιμοποιεί ένας οργανισμός. Οι αριθμοδείκτες που χρησιμοποιούνται, μετρούν την αποδοτικότητα στα ίδια και τα συνολικά κεφάλαια ως εξής:

Αποδοτικότητα ιδίων κεφαλαίων: «Πλεόνασμα ή έλλειμμα / Ίδια κεφάλαια»

Αποδοτικότητα συνολικών κεφαλαίων: «Πλεόνασμα ή έλλειμμα + τόκοι ξένων κεφαλαίων / Ίδια κεφάλαια + ξένα κεφάλαια (σύνολο υποχρεώσεων)»

Ο πρώτος δείκτης παίρνει θετικές τιμές το 2005 (5,3%) και το 2006 (1,8%), όπως είναι λογικό με βάση το πλεόνασμα χρήσης του Δήμου. Ο δεύτερος δείκτης ακολουθεί την ίδια τάση, 3,9% το 2005 και 1,5% το 2006. Η αποδοτικότητα του Δήμου χειροτερεύει αφού τα έσοδα του μέσα στη διετία κινήθηκαν πτωτικά, ενώ το κόστος και τα έξοδα αυξήθηκαν.

Κύκλος εργασιών

Ο αριθμοδείκτης **ταχύτητας κυκλοφορίας ενεργητικού** «Κύκλος εργασιών / σύνολο ενεργητικού», δείχνει αν υπάρχει ή όχι υπερεπένδυση κεφαλαίων στον Δήμο, σε σχέση με το ύψος του κύκλου εργασιών που πραγματοποιεί. Όταν ο δείκτης είναι υψηλός, σημαίνει ότι χρησιμοποιούνται εντατικά τα περιουσιακά στοιχεία για να πραγματοποιηθεί ο κύκλος εργασιών. Αντίθετα όταν είναι χαμηλός θα πρέπει είτε να αυξηθεί ο βαθμός χρησιμοποίησης των περιουσιακών στοιχείων είτε να ρευστοποιηθεί ένα μέρος τους. Στους φορείς έντασης κεφαλαίου ο αριθμοδείκτης αυτός παίρνει συνήθως τιμές μικρότερες της μονάδας.

Ακολουθεί ο αριθμοδείκτης **αξιοποίησης των παγίων στοιχείων** «Κύκλος εργασιών / πάγιο ενεργητικό» ο οποίος επιτρέπει να εκτιμηθεί ο τρόπος με τον οποίο ένας φορέας χρησιμοποιεί τα πάγια στοιχεία του.

Ο αριθμοδείκτης **ταχύτητας κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων** «Κύκλος εργασιών / ίδια κεφάλαια», δείχνει τον βαθμό χρησιμοποίησης των ιδίων κεφαλαίων σε σχέση με τον κύκλο εργασιών. Όσο μεγαλύτερος είναι, τόσο καλύτερη είναι η θέση του φορέα (αυξάνεται ο κύκλος εργασιών), γεγονός το οποίο ενδέχεται να οδηγεί σε αυξημένα πλεονάσματα. Από πλευράς ασφαλείας όμως, όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης, τόσο λιγότερο ευνοϊκή είναι η θέση του, γιατί πιθανό να λειτουργεί βασιζόμενος κυρίως σε ξένα κεφάλαια. Ένας χαμηλός δείκτης από την άλλη είναι ενδεχόμενο να παρέχει ένδειξη υπερεπένδυσης σε πάγια, σε σχέση με τον κύκλο εργασιών.

Ο αριθμοδείκτης **απόδοσης του καθαρού ενεργητικού** «Κύκλος εργασιών / απασχολούμενο κεφάλαιο³⁰» μαζί με τον αριθμοδείκτη **αποτελεσμάτων** «Πλεόνασμα ή έλλειμμα / κύκλο εργασιών» προσδιορίζουν την αποδοτικότητα της επιχείρησης:

Κύκλος εργασιών / απασχολούμενο κεφάλαιο X Πλεόνασμα ή έλλειμμα / κύκλο εργασιών = Πλεόνασμα ή έλλειμμα / απασχολούμενο κεφάλαιο

Σε ότι αφορά στον Δήμο, οι παραπάνω δείκτες παίρνουν τις ακόλουθες τιμές:

Ο πρώτος (**ταχύτητα κυκλοφορίας ενεργητικού**) προσεγγίζει το **0,23** (2005) και το **0,21** (2006). Ο μεν κύκλος εργασιών μειώθηκε (8,5%), το δε ενεργητικό αυξήθηκε (1,6%). Για να βελτιωθεί ο δείκτης θα πρέπει είτε να αυξηθούν τα

³⁰ Απασχολούμενα κεφάλαια: Πάγιο ενεργητικό + κεφάλαιο κίνησης (κυκλοφορούν ενεργητικό - βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις).

διάφορα τέλη και δικαιώματα είτε να αναβαθμιστούν οι διαδικασίες είσπραξης τους.

Ο δεύτερος (**αξιοποίηση παγίων στοιχείων**) κινείται σε, ελαφρά βελτιωμένα, επίπεδα **0,31** (2005) και **0,27** (2006), επειδή μειώθηκε ο παρανομαστής.

Ο τρίτος (**ταχύτητα κυκλοφορίας ιδίων κεφαλαίων**) φθάνει το **0,34** (2005) και το **0,30** (2006), λίγο καλύτερος από τους προηγούμενους, αλλά παραμένει και αυτός σε χαμηλά επίπεδα. Δεδομένου όμως ότι οι Ο.Τ.Α. αποτελούν μονάδες έντασης κεφαλαίου με μικρές δνατότητες αξιοποίησης (κοινόχρηστες υποδομές), οι δείκτες αυτού του τύπου δεν πρόκειται να προσεγγίσουν ποτέ μεγάλες τιμές.

Ο τέταρτος (**απόδοση καθαρού ενεργητικού**), **0,27** (2005) και **0,24** (2006), επιβεβαιώνει ότι ο κύκλος εργασιών (τα ίδια έσοδα κυρίως), σε σχέση με τα κεφάλαια που απασχολεί ο Δήμος σε πάγια και κεφάλαιο κίνησης, είναι χαμηλός.

Ο **αριθμοδείκτης αποτελεσμάτων** είναι θετικός, **15,7%** το 2005 και **5,9%** το 2006, αλλά με πτωτική τάση. Η **αποδοτικότητα** του Δήμου είναι επίσης θετική, **4,2%** το 2005 και **1,4%** το 2006 με την ίδια τάση.

Αν και ο Δήμος είναι φορέας εντάσεως κεφαλαίου και δικαιολογούνται χαμηλές τιμές στους παραπάνω δείκτες, το **μικρό μέγεθος του κύκλου εργασιών**, με άλλα λόγια τα **χαμηλά ίδια έσοδα** του, οδηγούν σε ελλιπή αξιοποίηση των στοιχείων του ενεργητικού, σε υποαπασχόληση των κεφαλαίων του και σε χαμηλή αποδοτικότητα.

Κυκλοφοριακή ταχύτητα πιστώσεων

Ο αριθμοδείκτης «Πελάτες / Κύκλο εργασιών» μετρά την αναλογία των **χρεωστικών υπολοίπων** των πελατών (απαιτήσεις από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών) στο σύνολο του **κύκλου εργασιών**. Τα υπόλοιπα αυτά θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως πωλήσεις με πίστωση, οπότε το μέγεθος του σχετικού λογαριασμού αυξάνεται χωρίς παράλληλη αύξηση του κύκλου εργασιών.

Με βάση τα στοιχεία των σχετικών πινάκων, ο λογαριασμός των απαιτήσεων αυξήθηκε κατά 18,7%, ενώ ο κύκλος εργασιών μειώθηκε κατά 8,5%. Ο σχετικός αριθμοδείκτης φθάνει το **79,1%** (2005) και το **89,6%** (2006). Οι συγκεκριμένες τιμές κινούνται σε υψηλά επίπεδα και θα πρέπει να μειωθούν άμεσα. Ο Δήμος πρέπει να επανεξετάσει την πολιτική του στο θέμα αυτό, γιατί η ταμειακή του ρευστότητα εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τις πληρωμές των δημοτών.

Ακολουθεί ο αριθμοδείκτης «Πελάτες Χ 12 / Κύκλος εργασιών» που αποδίδει σε **μηνιαία βάση** τον **μέσο όρο** των **ανείσπρακτων υπολοίπων** των απαιτήσεων. Ο μήνας επιλέχθηκε επειδή αποτελεί συνηθισμένη περίοδο είσπραξης τελών. Είναι σαφές ότι κάθε αύξηση του έχει δυσμενή επακόλουθα στην ταμειακή κατάσταση του Δήμου και κάθε μείωση ενεργεί θετικά.

Τα χρεωστικά υπόλοιπα των απαιτήσεων παρέμειναν **ανείσπρακτα** 9,5 μήνες (**285 ημέρες**) το 2005 και 10,8 μήνες το 2006 (**323 ημέρες**). Αυτό το χρονικό διάστημα θεωρείται υπερβολικό και θα πρέπει σταδιακά να κατέβει, ώστε να μην παρατηρούνται προβλήματα στη ρευστότητα του Δήμου.

Αυτοχρηματοδότηση

Οι αριθμοδείκτες «Αποθεματικά / ίδια κεφάλαια» και «Αποθεματικά / διαρκή κεφάλαια» αποδίδουν την **πολιτική αυτοχρηματοδότησης** που εφαρμόζει ένας οργανισμός. Στην περίπτωση του Δήμου τόσο οι επιχορηγήσεις για επενδύσεις όσο και τα αποθεματικά παίζουν τον ίδιο ρόλο (χρηματοδότηση επενδύσεων, αποσβέσεων και τοκοχρεολυσίων) και η δημιουργία τους είναι υποχρεωτική ως προς τον προορισμό και το ύψος τους.

Οι τιμές του πρώτου δείκτη κινούνται πτωτικά από **11,3%** (2005) σε **9,6%** (2006), επειδή τα αποθεματικά και οι επιχορηγήσεις μειώνονται, ενώ τα ίδια κεφάλαια αυξάνονται.

Ο δεύτερος δείκτης παρουσιάζει την ίδια τάση, από **8,6%** το 2005 σε **7,5%** το 2006. Οι διαφορές με τον προηγούμενο, οφείλονται στη μείωση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Οι τιμές και των δύο δεικτών κινούνται σε χαμηλά επίπεδα και η βελτίωσή τους εξαρτάται κυρίως από τη μελλοντική συμμετοχή του Δήμου στα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ.

Δανειακή επιβάρυνση

Ο αριθμοδείκτης **«Δανειακές υποχρεώσεις / σύνολο ενεργητικού»** υπολογίζει το ποσοστό των περιουσιακών στοιχείων που έχει χρηματοδοτηθεί από δάνεια, δηλαδή από μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις που η εξόφληση τους δεσμεύει έσοδα για πολλές χρήσεις. Στον Δήμο Αθηναίων ο συγκεκριμένος δείκτης φθάνει το **21,6%** (2005) και το **20,1%** (2006). Αν συνυπολογιστούν οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις που πρέπει να καταβληθούν στην επόμενη χρήση,

τότε ανέρχεται στο 22,7% (2005) και στο 21,2% (2006). Οι τιμές αυτές θεωρούνται μεσαίες και επιτρέπουν στον Δήμο να διευρύνει τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του.

Ο αριθμοδείκτης «**Μακροπρόθεσμου δανεισμού / ίδια κεφάλαια**» υπολογίζει την αναλογία των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων στα ίδια κεφάλαια ενός οργανισμού. Το 2005 φθάνει το 31,6% και το 2006 το 28,5%. Σημειώνει πτώση που οφείλεται στη μείωση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Τέλος ο αριθμοδείκτης «**Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις / πάγιο ενεργητικό**» δίνει τη σχέση μακροπρόθεσμων επενδύσεων (πάγια) και μακροπρόθεσμων πηγών χρηματοδότησης. Το 2005 φθάνει το 28,8% και το 2006 το 26,4%. Πάνω από το ένα τέταρτο του πάγιου ενεργητικού έχει χρηματοδοτηθεί με δάνεια.

Συμπεράσματα

Η κατασκευή και διαχείριση των **παγίων** ως **επένδυση - χρηματοδότηση** και ως **λειτουργία - έξοδα** επηρεάζουν καθοριστικά την οικονομική του κατάσταση. Οι επενδύσεις χρηματοδοτούνται, κυρίως από επιχορηγήσεις και από δάνεια, και το μελλοντικό τους ύψος θα εξαρτηθεί άμεσα από τη συμμετοχή του Δήμου στα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ. Οι δανειακές του υποχρεώσεις επίσης κινούνται σε μεσαία επίπεδα και είναι δυνατό να αυξηθούν.

Η **οικονομική κατάσταση** και **ισορροπία** κινούνται σε ικανοποιητικά επίπεδα.

Το μικρό μέγεθος του κύκλου εργασιών, με άλλα λόγια τα **χαμηλά ίδια έσοδα**, οδηγούν σε ελλιπή αξιοποίηση των στοιχείων του ενεργητικού, σε υποαπασχόληση των κεφαλαίων, σε περιορισμένη ρευστότητα και σε χαμηλή αποδοτικότητα.

Το πρόβλημα των **ιδίων εσόδων** αφορά τόσο στο **ύψος** τους, αν βεβαιώνεται δηλαδή χωρίς καθυστερήσεις το σύνολο της φορολογητέας ύλης από τέλη και δικαιώματα, όσο και στην **είσπραξή** τους, αν δηλαδή οι δημότες και οι τοπικές επιχειρήσεις τα καταβάλουν έγκαιρα ή αν οι μηχανισμοί του Δήμου προβαίνουν σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να τα εισπράξουν.

Η **πτωτική τάση** των πλεονασμάτων θα πρέπει να ανατραπεί. Αν συνεχιστεί αυτή η πορεία, θα απαιτηθεί ανάλωση ιδίων κεφαλαίων ή αύξηση των υποχρεώσεων.

Με όρους οικονομικών καταστάσεων, το ενεργητικό και το παθητικό του παρουσιάζουν καλή εικόνα, αλλά τα αποτελέσματα χρήσης εμφανίζουν προβλήματα κυρίως στο σκέλος των εσόδων.

Πίνακας VII: ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2005	2006	2005 %	2006 %	06 / 05 %
B. ΕΞΟΔΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	9.671.765	12.774.027	1,3%	1,7%	32,1%
2. Τόκοι δανείων κατασκευαστικής περιόδου	8.046.420	11.756.796			46,1%
4. Λοιπά έξοδα εγκατάστασης	1.625.345	1.017.231			-37,4%
Γ. ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (ΓII+ΓIII)	567.436.721	586.406.219	74,9%	76,2%	3,3%
II. Ενσώματες Ακινητοποιήσεις	560.655.727	581.678.713	74%	75,6%	3,7%
1. Γήπεδα – Οικόπεδα	360.979.558	388.801.685			7,7%
1α. Πλατείες - πάρκα- παιδότοποι κοινής χρήσης	37.830.971	35.922.052			-5%
1β. Οδοί – οδοστρώματα κοινής χρήσης	5.596.433	6.144.702			9,8%
1γ. Πεζοδρόμια κοινής χρήσης	20.492.197	20.703.568			1%
3. Κτίρια & τεχνικά έργα	69.792.950	67.826.661			-2,8%
3β. Εγκαταστάσεις ηλεκτροφωτισμού κοινής χρήσης	10.058.804	9.578.713			-4,8%
3γ. Λοιπές μόνιμες εγκαταστάσεις κοινής χρήσης	32.136.695	35.132.057			9,3%
4. Μηχανήματα, τεχνικές εγκαταστάσεις, λοιπός μηχανολογικός εξοπλισμός	9.418.083	7.670.496			-18,6%
5. Μεταφορικά μέσα	10.941.573	6.853.072			-37,4%
6. 'Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	2.203.228	3.045.706			38,2%
7. Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση και προκαταβολές	1.205.234	0			-100%
III. Τίτλοι πάγιας επένδυσης & άλλες μακροπρ. χρηματοοικονομικές απαιτήσεις	6.780.994	4.727.506	0,9%	0,6%	-30,3%
1. Τίτλοι πάγιας επένδυσης	8.481.085	8.534.085			0,6%

Πίνακας VII: ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2005	2006	2005 %	2006 %	06 / 05 %
<i>Μείον: Οφειλόμενες δόσεις</i>	-300.028	-300.028			0%
<i>Μείον: Προβλέψεις για υποτίμηση</i>	-1.400.062	-3.587.820			156,3%
2. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	0	81.270			-
Δ. ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (ΔΙ + ΔΙΙ + ΔΙΙΙ + ΔΙV)	142.180.560	127.589.643	18,8%	16,6%	-10,3%
I. Αποθέματα: υλικά κατασκευής - επισκευής έργων, αναλώσιμα, ανταλλακτικά	10.333.618	9.613.757			-7%
<i>II. Απαιτήσεις</i>					
1. Απαιτήσεις από πώληση αγαθών και υπηρεσιών	139.187.970	144.297.091			3,7%
(μείον προβλέψεις)	-59.750.980	-59.750.980			0%
3. Δεσμευμένοι λογαριασμοί καταθέσεων	2.168.755	2.626.231			21,1%
4. Επισφαλείς – επίδικες απαιτήσεις και χρεώστες	7.883.351	11.869.912			50,6%
(μείον προβλέψεις)	-546.593	-546.593			0%
5. Χρεώστες διάφοροι	8.274.350	2.206.065			-73,3%
6. Λογαριασμοί διαχειρίσεως προκαταβολών και πιστώσεων	3.155.924	4.475.480			41,8%
<i>III. Χρεόγραφα</i>					
1. Μετοχές	5.012.858	5.012.858			0%
(Μείον προβλέψεις υποτίμησης)	-25.346	-104.929			314%
<i>IV. Διαθέσιμα</i>					
1. Ταμείο	1.887.216	478.869			-74,6%
3. Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας	24.599.438	7.411.882			-69,9%

Πίνακας VII: ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	2005	2006	2005 %	2006 %	06 / 05 %
E. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (2. Έσοδα χρήσης εισπρακτέα)	37.987.318	42.852.422	5%	5,6%	12,8%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ (B + Γ + Δ + E)	757.276.364	769.622.310	100%	100%	1,6%

Πίνακας IX: ΠΑΘΗΤΙΚΟ	2006	2005	2005 %	2006 %	06 / 05 %
A. ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ (AI+AII+AIII+AIV)	543.117.467	517.152.057	70,6%	68,3%	5%
I. Κεφάλαιο	379.307.596	379.307.596			0%
II. Διαφορές αναπροσαρμογής και επιχορηγήσεις επενδύσεων					
2. Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων	5.605.135	5.605.135			0%
Δωρεές Παγίων	26.500.000	0			
4. Επιχορηγήσεις επενδύσεων	50.707.684	54.661.681			-7,2%
III. Αποθεματικά Κεφάλαια					
3. Ειδικά αποθεματικά	1.545.989	3.747.156			-58,7%
IV. Αποτελέσματα εις νέο					
Υπόλοιπο πλεονασμάτων χρήσης εις νέο	79.451.064	73.830.489			7,6%
B. ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ & ΕΞΟΔΑ	11.706.662	11.532.657	1,5%	1,5%	1,5%
1. Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού	6.065.578	5.891.573			3%
2. Λοιπές προβλέψεις	5.641.084	5.641.084			0%

Πίνακας ΙΧ: ΠΑΘΗΤΙΚΟ	2006	2005	2005 %	2006 %	06 / 05 %
Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ (ΓΙ + ΓΙΙ)	203.569.693	217.715.346	26,5%	28,7%	-6,5%
I. Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	154.702.796	163.208.393	20,1%	21,6%	-5,2%
2. Δάνεια Τραπεζών	154.544.468	163.050.065			-5,2%
4. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	158.328	158.328			0%
II. Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	48.866.897	54.506.953	6,3%	7,2%	-10,3%
1. Προμηθευτές	16.417.284	14.761.829			11,2%
5. Υποχρεώσεις από φόρους & τέλη	3.927.594	3.147.800			24,8%
6. Ασφαλιστικοί οργανισμοί	7.563.304	6.539.559			15,7%
7. Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	8.503.846	8.503.846			0%
8. Πιστωτές διάφοροι	12.454.869	21.553.919			-42,2%
Δ. ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓ/ΣΜΟΙ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ	11.228.489	10.876.305	1,5%	1,4%	-3,1%
1. Έσοδα επόμενων χρήσεων	0	111.490			-100%
2. Έξοδα χρήσης δουλεμένα	11.228.489	10.764.814			4,3%
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ (Α+Β+Γ+Δ)	769.622.310	757.276.364	100%	100%	1,6%

Πίνακας Χ: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	2005	2006	2006/2005 %
I. Αποτελέσματα εκμετάλλευσης			
1. Έσοδα από πώληση αγαθών και υπηρεσιών	176.014.697	161.013.728	-8,5%

Πίνακας Χ: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	2005	2006	2006/2005 %
2. Έσοδα από φόρους - εισφορές - πρόστιμα – προσαυξήσεις	31.515.262	34.744.897	10,2%
3. Τακτικές επιχορηγήσεις από κρατικό προϋπολογισμό	103.526.232	112.024.915	8,2%
Σύνολο	311.056.191	307.783.540	-1,1%
Μείον: Κόστος αγαθών και υπηρεσιών	-218.715.964	-227.556.130	4%
Μικτά αποτελέσματα (έλλειμμα) εκμετάλλευσης	92.340.227	80.227.410	-13,1%
Πλέον: Άλλα έσοδα	27.658.391	24.616.994	-11%
Σύνολο	119.998.618	104.844.405	-12,6%
Μείον: 1. Έξοδα διοικητικής λειτουργίας	-134.910.241	-145.933.808	8,2%
Μερικά αποτελέσματα (ζημιές) εκμετάλλευσης	-14.911.623	-41.089.403	175,6%
Πλέον: 2. Έσοδα τίτλων παγίας επένδυσης και χρεογράφων	17.861	296.680	1561%
Πλέον: 4. Πιστωτικοί τόκοι & συναφή έσοδα	2.742.634	766.881	-72%
Μείον: 2. Προβλέψεις υποτιμήσεως τίτλων και χρεογράφων	0	-935.735	-
Μείον: 3. Χρεωστικοί τόκοι & συναφή έξοδα	-1.061.009	-1.347.373	27%
Ολικά αποτελέσματα (ζημιές) εκμεταλλεύσεως	-13.212.137	-42.308.951	220,2%
II. Έκτακτα αποτελέσματα			
Πλέον: 1. Έκτακτα & ανόργανα έσοδα	14.254	5.649.392	39533,8%
Πλέον: 3. Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	42.535.965	56.956.140	33,9%
Μείον: 1. Έκτακτα & ανόργανα έξοδα	-34.229	-9	-100%
Μείον: 3. Έξοδα προηγουμένων χρήσεων	-1.689.476	-10.722.319	534,7%

Πίνακας Χ: ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	2005	2006	2006/2005 %
Οργανικά & έκτακτα αποτελέσματα (κέρδη)	27.614.377	9.574.253	-65,3%
Μείον: Σύνολο αποσβέσεων παγίων στοιχείων	18.580.768	18.905.259	1,7%
Μείον: Οι από αυτές ενσωματωμένες στο λειτουργικό κόστος	-18.580.768	-18.905.259	1,7%
ΚΑΘΑΡΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ (πλεόνασμα) ΧΡΗΣΗΣ	27.614.377	9.574.253	-65,3%

Οικονομική διοίκηση και διαχείριση

Με βάση τα ερωτηματολόγια αξιολόγησης της εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας που συμπλήρωσαν οι Οικονομικές Υπηρεσίες (Διευθύνσεις) και τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξε η ομάδα μελέτης, προκύπτουν οι παρακάτω διαπιστώσεις και επισημάνσεις για την οικονομική διοίκηση και διαχείριση του Δήμου Αθηναίων.

Γενικές παρατηρήσεις:

Παρατηρούνται αδυναμίες στον **συντονισμού** και **συνεργασίας** μεταξύ των οικονομικών Διευθύνσεων. Είναι εμφανής η έλλειψη τόσο **κάθετων** τυπικών **δομών** π.χ. Γενική Διεύθυνση Οικονομικών όσο και **οριζόντιων**. Από το 2007 έχει ξεκινήσει μια σημαντική προσπάθεια με συσκέψεις Διευθυντών, αναβάθμιση του συντονιστικού και ελεγκτικού ρόλου του Γενικού Γραμματέα, συστηματικές συνεργασίες υπηρεσιών με βάση τον Ο.Ε.Υ. κ.ά.

Η **μεθοδολογία κατάρτισης** του προϋπολογισμού ακολοοθούσε την πρακτική της ποσοτικής προσέγγισης με βάση τα μεγέθη του προηγούμενου έτους. Από τον προϋπολογισμό του 2008 έγινε σημαντική προσπάθεια για την εφαρμογή **προϋπολογισμού – προγραμμάτος** με συγκεκριμένους στόχους.

Τα **προγράμματα** της ΔΑΕΜ για το **οικονομικό - διαχειριστικό - λογιστικό σύστημα**, παρά την αρτιότητα τους, δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως, όχι μόνο για τεχνικούς λόγους (βλέπε προβλήματα δικτύου), αλλά κυρίως γιατί δεν έχουν υιοθετηθεί και εφαρμοστεί στο σύνολο τους από τις υπηρεσίες για διάφορους λόγους π.χ. χρήση από το προσωπικό, λήψη αποφάσεων από τα αρμόδια όργανα, συνεργασίες υπηρεσιών στη βάση συγκεκριμένων δεδομένων και στοιχείων κ.ά.

Το **διπλογραφικό λογιστικό σύστημα** δεν αξιοποιείται στην καθημερινή λειτουργία του Δήμου, όσον αφορά στην παροχή αξιόπιστων και ενημερωμένων πληροφοριών, αλλά μόνο απολογιστικά μετά το κλείσιμο των οικονομικών καταστάσεων. Σημειώνεται ότι το αρμόδιο τμήμα για την τήρηση του διπλογραφικού ανήκει στη Διεύθυνση Ταμιακής Υπηρεσίας.

Στον Δήμο δεν εφαρμόζεται **σύστημα κοστολόγησης**, αφού βέβαια δεν τηρείται η αναλυτική λογιστική, με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατό να προσδιοριστεί το κόστος των παραγόμενων υπηρεσιών, παρά μόνο έμμεσα, μέσα από το σύστημα του προϋπολογισμού - απολογισμού και να μην υπάρχουν οι

απαραίτητες πληροφορίες για τη λήψη αποφάσεων π.χ. ανταποδοτικά τέλη, έσοδα - έξοδα ανά υπηρεσία, έργα και υπηρεσίες ανά κέντρα κόστους κ.ά.

Κρίνεται απαραίτητη η εκπόνηση ενός **προγράμματος βελτίωσης της βεβαιώσης και είσπραξης των ιδίων εσόδων** του Δήμου που θα υλοποιηθεί από τη Διεύθυνση Προσόδων, τη Διεύθυνση Ταμιακής Υπηρεσίας και όποια άλλη υπηρεσία εμπλέκεται στις παραπάνω διαδικασίες. Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί προϋπόθεση για να εφαρμοστούν στον Δήμο διαδικασίες **ταμιακού προγραμματισμού**.

Δεν υπάρχει συνολική εικόνα για την **οικονομική κατάσταση** των **θυγατρικών νομικών προσώπων**, τη διαχείριση και την περιουσία τους. Σε ορισμένες Διευθύνσεις τηρούνται κάποια στοιχεία π.χ. Ταμιακή Υπηρεσία, ενώ δεν λειτουργεί το Γραφείο Νομικών Προσώπων και Δημοτικών Επιχειρήσεων στη Διεύθυνση Διοίκησης. Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε, τα νομικά πρόσωπα απορροφούν ένα σημαντικό τμήμα των ιδίων εσόδων του Δήμου και με τις δραστηριότητες, δηλαδή τις δαπάνες τους, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πόλη.

Από το 2007 έχει ξεκινήσει η διαδικασία παρακολούθησης των οικονομικών των Νομικών Προσώπων.

Ειδικότερες παρατηρήσεις ανά Διεύθυνση των Οικονομικών Υπηρεσιών:

Διεύθυνση Λογιστικού – Προϋπολογισμού

Απαιτείται ουσιαστική **αναβάθμιση** των λειτουργιών και των αρμοδιοτήτων της συγκεκριμένης Διεύθυνσης, τόσο στη διαδικασία κατάρτισης του προϋπολογισμού όσο και στην παρακολούθηση της υλοποίησής του.

Η **εποπτεία** των οικονομικών των θυγατρικών νομικών προσώπων πρέπει να αναληφθεί από τη Διεύθυνση.

Το τμήμα που έχει την ευθύνη τήρησης του διπλογραφικού συστήματος, να προγραμματίσει τις διαδικασίες για την πρετοιμασία εφαρμογής της **αναλυτικής λογιστικής**.

Διεύθυνση Δημοτικών Προσόδων

Παρατηρούνται σημαντικές **καθυστερήσεις** στις βεβαιώσεις ιδίων εσόδων, πολλά από τα οποία (2 % και 5%) βεβαιώνονται με καθυστέρηση 3-5 ετών.

Απαιτείται **οριοθέτηση και αποσαφήνιση** λειτουργιών και αρμοδιοτήτων με άλλες Διευθύνσεις, για να μην παρατηρείται διάχυση ευθυνών όσον αφορά τις δικές της ή άλλες αρμοδιότητες αλλά και τη βεβαίωση συγκεκριμένων εσόδων.

Απαιτείται **αναδιοργάνωση** της Διεύθυνσης και **στελέχωσή** της με επιστημονικό προσωπικό, το οποίο θα πρέπει να επιμορφώνεται συνεχώς.

Διεύθυνση Ταμιακής Υπηρεσίας

Με τον νέο Κώδικα, την υιοθέτηση του διπλογραφικού και το νέο προεδρικό διάταγμα για την οικονομική διαχείριση των Ο.Τ.Α. θα πρέπει να **επανασχεδιαστεί** η αποστολή, οι αρμοδιότητες και οι λειτουργίες της Διεύθυνσης.

Παρατηρούνται σημαντικές **αδυναμίες** στην είσπραξη απαιτήσεων Π.Ο.Ε., που ως ένα βαθμό οφείλονται στην καθυστερημένη βεβαίωσή τους.

Η Διεύθυνση πρέπει να υιοθετήσει σύγχρονες χρηματοοικονομικές πρακτικές π.χ. πληρωμές σε τράπεζες, στα ΕΛΤΑ, μέσω πιστωτικών καρτών και γενικά στη συνεργασία της με πιστωτικά ίδρυματα. Προτείνεται επίσης να αποκεντρωθεί με τη συγκρότηση ενός **ταμειακού δικτύου** στα Δημοτικά Διαμερίσματα και σε αποκεντρωμένες δημοτικές υπηρεσίες.

Διεύθυνση Προμηθειών και Γενικών Αποθηκών

Δεν τηρούνται ενιαίες διαδικασίες τόσο στον προγραμματισμό όσο και στην υλοποίηση των προμηθειών:

Ο **προγραμματισμός** των προμηθειών παρουσιάζει προβλήματα. Οι περισσότερες αποφασίζονται τμηματικά με τη διαδικασία του κατεπείγοντος. Συνεπώς είναι πολύ δύσκολη η οικονομική και τεχνική αξιολόγησή τους. Οι συλλογικές προμήθειες αφορούν ένα μικρό μόνο τμήμα των συνολικών προμηθειών.

Ορισμένες Διευθύνσεις **υλοποιούν μόνες τους** τις προμήθειες που τους αναλογούν π.χ. τεχνικές υπηρεσίες, άλλες συνεργάζονται με τη Διεύθυνση και άλλες αναθέτουν στη Διεύθυνση να τις υλοποιήσει.

Από το 2007 έχουν πολλαπλασιαστεί οι **επιτροπές προμηθειών**, οπότε τα προβλήματα που παρατηρούνται στην υλοποίηση τους είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν.

Οι **δημοτικές αποθήκες** παρουσιάζουν πολλά προβλήματα όσον αφορά στην καταλληλότητα, υγιεινή και ασφάλεια των εγκαταστάσεων και τη στελέχωσή τους. Συνεπώς δεν είναι δυνατή η ολοκληρωμένη, διαδικαστικά και λογιστικά, διαχείριση των αποθεμάτων και των υλικών. Ήδη έχει προγραμματιστεί η βελτίωση από το 2008 των εγκαταστάσεων και των διαδικασίων.

Στον Πίνακα που ακολουθεί έχουν καταγραφεί τα πληρωθέντα έξοδα για προμήθειες αναλωσίμων και παγίων (μηχανήματα, οχήματα, εργαλεία, ανταλλακτικά κ.λπ.). Εκτιμάται ότι δεν έχει καταγραφεί το σύνολο των σχετικών εξόδων.

Προμήθειες αναλωσίμων και παγίων	2005	2006	2005 %	2006 %
Δαπάνες προμήθειας αναλωσίμων	4.996.144	3.269.790	31%	27,7%
<i>Καύσιμα κίνησης</i>	<i>1.414.907</i>	<i>1.510.295</i>	<i>28,3%</i>	<i>46,2%</i>
<i>Ανταλλακτικά</i>	<i>314.316</i>	<i>553.719</i>	<i>6,3%</i>	<i>17%</i>
<i>Δένδρα, φυτά κ.α.</i>	<i>616.805</i>	<i>351.029</i>	<i>12,3%</i>	<i>10,7%</i>
<i>Σημαντικότερα είδη</i>	<i>2.346.029</i>	<i>2.415.043</i>	<i>47%</i>	<i>74%</i>
Προμήθειες παγίων	1.212.358	1.410.219	7,5%	12%
Πληρωμές Π.Ο.Ε. (αναλωσίμων)	7.736.040	6.494.667	48%	55%
Πληρωμές Π.Ο.Ε. (παγίων)	2.179.646	624.510	13,5%	5,3%
Σύνολο	16.124.187	11.799.186	100%	100%
% στα συνολικά έξοδα	3,7%	2,5%		

Οι **δαπάνες αναλωσίμων** αποτελούν το 83% των συνολικών προμηθειών. Ο έγκαιρος προγραμματισμός και η τεχνικοοικονομική τους αξιολόγηση, είναι βέβαιο ότι θα περιορίσει τα σχετικά ποσά.

Πάνω από το **60%** των εξόδων για προμήθειες αναλωσίμων και παγίων αφορά **πληρωμές παρελθόντων οικονομικών ετών**. Η αποσπασματική και τμηματική υλοποίηση ευθύνεται ως ένα βαθμό για την αναλογία αυτή.

Διεύθυνση Δημοτικής Περιουσίας

Η Διεύθυνση έχει αναλάβει τη διεξαγωγή **δημοπρασιών** για την εκμίσθωση της ακινητης περιουσίας του Δήμου ή τη μίσθωση ακινήτων τρίτων για τις ανάγκες του Δήμου, καθώς επίσης και ένα σημαντικό τμήμα των διαδικασιών για τις **απαλλοτριώσεις**.

Δεν υπάρχει σαφής **πολιτική** με στόχους για την αύξηση της **δημοτικής ακίνητης περιουσίας**, με αγορές, απαλλοτριώσεις, παραχωρήσεις από λοιπούς δημόσιους φορείς, κ.λπ.

Στον επόμενο πίνακα έχουν καταγραφεί τα έσοδα από τις εκμισθώσεις των δημοτικών ακινήτων και το κόστος των ακινήτων που έχει μισθώσει ο Δήμος για τις ανάγκες των υπηρεσιών του.

Έσοδα (εκμισθώσεις) – Έξοδα (μισθώματα)	2005	2005 %	2006	2006 %
Πρόσοδοι από ακίνητη περιουσία	5.266.678	-	5.376.502	-
Έσοδα εκμισθώσεων	3.740.117	71%	4.226.061	78,6%
Εισπρακτέα υπόλοιπα Π.Ο.Ε. (εκμισθώσεις)	351.817	9,4%	516.472	9,6%
Παροχές τρίτων	7.371.945	-	8.883.544	-
Μισθώματα ακινήτων	1.522.090	20,6%	2.202.924	24,8%
Λοιπά μισθώματα	63.788	0,9%	108.477	1,2%

Η **εκμίσθωση** των **αξιοποιημένων ακινήτων** του Δήμου αποφέρει πάνω από το 70% των προσόδων από ακίνητη περιουσία. Τα εισπρακτέα υπόλοιπα των εκμισθώσεων (**καθυστερούμενα ενοίκια**) προσεγγίζουν το 10% των συνολικών. Η αναλογία αυτή θα πρέπει να μειωθεί.

Το κόστος των **ακινήτων** που **έχει μισθώσει ο Δήμος** αποτελεί το ένα πέμπτο (2005) και το ένα τέταρτο (2006) των πληρωθέντων εξόδων για λογαριασμό τρίτων.

Περιουσία Δημοτική ακίνητη περιουσία

Η ακίνητη περιουσία των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. είναι δυνατό να ταξινομηθεί, με βάση τα λειτουργικά της χαρακτηριστικά, σε τέσσερις κατηγορίες:

- 1) **Κτίρια** και **επαγγελματικοί χώροι** που χρησιμοποιούνται από τις δημοτικές υπηρεσίες ως χώροι γραφείων, αποθήκες, συνεργεία, κ.λπ. Η **λειτουργικότητα**, τα **κόστη συντήρησης** και **επισκευών**, που συνδέονται με τη χρήση, την παλαιότητα και το είδος του ακινήτου (διατηρητέα) και το **ύψος του ενοικίου**, αν πρόκειται για μίσθωση, αποτελούν τους βασικούς παράγοντες αξιολόγησης. Τα

πλέον γνωστά είναι το δημαρχιακό μέγαρο στην οδό Αθηνάς (διατηρητέο) και το δημαρχιακό κατάστημα στην οδό Λιοσίων (προβλήματα λειτουργικότητας - συντήρησης).

- 2) Δημοτικά **κτίρια και εγκαταστάσεις** με συγκεκριμένες χρήσεις, μέσω των οποίων παρέχονται υπηρεσίες στους πολίτες π.χ. αθλητικά κέντρα, πολιτιστικοί χώροι, κοιμητήρια, σχολεία, μουσεία, λέσχες φιλίας, παιδικοί σταθμοί κ.ά. Στην περίπτωση αυτή, η **επάρκεια**, η **λειτουργικότητα**, η **κατανομή** ανά **Δημοτικό Διαμέρισμα** μαζί με το **κόστος συντήρησης**, αποτελούν τους βασικούς παράγοντες αξιολόγησης. Φυσικά, αν πρόκειται για μισθωμένα ακίνητα συνυπολογίζεται το σχετικό μίσθωμα.

Στις δύο προηγούμενες κατηγορίες, ειδικά για ακίνητα ιδιοκτησίας του Δήμου, είναι δυνατόν να υφίστανται περιορισμοί στη χρήση τους ως: α) **διατηρητέα**, β) **κληροδοτήματα**, γ) **παραχωρηθέντα** με συγκεκριμένους όρους από το δημόσιο και δ) αν η χρήση τους προκύπτει από το **γενικό πολεοδομικό σχέδιο** (Γ.Π.Σ.) π.χ. αθλητικές εγκαταστάσεις. Οι περιορισμοί αυτοί αφορούν τον συντελεστή δόμησης, το είδος της χρήσης, τις δυνατότητες αλλαγής της κ.ά.

Το **κριτήριο διαφοροποίησης** των δύο πρώτων κατηγοριών ακινήτων αφορά τους **αποδέκτες** των υπηρεσιών τους. Η πρώτη κατηγορία χρησιμοποιείται από τις δημοτικές υπηρεσίες, ενώ η δεύτερη απευθύνεται στους κατοίκους, σε διάφορες πληθυσμιακές ομάδες, συλλόγους κ.λπ.

- 3) Δημοτικά **ακίνητα** που συνήθως εκμισθώνονται π.χ. δημοτικές αγορές, χώροι στάθμευσης, μεμονωμένα καταστήματα, οικόπεδα κ.α. Τα **έσοδα** από την αξιοποίησή τους στην περίπτωση αυτή συνιστούν το βασικό κριτήριο αξιολόγησης.
- 4) Η τελευταία κατηγορία αφορά στους **κοινόχρηστους χώρους** που είτε **εκμισθώνονται** είτε για την χρησιμοποίησή τους καταβάλλονται τα σχετικά **τέλη** και **δικαιώματα** που ορίζονται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου π.χ. πλατείες, λαϊκές αγορές, διαφημιστικοί χώροι κ.α. Οι χώροι αυτοί είναι δυνατόν να αποφέρουν σημαντικά έσοδα στον Δήμο, που θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν ένα τμήμα του αναπτυξιακού του προγράμματος. Φυσικά, οι εκτός συναλλαγής κοινόχρηστοι χώροι, δεν μπορούν να αξιοποιηθούν διαφορετικά π.χ. να οικοδομηθούν αλλά η χρησιμοποίησή τους, με βάση τους περιορισμούς της νομοθεσίας, συνεπάγεται οικονομικά οφέλη για τον Δήμο.

Αυτή η ακίνητη περιουσία θα πρέπει να αξιοποιηθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο είτε από τον Δήμο είτε σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα. Σε άλλα σημεία του Επιχειρησιακού Προγράμματος καταγράφονται τα ακίνητα που χρησιμοποιεί ο Δήμος, καθώς και τα λειτουργικά και άλλα προβλήματα που παρουσιάζουν. Στο τμήμα αυτό, με βάση την «Έκθεση επί των οικονομικών της χρήσης 2005» της Ταμιακής Υπηρεσίας και τα στοιχεία που παραχώρησε το γραφείο του Γενικού Γραμματέα του Δήμου, θα παρουσιαστούν ορισμένες διαπιστώσεις και προτάσεις για τις δυνατότητες αξιοποίησης τους.

- Στον επόμενο πίνακα τα ακίνητα του Δήμου έχουν ταξινομηθεί στις τρεις πρώτες κατηγορίες (οι κοινόχρηστοι χώροι, όπως φυσικό, δεν είναι δυνατό να καταγραφούν). Στην πρώτη κατηγορία με τίτλο «**Δημοτικές Υπηρεσίες**» έχουν καταχωρηθεί οι δημοτικές υπηρεσίες που χρησιμοποιούν διαφορετικά ακίνητα ως χώρους γραφείων, αποθήκες κ.α. και ανήκουν στον Δήμο³¹. Σε κάθε κελί δηλαδή, έχει καταγραφεί είτε το ακίνητο στο οποίο είναι εγκατεστημένες πολλές υπηρεσίες π.χ. το δημαρχείο στην οδό Αθηνάς ή το δημοτικό κατάστημα στην οδό Λιοσίων είτε η δημοτική υπηρεσία που χρησιμοποιεί διαφορετικό ακίνητο. Για ορισμένες (λοξά γράμματα) δεν χορηγήθηκαν στοιχεία, το πιθανότερο είναι ότι κάποιες είναι εγκατεστημένες σε δημοτικά ακίνητα και άλλες σε μισθωμένα.
- Η δεύτερη κατηγορία με τίτλο «**Παροχή Υπηρεσιών**» αφορά τα ακίνητα μέσω των οποίων παρέχονται υπηρεσίες στους πολίτες, τα οποία χρησιμοποιούνται από δημοτικές υπηρεσίες, τον Οργανισμό Νεολαίας και Άθλησης (Ο.Ν.Α.) και το Δημοτικό Βρεφοκομείο (παιδικοί σταθμοί). Τα ακίνητα δεν έχουν καταχωρηθεί με βάση τη διεύθυνσή τους, αλλά με κριτήριο την χρήση τους π.χ. πολιτιστικό κέντρο, αθλητικοί χώροι, παιδικοί σταθμοί και το ΝΠΔΔ που έχει αναλάβει τη διαχείριση τους³². Για ορισμένα δεν χορηγήθηκαν στοιχεία, οπότε ισχύει η προηγούμενη παρατήρηση.
- Η τρίτη κατηγορία αφορά τα **ακίνητα που μισθώνει** ο Δήμος σε τρίτους κυρίως για επαγγελματική χρήση (δημοτικές αγορές κ.λπ.).
- Τέλος έχει δημιουργηθεί μία τέταρτη κατηγορία με τα ακίνητα που είναι **αναξιοποίητα** ή έχουν **παραχωρηθεί** σε άλλους φορείς ή βρίσκονται σε **μεταβατική φάση** (πολεοδομικές ρυθμίσεις, επισκευές). Κάθε καταγραφή σε

³¹ Στο κεφάλαιο «1.1.5. Κτιριακή υποδομή και εξοπλισμός» έχουν καταγραφεί αναλυτικά οι διευθύνσεις των ακινήτων και οι υπηρεσίες που τα χρησιμοποιούν.

³² π.χ. Όταν αναφέρεται δύο φορές ο τίτλος «Πνευματικό Κέντρο», αυτό σημαίνει ότι σε δύο κτίρια που ανήκουν στον Δήμο, παρέχονται πολιτιστικές υπηρεσίες.

κελί αντιστοιχεί σε ξεχωριστό ακίνητο π.χ. υπάρχουν έξι (6) ακίνητα κενά, ένα από τα οποία έχει παραχωρηθεί στον Ο.Ν.Α. και δύο αποτελούν κληροδοτήματα

Παρατηρήσεις

- 1) Ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει **σημαντική ακίνητη περιουσία** που θα πρέπει να αξιοποιηθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. Είναι βέβαιο επίσης ότι στον πίνακα δεν έχει καταγραφεί το σύνολο, αλλά ένα μεγάλο τμήμα της π.χ. δεν υπάρχουν τα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, το σύνολο των αποθηκευτικών χώρων ή χώροι που υπόκεινται σε ευρείες πολεοδομικές αναπλάσεις όπως ο Ελαιώνας.
- 2) Σε ότι αφορά στην πρώτη κατηγορία επιβεβαιώνεται η διαπίστωση του κεφαλαίου «Κτιριακή υποδομή και εξοπλισμός» για τον **κατακερματισμό των δημοτικών υπηρεσιών**. Οι περισσότερες είναι εγκατεστημένες σε δημοτικά ακίνητα με λειτουργικά προβλήματα, ενώ το κόστος μίσθωσης δεν είναι αιμελητέο (*βλέπε προηγούμενο κεφάλαιο για τη Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας*).
- 3) Στη δεύτερη κατηγορία που αφορά στα ακίνητα μέσω των οποίων δημοτικές υπηρεσίες και θυγατρικά νομικά πρόσωπα **παρέχουν υπηρεσίες** στους πολίτες, έχουν καταγραφεί τα περισσότερα, αν και όχι με πλήρη στοιχεία. Συγκεκριμένα στον Δήμο Αθηναίων λειτουργούν σε ξεχωριστά ακίνητα: 21 λέσχες φιλίας, 7 δημοτικά ιατρεία, 4 κολυμβητήρια, 59 ανοιχτοί αθλητικοί χώροι, 5 κλειστά αθλητικά κέντρα, 15 γυμναστήρια, 13 πολιτιστικοί χώροι και 94 παιδικοί σταθμοί. Τα περισσότερα λειτουργούν σε δημοτικούς χώρους ή σε ακίνητα που ανήκουν στον Δήμο, αλλά αρκετά και σε μισθωμένα κτίρια. Το πρόβλημα της κατηγορίας αυτής εντοπίζεται στην κατανομή τους ανά Δημοτικό Διαμέρισμα, η οποία επηρεάζει τα σχετικά κόστη π.χ. αν δεν υπάρχει δημοτικό ακίνητο σε μια συνοικία για να χρησιμοποιηθεί ως γυμναστήριο, ή αυτό που υπάρχει δεν είναι κατάλληλο ή το κόστος μετατροπής είναι μεγάλο, ο Ο.Ν.Α. είναι υποχρεωμένος να νοικιάσει άλλο και να επωμισθεί το σχετικό κόστος.
- 4) Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει τα **ακίνητα** που **εκμισθώνει** σε τρίτους ο Δήμος. Παρατηρείται ότι ουσιαστικά αφορούν στις τρεις δημοτικές αγορές, ενώ τα υπόλοιπα περιορίζονται σε τρία κληροδοτήματα.
- 5) Στην τέταρτη κατηγορία (μη αξιοποιημένα, παραχωρημένα κ.λπ. ακίνητα) παρουσιάζει ενδιαφέρον ο μεγάλος αριθμός **μη αξιοποιημένων οικοπέδων** σε

σχέση με τα αντίστοιχα ακίνητα, που συνήθως οφείλεται σε πλημμελή διαχείριση ή σε έλλειψη προσανατολισμού για την εκμετάλλευσή τους.

Προτάσεις

Οι προτάσεις που ακολουθούν, κινούνται πάνω σε τρεις άξονες:

- 1) Μείωση των εξόδων που συνεπάγεται η χρήση μισθωμένων ακινήτων
- 2) Αύξηση των εσόδων από την εκμετάλλευση της ακίνητης περιουσίας
- 3) Αποτελεσματική διαχείριση της μέσω δημοτικών υπηρεσιών και φορέων

Η **μείωση των εξόδων** θα επιτευχθεί, με την αξιοποίηση των ακινήτων που παραμένουν κενά, με την οικοδόμηση οικοπέδων που ανήκουν στον Δήμο, με πλήρη εκμετάλλευση του συντελεστή δόμησης σε όσα ακίνητα είναι δυνατόν να γίνει π.χ. προσθήκη ορόφων σε παιδικούς σταθμούς που θα στεγάζουν κοινωνικές υπηρεσίες. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται ολοκληρωμένη διαχείριση της ακίνητης περιουσίας όχι μόνο του Δήμου αλλά και των θυγατρικών νομικών προσώπων, από τη Διεύθυνση Ακίνητης Περιουσίας που θα τηρεί πλήρες αρχείο των δημοτικών ακινήτων και χώρων, θα συγκεντρώνει αιτήματα στέγασης όλων των υπηρεσιών και φορέων και θα τα συνδυάζει με τις υπάρχουσες δυνατότητες. Στο πλαίσιο αυτό η χρηματοδοτική μίσθωση ακινήτων (άρθρο 193 του Κ.Δ.Κ.) προσφέρει πολλές δυνατότητες.

Η **αύξηση των εσόδων** θα υλοποιηθεί πρώτον με την έγκαιρη είσπραξη όλων των μισθωμάτων (αρμοδιότητα της ταμιακής υπηρεσίας), δεύτερον με την εκμίσθωση των κληροδοτημάτων ή και άλλων δημοτικών ακινήτων, πολλά από τα οποία παραμένουν αναξιοποίητα, ή την κατασκευή κτιρίων με επαγγελματικούς χώρους που θα εκμεταλλεύεται ο Δήμος και τρίτον με την εκποίηση ορισμένων οικοπέδων ή ακινήτων τα οποία για διάφορους λόγους δεν είναι δυνατόν να αξιοποιήσει ο Δήμος.

Θα πρέπει να αξιοποιηθούν επίσης οι **διαφημιστικές δυνατότητες** ορισμένων χώρων π.χ. στις αθλητικές εγκαταστάσεις του Δήμου δεν υπάρχουν διαφημίσεις, που θα μπορούσαν να φέρουν σημαντικά έσοδα π.χ. ο Ο.Ν.Α. απευθύνεται σε διαφημιστικές εταιρείες, με δημοπρασία, για να αναλάβουν το σχετικό έργο.

Οι παραπάνω προτάσεις προϋποθέτουν ότι αφενός μεν θα **αναβαθμιστεί** η λειτουργία της **Διεύθυνσης Ακίνητης Περιουσίας** κυρίως με ειδικευμένο προσωπικό και τεχνικά μέσα π.χ. βάση δεδομένων με τα δημοτικά ακίνητα, αφετέρου ο Δήμος, αξιοποιώντας τις διατάξεις του νέου Κ.Δ.Κ., θα προχωρήσει στη σύσταση **μονομετοχικής ανώνυμης εταιρείας** που θα αναλάβει την αξιοποίηση της

ακίνητης περιουσίας και την εκμετάλλευση κοινόχρηστων χώρων (άρθρο 266 του Κ.Δ.Κ.).

Η μονομετοχική Α.Ε. θα παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στον Δήμο και τα νομικά του πρόσωπα, σε θέματα που αφορούν στη διαχείριση ακίνητης περιουσίας και θα λειτουργεί ως φορέας αξιοποίησης και εκμετάλλευσης συγκεκριμένων ακινήτων. Θα συνεργάζεται με τον ιδιωτικό τομέα στο πλαίσιο των ΣΔΙΤ ή και με τη μέθοδο της αντιπαροχής, θα αναζητεί ακίνητα άλλων φορέων του δημόσιου τομέα και θα επιδιώκει την παραχώρησή τους, θα διερευνά τις δυνατότητες αξιοποίησης των οικοπέδων που έχει ο Δήμος σε άλλες περιοχές και γενικά θα αποτελεί το επιχειρησιακό εργαλείο του Δήμου σε ότι αφορά στην ακίνητη περιουσία του.

Δημοτικές Υπηρεσίες	Παροχή Υπηρεσιών
Ακίνητα, εγκαταστάσεις – χώροι, ιδιοκτησίας Δήμου, για τα οποία χορηγήθηκαν στοιχεία	
Δημαρχιακό Μέγαρο	Α' Κοιμητήριο
Δημαρχιακό Κατάστημα	Β' Κοιμητήριο
Δημοτική Αστυνομία – 1 ^ο Δ.Α.Τ.	Γ' Κοιμητήριο
Τεχνικές Διευθύνσεις	Λέσχη Φιλίας
Γραφείο Πλάκας – ΥΠΕΧΩΔΕ (κληροδότημα)	Λέσχη Φιλίας
Διεύθυνση Ηλεκτρολογικού	Δημοτικά Ιατρεία – Δ/νση προληπτικής ιατρικής
Υπηρεσία Καθαριότητας	Δημοτικά Ιατρεία
Διεύθυνση Καθαριότητας	Δημοτικά Ιατρεία
Διεύθυνση Προμηθειών	Δημοτικά ιατρεία (κληροδότημα)
Βίλα Τραϊμπερ – αποθήκες	Πνευματικό Κέντρο
Αποθήκες	Πνευματικό Κέντρο
Διεύθυνση Οδοποιίας κ.α.	Πολιτιστικό Κέντρο
Διεύθυνση Πρασίνου	Πολιτιστικό Κέντρο
Πράσινο (κληροδότημα)	Πολιτιστικό Κέντρο – Δημοτικό Ιατρείο
Φυτώριο (κληροδότημα)	Πολιτιστικό Κέντρο (κληροδότημα)
Α' Δημοτικό Διαμέρισμα	Κινηματογράφος ΠΙΓΚΑΛ
Β' Δημοτικό Διαμέρισμα – 2 ^ο Δ.Α.Τ.	Μουσείο Γεωργαντή (κληροδότημα)
Δ' Δημοτικό Διαμέρισμα – 4 ^ο Δ.Α.Τ.	Δωδεκανησιακό Μουσείο
ΣΤ' Δημοτικό Διαμέρισμα	Μουσείο Χατζημιχάλη

Δημοτικές Υπηρεσίες	Παροχή Υπηρεσιών
Z' Δημοτικό Διαμέρισμα	Παιδικός Σταθμός
	Αθλητικές εγκαταστάσεις
	Παιδικές Κατασκηνώσεις Αγ. Ανδρέα

Δεν χορηγήθηκαν στοιχεία για το ιδιοκτησιακό καθεστώς των παρακάτω ακινήτων, στα οποία στεγάζονται οι αντίστοιχες υπηρεσίες

Διεύθυνση Σχεδιασμού & Επενδύσεων	Δημοτική Πινακοθήκη
Τμήμα Δημοτικού & Ιστορικού Αρχείου	Μουσείο Ελευθέριος Βενιζέλος
Διεύθυνση Ληξιαρχείου	Αθλητικό Μουσείο
Διεύθυνση Άλλοδαπών	
Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας	
Διεύθυνση Πολεοδομίας	Συνολικά 21 Λέσχες φιλίας
Διεύθυνση Αστικού Σχεδιασμού	Συνολικά 7 Δημοτικά Ιατρεία
Γ' Δημοτικό Διαμέρισμα – 3 ^ρ Δ.Α.Τ.	
Ε' Δημοτικό Διαμέρισμα	
5 ^ρ Δ.Α.Τ., 6 ^ρ Δ.Α.Τ., 7 ^ρ Δ.Α.Τ., 7 Κ.Ε.Π.	

ONA	Δημοτικό Βρεφοκομείο
Σεράφειο κολυμβητήριο	
Κολυμβητήριο και κτίσμα κολυμβητηρίου	
Αθλητικοί χώροι – αθλητικές εγκαταστάσεις	
Αθλητικοί χώροι – αθλητικές εγκαταστάσεις	
Αθλητικοί χώροι – αθλητικές εγκαταστάσεις	Μισθωμένα Ακίνητα
Αθλητικοί χώροι – αθλητικές εγκαταστάσεις	Κεντρική Αγορά
Αθλητικοί χώροι – αθλητικές εγκαταστάσεις	Βαρβάκειος Αγορά
Αθλητικοί χώροι – αθλητικές εγκαταστάσεις	Αγορά Κυψέλης
Αθλητικοί χώροι – αθλητικές εγκαταστάσεις	Διαμέρισμα (κληροδότημα – μισθωμένο)
Αθλητικοί χώροι – αθλητικές εγκαταστάσεις	Οικόπεδο (κληροδότημα – μισθωμένο)
Αθλητικοί χώροι – αθλητικές εγκαταστάσεις	Ακίνητο (κληροδότημα – μισθωμένο)
Αθλητικοί χώροι – αθλητικές εγκαταστάσεις	
Γυμναστήριο με καταστήματα (μισθωμένα)	
(4) Τέσσερα Κέντρα Νεότητας	
Λειτουργούν συνολικά 4 κολυμβητήρια, 59 ανοιχτά γήπεδα και 5 κλειστά σε δημοτικά κτίρια / χώρους, καθώς και 15 γυμναστήρια για τα οποία δεν χορηγήθηκαν στοιχεία	
Ακίνητα: Κενά – αναξιοποίητα – παραχωρηθέντα	

Ακίνητο (κενό – ONA)	Παλαιά κτίρια – Πλατεία
Ακίνητο (κενό)	Διάνοιξη Κατεχάκη (104 στρ.)
Ακίνητο (κενό)	Έκταση στο Δήμο Ταύρου
Ακίνητο (κενό)	Οικόπεδο στο Δήμο Αγίας Παρασκευής
Ακίνητο (κληροδότημα – κενό)	Οικόπεδο στο Δήμο Κηφισιάς
Ακίνητο (κληροδότημα – κενό)	Οικόπεδο στο Δήμο Της Ερυθραίας
Οικόπεδο (Θερμίς)	Οικόπεδο στο Δήμο Καματερού
Οικόπεδο	Ακίνητο στο Δήμο Αχαρνών
Οικόπεδο	Πανεπιστημιακή κλινική (45 στρ. παραχώρηση)
Οικόπεδο	Έκταση στο Δήμο Χαλανδρίου (παραχώρηση)
Οικόπεδο	Νοσοκομείο ΕΛΠΙΣ (παραχώρηση)
Οικόπεδο (κληροδότημα)	Νηπιαγωγείο (παραχώρηση)
Οικόπεδο (κληροδότημα)	Γήπεδο Παναθηναϊκού (παραχώρηση)
Οικόπεδο (Πρόσκοποι – κληροδότημα)	Χαμόγελο του παιδιού (παραχώρηση)
Ακάλυπτος χώρος οικοπέδου (κληροδότημα)	

Ανάλυση εσωτερικής κατάστασης εποπτευομένων νομικών προσώπων

Εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα

Της επόμενους Πίνακες δίδονται γενικά συγκεντρωτικά στοιχεία για τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου

A. Οργάνωση:

ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ	ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1. Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης (Ο.Ν.Α.)	ΝΠΔΔ	Δεν έχει Γενικό Δ/ντρ
2. Πολιτιστικός Οργανισμός Δ. Αθηναίων (Π.Ο.Δ.Α.)	ΝΠΔΔ	
3. Δημοτικό Βρεφοκομείο	ΝΠΔΔ	
4. Δημοτική Επιχείριση	ΝΠΙΔ, αμιγής δημοτική	

Ραδιοφωνίας 9,84 (ΔΕΡΑ)		
5. Δ. Αθηναίων – Μουσικά Σύνολα	ΝΠΔΔ	
6. Δ. Αθηναίων Επιχείριση Μηχανογράφησης (ΔΑΕΜ)	ΝΠΙΔ, αμιγής δημοτική	Υπάρχει επιτροπή στρατηγικού σχεδιασμού
7. Αναπτυξιακή Εταιρεία Δ. Αθηναίων (ΑΕΔΑ)	Α.Ε. Μέτοχοι ευρυτ.δημόσιου	Σε εξέλιξη η δημιουργία διοικ. Ενοτήτων και η σύσταση εσωτ. Οργανισμού στο πλαίσιο της προσαρμογής στο νέο ΔΚΚ
8. Τεχνόπολις Επιχείριση Προστασίας και Ανάδειξης Βιομηχανικού Αρχαιολογικού Πάρκου «Γκάζι»	ΝΠΙΔ, αμιγής δημοτική	Υπάρχει ανάγκη αναθεώρησης οργανογράμματος, σύνταξης κανονισμού προσωπικού, καθορισμού αρμοδιοτήτων
9. Δ. Αθηναίων – Εθνικός Κήπος	ΝΠΔΔ	Δεν υφίσταται οργανωτική διάρθρωση
10.Κέντρο Υποδοχής Αστέγων Δ. Αθηναίων (Κ.Υ.Α.Δ.Α.)	ΝΠΔΔ –Τίδρυμα	Διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο
11.Διπλή Ανάπλαση	Α.Ε.	Διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο
12. Εταιρεία Τουριστικής και Οικονομικής Ανάπτυξης Δ. Αθηναίων (ΕΤΟΑΔΑ)	Α.Ε.	
13. ΚΕΚ Δ. Αθηναίων	Α.Ε.	
14.Δημοτική Επιχείριση Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων Δ. Αθηναίων (ΔΕΑΔΑ)	ΝΠΙΔ, αμιγής δημοτική	Λειτουργεί Συμβούλιο προγραμματισμού. Υπάρχει αίτημα για λειτουργία Γραφείου στο κτίριο της Λιοσίων.
15.Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε	Α.Ε. Διαδημοτική	
16.Οργανισμός Οδικής Ασφάλειας Δ. Αθηναίων (ΟΡ.ΟΔ.Α)	Αστική μη κερδοσκοπική	Δεν έχει υλοποιηθεί ο τομέας παροχής προστασίας.Δεν έχει Δ/ντη
17. Κέντρο Πρόληψης Εξάρτησης και Αγωγής Υγείας «Αθηνά Υγεία»	Αστική μη κερδοσκοπική	

Β. Προσωπικό

Με βάση στοιχεία που δόθηκαν από το Γραφείο του Γ. Γραμματέα του Δήμου Αθηναίων το προσωπικό που υπηρετεί στα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου Αθηναίων κατανέμεται ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

1/5/2008 - 31/5/2008									
A/A	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΜΟΝΙΜΟΙ	ΑΧΙΔ	Ο.Χ	Σ.ΕΡΓ.	ΣΥΝΟΛΟ	STAGE	ΣΥΝΟΛΟ	Μ.ΑΠΟΝΤΕΣ
1	ΜΟΥΣΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ	7	114	0	4	125	3	128	0
2	ΙΔΡΥΜΑ ΑΣΤΕΓΩΝ (ΚΥΑΔΑ)	27	3	0	17	47	0	47	1
3	Δ.Β.Α	781	391	0	457	1629	0	1629	71
4	ΑΘΗΝΑΙΚΟ ΑΕΡΙΟ ΑΕ	1	2	0	0	3	0	3	0
5	ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ Δ.Α.	0	8	0	1	9	0	9	0
6	Κ.Ε.Κ.	0	3	0	3	6	0	6	0
7	ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ Κ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	0	19	0	3	22	0	22	0
8	ΔΑΕΜ	0	31	1	285	317	0	317	0
9	ΔΕΡΑ 9.84	0	189	26	90	305	0	305	0
10	ΠΟΔΑ	189	112	0	61	362	0	362	3
11	ΤΕΧΝΟΠΟΛΙΣ	1	3	1	26	31	0	31	0
12	O.N.A.	449	93	44	361	947	0	947	5
13	ΑΕΔΑ Α.Ε.	0	7	10	27	44	1	45	0
14	Κ.Α.Ε.-ΕΤΟΑΑ	1	0	1	13	15	0	15	0
15	ΟΡΟΔΑ	0	2	0	0	2	0	2	0
16	ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΠΟΣ	32	3	0	0	35	0	35	3
17	ΔΙΠΛΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ Α.Ε.	0	0	0	10	10	0	10	0

	ΣΥΝΟΛΑ	1488	980	83	1358	3913	4	3913	83
--	---------------	------	-----	----	------	------	---	------	----

Γ. Κτιριακή υποδομή

ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ	Δ/ΝΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
O.N.A.	Σατωβριάνδου 20 (Ομόνοια)	Παραχώρηση από Δ.Α. όλων των χώρων των κτιριακών εγκαταστάσεων του O.N.A.
ΠΟΔΑ	Ακαδημίας 50	Παραχώρηση από Δ.Α. 14 ακινήτων, 2 από ΤΕΘΑ, 1 από Βρεφοκομείο, 4 μισθωμένα
Δημ. Βρεφοκομείο	Ρόδου 181 & Σερήνου	Παραχώρηση από Δ.Α., μισθωμένα και ιδιόκτητα
ΔΕΡΑ 9,84	Πειραιώς 100, Γκάζι	Παραχώρηση των χώρων - προβλήματα εξαερισμού και κλιματισμού του κτιρίου
Δ.Α- Μουσικά Σύνολα	Αρτέμωνος 7 & Ιππάρχου	Από παραχώρηση γραφεία 1490 τμ , μισθωμένο κτίριο Ευελπίδων και Κυψέλης 611 τμ
ΔΑΕΜ	Λιοσίων 22	Παραχώρηση από Δ.Α.
ΑΕΔΑ	Βούλγαρη 11	Μισθωμένο κτίριο
Τεχνόπολις	Πειραιώς 100, Γκάζι	Ιδιόκτητα: Οικόπεδο επί της Πειραιώς 100, 25.116, 5 τ.μ με 16 κτίρια συνολικής επιφάνειας 12851 τ.μ., 6 οικόπεδα σε άλλα σημεία συνολικής επιφάνειας 12.600 τ.μ
ΔΑ- Εθνικός Κήπος	Αμαλίας	Κατά χρήση παραχωρημένοι χώροι.
ΙΔΡΥΜΑ ΑΣΤΕΓΩΝ (ΚΥΑΔΑ)	Πειραιώς 35	Παραχώρηση από Κ.Ε.Δ. κτίριο Πειραιώς 250 τ.μ., Σοφοκλέους 66, 500 τ.μ.: κοινωνικό παντοπωλείο μισθωμένη αποθήκη 166 τ.μ.
Διπλή Ανάπλαση	Φαβιέρου 5 & Μάγιερ	Μισθωμένο κτίριο
ΕΤΟΑΔΑ	Ξενοφώντος 7	Παραχώρηση από Δ.Α.
Κ.Ε.Κ. Δ.Α.	Φαβιέρου 5 & Μάγιερ	Μισθωμένο κτίριο
ΔΕΑΔΑ	Αιόλου 47	Μισθωμένο κατά ένα μέρος, με παραχώρηση από Δ.Α. και φιλοξενία άλλων Ν.Π.
Αθηναϊκό Αέριο	Λιοσίων 22	Από παραχώρηση
ΟΡΟΔΑ	Αιόλου 47	Παραχώρηση από ΔΕΑΔΑ
"Αθηνά Υγεία"	4 κέντρα: Στουρνάρη 21 , Αίνου & Βουλιαγμένης, Λεωφόρος Αθηνών 30 , Γαλατσίου 1 & Πατησίων	Μισθωμένο κτίριο

Δ. Οικονομικά στοιχεία 2006 σε χιλιάδες ευρώ

ΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΟ	ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	
			ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ
Ο.Ν.Α.	30.159	29.700	70% επιχορήγηση Δ.Α.	
ΠΟΔΑ	22.024	20.811	94% επιχορήγηση Δ.Α.	
Δ.Β.Α. Δ.Π.Σ. – Δ.Α.	69.582	51.340		
ΔΕΡΑ 9,84	10.210	9.543	91% επιχορήγηση Δ.Α.	Δεν περιλαμβάνονται δαπάνες 29 αποσπασμένων
ΔΑΕΜ	8.588	8.590		
ΑΕΔΑ	3.788	3.635	70% παροχή υπηρεσιών σε Δήμο	32% αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών
Τεχνόπολις	2.113 (πρ/μος 2007)	2.113 (πρ/μος 2007)	70% από εκμετάλλευση χώρων	5 άτομα δεν περιλαμβάνονται στη μισθοδοσία
Δ.Α.- Εθνικός Κήπος	679	159	100% επιχορήγηση Δ.Α.	Τα μισά από τα έσοδα είναι ταμειακό υπόλοιπο από το 2005 στο οποίο καταγράφηκαν ελάχιστα έξοδα
ΙΔΡΥΜΑ ΑΣΤΕΓΩΝ (ΚΥΑΔΑ)	1.349	1.259		Δεν περιλαμβάνονται δαπάνες προσωπικού από Δήμο
Διπλή Ανάπλαση	672	517		
ΕΤΟΑΔΑ	Δεν υπάρχουν στοιχεία για το 2006	Δεν υπάρχουν στοιχεία για το 2006		
Κ.Ε.Κ. Δ.Α.	562	554		
ΔΕΑΔΑ	481	479		Δεν περιλαμβάνεται

				η μισθοδοσία δύο ατόμων που ανήκουν στην καθαριότητα
Αθηναϊκό Αέριο	32	137		45% αμοιβές και έξοδα ΔΣ, καθόλου δαπάνες προσωπικού
ΟΡΟΔΑ		90	100% εισφορές εταιρών	36% αμοιβές και έξοδα ΔΣ
“Αθηνά Υγεία”	418	578		

Τα ζητήματα που τίθενται σε σχέση με τα Νομικά Πρόσωπα του Δήμου, όπως προκύπτουν κυρίως από τους ανωτέρω πίνακες, αλλά και από τα Δελτία του Παραρτήματος 4, είναι τα ακόλουθα:

- 1) Υπάρχουν αρκετά νομικά πρόσωπα εποπτευόμενα από τον Δήμο Αθηναίων, εκ των οποίων μερικά είτε δεν είναι πλήρως ενεργοποιημένα, σύμφωνα με την αποστολή τους, είτε δεν έχει παγιωθεί η οργάνωσή τους.
- 2) Με λίγες εξαιρέσεις (π.χ. ΔΑΕΜ, ΔΕΑΔΑ) φαίνεται ότι δεν εφαρμόζονται τεχνικές σύγχρονης διοίκησης, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις υπάρχουν ανάγκες τροποποίησης ή και σύνταξης εσωτερικού οργανισμού (π.χ. ΑΕΔΑ, Τεχνόπολις) ή δεν υφίσταται οργανωτική διάρθρωση (π.χ. Εθνικός Κήπος).
- 3) Θα πρέπει να αποσαφηνισθεί ή να προσαρμοσθεί η νομική μορφή ορισμένων Νομικών Προσώπων με βάση τον νέο Δημοτικό Κώδικα.
- 4) Υπάρχουν θέματα κοινών ή εφαπτόμενων αρμοδιοτήτων ανάμεσα σε Νομικά Πρόσωπα αλλά και ανάμεσα σε Νονικά Πρόσωπα και Διευθύνσεις της οργανωτικής δομής του Δήμου.

Π.χ.

Αρμοδιότητες στον τομέα του Πολιτισμού ασκούν 4 Νομικά Πρόσωπα:

Πολιτισμικός Οργανισμός ΠΟΔΑ (πολιτιστικά κέντρα, φιλαρμονική, μουσική βιβλιοθήκη) - *Μουσικά Σύνολα* (μουσική βιβλιοθήκη) – *Οργανισμός Νεολαίας και Αθλησης Ο.Ν.Α.* (χορωδία, πολιτιστικά κέντρα, εκδηλώσεις π.χ. το τραγούδι της Αθήνας) – *Τεχνόπολις*.

Αρμοδιότητες Υγείας και κοινωνικών Υπηρεσιών ασκούν 2 ΝΠ και 2

Διευθύνσεις:

Κοινωνικές Υπηρεσίες Δ.Α.-Ο.Ν.Α.: κοινές αρμοδιότητες σε θέματα κοινωνικής βοήθειας

Κοινωνικές Υπηρεσίες Δ.Α - Δημοτικά Ιατρεία που αναβαθμίζονται σε ΔΗΚΥ-Κέντρο Αστέγων σε θέματα ιατροκοινωνικών υπηρεσιών, παραπομπών κλπ)- "Αθηνά Υγεία"

Αρμοδιότητες Μηχανοργάνωσης ασκούν η ΔΑΕΜ και η Δ/νση Πληροφορικής

Αρμοδιότητες ελεύθερων χώρων και αθλοπαιδιών ασκεί ο Ο.Ν.Α. και οι Διευθύνσεις Τεχνικών Υπηρεσιών.

- 5) Υπάρχουν προβλήματα με τις δραστηριότητες που ασκούνται από προσωπικό που είναι αποσπασμένο από τον Δήμο Αθηναίων ή από άλλα Ν.Π.. π.χ. στο Ίδρυμα Αστέγων (ΚΥΑΔΑ) και στο Αθηναϊκό Αέριο όλοι οι υπάλληλοι είναι αποσπασμένοι κ.λπ.
- 6) Σε πολλές περιπτώσεις Νομικά Πρόσωπα στεγάζονται σε κτίρια που είναι παραχωρημένα από τον Δήμο Αθηναίων ή άλλα Ν.Π., η δε καταλληλότητα των κτιρίων δεν είναι πάντοτε επαρκής.
- 7) Σε ότι αφορά στα οικονομικά των Νομικών Προσώπων:
 - Η πολυδιάσπαση των Ν.Π. δεν επιτρέπει οικονομίες κλίμακας (όπως σε σχέση με τη διοικητική και τεχνική υποστήριξη, την αξιοποίηση χώρων, εξοπλισμού και ανθρώπινου δυναμικού κ.λπ). Ενδεικτικό παράδειγμα είναι ότι σε ορισμένα πολύ μικρά Ν.Π. οι δαπάνες Διοικητικού Συμβουλίου είναι πολύ σημαντικό μέρος (έως και 35%) του προϋπολογισμού τους.
 - Οι Α.Ε. δεν πραγματοποιούν κέρδη ενώ σημαντικό μέρος των εσόδων τους προέρχεται από παροχή υπηρεσιών στον Δ. Αθηναίων
 - Σε πολλά Ν.Π. η εικόνα των εξόδων δεν είναι πλήρης καθώς δεν περιλαμβάνονται οι δαπάνες αποσπασμένου προσωπικού που βαρύνουν τον Δήμο Αθηναίων.

2.2.2 Δελτία εσωτερικής κατάστασης Νομικών Προσώπων

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΣΗΣ (Ο.Ν.Α.)

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου

Έτος ίδρυσης: Το 1937 συστάθηκε το «Κέντρο Νεότητας» με Β.Δ. (Φ.Ε.Κ. 406/37 Α.) Το 1983 συμπληρώθηκε με Υπουργική Απόφαση (Φ.Ε.Κ. 188/83 Β) ενώ το 1985 με Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 188/83 Β) έγινε τροποποίηση και μετονομασία (Φ.Ε.Κ. 517/Β)/

Δ/νση: Σατωβριάνδου 20, Τ.Κ. 10431

Αποστολή: Ο Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης έχει στόχο την προαγωγή της άθλησης και την ευαισθητοποίηση όλων των πολιτών και της νεολαίας σε κοινωνικά και πολιτιστικά θέματα. Αυτό επιτυγχάνεται μέσα από μεγάλο αριθμό προγραμμάτων, αθλητικού, πολιτιστικού και κοινωνικού περιεχομένου, τη συνεχή αναβάθμιση των αθλητικών του εγκαταστάσεων και τη δημιουργία νέων.

Δραστηριότητες: Ο Ο.Ν.Α. προσφέρει αθλητισμό για όλους τους δημότες, συμπεριλαμβανομένων και των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Αθλητικά κέντρα με γήπεδα μπάσκετ, βόλει, τένις, ποδοσφαίρου, κλειστές αίθουσες γυμναστικής με προγράμματα αεροβίωσης, μυϊκής ενδυνάμωσης, ενόργανης γυμναστικής, ελεύθερης γυμναστικής, κολυμβητήρια, καθώς και κλειστά γήπεδα μπάσκετ, βόλει, χάντμπολ, που στεγάζουν όλους τους οργανωμένους ερασιτεχνικούς συλλόγους της Αθήνας.

Ο Ο.Ν.Α. διαθέτει Παιδικές Χαρές για τους μικρούς δημότες, καθώς και Πολιτιστικά κέντρα με πλούσια προγράμματα, όπως θεατρικό παιχνίδι, εικαστικά, χορωδίες, πηλοπλαστική, ελληνικούς παραδοσιακούς χορούς, σκάκι κ.ά., τα οποία δίνουν τη δυνατότητα σε μικρούς και μεγάλους να αξιοποιούν δημιουργικά τον ελεύθερο χρόνο τους.

Παράλληλα διοργανώνει τον Γύρο της Αθήνας, τα Αθηναϊκά Κύπελλα με αγώνες μεταξύ σχολείων Δημοτικών, Γυμνασίων, Λυκείων, για αγόρια-κορίτσια, προγράμματα γνωριμίας με αθλήματα (Μπάσκετ, Βόλει, Ποδόσφαιρο, Τζούντο, Τοξοβολία, Ξιφασκία, Τένις, Πυγμαχία, Ελληνορωμαϊκή Πάλη, Ρυθμική και Ενόργανη Γυμναστική). Ακόμη, ο Ο.Ν.Α. συμμετέχει και στηρίζει όλα τα μεγάλα Αθλητικά γεγονότα που λαμβάνουν χώρα στην Αθήνα.

Στα αθλητικά προγράμματα του Ο.Ν.Α. συμμετέχουν μηνιαίως 7.000 παιδιά (Δ, Ε,ΣΤ Δημοτικού) 5.500 δημότες, 1.200 παιδιά συνεκπαίδευση με ΑμεΑ. Στις αθλητικές διοργανώσεις (Ποδηλατικός γύρος, Γύρος της Αθήνας, τουρνουά κ.λπ.) 22.000 δημότες.

Στα πολιτιστικά προγράμματα του Ο.Ν.Α. συμμετέχουν πάνω από 6.000 παιδιά και ενήλικες και 5.500 στις πολιτιστικές διοργανώσεις (εικαστικό φεστιβαλ, χορωδία κ.λπ.)

Στα κοινωνικά προγράμματα του Ο.Ν.Α. συμμετέχουν περίπου 3.000 άτομα

Στα Προγράμματα εθελοντισμού συμμετέχουν περίπου 1.300 άτομα

Επίσης υπάρχουν πολλές δραστηριότητες όπως γιορτές, εκδηλώσεις σε ανοιχτούς χώρους (π.χ. πλατείες), συμμετοχές σε εκθέσεις κ.λπ. για τις οποίες δεν υπάρχουν καταγραμμένα αριθμητικά στοιχεία συμμετεχόντων.

Κανονιστικές ρυθμίσεις: Υπάρχει Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας, Κανονισμός λειτουργίας αθλητικών χώρων, Απόφαση για τον καθορισμό της συνδρομής μελών δημοτών και εγγραφής ομάδων, σωματείων κ.λπ. φορέων.

Οργανωτική διάρθρωση: Διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο με Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο. Υπάρχουν 10 αυτοτελή Γραφεία και 4 Δνσεις (Διοικητική, Οικονομική, Τεχνική, Αθλητισμού, Πολιτισμού). Δεν έχει γενικό Δ/ντή .

Υποδομές και εξοπλισμός:

Για τους σκοπούς του ο Ο.Ν.Α. διαθέτει:

Υποδομές:

4 Γυμναστήρια συνολικά 1.800 τ.μ

10 Αθλητικά κέντρα

1 Κλειστό γυμναστήριο

1 κλειστό γήπεδο

12 Πολύκεντρα συνολικά περίπου 9.500 τ.μ.

48 Πολυχώρους

7 Υπαίθριους χώρους άθλησης

80 Χώρους με Παιδικές χαρές

1 Αθλητικό Μουσείο 468 τ.μ.

6 Πολιτιστικά Κέντρα και 1 πολιτιστική αίθουσα

1 Παιδικό κινηματογράφο

1 Κέντρο πηλού

1 Κτίριο κεντρικών υπηρεσιών 1021 τ.μ. και 2 ακόμη (Κοτοπούλη και Χαλκοκονδύλη)

1 χώρο για Καλλιτεχνική υπηρεσία

2 Αποθήκες και 1 ανοιχτό αποθηκευτικό χώρο

Εξοπλισμός:

Οχήματα 16

Βέσπες 17

Μηχανήματα και εργαλεία και αναλώσιμα οικοδομικών κλπ συντηρήσεων - 4 μπετονιέρες

Εξοπλισμός γραφείου

Αθλητικός Εξοπλισμός

Εξοπλισμός εικαστικού εργαστηρίου

Εξοπλισμός εκδηλώσεων (ηλεκτρομηχανολογικό, ήχου, μουσικά όργανα, φώτα, εξέδρες κλπ)

Αριθμός προσωπικού: 573 άτομα εκ των οποίων 476 Δ.Δ, 97 ΙΔΑΧ. Το προσωπικό αναλύεται σε 86 ΠΕ, 42 ΤΕ, 277 ΔΕ, 168 ΥΕ.

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης: Από τα στοιχεία της Υπηρεσίας φαίνεται ότι ο Ο.Ν.Α. κινεί ένα ετήσιο προϋπολογισμό 30 περίπου εκατ. ευρώ από τα οποία τα έσοδα προέρχονται:

Κατά το μεγαλύτερο μέρος 70% από επιχορηγήσεις του Δήμου

Κατά 23% από λοιπά έσοδα

Κατά 4% από χρηματοδοτήσεις προγραμμάτων

Κατά 3% από παροχή υπηρεσιών, χορηγίες κλπ.

Τα έξοδα αφορούν:

57% δαπάνες προσωπικού

8% αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών

30% ενοίκια, ΟΚΩ κλπ

2% έξοδα δραστηριοτήτων

3% δαπάνες επενδύσεων

0,2% αμοιβές – έξοδα ΔΣ

Βασικά περιουσιακά στοιχεία: Όλα τα κτίρια και οι λοιπές εγκαταστάσεις είναι με παραχώρηση από τον Δήμο Αθηναίων

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Νομική μορφή: ΝΠΔΔ

Έτος ίδρυσης: Φ.Ε.Κ. 83/26-4-79, τροπ.1997

Δ/νση: Ακαδημίας 50

Τηλέφωνο: 210 36.21.601, 210 36.30.706, 210 36.16.674, 210 36.44.448

Φαξ: 210 36.14.358

Αποστολή: Ο Πολιτισμικός Οργανισμός του Δήμου Αθηναίων είναι ο επίσημος φορέας της πολιτιστικής πολιτικής του Δήμου Αθηναίων. Ο Πολιτισμικός Οργανισμός καλείται να διαφυλάξει την πολιτιστική κληρονομιά προστατεύοντας σημαντικές συλλογές και μνήμες, να αναδείξει την καλλιτεχνική δημιουργία του παρόντος και να χαράξει στρατηγική πολιτισμού για το μέλλον.

Δραστηριότητες: Υπό την εποπτεία του βρίσκονται μουσεία και πολιτιστικά κέντρα, βιβλιοθήκες, πινακοθήκες και η φιλαρμονική του Δήμου Αθηναίων. Επιπλέον, έχει και σημαντική εκπαιδευτική λειτουργία ανοίγοντας συνεχώς κανάλια επιμόρφωσης μέσα από σεμινάρια, διαλέξεις, μαθήματα, ξεναγήσεις, τα οποία είναι ανοιχτά στους δημότες της Αθήνας. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα των Μουσείων και της Πινακοθήκης δέχονται κάθε μέρα τον μαθητικό πληθυσμό, για ενημέρωση και ξενάγηση σε ποικίλες εκφάνσεις του πολιτισμού. Από το 2007 ο Πολιτισμικός Οργανισμός του Δήμου Αθηναίων έχει θέσει ως πρωταρχικό του στόχο την προσφορά ποιωτικών πολιτιστικών ερεθισμάτων, στο σύνολο των πολιτών της Αθήνας, μέσα από ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα πολιτισμού. Για να επιτευχθεί αυτό, ο Πολιτισμικός Οργανισμός του Δήμου Αθηναίων θα κινηθεί σε 4 άξονες:

- ❖ Ποιοτική ψυχαγωγία για όλους τους κατοίκους της πόλης με εκδηλώσεις υψηλού επιπέδου.
- ❖ Έμφαση στην καλλιέργεια και την εκπαίδευση των παιδιών και των νέων της Αθήνας, με δράσεις που αφορούν στις τέχνες, στην περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και στις νέες τεχνολογίες.
- ❖ Εδραίωση της Αθήνας στον πολιτιστικό παγκόσμιο χάρτη με αναβάθμιση του ρόλου της διεθνώς.
- ❖ Ο Πολιτισμικός Οργανισμός του Δήμου Αθηναίων θα λειτουργήσει ως πολιτιστική ομπρέλα, ενισχύοντας τις πρωτοβουλίες και τις κινήσεις που γίνονται στην Αθήνα από πρόσωπα και φορείς.

Οργανωτική διάρθρωση:

Πρόεδρος- Αντιπρόεδρος Δ.Σ.

Γραφείο προέδρου – αντιπροέδρων

Τμήμα τύπου και δημοσίων σχέσεων

Αυτοτελές γραφείο νομικής υποστήριξης

Τμήμα οργάνωσης και συντονισμού πολιτιστικών εκδηλώσεων

Δ/νση Διοικητικών υπηρεσιών

Δ/νση Οικονομικών υπηρεσιών

Δ/νση Τεχνικών υπηρεσιών

Δ/νση Πολιτιστικών δραστηριοτήτων και πολιτιστικών κέντρων (εικαστικές εκδηλώσεις, φιλαρμονική, προγράμματα Λαϊκής επιμόρφωσης, πολιτιστικά προγράμματα, μουσείο θεάτρου σκιών, κινηματογράφος ΣΤΕΛΛΑ)

Δ/νση Δημοτικής Πινακοθήκης και Μουσείων

Δ/νση Δημοτικών Βιβλιοθηκών: κεντρική δημοτική βιβλιοθήκη, περ. δημοτική βιβλιοθήκη Ιωάννειου Π.Κ., Αγ.Θωμά Αμπελοκήπων (κλειστή μετά από διάρρηξη), μουσική βιβλιοθήκη

Υποδομές και εξοπλισμός:

Κτίρια: Κτίρια που έχουν παραχωρηθεί από:

- Δ.Α.: Πνευματικό Κέντρο, Κέντρο Τεχνών κ.λπ. 14 συνολικά
- Βρεφοκομείο: η Δημοτική Πινακοθήκη
- ΤΕΘΑ: κεντρική Δημοτική Βιβλιοθήκη, Φιλαρμονική

Κτίρια που έχουν μισθωθεί: 4

εξοπλισμός: 3 ΙΧ αυτοκίνητα, 1 ημιφορτηγάκι, 1 μηχανή

Εξοπλισμός: μουσικά όργανα, μουσικά έργα στη μουσική βιβλιοθήκη

Αριθμός προσωπικού:

Συνολικά 302 άτομα 191 ΔΔ, 111 ΙΔΑΧ εκ των οποίων 22 ΠΕ, 20 ΤΕ, 210 ΔΕ, 50 ΥΕ

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης:

Έσοδα το 2006: 22.024.500

94% επιχορηγήσεις Δήμου

2% από παροχή υπηρεσιών

6% λοιπά

Έξοδα το 2006: 20.811.336 που αναλύονται κατά:

19% μισθοδοσία

34% αμοιβές ελ. επαγγελματιών

3% αμοιβές Δ.Σ.

20 % γενικά έξοδα (ενοίκια, ΟΚΩ κλπ)

24% έξοδα δραστηριοτήτων

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΒΡΕΦΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου

Έτος ίδρυσης: Σεπτέμβριος του 1859

Δ/νση: Διοικητικές Υπηρεσίες : Ρόδου 181, 10443 Σεπόλια

Δ/νση Βρεφονηπιακών Σταθμών Διαμερισμάτων, Παιδαγωγικών

Προγραμμάτων, Περιουσίας και Τεχνικού: Αυλώνος 26 & Αμβρακίας, 10443 Σεπόλια

Αποστολή: Το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών, ιδρύθηκε το Σεπτέμβριο του 1859 με σκοπό τη φιλοξενία και περίθαλψη των εγκαταλελειμμένων βρεφών και νηπίων, την αποκατάστασή τους, καθώς και την προστασία της μητέρας (έγγαμης και άγαμης).

Αποτέλεσε τον αρχικό πυρήνα της παιδιατρικής περίθαλψης στη χώρα μας, καθώς και το πρώτο κέντρο εκπαίδευσης φοιτητών και ιατρών για την απόκτηση της ειδικότητας στη παιδιατρική.

Κύρια μέριμνά του ήταν η προστασία, η ομαλή ψυχοσωματική ανάπτυξη των βρεφών και η κοινωνική αποκατάστασή τους. Αυτή επιτεύχθηκε κυρίως με υιοθεσίες και, όπου αυτό δεν ήταν εφικτό, με ανάδοχες οικογένειες. Υπολογίζεται ότι στο Βρεφοκομείο φιλοξενήθηκαν συνολικά, κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του, περίπου πενήντα χιλιάδες (50.000) παιδιά.

Το 1964 δημιουργήθηκε εντός του κτιριακού συγκροτήματος του Δημοτικού Βρεφοκομείου Αθηνών στην οδό Πειραιώς 51, ο πρώτος Παιδικός Σταθμός. Στα τέλη της δεκαετίας του 1980 το Δημοτικό Βρεφοκομείο ανταποκρίθηκε στην επιτακτική ανάγκη για λειτουργία Παιδικών Σταθμών και έτσι συμπληρώθηκε ο σκοπός του με την ίδρυση Βρεφικών και Παιδικών Σταθμών για την εξυπηρέτηση των εργαζομένων μητέρων.

Δραστηριότητες Σήμερα στο Ίδρυμα ανήκουν ενενήντα πέντε (95) Παιδικοί Σταθμοί, που λειτουργούν εντός των ορίων του Δήμου Αθηναίων. Οι Παιδικοί Σταθμοί οι οποίοι υπάγονται στο Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών είναι αυτοί που έχουν ιδρυθεί διαχρονικά από τον Δήμο Αθηναίων και οι τέως Κρατικοί Παιδικοί

Σταθμοί που υπάγονταν στην αρμοδιότητα του υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας και μεταφέρθηκαν στον Δήμο Αθηναίων.

Με το Ν. 3448/06 (ΦΕΚ 950/B - 19/7/06) πραγματοποιήθηκε η συγχώνευση των διαφορετικών Νομικών Προσώπων και έτσι οι Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί του Δήμου Αθηναίων διοικούνται πλέον κατά τρόπο ενιαίο από το Δημοτικό Βρεφοκομείο Αθηνών.

Αυτή τη στιγμή ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει το μεγαλύτερο δίκτυο Παιδικών Σταθμών στη χώρα μας και τα Βαλκάνια και ένα από τα σημαντικότερα της Ευρώπης. Φιλοξενεί καθημερινά περίπου πέντε χιλιάδες εξακόσια (5.600) παιδιά.

Κανονιστικές ρυθμίσεις: Υπάρχει Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας, **Οργανωτική διάρθρωση:** Διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο με Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο. Δεν έχει γενικό Δ/ντή. Δύο Δ/νσεις: Διοικητικές Υπηρεσίες και Δ/νση Βρεφονηπιακών Σταθμών Διαμερισμάτων, Παιδαγωγικών Προγραμμάτων, Περιουσίας και Τεχνικού

ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ

Μεθοδολογική προσέγγιση

Σύμφωνα με τα πολεοδομικά σταθερότυπα (ΦΕΚ 285Δ/5.3.2004)³³, η ταχ ακτίνα εξυπηρέτησης για τα νηπιαγωγεία είναι 400m. Το σταθερότυπο αυτό αποτελεί την παραδοχή στην οποία βασίζεται η καταγραφή των εξυπηρετούμενων και μη συνοικιών και γειτονιών του Δήμου, σε σχέση με τους βρεφονηπιακούς σταθμούς.

Στη συνέχεια καταγράφονται τα τμήματα του Δήμου, ανά Δημοτικό Διαμέρισμα, που δεν καλύπτονται –εξυπηρετούνται σύμφωνα με τις ακτίνες εξυπηρέτησης (βλέπε Χάρτη Β) από τους υφιστάμενους – εντός των ορίων του Δήμου Αθηναίων–βρεφονηπιακούς σταθμούς, που συνίστανται σε ιδιόκτητους, παραχωρημένους και μισθωμένους.

Προκειμένου να εντοπισθούν οι περιοχές που πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, ελέγχεται η ενδεχόμενη κάλυψη των περιοχών αυτών από τους προτεινόμενους προς απαλλοτρίωση χώρους και κατά συνέπεια ποιες περιοχές μένουν πλήρως ακάλυπτες.

³³ Απόφαση 10788, Φ.Ε.Κ. 285Δ/05-03-2004 «Έγκριση πολεοδομικών σταθερότυπων (standards) και ανώτατα όρια πυκνοτήτων που εφαρμόζονται κατά την εκπόνηση των γενικών πολεοδομικών σχεδίων, των σχεδίων χωρικής και οικιστικής οργάνωσης «ανοικτής πόλης» και των πολεοδομικών μελετών»

Επίσης, παράλληλα με την αξιολόγηση σύμφωνα με τη μέγιστη ακτίνα εξυπηρέτησης, εντοπίζονται τα οικόπεδα του Δημοτικού Βρεφοκομείου, που βρίσκονται σε εγγύτητα με μισθωμένους βρεφονηπιακούς σταθμούς, καθώς και με τους προτεινόμενους προς απαλλοτρίωση χώρους, προκειμένου να αξιοποιηθούν.

Υφιστάμενη κατάσταση

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι Παιδικοί Σταθμοί που λειτουργούν σήμερα στα 7 Διαμερίσματα του Δήμου και εξυπηρετούν 5.410 παιδιά. Σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των χώρων των Παιδικών Σταθμών, αξίζει να σημειωθεί ότι από τους 94 εν λειτουργία οι 46 είναι μισθωμένοι, οι 30 παραχωρημένοι από τον Δήμο Αθηναίων, 2 παραχωρημένοι από το υπουργείο Υγείας, 1 παραχωρημένος από το Νοσοκομείο Παιδων «Αγία Σοφία», 1 παραχωρημένος από την ΕΛΑΣ και 14 είναι ιδιόκτητοι. (βλ. Χάρτη Β)

A/A	ΔΔ	ΣΥΝΟΙΚΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΑΙΔΙΑ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ
1	1o	ΠΛ.ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ	1ος Π.Σ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ	47	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
2	1o	ΝΕΑΠΟΛΗ	2ος Π.Σ. ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗ	67	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
3	1o	ΠΛ. ΒΑΘΗΣ	3ος Π.Σ. ΜΙΧΑΗΛ ΒΟΔΑ	64	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
4	1o	ΠΛ. ΒΑΘΗΣ	4ος Π.Σ. ΦΑΒΙΕΡΟΥ	67	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
5	1o	ΕΞΑΡΧΕΙΑ	5ος Π.Σ. ΝΟΤΑΡΑ & ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ	71	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
6	1o	ΠΛΑΚΑ	6ος Π.Σ. ΛΥΣΙΟΥ	22	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
7	1o	ΕΞΑΡΧΕΙΑ	7ος Π.Σ. ΕΞΑΡΧΕΙΩΝ	44	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
8	1o	ΚΟΥΚΑΚΙ	8ος Π.Σ. ΚΟΥΚΑΚΙΟΥ	39	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
9	1o	ΣΤ. ΛΑΡΙΣΗΣ	9ος Π.Σ. ΑΓ. ΠΑΥΛΟΥ	46	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
10	1o	ΙΛΙΣΙΑ	10ος Π.Σ. ΙΛΙΣΙΩΝ	38	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
11	1o	ΠΛ. ΒΑΘΗΣ	11ος Π.Σ. ΠΛ. ΒΑΘΗΣ	24	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
12	1o	ΠΛ. ΒΑΘΗΣ	12ος Π.Σ. ΠΛ. ΒΑΘΗΣ	17	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
ΣΥΝΟΛΟ 1ου Δ.Δ.				546	
13	2o	ΠΑΓΚΡΑΤΙ	1ος Π.Σ. ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ	79	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
14	2o	ΚΥΝΟΣΑΡΓΟΥΣ	2ος Π.Σ. ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	106	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
15	2o	ΠΑΓΚΡΑΤΙ-ΣΤΑΔΙΟ	3ος Π.Σ. ΠΡΩΤΑΓΟΡΑ	58	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
16	2o	ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	4ος Π.Σ. ΛΑΓΟΥΜΙΤΖΗ	91	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
17	2o	ΑΓ.ΑΡΤΕΜΙΟΣ ΓΟΥΒΑΣ-ΠΑΓΚΡΑΤΙ	5ος Π.Σ. ΒΙΝΚΕΛΜΑΝ	115	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
18	2o	ΑΓ.ΑΡΤΕΜΙΟΣ ΓΟΥΒΑΣ-ΠΑΓΚΡΑΤΙ	6ος Π.Σ. ΑΝΑΞΑΡΧΟΥ	64	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ

Α/Α	ΔΔ	ΣΥΝΟΙΚΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΑΙΔΙΑ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ
19	20	ΔΑΦΝΗ	7ος Π.Σ. ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ	20	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
20	20	ΑΓ. ΑΡΤΕΜΙΟΣ	8ος Π.Σ. ΑΓ. ΑΡΤΕΜΙΟΥ	38	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
21	20	ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	9ος Π.Σ. ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	75	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟ ΥΠ.ΥΓΕΙΑΣ
22	20	ΠΑΓΚΡΑΤΙ	10ος Π.Σ. ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ	38	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
23	20	ΠΑΓΚΡΑΤΙ	11ος Π.Σ. ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΥ	57	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
24	20	ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	12ος Π.Σ. ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	85	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟ ΥΠ.ΥΓΕΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ 2ου Δ.Δ.				826	
25	30	ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ	1ος Π.Σ. ΒΟΤΑΝΙΚΟΥ	83	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
26	30	Κ.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	2ος Π.Σ. ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΥ	76	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
27	30	Α.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	3ος Π.Σ. ΚΥΚΛΩΠΩΝ	17	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
28	30	Κ.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	4ος Π.Σ. ΠΕΡΣΕΩΣ	70	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
29	30	ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ	5ος Π.Σ. ΘΕΣΠΙΕΩΝ	49	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
30	30	Α.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	6ος Π.Σ. ΠΕΤΡΑΛΩΝΩΝ	26	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
31	30	Α.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	7ος Π.Σ. ΠΕΤΡΑΛΩΝΩΝ	38	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
32	30	Α.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	8ος Π.Σ. ΘΗΣΕΙΟΥ	43	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
33	30	Κ.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	9ος Π.Σ. ΠΕΤΡΑΛΩΝΩΝ	50	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
34	30	Α.ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ	10ος Π.Σ. ΘΗΣΕΙΟΥ	26	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
35	30	ΒΟΤΑΝΙΚΟΣ	11ος Π.Σ. ΙΕΡΑΣ ΟΔΟΥ	24	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
36	30	ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΣ	12ος Π.Σ. ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΥ	20	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
37	30	ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟ	13ος Π.Σ. ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟΥ	29	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
ΣΥΝΟΛΟ 3ου Δ.Δ.				551	
38	40	ΑΚ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ	1ος Π.Σ. ΑΚ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ	80	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
39	40	ΘΥΜΑΡΑΚΙΑ	2ος Π.Σ. ΜΑΝΟΥΣΟΓΙΑΝΝΗ	53	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
40	40	ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥΣ	3ος Π.Σ. ΛΕΝΟΡΜΑΝ	121	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
41	40	ΑΚ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ	4ος Π.Σ. ΑΚ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ	32	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
42	40	ΛΟΦΟΣ ΣΚΟΥΖΕ	5ος Π.Σ. ΛΟΦΟΥ ΣΚΟΥΖΕ	31	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
43	40	ΣΕΠΟΛΙΑ	6ος Π.Σ. ΣΕΠΟΛΙΩΝ	67	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
44	40	ΚΟΛΩΝΟΣ	7ος Π.Σ. ΚΟΛΩΝΟΥ	38	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
45	40	ΑΚ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ	8ος Π.Σ. ΑΚ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ	44	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ

Α/Α	ΔΔ	ΣΥΝΟΙΚΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΑΙΔΙΑ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ
46	40	ΣΕΠΟΛΙΑ	9ος Π.Σ. ΛΟΦΟΥ ΣΚΟΥΖΕ	44	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
47	40	ΛΟΦΟΣ ΣΚΟΥΖΕ	10ος Π.Σ. ΛΕΝΟΡΜΑΝ	54	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
48	40	ΣΕΠΟΛΙΑ	11ος Π.Σ. ΣΕΠΟΛΙΩΝ	62	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
49	40	ΛΟΦΟΣ ΣΚΟΥΖΕ	12ος Π.Σ. ΛΟΦΟΥ ΣΚΟΥΖΕ	43	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
50	40	ΘΥΜΑΡΑΚΙΑ	13ος Π.Σ. ΑΧΑΡΝΩΝ	47	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
51	40	Κ. ΠΑΤΗΣΙΑ	14ος Π.Σ. ΠΥΡΛΑ & ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗ	88	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
ΣΥΝΟΛΟ 4ου Δ.Δ.				804	
52	50	ΑΓ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	1ος Π.Σ. ΑΓ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	123	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
53	50	ΡΙΖΟΥΠΟΛΗ	2ος Π.Σ. ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ	83	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
54	50	ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ	3ος Π.Σ. ΕΡΜΙΠΠΟΥ	106	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
55	50	Κ. ΠΑΤΗΣΙΑ	4ος Π.Σ. ΔΗΜ. ΡΑΛΛΗ	61	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
56	50	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	5ος Π.Σ. ΠΑΤΗΣΙΩΝ	60	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
57	50	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	6ος Π.Σ. ΠΑΤΗΣΙΩΝ	53	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
58	50	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	7ος Π.Σ. ΠΑΤΗΣΙΩΝ	62	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
59	50	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	8ος Π.Σ. ΠΑΤΗΣΙΩΝ	58	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
60	50	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	9ος Π.Σ. ΑΝΩ ΠΑΤΗΣΙΩΝ	43	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
61	50	Κ. ΠΑΤΗΣΙΑ	10ος Π.Σ. ΑΧΑΡΝΩΝ	46	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
62	50	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	11ος Π.Σ. ΠΑΤΗΣΙΩΝ	74	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
63	50	Α. ΠΑΤΗΣΙΑ	12ος Π.Σ. ΚΥΠΡΙΑΔΟΥ	86	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
64	50	ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ	13ος Π.Σ. ΠΡΟΜΠΟΝΑ	52	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
65	50	ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ	14ος Π.Σ. ΠΡΟΜΠΟΝΑ	60	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
ΣΥΝΟΛΟ 5ου Δ.Δ.				967	
66	60	ΣΤ. ΛΑΡΙΣΗΣ	1ος Π.Σ. ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ	114	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
67	60	ΑΧΑΡΝΩΝ	2ος Π.Σ. ΞΕΝΑΓΟΡΑ	42	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
68	60	ΚΥΨΕΛΗ	3ος Π.Σ. ΠΥΘΙΑΣ	45	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
69	60	ΑΧΑΡΝΩΝ	4ος Π.Σ. ΘΗΡΑΣ	66	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
70	60	ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ	5ος Π.Σ. Λ. ΙΩΝΙΑΣ	78	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
71	60	ΚΥΨΕΛΗ	6ος Π.Σ. ΚΥΚΛΑΔΩΝ	94	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
72	60	ΚΥΨΕΛΗ	7ος Π.Σ. ΘΑΥΜΑΝΤΟΣ	69	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟΝ Δ.Α
73	60	ΚΥΨΕΛΗ	8ος Π.Σ. ΚΥΨΕΛΗΣ	40	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
74	60	Α. ΚΥΨΕΛΗ	9ος Π.Σ. ΑΝΩ ΚΥΨΕΛΗΣ	35	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
75	60	ΚΥΨΕΛΗ- ΑΝΙΑΤΩΝ	10ος Π.Σ. ΚΥΨΕΛΗΣ	46	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠΌ ΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΑΙΔΩΝ "ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ"

Α/Α	ΔΔ	ΣΥΝΟΙΚΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΠΑΙΔΙΑ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΟΣ
76	60	A. ΚΥΨΕΛΗ	11ος Π.Σ. ΚΥΨΕΛΗΣ	69	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
			ΣΥΝΟΛΟ 6ου Δ.Δ.	698	
77	70	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	1ος Π.Σ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ	86	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠ'Ο ΤΟΝ Δ.Α
78	70	ΕΡ. ΣΤΑΥΡΟΣ	2ος Π.Σ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΕΙΟ	73	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠ'Ο ΤΟΝ Δ.Α
79	70	ΓΚΥΖΗ	3ος Π.Σ. ΓΚΥΖΗ	87	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠ'Ο ΤΟΝ Δ.Α
80	70	ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ	4ος Π.Σ. ΛΑΜΨΑ	67	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠ'Ο ΤΟΝ Δ.Α
81	70	ΕΡ. ΣΤΑΥΡΟΣ	5ος Π.Σ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΕΙΟ	91	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠ'Ο ΤΟΝ Δ.Α
82	70	ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ	6ος Π.Σ. ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΩΝ	37	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
83	70	ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ	7ος Π.Σ. ΛΑΜΨΑ	47	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠ'Ο ΤΟΝ Δ.Α
84	70	ΓΚΥΖΗ	8ος Π.Σ. ΝΟΡΝΤΑΟΥ	27	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠ'Ο ΤΟΝ Δ.Α
85	70	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	9ος Π.Σ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ	48	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
86	70	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	10ος Π.Σ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ	40	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
87	70	ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΩΝ	11ος Π.Σ. ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΩΝ	34	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
88	70	ΠΟΛΥΓΩΝΟ	12ος Π.Σ. ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ	36	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
89	70	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ	13ος Π.Σ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ	35	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
90	70	ΓΚΥΖΗ	14ος Π.Σ. ΓΚΥΖΗ	71	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
91	70	ΓΚΥΖΗ	15ος Π.Σ. ΓΚΥΖΗ	64	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
92	70	ΙΛΙΣΙΑ	16ος Π.Σ. ΙΛΙΣΙΩΝ	39	ΜΙΣΘΩΜΕΝΟ
93	70	ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ- ΕΡΥΘΡΟΣ	17ος Π.Σ. ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΩΝ- ΕΡΥΘΡΟΥ	80	ΠΑΡΑΧΩΡΗΜΕΝΟ ΑΠ'Ο ΤΗΝ ΕΛ.ΑΣ.
94	70	ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΩΝ	18ος Π.Σ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΕΙΟ	56	ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ
			ΣΥΝΟΛΟ 7ου Δ.Δ.	1.018	
			ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	5.410	

Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης - Συμπεράσματα

Καταρχάς παρατηρείται ότι λειτουργεί μεγάλος αριθμός μισθωμένων βρεφονηπιακών σταθμών, 46 σε σύνολο 94.

Στη συνέχεια γίνεται η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και καταγράφονται τα συμπεράσματα ανά Δημοτικό Διαμέρισμα σύμφωνα με τη μεθοδολογική προσέγγιση. Στους χάρτες που ακολουθούν αποτυπώνονται οι περιοχές – ζώνες του Δήμου, που χρήζουν άμεσης προτεραιότητας – παρέμβασης είτε:

α) διότι δεν πρόκειται να καλυφθούν (σύμφωνα με τη μέγιστη ακτίνα εξυπηρέτησης) από τους προτεινόμενους προς απαλλοτρίωση χώρους είτε,

β) διότι οι προτεινόμενες απαλλοτριώσεις χρήζουν άμεσης εφαρμογής καθώς πρόκειται να καλύψουν περιοχές που δεν καλύπτονται από τις υφιστάμενες υποδομές.

Στο 1^ο Δ.Δ. δεν εξυπηρετείται – σύμφωνα με τις ακτίνες εξυπηρέτησης – μέρος των συνοικιών Εμπορικού Τριγώνου – Πλάκα, Μουσείου – Εξαρχείων, Κολωνακίου και Κουκακίου – Μακρυγιάννη. Στο 1^ο Δ.Δ. καταγράφεται 1 προτεινόμενη απαλλοτρίωση (Αγ. Κων/νο – Πλ. Βάθης), ενώ στην περιοχή καταγράφονται 3 μισθωμένοι και δύο παραχωρημένοι σταθμοί. Επομένως, η απαλλοτρίωση έχει νόημα μόνον στην περίπτωση που θα αντικαταστήσει έναν από τους μισθωμένους σταθμούς.

Στο 2^ο Δ.Δ. δεν εξυπηρετείται μέρος των συνοικιών Προφήτη Ηλία, Δουργούτι, Στάδιο (γειτονιά Μετς) και Ν. Κόσμου (γειτονιά Καλλιρρόης). Στο 2^ο Δ.Δ. καταγράφεται 1 προτεινόμενη απαλλοτρίωση και 1 οικόπεδο δημοτικού βρεφοκομείου. Παρατηρήσεις:

α) *Κρίνεται σκόπιμη η αξιοποίηση οικοπέδου του Δημοτικού Βρεφοκομείου στο Παγκράτι καθώς γειτνιάζει με μισθωμένο βρεφονηπιακό σταθμό.*

β) Η προτεινόμενη απαλλοτρίωση στη συνοικία Δουργούτι θα καλύψει μέρος της συνοικίας που δεν εξυπηρετείται –σύμφωνα με τις ακτίνες εξυπηρέτησης– από βρεφονηπιακούς σταθμούς.

Στο 3^ο Δ.Δ. δεν εξυπηρετείται μέρος των συνοικιών Ελαιώνα –που δεν έχει ακόμη αναπτυχθεί οικιστικά– και των Άνω Πετραλώνων (γειτονιά Θησείου). Στο 3^ο Δ.Δ. καταγράφονται 3 οικόπεδα του Δημοτικού Βρεφοκομείου. Παρατηρήσεις:

Κρίνεται σκόπιμη η αξιοποίηση των οικοπέδων του Δημοτικού Βρεφοκομείου που γειτνιάζουν με τον μισθωμένο βρεφονηπιακό σταθμό στη συνοικία Ρουφ (γειτονιά Μεταξουργείου)

Στο 4^ο Δ.Δ. δεν εξυπηρετείται μέρος των συνοικιών Ακαδημίας Πλάτωνος και Νιρβάνα (γειτονιά Πλ. Αττικής). Στο 4^ο Δ.Δ. καταγράφεται 1 προτεινόμενη απαλλοτρίωση και 1 οικόπεδο Δημοτικού Βρεφοκομείου. Παρατηρήσεις:

Η προτεινόμενη απαλλοτρίωση στη συνοικία Ακαδημία Πλάτωνος θα καλύψει μέρος της συνοικίας που δεν εξυπηρετείται –σύμφωνα με τις ακτίνες εξυπηρέτησης– από βρεφονηπιακούς σταθμούς.

Στο 5^ο Δ.Δ. δεν εξυπηρετείται μέρος των συνοικιών Πατήσια (Αλεπότρυπα) και Ριζούπολη – Άνω Πατήσια. Στο 5^ο Δ.Δ. καταγράφονται 3 προτεινόμενες απαλλοτριώσεις και 1 οικόπεδο Δημοτικού Βρεφοκομείου. Παρατηρήσεις:

Η προτεινόμενη απαλλοτρίωση θα καλύψει σχεδόν ολόκληρο το τμήμα των συνοικιών Ριζούπολη – Άνω Πατήσια, που δεν εξυπηρετείται –σύμφωνα με τις ακτίνες εξυπηρέτησης– από βρεφονηπιακούς σταθμούς.

Στο 6^ο Δ.Δ. δεν εξυπηρετείται μέρος των συνοικιών Ν. Κυψέλη, Κυψέλη, Πλ. Αττικής και Άνω Κυψέλη.

Στο 7^ο Δ.Δ. δεν εξυπηρετείται μέρος των συνοικιών Γουδί και Ελληνορώσσων – Ερυθρού.

Σε μια συνολικότερη προσέγγιση, για το σύνολο του Δήμου, παρατηρείται ότι όλες οι προτεινόμενες απαλλοτριώσεις εξυπηρετούν περιοχές που δεν καλύπτονται σύμφωνα με τη μέγιστη ακτίνα εξυπηρέτησης από τις υφιστάμενες υποδομές, εκτός από την προτεινόμενη απαλλοτρίωση του 1^{ου} Διαμερίσματος που όμως θα μπορούσε να αντικαταστήσει έναν από τους μισθωμένους σταθμούς που βρίσκονται σε εγγύτητα.

Σε άμεση προτεραιότητα είναι σκόπιμο να ληφθούν οι περιοχές που δεν καλύπτονται, σύμφωνα με τις ακτίνες εξυπηρέτησης, από τις υφιστάμενες υποδομές και εν συνεχείᾳ να αξιοποιηθούν τα οικόπεδα του Δημοτικού Βρεφοκομείου, τα οποία γειτνιάζουν με μισθωμένους σταθμούς, όπως αναλύθηκε ανωτέρω.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑΣ Αθήνα 9,84

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, αμιγής Δημοτική επιχείρηση

Έτος ίδρυσης: 31 Μαΐου του 1987, **Έτος ιδρυσης:** ΦΕΚ από 25/8/1989

Δ/νση: Πειραιώς 100, Γκάζι, 118 54 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 34.11.610 , <http://www.athina984fm.gr>

Αποστολή: Ενημέρωση με πλουραλισμό απόψεων, εγκυρότητα και σοβαρότητα, αλλά και μαχητική ενημέρωση για τον παλμό στην πρωτεύουσα, για τα πολιτικά δρώμενα, τον πολιτισμό, τη ψυχαγωγία και τον αθλητισμό.

Δραστηριότητες: Καθημερινή πληροφόρηση. "Air 104.4" στα FM, το ξενόγλωσσο πρόγραμμα του δημοτικού ραδιοσταθμού, δίσυλος επικοινωνίας με τις χιλιάδες των μεταναστών που ζουν και εργάζονται στην Αθήνα, αλλά και των επισκεπτών, με το ενημερωτικό και ψυχαγωγικό πρόγραμμά του σε **δεκατρείς (13) γλώσσες**.

Ο "Αθήνα 9.84" εκπέμπει στους 98,3 μεγάκυκλους στα FM. Το πρόγραμμα μεταδίδεται απευθείας και από την ιστοσελίδα του, <http://www.athina984fm.gr>. Στην ηλεκτρονική διεύθυνση του σταθμού υπάρχει και η πλήρης ενημέρωση για το πρόγραμμα του ραδιοσταθμού, καθώς και η προβολή των δηλώσεων πολιτικών, προσωπικοτήτων, δημοτικών παραγόντων που μεταδίδονται «στον αέρα».

Οργανωτική διάρθρωση:

Γενικός Δ/ντής

Δ/νση Ενημέρωσης

Δ/νση Οικονομικού

Τεχνική Δ/νση

Δ/νση εμπορικού τμήματος

Δ/νση Διοικητικής Λειτουργίας και ανθρώπινου δυναμικού

Δ/νση προγραμματισμού και εκδηλώσεων

Υποδομές και εξοπλισμός:

Στεγάζεται στο Δ2, επωνυμία: Γ. Ρίτσος, κτίριο στην Τεχνόπολη εμβαδού 3919 τ.μ.

Υπάρχουν 4 οχήματα

Η/Μ εξοπλισμό ραδιοφώνου και γραφείου

Αριθμός προσωπικού: 285 εκ των οποίων 189 είναι αορίστου χρόνου και 96

καλύπτονται με λοιπές εργασιακές σχέσεις

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης:

ΕΣΟΔΑ: 9.384.944

9%, (599.944) από εισπράξεις

91% (8.785.000) ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ Δ.Α.

ΕΞΟΔΑ: 9.384.944

που αναλύονται κατά:

74% μισθοδοσία

12% ασφαλιστικά ταμεία

11% φόροι

3% προμήθειες κλπ

Σπουδαιότερα θέματα προς αντιμετώπιση:

Νέα οργανωτική δομή

Νέα προιόντα (web tv, portal, free press)

Υψηλή επίσημη επιχορήγηση

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ –Μουσικά Σύνολα

Νομική μορφή: ΝΠΔΔ

Έτος ίδρυσης: 29η Σεπτεμβρίου 2003

Ταχ. Δ/νση: Αρτέμωνος 7 & Ιππάρχου, 116 36 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 92.43.226

Φαξ: 210 92.11.364

Αποστολή: Ο Οργανισμός συστήθηκε την 29η Σεπτεμβρίου 2003, με σκοπό την οργάνωση και λειτουργία των Μουσικών Συνόλων σε ενιαίο φορέα, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των μουσικών πολιτιστικών δρώμενων του Δήμου, καθώς και την εξέλιξη και προώθηση των Μουσικών Συνόλων, τα οποία αποτελούνται από:

- Τη Συμφωνική Ορχήστρα
- Τη Μικτή Δημοτική Χορωδία Αθηνών
- Τη Big Band
- Το Εργαστήρι Ελληνικής Μουσικής

Δραστηριότητες: Ρεπερτόριο ένα μουσικό φάσμα, από τη συμφωνική και κλασσική μουσική μέχρι τη σύγχρονη τζαζ και το έντεχνο ελληνικό τραγούδι. Τα Μουσικά Σύνολα εμφανίζονται σε αυτόνομες συναυλίες και εκδηλώσεις, αλλά και σε συνεργασία με δημοτικούς, εκπαιδευτικούς και πολιτιστικούς φορείς, σε ελληνικά και

διεθνή φεστιβάλ και περιοδείες εκτός Αθηνών και έχουν πλούσια δράση και στο εξωτερικό.

- το 2005 δόθηκαν 36 συναυλίες εκ των οποίων 9 συμφωνικής
- το 2006 δόθηκαν 147 συναυλίες εκ των οποίων 47 συμφωνικής
- το 2005 δόθηκαν 90 συναυλίες εκ των οποίων 26 συμφωνικής

Οργανωτική διάρθρωση:

- Πρόεδρος-Δ.Σ.
- Αυτοτελές γραφείο προέδρου – αντιπροέδρων
- Αυτοτελές γραφείο τύπου και δημοσίων σχέσεων
- Αυτοτελές γραφείο νομικής υποστήριξης
- Αυτοτελές γραφείο Επιστημονικών και καλλιτεχνικών συνεργατών και εκμετάλλευσης μουσικών συνόλων
- Αυτοτελές γραφείο ΣΟΔΑ Μουσικών σχημάτων και χορωδίας
- Δ/νση Διοικητικών, Οικονομικών, Τεχνικών υπηρεσιών και Μουσικών συνόλων
- Τμήμα Διοικητικό
- Τμήμα Οικονομικό
- Τμήμα Τεχνικών υπηρεσιών
- Τμήμα Μουσικών συνόλων, χορωδίας και μουσικής βιβλιοθήκης

Υποδομές και εξοπλισμός:

- Κτίρια:** από παραχώρηση γραφεία 1490 τμ . Υπό ενοικίαση κτίριο Ευελπίδων και Κυψέλης 611 τμ
- IX αυτοκίνητο με παραχώρηση από ΔΕΡΑ 9,84 για χρήση του προέδρου
- Εξοπλισμός: μουσικά όργανα, μουσικά έργα στη μουσική βιβλιοθήκη

Αριθμός προσωπικού:

- Συνολικά 123:
- 8 άτομα, 7 Δ.Δ. 1 ΙΔΑΧ εκ των οποίων 3 ΠΕ, 5 ΔΕ,
- 115 μουσικοί ΙΔΑΧ εκ των οποίων 7 ΠΕ, 108 ΔΕ

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης:

- Έσοδα
- το 2006 ανέρχονται σε 3.717.718 που αναλύονται κατά:
 - 92% επιχορηγήσεις Δήμου
 - 0,4% από παροχή υπηρεσιών
 - 8% χρημ. Υπόλοιπο

Έξοδα

το 2006 ανέρχονται σε 3.213.079 που αναλύονται κατά:

- 76% δαπάνες προσωπικού
- 10% αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών
- 3% γενικά έξοδα (ενοίκια, ΟΚΩ κλπ)
- 0,06% αμοιβές και έξοδα ΔΣ
- 7% έξοδα δραστηριοτήτων
- 4% επενδύσεις

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ-Επιχείρηση Μηχανογράφησης

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου

Έτος ίδρυσης: Ιδρύθηκε το 1981 και λειτουργεί ως αμιγής Δημοτική Επιχείρηση με έδρα την Αθήνα με βάση τις ΠΔΣ 1214/1980 και ΠΔΣ. 348/1981 και των διατάξεων των άρθρων 205-213 του Ν. 1065/80, καθώς και το Π.Δ. 410/1995.

Ταχ. Δ/νση: Λιοσίων 22, 10438 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 52.40.493, 210 52.77.137

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: www.daem.gr

Αποστολή: η παροχή των ολοκληρωμένων πληροφοριακών λύσεων για την λειτουργία των Ο.Τ.Α., που περιλαμβάνει εξοπλισμό, περιφερειακά, λειτουργικά συστήματα, τηλεπικοινωνιακά δίκτυα, εφαρμογές, υπηρεσίες εκπαίδευσης, τεχνική υποστήριξη και υπηρεσίες λογιστικής υποστήριξης.

Δραστηριότητες: Μηχανογραφική υποστήριξη των Δ/νσεων του Δήμου Αθηναίων, των επτά (7) Δημοτικών Διαμερισμάτων, Ν.Π. του Δήμου και 25 Δήμων σε όλη την Ελλάδα.

- Υποστήριξη των επτά (7) ΚΕΠ και της γραμμής του Δημότη (1595) με εξοπλισμό, υποδομές και πληροφοριακά συστήματα
- Υποστήριξη του Κέντρου Εξυπηρέτησης Άλλοδαπών του Δήμου Αθηναίων (ΚΕΑ)
- Πανελλαδική υποστήριξη των Δ/νσεων Άλλοδαπών του ΥΠΕΣ με λογισμικό που ανέπτυξε και εγκατέστησε η ΔΑΕΜ
- Ανάπτυξη και εγκατάσταση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (Ο.Π.Σ.) για την υποστήριξη της ηλεκτρονικής διαχείρισης των Υπηρεσιών του Δήμου Αθηναίων

- Ανάπτυξη και εγκατάσταση Πληροφοριακού Συστήματος Διοίκησης (MIS)
- Συμμετοχή της ΔΑΕΜ σε έργο της Κ.Τ.Π. για το Εθνικό Δημοτολόγιο

Οργανωτική διάρθρωση:

Τμήμα τεχνολογίας και ανάπτυξης (προγραμματιστών)

Τμήμα οικονομικό και διοικητικό

Τμήμα εμπορικό

Υπάρχει εσωτερικός κανονισμός

Υπάρχει επιτροπή στρατηγικού σχεδιασμού

Υποδομές και εξοπλισμός: Η εταιρεία στεγάζεται σε κτίριο 600 τμ παραχωρημένο από Δ.Α.

Αριθμός προσωπικού: 32

6 επιστημονικό

12 Διοικητικό

13 τεχνικό υποστηρικτικό

1 συμβασιούχος ορισμένου χρόνου

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης: Υπάρχει πρόβλημα ταμειακής ρευστότητας που οφείλεται στην καθυστέρηση των εισπράξεων και της επιστροφής του παρακρατηθέντος φόρου.

'Εσοδα το 2006 ανέρχονται σε 8.590.258, που προέρχονται:

Κατά το μεγαλύτερο μέρος 85% από παροχή υπηρεσιών στο Δήμο

Κατά 15% από παροχή υπηρεσιών σε δημότες

'Έξοδα το 2006 ανέρχονται σε 8.553.697 που οφείλονται κατά:

10 % δαπάνες προσωπικού

48% αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών

42% γενικά έξοδα (ενοίκια, ΟΚΩ κλπ)

0,4% αμοιβές και έξοδα ΔΣ

Προϋπολογισμός 2007:

8.097.000 'Εσοδα κατά:

86% από έσοδα προγ. συμβάσεων

6% υποστήριξη νέων εφαρμογών

4 % πωλήσεις εξοπλισμού

4% από άλλες υπηρεσίες

8. 007.000 'Έξοδα κατά

14% αποδοχές προσωπικού
68% έξοδα προγ. συμβάσεων
18% λοιπά

Σπουδαιότερα θέματα προς αντιμετώπιση:

Βελτίωση χώρων εργασίας
Ανάγκη συνεχούς αναβάθμισης εξοπλισμού πληροφορικής
Ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης του προσωπικού της ΔΑΕΜ στις νέες τεχνολογίες
Ανάγκη συνεχούς παρακολούθησης προγ/κων συμβάσεων με φορείς (Δ.Α. – Περ.Αττικής–ΥΠΕΣΔΔΑ)
Μετατροπή ΔΑΕΜ σε ΑΕ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Νομική μορφή: Α.Ε. Οι μέτοχοι της εταιρείας είναι ο Δήμος Αθηναίων, η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής (ΤΕΔΚΝΑ), το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (ΕΒΕΑ), το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και η Δημοτική Επιχείρηση Ασφαλειών του Δήμου Αθηναίων.

Έτος ίδρυσης: το Σεπτέμβριο του 1996

Διεύθυνση: Βούλγαρη 11, 104 37 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 52.01.611-2, 210 52.22.742

Φαξ: 210 52.22.743

E-mail: aeda@ath.forthnet.gr

Αποστολή: Η Αναπτυξιακή Εταιρεία του Δήμου Αθηναίων Α.Ε. ιδρύθηκε και λειτουργεί με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας. Στόχος της η ανάπτυξη δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών και η παροχή υπηρεσιών που αποβλέπουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πόλεων και τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

Σκοπός της ΑΕΔΑ είναι η εύρεση καινοτόμων προσεγγίσεων στον αστικό σχεδιασμό και διαχείριση, καθώς και το να προτείνει πολιτικές που θα συμβάλλουν στην οικονομική ανάπτυξη των πόλεων και των πολιτών και στην κοινωνική συνοχή.

Οι κύριοι τομείς ενδιαφέροντος και δράσης είναι η αστική ανάπτυξη με την ευρύτερη έννοια, η κοινωνική πολιτική, η περιβαλλοντική πολιτική, ο πολιτισμός και η τεχνολογία της πληροφορικής.

Δραστηριότητες:

- ❖ Διεξάγει εφαρμοσμένη έρευνα για βασικά τομεακά προβλήματα της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης.
- ❖ Παρακολουθεί, καταγράφει και παρέχει αξιόπιστες και συνεχώς ενημερωμένες πληροφορίες για τους τομείς δράσεις της εταιρείας.
- ❖ Συνεργάζεται με πολυάριθμους Ευρωπαϊκούς Δήμους και Περιφέρειες, καθώς και με διεθνείς και εθνικούς φορείς, όπως ερευνητικά και ακαδημαϊκά ιδρύματα, εκπαιδευτικά κέντρα, μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), Ευρωπαϊκά Δίκτυα Συνεργασίας (Eurocities etc), αλλά και ιδιωτικές εταιρείες.
- ❖ Υποβάλλει προτάσεις για την υλοποίηση προγραμμάτων σε εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς εκπροσωπώντας το Δήμο Αθηναίων.
- ❖ Λειτουργεί ως τεχνικός σύμβουλος του Δήμου Αθηναίων, αναφορικά με θέματα χρηματοδότησης έργων αστικής ανάπλασης με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη.
- ❖ Εκπονεί οικονομοτεχνικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές μελέτες.
- ❖ Παρεμβαίνει και συμβάλλει με προτάσεις στους φορείς της Αυτοδιοίκησης για τη διαμόρφωση πολιτικής για τα αστικά κέντρα.
- ❖ Υλοποιεί και διαχειρίζεται και συντονίζει εγκεκριμένες δράσεις και προγράμματα που της ανατίθενται.

Κατά τη διάρκεια των περίπου δέκα χρόνων λειτουργίας της, η ΑΕΔΑ κατάφερε να εκπληρώσει το στόχο της συνεχούς αναπτυξιακής προοπτικής της μέσα από μια γκάμα επιστημονικών δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών, όπως τα Ευρωπαϊκά και Εθνικά προγράμματα, οι μελέτες, η οργάνωση διεθνών και Ευρωπαϊκών διοργανώσεων και το πρόγραμμα "ΠΡΟΣΟΨΗ".

Η Αναπτυξιακή Εταιρεία του Δήμου Αθηναίων φιλοδοξεί να διεκδικήσει ένα σοβαρό κομμάτι των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων και του 4ου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, χώροι στους οποίους έχει αποδεδειγμένη εμπειρία. Επιπλέον, η ΑΕΔΑ θα επεκτείνει τις δραστηριότητές της και εκτός συνόρων, με την ενεργή συμμετοχή της σε προγράμματα που εμπλέκουν φορείς από περισσότερες της μιας χώρες, με έμφαση στην περιοχή της Βαλκανικής και της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Ποσοτικά στοιχεία:

αρ.προγ/των 18

αρ.αναθέσεων από Δ.Α.:13

Πρόγραμμα Βοήθεια στο σπίτι- αρ.εξυπηρετούμενων 385:

Πρόγραμμα ΠΡΟΣΟΨΗ- αρ. αιτήσεων: 550

Οργανωτική διάρθρωση: Σε εξέλιξη η δημιουργία διοικ. ενοτήτων και η σύσταση εσωτ. οργανισμού στο πλαίσιο της προσαρμογής στο νέο ΔΚΚ

Υποδομές και εξοπλισμός:

Κτίρια: ενοικίαση 794 τμ

Αριθμός προσωπικού:

Συνολικά 41 άτομα, 41 ΙΔΑΧ εκ των οποίων 5 ΠΕ, 5 ΤΕ, 25 ΔΕ, 6 ΥΕ

Που κατανέμεται:

Βοήθεια στο σπίτι: 27 άτομα

Πρόγραμμα SOFTEX: 10 άτομα

Πρόγραμμα ΑΜΕΑ ΟΑΕΔ 1 άτομο

Τακτικό προσωπικό: 3 άτομα

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης:

'Εσοδα

το 2006 ανέρχονται σε 3.788.001 που αναλύονται κατά:

70% από παροχή υπηρεσιών σε Δήμο

30% από παροχή υπηρεσιών σε λοιπούς

'Έξοδα

το 2006 ανέρχονται σε 3.635.561 που αναλύονται κατά:

14% δαπάνες προσωπικού

32% αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών

44% γενικά έξοδα (ενοίκια, ΟΚΩ κλπ)

0,1% αμοιβές και έξοδα ΔΣ

**ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΑΘΗΝΩΝ «Γκάζι»
ΤΕΧΝΟΠΟΛΙΣ**

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, αμιγής Δημοτική επιχείρηση

Έτος ίδρυσης: 2000, τροποποίηση συστατικής πράξης ΦΕΚ Β 1084/2000 και 747/2001

Δ/νση: Ταχ. Δ/νση: Πειραιώς 100, 11854 Αθήνα **Τηλέφωνο:** 210 34.61.589, 210 34.67.322

Φαξ: 210 34.13.228

E-mail: info@athens-technopolis.gr

Αποστολή: Σκοπός του φορέα είναι η πραγματοποίηση εσόδων από την εκμετάλλευση και αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας της Δημοτικής Επιχείρησης Φωταερίου Αθηνών, που θα διατίθενται για την προστασία και ανάδειξη του Βιομηχανικού και Αρχαιολογικού Πάρκου Αθηνών με απότερο σκοπό τη συνεισφορά της στην τεχνολογική και πολιτιστική ανάπτυξη της πόλης των Αθηνών. Ο χώρος "Τεχνόπολις" αποτελεί σήμερα όχι μόνο ένα ζωντανό μουσείο βιομηχανικής αρχαιολογίας και απαράμιλλης αρχιτεκτονικής, αλλά και ένα πολυδύναμο πολιτιστικό κέντρο από τα πιο σύγχρονα της Ευρώπης, αναβαθμίζοντας μια ιστορική περιοχή της πρωτεύουσας και δημιουργώντας έναν ακόμη θετικό πόλο στην πολιτισμική ταυτότητα της Αθήνας.

Η "Τεχνόπολις" λειτουργεί από το 1999 και είναι αφιερωμένη στη μνήμη του αξέχαστου συνθέτη Μάνου Χατζδάκι. Προς τιμήν της ελληνικής ποίησης, οκτώ από τα κτίρια που λειτουργούν στον χώρο της φέρουν το όνομα ισάριθμων μεγάλων Ελλήνων ποιητών. Σύμβολο της το πρωτότυπο γλυπτό "Η Σφαίρα της Χιλιετίας", έργο του Νίκου - Γιώργου Παπούτσιδη, που απεικονίζει την υδρόγειο σφαίρα να περιβάλλεται από κλάδους ελιάς και συμβολίζει την ευχή και την ελπίδα να κυριαρχήσει η ειρήνη και η ανθρωπιά σε ολόκληρο τον κόσμο.

Δραστηριότητες: Στόχος των ανθρώπων της αποτελεί η παρουσίαση και η δράση όλων των νέων τάσεων και σύγχρονων μορφών τέχνης. Οι εκδηλώσεις που έχουν φιλοξενηθεί στις εγκαταστάσεις της από τον Μάιο 1999 έως σήμερα είναι εκατοντάδες και περιλαμβάνουν:

Εκθέσεις εικαστικής τέχνης, Γλυπτικής, Φωτογραφίας, Video-art, Τεχνολογίας, Συνέδρια, Ημερίδες, Διεθνή Φεστιβάλ, Συναυλίες, Θεατρικές και Χορευτικές παραστάσεις, Forum για την απασχόληση και την επιχειρηματικότητα, Εκπαιδευτικά προγράμματα, Παρουσιάσεις προϊόντων κ.λπ.

Συνεργαζόμενοι Φορείς: Υπουργεία, Δημόσιοι Οργανισμοί, Πρεσβείες, Μορφωτικά Ινστιτούτα, Επιμελητήρια, Φιλανθρωπικά Ιδρύματα, Επιχειρήσεις, Διαφημιστικές Εταιρίες, Εταιρίες Παραγωγής κ.λπ.

Το κέντρο μάθησης και φιλοξενίας εκδηλώσεων ποικίλου ενδιαφέροντος (μουσικές, εικαστικές, θέατρο, ποίηση, χορός, ημερίδες, σεμινάρια, παρουσιάσεις για την επιχειρηματικότητα και την τεχνολογία), δίνει τη δυνατότητα στον επισκέπτη να περιηγηθεί σε ένα χώρο γεμάτο εικόνες, γνώσεις, και συναισθήματα.

Οργανωτική διάρθρωση:

Δ/νση οικονομικών και διοικητικών υπηρεσιών

Τμήμα εκδηλώσεων

Τμήμα εικαστικών

Υποδομές και εξοπλισμός: Στεγάζεται στο παλιό εργοστάσιο Φωταερίου που ιδρύθηκε το 1857, συνολικής έκτασης 30 περίπου στρεμμάτων, γνωστό ως Γκάζι, δίπλα στον Κεραμεικό και κοντά στην Ακρόπολη.

3 οχήματα

Αριθμός προσωπικού: 31 εκ των οποίων 26 συμβάσεις έργου 1 μόνιμος υπάλληλος 3 αορίστου I.X και 1 ορισμένου χρόνου.

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης:

Προϋπολογισμός 2007: 2.113.120

Έσοδα κατά:

70% από εκμετάλλευση χώρων

20% έκτακτα έσοδα

10 % χρ. υπόλοιπο

Έξοδα κατά

17% πολιτιστικές εκδηλώσεις

28% αποδοχές προσωπικού

27% παρελθ. οικ. ετών

10% λειτουργικά

18% λοιπά

Βασικά περιουσιακά στοιχεία:

Οικόπεδο επί της Πειραιώς 100, 25.116, 5 τ.μ με 16 κτίρια συνολικής επιφάνειας 12851 τ.μ.

6 οικόπεδα σε άλλα σημεία συνολικής επιφάνειας 12.600 τ.μ

Σπουδαιότερα θέματα προς αντιμετώπιση:

Αναθεώρηση οργανογράμματος- σύνταξη κανονισμού προσωπικού- καθορισμός αρμοδιοτήτων

Καθεστώς προσλήψεων (νομικό πλαίσιο μέσω ΑΣΕΠ)

Έλλειψη συντηρητών για τις ανάγκες των κτιρίων

Προβλήματα συντηρήσεων

Ανάγκη συνεργασίας με τεχνικές υπηρεσίες Δ.Α.

Αναβάθμιση κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης χώρου

Ανάγκη εγκατάστασης κλιματισμού σε αίθουσες

Έλλειψη τεχνικού εξοπλισμού στις αίθουσες υπό ενοικίαση (ηχητικά, εξαερισμός)

Έλλειψη άδειας λειτουργίας για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων στον εξωτερικό χώρο.

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ-Εθνικός Κήπος

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου

Έτος ίδρυσης: Φ.Ε.Κ. 333/B/15-3-2005

Δ/νση:

Αποστολή: Η καλλίτερη οργάνωση της δημοτικής υπηρεσίας για τη διοίκηση συντήρηση, διαχείριση, εκμετάλλευση, βελτίωση της βλάστησης, της φύλαξης και γενικά την προστασία του Εθνικού Κήπου που παραχωρήθηκε δωρεάν κατά χρήση στον Δήμο αθηναίων για 90 χρόνια αρθ.25 Ν.3274/04

Δραστηριότητες:

Από το 2005 έχουν πραγματοποιηθεί:

- Αποκατάσταση αντλητικού συγκροτήματος άρδευσης
- Βελτίωση κλωβών ζωολογικού κήπου
- Φυτεύσεις δένδρων και θάμνων και άλλων φυτών και αναπλάσεων χώρων του Εθνικού Κήπου

Οργανωτική διάρθρωση:

Δεν υφίσταται

Υποδομές και εξοπλισμός:

Κτίρια: γραφεία 98 τμ , οικίσκος συνεδριάσεων 55 τμ., αποθήκη 90 τμ και λοιπές κτιριακές εγκαταστάσεις Βοτανικό Μουσείο, βιβλιοθήκη, καφενείο κλπ

Αριθμός προσωπικού:

Συνολικά 36 άτομα, 33 ΔΔ, 3 ΙΔΑΧ εκ των οποίων 5 ΠΕ, 2 ΤΕ, 20 ΔΕ, 9 ΥΕ

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης:

Έσοδα το 2006 ανέρχονται σε 678.823

Έξοδα: το 2006 159.446

Βασικά περιουσιακά στοιχεία: κατά χρήση ο χώρος και τα κτίρια

Σπουδαιότερα θέματα προς αντιμετώπιση:

Έλλειψη προσωπικού

Χαμηλή επιχορήγηση

Δεν υφίσταται οργανωτική διάρθρωση

ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΑΣΤΕΓΩΝ Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Νομική μορφή: ΝΠΔΔ - ΙΔΡΥΜΑ

Έτος ίδρυσης: Φ.Ε.Κ. 250Α/18-11-1999

Δ/νση: Περαιώς 35

Αποστολή: Στέγαση, σίτιση, υγεία, απασχόληση των αστέγων του Δ.Α.

Τηλέφωνα: 210 52.46.516, 210 52.39.465 **fax:** 210 52.35.671

Web: www.kyada.gr

E-mail: kyada@otenet.gr

Δραστηριότητες: Έως σήμερα έχουν εξυπηρετηθεί συνολικά 1.364 άστεγοι. Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του το Ίδρυμα προσφέρει στέγαση, σίτιση, κοινωνικοπρονομιακή στήριξη, υπηρεσίες υγείας, κοινωνική και επαγγελματική αποκατάσταση και μέσω του Κοινωνικού Παντοπωλείου την παροχή **δωρεάν**, σε οικονομικά ασθενείς πολίτες, ειδών διατροφής, ένδυσης υπόδυσης κ.λπ..

Παράλληλα οργανώνει την αποστολή εξωτερικών ομάδων για την παροχή βοήθειας στον δρόμο. Οι ομάδες αυτές, δραστηριοποιούμενες κυρίως σε περιόδους έκτακτης ανάγκης (λόγω κακών καιρικών συνθηκών κ.ά.) δίνουν φαγητό, κουβέρτες και υπνόσακους σε όσους έχουν ανάγκη, καθώς και πληροφορίες για το που μπορούν να διανυκτερεύσουν. Είναι οργανωμένες σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα και απαρτίζονται από ειδικευμένο προσωπικό (γιατρούς, κοινωνικούς λειτουργούς, νοσηλευτές κ.α.) καθώς και εθελοντές οι οποίοι οι βρίσκονται σε άμεση επικοινωνία μαζί τους.

Αυτονόητη θεωρείται η επάρκεια υλικών (κουβέρτες, ρούχα, φαγητό, ροφήματα κ.λπ) τα οποία διανέμονται από τις κινητές μονάδες. Οι προμήθειες προέρχονται από προσφορές και από τα υπάρχοντα αποθέματα του Δήμου Αθηναίων, τα οποία φυλάσσονται για τέτοιες περιπτώσεις

Οργανωτική διάρθρωση:

Πρόεδρος-Δ.Σ.

Τμήμα Διοικητικό

Τμήμα Οικονομικό

Τμήμα Κοινωνικών υπηρεσιών

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος Αστέγων είναι υπεύθυνο για την οργάνωση και την εύρυθμη λειτουργία του. Για την ευχερέστερη όμως αντιμετώπιση θεμάτων

που χρήζουν άμεσης παρέμβασης και επίλυσης το Διοικητικό Συμβούλιο εξουσιοδοτεί μια τριμελή επιτροπή, με την ονομασία «Εκτελεστική Επιτροπή», αποτελούμενη από:

- τον πρόεδρο του Ιδρύματος
- τον διευθυντή του Ιδρύματος
- έναν κοινωνικό λειτουργό.

Η Εκτελεστική Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την έγκριση της εισαγωγής ή της απομάκρυνσης των φιλοξενούμενων, καθώς και για τη διατύπωση - εισήγηση προς την Κοινωνική Υπηρεσία του Ιδρύματος τροποποιήσεων του κανονισμού, κατόπιν εισηγήσεως του κοινωνικού λειτουργού που συμμετέχει στην Εκτελεστική Επιτροπή.

Υποδομές και εξοπλισμός:

Κτίρια: από παραχώρηση από Κ.Ε.Δ. κτίρο Πειραιώς 250 τ.μ., Σοφοκλέους 66 Κοινωνικό Παντοπωλείο 500 τ.μ., νοικιασμένη αποθήκη Ερυσίθονος 54, 166 τ.μ.

Αριθμός προσωπικού:

Συνολικά 31 άτομα, 29 ΔΔ, 2 ΙΔΑΧ εκ των οποίων 3 ΠΕ, 3 ΤΕ, 16ΔΕ, 7ΥΕ

Όλοι με απόσπαση από διάφορες δ/νσεις του Δ.Α.

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης:

Έσοδα το 2006 ανέρχονται σε 1.349.223 που αναλύονται κατά:

66% επιχορηγήσεις Δήμου

7% από χορηγίες

25% δωρεές

Έξοδα

το 2006 ανέρχονται σε 1.259.567 που αναλύονται κατά:

- δαπάνες προσωπικού από Δήμο

85% έξοδα δραστηριοτήτων

3% αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών

12% γενικά έξοδα (ενοίκια, ΟΚΩ κλπ)

1% επενδύσεις

ΔΙΠΛΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ Α.Ε.

Νομική μορφή: Α.Ε.

Έτος ιδρυσης: Φ.Ε.Κ. 162/ Α'/2006

Διεύθυνση: Βούλγαρη 11, 104 37 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 52.01.611-12

Αποστολή: Σκοπός της εταιρείας είναι η ανάπτυξη δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών και η εν γένει παροχή υπηρεσιών που αποβλέπουν στην οικιστική και περιβαλλοντική ανάπλαση και αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των αστικών περιοχών του Βοτανικού-Ελαιώνα και της περιοχής του Γηπέδου Λεωφόρου Αλεξάνδρας, καθώς και στην προώθηση της οικονομικής, αθλητικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης των περιοχών αυτών.

Δραστηριότητες: Ειδικότερα η εταιρεία:

- ❖ Εξετάζει τρόπους και μεθόδους βελτίωσης του αστικού περιβάλλοντος των περιοχών Βοτανικού-Ελαιώνα και Γηπέδου Λεωφόρου Αλεξάνδρας μέσω παρεμβάσεων στον αστικό ιστό της περιοχής.
- ❖ Μελετά και αξιολογεί τις δυνατότητες ανάπτυξης των περιοχών αυτών και εκπονεί σχετικά αναπτυξιακά προγράμματα και αξιοποιεί πόρους και πληροφορίες.
- ❖ Αναγείρει στις περιοχές αυτές αθλητικές εγκαταστάσεις και χώρους αναψυχής και διαχειρίζεται την πλήρη λειτουργία τους.
- ❖ Αναπτύσσει εμπορικές χρήσεις συναφείς με την ανάπλαση των δύο περιοχών.
- ❖ Διεξάγει κάθε δραστηριότητα και παρέχει κάθε είδους υπηρεσία που σχετίζεται με τη σχεδιαζόμενη ανάπλαση των περιοχών και την ποιότητα ζωής, καθώς και την κοινωνική, πολιτιστική και αθλητική υποδομή των περιοχών αυτών.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

1.2.2. Δελτίο ανάλυσης εσωτερικής κατάστασης νομικών προσώπων

Τίτλος: Εταιρεία Τουριστικής και Οικονομικής Ανάπτυξης Αθηνών (ETOAA)

Νομική μορφή: A.E.

Έτος ίδρυσης: Φ.Ε.Κ. 11534/4-10-2007

Δ/νση: Ξενοφώντος 7, 10557 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 32.53.123, 210 32.16.244

Φαξ: 210 32.16.653

E-mail: info@atedco.gr

Αποστολή: Η Εταιρεία Τουριστικής και Οικονομικής Ανάπτυξης Αθηνών (ETOAA) δημιουργήθηκε με σκοπό την ανάδειξη της Αθήνας σε μια ισχυρή Ευρωπαϊκή μητρόπολη και έναν ελκυστικό τουριστικό και επιχειρηματικό προορισμό, μέσα από εφαρμογές βιώσιμης ανάπτυξης και με σεβασμό στον κοινωνικό ιστό, την πολιτισμική ταυτότητα και το φυσικό περιβάλλον της πόλης. Στόχοι η συνεχής παρακολούθηση των διεθνών τάσεων, σχεδιασμός στοχευμένων ενεργειών και εφαρμογή δράσεων βιώσιμης ανάπτυξης και η τουριστική ανάπτυξη και προβολή της Αθήνας, ώστε να επιμηκυνθεί η τουριστική περίοδος και να ενισχυθεί η τοπική οικονομία.

Δραστηριότητες:

- η δημιουργία γραφείου Συνεδρίων και ο σχεδιασμός δράσεων για την ενίσχυση και προώθηση της εικόνας της Αθήνας ως συνεδριακού προορισμού
- η δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης σε υπάρχουσες ή σε νέες επιχειρήσεις
- η υποβοήθηση και προβολή της επιχειρηματικής δράσης
- η ανάπτυξη δραστηριοτήτων αναβάθμισης του αστικού περιβάλλοντος και των αστικών υποδομών

Οργανωτική διάρθρωση:

Γενική Συνέλευση-

Διοικητικό Συμβούλιο

Δ/νων Σύμβουλος

Γεν. Δ/ντής

Εξωτερικοί Συνεργάτες

Τμήμα Δ/κης υποστήριξης

Δ/νση Απασχόλησης και Επιχειρηματικότητας

Δ/νση Συνεδριακού Τουρισμού

Δ/νση Τουριστικής Ανάπτυξης

Δ/νση Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας

Δ/νση Marketing και Πωλήσεων

Υποδομές και εξοπλισμός:

Κτίρια: Ισόγειο και 1^{ος} όροφος τριώροφου κτιρίου

Αριθμός προσωπικού: 1 Δ/νων Σύμβουλος και 8 εξωτερικοί συνεργάτες με σύμβαση έργου

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης: -

ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ Δ.ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Νομική μορφή: Α.Ε.

Έτος ίδρυσης: 1995

Ταχ. Δ/νση: Φαβιέρου 5 & Μάγερ, 10438 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 52.21.047, 210 52.21.177

Φαξ: 210 52.21.140

E-mail: kekda@otenet.gr

Αποστολή: Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Δήμου Αθηναίων (δ.τ. Κ.Ε.Κ. Δ.Α.) ιδρύθηκε το 1995 (Φ.Ε.Κ. Σύστασης 5659/2-10-1995) με κύριο μέτοχο τον Δήμο Αθηναίων και τη συμμετοχή των Δημοτικών Επιχειρήσεων Προστασίας και Ανάδειξης Βιομηχανικού - Αρχαιολογικού Πάρκου Αθηνών "Γκάζ" (Πρώην Δ.Ε.Φ.Α.), "Τεχνόπολις" και Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων "Ασφάλειες Δήμου Αθηναίων".

Σκοπός του είναι η παροχή κατάλληλων, σύγχρονων επαγγελματικών γνώσεων και εφοδίων, μέσω προγραμμάτων «ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ», ώστε να ενισχυθούν, αξιοποιηθούν και εμπλουτισθούν οι γνώσεις, οι ικανότητες, οι δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας Αττικής. Στρατηγική επιλογή της Εταιρείας αποτελεί η έμφαση στην υψηλή ποιότητα των υπηρεσιών, η καινοτομία των εκπαιδευτικών της προγραμμάτων, ενώ βασική επιδίωξή της αποτελεί η διαμόρφωση και υλοποίηση προγραμμάτων, που πραγματικά ανταποκρίνονται στις ανάγκες του σύγχρονου επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Δραστηριότητες:

Απευθύνεται σε ιδιωτικές, δημόσιες και δημοτικές επιχειρήσεις, Ο.Τ.Α., συνδικαλιστικούς φορείς και σωματεία, άνεργους και στελέχη επιχειρήσεων, παρέχοντας συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση σε όλα τα άτομα χωρίς διακρίσεις, σε περιβάλλον ισοτιμίας και αλληλοσεβασμού διοικητικού προσωπικού, εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων, με στόχο τη διασφάλιση και τη βελτίωση των συνθηκών ανάπτυξης των γνώσεων.

Τα θεματικά πεδία στα οποία είναι πιστοποιημένο η Α.Ε. Κ.Ε.Κ. Δήμου Αθηναίων από το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης - ΕΚΕΠΙΣ. - του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (Ειδικός Κωδικός Αριθμός για το Κ.Ε.Κ. Δ.Α.: 12101065), είναι τα ακόλουθα:

- Περιβάλλοντος

- Υγείας & Πρόνοιας
- Πολιτισμού & Αθλητισμού
- Παιδαγωγικά
- Οικονομίας & Διοίκησης
- Πληροφορικής
- Τουριστικά & Παροχής Υπηρεσιών
- Αγροτικά
- Τεχνικά & Μεταφορών

Στο Κ.Ε.Κ. Δ.Α. διδάσκουν καθηγητές Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και εξειδικευμένοι εκπαιδευτές με πολύχρονη εμπειρία σε όλα τα πιστοποιημένα θεματικά πεδία, παρέχοντας υψηλού επιπέδου κατάρτιση. Σε αυτό συμβάλουν και ο σύγχρονος εξοπλισμός και τα εποπτικά μέσα που διαθέτει η Εταιρεία.

Επιπροσθέτως, το Κ.Ε.Κ. Δ.Α. λειτουργεί ως Πιστοποιημένο Εξεταστικό Κέντρο ECDL, Infotest, KeyCERT, ICT Hellas και μετέχει σε συνεργασία με πληθώρα αναγνωρισμένων φορέων σε διακρατικές συνεργασίες και ερευνητικά προγράμματα, με απόλυτο σκοπό την παροχή σύγχρονων επαγγελματικών γνώσεων υψηλού επιπέδου.

Το 2007 υλοποιήθηκαν 77 εκπαιδευτικά προγράμματα με 1.383 καταρτιζόμενους και πιστοποιήθηκαν 150 άτομα σε γνώσεις Η/Υ

Οργανωτική διάρθρωση:

Τμήμα Διοικητικών Οικονομικών υπηρεσιών

Τμήμα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης

Τμήμα Προώθησης στην Απασχόληση

Τμήμα Εκπαίδευσης

Υποδομές και εξοπλισμός: ενοικιαζόμενο κτίριο 873 τ.μ.

Εξοπλισμός:

Αριθμός προσωπικού: 4 ΙΔΑΧ, 3 ΠΕ, 1 ΔΕ

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης:

Με βάση στοιχεία του 2006:

ΕΣΟΔΑ: 562330 που προέρχονται κατά:

34% από παροχή υπηρεσιών στο Δ.Α.

67% από παροχή υπηρεσιών προς δημότες κλπ

ΕΞΟΔΑ: 553.875 που αναλύονται κατά:

19% μισθοδοσία

34% αμοιβές ελ.επαγγελματιών
3% αμοιβές Δ.Σ.
20 % γενικά έξοδα (ενοίκια, ΟΚΩ κλπ)
24% έξοδα δραστηριοτήτων

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΕΩΝ «Ασφάλειες Δήμου Αθηναίων»

Νομική μορφή: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, αμιγής Δημοτική επιχείρηση

Έτος ίδρυσης: 1982 (Π.Δ. 57/82)

Δ/νση: Αιόλου 47, 105 51 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 33.11.280-1

Φαξ: 210 32.39.498 – 210 33.14.655

E-mail: deadains@otenet.gr

Αποστολή: Η Δημοτική Επιχείρηση Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων "Ασφάλειες Δήμου Αθηναίων" ιδρύθηκε το 1982, προκειμένου ο Δήμος Αθηναίων να αποκτήσει έναν έμπειρο σε θέματα ιδιωτικής ασφάλισης σύμβουλο, ο οποίος θα παρακολουθούσε σωστά τις ασφαλίσεις των περιουσιακών του στοιχείων. Η εξειδίκευση που απέκτησε εν τω μεταξύ η επιχείρηση, οδήγησε πολλούς φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμους, Κοινότητες, Νομαρχίες) αλλά και ιδιώτες να εμπιστευθούν τις ασφαλίσεις τους στις συνεργαζόμενες με αυτήν μεγάλες ασφαλιστικές εταιρείες. Σκοπός της επιχείρησης είναι η **ανάληψη με σύμβαση έναντι προμήθειας ασφαλιστικών πρακτορειακών εργασιών** στο όνομα και για λογαριασμό ασφαλιστικών εταιρειών ημεδαπών ή αλλοδαπών διεπόμενη από το ν.1569/85 όπως εκάστοτε τροποποιημένος ισχύει.

Δραστηριότητες: Αντικείμενο της επιχείρησης είναι η διενέργεια ασφαλιστικών διαμεσολαβητικών εργασιών για όλους τους κλάδους ιδιωτικής ασφάλισης (ασφαλίσεις αυτοκινήτων, αστικής ευθύνης, νομικής προστασίας, νοσοκομειακών καλύψεων κ.λπ.).

Συνεργάζεται για τις ασφαλίσεις αυτές με τις μεγαλύτερες ελληνικές ασφαλιστικές εταιρείες (Εθνική, Αγροτική, ALPHA Ασφαλιστική, ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ, ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ κ.λπ.), έτσι ώστε οι πελάτες της να επιλέγουν το πλέον κατάλληλο για τις ανάγκες τους προϊόν.

Η παραγωγή της σε ασφάλιστρα ανήλθε σε 2,5 εκατ. Ευρώ το 2005 εκ των οποίων το 23% αφορούσε το Δήμο Αθηναίων, το 4% τα Ν.Π. του Δ.Α., το 175 ιδιώτες, το

56% σε περίπου 100 Ο.Τ.Α. σε όλη την Ελλάδα, ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ. Επίσης το χαρτοφυλάκιο της το 2005, κατά 92% αφορά τον κλάδο αυτοκινήτων, 4% πυρός, 2% ζωής, 2% αστικής ευθύνης.

Έμπειροι συνεργάτες της επιχείρησης παρέχουν ΔΩΡΕΑΝ συμβουλευτικές υπηρεσίες για κάθε ασφάλιση. ΔΩΡΕΑΝ, επίσης, αξιολογούνται οι υπάρχουσες ασφαλίσεις και υποβάλλονται προτάσεις για τη βελτίωσή τους.

Γενικά η επιχείρηση επιδιώκει να βελτιώσει τη σύνθεση του χαρτοφυλακίου (όχι μόνο ασφάλειες αυτοκινήτων), να μειώσει το χρόνο είσπραξης των ασφαλίστρων και να προσεγγίσει νέους πελάτες.

Οργανωτική διάρθρωση:

Διοικείται από Γενικό Δ/ντη

Τομέας Διοικητικών Οικονομικών υπηρεσιών

Τομέας Ανάπτ. Εργασιών

Τομέας Ασφαλ. Εργασιών και εξυπηρέτησης πελατών

Συμβούλιο προγραμματισμού (ο ασκών τη Γ/κη Δ/νση ασφαλιστικός πράκτωρ και οι υπεύθυνοι τομέων)

Υποδομές και εξοπλισμός:

Στεγάζεται σε προπολεμικό κτίριο, συνιδιοκτησίας Ελεήμονος Εταιρείας Αθηνών και Νοσοκομείου Ελπίς, που έχει καταληφθεί, επί πολλά έτη, κατά ένα μέρος (Β, Γ και μέρος του Δ ορόφου) από τον Δήμο Αθηναίων.

Η ΔΕΑΔΑ καταλαμβάνει τον Γ όροφο (200 τ.μ) και έχει μισθώσει τον Α όροφο (200 τ.μ). Στον τρίτο όροφο η ΔΕΑΔΑ φιλοξενεί και τον ΟΡΟΔΑ, το ΠΡΟΤΕΚΤΑ (πανελλήνιο σωματείο εθελοντών πολιτικής προστασίας, και το Κέντρο Μελετών διαχείρισης κινδύνων του Δ.Α.)

Υπάρχουν θέματα καθαριότητας και συντήρησης του κτιρίου.

Εξοπλισμός:

Έχει παραχωρηθεί δίκυκλο από την υπηρεσία καθαριότητας του Δήμου Αθηναίων.

Γενικά δεν αντιμετωπίζονται προβλήματα εξοπλισμού

Αριθμός προσωπικού: 8 άτομα εκ των οποίων 6 ΔΕ, 1 ΠΕ, 1 ΤΕ και 2 άτομα: 1 καθαρίστρια και 1 για εξωτερικές εργασίες με απόδειξη επαγγελματικής δαπάνης καθώς και δύο από την υπηρεσία καθαριότητας του Δήμου.

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης:

Με βάση τα στοιχεία του 2006

ΕΣΟΔΑ: 345.783 που προέρχονται κατά:

100% λοιπά: προμήθειες από ασφαλιστικές εργασίες που χορηγούνται από τις συνεργαζόμενες ασφαλιστικές εταιρείες/

ΕΞΟΔΑ: 364.217 που αναλύονται κατά:

- 68% μισθοδοσία
- 1% αμοιβές ελ.επαγ/ων
- 7% αμοιβές ΔΣ
- 31% γενικά έξοδα (ενοίκια, ΟΚΩ κλπ)

Με βάση τον προϋπολογισμό του 2007 προβλέπονται:

ΕΣΟΔΑ: 481.500 που προέρχονται κατά:

- 54% από πρόσθετες προμήθειες ρευστοποίησης εισπράξεων
- 28% νέες εργασίες
- 15% bonus online σύνδεσης με ΕΘΝΙΚΗ
- 3% ΑΕΕΓΑ
- 0,3% πιστωτικοί τόκοι

ΕΞΟΔΑ: 479.200 που αναλύονται κατά:

- 53% μισθοδοσία
- 12% αμοιβές ΔΣ
- 35% λοιπές δαπάνες

δεν περιλαμβάνονται οι μισθοδοσίες δύο ατόμων που ανήκουν στην καθαριότητα

Σπουδαιότερα θέματα προς αντιμετώπιση:

Λειτουργία Γραφείου στο κτίριο της Λιοσίων για την εξυπηρέτηση δημοτικών υπαλλήλων και την προσέλκυση πελατών από τους συναλλασσόμενους με τον Δήμο π.χ. από τη Δ/νση χορήγησης άδειών καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, προμηθευτές, εργολάβους κ.λπ.

ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΑΕΡΙΟ Α.Ε.

Νομική μορφή: Α.Ε.Διαδημοτική Ανώνυμη Εταιρεία Φυσικού Αερίου "Αθηναϊκό Αέριο" Η εταιρεία "Αθηναϊκό Αέριο Α.Ε." ιδρύθηκε το 1996 ως Περιφερειακή Ανώνυμη Εταιρία Διανομής Φυσικού Αερίου (ΠΕΔΦΑ). Στην εταιρεία εκτός του Δήμου Αθηναίων συμμετέχουν και 17 ακόμη Δήμοι της Αττικής (Ρέντη, Καλλιθέας, Παλαιού Φαλήρου, Νέας Σμύρνης, Αγίου Δημητρίου, Δάφνης, Υμηττού, Καισαριανής,

Ζωγράφου, Παπάγου, Χολαργού, Αγίας Παρασκευής, Νέου και Παλαιού Ψυχικού,
Φιλοθέης, Γαλατσίου και Χαλκηδόνας),

Έτος ιδρυσης: Φ.Ε.Κ. 6072/1-9-1996.

Διεύθυνση: Λιοσίων 22, 10 438 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 34.63.119 & 210 52.77.537

Φαξ: 210 34.61.400 & 210 52.78.057

Αποστολή: Ανάληψη υπηρεσιών επίβλεψης, μελέτης σχεδιασμού, για την κατασκευή και εκμετάλλευση δικτύων διανομής Φ.Α. καθώς και παροχή υπηρεσιών σε κάθε τομέα και δραστηριότητα εφαρμογής του Φ.Α.

Δραστηριότητες: Δραστηριοποιείται στην προώθηση-διάδοση του Φυσικού Αερίου στο καταναλωτικό κοινό της Πρωτεύουσας, αποσκοπώντας στην ευρεία χρήση του αερίου με τη συνεχή αύξηση των πελατών της.

Σχεδιάζει, προγραμματίζει και υλοποιεί, την:

- ❖ μελέτη εσωτερικών δικτύων Φυσικού αερίου
- ❖ κατασκευή εσωτερικών εγκαταστάσεων
- ❖ διάθεση συσκευών Φυσικού Αερίου (λέβητες, καυστήρες, θερμοσίφωνες, κουζίνες, κλπ) διεθνών οίκων
- ❖ συντήρηση εγκαταστάσεων

Ποσοτικά στοιχεία

- εκτέλεση εργασιών: 6 κατασκευές εσωτερικών εγκαταστάσεων, 5 συντηρήσεις σχολείων
- εκπόνηση μελετών: 6 μελέτες ΦΑ, 32 οικονομοτεχνικές
- ενημέρωση δημοτών: 1200 τηλεφωνικές – προσωπικές ενημερώσεις δημοτών, συμμετοχές σε διεθνείς εκθέσεις (ΑΕΡΙΟΝ 07, POLIS)

Οργανωτική διάρθρωση:

- διοικητικός τομέας
- τεχνικός τομέας
- οικονομικός-εμπορικός τομέας

Υποδομές και εξοπλισμός:

Κτίρια: Λιοσίων 22

Αριθμός προσωπικού:

Συνολικά 3 άτομα, 1 ΔΔ, 2 ΙΔΑΧ εκ των οποίων 2 ΠΕ, 1 ΔΕ

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης: το 2006

Έσοδα: 32019

100% λοιπά έσσοδα

Έξοδα: 137.125,6 που αναλύονται κατά:

22% αμοιβές ελευθέρων επαγγελματιών

13% γενικά έξοδα (ενοίκια, ΟΚΩ κλπ)

45% αμοιβές και έξοδα ΔΣ

20% επενδύσεις

Σπουδαιότερα θέματα προς αντιμετώπιση:

Μικρή δραστηριότητα – μεγάλες δαπάνες ΔΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Νομική μορφή: Αστική μη κερδοσκοπική με εταίρους τον Δήμο Αθηναίων και τη Δημοτική Επιχείρηση Ασφαλιστικών Πρακτορεύσεων Ασφάλειες Δήμου Αθηναίων.

Έτος ίδρυσης: 21/11/2001

Ταχ. Δ/νση: Αιόλου 47, 10551 Αθήνα

Τηλέφωνο: 210 32.40.260, 210 33.11.280-1

Φαξ: 210 32.40.260

Αποστολή: Σκοπός του Οργανισμού είναι η με κάθε νόμιμο τρόπο παρέμβασή του για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας και της κυκλοφοριακής αγωγής των κατοίκων της πόλεως των Αθηνών, καθώς και η παροχή βοήθειας σε άτομα, που εξαιτίας κάποιου ατυχήματος, αντιμετωπίζουν πρόβλημα ισότιμης συμμετοχής στην οικονομική και κοινωνική ζωή της πόλης.

Δραστηριότητες:

Ο Οργανισμός, σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας:

- ❖ Προώθησε το μάθημα της κυκλοφοριακής αγωγής στα σχολεία της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Δήμου Αθηναίων.
- ❖ Υποστήριξε τις ενέργειες του Δήμου Αθηναίων για την απομάκρυνση των εγκαταλειμμένων αυτοκινήτων.
- ❖ Μελέτησε τις κυκλοφοριακές συνθήκες που επικρατούν γύρω από όλα τα σχολεία αρμοδιότητας Δήμου Αθηναίων και πρότεινε σειρά μέτρων για τη βελτίωση της ασφαλούς μετακινήσεως των μαθητών.
- ❖ Εκπαιδεύει στην οδική ασφάλεια τους κατασκηνωτές των παιδικών εξοχών του Δήμου Αθηναίων στον Αγ. Ανδρέα.

Συνολικά:

1.600 παιδιά ετησίως εκπαιδεύονται σε θέματα κυκλοφοριακής αγωγής και οδικής ασφάλειας

Δεν έχει υλοποιηθεί ο τομέας παροχής προστασίας σε άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα λόγω ατυχήματος.

Οργανωτική διάρθρωση:

Δεν έχει Δ/ντη

Τμήμα Διοικητικών υπηρεσιών

Τμήμα Οικονομικών υπηρεσιών

Τμήμα Δημοσιότητας και πληροφόρησης - ανενεργό

Τμήμα παραγωγικών δραστηριοτήτων - ανενεργό

Τμήμα Εκπαίδευσης & εθελοντισμού

Υποδομές και εξοπλισμός: στεγάζεται σε γραφείο της ΔΕΑΔΑ

Αριθμός προσωπικού: 2 άτομα ΙΔΑΧ, ΔΕ

Στοιχεία οικονομικής κατάστασης:

Με βάση στοιχεία του 2006:

ΕΣΟΔΑ:

100 % από εισφορές των εταίρων

ΕΞΟΔΑ: 89.948 που αναλύονται κατά:

9 % δαπάνες προσωπικού

55% γενικά έξοδα (ενοίκια, ΟΚΩ κλπ)

36% αμοιβές και έξοδα ΔΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ «ΑΘΗΝΑ
Υγεία»**

Νομική μορφή: Αστική μη κερδοσκοπική Εταιρεία

Αποστολή: Το Κέντρο Πρόληψης της Εξάρτησης και Αγωγής Υγείας "Αθηνά Υγεία" προωθεί δράσεις στήριξης, ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των μαθητών, των γονέων και των εκπαιδευτικών και παρέχει, σε συνεργασία αλλά και με την επιστημονική ευθύνη του OKANA, προληπτικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες.

Δραστηριότητες: Στο πλαίσιο αυτό λειτουργούν 4 Κέντρα Πρόληψης κατά των εξαρτησιογόνων ουσιών με αρμοδιότητες:

- ❖ Παροχή υπηρεσιών πρόληψης, συμβουλευτικής υποστήριξης, ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης.

- ❖ Δράσεις σε σχολεία του Δήμου Αθηναίων που υποστηρίζουν τους Μαθητές βιοηθώντας τους να αναπτύξουν δεξιότητες αντίστασης στους εθισμούς, αλλά κυρίως δράσεις ενίσχυσης και υποστήριξης του ρόλου των γονιών και των εκπαιδευτικών σαν ενήλικες που βοηθούν τους νέους στο μεγάλωμά τους.

Παράλληλα, παρέχουν υπηρεσίες όπως:

- ❖ Παροχή τηλεφωνικών οδηγιών άμεσης βοήθειας και ψυχολογικής υποστήριξης σε χρήστες και ενδιαφερόμενους.
- ❖ Προώθηση - παραπομπή χρηστών για ένταξη σε προγράμματα απεξάρτησης. Υπάρχει άμεση και διαρκής συνεργασία με τα θεραπευτικά προγράμματα που λειτουργούν σε όλη την Ελλάδα.

Τα Κέντρα αυτά είναι τα εξής:

- "ΠΑΛΛΑΣ-ΑΘΗΝΑ"

Διεύθυνση: Στουρνάρη 21

Τηλέφωνο: 210 38.00.038, 210 38.35.879

- "ΑΘΗΝΑ-ΠΡΟΜΑΧΟΣ"

Διεύθυνση: Αίνου & Βουλιαγμένης

Τηλέφωνο: 210 92.70.096

- "ΑΘΗΝΑ-ΠΡΟΝΑΙΑ"

Διεύθυνση: Λεωφόρος Αθηνών 30

Τηλέφωνο: 210 34.13.483

- "ΑΘΗΝΑ-ΠΟΛΙΑΣ"

Διεύθυνση: Γαλατσίου 1 & Πατησίων

Τηλέφωνο: 210 21.14.566

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΝΑΛΥΣΗ swot ΓΙΑ ΤΟΝ ΔΗΜΟ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Υπάρχει ένα σύνολο παραγόντων που ασκούν ευμενή ή δυσμενή επίδραση, στο παραγωγικό σύστημα κάθε περιοχής της χώρας μας και ειδικότερα της περιοχής αναφοράς. Οι παράγοντες αυτοί συνήθως αφορούν εξωγενείς και ενδογενείς περιορισμούς, αλλά και δυνατότητες που δημιουργούνται τόσο στο τοπικό επίπεδο, όσο και από την αλληλεξάρτηση του τοπικού με το εθνικό και το διεθνές επίπεδο αναφοράς. Η κατανόηση αυτών των παραγόντων συμβάλλει σε μια ρεαλιστική αντίληψη των ορίων ανάπτυξης και απασχόλησης της περιοχής του Δήμου.

Η ανάλυση SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) ως μεθολογικό εργαλείο, αποτελεί ένα μοντελοποιημένο τρόπο καταγραφής των κυριότερων συμπερασμάτων, που προκύπτουν από την ανάλυση και την καταγραφή του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης.

Απότελεσμα στόχος της είναι καταρχήν ο εντοπισμός των ισχυρών σημείων πάνω στα οποία μπορεί να στηριχθεί η αναπτυξιακή πορεία τους και να καθοριστούν οι στρατηγικές κατευθύνσεις, μιας συνεκτικής και συνολικής στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης για την περιοχή αναφοράς.

Ακόμη, ο εντοπισμός και καταγραφή των αδύνατων σημείων αποτελεί την αναγκαία βάση, για εκείνες τις πολιτικές και δράσεις που θα συνέβαλαν στη θεραπεία τους. Εξάλλου, σε ένα συνεχώς μεταλλασσόμενο περιβάλλον παρουσιάζονται ευκαιρίες και κίνδυνοι, στοιχεία τα οποία θα πρέπει να αξιολογούνται και να λαμβάνονται υπόψη κατά το σχεδιασμό των όποιων παρεμβάσεων πολιτικής υπέρ των εν λόγω περιοχών.

Η ανάλυση SWOT συνίσταται από τις τέσσερις εξής συμμαντικές παραμέτρους:

- Δυνατά σημεία
- Αδύνατα σημεία
- Ευκαιρίες
- Απειλές

Οι δύο πρώτες παράμετροι καθορίζονται από την ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος, δηλαδή των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής του Δήμου και αφορούν αποκλειστικά στον προσδιορισμό των πλεονεκτημάτων ή μειονεκτημάτων που πηγάζουν από την υφιστάμενη υποδομή, τις χωρικές διαρθρώσεις και τα στοιχεία

που διαμορφώνουν το κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον της περιοχής. Η συλλογή, ανάλυση και επεξεργασία των φυσιογνωμικών, οικονομικών κ.λπ. στοιχείων που έχει προηγηθεί επιτρέπει την αξιολόγηση και τη σύνοψη των συμπερασμάτων σχετικά με τα δυνατά και αδύνατα σημεία που σκιαγραφούν τον χαρακτήρα της υπό μελέτη περιοχής. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία που συγκροτούν το εσωτερικό περιβάλλον της περιοχής μελέτης, εντοπίζονται και εξειδικεύονται οι παράμετροι που συνιστούν τα δυνατά σημεία, τα οποία πρέπει να αναπτύξει η παραγωγική δραστηριότητα σε αυτή, καθώς και τα αδύνατα σημεία, τα οποία καλείται να περιορίσει, ώστε να μην αποτελούν τροχοπέδη στην ανάπτυξή της.

Κατ' αναλογία, λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα από την ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος, προσδιορίζονται τα σημεία εκείνα που διαφαίνεται ότι αποτελούν ευκαιρίες για ανάπτυξη και τα οποία θα πρέπει να εκμεταλλευθεί ο στρατηγικός αναπτυξιακός σχεδιασμός της περιοχής μελέτης, καθώς και οι κίνδυνοι που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν οι περιοχές αναφοράς στο μέλλον.

Εφαρμόζοντας τα παραπάνω και χρησιμοποιώντας ως βάση την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου Αθηναίων, παρακάτω αναλύονται τα πλεονεκτήματα, οι αδυναμίες, οι ευκαιρίες και οι απειλές που υπάρχουν στην ευρύτερη περιοχή του **Δήμου Αθηναίων**.

Στη συνέχεια παραθέτουμε με πίνακες την ανάλυσης SWOT για τον Δήμο Αθηναίων ανά θεματικό Τομέα χρησιμοποιώντας για την ανάλυση μας τις φόρμες, όπως αυτές δόθηκαν από το ΥΠΕΣΔΔΑ και τον Οδηγό Κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της ΕΕΤΑΑ.

3.1 Ανάλυση SWOT για την ευρύτερη περιοχή του Δήμου Αθηναίων

Θεματικός τομέας: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής Θέμα: Χωροταξία και Πολεοδομικός Σχεδιασμός	
Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<u>Προβλήματα</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Μη θεσμοθετημένη Μητροπολιτική Αυτοδιοίκησης που περιορίζει την αποτελεσματική διαχείριση του χώρου στο Πολεοδομικό συγκρότημα Αθήνας. ➤ Αδυναμία εφαρμογής και αναπροσαρμογής του Γ.Π.Σ. ➤ Έλλειψη Κτηματολογίου που καθιστά δυσχερή την ταυτοποίηση του Ιδιοκτησιακού καθεστώτος χώρων που βρίσκονται εντός των γεωγραφικών ορίων του Δήμου. ➤ Χωρίς σχεδιασμό επέκτασης της πόλης και αναντιστοιχία των γεωμετρικών χαρακτηριστικών του οδικού δικτύου με την μεταγενέστερη μεγάλη αύξηση των όρων δόμησης. ➤ Αυθαίρετη δόμηση σε πολλά σημεία του Δήμου. ➤ Σταδιακή γήρανση του κτιριακού αποθέματος. ➤ Ανομοιογενής ανάπτυξη μεταξύ των συνοικιών του Δήμου. ➤ Πιεστικός χαρακτήρας των καθημερινών προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο Δήμος και θέτουν τα ζητήματα του σχεδιασμού σε δεύτερο επίπεδο. ➤ Υποβάθμιση περιοχών όπου δεν έχει ολοκληρωθεί η εφαρμογή του σχεδίου, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν βασικά δίκτυα υποδομής. 	<u>Δυνατότητες</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Μεγάλη ευαισθητοποίηση της Δημοτικής Αρχής πάνω σε τέτοια θέματα. ➤ Δυνατότητα ανάληψης Δράσεων χωροταξικών παρεμβάσεων μέσα από το ΕΣΠΑ 2007 – 2013. ➤ Κεντροβαρής θέση του Δήμου Αθηναίων στο πολεοδομικό συγκρότημα της Αθήνας. ➤ Εμπειρία ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αστικής ανάπλασης και ανακαίνισης. ➤ Δημιουργία υποδομών που θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων.
<u>Κίνδυνοι & Περιορισμοί</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Εγγενείς αδυναμίες που προκύπτουν από την πολυνομία την εμπλοκή πολλών φορέων με συναφείς αρμοδιότητες και την έλλειψη συντονισμού μεταξύ των διάφορων 	<u>Ευκαιρίες</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Οι κατευθύνσεις του Νέου Χωροταξικού Σχεδίου για την Αθήνα. ➤ Σχετικά συνεκτικός και υγιιής αστικός ιστός τουλάχιστον γύρω από το ιστορικό εμπορικό κέντρο και τα τοπικά

<p>επιπέδων διοίκησης.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Θεσμική αδυναμία συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στην υλοποίηση σύνθετων και οργανωμένων προγραμμάτων ανάπλασης, ανάδειξης και ανάπτυξης περιοχών υπερτοπικής σημασίας. ➤ Χρονοβόρες διαδικασίες έγκρισης των σχεδίων σε σχέση με τους γρήγορους ρυθμούς με τους οποίους κινείται η αγορά, έχουν ως αποτέλεσμα την υπονόμευση του σχεδιασμού, που παραμένει ανολοκλήρωτος και αναποτελεσματικός. ➤ 'Υπαρξη διαχωριστικών γραμμών: πχ οι σιδηροδρομικές γραμμές του Ο.Σ.Ε. καθιστούν δύσκολη την ενοποίησή, πολεοδομικά και οικιστικά. 	<p>κέντρα των γειτονιών.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Η αναθεώρηση του ΓΠΣ. ➤ Εφαρμογή των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS) (εργαλείο που συμβάλλει στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη, την ανάλυση και εφαρμογή τεχνικών και μεθόδων για την εισαγωγή, αποθήκευση, διαχείριση, επεξεργασία και παρουσίαση πληροφοριών που αφορούν το χώρο και τις δραστηριότητες που επιτελούνται σ' αυτόν). ➤ Οι καινοτομικές δράσεις για την αναβάθμιση του περιβάλλοντος που προβλέπονται μέσα στο Στρατηγικό Σχέδιο.
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Θεσμοθέτηση της Μητροπολιτικής Αυτοδιοίκησης ➤ Αναζωογόνηση υποβαθμισμένων περιοχών ➤ Μη ολοκλήρωση σχεδίου και πράξεων εφαρμογής ➤ Χαμηλή κάλυψη σε πράσινο ➤ Καθυστερήσεις στην υλοποίηση των μελετών με αποτέλεσμα την περαιτέρω άναρχη ανάπτυξη ανεπιθύμητων χρήσεων ➤ Συγκράτηση ή και μείωση της πυκνότητας δόμησης ➤ Αναθεώρηση του Γ.Π.Σ. ως δεσμευτικό πλαίσιο κεντρικής διοίκησης / Τοπικής Αυτοδιοίκησης ιδιωτών 	

Θεματικός τομέας: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής
Θέμα: Κοινόχρηστοι Χώροι Αστικό Πράσινο

Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Έλλειψη Κτηματολογίου που καθιστά δυσχερή την ταυτοποίηση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος χώρων που βρίσκονται εντός των γεωγραφικών ορίων του Δήμου. ➤ Υψηλοί όροι δόμησης (συντελεστής δόμησης, κάλυψη). ➤ Υψηλοί συντελεστές δόμησης και αδυναμία εξασφάλισης των απαραίτητων ελεύθερων χώρων και χώρων για την αναγκαία κοινωνική υποδομή. ➤ Μεγάλα ελλείμματα σε γη λόγω της εκ των προτέρων κατάληψης των περιοχών με αυθαίρετα κτίσματα και του μικρού μεγέθους των ιδιοκτησιών. ➤ Περιορισμένη έκταση κοινόχρηστων χώρων. ➤ Μη αξιοποίηση ιδιωτικών ακαλύπτων ως χώρων πρασίνου και μετατροπή εγκαταλειμένων ιδιωτικών οικοπέδων και κτιρίων σε εστίες ρύπανσης και μόλυνσης. ➤ Αυθαίρετες παρεμβάσεις ιδιωτών και οργανισμών του Δημοσίου σε κοινόχρηστους χώρους. ➤ Σοβαρές ελλείψεις σε πράσινο σχεδόν στο σύνολο των γεωγραφικών ορίων του Δήμου. ➤ Ανοικοδόμηση περιοχών αδόμητων ή με χαμηλή δόμηση. 	<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Διαμόρφωση πολλών νέων χώρων πρασίνου, η κατασκευή και ανακατασκευή πάρκων, πλατειών και παιδικών χαρών, οι αισθητικές και εικαστικές παρεμβάσεις σε κοινόχρηστους χώρους, ο σύγχρονος φωτισμός, τα νέα πεζοδρόμια και οι πεζοδρομήσεις κατάλληλων σημείων, αλλά και οι καινοτομικές δράσεις για την αναβάθμιση του περιβάλλοντος. ➤ Πρώτες προσπάθειες ανάπλασης / ανασυγκρότησης προβληματικών περιοχών των κεντρικών τμημάτων του Δήμου (π.χ. Βοτανικός). ➤ Συντήρηση /ανάπλαση των υπαρχόντων χώρων πρασίνου. ➤ Προγράμματα άυξησης του πρασίνου της πόλης (πράσινες ταράτσες, ενοποίηση ακαλύπτων χώρων).
<p><u>Κίνδυνοι & Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανεπάρκεια μέσων και πόρων για υλοποίηση μελετών. ➤ Πιέσεις για οικοδομική εκμετάλλευση των χώρων. ➤ Οι υποβαθμισμένες περιοχές παραμένουν εστίες υποβάθμισης, με αρνητικά αποτελέσματα στις υπάρχουσες οικονομικές 	<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Δυνατότητα ανάληψης δράσεων για ενοποίηση ελεύθερων χώρων με αστικό πράσινο. ➤ Μελέτες για δημιουργία δικτύων πεζοδρόμων-μεγάλων χώρων πρασίνου.

<p>δραστηριότητες και στο περιβάλλον. Κίνδυνος μη αξιοποίησης / αναβάθμισης της περιοχής (και περαιτέρω επιδείνωσης της κατάστασης ορισμένων τμημάτων της) αν δεν εφαρμοστεί ένας συνολικός σχεδιασμός.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Υψηλό κόστος μετατροπής των ελεύθερων χώρων σε κοινόχρηστους. 	
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Υλοποίηση προγράμματος παρεμβάσεων αστικού σχεδιασμού σε κοινόχρηστους χώρους ➤ Αξιοποίηση πόρων από την 4η προγραμματική περίοδο (ΕΣΠΑ) ➤ Αξιοποίηση του θεσμού των (ΣΔΙΤ) Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (Ν.3389/05) ➤ Εφαρμογή του σχεδιασμού για την εξασφάλιση των απαιτούμενων κοινόχρηστων χώρων, χώρων πρασίνου, των χώρων κοινωνικής υποδομής και την οικιστική ανάπτυξη της περιοχής 	

Θεματικός τομέας: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής Θέμα: Καθαριότητα και Αποκομιδή Απορριμμάτων	
Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<u>Προβλήματα</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Πολύ μεγαλύτερες ποσότητες απορριμμάτων από τις συνήθεις για κατοικίες και εμπορικές δραστηριότητες λόγω ιδιαίτερων δραστηριοτήτων. ➤ Μειωμένη ευαισθητοποίηση των κατοίκων σε ορισμένα θέματα διαχείρισης αποβλήτων (π.χ. μπάζα). ➤ Μειωμένη εμπειρία στα προγράμματα ανακύκλωσης. ➤ Οι δυσκολίες που προκύπτουν λόγω του οξυμένου κυκλοφοριακού προβλήματος και της παράνομης στάθμευσης. 	<u>Δυνατότητες</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Οι κάτοικοι και οι φορείς της πόλης μπορούν να συμβάλλουν σημαντικά στη διατήρηση της καθαριότητας με κατάλληλη ευαισθητοποίηση. ➤ Αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, συνεχής εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού ενίσχυση των αντίστοιχων δαπανών. ➤ Η αυξητική τάση για ανακύκλωση υλικών και αστικών απορριμμάτων. ➤ Σύστημα επικοινωνίας, τηλεματικής διαχείρισης & προγραμματισμού του μεταφορικού έργου της Δ/νσης Καθαριότητας του Δήμου Αθηναίων. ➤ ευρύ πρόγραμμα ανακύκλωσης που απαρτίζεται από 4 επιμέρους συστήματα για τα αστικά και εμπορικά απορρίμματα.
<u>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ολόκληρη η Περιφέρεια Αττικής αντιμετωπίζει προβλήματα εύρεσης επαρκών χώρων διάθεσης αποβλήτων, το κόστος διαχείρισης αυξάνει ως αποτέλεσμα του αυστηρότερου ευωφαϊκού και εθνικού πλαισίου. 	<u>Ευκαιρίες</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Οι πολιτικές του ΥΠΕΧΩΔΕ, του ΥΠΕΣΔΔΑ και της ΕΕ, προώθησης της εναλλακτικής διαχείρισης και αξιοποίησης πολλών ρευμάτων αποβλήτων. Ειδικά για τα μπάζα, που αποτελούν σημαντικό πρόβλημα υποβάθμισης του τοπίου αναμένεται άμεσα σχετικό Προεδρικό Διάταγμα. ➤ Το θεσμικό πλαίσιο απαιτεί το πρόσθετο κόστος της εναλλακτικής διαχείρισης να καλυφθεί από τις υπόχρεες εταιρείες που κατασκευάζουν και διακινούν αυτά τα προϊόντα. ➤ Η αυξανόμενη περιβαλλοντική ευαισθησία των κατοίκων.
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Η προώθηση της ανακύκλωσης και της αειφορικής διαχείρισης των ΑΣΑ 	

Θεματικός τομέας: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής Θέμα: Αστική – Ατμοσφαιρική Ρύπανση	
Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<u>Προβλήματα</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ηχορρύπανση λόγω αυξημένου κυκλοφοριακού φόρου των μεγάλων οδικών αξόνων, αλλά και από τη μή τήρηση κανονισμών από άλλες δραστηριότητες όπως φορτοεκφορτώσεις, κέντρα διασκέδασης, οικοδομικές εργασίες. ➤ Έλλειψη περιβαλλοντικής συνείδησης των κατοίκων. ➤ Έλλειψη περιβαλλοντικού σχεδιασμού. ➤ Υψηλή συγκέντρωση αερίων ρύπων. ➤ Ισχυρή επιβάρυνση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης λόγω της πυκνής δόμησης. ➤ Υψηλές θερμοκρασίες το καλοκαίρι μέσα στην πόλη (φαινόμενο θερμικών νησίδων) από έλλειψη βιοκλιματικού σχεδιασμού κτιρίων και υπαιθρίων χώρων. 	<u>Δυνατότητες</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Χρήση του φυσικού αερίου που θα συμβάλλει στη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης. ➤ Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση δημοτών σε θέματα περιβάλλοντος. ➤ Μεγάλη ευαισθητοποίηση της Δημοτικής Αρχής πάνω σε περιβαλλοντικά θέματα.
<u>Κίνδυνοι & Περιορισμοί</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Αυξανόμενη ατμοσφαιρική ρύπανση κυρίως λόγω χρήσης του αυτοκινήτου. ➤ Αυξανόμενη χρήση κινητών τηλεφώνων. ➤ Απουσία συνεργασίας με κρατικούς φορείς για συγκεκριμένα θέματα πχ εντατικοποίηση των ελέγχων για τη χάρτα καυσαερίου. 	<u>Ευκαιρίες</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Πολιτικές του ΥΠΕΧΩΔΕ και της ΕΕ για το περιβάλλον. ➤ Αξιοποίηση πόρων από την 4η προγραμματική περίοδο (ΕΣΠΑ). ➤ Εθνικό σχέδιο δράσης για την επίτευξη των στόχων που τίθενται από το πρωτόκολλο του Κυότο για την κλιματική αλλαγή.
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Αύξηση της χρήσης του φυσικού αερίου και των εναλλακτικών μορφών ενέργειας ➤ Ολοκλήρωση της επέκτασης του μετρό που θα συντελέσει στην μείωση των οχημάτων στο κέντρο της πόλης 	

Θεματικός τομέας: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

Θέμα: Κυκλοφορία - Στάθμευση

Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<p><u>Προβλήματα</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Προβλήματα αστικών συμφορήσεων και μονολειτουργικότητας από την πύκνωση των κεντρικών λειτουργιών κυρίως στον ακτινωτό πολύποδα που ξεκινά από την κεντρική περιοχή της Αθήνας προς την περίμετρο και τα παράκτια μέτωπα του Π.Σ.Π. ➤ Χωρικές δυσλειτουργίες και συμφορήσεις με μείζονα προβλήματα στην παράνομη στάθμευση, την έλλειψη παρεμβάσεων ανάπλασης και κυκλοφοριακών ρυθμίσεων σε όλα τα βασικά κέντρα. ➤ Παρά τις προσπάθειες του Δήμου για τη διατήρηση της καλής κατάστασης των οδοστρωμάτων –πεζοδρομίων η κακή αποκατάσταση των τομών τους από τους ΟΚΩ δημιουργεί προβλήματα. ➤ Μικρό πλάτος των πεζοδρομίων(πλην του εμπορικού και ιστορικού κέντρου) άστοχη τοποθέτηση του αστικού εξοπλισμού, κατάληψή τους από διάφορες χρήσεις και από στάθμευση οχημάτων σε συνδυασμό με την έλλειψη αστυνόμευσης. ➤ Μείωση της κυκλοφοριακής ικανότητας των οδών λόγω των παρακείμενων χρήσεων και της έλλειψης αστυνόμευσης. ➤ Έλλειψη κυκλοφοριακής αγωγής των πολιτών. ➤ Έλλειψη δικτύου πεζοδρόμων – ποδηλατοδρόμων. ➤ Σημαντική Κυκλοφοριακή επιβάρυνση τόσο σε τοπικό, όσο & σε υπερτοπικό επίπεδο. 	<p><u>Δυνατότητες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ολοκλήρωση του μετρό που αναμένεται να μειώσει ακόμα περισσότερο την κίνηση οχημάτων προς το κέντρο της Αθήνας. ➤ Αξιοποίηση - επέκταση της εφαρμογής των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS). ➤ Συνεργασία με Τροχαία. ➤ Προσβασιμότητα. ➤ Δημοτικοί χώροι στάθμευσης σε κομβικά σημεία. Υπάρχει δυνατότητα αξιοποίησης κάποιων από τους ελεύθερους χώρους που γειτνιάζουν με τους πόλους εμπορίου και αναψυχής για υπόγεια parking. ➤ Ανεπαρκές θεσμικό πλαίσιο για την ανάπλαση ευρύτερων περιοχών (μη ενεργοποίηση των διατάξεων του 2508/97). ➤ Έλλειψη πόρων και φορέων εφαρμογής και διαχείρισης των αντίστοιχων προγραμμάτων.
<p><u>Kίνδυνοι & Περιορισμοί</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ισχυρή κοινωνική αντίσταση σε κάθε προσπάθεια απομάκρυνσης καταπατητών. ➤ Συνεχής αύξηση της χρήσης Ι.Χ. ➤ Αδυναμία συνεννόήσης με τους κοινωνικούς εταίρους σε θέματα απεργιακών κινητοποιήσεων που 	<p><u>Ευκαιρίες</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Αξιοποίηση πόρων από την 4η προγραμματική περίοδο (ΕΣΠΑ). ➤ Αξιοποίηση του θεσμού των (ΣΔΙΤ) Συμπράξεις Δημόσιου και ιδιωτικού Τομέα (Ν.3389/05). ➤ Σωστή εφαρμογή και επέκταση του

<p>επιβαρύνουν την κυκλοφοριακή λειτουργία της πόλης.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Περιορισμένη χρηματοδότηση της κατασκευής υπόγειων χώρων στάθμευσης από το ΥΠΕΧΩΔΕ ➤ Έλλειψη οργανωμένης ενημέρωσης των οδηγών σε πραγματικό χρόνο για τις κυκλοφοριακές συνθήκες. ➤ Γραφειοκρατικές καθυστερήσεις στη διαδικασία έκδοσης αποφάσεων κυκλοφοριακών ρυθμίσεων λόγω του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου. ➤ Ανάγκες υποδομών λόγω των υπερτοπικών πόλων αναψυχής και εμπορίου όσον αφορά την εύκολη πρόσβαση & τις θέσεις στάθμευσης. ➤ Αναρμοδιότητα του Δήμου για κρίσιμα θέματα ρύθμισης κυκλοφορίας πχ ωράριο φορτοεκφορτώσεων. ➤ Τοπικές αναπλάσεις με τη ρύθμιση της κυκλοφορίας - στάθμευσης και την πεζοδρόμηση οδών όπου αναπτύχθηκαν οι δραστηριότητες του εμπορίου και της αναψυχής. 	<p>συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης.</p>
--	---

Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Αντιμετώπιση των προβλημάτων κυκλοφορίας πεζών, ΑμεΑ και οχημάτων αλλά και της στάθμευσης ➤ Αστικές αναπλάσεις για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας κοινόχρηστων χώρων από ΑμεΑ. ➤ Βελτίωση εσωτερικού οδικού δικτύου ➤ Δημιουργία οργανωμένων χώρων στάθμευσης ➤ Ανεπάρκεια χώρων στάθμευσης ➤ Κυκλοφοριακή αγωγή ➤ Συνεργασία με τους κρατικούς φορείς για αναπροσαρμογή μέτρων όπως π.χ. λεωφορείοδρομοί ➤ Εφαρμογή πρότυπων προγραμμάτων κυκλοφοριακών ρυθμίσεων στο κέντρο της πόλης
--

Θεματικός τομέας: Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής Θέμα: Τεχνικές Υποδομές – Πεζόδρομοι – Ηλεκτροφωτισμός Κοινόχρηστων Χώρων	
Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<p>Προβλήματα</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανάγκη βελτίωσης του ηλεκτροφωτισμού καθώς μέσα από αυτή αυξάνεται το αίσθημα ασφάλειας των πολιτών. ➤ Αυξανόμενες ανάγκες με σχετικά υψηλό κόστος για συντήρηση και ανακατασκευή πεζόδρομών. ➤ Παρεμπόδιση της κυκλοφορίας σε πεζόδρομους και πεζοδρόμια από αυθαίρετες ιδιωτικές χρήσεις. 	<p>Δυνατότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Επέκταση της κατασκευής ραμπών για ατόμα με ειδικές ανάγκες. ➤ Προσπάθεια ανάπλασης πεζόδρομών σε κεντρικές περιοχές του Δήμου. ➤ Σχετικά καλό επίπεδο ηλεκτροφωτισμού της πόλης. ➤ Η συμμετοχή και των ιδιωτικών φορέων σε αυτό το επίπεδο.
<p>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Υψηλό κόστος χρέωσης κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας. ➤ Μεγάλο κόστος συντηρήσεων. 	<p>Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Δυνατότητα χρηματοδότησης δράσεων διαχείρισης ηλεκτρικού φορτίου και χρήσης τεχνολογιών ΑΠΕ από το πρόγραμμα ΥΠΑΝ-ΚΕΔΚΕ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007 -2013.
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Εργα βελτίωσης των υποδομών σε επίπεδο γειτονιάς σε όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα 	

Θεματικός τομέας: Τομέας: Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός
Θέμα: Κοινωνική Πολιτική

Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<p>Προβλήματα</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Η αύξηση της γήρανσης του πληθυσμού του Δήμου. ➤ Η μείωση της οικογενειακής συνοχής, η αύξηση των μονογονεικών οικογενειών και η αύξηση των πολυμελών οικογενειών. ➤ Η μείωση του αριθμού των ομοδημοτών και ετεροδημοτών και η παράλληλη αύξηση του αριθμού των αλλοδαπών. ➤ Η αύξηση των χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών. ➤ Η αύξηση της εγκληματικότητας. ➤ Η αύξηση των χρονίων νοσημάτων και των νοσημάτων φθοράς. ➤ Ο Δήμος της Αθήνας αποτελεί το πιο πυκνοκατοικημένο αστικό κέντρο της χώρας, ξεπερνώντας και το μέσο όρο των κρατών-μελών της ΕΕ, με επίπεδα ηχορύπανσης ανώτερα του αποδεκτού ορίου, επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης που πολλές φορές ξεπερνούν τα αποδεκτά όρια, και περιορισμένη έκταση πρασίνου. ➤ Έλλειψη αποτελεσματικών και αποδοτικών μονάδων Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης που θα καλύπτουν τις σημερινές ανάγκες των δημοτών. ➤ Απουσία δράσεων και ενεργειών για την καταπολέμηση του 'κοινωνικού στίγματος' ευπαθών κοινωνικών ομάδων (χρήστες εξαρτησιογόνων ουσιών, άτομα με ψυχικές διαταραχές, αλλοδαποί, άτομα με ειδικές ανάγκες, γυναίκες, μονογονεικές οικογένειες) για την αποφυγή φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού που μπορούν να διαταράξουν την συνοχή της τοπικής κοινωνίας του Δήμου. ➤ Έλλειψη σχεδιασμού και οργανωμένης δομής ανάπτυξης και λειτουργίας του εθελοντισμού που θα δημιουργήσει ευαισθητοποιημένους Αθηναίους 	<p>Δυνατότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ύπαρξη φορέων και προσωπικού του Δήμου στο χώρο της υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης που θα μπορούσε να συμβάλλει σημαντικά στην λειτουργική αναβάθμιση των υφιστάμενων υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης. ➤ Παρόλο που οι υπάρχουσες υλικοτεχνικές δομές των υφιστάμενων υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης δεν είναι άριστες, μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό εφόδιο για την ανασυγκρότηση των υπαρχουσών δομών μειώνοντας σημαντικά το οικονομικό κόστος. ➤ Η νέα εποχή που σε επίπεδο πόλης ορίζεται από πολυπολιτισμικές κοινωνίες, δημιουργεί νέες απαιτήσεις σε εθνικό αλλά και τοπικό επίπεδο αλλά και νέες δυνατότητες αξιοποίησης ανθρώπινου δυναμικού. Οι ΟΤΑ ως εγγύτερη στο πολίτη κρατική δομή μπορούν να εξασφαλίσουν την εφαρμογή των εθνικών στρατηγικών για την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού σε μια τοπική αναπτυξιακή πορεία και να δημιουργήσει τις απαραίτητες δομές κοινωνικής φροντίδας για την ισότιμη κάλυψη των αναγκών όλων των δημοτών. Το κειμενόμενο σε ικανοποιητικά επίπεδο διαβίωσης του πληθυσμού της πόλης καθώς και η διατήρηση της παραδοσιακής οικογενειακής δομής είναι στοιχεία που εγγυώνται κοινωνική συνοχή αλληλέγγυα και ευημερούσα κοινωνία. ➤ Οι δυνατότητες που διαμορφώνονται με τις νέες μελέτες σε επίπεδο Δήμου, τις βελτιώσεις του οδικού δικτύου τις ανακαινήσεις και επιδιωρθώσεις κτιρίων καθώς και δυνατότητες που παρέχουν οι Τ.Π.Ε. μπορούν να συμβάλλουν θεαματικά στην προσβάσιμη πόλη από όλους τους πολίτες με την προϋπόθεση ότι θα υπάρξει ένα επιστημονικά τεκμηριωμένο και οργανωμένο σχέδιο

<p>πολίτες οι οποίοι θα στηρίξουν' σημαντικά το έργο των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης του Δήμου συμβάλλοντας στον περιορισμό των κοινωνικών προβλημάτων και διασφαλίζοντας την συνοχή της τοπικής κοινωνίας.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Απουσία οργανωμένων δράσεων σε θέματα πρόληψης και αγωγής υγείας. ➤ Η εγκατάσταση νέων πληθυσμών στο Δήμο, κατά κύριο λόγο οικονομικών μεταναστών, όπως και σε όλη τη χώρα άλλωστε, είναι μια πραγματικότητα που έχει εκτιμηθεί θετικά από την πλευρά της οικονομίας και έχει πολύ συζητηθεί από την πλευρά της διάρηξης του κοινωνικού ιστού και των επιπτώσεων που συνοδεύουν το γεγονός αυτό στην κοινωνική συνοχή και την ανάγκη νέων υποδομών που χρειάζεται η πόλη για την ισότιμη εξυπηρέτηση όλων των κατοίκων σε πολλά και διαφορετικά πεδία. ➤ Η ύπαρξη σημαντικού ποσοστού του εργατικού δυναμικού με απαξιωμένες γνώσεις και δεξιότητες, (αλλαγή οικονομικής δραστηριότητας στη περιοχή, εισαγωγή των Τ.Π.Ε. στη παραγωγική διαδικασία κλπ.). ➤ Ο αποκλεισμός των ατόμων με αναπηρία ή ειδικά προβλήματα, (ηλικιωμένοι, έγγυες, παιδιά κλπ.) από κοινωνικά αγαθά και δικαιώματα ή από τη δυνατότητα αυτόνομης διαβίωσης, εξ αιτίας της ανυπαρξίας ή της κακοτεχνίας των υποδομών των κτηρίων και της πόλης αποτελεί σήμερα βασικό πρόβλημα στις πόλεις που επιθυμούν να έχουν υψηλά standards διαβίωσης και να αποτελούν τουριστικά επισκέψιμο προορισμό. 	<p>παρέμβασης και ευαισθητοποίησης που θα παίρνει υπόψη του τους εμποδίζομενους πολίτες.</p>
<p>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Μη συντονισμένη και οργανωμένη συνεργασία με άλλες μονάδες υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης μπορεί να οδηγήσει σε άσκοπες αλλαγές των υφιστάμενων υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης του Δήμου. ➤ Το υπάρχον σύστημα υγείας (ιδιωτικός τομέας, ασφαλιστικά ταμεία) μπορεί να αποτελέσει 	<p>Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Αποτελεί προτεραιότητα της παρούσας Δημοτικής Αρχής να βελτιώσει την παροχή υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης. ➤ Πολιτικές τάσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για ενίσχυση της κοινωνικής πολιτικής σε τοπικό επίπεδο μέσω προγραμμάτων τις οποίες ο Δήμος θα πρέπει να εκμεταλλευτεί

<p>περιορισμό στην ανάπτυξη ενός αποδοτικού συστήματος υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης, δημιουργώντας ανταγωνιστικές τάσεις αν δεν ορισθούν τα ακριβή όρια λειτουργίας των νέων υπηρεσιών του δήμου σε συνεργασία με τις άλλες υπηρεσίες.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Η μεταναστευτική ροή μπορεί να δημιουργήσει φαινόμενα κοινωνικού διαχωρισμού και πόλωσης. ➤ Οι δημογραφικές αλλαγές και μεταβολές στη δομή των νοικοκυριών και εργασιακών σχέσεων. ➤ Ο μη εκσυγχρονισμός της εκπαίδευσης και η αναντιστοιχία των επαγγελματικών δεξιοτήτων με τις ζητούμενες από την αγορά αυξάνει τον κίνδυνο μη ένταξης στο εργατικό δυναμικό των γυναικών ή άλλων ευάλωτων ομάδων και αυξάνει την ανεργία. ➤ Η μη προσπελάσιμη πόλη σε όλους τους χώρους, κτήρια, οδούς κλπ., περιθωριοποιεί τα άτομα με ειδικές ανάγκες από την ένταξή τους στο παραγωγικά ανθρώπινο δυναμικό και αποτρέπει επισκέπτες προς τη πόλη. Αυτά έχουν ως αποτέλεσμα την μη εισροή πόρων αφ' ενός και αφ' ετέρου στη δημιουργία ανισοτήτων μεταξύ του πληθυσμού ή ομάδων πληθυσμού. 	<p>εξασφαλίζοντας χρηματοδοτήσεις που θα βοηθήσουν στην αντιμετώπιση προβλημάτων κοινωνικής πολιτικής του Δήμου.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Καθώς μέγιστη πολιτική προτεραιότητα και κατεύθυνση του ΕΣΠΑ (2007-2013) τίθεται η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε όλο τον αναπτυξιακό σχεδιασμό, η τοπική διοίκηση πρέπει να αξιοποιήσει όλες τις δράσεις του Δ' Κ.Π.Σ. που θα ενισχύσουν τις υπάρχουσες δομές κοινωνικής στήριξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (Γραφεία μεταναστών, ποργράμματα και δομές φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων και άλλα). ➤ Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα της Περιφέρειας της Αττικής σε συνδυασμό με τα Τομεακά Προγράμματα Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση χρηματοδοτούν δράσεις για συνδυασμένες ενέργειες στην απασχόληση και κατάρτιση, καθώς και βελτίωση και επέκταση κοινωνικών δομών διευκόλυνσης της οικογένειας και της γυναικας. ➤ Καθώς μέγιστη πολιτική προτεραιότητα και κατεύθυνση του ΕΣΠΑ (2007-2013) τίθεται η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε όλο τον αναπτυξιακό σχεδιασμό, η τοπική διοίκηση πρέπει να αξιοποιήσει όλες τις δράσεις του Δ' ΚΠΣ που θα ενισχύσουν τις υπάρχουσες δομές κοινωνικής στήριξης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (Γραφεία μεταναστών, ποργράμματα και δομές φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων και άλλα). ➤ Η ψήφιση του Ν.3304/2005 «Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης» δημιουργεί τη δυνατότητα λήψης μέτρων και πολιτικών για την ουσιαστική εφαρμογή του νόμου. Το ΕΠ της Περιφέρειας Αττικής προβλέπει δράσεις για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την ενίσχυση των υποδομών της προσπελασιμότητας. ➤ Οι συντονισμένες προσπάθειες του εθνικού στρατηγικού σχεδιασμού και της αυτοδιοίκησης ως εγγύτερη προς το πολίτη αρχή, σε συνδυασμό με τις υποδομές που η περιοχή διαθέτει, δίνουν την ευκαιρία για τη διασφάλιση
---	--

	<p>της παροχής υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης σε όλους τους πολίτες ανεξάρτητα από το εισόδημα και την επαγγελματική τους κατάσταση. Ο Δήμος αξιοποιώντας τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες οφείλει να προάγει τη δημόσια υγεία στη κατεύθυνση της σύγχρονης αντίληψης για την υγεία, που υπερβαίνει τα περιορισμένα όρια της υγιεινής και της πρόληψης και περιλαμβάνει δράσεις που αποσκοπούν σε παρεμβάσεις ελαχιστοποίησης των προαναφερθέντων κινδύνων, μετασχηματίζοντας τον τρόπο ζωής και τον οικολογικό και κοινωνικό περίγυρο.</p>
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανάγκη για λειτουργική ανασυγκρότηση του συστήματος παροχής υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης ➤ Υποστήριξη της ομαλής κοινωνικής ένταξης νέων πληθυσμιακών ομάδων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων ➤ Στήριξη ατόμων που βρίκονται σε κίνδυνο «κοινωνικού αποκλεισμού» και φτώχειας ➤ Ανάπτυξη προληπτικών δράσεων για την αντιμετώπιση της παραβατικότητας ➤ Βελτίωση του εκπαιδευτικού επιπέδου και των επαγγελματικών προσόντων του εργατικού δυναμικού ➤ Βελτίωση του εκπαιδευτικού επιπέδου και των επαγγελματικών δεξιοτήτων των γυναικών ➤ Εξασφάλιση ενός ελαχίστου εγγυημένου επιπέδου παροχής κοινωνικών υπηρεσιών ➤ Συνέχιση χρηματοδότησης των υπαρχόντων δομών ➤ Άρση των εμποδίων σε ΑμεΑ και άλλες ομάδες πληθυσμού, στην πλήρη προσβασιμότητα σε δημόσιους χώρους και κατ' επέκταση σε κοινωνικά αγαθά ➤ Ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από την περιβαλλοντική επιβάρυνση – εφαρμογή μέτρων προάσπισης της δημόσιας υγείας

Θεματικός τομέας: Τομέας: Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός
Θέμα:Αθλητισμός

Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<p>Προβλήματα</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Μη αποπεράτωση μεγάλων αθλητικών υποδομών (κολυμβητήριο, γυμναστήριο βαρέων αθλημάτων). ➤ Έλλειψη άδειας λειτουργίας σε όλους τους αθλητικούς χώρους. ➤ Κακή συντήρηση, αυθαίρετες κατασκευές από συλλόγους και αδυναμία φύλαξης των χώρων. ➤ Έλλειψη προγραμματισμού για την ορθολογική αξιοποίηση των χώρων. ➤ Περιορισμένος ρόλος του Αθλητικού Οργανισμού ως προς την εφαρμογή αθλητικών προγραμμάτων και στη διαχείριση των χώρων. 	<p>Δυνατότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Η υπάρχουσα αθλητική υποδομή. ➤ Η ύπαρξη του Αθλητικού Οργανισμού (ΝΠΔΔ) που μπορεί να συμβάλλει στην ορθολογικότερη αξιοποίηση των υποδομών και στη βελτίωση των παρεχόμενων αθλητικών δραστηριοτήτων. ➤ Σημαντικές αθλητικές και πολιτιστικές υποδομές που ήδη λειτουργούν.
<p>Κινδυνοί ή Περιορισμοί</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Αδυναμία εξασφάλισης πόρων για την ολοκλήρωση των έργων υποδομής και τη λειτουργία τους. 	<p>Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Τα αθλητικά σωματεία και οι σύλλογοι που δραστηριοποιούνται στην περιοχή. ➤ Τα προγράμματα μαζικού αθλητισμού της Γ.Γ.Α.
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ολοκλήρωση μεγάλων αθλητικών εγκαταστάσεων ➤ Άδεια λειτουργίας όλων των αθλητικών υποδομών ➤ Συντήρηση και φύλαξη των χώρων ➤ Ορθολογικότερη αξιοποίηση αθλητικών χώρων και εφαρμογής προγραμμάτων 	

<p style="text-align: center;">Θεματικός τομέας: Τομέας: Τοπική Οικονομία – Απασχόληση</p> <p style="text-align: center;">Θέμα: Απασχόληση</p>	
Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<p>Προβλήματα</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ιδιαίτερα αυξημένα τα ποσοστά ανεργίας των νέων και των γυναικών. Ανάγκη λήψης ενεργητικών μέτρων για την καταπολέμηση της ανεργίας, ειδικά αυτών των κοινωνικών ομάδων. ➤ Ιδιαίτερα αυξημένη η ανεργία που συνοδεύεται και από αυξημένο ποσοστό της απασχόλησης στο δευτερογενή τομέα (και σχετικά χαμηλά επίπεδα εκπαίδευσης). ➤ Η ανεργία πλήττει ιδιαίτερα τους πτυχιούχους ανώτερης τεχνολογικής επαγγελματικής εκπαίδευσης. ➤ Αδυναμία παρακολούθησης των αναγκών της αγοράς εργασίας. ➤ Έλλειψη δικτύωσης με τις τοπικές επιχειρήσεις. 	<p>Δυνατότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ικανοποιητικό μορφωτικό επίπεδο των κατοίκων. ➤ Η ύπαρξη αξιόλογου ανθρώπινου δυναμικού και η αυξανόμενη απασχόληση στον τομέα της έρευνας και τεχνολογίας. ➤ Η παρουσία Α.Ε.Ι., Τ.Ε.Ι., Ερευνητικών Ινστιτούτων και Δημοσίων και Ιδιωτικών Ι.Ε.Κ. ➤ Πολυάριθμο επιστημονικό και τεχνικό δυναμικό. ➤ Σημαντική βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου κατά τη δεκαετία 91-01. Ιδιαίτερα αυξημένο το επίπεδο εκπαίδευσης στην περιοχή του Δήμου σε σχέση με το σύνολο της χώρας αλλά και την Αττική.
<p>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Νέες μορφές φτωχειας με αποτέλεσμα τη δημιουργία κοινωνικών φαινομένων. ➤ Δυσχέρειες στην κοινωνική ένταξη των οικονομικών προσφύγων, για την καταπολέμηση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού ιδιαίτερων κοινωνικών ομάδων (γυναίκες, νέοι, μετανάστες) και συγκεκριμένων ζωνών (θυλάκων) στην περιοχή του Δήμου. 	<p>Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Οι αρμοδιότητες της Τ.Α. σε θέματα απασχόλησης σύμφωνα με το νέο Δ.Κ.Κ. ➤ Έντονη επενδυτική δραστηριότητα ιδιαίτερα στον τριτογενή τομέα που δίνει ώθηση ανάπτυξης στην περιοχή και νέες θέσεις εργασίας. ➤ Αξιοποίηση πόρων από την 4η προγραμματική περίοδο (ΕΣΠΑ).
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Η αυξημένη ανεργία ιδιαίτερα των νέων και των γυναικών ➤ Στήριξη των τοπικών επιχειρήσεων ➤ Αξιοποίηση αδρανών πόρων σε συνδυασμό με κοινωνική οικονομία και θερμοκοιτίδες εμπορίου και βιοτεχνίας ➤ Επιχειρηματικότητα, εμπόριο- υπηρεσίες (Εκπαίδευση, στρατηγική, υποδομές) ➤ Τουρισμός (Εκπαίδευση, στρατηγική, υποδομές) ➤ Συντονισμένη λειτουργία δομών κατάρτισης, δια βίου μάθησης και προώθησης της απασχόλησης ➤ Τόνωση και σχεδιασμένη ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας-διαρκής υποστήριξη ➤ Οι κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Πολιτικής για την εκπλήρωση των στόχων της Λισσαβόνας οι προτεραιότητες σχεδιασμού του ΕΣΠΑ 2007 -2013 	

Θεματικός τομέας: Τομέας: Τοπική Οικονομία – Απασχόληση
Θέμα: Οικονομικά Δραστηριότητα - Επιχειρηματικότητα

Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<p>Προβλήματα</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανεπαρκής εκπαίδευση - κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού του δευτερογενούς τομέα - κίνδυνος σημαντικής απώλειας θέσεων εργασίας στον βιομηχανικό - βιοτεχνικό τομέα, εάν δεν προσαρμοσθεί περαιτέρω με γρήγορους ρυθμούς. Μικρές δυνατότητες εξισορρόπησης των θέσεων εργασίας που θα χάνονται στο βιομηχανικό τομέα από τις θέσεις που θα δημιουργούνται στον ίδιο τομέα. ➤ Συνύπαρξη με τις σύγχρονες επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα ενός εξαιρετικά αυξημένου αριθμού πολύ μικρών επιχειρήσεων υπηρεσιών. Με τη συνέχιση της διεθνοποίησης / ευρωπαϊκής ενοποίησης σε συνάρτηση με τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό, θα συνεχισθούν οι ήδη υπάρχουσες ισχυρές πιέσεις στη συνολική απασχόληση στην περιοχή. ➤ Αδυναμία ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως συνεδριακός, πολιτιστικός κ.α. λόγω των σοβαρών ελλείψεων σε αντίστοιχες ειδικές υποδομές. ➤ Σημαντική υστέρηση στην αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. από τις επιχειρήσεις, με ένα μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων μικρού και μέσου μεγέθους σε φθίνοντες βιομηχανικούς κλάδους που αδυνατούν να αξιοποιήσουν και να ενσωματώσουν την έρευνα και τεχνολογία στην παραγωγική διαδικασία. ➤ Έλλειψη ειδικών τουριστικών υποδομών μητροπολιτικής εμβέλειας, τόσο υλικών όσο και άϋλων: α. Συστήματα πληροφόρησης επισκεπτών, e-commerce και e-sales β. Διασύνδεση μεταξύ των φορέων που παρεμβαίνουν στο τουριστικό κύκλωμα, γ. brand name της Αθήνας κ.λπ. 	<p>Δυνατότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Η στρατηγική γεωγραφική θέση του Δήμου. ➤ Ενδείξεις βελτίωσης των αναπτυξιακών και μακρο-οικονομικών μεγεθών και τάση σύγκλισης της Περιφέρειας με την ΕΕ, με βάση τους δείκτες του κατά κεφαλήν ΑΕΠ. ➤ Κυρίαρχη θέση του τριτογενή τομέα της Αθήνας στην εθνική οικονομία και συνεχής ανάπτυξή του, λόγω της στρατηγικής θέσης του Δήμου. ➤ Υψηλή συγκέντρωση Ερευνητικών ιδρυμάτων και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. ➤ Συγκέντρωση των δραστηριοτήτων Ε&Α. ➤ Ποσοστό αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης υψηλότερο από το μέσο όρο της χώρας. ➤ Διείσδυση ονόματος Αθήνας παγκοσμίως. ➤ Περιορισμός ατμοσφαιρικής ρύπανσης. ➤ Λειτουργία πόλης και υποδομών σε δωδεκάμηνη βάση. ➤ Υψηλοί ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης. ➤ Τάση σύγκλισης με την ΕΕ-15. ➤ Ευνοϊκή παραγωγική διάρθρωση με τα διεθνή δεδομένα. ➤ Ευνοϊκή κλαδική κατανομή του κεφαλαίου σε διάφορους τομείς. ➤ Ύπαρξη νέων υποδομών. ➤ Ευνοϊκή γεωγραφική θέση. ➤ Η σημαντική συσσώρευση δημοσίου κεφαλαίου στην περιοχή. ➤ Δημιουργία δικτύου μεταφορικών υποδομών. ➤ Ύπαρξη μεγάλης αγοράς. ➤ Καλό φυσικό περιβάλλον.

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ελλιπής ανάδειξη και διασύνδεση των τουριστικών πόρων. ➤ Περιορισμένο εύρος της τουριστικής περιόδου (συνδέεται και με το επόμενο). ➤ Έλλειψη προσαρμοστικότητας, ελκυστικότητας. ➤ Μακροοικονομικές ανισορροπίες στο δημόσιο χρέος και έλλειμμα. ➤ Εκτεταμένη παραοικονομία. ➤ Μικρό μέγεθος επιχειρήσεων. ➤ Κλάδοι χαμηλής προστιθέμενης αξίας. ➤ Ο διοικητικός κατακερματισμός. ➤ Οι ελλείψεις ενός ολοκληρωμένου συστήματος στρατηγικού σχεδιασμού ανάπτυξης του αστικού χώρου. ➤ Ανισότητες στην κατανομή των υποδομών εντός του αστικού συγκροτήματος. ➤ Κοινωνικές ανισότητες. ➤ Το υψηλό κόστος συμφόρησης που οδηγεί στην ανάγκη για διαρκείς επεκτάσεις. ➤ Αργή διαδικασία σύγκλισης με την ΕΕ-15. 	
<p>Κίνδυνοι ή Περιορισμοί</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Δυσαναλογία του μεγέθους της Αθήνας σε σχέση με την κλίμακα της χώρας, καθώς και διατηρούμενη πόλωση σε σχέση με το λοιπό αστικό δίκτυο πλην Θεσσαλονίκης. ➤ Στασιμότητα του τουρισμού λόγω χαμηλής ανταγωνιστικότητας. ➤ Επιβάρυνση του περιβάλλοντος ιδίως της παραλιακής ζώνης λόγω της απρογραμμάτιστης ανάπτυξης του τουρισμού. ➤ Υψηλή ανεργία. ➤ Δημογραφική γήρανση. ➤ Γεωγραφική απόσταση από μεγάλα αστικά κέντρα. ➤ Η δημοσιονομική στενότητα και το ενδεχόμενο περιορισμού των πόρων για την περιοχή. 	<p>Ευκαιρίες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Μεγέθυνση τριτογενών εν γένει δραστηριοτήτων που ευνοούν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα της περιοχής και συντελούν στην προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων. ➤ Εκσυγχρονισμός του χρηματοπιστωτικού τομέα, των κλάδων παροχής υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και αρκετών άλλων κλάδων των υπηρεσιών, ιδίως όσον αφορά στις μεγαλύτερες επιχειρήσεις. ➤ Δυνατότητες ανάπτυξης διεθνούς ρόλου σε υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, σε υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης. ➤ Δυνατότητες ανάπτυξης διεθνούς ρόλου σε υπηρεσίες τουρισμού - πολιτισμού. ➤ Δυνατότητες περαιτέρω αξιοποίησης των εξαιρετικά σημαντικών πολιτιστικών πόρων της περιοχής. ➤ Αξιοποίηση των υποδομών και εγκαταστάσεων των Ολυμπιακών

	<p>Αγώνων.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Δυνατότητες μακρινών προελεύσεων (Ιαπωνία, ΗΠΑ, Κίνα). ➤ Διευκόλυνση συνδυασμών με πρωτεύουσες ευρωζώνης λόγω ενιαίου νομίσματος. ➤ Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών.
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Υποστήριξη της επιχειρηματικής εξωστρέφειας ➤ Δικτύωση επιχειρήσεων με στόχο την ύπαρξη συνεργασιών και υιοθέτηση καινοτόμων εφαρμογών για τη βελτίωση της τοπικής ανταγωνιστικότητας ➤ Εφαρμογή ενιαίου σχεδίου αστικού τουρισμού

<p style="text-align: center;">Θεματικός τομέας: Τομέας: Τοπική Οικονομία – Απασχόληση</p> <p style="text-align: center;">Θέμα: Φυσιογνωμίας και των οικονομικών επιδόσεων και επενδύσεων της περιοχής μελέτης</p>	
Προβλήματα & Περιορισμοί	Δυνατότητες & Ευκαιρίες
<p>Προβλήματα</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ο διοικητικός κατακερματισμός. ➤ Οι ελλείψεις ενός ολοκληρωμένου συστήματος στρατηγικού σχεδιασμού ανάπτυξης του αστικού χώρου. ➤ Ανισότητες στην κατανομή των υποδομών εντός του αστικού συγκροτήματος. ➤ Το υψηλό κόστος συμφόρησης που οδηγεί στην ανάγκη για διαρκείς επεκτάσεις. 	<p>Δυνατότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Η σημαντική συσσώρευση δημοσίου κεφαλαίου στην περιοχή. ➤ Ύπαρξη νέων υποδομών. ➤ Ευνοϊκή κλαδική κατανομή του κεφαλαίου σε διάφορους τομείς. ➤ Ύπαρξη μεγάλης αγοράς. ➤ Υψηλοί ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης.
Κίνδυνοι & Περιορισμοί	Ευκαιρίες
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Η δημοσιονομική στενότητα και το ενδεχόμενο περιορισμού των πόρων για την περιοχή. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Οι συμπράξεις Δημόσιου Ιδιωτικού τομέα. ➤ Οι πόροι του Δ' Κ.Π.Σ. ➤ Αξιοποίηση των μετα-ολυμπιακών υποδομών. ➤ Ανάπτυξη νέων μορφών υποδομών με έμφαση στην τεχνολογία και έρευνα. ➤ Οι νέες μορφές μητροπολιτικής διακυβέρνησης και ανάπτυξης του αστικού χώρου.
Κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ανάπτυξη νέων μορφών υποδομών με έμφαση στην τεχνολογία και έρευνα 	

- Οι νέες μορφές μητροπολιτικής διακυβέρνησης και ανάπτυξης του αστικού χώρου

3.2 Ανάλυση SWOT για τις υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων και των Νομικών Προσώπων του

Στον Πίνακα της επόμενης σελίδας συνοψίζονται τα συμπεράσματα από την ανάλυση της εσωτερικής κατάστασης του Δήμου με τη μορφή της ανάλυσης SWOT, δηλαδή με τη διατύπωση των δυνατών (ισχυρών) και αδυνάτων σημείων της εσωτερικής κατάστασης, των ευκαιριών ανάπτυξης και των τυχόν απειλών. Τα συμπεράσματα στον Πίνακα έχουν ομαδοποιηθεί κατά μεγάλη κατηγορία στοιχείων / χαρακτηριστικών που απεικονίζουν την εσωτερική κατάσταση του Δήμου (Οργανωτική Δομή, Ανθρώπινο Δυναμικό, Συστήματα Λειτουργίας και Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, Κτιριακές Υποδομές και Τεχνικός Εξοπλισμός, Οικονομική Κατάσταση, Περιουσία).

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ	<ul style="list-style-type: none"> Στο πλαίσιο του Ο.Ε.Υ. υπάρχει αναλυτική και επίσημη περιγραφή της δομής και των αρμοδιοτήτων των επί μέρους Υπηρεσιών του Δήμου. Υπάρχει η δυνατότητα αξιοποίησης Νομικών Προσώπων του Δήμου για την αποκέντρωση όσων λειτουργιών του Δήμου απαιτούν περισσότερη ευελιξία για την βελτίωση της αποδοτικότητάς τους. 	<ul style="list-style-type: none"> Υπάρχουν διαφοροποιήσεις στην πράξη από την οργανωτική δομή και την κατανομή των αρμοδιοτήτων που περιγράφονται στον Ο.Ε.Υ. Βασικές επιτελικές λειτουργίες δεν προσδιορίζονται με σαφήνεια στον Ο.Ε.Υ. (ανάλυση, τεκμηρίωση εισηγήσεων, στρατηγικός σχεδιασμός, αξιολόγηση αποτελεσμάτων κ.λπ.). Δεν ασκούνται στην πράξη συστηματικά από τον επιχειρησιακό μηχανισμό σημαντικές θεσμοθετημένες στον Ο.Ε.Υ. επιτελικές λειτουργίες (θέματα 	<ul style="list-style-type: none"> Με την προσαρμογή του υφισταμένου Ο.Ε.Υ. θα μπορούσαν να βελτιωθούν αρκετά αδύνατα σημεία της Οργανωτικής Δομής, που επισημάνθηκαν. Με το σχεδιασμό του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, ο οποίος θα αποτελέσει πλέον πάγιο θεσμό για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, δίδεται η ευκαιρία προδιαγραφής και προγραμματισμού ενεργειών που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την Οργανωτική Δομή του Δήμου. 	<ul style="list-style-type: none"> Δυσκολίες και μειωμένος ρυθμός προσαρμογής των στελεχών σε νέες βελτιωμένες δομές. Μειωμένος ρυθμός εναρμόνισης και υποστήριξης των νέων βελτιωμένων δομών από τα αντίστοιχα οργανωτικά συστήματα λειτουργίας και τις υποδομές που χρειάζονται (κτίρια, τεχνικά μέσα, συστήματα και εξοπλισμός πληροφορικής κ.λπ.).

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>προγραμματισμού, συντονισμού, παρακολούθησης και ελέγχου δραστηριοτήτων).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχει συγκέντρωση των βασικών επιτελικών λειτουργιών για την υποστήριξη της άσκησης διοίκησης στα πολιτικά όργανα του Δήμου. • Υπάρχουν δυσκολίες στην άσκηση των λειτουργιών διοίκησης και στην συνεργασία μεταξύ των οργανωτικών μονάδων λόγω του εκτεταμένου εύρους της διοικητικής εποπτείας. • Δεν είναι πάντοτε επιτυχής η εσωτερική διάρθρωση των Διευθύνσεων και η κατανομή των αρμοδιοτήτων και του ανθρώπινου δυναμικού. • Δεν είναι πάντοτε επιτυχής η κατανομή των αρμοδιοτήτων 		

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>μεταξύ των Διευθύνσεων.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δεν είναι πάντοτε σαφής και επιτυχής η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των Διευθύνσεων και των Νομικών Προσώπων του Δήμου. • Υπάρχουν περιθώρια στην βελτίωση της διοίκησης και την προώθηση της αποκέντρωσης λειτουργιών στα Διαμερίσματα του Δήμου. • Δεν έχει εισαχθεί στην οργανωτική δομή η έννοια της Θέσης Εργασίας, με επιπτώσεις στην αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία των Υπηρεσιών. 		
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Δήμος διαθέτει έμπειρο στελεχιακό δυναμικό με μακροχρόνια προϋπηρεσία στο Δήμο, πάνω στο οποίο θα μπορούσε να στηριχθεί κάθε προσπάθεια 	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν υπάρχει ένα επίσημο κείμενο (Έγχειριδιο / Εγκόλπιο) που να περιγράφει τις ισχύουσες εσωτερικές διαδικασίες που αφορούν τις σχέσεις και τις ενέργειες του 	<ul style="list-style-type: none"> • Με το σχεδιασμό του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, ο οποίος θα αποτελέσει πλέον πάγιο θεσμό για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, δίδεται η ευκαιρία 	<ul style="list-style-type: none"> • Απογοήτευση άξιων στελεχών που τυχόν θα χρησιμοποιηθούν σε θέσεις που απαιτούν διαφορετικά προσόντα από αυτά που διαθέτουν, πράγμα που θα έχει

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<p>βελτίωσης της οργάνωσης και της αποδοτικότητας λειτουργίας του.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο Δήμος διαθέτει μηχανισμό (Κ.Ε.Κ.) ο οποίος μπορεί να αναλάβει την συνεχιζόμενη κατάρτιση του προσωπικού του. 	<p>προσωπικού κατά τη διάρκεια της εργασιακής του ζωής.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουν πολύ περιορισμένες δυνατότητες μεταβολής / βελτίωσης των βασικών συστημάτων διοίκησης του προσωπικού , αφού ο Δήμος ακολουθεί τις ισχύουσες διατάξεις του Δημοσιοϋπαλληλικού κώδικα και του Κ.Δ. & Κ. • Υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης του σχεδιασμού και του περιεχομένου του Μητρώου Προσωπικού, πράγμα που θα μπορούσε να οδηγήσει, εκτός των άλλων, στην καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού. • Η κατανομή του υπάρχοντος δυναμικού στις επί μέρους οργανωτικές μονάδες, περιλαμβανομένων και των θέσεων των 	<p>προδιαγραφής και προγραμματισμού ενεργειών που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 θα είναι δυνατόν να χρηματοδοτηθούν έργα για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου. 	<p>επίπτωση στην αποτελεσματικότητα / απόδοσή τους και στην αποδυνάμωση των ανθρώπινων πόρων του Δήμου.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δυσκολίες και μειωμένος ρυθμός προσαρμογής των στελεχών σε νέα πιο σύγχρονα συστήματα διοίκησης προσωπικού. • Σταδιακή απαξίωση της διατιθέμενης τεχνογνωσίας λόγω μη συστηματικής υλοποίησης των κατάλληλων προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης.

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>προϊσταμένων των μονάδων, δεν είναι πάντοτε η βέλτιστη, τόσο ποσοτικά, όσο και ποιοτικά (με βάση την εμπειρία και τα προσόντα).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δεν λειτουργεί σήμερα σύστημα διάγνωσης των αναγκών βελτίωσης των προσόντων, προώθησης και παρακολούθησης της ανάπτυξής τους, καθώς και προγραμματισμού της υλοποίησης των καταλλήλων προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης. • Υπάρχει ανάγκη οργάνωσης ποικιλίας προγραμμάτων συνεχιζόμενης κατάρτισης για την ανάπτυξη των προσόντων του προσωπικού. • Η Διεύθυνση Ανθρωπίνων Πόρων δεν διαθέτει επιτελική μονάδα ικανή 		

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		να προωθήσει την ανάπτυξη του προσωπικού.		
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Δήμος διαθέτει έμπειρο στελεχιακό δυναμικό με μακροχρόνια προϋπηρεσία στον Δήμο, πάνω στο οποίο θα μπορούσε να στηριχθεί κάθε προσπάθεια βελτίωσης της οργάνωσης και της αποδοτικότητας λειτουργίας του. • Ο Δήμος διαθέτει ειδικό φορέα (Επιχείρηση Μηχανοργάνωσης Δήμου Αθήνας -ΔΑΕΜ) που διαθέτει τεχνογνωσία και πιο ευέλικτες διαδικασίες για την ανάπτυξη των συστημάτων πληροφορικής που χρειάζεται ο Δήμος. 	<ul style="list-style-type: none"> • Αναφέρθηκαν στον Δήμο δραστηριότητες που το ποσοτικό τους αποτέλεσμα δεν επαρκεί για να αντιμετωπίσει την ζήτηση από τους αντίστοιχους αποδέκτες. • Δεν ανταποκρίνονται όλες οι παρεχόμενες υπηρεσίες στις ανάγκες των αποδεκτών τους. • Υπάρχουν δραστηριότητες που χρειάζονται αναβάθμιση της ποιότητάς τους ως προς την βελτίωση των χαρακτηριστικών των αντιστοίχως παρεχομένων υπηρεσιών που αναμένουν οι χρήστες. • Οι σημερινές διαδικασίες δεν διευκολύνουν πάντοτε την επικοινωνία και τη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών. • Υπάρχουν 	<ul style="list-style-type: none"> • Με το σχεδιασμό του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, ο οποίος θα αποτελέσει πλέον πάγιο θεσμό για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, δίδεται η ευκαιρία προδιαγραφής και προγραμματισμού ενεργειών που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονων συστημάτων λειτουργίας, υποστηριζομένων από τα κατάλληλα συστήματα πληροφορικής και επικοινωνιών. • Στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 θα είναι δυνατόν να χρηματοδοτηθούν έργα για την βελτίωση των συστημάτων λειτουργίας του Δήμου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Δυσκολίες και μειωμένος ρυθμός προσαρμογής των στελεχών σε νέα οργανωτικά συστήματα και στις νέα τεχνολογίες Τ.Π.Ε. • Καθυστέρηση στην προμήθεια και εγκατάσταση νέου εξοπλισμού.

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>γραφειοκρατικές διαδικασίες που επιδέχονται ανασχεδιασμού και απλοποίησης που θα βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των επί μέρους λειτουργιών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουν ελλείψεις σε βασικές λειτουργίες, ιδίως σε ζητήματα που βοηθούν τον καλύτερο προγραμματισμό, συντονισμό και παρακολούθηση των δραστηριοτήτων και έργων. • Δεν τηρούνται μέχρι σήμερα συστηματικά στοιχεία και δείκτες με τις πραγματοποιούμενες δραστηριότητες και τις παρεχόμενες υπηρεσίες, με αποτέλεσμα τη δυσκολία στην διατύπωση στόχων και την παρακολούθηση της επίτευξής τους (ήδη 		

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>έχουν δρομολογηθεί σχετικές διαδικασίες).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουν δυσχέρειες στην παροχή ορισμένων οριζόντιων υποστηρίξεων στο έργο των επί μέρους υπηρεσιών. • Ο Δήμος δεν διαθέτει σήμερα εσωτερικούς Κανονισμούς Λειτουργίας, τουλάχιστον για τις βασικές του λειτουργίες. • Ο Δήμος δεν διαθέτει σήμερα για όλες τις βασικές υπηρεσίες που παρέχει στους δημότες Κανονισμούς που να περιγράφουν τους κανόνες και τα πρότυπα των παρεχομένων αυτών υπηρεσιών. • Τα εσωτερικά συστήματα λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου δεν υποστηρίζονται στο συνολό τους από τις σύγχρονες τεχνολογίες της πληροφορικής και των επικοινωνιών 		

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>(Τ.Π.Ε.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχει ανάγκη αναβάθμισης κάποιων εφαρμογών πληροφορικής που ήδη λειτουργούν. • Υπάρχει η ανάγκη εξάπλωσης / διεύρυνσης των εφαρμογών πληροφορικής σε όλο το προσωπικό που μπορεί να αξιοποιήσει τη χρήση τους στην εργασία του. • Υπάρχουν λειτουργίες του Δήμου που δεν υποστηρίζονται καθόλου από συστήματα Τ.Π.Ε. • Υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις στην ικανότητα χρήσης Η/Υ και αξιοποίησης εφαρμογών πληροφορικής από το προσωπικό. • Υπάρχει ανάγκη ανανέωσης και επέκτασης του ηλεκτρονικού εξοπλισμού στις υπηρεσίες. • Υπάρχει ανάγκη 		

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>βελτίωσης της συντήρησης του εξοπλισμού Τ.Π.Ε. και της υποστήριξης των χρηστών των εφαρμογών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δεν λειτουργεί στο πλαίσιο του Δήμου οργανωτική μονάδα για την ανασχεδίαση / απλοποίηση / σχεδίαση των εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων και διαδικασιών. 		
ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ		<ul style="list-style-type: none"> • Λειτουργία των υπηρεσιών του Δήμου σε πολλές επί μέρους εγκαταστάσεις. • Μέρος των κτιριακών εγκαταστάσεων δεν καλύπτουν τις κατάλληλες συνθήκες για την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών εκ μέρους του προσωπικού. • Ο τεχνικός εξοπλισμός δεν είναι πάντα σύγχρονος και δεν 	<ul style="list-style-type: none"> • Με το σχεδιασμό του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, δίδεται η ευκαιρία προδιαγραφής και μεσοπρόθεσμου προγραμματισμού ανανέωσης και επέκτασης του τεχνικού εξοπλισμού του Δήμου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Καθυστερήσεις στα προγράμματα αντικατάστασης και επέκτασης του τεχνικού εξοπλισμού

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>ανανεώνεται έγκαιρα, σύμφωνα με τον βαθμό χρησιμοποίησής του.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουν προβλήματα ποσοτικής επάρκειας τεχνικού εξοπλισμού καθώς και προβλήματα μειωμένης αξιοποίησής του λόγω καθυστερήσεων στη συντήρηση και την αποκατάσταση βλαβών. 		
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	<ul style="list-style-type: none"> • Καλή οικονομική θέση που μπορεί να αποτελέσει βάση για την επέκταση των προγραμμάτων δράσης και την επέκταση των παρεχομένων υπηρεσιών στους δημότες. • Η μεθοδολογία κατάρτισης και οι διαδικασίες υλοποίησης του προϋπολογισμού εσόδων κινούνται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Ο Δήμος Αθηναίων είναι από τους ελάχιστους Δήμους της χώρας που 	<ul style="list-style-type: none"> • Παρατηρούνται καθυστερήσεις στη βεβαίωση πολλών ιδίων εσόδων. • Οι διαδικασίες προγραμματισμού και υλοποίησης των επενδύσεων παρουσιάζουν σε αρκετές περιπτώσεις προβλήματα. • Εντοπίζονται προβλήματα είσπραξης στα ίδια έσοδα που ανάγονται σε προηγούμενα χρόνια. • Δεν σημειώνονται αυξήσεις στην απόδοση 	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση από το Δήμο των επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013. • Αξιοποίηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) και άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων. • Δυνατότητες σύναψης δανείων για επενδύσεις. 	(*)

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<p>βεβαιώνουν πάνω από το 90% των προϋπολογισθέντων εσόδων τους.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Οι παραδοχές κατάρτισης του προϋπολογισμού εξόδων επιβεβαιώνονται σε μεγάλο βαθμό. Ο Δήμος υλοποιεί πάνω από το 70% των προϋπολογισθέντων εξόδων. • Ο εισπρακτικός μηχανισμός του Δήμου κινείται σε ικανοποιητικά επίπεδα. Εφόσον βεβαιωθεί ένα έσοδο της τρέχουσας χρήσης, κατά πάσα πιθανότητα εισπράττεται. • Οι δανειακές υποχρεώσεις του Δήμου είναι χαμηλές. • Η διάρθρωση των εσόδων και των εξόδων χρήσης του Δήμου χαρακτηρίζονται από σταθερότητα, στοιχείο πολύ σημαντικό για τον 	<p>ιδιων εσόδων που υστερούν σε σχέση με τις δημοσιονομικές τους δυνατότητες. Το μερίδιο των επενδύσεων στα συνολικά έσοδα είναι χαμηλό.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο Δήμος αντιμετωπίζει αυξημένο λειτουργικό κόστος. 		

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
	<p>οικονομικό του προγραμματισμό.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ο Δήμος είναι προσανατολισμένος περισσότερο στην παροχή υπηρεσιών. 			
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	<p>Ο Δήμος διαθέτει σημαντική ακίνητη περιουσία.</p>	<p>Η ακίνητη περιουσία του Δήμου δεν αξιοποιείται με συγκεκριμένη στρατηγική και διαδικασίες.</p> <p>Η δομή και οι διαδικασίες του Δήμου δεν επιτρέπουν σήμερα την καλύτερη αξιοποίηση της περιουσίας του.</p>	<p>Διεύρυνση των προσόδων του Δήμου και ελάττωση του κόστους λειτουργίας του από την καλύτερη αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του.</p>	<p>Απαξίωση της ακίνητης περιουσίας του Δήμου, λόγω ανεπαρκούς διαχείρισής της.</p>
ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	<ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχει η δυνατότητα αξιοποίησης των Νομικών Προσώπων του Δήμου για την αποκέντρωση όσων λειτουργιών του Δήμου απαιτούν περισσότερη ευελιξία για την βελτίωση της αποδοτικότητάς τους. 	<ul style="list-style-type: none"> • Η παρακολούθηση των στόχων, των δραστηριοτήτων, των πόρων και των οικονομικών αποτελεσμάτων των Νομικών Προσώπων δεν γίνεται συστηματικά σήμερα. • Υπάρχουν πολλές ανάγκες βελτίωσης της οργάνωσης και της στελέχωσης των Νομικών Προσώπων (οργανωτική 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο νέος Δημοτικός Κώδικας δίδει την ευκαιρία αποσαφήνισης των αρμοδιοτήτων και του Νομικού Σχήματος των Νομικών Προσώπων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Προβλήματα από πιθανές δυσκολίες στην εποπτεία του έργου των Νομικών Προσώπων και στον συντονισμό των δραστηριοτήτων με τον υπηρεσιακό μηχανισμό του Δήμου.

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
		<p>δομή, κανονισμοί, κατάλληλο προσωπικό κ.λπ.).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουν σε κάποιες περιπτώσεις κοινά σημεία στην κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών Προσώπων. • Αρκετά Νομικά Πρόσωπα βασίζουν τη λειτουργία τους σε αποσπασμένο προσωπικό, κάτι που δεν βοηθά την αποτελεσματικότητα και απόδοσή τους και αλλοιώνει την οικονομική τους εικόνα. • Υπάρχουν περιθώρια επίτευξης οικονομίας κλίμακας με την ορθολογικότερη κατανομή των δραστηριοτήτων και των πόρων (χώροι, στελέχωση, εξοπλισμός κ.λπ.) μεταξύ των Νομικών Προσώπων. 		

	ΙΣΧΥΡΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
ΑΛΛΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Αυξημένη δυνατότητα επικοινωνίας με τον κρατικό μηχανισμό και τα συλλογικά όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς όφελος των δραστηριοτήτων και των συμφερόντων του Δήμου. • Ο Δήμος διαθέτει κύρος και απολαμβάνει της αποδοχής και της εμπιστοσύνης άλλων φορέων, ελληνικών και ξένων, ως ο πρώτος Δήμος της χώρας σε ότι αφορά το μέγεθος, τις δραστηριότητες και το ανθρώπινο δυναμικό. 	<ul style="list-style-type: none"> • Δεν έχει διαμορφωθεί εσωτερική κουλτούρα ευνοϊκή στις αλλαγές για τη βελτίωση της εσωτερικής οργάνωσης. • Υπάρχουν αδυναμίες στη διατύπωση και παρακολούθηση της επίτευξης των στόχων των διαφόρων διοικητικών ενοτήτων του Δήμου. • Υπάρχουν αδυναμίες στη διάχυση γνώσεων και πληροφοριών σχετικών με τις δραστηριότητες του Δήμου μεταξύ των στελεχών του. 	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση των διατάξεων του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων για τη βελτίωση της δραστηριοποίηση και των διαδικασιών λειτουργίας του Δήμου. • Αξιοποίηση των επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013. • Αξιοποίηση άλλων Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων που χρηματοδοτούν δράσεις που ενδιαφέρουν τον Δήμο. 	<ul style="list-style-type: none"> • Αδυναμία έγκαιρης προσαρμογής σε επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις σε καίριους τομείς δραστηριοποίησης του Δήμου. • Γενίκευση της νοοτροπίας του εφησυχασμού και της «έλλειψης δυνατότητας εφαρμογής βελτιωτικών αλλαγών» που κυρίως δημιουργείται σε φορείς του δημόσιου τομέα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

4.1 Το πλαίσιο της στρατηγικής της ανάπτυξης

Κάθε γεωγραφική και διοικητική ενότητα, όπως ο Δήμος, όταν επιχειρεί να παρέμβει και να επηρεάσει με ένα θετικό, συγκροτημένο και επιτελικό τρόπο τις αναπτυξιακές του δυνατότητες και προοπτικές, χρειάζεται μια στρατηγική. Η στρατηγική της ανάπτυξης έρχεται να θέσει μια σειρά ερωτημάτων, τα οποία αφορούν στους στόχους τους οποίους θα θέσουμε, τον τρόπο με τον οποίο θα επιδιώξουμε να τους πετύχουμε, το πλαίσιο δράσης και τον τρόπο επιλογής των κατάλληλων πολιτικών. Συνεπώς, η στρατηγική της ανάπτυξης είναι ένα ολοκληρωμένο και αδιάσπαστο σύνολο στόχων και παρεμβάσεων, το οποίο προσδιορίζει με όρους ανάπτυξης σε ποιο σημείο βρισκόμαστε, που επιθυμούμε να φτάσουμε και με ποιο τρόπο και διαδικασίες θα επιχειρήσουμε να το πετύχουμε.

Η στρατηγική της ανάπτυξης, για να είναι επιτυχής, απαιτεί μια σειρά από προϋποθέσεις:

Πρώτον, θα πρέπει να στηρίζεται στη διάγνωση και αξιολόγηση των επιμέρους δεδομένων, αλλά και της συνολικής εικόνας του κάθε Δήμου, και με αυτή την έννοια είναι μοναδική για κάθε Δήμο και μη επαναλαμβανόμενη. Αυτό σημαίνει, με απλά λόγια, ότι δύο Δήμοι με διαφορετικά παραγωγικά, διαρθρωτικά, γεωγραφικά, κ.λπ., χαρακτηριστικά δεν είναι δυνατόν να διαθέτουν την ίδια στρατηγική, για τον ίδιο ακριβώς λόγο που δύο ασθενείς με διαφορετική διάγνωση δεν θα πρέπει να παίρνουν την ίδια αγωγή. Η στρατηγική, λοιπόν, θα πρέπει να στηρίζεται στα πραγματικά δεδομένα της τοπικής οικονομίας, αξιολογώντας σωστά το «βάρος» των προβλημάτων και των δυσκολιών στην επιλογή δράσεων και στην άσκηση πολιτικών.

Δεύτερον, η αναπτυξιακή στρατηγική, από τη φύση της, δεν μπορεί να έχει στατικό αλλά δυναμικό χαρακτήρα. Αυτό σημαίνει ότι η έμφασή της δεν βρίσκεται στην κατανόηση της υφιστάμενης κατάστασης αλλά στη δημιουργική παρέμβαση. Με αυτή την έννοια, η στρατηγική θα πρέπει να ενισχύει ενεργά τα υπάρχοντα φυσικά και επίκτητα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του Δήμου και να δημιουργεί μέσω,

κατάλληλα επιλεγμένων πολιτικών, νέα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα σε τομείς αιχμής. Θα πρέπει επίσης να αντιμετωπίζει με ουσιαστικό τρόπο τις αδυναμίες της περιοχής που συνδέονται με την παραγωγική διάρθρωση, το ανθρώπινο δυναμικό, τις υποδομές ή τη γεωγραφική της θέση. Παράλληλα, θα πρέπει να αξιοποιεί τις ευκαιρίες που δημιουργούνται από τις τεχνολογικές και διαρθρωτικές μεταβολές, το νέο διεθνές οικονομικό περιβάλλον και να αντιλαμβάνεται τους κινδύνους που εγκυμονούν για το παραγωγικό προφίλ του, προβλέποντας ένα σύνολο διαρθρωτικών ή εκσυγχρονιστικών δράσεων που θα ελαχιστοποιούν τις επιπτώσεις αυτών των κινδύνων στο επίπεδο ευημερίας και απασχόλησης.

Τρίτον, η αναπτυξιακή στρατηγική θα πρέπει να είναι «εμπροσθοβαρής». Σε ένα κόσμο που αλλάζει με γρήγορους ρυθμούς, η αναπτυξιακή στρατηγική του Δήμου θα πρέπει να έχει το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον και όχι στο παρελθόν. Θα πρέπει να βλέπει μπροστά, να κατανοεί εγκαίρως τις νέες τάσεις στην οικονομία και να αποφεύγει την επανάπαυση στις συνταγές του παρελθόντος. Να αντιλαμβάνεται ότι το νέο οικονομικό και τεχνολογικό περιβάλλον απαιτεί νέους τρόπους αντιμετώπισης και νέες πολιτικές. Η στρατηγική της ανάπτυξης θα πρέπει να είναι ανοιχτή σε νέες ιδέες, να τις ενθαρρύνει, να τις ενισχύει και να προσπαθεί να ενσωματώσει στην τοπική κοινωνία και οικονομία μηχανισμούς κατανόησης και διαχείρισης της αλλαγής. Η διάθεση της τοπικής κοινωνίας να μη ξεπεραστεί από τις εξελίξεις αλλά να επωφεληθεί από αυτές, σημαίνει ότι η μάθηση, η δημιουργικότητα, η έρευνα, η εφευρετικότητα, η εξωστρέφεια και η αναζήτηση του καινούργιου γίνονται κεντρικά στοιχεία της στρατηγικής και βρίσκουν την έκφρασή τους σε μια σειρά από συγκεκριμένες αναπτυξιακές πολιτικές. Συνεπώς, η αναπτυξιακή στρατηγική του Δήμου Αθηναίων θα πρέπει να διαμορφώσει όρους για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, τον εμπλουτισμό και τη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης, την αποτελεσματική αξιοποίηση από τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους νέων γνώσεων, και την ενεργό και ευρεία εμπλοκή των νέων γενεών στο γίγνεσθαι της νέας οικονομίας, των τεχνολογιών και της καινοτομίας. Η στρατηγική αυτή επιλογή είναι κρίσιμη για το μέλλον, αφορά στη διαμόρφωση μίας νέας κουλτούρας και αποτελεί ευθύνη και υποχρέωση όλων μας προς τις επερχόμενες γενεές.

Τέταρτον, η στρατηγική της ανάπτυξης θα πρέπει να έχει σαφή αντίληψη της στενότητας των διαθέσιμων πόρων και, συνεπώς, του υψηλού κόστους ευκαιρίας της κάθε πολιτικής. Το επιτακτικό ερώτημα στην άσκηση αναπτυξιακής πολιτικής είναι με

ποιο τρόπο θα πρέπει να κατανέμω περιορισμένους πόρους σε εναλλακτικές χρήσεις, έτσι ώστε να πετύχω υψηλή συνέργια μέσων και υψηλή αποτελεσματικότητα. Με δεδομένο ότι οι σημαντικότεροι αναπτυξιακοί πόροι για τη χώρα μας προέρχονται από την ΕΕ και δεδομένες τις τάσεις συμπίεσης του Προϋπολογισμού, η ανάγκη ουσιαστικής αξιοποίησης των διαθέσιμων πόρων του ΕΣΠΑ 2007-2013 είναι ιδιαίτερα επιτακτική. Με τα σημερινά δεδομένα στον προσανατολισμό της Ευρωπαϊκής πολιτικής και στους αναπτυξιακούς δείκτες πολλών περιφερειών, δεν είναι σαφές αν θα υπάρξει άλλο μεγάλο χρηματοδοτικό 'πακέτο' για τη χώρα μας και την Αθήνα. Το ΕΣΠΑ της περιόδου 2007-2013 θα αποτελέσει για την Αττική και την Αθήνα ένα από τα βασικά μέσα στήριξης της αναπτυξιακής της πολιτικής. Για αυτό το λόγο θα πρέπει να επιδιώξει να αξιοποιήσει τους πόρους του με αποτελεσματικότητα, συναίσθηση της στενότητας τους και αίσθημα ευθύνης απέναντι στις προσδοκίες των πολιτών, σε δράσεις οι οποίες θα ενισχύουν με ορατό τρόπο το παραγωγικό δυναμικό, την ευημερία και συνοχή της τοπικής κοινωνίας. Με βάση την εμπειρία από την εφαρμογή των προηγούμενων Κοινοτικών Πλαισίων Στήριξης, μπορούμε να υποστηρίξουμε σήμερα ότι η επιτυχία του ΕΣΠΑ 2007 -2013 θα εξαρτηθεί από:

- (α) τον βαθμό που οι επιλεγόμενοι στόχοι θα αντιμετωπίζουν τις αιτίες και όχι τις εκφράσεις και εκφάνσεις των προβλημάτων
- (β) τον βαθμό συγκέντρωσης των πόρων σε έργα και δράσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας και
- (γ) την αποτελεσματική υλοποίηση του από τους εμπλεκόμενους φορείς.

Τέλος, η αναπτυξιακή στρατηγική, για να είναι αποτελεσματική, θα πρέπει να στηρίζεται σε μια ευρύτερη κοινωνική συναίνεση, να πείθει και να κινητοποιεί ευρύτερα κοινωνικά και οικονομικά στρώματα. Για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει οι πολιτικές της να αποφεύγουν τη μονομέρεια και να προσφέρουν δυνατότητες για αναπτυξιακό μέρισμα, σε όλες τις κοινωνικές και οικονομικές τάξεις του Δήμου. Αυτό δεν σημαίνει ότι θα πρέπει να αποφεύγει τις αναγκαίες τομές. Σημαίνει όμως, ότι το κόστος και τα οφέλη που θα προκύψουν από συγκεκριμένες πολιτικές θα πρέπει να είναι ισόρροπα κατανεμημένα και επιπλέον, αυτή η κατανομή θα πρέπει να είναι ορατή και μέσα στα όρια της κοινής λογικής.

4.2 Οι Κοινωνικές προτεραιότητες ανάπτυξης

Στο πλαίσιο της ΕΕ έχουν υιοθετηθεί, (διατυπωμένες με λιγότερη ή περισσότερη σαφήνεια) και αποτυπωθεί σε κείμενα συμπερασμάτων των Συμβουλίων, σε κατευθύνσεις για την Πολιτική Συνοχής, τη χωρική ανάπτυξη (Σχέδιο Ανάπτυξης του Κοινωνικού Χώρου) κ.λπ., ως τρεις βασικές κατευθύνσεις στρατηγικής: **η ανταγωνιστικότητα, η συνοχή και η αειφορία**. Οι τρεις αυτές κατευθύνσεις αντιστοιχούν στο τρίπτυχο «οικονομία–κοινωνία–περιβάλλον», στο οποίο εδράζεται η πολιτική βιώσιμης ανάπτυξης.

Ειδικότερα, με τη Στρατηγική της Λισσαβόνας ενισχύθηκε η σημασία της ανταγωνιστικότητας και η ιδιαίτερη σημασία της Γνώσης και της Καινοτομίας. Στην πορεία προς τη Δ' Προγραμματική Περίοδο της Πολιτικής Συνοχής (2007- 2013), οι βασικές κατευθύνσεις στρατηγικής εξειδικεύθηκαν περαιτέρω, αποδίδοντας σημαντική προτεραιότητα στην ανάπτυξη της **επιχειρηματικότητας** και της **καινοτομίας**.

Η στρατηγική κατεύθυνση συνοχής διατηρεί τη σημασία της, όπως άλλωστε και η κατεύθυνση αειφορικής ανάπτυξης³⁴. Παρουσιάζουμε εδώ πιο αναλυτικά τους στόχους της ΕΕ για την ανταγωνιστικότητα, τη συνοχή και την αειφορία, όπως αυτοί έχουν διαμορφωθεί στις μέρες μας και, επομένως, προσδιορίζουν τις αντίστοιχες πολιτικές (Κοινωνικές και Εθνικές) για την επόμενη προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Η έμφαση της Στρατηγικής της Λισσαβόνας δόθηκε στην ανάγκη να γίνει η οικονομία της ΕΕ η πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία του κόσμου, με τη «γνώση» ως κινητήρια δύναμη, έτσι ώστε να προκύψουν βιώσιμη οικονομική μεγέθυνση, περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και κοινωνική συνοχή³⁵. Σ' αυτή την «κοινωνία της γνώσης» κρίσιμες παράμετροι είναι η καινοτομία, η έρευνα, η ανάπτυξη της τεχνολογίας, η μάθηση και η ανταλλαγή εμπειριών, που απαιτούν ένα πικνό δίκτυο συνεργαζόμενων «δρώντων» το οποίο μόνο στο αστικό περιβάλλον μπορεί να βρεθεί. Δεν είναι παράδοξο κατά συνέπεια, ότι παράλληλη επιδίωξη της ΕΕ είναι η ενθάρρυνση της «πολυκεντρικότητας» και της συμπληρωματικότητας αστικού και αγροτικού χώρου, ως προϋποθέσεων διάχυσης γνώσης, καινοτομίας και

³⁴ Βλ. και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Γκέτεμποργκ

³⁵ *Presidency Conclusions, Lisbon European Council, 23-24 March 2000.*

τεχνολογίας³⁶. Στην ίδια τη Στρατηγική της Λισσαβόνας τονίζεται ιδιαίτερα η χρήση μεθόδων συνεργασίας και συμμετοχικής λήψης αποφάσεων, όπως της «Ανοικτής Μεθόδου Συντονισμού» (Open Method of Coordination ή OMC), ως καταλληλότερου εργαλείου από την παραδοσιακή μέθοδο θέσπισης κανόνων. Η χρήση της OMC υποδεικνύεται ιδιαίτερα και στη Λευκή Βίβλο της Ευρωπαϊκής Διακυβέρνησης (White Paper on European Governance) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Βασικές αρχές της Λευκής Βίβλου είναι η ανοικτή διακυβέρνηση (openness), η συμμετοχή (participation), η υπευθυνότητα των υπολόγων (accountability), η αποτελεσματικότητα ή αποδοτικότητα (effectiveness) και η συνεκτικότητα ή συνοχή (coherence). Τονίζονται όμως ιδιαίτερα και η κάθετη και οριζόντια συνεργασία, οι συμπράξεις μεταξύ δημόσιου–δημόσιου και δημόσιου–ιδιωτικού τομέα και η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων. Η νέα προσέγγιση της «διακυβέρνησης» (governance) αντιδιαστέλλεται προς τη συμβατική «Κοινοτική Μέθοδο» (Community Method).

Η Στρατηγική της Λισσαβόνας συμπληρώθηκε με την έμφαση που έδωσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Γκέτεμποργκ στη στρατηγική της βιώσιμης ανάπτυξης, ώστε η προσέγγιση της Λισσαβόνας στα θέματα της απασχόλησης, της οικονομικής μεταρρύθμισης και της κοινωνικής συνοχής να αποκτήσει μια πρόσθετη περιβαλλοντική διάσταση³⁷. Τα προβλήματα εφαρμογής της Στρατηγικής της Λισσαβόνας και οι ανησυχητικές καθυστερήσεις στην προσαρμογή της ευρωπαϊκής οικονομίας οδήγησαν το 2005 σε μια προσπάθεια να αναμορφωθεί η στρατηγική, ώστε να εστιασθεί αποτελεσματικότερα στην οικονομική μεγέθυνση και στην απασχόληση. Στόχος είναι πλέον, η ανανέωση της βάσης ανταγωνιστικότητας, η ενίσχυση του δυναμικού οικονομικής μεγέθυνσης και παραγωγικότητας και η ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής, με έμφαση στη γνώση, στην καινοτομία και στο ανθρώπινο κεφάλαιο. Η Πολιτική Συνοχής θεωρείται βασικό εργαλείο σ' αυτή την προσπάθεια³⁸.

Η συμβολή της Πολιτικής της Συνοχής, με βάση την Ανανεωμένη Στρατηγική της Λισσαβόνας και τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μαρτίου 2005, αναπτύσσεται αναλυτικά σε ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο

³⁶ Βλ. Σχέδιο Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου (Potsdam, 1999) ESPON Project 1.1.1 – Final Report (2005) Αγγελίδης 2004β.

³⁷ *Presidency Conclusions*, Göteborg European Council, 15-16 June 2001.

³⁸ *Presidency Conclusions*, Brussels European Council, 22-23 March 2005.

«Πολιτική της συνοχής για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της απασχόλησης: Στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας, 2007 – 2013»³⁹.

Τα πιο σημαντικά σημεία της ανακοίνωσης συνοψίσθηκαν σε κείμενο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ως εξής και παρατίθενται εδώ σε ακόμη πιο συνοπτική μορφή:

Τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από την πολιτική συνοχής πρέπει να επιδιώξουν να στοχεύσουν τους πόρους τους στις ακόλουθες **τρεις προτεραιότητες**:

- Βελτίωση της ελκυστικότητας των Κρατών Μελών, των περιφερειών και των πόλεων.
- Ενθάρρυνση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της ανάπτυξης της οικονομίας της γνώσης μέσα από την έρευνα και καινοτομία, συμπεριλαμβανομένων νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.
- Δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας με την προσέλκυση περισσότερων ανθρώπων στην απασχόληση ή στην επιχειρηματική δραστηριότητα.

Οι **Κοινοτικές προτεραιότητες**, οι πιο σχετικοί τομείς δράσης για την πολιτική συνοχής και οι κατευθύνσεις για κάθε τομέα έχουν ως εξής:

Προτεραιότητα 1 – Να καταστεί η Ευρώπη και οι περιφέρειές της ελκυστικότερος τόπος για επενδύσεις και εργασία

- I. Επέκταση και βελτίωση των υποδομών μεταφορών
- II. Βελτίωση της περιβαλλοντικής συμβολής στην οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση
- III. Αντιμετώπιση της εντατικής χρήσης των παραδοσιακών ενεργειακών πόρων της Ευρώπης
- IV. Διατήρηση ενός υγιούς εργατικού δυναμικού

³⁹ COM(2005) 0299 / 5.7.05.

Προτεραιότητα 2 – Βελτίωση της γνώσης και της καινοτομίας για την ανάπτυξη

- V. Αύξηση και βελτίωση των επενδύσεων στην Ε &Τ
- VI. Διευκόλυνση της καινοτομίας και προώθηση της επιχειρηματικότητας
- VII. Προώθηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας για όλους
- VIII. Βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση

Προτεραιότητα 3 – Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

- IX. Προσέλκυση και συγκράτηση περισσότερων ατόμων στην απασχόληση και εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας
- X. Βελτίωση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων και της ευελιξίας της αγοράς εργασίας
- XI. Αύξηση των επενδύσεων σε ανθρώπινο δυναμικό μέσω καλύτερης εκπαίδευσης και δεξιοτήτων

Εδαφική συνοχή και συνεργασία:

Επιδιώκεται:

- Η συμβολή των πόλεων στην οικονομική μεγέθυνση και την απασχόληση με προώθηση της επιχειρηματικότητας, της τοπικής απασχόλησης και της ανάπτυξης της τοπικής κοινωνίας, με δράσεις οικονομικής - κοινωνικής - πολιτιστικής ενσωμάτωσης, με καταπολέμηση των διακρίσεων, με βελτίωση της διαθεσιμότητας και πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες, με αποκατάσταση του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και με προετοιμασία πιο μακροπρόθεσμων σχεδίων ανάπτυξης για την αστική αναγέννηση
- Υποστήριξη της οικονομικής διαφοροποίησης των αγροτικών περιοχών, με την υποστήριξη της αναγέννησης των αγροτικών περιοχών
- Συνεργασία, που περιλαμβάνει διασυνοριακές, διακρατικές και διαπεριφερειακές συνεργασίες.

4.3 Οι Εθνικές προτεραιότητες

Οι παραπάνω κατευθύνσεις αποτελούν και το υπόβαθρο της τρέχουσας διαδικασίας στην Ελλάδα για την κατάστρωση του **Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης**

(ΕΣΣΑ) 2007 – 13 και στη συνέχεια του **Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 – 13**, των **Επιχειρησιακών Προγραμμάτων** (τομεακών και περιφερειακών) για την ίδια περίοδο και του **Εθνικού Πλαισίου Στήριξης**⁴⁰.

Ειδικότερα, τα προγραμματικά κείμενα στα οποία διαρθρώνεται ο εθνικός προγραμματισμός της περιόδου 2007-2013, είναι:

- *To Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης (ΕΣΣΑ)* ή απλά *Σχέδιο Ανάπτυξης (ΣΑ)* 2007-2013, το οποίο περιλαμβάνει το σύνολο των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων και προγραμμάτων, συγχρηματοδοτούμενων τόσο από πόρους της ΕΕ, όσο και από άλλους (εθνικούς, ιδιωτικούς).
- *To Εθνικό Πλαισίο Στήριξης* που αποτελεί υποσύνολο του Σχεδίου Ανάπτυξης που θα χρηματοδοτηθεί από αμιγώς εθνικούς πόρους και θα αντικαταστήσει το Εθνικό σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (που είναι γνωστό και ως «Λοιπό ΠΔΕ»).
- *To Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013.* Το ΕΣΠΑ αποτελεί το μέρος του Σχεδίου Ανάπτυξης που θα συγχρηματοδοτηθεί από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της ΕΕ. Το κείμενο αυτό, σύμφωνα με τον μέχρι σήμερα προγραμματισμό, θα πρέπει να είναι έτοιμο για αποστολή στην ΕΕ και διαπραγμάτευση μέσα στο 1ο εξάμηνο του 2006.
- *To «Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Ανάπτυξη της Υπαίθρου»* και *to «Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο για την Αλιεία»*.⁴¹

Το ΕΣΠΑ αποτελεί «συνοπτικό κείμενο αναπτυξιακής στρατηγικής» και διαρθρώνεται σε δύο μέρη. Το πρώτο μέρος αφορά στη στρατηγική σύγκλισης που θα εφαρμόσει η Χώρα, ενώ το δεύτερο μέρος αναφέρεται στις θεματικές και εδαφικές προτεραιότητες (Τομεακό και Περιφερειακό Σκέλος) και έχει επιχειρησιακό χαρακτήρα. Σε αυτό το δεύτερο μέρος περιλαμβάνονται και οι χρηματοδοτικές κατανομές των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και Ταμείο Συνοχής).

Στο ανωτέρο μεθοδολογικό πλαίσιο, οι «Φορείς Τομεακών Πολιτικών» (Υπουργεία) και οι «Φορείς Περιφερειακής Πολιτικής» (Γενικές Γραμματείες Περιφερειών) καταρτίζουν αντίστοιχα διακριτά *Αναπτυξιακά Προγράμματα*.

Με βάση αυτά τα Αναπτυξιακά Προγράμματα και την εξέλιξη της διαπραγμάτευσης για τις δημοσιονομικές προοπτικές (προϋπολογισμός) της ΕΕ, τους Κανονισμούς των Διαρθρωτικών Ταμείων και τις Κοινοτικές Στρατηγικές Κατευθύνσεις για την περίοδο

⁴⁰ Βλ. έγγραφο Γενικής Γραμματείας Επενδύσεων και Ανάπτυξης ΥΠΟΙΟ από 16.6.05 και 2^η Εγκύλιο ΥΠ.ΟΙ.Ο. για την κατάρτιση του ΕΣΣΑ 2007-13 (Οκτώβριος 2004).

⁴¹ Τα οποία θα συγχρηματοδοτούνται αντίστοιχα από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο για την Αλιεία

2007-13³, εκπονούνται τα *Επιχειρησιακά Προγράμματα (Ε.Π.)* της περιόδου 2007-2013 που θα υποβληθούν προς έγκριση στην ΕΕ και θα αποτελούν την επιχειρησιακή διάρθρωση του ΕΣΠΑ⁴². Τα Ε.Π. προετοιμάζονται παράλληλα με το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς,

Η εκπόνηση των παραπάνω σχεδίων και προγραμμάτων βρίσκεται σε πολύ προχωρημένο στάδιο, δεν έχει όμως ολοκληρωθεί.

Ως Βασικοί Άξονες του Εθνικού Αναπτυξιακού Σχεδιασμού 2007-2013: έχουν προσδιοριστεί σε σχετικό προγραμματικό έγγραφο⁴³, επιγραμματικά, οι εξής:

- **Περιφερειακή Ανάπτυξη**
- **Επιχειρηματικότητα και εξωστρέφεια**
- **Ενίσχυση προσπελασιμότητας και Υπηρεσίες Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος**
- **Ψηφιακή Σύγκλιση και Αναβάθμιση Δημόσιας Διοίκησης**
- **Αειφόρος Ανάπτυξη**
- **Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού**
- **Προώθηση της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας.**

Στα κείμενα υποστήριξης του διαλόγου για τον Εθνικό Αναπτυξιακό Σχεδιασμό 2007-2013 είναι σαφές ότι αποτελούν προτεραιότητες: η υποστήριξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας, η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και η προαγωγή της απασχόλησης, η κοινωνική συνοχή, η περιφερειακή ανάπτυξη, η αειφόρος ανάπτυξη, η αξιοποίηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας για όλους κ.λπ.

Επίσης, οι βασικές Κοινοτικές κατευθύνσεις στρατηγικής έχουν ενσωματωθεί ουσιαστικά στα κείμενα Εθνικής Ανάπτυξης και Χωροταξικού Σχεδιασμού της Χώρας μας, της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου 2000-2006, και γενικότερα των τελευταίων ετών.

⁴² Αντίστοιχα, τα Επιχειρησιακά Προγράμματα Ανάπτυξης της Υπαίθρου και Αλιείας θα αποτελέσουν την επιχειρησιακή εξειδίκευση των Εθνικών Στρατηγικών Σχεδίων για την Ανάπτυξη της Υπαίθρου και την Αλιεία.

⁴³ Από την παρουσίαση της ΓΓ Επενδύσεων και Ανάπτυξης του ΥΠΟΙΟ, του πρώτου Σχεδίου Στρατηγικού μέρους του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007-2013, στο 2ο Αναπτυξιακό Συνέδριο (9-12-2005)

4.4 Οι προτεραιότητες ανάπτυξης της Αττικής

Τόσο οι Κοινοτικές όσο και οι Εθνικές κατευθύνσεις ανάπτυξης έχουν ενσωματωθεί στα Προγράμματα Ανάπτυξης της Περιφέρειας της Αττικής στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2000-2006, όπως επίσης και στη Μελέτη Στρατηγικού Σχεδίου Χωρικής Ανάπτυξης της Αττικής, το οποίο, αν και δεν έχει θεσμοθετηθεί, απεικονίζει τις κατευθυντήριες γραμμές δράσης των αντίστοιχων φορέων (ΥΠΕΧΩΔΕ, Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου Προστασίας Περιβάλλοντος της Αθήνας).

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται, στο πλαίσιο των παραπάνω κατευθύνσεων στρατηγικής, στον **ρόλο της Αττικής** -Μητροπολιτικής Περιοχής της Αθήνας / Μ.Π.Α.- **στον Ευρωπαϊκό χώρο και στην Ελλάδα**. Η Μ.Π.Α., στο πλαίσιο μιας πιο ισόρροπης, πολυκεντρικής ανάπτυξης της Ευρώπης οφείλει να αναβαθμίσει τον διεθνή / ευρωπαϊκό ρόλο της. Έμφαση δίνεται στις λειτουργίες και υποδομές της ΜΠΑ που αφορούν στο διεθνές / ευρωπαϊκό επίπεδο και λιγότερο στις υπόλοιπες ώστε, να μην ενισχύεται περαιτέρω ο ήδη υπέρμετρος ρόλος της ΜΠΑ σε εθνικό επίπεδο.

Η **εδαφική περιοχή του Δήμου Αθηναίων** καλύπτει το μεγαλύτερο και κρισιμότερο τμήμα της Μ.Π.Α. / Αττικής, κατά συνέπεια ο διεθνής και ο εθνικός της ρόλος σχεδόν ταυτίζονται με εκείνους της Αττικής.

Η Περιφέρεια Αττικής διαμόρφωσε τον Ιούλιο του 2005 μια ενδιαφέρουσα και ικανοποιητικά επεξεργασμένη στρατηγική και εξειδίκευση αναπτυξιακών προτεραιοτήτων με τίτλο / στόχευση: «*Αττική Μητρόπολη: Διεθνής σύνδεσμος βιώσιμης ανάπτυξης 2007-2013*». Η στρατηγική και εξειδίκευση είναι «προκαταρκτικές» εφόσον επιδέχονται ορισμένες περαιτέρω αναπροσαρμογές, όμως ο βασικός κορμός της στρατηγικής πιθανότατα δε θα μεταβληθεί σημαντικά, εφόσον άλλωστε έχει εγκριθεί από σχετικό Αναπτυξιακό Συνέδριο.

Η παραπάνω προτεινόμενη στρατηγική εξειδικεύεται ειδικότερα στο «*Anaptuksiakό Πρόγραμμα Περιφέρειας Αττικής 2007-2013*», το οποίο κατανέμεται σε δυο μέρη⁴⁴:

α. Συγχρηματοδοτούμενα Επιχειρησιακά Προγράμματα Περιφέρειας Αττικής 2007-2013:

- 1º. Χρηματοδοτούμενο από το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής –με Άξονες:
 - I. Αειφόρος ανάπτυξη και Ποιότητα Ζωής στη Μητροπολιτική Αττική

⁴⁴ Παρουσιάζονται με τη μορφή σεναρίων

II. Βελτίωση του Παραγωγικού Περιβάλλοντος – Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας

III. Ενίσχυση της διαπεριφερειακής συνεργασίας και εξωστρεφείς δράσεις δικτύωσης.

2°. Χρηματοδοτούμενο από το Ε.Κ.Τ. – με Άξονες:

I. Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού και προαγωγή της Απασχόλησης μότητας

II. Η Μητροπολιτική Αττική ως Περιφέρεια που μαθαίνει: Διαπεριφερειακές ανταλλαγές τεχνογνωσίας – Η «Περιφερειακή Κοινωνία της Γνώσης».

β. Προγράμματα χρηματοδοτούμενα από Εθνικούς Πόρους – Εθνικό Πλαίσιο Στήριξης / πρώην Π.Δ.Ε.

I. Δράσεις Συνεργασίας Δημοσίου – Ιδιωτικού τομέα και κινητοποίησης ιδιωτικών κεφαλαίων

II. Δράσεις αναδιοργάνωσης και αναβάθμισης της Περιφερειακής Δημόσιας Διοίκησης

III. Οριζόντιες Δράσεις και Υποδομές στήριξης Μητροπολιτικού Σχεδιασμού.

Βλέπε εκτενέστερη παρουσίαση της πρότασης στην υποενότητα 9.3 της Ανάλυσης του ΟΑΕΣ.

Είναι σαφές ότι και αυτή η πρόταση, ακολουθώντας τις Κοινοτικές και εθνικές προτεραιότητες, δίνει έμφαση: στην υποστήριξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας, στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού και την προαγωγή της απασχόλησης, στην κοινωνική συνοχή, στην αειφόρο ανάπτυξη, στην αξιοποίηση της Κοινωνίας της Πληροφορίας για όλους κ.λπ. Αποδίδει, επίσης, μεγάλη σημασία, ως προς τη χρηματοδότηση, στις Συμπράξεις Δημόσιου – Ιδιωτικού τομέα και στην κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων. Ακόμα, αποδίδει προτεραιότητα στην αναδιοργάνωση της Περιφερειακής Δημόσιας Διοίκησης και στη στήριξη του Μητροπολιτικού Σχεδιασμού. Τέλος, βασική επιλογή αποτελεί η ανάδειξη της Αττικής ως πόλου – συνδέσμου με διεθνή ακτινοβολία.

4.5 Νέο θεσμικό πλαίσιο και δεδομένα που επηρεάζουν τις προτεραιότητες και τη στρατηγική για την προώθηση των στόχων της εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου

Για τη διατύπωση των προτεραιοτήτων και της στρατηγικής για την προώθηση των στρατηγικών στόχων της εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου, πρέπει να ληφθούν

υπόψη οι προβλέψεις και οι εξελίξεις του θεσμικού πλαισίου που έχει διαμορφωθεί πρόσφατα για το περιβάλλον των Ο.Τ.Α. και της δημόσιας διοίκησης ευρύτερα. Στη συνέχεια αναφέρονται συνοπτικά οι εξελίξεις αυτές.

4.5.1 Καθιέρωση συστήματος διοίκησης με στόχους και μέτρηση της αποδοτικότητας

Με τον Νόμο 3230 / 2004 – ΦΕΚ Α' 44 / 11.02.2004 καθιερώθηκε το σύστημα «**Διοίκηση μέσω Στόχων**», με το οποίο επιδιώκεται η αποτελεσματικότερη λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών και η ανταπόκριση του ανθρώπινου δυναμικού στις σύγχρονες ανάγκες και τα νέα πρότυπα διοίκησης.

Η Διοίκηση, μέσω στόχων, ορίζεται ως η διαδικασία προσδιορισμού σαφών επιδιώξεων – επιδόσεων, στα ανώτατα ιεραρχικά επίπεδα κάθε φορέα και εν συνεχείᾳ η διάχυση των γενικότερων αυτών επιδιώξεων, υπό μορφή εξειδικευμένων δράσεων, σε κάθε κατώτερο ιεραρχικό επίπεδο. Σε κάθε επίπεδο οι προϊστάμενοι και οι υφιστάμενοι δεσμεύονται σε ετήσια βάση, για την υλοποίηση συγκεκριμένων ενεργειών και την επίτευξη συγκεκριμένων ποσοτικών και ποιοτικών αποτελεσμάτων, λαμβανομένων υπόψη και των δεικτών αποδοτικότητας γενικών ή ειδικών που υπάρχουν.

Με τον ίδιο Νόμο καθιερώνεται **η μέτρηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της διοίκησης**. Σκοπός της μέτρησης είναι η αξιολόγηση των υπηρεσιών της διοίκησης με την οποία επιδιώκεται η εξυπηρέτηση του πολίτη, η επαύξηση της εμπιστοσύνης του και του βαθμού ικανοποίησης των αναγκών του από αυτή, η ενίσχυση της διαφάνειας, η πληρέστερη αξιοποίηση των διαθεσίμων πόρων και γενικότερα η άσκηση της διοίκησης προς όφελος του πολίτη. Για τις ανάγκες του Νόμου αυτού, αποδοτικότητα θεωρείται η μεγιστοποίηση των αποτελεσμάτων από τις δράσεις της διοίκησης με δεδομένους πόρους και αποτελεσματικότητα, η επίτευξη συγκεκριμένων και προκαθορισμένων στόχων.

Οι διατάξεις του ανωτέρω Νόμου αναφορικά με το σύστημα Διοίκησης μέσω Στόχων, εφαρμόζονται στις υπηρεσίες του Δημοσίου, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού. Οι διατάξεις του Νόμου αυτού, αναφορικά με τους δείκτες μέτρησης της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας, εφαρμόζονται στις υπηρεσίες του Δημοσίου και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου. Οι διατάξεις

αυτές μπορεί να εφαρμόζονται και στους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, με απόφαση του υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Μέχρι στιγμής οι ανωτέρω διατάξεις δεν έχουν εφαρμοσθεί από τον Δήμο Αθηναίων, όπως και από το σύνολο σχεδόν των δημοσίων υπηρεσιών, των ΝΠΔΔ αλλά και των Ο.Τ.Α.

4.5.2 Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης (Κ.Π.Α)

Το **Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης** (Common Assessment Framework) αποτελεί ένα μέσο αυτο-αξιολόγησης των δημοσίων υπηρεσιών, το οποίο διαμορφώθηκε από την Ομάδα Καινοτόμων Δημοσίων Υπηρεσιών (Innovation Public Services Group), που λειτουργεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην οποία συμμετέχει ενεργά και η χώρα μας. Από το 2000, οπότε και παρουσιάσθηκε το Κ.Π.Α. για πρώτη φορά σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στη χώρα μας έχει εφαρμοστεί πιλοτικά με θετικά αποτελέσματα και μέχρι το 2005 σε πέντε δημόσιες υπηρεσίες, αντιπροσωπευτικές όλου του φάσματος των βαθμίδων της δημόσιας διοίκησης.

Μετά την αποτελεσματική πιλοτική εφαρμογή του Κ.Π.Α., το υπουργείο Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης – Διεύθυνση Ποιότητας και Αποδοτικότητας) με Εγκύλιο του (6-4-2005) θεωρεί ότι η χρήση του από τις ελληνικές δημόσιες υπηρεσίες, μπορεί να εξελιχθεί σε ένα πολύτιμο εργαλείο βελτίωσης της λειτουργίας τους, και για τον λόγο αυτό έχει αποστείλει στις Δημόσιες Υπηρεσίες, τα ΝΠΔΔ και τους Ο.Τ.Α. την αναθεωρημένη και βελτιωμένη νέα έκδοση του Κ.Π.Α. στην ελληνική γλώσσα, σαν ένα πρώτο βήμα στη συλλογική προσπάθεια για την εφαρμογή ενός κοινά αποδεκτού συστήματος αξιολόγησης της δραστηριότητας των δημοσίων υπηρεσιών.

Το Κ.Π.Α. συνιστά ένα απλό, οικονομικό και εύχρηστο μέσο αυτο-αξιολόγησης των επιδόσεων των οργανώσεων του δημοσίου τομέα, το οποίο συμβάλλει αποφασιστικά στην εισαγωγή των τεχνικών διοίκησης ποιότητας στη δημόσια διοίκηση. Το συγκεκριμένο μοντέλο έχει σχεδιαστεί ούτως ώστε να είναι δυνατή η χρησιμοποίησή του από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στο σύνολο της υπηρεσίας ή σε ορισμένες οργανικές μονάδες, ή διοικητικές δραστηριότητες αυτής, με την ενεργό συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού της

ιδιας της υπηρεσίας. Με τον τρόπο αυτό η διαδικασία αξιολόγησης, εκτός του ότι αποδεικνύεται οικονομικότερη, αποκτά και έναν οιονεί εκπαιδευτικό χαρακτήρα, αφού συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση των μεθόδων της διοίκησης ποιότητας, από το προσωπικό της δημόσιας διοίκησης.

Η δομή του Κ.Π.Α. αποτελείται από εννέα (9) κριτήρια αξιολόγησης (**ηγεσία, στρατηγική και προγραμματισμός, διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού, εξωτερικές συνεργασίες και πόροι, διοίκηση διαδικασιών και αλλαγών, αποτελέσματα προσανατολισμένα προς τον πελάτη, αποτελέσματα για το ανθρώπινο δυναμικό, αποτελέσματα σχετικά με την κοινωνία, κύρια αποτελέσματα**) τα οποία καλύπτουν τις βασικές πτυχές της λειτουργίας μιας οργάνωσης και εξετάζονται σε κάθε μορφή διοικητικής ανάλυσης. Τα πέντε (5) πρώτα κριτήρια αφορούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις της αποτελεσματικής - αποδοτικής λειτουργίας μιας οργάνωσης, ενώ τα τελευταία τέσσερα (4) αφορούν στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της δραστηριότητας μιας οργάνωσης.

Καθένα από τα εννέα αυτά κριτήρια, υποδιαιρείται σε δέσμη υποκριτηρίων, τα οποία προσδιορίζουν τα κύρια σημεία που θα πρέπει να εξετάζονται κατά τη διαδικασία αξιολόγησης μιας οργάνωσης. Για τη διευκόλυνση των υπαλλήλων που εμπλέκονται στη διαδικασία αξιολόγησης, για κάθε υποκριτήριο παρατίθεται μια σειρά δεικτών - παραδειγμάτων, τα οποία βοηθούν στην αποτελεσματικότερη κατανόηση του βαθμού επιτυχούς λειτουργίας της οργάνωσης, σε σχέση με το συγκεκριμένο κάθε φορά κριτήριο αξιολόγησης της δράσης της.

Η εφαρμογή του Κ.Π.Α., δεν είναι μια εφάπαξ διαδικασία, αλλά τουναντίον αποτελεί μια διαρκή προσπάθεια συνεχούς αξιολόγησης των επιδόσεων μιας υπηρεσίας και ανάληψης δράσεων βελτίωσης της οργάνωσης και λειτουργίας της, βασισμένων στα αποτελέσματα της διαδικασίας αξιολόγησης.

4.5.3 Νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων

Με τον Νόμο 3463/2006 – ΦΕΚΑ' 114/08.06.2006 έχει επιχειρηθεί ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου περί Ο.Τ.Α. α' βαθμού και η επίλυση μιας σειράς θεσμικών προβλημάτων. Από τις καινοτομίες του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα επισημαίνονται, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες:

- Η συστηματοποίηση, για πρώτη φορά σε τέτοια έκταση, των αρμοδιοτήτων των Δήμων και Κοινοτήτων προς αποφυγή επικαλύψεων και για την απλοποίηση του προληπτικού ελέγχου.
- Η ανάπτυξη θεσμών τοπικής δημοκρατίας και ιδίως η καθιέρωση του τοπικού δημοψηφίσματος.
- Η προώθηση, με πλέγμα διατάξεων, της ουσιαστικής συμμετοχής του πολίτη στη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων.
- Η αποτελεσματική ενίσχυση των εκουσίων συνενώσεων, ιδίως μέσω της καθιέρωσης οικονομικών κινήτρων από ειδικό πρόγραμμα, που ιδρύεται για τον σκοπό αυτό (Ειδικό Πρόγραμμα Ενώσεων).
- Ο περιορισμός της κρατικής εποπτείας που ασκείται στις πράξεις των Δήμων και Κοινοτήτων από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.
- Η ενίσχυση του ρόλου της μειοψηφίας στο πλαίσιο της εν γένει αναβάθμισης του Δημοτικού Συμβουλίου σε πολιτικό, προγραμματικό και ελεγκτικό όργανο του Δήμου.
- Η καθιέρωση και η αναγνώριση, για πρώτη φορά, των Δημοτικών Παρατάξεων.
- Η ενίσχυση του κοινωνικού ρόλου των Ο.Τ.Α.
- Ο εξορθολογισμός της οικονομικής τους διοίκησης με όρους διαφάνειας.
- Η εξυγίανση των δημοτικών και κοινοτικών επιχειρήσεων.
- Η ενίσχυση της αποκέντρωσης.
- Η υποχρέωση εκπόνησης ιδίως από τους μεγαλυτέρους σε πληθυσμό Ο.Τ.Α. 4ετών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.
- Η σύσταση Δημοτικών και Κοινοτικών Γραφείων Ενημέρωσης για την απασχόληση σε τοπικό επίπεδο, με τα οποία κατοχυρώνεται η συμβολή των πρωτοβάθμιων Ο.Τ.Α. στην καταγραφή και απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής τους και στην προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας, σε συνεργασία και συντονισμό με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς, ιδίως με τον ΟΑΕΔ, καθώς και τις επιχειρήσεις της περιοχής τους.
- Η προώθηση της παιδείας και του πολιτισμού σε τοπικό επίπεδο.

Από τις ανωτέρω κύριες ρυθμίσεις που προωθεί ο νέος Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων τονίζονται στη συνέχεια ιδιαίτερα αυτές που αφορούν τις Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. και στα Επιχειρησιακά Προγράμματά τους.

4.5.4 Θεσμικό πλαισιο για της Επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α.

Με βάση το Θεσμικό πλαισιο που ίσχυε μέχρι τη ψήφιση του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, οι Ο.Τ.Α. μπορούσαν να συνιστούν ή να συμμετέχουν στις ακόλουθες μορφές επιχειρήσεων:

- α) αμιγής δημοτική ή κοινοτική επιχείρηση,
- β) ανώνυμη εταιρεία ή εταιρεία μικτής οικονομίας ή συνεταιρισμός ή συμμετοχή σε κοινοπραξία,
- γ) διαδημοτικές και διακοινοτικές επιχειρήσεις,
- δ) επιχειρήσεις συνεταιριστικού χαρακτήρα,
- ε) ανώνυμες εταιρείες με συνεταιρισμούς,
- στ) δημοτικές εταιρείες λαϊκής βάσης.

Επιπλέον, από ειδικές διατάξεις νόμων (Ν.1069/1980, όπως ισχύει, καθώς και από ειδικότερους νόμους) προβλέπεται η σύσταση Δημοτικών Επιχειρήσεων Υδρευσης –Αποχέτευσης (ΔΕΥΑ). Επίσης, με τον Ν. 3274/2004 αναγνωρίζεται η δυνατότητα σύστασης και λειτουργίας αστικών εταιρειών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα από τους Ο.Τ.Α.

Σκοπός του νέου θεσμικού πλαισίου που διέπει τις επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. είναι να αντιμετωπισθούν οι δυσλειτουργίες που σωρεύθηκαν επί πολλά χρόνια και να επαναπροσδιορισθεί σαφώς ο ρόλος τους στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Οι δυσλειτουργίες αυτές κατά κύριο λόγο είναι οι εξής:

- α. Η πολυμορφία των διαφόρων κατηγοριών επιχειρήσεων δημιουργούσε συχνά προβλήματα προσδιορισμού της ακριβούς νομικής τους φύσης με ποικίλες εξ αυτού συνέπειες ή συγχύσεις.
- β. Η δυσκολία οριοθέτησης ενός κύκλου αρμοδιοτήτων, οδηγούσε στη δημιουργία επιχειρήσεων με πολλούς και αποκλίνοντες μεταξύ τους σκοπούς, ενώ συχνά περιλαμβάνονταν στις συστατικές τους πράξεις μελλοντικοί ή αόριστοι σκοποί, οι οποίοι ποτέ δεν υλοποιούνταν.
- γ. Η εκμετάλλευση, σε πολλές περιπτώσεις, της νομικής φύσης τους (ως νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου) για προσλήψεις προσωπικού, το οποίο συχνά απασχολούνταν σε άλλες υπηρεσίες ή νομικά πρόσωπα των Ο.Τ.Α., δηλαδή οι

χωρίς έλεγχο και χωρίς ορθολογικό προγραμματισμό προσλήψεις, οι οποίες οδήγησαν σε υπερδιόγκωση του προσωπικού και προκάλεσαν συνεχείς ανάγκες χρηματοδότησης.

Με το νέο θεσμικό πλαισίο επιδιώκεται:

- Η απλοποίηση και αποσαφήνιση των κατηγοριών των επιχειρήσεων, ώστε να επιλέγεται η καταλληλότερη μορφή και να υπάρχει σαφής γνώση του κανονιστικού πλαισίου που τις διέπει.
- Η οριοθέτηση και αποσαφήνιση των σκοπών τους.
- Η εφαρμογή διαφάνειας στις πολιτικές πρόσληψης προσωπικού, εκτέλεσης έργων και διενέργειας προμηθειών.
- Η οικονομική βιωσιμότητά τους, με τη συγκέντρωση και την ορθολογική σύνδεση σκοπών και μέσων, και, όπου αυτό είναι απολύτως αναγκαίο, η παύση της λειτουργίας τους, σε περίπτωση που τα οικονομικά δεδομένα και οι πραγματικές δραστηριότητες δεν επιτρέπουν την περαιτέρω λειτουργία τους.
- Η χρηματοδότηση, όπου είναι επιτρεπτή, για την εξυπηρέτηση αποκλειστικά συγκεκριμένων και προγραμματισμένων κοινωφελών δράσεων. Η συστηματική παρακολούθηση της λειτουργίας τους από την οικεία Περιφέρεια και το ΥΠΕΣΔΔΑ με τη δημιουργία Μητρώου Επιχειρήσεων Ο.Τ.Α.

Με τις διατάξεις του νέου Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (άρθρο 252 παρ. 1 και 4), προσδιορίζονται επακριβώς οι μορφές των επιχειρήσεων, που οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνιστούν ή να συμμετέχουν. Οι επιτρεπόμενες μορφές των επιχειρήσεων αυτών είναι οι εξής:

a. Δημοτικές και κοινοτικές κοινωφελείς επιχειρήσεις.

Έχουν ως αντικείμενο την ανάπτυξη δραστηριοτήτων, συναφών με αντιστοίχου περιεχομένου αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων.

β. Ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α.

Οι ανώνυμες εταιρείες Ο.Τ.Α. συνιστώνται είτε μόνον από έναν είτε από περισσότερους Δήμους ή Κοινότητες, είτε με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις ή

και άλλους φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή τρίτους, και λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2190 / 1920.

γ. Επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. ειδικού σκοπού.

Πρόκειται για επιχειρήσεις που συνιστώνται με ειδικές διατάξεις νόμου, οι οποίες και διέπουν την οργάνωση και λειτουργία τους, συνεπώς οι επιχειρήσεις αυτές είναι επιχειρήσεις Ο.Τ.Α., αλλά δεν εντάσσονται στους κανόνες του νέου θεσμικού πλαισίου του Δ.Κ.Κ. Η λειτουργία τους εξακολουθεί να διέπεται από το σχετικό ιδρυτικό νομοθετικό πλαίσιο, όπως ισχύει.

Οι επιχειρήσεις Ο.Τ.Α. κάθε κατηγορίας αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου. Η ευθύνη Δήμου ή Κοινότητας που συμμετέχει σε επιχείρηση Ο.Τ.Α. περιορίζεται κατά το τμήμα της συμμετοχής του στο κεφάλαιο της επιχείρησης.

Αναλυτική παρουσίαση των διατάξεων του νέου θεσμικού πλαισίου για τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α. γίνεται με την Εγκύλιο του ΥΠΕΣΔΔΑ αρ. 10819 / 22-02-2007.

4.5.5 Θεσμικό πλαίσιο για τα τετραετή Επιχειρησιακά Προγράμματα και τα Ετήσια Προγράμματα Δράσης στους Ο.Τ.Α.

Σύμφωνα με τον νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, οι Δήμοι, οι Κοινότητες και οι Σύνδεσμοι στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και για την εκπλήρωση της αποστολής τους, εκπονούν επιχειρησιακά προγράμματα.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα περιέχει ένα συνεκτικό σύνολο αξόνων προτεραιότητας για δράσεις τοπικής ανάπτυξης και αποσκοπεί στην υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Υποχρέωση εκπόνησης επιχειρησιακών προγραμμάτων έχουν:

- α) Οι Δήμοι με πληθυσμό άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων και Δήμοι πρωτευουσών νομών.
- β) Οι Δήμοι που προέρχονται από εθελούσια συνένωση σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κώδικα Δήμου και Κοινότητων.

γ) Οι Δήμοι, οι Κοινότητες και οι Σύνδεσμοι που καλύπτουν τις προϋποθέσεις, οι οποίες καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και μετά από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας.

δ) Μπορούν επίσης να εκπονούν επιχειρησιακά προγράμματα και άλλοι Δήμοι ή Κοινότητες, για τα οποία ακολουθούνται οι ίδιες διατάξεις.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα καταρτίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο και καλύπτει το σύνολο των δράσεων τοπικής ανάπτυξης, καθώς και οργάνωσης των υπηρεσιών των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Συμπεριλαμβάνει όλες τις δράσεις των δημοτικών ή κοινοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων, των δημοτικών ή κοινοτικών ανωνύμων εταιρειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των δημοτικών ή κοινοτικών ιδρυμάτων τους, εφόσον οι σχετικές αποφάσεις των οργάνων διοίκησής τους έχουν εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο.

Η εκπόνηση του επιχειρησιακού προγράμματος πραγματοποιείται μέσα στο πρώτο εξάμηνο της δημοτικής περιόδου και μπορεί να αναθεωρείται κάθε διετία.

Στο επιχειρησιακό πρόγραμμα καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι, οι προτεραιότητες της τοπικής ανάπτυξης, καθώς και η οργάνωση των υπηρεσιών των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεών τους, με παράλληλη εξειδίκευση των δράσεων της τετραετίας για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Η πρόβλεψη χρηματοδότησης όλων των δράσεων που περιλαμβάνονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα αναφέρεται σε υφιστάμενες πηγές χρηματοδότησης.

Το επιχειρησιακό πρόγραμμα, μετά τον έλεγχο νομιμότητας για την τήρηση της διαδικασίας κατάρτισής του από την Περιφέρεια, εξειδικεύεται σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και διακεκριμένα Ετήσια Προγράμματα Δράσης των δημοτικών ή κοινοτικών κοινωφελών επιχειρήσεων, δημοτικών ή κοινοτικών ανωνύμων εταιρειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των δημοτικών ή κοινοτικών ιδρυμάτων τους. Αντίστοιχη επίσια εξειδίκευση απαιτείται και για το επιχειρησιακό πρόγραμμα των Συνδέσμων.

Μέρος του Ετήσιου Προγράμματος Δράσης είναι το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα του Δήμου ή της Κοινότητας.

Με την απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Αρ. 18183 / 2-4-2007 (Φ.Ε.Κ. Β' 13-4-2007) έχουν καθορισθεί ειδικότερα το

περιεχόμενο, η δομή και ο τρόπος υποβολής των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού στις Περιφέρειες.

Με το Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 (Φ.Ε.Κ. Α' 221 / 12-9-2007) έχουν καθορισθεί τα όργανα και η διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού.

4.5.6 Νέος Κώδικας Κατάστασης Δημοτικών και Κοινωνικών Υπαλλήλων

Με τον πρόσφατο Νόμο 3584 / 2007 (Φ.Ε.Κ. 143 Α' / 28.06.2007) κωδικοποιούνται όλα τα θέματα που αφορούν τους υπαλλήλους των Δήμων και των Κοινοτήτων. Σκοπός του Κώδικα είναι η καθιέρωση ενιαίων και ομοιόμορφων κανόνων που διέπουν την πρόσληψη και την υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού, σύμφωνα με τις αρχές της ισότητας, της αξιοκρατίας και της κοινωνικής αλληλεγγύης και την ανάγκη διασφάλισης της μέγιστης δυνατής απόδοσης κατά την εργασία τους.

Πέραν των άλλων διατάξεων που περιλαμβάνονται ρυθμίζονται (άρθρο 10) και τα ζητήματα που αφορούν τους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.) και τη συγκρότηση των υπηρεσιών των Ο.Τ.Α. Με τον Ο.Ε.Υ. καθορίζονται η εσωτερική διάρθρωση των υπηρεσιών σε Γενικές Διευθύνσεις, Διευθύνσεις, Τμήματα και Αυτοτελή Γραφεία, οι αρμοδιότητές τους και οι θέσεις κατά κατηγορίες και κλάδους προσωπικού.

Ειδικά αναφέρεται ότι στον Δήμο Αθηναίων μπορούν να συσταθούν μέχρι τρεις Γενικές Διευθύνσεις.

4.5.7 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση» του ΕΣΠΑ 2007-2013

Με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του νέου **Επιχειρησιακού Προγράμματος** για τη **«Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας της Δημόσιας Διοίκησης»** κατά τη Δ' προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 από το υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, (Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης), επιδιώκεται η προσέγγιση ενός συγκεκριμένου **αναπτυξιακού οράματος** που συνοψίζεται στη **«δημιουργία μιας πολιτοκεντρικής, αποτελεσματικής, ανοικτής και ευέλικτης διακυβέρνησης»**, με στόχο τη μετάβαση **«από τη διαχείριση αρμοδιοτήτων και διαδικασιών στη διοίκηση πολιτικών, αποτελεσμάτων και υπηρεσιών»**.

Οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του Προγράμματος καλύπτουν όλο το εύρος της δημόσιας δράσης (δράσης διαμόρφωσης πολιτικών, διοικητικής δράσης, δράσης παροχής υπηρεσιών, δικαιοδοτικής δράσης κλπ) και θα ενισχύσουν, άμεσα ή έμμεσα, το σύνολο των δημόσιων αρχών της χώρας, στα επίπεδα της κεντρικής και της περιφερειακής διοίκησης και της αυτοδιοίκησης. Οι προτεραιότητες αυτές στοχεύουν, με μία ολοκληρωμένη προσέγγιση, στη διαρθρωτική αντιμετώπιση χρόνιων ενδημικών δυσλειτουργιών της δημόσιας διοίκησης, με παρεμβάσεις θεσμικής, οργανωτικής και διοικητικής αλλαγής, στρατηγικού και παραδειγματικού χαρακτήρα, οι οποίες αναμένεται ότι θα έχουν παραδειγματικό χαρακτήρα.

Οι παρεμβάσεις αυτές αναμένεται ότι θα αποτελέσουν ουσιαστικές καινοτομίες στο Ελληνικό περιβάλλον της δημόσιας διοίκησης και θα επιλεγούν με τέτοιο τρόπο ώστε, σε συνδυασμό με δράσεις διάδοσης και μεταφοράς των καινοτομιών στο ευρύτερο πεδίο της δημόσιας δράσης, να στηρίξουν τη δημιουργία μιας μη αναστρέψιμη δυναμικής για την μεταρρύθμιση του κράτους.

Ο στρατηγικός στόχος του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι η «βελτίωση της ποιότητας της διακυβέρνησης μέσα από την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δημοσίων οργανώσεων, καθώς και την ενίσχυση της λογοδοσίας και της επαγγελματικής ηθικής μέσω της διεύρυνσης της κοινωνικής διαβούλευσης και συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων».

Ο ανωτέρω στρατηγικός στόχος εξειδικεύεται περαιτέρω σε τέσσερις (4) γενικούς στόχους, με βάση τους οποίους το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα διαρθρώνεται σε άξονες. Οι γενικοί στόχοι προσδιορίζονται ως εξής:

□ **Γενικός στόχος Ι: Αναβάθμιση των δημόσιων πολιτικών, εκσυγχρονισμός του ρυθμιστικού πλαισίου και των δομών της δημόσιας διοίκησης, με ειδικούς στόχους:**

- Βελτίωση των μηχανισμών σχεδιασμού και εφαρμογής των δημόσιων πολιτικών.
- Προώθηση των αρχών της διαφάνειας και της λογοδοσίας.
- Βελτίωση της ποιότητας των νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων.

- Βελτίωση της ποιότητας της εξυπηρέτησης των συναλλασσόμενων με τις δημόσιες υπηρεσίες πολιτών και επιχειρήσεων.

□ **Γενικός Στόχος II: Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού της δημόσιας διοίκησης, με ειδικούς στόχους:**

- Ενίσχυση της πολιτικής ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων στη δημόσια διοίκηση μέσω διαρθρωτικών και θεσμικών αλλαγών.
- Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας και την υποστήριξη των διαρθρωτικών και θεσμικών αλλαγών στη δημόσια διοίκηση.

□ **Γενικός στόχος III: Ενδυνάμωση των πολιτικών ισότητας των δύο φύλων, με ειδικούς στόχους:**

- Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των πολιτικών ισότητας.
- Ενδυνάμωση των δομών παραγωγής πολιτικής και εφαρμογής μέτρων ισότητας.
- Ενίσχυση της θέσης των γυναικών στο δημόσιο και κοινωνικό τομέα.

□ **Γενικός στόχος IV: Τεχνική υποστήριξη της εφαρμογής του Προγράμματος, με ειδικούς στόχους:**

- Δημιουργία μηχανισμών υποστήριξης της διοικητικής αλλαγής.
- Υποστήριξη εφαρμογής του προγράμματος με δράσεις τεχνικής υποστήριξης.

Για την εκπλήρωση των ανωτέρω στόχων και την προώθηση του σχεδιασμού και της εφαρμογής παρεμβάσεων στη δημόσια διοίκηση, που θα προωθούν τη βελτίωση της διοικητικής της ικανότητας, σύμφωνα και προς τις ανωτέρω προτεραιότητες, είναι απαραίτητο να αξιοποιηθούν εξειδικευμένοι μηχανισμοί που θα διαθέτουν τόσο κατάλληλη τεχνογνωσία όσο και ικανότητες να

χρησιμοποιήσουν τις ενδεδειγμένες μεθοδολογίες, για το σχεδιασμό και την αποτελεσματική εφαρμογή των παρεμβάσεων. Προκειμένου να εξασφαλισθούν οι πρακτικές προϋποθέσεις επιτυχίας των παρεμβάσεων, πρέπει να αναπτυχθεί η απαραίτητη υποδομή, σε δομές, τεχνογνωσία και ικανότητες αποτελεσματικής εισαγωγής της οργανωτικής αλλαγής στη Δημόσια Διοίκηση.

Με την παράγραφο 2 του άρθρου 32 του Νόμου 3614 / 2007 (βλ. και στη συνέχεια παράγραφο 2.1.8 του παρόντος) η ανώνυμη εταιρεία, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που συστήθηκε σύμφωνα με την παρ. 3. του άρθρου 24 του Ν. 2860 / 2000, με την επωνυμία «ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ Α.Ε.», μετονομάζεται σε «Διοικητική Αναδιοργάνωση Α.Ε.». Η Εταιρεία θα λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος και θα έχει ως αποστολή την ανάπτυξη δράσεων και την υποστήριξη των αρμόδιων φορέων για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της δημόσιας διοίκησης, παράλληλα με τις μέχρι τούδε δραστηριότητές της που αφορούν την εκτέλεση και διαχείριση έργων στον τομέα της πληροφορικής, επικοινωνίας και νέων τεχνολογιών για τη δημόσια διοίκηση. Η Εταιρεία θα αποτελέσει τη δημόσια δομή ιδιωτικού δικαίου, η οποία θα αναπτύξει την απαραίτητη τεχνογνωσία και ικανότητα εισαγωγής οργανωτικής και διοικητικής αλλαγής στο ελληνικό περιβάλλον δημόσιας δράσης. Η δομή αυτή θα έχει ως αντικείμενο την εφαρμογή και την υποστήριξη της εφαρμογής επεμβάσεων για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της δημόσιας διοίκησης, που προβλέπονται κατά την Περίοδο 2007-2013 να χρηματοδοτηθούν κατά κύριο λόγο από το αντίστοιχο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Η Εταιρεία θα αναλάβει ρόλο συμβούλου και εφαρμοστή, κυρίως όχι με ίδια μέσα, της οργανωτικής και διοικητικής αλλαγής και θα υποστηρίξει την εξέλιξη της Δημόσιας Διοίκησης προς το πρότυπο της «օργάνωσης που μαθαίνει» (learning organization).

Συγχρόνως, στο πλαίσιο της ανωτέρω Εταιρείας, προβλέπεται να λειτουργήσει και Παρατηρητήριο, με αντικείμενο τη συστηματική τεκμηρίωση και παρακολούθηση των χαρακτηριστικών, των προβλημάτων και της εξέλιξης της διοικητικής ικανότητας της δημόσιας διοίκησης, την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων και δράσεων που αποσκοπούν στη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας της δημόσιας διοίκησης και τη διευκόλυνση της μεταφοράς και προσαρμογής ξένης εμπειρίας και καλών πρακτικών στο Ελληνικό περιβάλλον.

4.5.8 Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007-2013

Με τον πρόσφατο Νόμο 3614 / 2007 (Φ.Ε.Κ. Α' 267 / 03.12.2007) έχουν προσδιορισθεί οι αρχές, οι δομές και οι βασικές κατευθύνσεις της διαχείρισης, του ελέγχου και της εφαρμογής των αναπτυξιακών παρεμβάσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013, με βάση και τους νέους Κανονισμούς των διαρθρωτικών Ταμείων της ΕΕ. Κατά την περίοδο αυτή, η αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας θα κατευθύνεται από το **Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ)**, το οποίο αποτελεί πλαίσιο αναφοράς για την κατάρτιση του προγραμματισμού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (Ε.Κ.Τ.) και του Ταμείου Συνοχής. Σε ότι αφορά τα Συστήματα Διαχείρισης και Ελέγχου της περιόδου αυτής επίκειται εξειδίκευση των διατάξεων του Νόμου με υπουργική απόφαση (Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης –**ΥΠΑΣΥΔ**).

Οι βασικές διατάξεις του ανωτέρω Νόμου που αφορούν **ειδικά στα ζητήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης** περιλαμβάνουν συνοπτικά τα εξής:

- 1) Ως Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης (Ε.Φ.Δ.) μπορούν να επιλεγούν και αναπτυξιακές εταιρείες των Ο.Τ.Α., μετά από διαγωνιστική διαδικασία (άρθρο 4, παρ.4)
- 2) Η Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) ασκεί καθήκοντα Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση» (χωρίς να απαιτείται διαγωνιστική διαδικασία)
- 3) Η χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α. α' βαθμού με πληθυσμό άνω των 5.000 κατοίκων, μετά την εγγραφή του έργου στο συγχρηματοδοτούμενο Π.Δ.Ε., θα μεταβιβάζονται υποχρεωτικά από τον αρμόδιο φορέα (υπουργείο, περιφέρεια) στον Ο.Τ.Α. α' βαθμού σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην απόφαση ένταξης, με υποχρέωση των Ο.Τ.Α. να τηρούν ξεχωριστούς λογαριασμούς και οι πληρωμές να εκτελούνται αποκλειστικά και μόνο για τα έργα που τους έχουν διατεθεί. Οι σχετικές δαπάνες πραγματοποιούνται σύμφωνα με το Ν. 3463 / 2006 «Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων» (άρθρο 14, παρ. 11)
- 4) Για την επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας των Δικαιούχων (περιλαμβανομένων και των Ο.Τ.Α.) της περιόδου 2007-2013 πρόκειται να εφαρμοσθεί από 01/ 01/2009 ιδιαίτερο Σύστημα (πρότυπο ή τεχνική

προδιαγραφή). Μέχρι την έναρξη εφαρμογής του συστήματος αυτού, η διαχειριστική επάρκεια των Δικαιούχων επιβεβαιώνεται από Διαχειριστική Αρχή εφόσον οι φορείς εφαρμόζουν σύστημα τεκμηρίωσης διαδικασιών για τις λειτουργίες του προγραμματισμού, της διαχείρισης συμβάσεων, της παρακολούθησης και πιστοποίησης φυσικού αντικειμένου και της οικονομικής διαχείρισης (άρθρο 22).

- 5) Σε περίπτωση δικαιούχων για τους οποίους δεν επιβεβαιώνεται η διαχειριστική τους επάρκεια, η αρμοδιότητα υλοποίησης έργων δύναται να μεταβιβασθεί με προγραμματική σύμβαση στην αρχή στην οποία υπάγονται ή από την οποία εποπτεύονται ή σε συναφή δημόσια υπηρεσία ή Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού ή ανώνυμη εταιρεία του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή αναπτυξιακή ανώνυμη εταιρεία των Ο.Τ.Α., η οποία ικανοποιεί τα κριτήρια διαχειριστικής επάρκειας δικαιούχων και η οποία ευθύνεται έναντι του δικαιούχου για την καλή εκτέλεση των καθηκόντων της (άρθρο 22).
- 6) Οι Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού και οι λοιποί φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης δύνανται να μετέχουν με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στη δημιουργία ταμείων αστικής ανάπτυξης (άρθρο 24, παρ. 4).

7) Υποστήριξη των φορέων της Αυτοδιοίκησης (άρθρο 27). Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπονται τα εξής:

- Δύναται να συσταθεί, με απόφαση του Νομάρχη, Ομάδα Έργου με στελέχη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και στελέχη που διατίθενται από Αναπτυξιακές Ανώνυμες Εταιρείες, για την τεχνική και τη διαχειριστική υποστήριξη των υπηρεσιών Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης κατά την προετοιμασία, την υλοποίηση και τη διαχείριση έργων που χρηματοδοτούνται από επιχειρησιακά προγράμματα.
- Μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Εταιρείας ΔΗΜΟΣ Α.Ε. (βλ. στη συνέχεια), είναι δυνατή η παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης στους Ο.Τ.Α. α' βαθμού μέσω συμβάσεων παροχής αντιστοίχων υπηρεσιών.
- Για την εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων (όπως και των διατάξεων του άρθρου 22) για τους Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού, δύνανται να διατίθενται πιστώσεις από τα ετήσια προγράμματα τεχνικής υποστήριξης της εφαρμογής ή τεχνικής βοηθείας.

8) Συνιστάται ανώνυμη εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «ΔΗΜΟΣ Α.Ε.» (άρθρο 34). Η Εταιρεία λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας με έσοδα προερχόμενα κυρίως από ανταποδοτικούς πόρους και εποπτεύεται από τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών.

Σκοπός της Εταιρείας είναι:

- Η προετοιμασία και η σύνταξη όλων των απαραίτητων εγγράφων για ένταξη έργων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού στα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από κοινοτικούς ή εθνικούς πόρους.
- Η ωρίμανση δηλαδή η εκτέλεση μελετών, η λήψη των απαραίτητων αδειών και η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης της κατασκευής τεχνικών έργων υποδομής των Ο.Τ.Α. α' βαθμού.
- Η ανάθεση και η ευθύνη εκτέλεσης έργων υποδομής των Ο.Τ.Α. α' βαθμού.
- Η υποστήριξη του αναπτυξιακού σχεδιασμού των Περιφερειών της χώρας.

Στη ΔΗΜΟΣ Α.Ε. δύνανται να απευθύνονται Ο.Τ.Α. α' βαθμού των οποίων δεν επιβεβαιώνεται η διαχειριστική τους επάρκεια (σύμφωνα με το άρθρο 22). Μετά από αίτημα του δικαιούχου και αποδοχή από το Δ.Σ. της Εταιρείας, δύνανται να αναληφθούν και έργα Ο.Τ.Α. α' βαθμού, για τους οποίους έχει επιβεβαιωθεί η διαχειριστική τους επάρκεια.

4.5.9 Σύστημα Επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειας των Ο.Τ.Α.

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του Νόμου 3614/3-12-2007 αρ. Φ.Ε.Κ. 267 και με στόχο την αποτελεσματική και αποδοτική διοίκηση και διαχείριση των έργων που θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΣΠΑ, πρόκειται να σχεδιασθεί **ελληνικό πρότυπο ή τεχνική προδιαγραφή συστήματος διοίκησης και διαχείρισης έργων** του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το οποίο θα επιβεβαιώνεται η διαχειριστική επάρκεια των Δικαιούχων, εξαιρουμένων αυτών που λαμβάνουν κρατική ενίσχυση κατά τα άρθρα 87 και 88 της συνθήκης. Στη διαμόρφωση του προτύπου αυτού θα λαμβάνεται μέριμνα για τις ιδιαιτερότητες των έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Ε.Κ.Τ. και εξαιρουμένων των Ταμείων του άρθρου 24.

Η εφαρμογή του ανωτέρω προτύπου θα γίνει μετά την 1/1/2009. **Την ευθύνη ανάπτυξης του προτύπου ή τεχνικής προδιαγραφής έχει αναλάβει ο ΕΛΟΤ με βάση τις κατευθύνσεις του ΥΠΟΙΟ** και την ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερομένων μελών στη διαμόρφωσή του, ενώ, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διαδικασία, το Ελληνικό Πρότυπο / Τεχνική Προδιαγραφή θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση πριν την έγκρισή του προκειμένου να διασφαλίσει την ευρύτερη δυνατή αποδοχή. Το βασικό πλαίσιο απαιτήσεων – κριτηρίων στο οποίο θα βασισθεί η ανάπτυξη του Ελληνικού Προτύπου / Τεχνικής Προδιαγραφής έχει ήδη δοθεί από το ΥΠΟΙΟ στο πλαίσιο της εγκυκλίου ΕΥΣΣΑΑΠ 1469 / 4/5/2007.

Μέχρι την έναρξη της εφαρμογής του ανωτέρω Ελληνικού Προτύπου / Τεχνικής Προδιαγραφής, η επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων θα γίνεται από την οικεία διαχειριστική αρχή, με βάση **Μεταβατικό Σύστημα**, το οποίο θα βασίζεται στην εφαρμογή των διαδικασιών για τις αναγκαίες λειτουργίες διαχείρισης των έργων. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του 3614 «*Με απόφαση του Υπουργού ΟΙΟ ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τον προσδιορισμό της με μεθόδου και της διαδικασίας επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων και δίδεται κάθε συναφής αναγκαία οδηγία προς τις διαχειριστικές αρχές*».

Ήδη με την Υπουργική Απόφαση της 11/01/2008 (Αρ. 1258/ΕΥΣ 281-ΦΕΚ Β' 55/18-02-2008) το ΥΠΟΙΟ προχώρησε στη ρύθμιση των βασικών κατευθύνσεων για τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία με την οποία πραγματοποιείται η επιβεβαίωση της επάρκειας των δικαιούχων των πράξεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ της περιόδου 2007–2013, μέχρι την έκδοση και εφαρμογή του Ελληνικού Προτύπου Διοίκησης και Διαχείρισης Έργων. Οι βασικές απαιτήσεις οι οποίες καθορίζονται για τους δικαιούχους είναι οι ακόλουθες:

- I. Η συμβατότητα του κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας του δικαιούχου με το κοινοτικό δίκαιο σχετικά με την ανάθεση και διαχείριση δημοσίων συμβάσεων.
- II. Ο ορισμός των υπηρεσιών και των αρμοδίων οργάνων που είναι υπεύθυνα για τις διαδικασίες προγραμματισμού και ωρίμανσης πράξεων, διενέργειας διαγωνισμού ανάθεσης και διαχείρισης συμβάσεων, παρακολούθησης και πιστοποίησης του φυσικού αντικειμένου, οικονομικής διαχείρισης έργου.

- III. Η τεκμηρίωση των ανωτέρω διαδικασιών με τη μορφή εγχειριδίου, που χρησιμοποιεί για τη λειτουργία του ο δικαιούχος
- IV. Η επάρκεια της υλικοτεχνικής υποδομής του δικαιούχου, η οποία διασφαλίζει επαρκή λειτουργικότητα και ασφαλή αποθήκευση – διαχείριση πληροφοριών και αρχείων

Οι ανωτέρω απαιτήσεις εξειδικεύονται από την Εθνική Αρχή Συντονισμού με συγκεκριμένα κριτήρια ανάλογα με τις κατηγορίες φορέων – βεβαιώσεων. Στην εξειδίκευση λαμβάνεται ειδική πρόνοια για ειδικές δράσεις χρηματοδοτούμενες κυρίως από το Ε.Κ.Τ.

Σε ότι αφορά τη μεθοδολογία για την επιβεβαίωση της επάρκειας:

- Με ευθύνη των αρμόδιων αρχών διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και με τις κατευθύνσεις της Εθνικής Αρχής Συντονισμού δημοσιοποιούνται προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος, με τις οποίες καλούνται οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν αιτήσεις – φακέλους για την επιβεβαίωση της διαχειριστικής τους επάρκειας .
- Την εξέταση των αιτήσεων – φακέλων αναλαμβάνουν εξουσιοδοτημένα στελέχη των αρμόδιων Ειδικών Υπηρεσιών, με την καθοδήγηση της Εθνικής Αρχής Συντονισμού. Τα στελέχη αυτά ορίζονται από τον Γενικό/ Ειδικό Γραμματέα, που εποπτεύει την αντίστοιχη Ειδική Υπηρεσία. Η επιβεβαίωση της επάρκειας πραγματοποιείται με διοικητικό έλεγχο του περιεχομένου του φακέλου της αίτησης καθώς και με αυτοψία – επιθεώρηση από τα ως άνω στελέχη, όπου απαιτείται.

Ανάλογα με το είδος των πράξεων που προτίθεται να αναλάβει ο δικαιούχος φορέας, η επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας κατηγοριοποιείται ως εξής:

- I. Επιβεβαίωση τύπου Α, για έργα με τεχνικό αντικείμενο και πιο συγκεκριμένα δημόσια έργα υποδομής και τεχνικές μελέτες.
- II. Επιβεβαίωση τύπου Β, για έργα χωρίς τεχνικό αντικείμενο και πιο συγκεκριμένα έργα και δράσεις προμηθειών και υπηρεσιών.
- III. Επιβεβαίωση τύπου Γ, μόνο για εξειδικευμένες δράσεις Ε.Κ.Τ., καθώς και λοιπές δράσεις που υλοποιούνται με ίδια μέσα, οι οποίες θα προσδιορισθούν με τη συνεργασία Εθνικής Αρχής Συντονισμού και αρμοδίων Διαχειριστικών Αρχών.

Δικαιούχος, ο οποίος λαμβάνει από οποιαδήποτε Ειδική Υπηρεσία κατά τη μεταβατική περίοδο, το σχετικό έγγραφο επιβεβαίωσης διαχειριστικής επάρκειας, το χρησιμοποιεί για όλα τα συγχρηματοδοτούμενα Επιχειρησιακά Προγράμματα και συνοδεύει κάθε μελλοντική πρόταση του προς αυτά, μέχρι την έναρξη εφαρμογής του νέου Ελληνικού Προτύπου Διοίκησης και Διαχείρισης Έργων.

Για την εξειδίκευση του Συστήματος επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας στις ιδιαιτερότητες των Ο.Τ.Α., με απόφαση της ΚΕΔΚΕ ανατέθηκε στην ΕΕΤΑΑ ο σχεδιασμός Μεταβατικού Συστήματος Επιβεβαίωσης της Διαχειριστικής Επάρκειας των Δικαιούχων των έργων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, βασισμένου στην παλαιότερη πρόταση της ΕΕΤΑΑ για το «Σύστημα Επιβεβαίωσης της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων της Τ.Α.» και κυρίως στις κατευθυντήριες απαιτήσεις του ΥΠΟΙΟ σχετικά με το μεταβατικό σύστημα επιβεβαίωσης και το πλαίσιο απαιτήσεων για το Ελληνικό Πρότυπο / Τεχνική Προδιαγραφή που θα εφαρμοσθεί από 1/1/2009.

Ήδη η ΕΕΤΑΑ ολοκλήρωσε τον σχεδιασμό του ανωτέρω Μεταβατικού Συστήματος για τους Ο.Τ.Α. το οποίο μετά από την έγκρισή του από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΚΕ έχει σταλεί στο ΥΠΟΙΟ προς συζήτηση και οριστικοποίηση. Το σύστημα αυτό περιλαμβάνει το σχεδιασμό κριτηρίων και το σχεδιασμό πρότυπων εγχειριδίων και εντύπων, τα οποία θα μπορούν να αξιοποιηθούν για την επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας όσων **φορέων της Πρωτοβάθμιας Τ.Α.** θελήσουν να αναλάβουν την υλοποίηση δράσεων και έργων συγχρηματοδοτουμένων από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013, μέχρι να εφαρμοσθεί το ανωτέρω Ελληνικό Πρότυπο / Τεχνική Προδιαγραφή. Το Σύστημα που προτάθηκε θα μπορούσε να αξιοποιηθεί και για τη διαμόρφωση του τελικού Ελληνικού Προτύπου / Τεχνικής Προδιαγραφής σε ότι αφορά τα έργα και τις δράσεις που υλοποιεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

4.6 Στρατηγικός Στόχος – Όραμα

Με βάση την παραπάνω ανάλυση αλλά και λαμβάνοντας υπόψη:

- ⇒ Τις επιλογές και δεσμεύσεις της Δημοτικής Αρχής που διατυπώθηκε στο προεκλογικό πρόγραμμα «Ονειρευόμαστε και δημιουργούμε την Αθήνα, πόλη της ζωής μας».
- ⇒ Στις στρατηγικές κατευθύνσεις αναπτυξιακών προτεραιοτήτων για τον Δήμο της Αθήνας, όπως αυτές προκύπτουν από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα για την Περιφέρεια της Αττικής στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.
- ⇒ Τις κατευθύνσεις και επιλογές για μια βιώσιμη ανάπτυξη όπως αυτές διαγράφονται για τον Δήμο της Αθήνας από το αναθεωρούμενο Ρυθμιστικό Σχέδιο και από τα υπόψη φιση Χωροταξικά Πλαισια Αναφοράς.

Το Όραμα του Δήμου Αθηναίων είναι ενίσχυση του Δήμου ως Μητροπολιτικής Πρωτεύουσας στον χώρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου και η οικοδόμηση μιας κοινωνίας ευημερούσας για όλους τους πολίτες με σεβασμό στον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Σε κάθε περίπτωση το όραμα του Δήμου Αθηναίων είναι **ρεαλιστικό, δυναμικό, σύνθετο, πολυλειτουργικό και κοινωνικά αποδεκτό**.

- **Ρεαλιστικό** γιατί στηρίζεται στα πραγματικά δεδομένα της περιοχής και φιλοδοξεί να άρει τις όποιες αδυναμίες του και να αξιοποιήσει έτσι περαιτέρω τα ανταγωνιστικά του πλεονεκτήματα.
- Το όραμα είναι **δυναμικό** γιατί δεν χαρακτηρίζεται από συντηρητισμό και στατικότητα.
- Το όραμα είναι **σύνθετο** και πολυθεματικό, αποφεύγοντας μια μονοδιάστατη ανάπτυξη, η οποία θα τόνιζε μια από τις πτυχές της (π.χ. μόνο οικονομική, μόνο πολιτιστική, μόνο χωρική) ή θα εστίαζε σ' ένα μόνο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Αντιθέτως, είναι εμφανές ότι το αναπτυξιακό όραμα του Δήμου προτάσσει την ισόρροπη και συμμετρική ανάπτυξη τόσο της οικονομικής δραστηριότητας, όσο και του πολιτισμού και της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- Το όραμα είναι **πολυλειτουργικό** σύμφωνα με το αναπτυξιακό πρότυπο της βιώσιμης ανάπτυξης.
- Το όραμα είναι **κοινωνικά αποδεκτό** γιατί προέκυψε μέσα από μια διαδικασία έντονης διαβούλευσης με φορείς και κατοίκους της περιοχής. Η

κοινωνική αποδοχή του οράματος διασφαλίζει την εσωτερική του συνοχή καθώς και τις προοπτικές πραγμάτωσής του.

4.7 Γενικοί Στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Με βάση το πρόγραμμα της Δημοτικής Αρχής της περιόδου 2007-2010, το **Όραμα για την Αθήνα** περιλαμβάνει τους **Στρατηγικούς Στόχους** να γίνει η Αθήνα:

- ⇒ **Ανταγωνιστική μητρόπολη της Ελλάδας, της Ευρώπης και του κόσμου.**
- ⇒ **Ελκυστική πόλη των συνεργιών για το μητροπολιτικό συγκρότημα της Αττικής.**
- ⇒ **Όμορφη πόλη συνοχής και ευημερίας των γειτονιών της.**

Αυτός ο τριπλός στρατηγικός στόχος εξειδικεύεται σε επιμέρους στόχους / άξονες παρέμβασης που αφορούν στην:

- ⇒ **Προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος στην πόλη και στις γειτονιές της.**
- ⇒ **Βελτίωση της καθημερινής λειτουργίας της πόλης και αντιμετώπιση καθημερινών προβλημάτων των πολιτών.**
- ⇒ **Ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης προς όφελος των πολιτών.**
- ⇒ **Κοινωνική φροντίδα για όλους τους πολίτες.**
- ⇒ **Επένδυση στους νέους μέσα από την παιδεία, τον πολιτισμό και την άθληση.**

Οριζόντιοι στόχοι / άξονες παρέμβασης που διατρέχουν τους προηγούμενους είναι:

- ⇒ **Ολοκληρωμένες πολεοδομικές παρεμβάσεις στην πόλη και στις γειτονιές της.**
- ⇒ **Ψηφιακή τεχνολογία στην υπηρεσία της πόλης και των πολιτών.**
- ⇒ **Διαβούλευση με κοινωνικούς και οικονομικούς εταίρους, εθελοντισμός, χορηγικά προγράμματα, συνέργιες με την κεντρική διοίκηση και άλλους δήμους καθώς και συμπράξεις με τον ιδιωτικό τομέα.**

Η προώθηση των ανωτέρω στόχων του Δήμου με βάση το Πρόγραμμα της Δημοτικής Αρχής, είναι εύλογο ότι μπορεί να γίνει μόνο με την κατάλληλη εξασφάλιση, οργάνωση και δραστηριοποίηση των εσωτερικών του Πόρων.

Επομένως αντίστοιχος **Γενικός Στρατηγικός Στόχος** που αντιστοιχεί στον **Άξονα: Εσωτερική Ανάπτυξη του Δήμου** πρέπει να είναι:

Η εξασφάλιση των αναγκαίων πόρων ή μέσων στην κατάλληλη ποιότητα και ποσότητα, έτσι ώστε να είναι δυνατή η επίτευξη των Στρατηγικών Στόχων του Δήμου και των αντίστοιχων παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στα προγράμματά του.

4.8 Άξονες και Μέτρα του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Ο προσδιορισμός «ολοκληρωμένο», του προτεινόμενου σχεδίου, σημαίνει για μας ότι το σχέδιο πρέπει να χαρακτηρίζεται από εσωτερική συνοχή και συμπληρωματικότητα και ότι οι προτεινόμενες δράσεις πρέπει να εδράζονται σε μια λογική κάθετης και οριζόντιας συνεργασίας και συντονισμού. Κάθετης με τα υπερκείμενα ή υποκείμενα επίπεδα διοίκησης και οριζόντιας με άλλους φορείς διοίκησης, με τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών. Σημαίνει ακόμη την έμφαση στις συνέργειες μεταξύ πολιτικών και δράσεων.

Ο προσδιορισμός «αναπτυξιακό» αναφέρεται στη συμβολή του σχεδίου στη βιώσιμη ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα της περιοχής αρμοδιότητας του Δήμου Αθηναίων και της Περιφέρειας Αττικής, και, τέλος, στην εσωτερική ενεργοποίηση του μηχανισμού του ίδιου του Δήμου. Ως «επιχειρησιακό» χαρακτηρίζεται το σχέδιο, λόγω του προσανατολισμού του προς την κατεύθυνση εφαρμοσιμότητας και εφαρμογής των προτεινόμενων δράσεων, προς την υιοθέτηση συγκεκριμένων μηχανισμών υλοποίησης και προς τη σύνδεση του με τη δομή και οργάνωση του Δήμου Αθηναίων, όπως επίσης και προς τη διασύνδεση με τις πολιτικές και δράσεις της κεντρικής κυβέρνησης, της Περιφέρειας Αττικής και της Ενιαίας Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Αθηνών – Πειραιώς.

Οι άξονες του Στρατηγικού Σχεδίου είναι οι κάτωθι:

Άξονας 1: Αθήνα περιβάλλον να ζεις στην πόλη και τις γειτονιές της

Άξονας 2: Φροντίδα για όλους τους πολίτες με την παροχή

υπηρεσιών στην υγεία και την κοινωνική αλληλεγγύη

Άξονας 3 Επένδυση στην παιδεία των νέων

Άξονας 4: Οικονομική Ανάπτυξη και Απασχόληση

Άξονας 5: Εσωτερική Ανάπτυξη του Δήμου

Στη συνέχεια παραθέτουμε αναλυτικά τους άξονες τα μέτρα και τις ενδεικτικές δράσεις ανά μέτρο, πιο συγκεκριμένα:

Άξονας	Μέτρο	Ενδεικτικές Δράσεις
Άξονας 1: Αθήνα περιβάλλον να ζεις στην πόλη και τις γειτονιές της	<p>1.1 Εφαρμογή ολοκληρωμένου Σχεδίου αύξησης Πρασίνου (Χάρτα Πρασίνου)</p>	<p>1.1.1 Διαμόρφωση τριών πλατειών με ειδικές φυτεύσεις σε κάθε Δημοτικό Διαμέρισμα</p> <p>1.1.2 Αξιοποίηση με δεντροφύτευση όλων των ελεύθερων χώρων ιδιοκτησίας του Δήμου</p> <p>1.1.3Α Ολοκλήρωση του έργου Διπλής Ανάπλασης του Ελαιώνα και της Λ. Αλεξάνδρας</p> <p>1.1.3Β Ολοκλήρωση των έργων ανάπλασης</p> <p>1.1.4 Δημιουργία Πράσινων Διαδρομών</p> <p>1.1.5 Δημιουργία Εστιών Πρασίνου</p> <p>1.1.6 Επιχειρησιακά Σχέδια Πολεοδομικού Σχεδιασμού</p> <p>1.1.7 Δημιουργία Παρατηρητηρίου Χωροταξίας</p> <p>1.1.8 Δημιουργία ενιαίου δικτύου πρασίνου - πολιτιστικών λειτουργιών - αθλητικών δραστηριοτήτων - δικτύων ήπιας κυκλοφορίας</p> <p>1.1.9 Αξιολόγηση της ολικής περιβαλλοντικής ποιότητας στο Δήμο στη βάση των περιβαλλοντικών δεικτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ανάπτυξη ολοκληρωμένου προγράμματος περιβαλλοντικής αναβάθμισης</p> <p>1.1.10 Διαμόρφωση αύλειων χώρων Παιδικών Σταθμών με ειδικές φυτεύσεις (αρωματικά φυτά - λαχανικά - εποχιακά λουλούδια)</p>
	<p>1.2 Ανάπτυξη δράσης συντήρησης χώρων πρασίνου</p>	<p>1.2.1 Δράσεις για απόκτηση δικαιοχρησίας σε χώρους πρασίνου που δεν ανήκουν στο Δήμο</p> <p>1.2.2 Εφαρμογή νέων τεχνολογιών στη φροντίδα και φύλαξη χώρων πρασίνου</p> <p>1.2.3 Εμπλουτισμός των υπαρχουσών ποικιλιών σε είδη δεντροφύτευσης</p> <p>1.2.4 Πρόγραμμα συντήρησης δεντροστοιχιών</p> <p>1.2.5 Φύτευση Εποχιακών Λουλουδιών</p> <p>1.2.6 Ολοκλήρωση της ανάπλασης του Εθνικού Κήπου</p> <p>1.2.7 Επέκταση των δραστηριοτήτων του φυτωρίου του Δήμου</p> <p>1.2.8 Εφαρμογή Σχεδίου Φροντίδας του πρασίνου στους λόφους της πόλης</p>

	<p>1.2.9 Εφαρμογή πυροσβεστικού δικτύου στους λόφους - άλση της πόλης</p> <p>1.2.10 Εφαρμογή Σχεδίου Φροντίδας του πρασίνου στα Κοιμητήρια της πόλης</p> <p>1.2.11 Μελέτες, έρευνες, πολεοδομικός σχεδιασμός</p> <p>1.2.12 Παροχές ένδυσης-Μέσα προστασίας</p>
1.3 <i>Ευαισθητοποίηση των πολιτών και ανάπτυξη συνεργασιών για το πράσινο στην Αθήνα</i>	<p>1.3.1 Παροχή κινήτρων για ενοποίηση των ακάλυπτων χώρων των πολυκατοικιών</p> <p>1.3.2 Χορηγικό Πρόγραμμα για την αναμόρφωση των χώρων πρασίνου και των πλατειών</p> <p>1.3.3 Πρόγραμμα κινήτρων στους πολίτες για φύτευση στις ταράτσες και τα μπαλκόνια</p> <p>1.3.4 Θεσμοθέτηση ετήσιας γιορτής την Άνοιξη</p> <p>1.3.5 Συνεργασία με Μ.Κ.Ο. και ομάδες κατοίκων εθελοντών</p> <p>1.3.6 Κατάρτιση της Χάρτας Πρασίνου</p> <p>1.3.7 Ενεργό Οικοδομικό Τετράγωνο</p> <p>1.3.8 Έλεγχος φύτευσης ακάλυπτων οικοπέδων</p> <p>1.3.9 Υλοποίηση κατασκευής δεξαμενής βρόχινου νερού στους ακάλυπτους χώρους</p> <p>1.3.10 Δυνατότητα υλοποίησης κατασκευής Βιολογικού καθαρισμού σε οικοδομές για άρδευση</p> <p>1.3.11 Ανάπτυξη εργαστηρίων κηπουρικής για παιδιά προσχολικής ηλικίας με τη συμμετοχή παιδαγωγικού Προσωπικού και Γονέων</p>
1.4 <i>Εκστρατεία ενημέρωσης και προσπάθειας διαμόρφωσης περιβαλλοντικής συνείδησης των πολιτών για τον τρόπο διαχείρισης των απορριμμάτων</i>	<p>1.4.1 Εγκατάσταση μονάδος μηχανικής διαλογής και επεξεργασίας των απορριμμάτων</p> <p>1.4.2 Πρόγραμμα διαχωρισμού των απορριμμάτων για ανακύκλωση στην πηγή</p> <p>1.4.3A Ενθάρρυνση των πολιτών για μείωση του όγκου των παραγόμενων απορριμμάτων και συμμετοχή στην ανακύκλωση</p> <p>1.4.3B Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και συμμετοχή των παιδιών προσχολικής ηλικίας στο πρόγραμμα ανακύκλωσης</p> <p>1.4.4 Συνέχιση της προσπάθειας για βιώσιμη διαχείριση απορριμμάτων στην Αττική</p>

Άξονας	Μέτρο	Ενδεικτικές Δράσεις
<p style="text-align: center;"><i>1.5 Αναβάθμιση των υπηρεσιών καθαριότητας στην Αθήνα και τις γειτονιές της</i></p>		<p>1.5.1 Εκπόνηση και εφαρμογή Ολοκληρωμένου Προγράμματος επαναχωριστήσης των κάδων απορριμμάτων</p> <p>1.5.2 Εκπόνηση και εφαρμογή Ολοκληρωμένου Προγράμματος επανασχεδιασμού των διαδρομών των απορριμματοφόρων και αναδιοργάνωσης των σταθμών μεταφόρτωσης</p> <p>1.5.3 Πρόγραμμα τοποθέτησης υπόγειων κάδων containers</p> <p>1.5.4 Πρόγραμμα δημιουργίας χώρων αποθήκευσης με ήπια ψύξη των απορριμματοφόρων στις πολυκατοικίες</p> <p>1.5.5A Εκσυγχρονισμός υλικοτεχνικής υποδομής και μηχανολογικού εξοπλισμού καθαριότητας του Δήμου</p> <p>1.5.5B Ολοκληρωμένο πρόγραμμα καθαρισμού και αποψίλωσης των λόφων και αλσών της πόλης</p> <p>1.5.6 Εφαρμογή Προγράμματος τακτικού πλυσίματος των κάδων</p> <p>1.5.7 Δημιουργία σχεδίου καθαριότητας φρεατίων</p> <p>1.5.8 Ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης καυσίμων και γενικότερα διαχείρισης αστικών απορριμμάτων</p> <p>1.5.9 Μελέτη, κατασκευή οικολογικού πάρκου</p>
	<p style="text-align: center;"><i>1.6 Αναβάθμιση της αισθητικής της Αθήνας και των γειτονιών της</i></p>	<p>1.6.1 Προώθηση του Προγράμματος «Πρόσοψη»</p> <p>1.6.2 Πρόγραμμα αναζωογόνησης των εγκαταλειμμένων κτιρίων</p> <p>1.6.3 Ανάπλαση δημοσίων χώρων και ενθάρρυνση εικαστικών παρεμβάσεων</p> <p>1.6.4 Εκπόνηση και εφαρμογή ολοκληρωμένου Προγράμματος επέκτασης δικτύου Ηλεκτροφωτισμού του Δήμου, βελτίωση του φωτισμού σε ευαίσθητες περιοχές και ανάπτυξη προγράμματος ηλεκτρονικής διαχείρισης του Δημοτικού Δικτύου Ηλεκτροφωτισμού με προτεραιότητα στα Τοπικά Διαμερίσματα</p> <p>1.6.5 Διασφάλιση των δημοσίων χώρων υψηλής ποιότητας</p> <p>1.6.6 Σχεδιασμός ολοκληρωμένων παρεμβάσεων ανάπλασης και αναζωογόνησης</p> <p>1.6.7 Εφαρμογή της μεθόδου «URBAN» για την αναβάθμιση των υποβαθμισμένων περιοχών</p> <p>1.6.8 Κατεδάφιση αυθαίρετων κατασκευών</p>

		1.6.9 Απομάκρυνση κεραιών κινητής τηλεφωνίας
		1.6.10 Πρόγραμμα αποπεράτωσης όψεων
		1.6.11 'Ελεγχος εφαρμογής νομοθεσίας για 1 κεραία TV σε κάθε οικοδομή
		1.6.12 Αναβάθμιση – βελτίωση κτιριακών και άλλων υποδομών του Δήμου Αθηναίων
		1.6.13 Διαμόρφωση εξωτερικών όψεων Παιδικών Σταθμών
	1.7 Μείωση της Ατμοσφαιρικής ρύπανσης και της ηχορύπανσης	1.7.1 Πρόγραμμα ελέγχου της ηχορύπανσης
		1.7.2 Εφαρμογή μέτρων ηχομόνωσης και περιορισμού της σκόνης στις νεοαναγειρόμενες οικοδομές
		1.7.3 Εκπόνηση ενός Ολοκληρωμένου Προγράμματος Ποιότητας Ζωής και Καθημερινότητας «Αθήνα: Καθαρή & Ανθρώπινη» που περιλαμβάνει: συντήρηση οδικού δικτύου & διαγράμμιση, κατασκευή υπερυψωμένων διαβάσεων σε ευαίσθητες περιοχές του δημοτικού οδικού δικτύου, ανάπλαση και κατασκευή πεζοδρομίων, συντήρηση και επέκταση δικτύων ηλεκτροφωτισμού, αναπλάσεις για την αισθητική της πόλης με διαμορφώσεις - συντηρήσεις προσόψεων δημοσίων και ιδιωτικών κτιρίων, οριοθέτηση τραπεζοκαθισμάτων και ελέγχους κατάληψης κοινόχρηστων χώρων από περίπτερα, πάγκους και τραπεζοκαθισμάτα
		1.7.4 Προώθηση προγράμματος οικολογικών γραφείων (eco office) και σχολείων
		1.7.5 Διοργάνωση ενημερωτικής και εκπαιδευτικής εκστρατείας
		1.7.6 Διεύρυνση της εφαρμογής Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας
		1.7.7 Εισαγωγή τηλεματικής στις Μεταφορές - Αναβάθμιση πληροφόρησης και ενημέρωσης κοινού
		1.7.8 Τοποθέτηση Φωτοβολταϊκών Στοιχείων στα Δώματα και στους Ακάλυπτους των Οικοδομών
		1.7.9 Κατασκευή θερμομόνωσης σε υφιστάμενα παλιά κτίρια που δε διαθέτουν
		1.7.10 Πράσινη Τεχνολογία
		1.7.11 Αντικατάσταση των συμβατικών καυστήρων των κτιρίων του Δ.Β.Α. με καυστήρες Φυσικού Αερίου

Άξονας 1: Αθήνα περιβάλλον να ζεις στην πόλη και τις γειτονιές της	1.8 Δημιουργία αισθήματος ασφάλειας στους δρόμους και τις πλατείες της πόλης	1.8.1 Ενίσχυση της Δημοτικής Αστυνομίας με προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή
		1.8.2 Εφαρμογή Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δημοτικής Αστυνόμευσης που περιλαμβάνει: Πεζές Περιπολίες - Συνεχή παρουσία στις «ευαίσθητες περιοχές»
		1.8.3 Ενεργοποίηση των Συμβουλίων Πρόληψης της Παραβατικότητας
	1.9 Κυκλοφορία - Στάθμευση	1.8.4 Οργάνωση εθελοντικών ομάδων για την φροντίδα των δημοσίων χώρων
		1.8.5 Ευφυής Ενεργειακή Διαχείριση Κτιρίων
		1.9.1 Δημιουργία νέων υπόγειων σταθμών στάθμευσης
	1.10 Περπάτημα στην πόλη	1.9.2 Επέκταση του μέτρου Ελεγχόμενης Στάθμευσης
		1.9.3 Προώθηση της φορτοεκφόρτωσης εμπορευμάτων εκτός ωρών αυξημένης κυκλοφορίας
		1.9.4 Βελτίωση της Οδικής Σήμανσης
		1.9.5 Υποστήριξη συνδυασμένων και «ήπιων» μορφών μεταφοράς
		1.9.6 Υποστήριξη διαλόγου με τους κοινωνικούς εταίρους για κοινά αποδεκτή λύση στο θέμα των διαδηλώσεων - συγκεντρώσεων που αποκλείουν τους δρόμους
		1.9.7 Σύστημα αντιμετώπισης του κόστους συμφόρησης με τη μεταφορά κατάλληλων εργαλείων από τη διεθνή εμπειρία
		1.9.8 Περιβαλλοντολογικές - Υποστηρικτικές Μελέτες για υπόγειους σταθμούς αυτοκινήτων
	1.10 Περπάτημα στην πόλη	1.9.9 Δημιουργία χώρων στάσης - στάθμευσης στους Παιδικούς Σταθμούς (οχήματα τροφοδοσίας Δ.Β.Α. - οχήματα γονέων)
		1.10.1 Δημιουργία νέων προσβάσεων για άτομα με αναπηρία
		1.10.2 Διαπλάτυνση πεζοδρομίων
		1.10.3 Δημιουργία δικτύων περιπάτων
		1.10.4 Τοποθέτηση προστατευτικών στα πεζοδρόμια
		1.10.5 Ενθάρρυνση της χρήσης ποδηλάτου ως μέσο μετακίνησης
		1.10.6 Ίδρυση Κοινωφελούς Δημοτικής Επιχείρησης Οργάνωσης & Λειτουργίας Δημοτικής Συγκοινωνίας (παρ. 1 αρθρ. 254 Δ.Κ.Κ.)
		1.10.7 Συντήρηση οδικού δικτύου και διαγράμμιση

		1.10.8 Κατασκευή υπερυψωμένων διαβάσεων σε ευαίσθητες περιοχές του δημοτικού οδικού δικτύου
		1.10.9 Ανάπλαση και κατασκευή πεζοδρομίων

Άξονας	Μέτρο	Ενδεικτικές Δράσεις
Άξονας 2: Φροντίδα για όλους τους πολίτες με την παροχή υπηρεσιών στην υγεία και την κοινωνική αλληλεγγύη	2.1 Δημιουργία Δικτύου υπηρεσιών Υγείας	2.1.1 Λειτουργική αναδιοργάνωση των υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης του Δήμου Αθηναίων 2.1.2 Οργάνωση κέντρων προάσπισης της Υγείας και κοινωνικής αλληλεγγύης (Δημοτικά Κέντρα Υγείας - Κέντρα Υγείας Πόλεως) 2.1.3 Ανάπτυξη σταθμών πληροφόρησης για την υγεία και την κοινωνική αλληλεγγύη 2.1.4 Οργάνωση υπηρεσιών πρώτων βοηθειών 2.1.5 Ανάπτυξη υπηρεσιών πρόληψης αγωγής και προαγωγής υγείας 2.1.6 Οργάνωση υπηρεσιών ψυχικής υγείας
	2.2 Προστασία νέων από τα Ναρκωτικά	2.2.1 Περαιτέρω ανάπτυξη κινητών μονάδων παροχής φροντίδας και υποστήριξης σε χρήστες 2.2.2 Εφαρμογή Ολοκληρωμένου προγράμματος καταπολέμησης της χρήσης εξαρτησιογόνων ουσιών για ενήλικες και εφήβους 2.2.3 Ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων για γονείς 2.2.4 Εφαρμογή προγραμμάτων εθελοντικής εργασίας στο δρόμο (street work) 2.2.5 Ανάπτυξη εργαστηρίων δημιουργικής απασχόλησης 2.2.6 Πρόγραμμα κοινωνικής αποκατάστασης και επανένταξης των απεξαρτημένων ατόμων 2.2.7 Δημιουργία τριών (3) νέων Κέντρων Πρόληψης της Εξάρτησης και Αγωγής Υγείας στο 4ο , 6ο , 7ο Δημοτικό Διαμέρισμα
	2.3 Αντίμετώπιση Κοινωνικού Αποκλεισμού ευπαθών ομάδων	2.3.1 Κατάρτιση της Χάρτας της Αθήνας για την ένταξη των μεταναστών 2.3.2 Ενσωμάτωση της αρχής της μη διάκρισης στον κανονισμό λειτουργίας του Δήμου 2.3.3 Δημιουργία διαπολιτισμικών κέντρων

	<p>2.3.4 Συγκρότηση ενός συμβουλευτικού οργάνου στο Δήμο με τη συμμετοχή των μεταναστών</p> <p>2.3.5 Δημιουργία γραφείων επικοινωνίας για τους μετανάστες στα δημοτικά διαμερίσματα</p> <p>2.3.6 Προώθηση της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στους παιδικούς σταθμούς</p> <p>2.3.7 Ανάπτυξη ενέργειών και δράσεων για την καταπολέμηση του κοινωνικού στίγματος</p> <p>2.3.8 Μικτά Αθλητικά Τουρνουά με τη συμμετοχή συλλόγων μεταναστών “Κύπελλο Συνύπαρξης”</p> <p>2.3.9 Τουρνουά Ποδοσφαίρου μικτών ομάδων από παιδιά διαφόρων Εθνικοτήτων (Football Against Racism in Europe)</p> <p>2.3.10 Πολυπολιτισμικό Φεστιβάλ με την συμμετοχή συλλόγων μεταναστών</p>
<p>2.4 Ποιότητα Ζωής στους ηλικιωμένους συμπολίτες μας</p>	<p>2.4.1 Πρόγραμμα αναβάθμισης στις 19 λέσχες φιλίας και δημιουργίας νέων</p> <p>2.4.2 Επέκταση του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι»</p> <p>2.4.3 Υλοποίηση προγραμμάτων πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας για την τρίτη ηλικία</p> <p>2.4.4 Ενθάρρυνση της συμμετοχής ηλικιωμένων ατόμων σε πολιτιστικές εκδηλώσεις</p> <p>2.4.5 Αναβάθμιση του προγράμματος θερινών διακοπών</p> <p>2.4.6 Ενθάρρυνση της συμμετοχής και αξιοποίησης εθελοντικά ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας στο δήμο</p>
<p>2.5 Φροντίδα στα παιδιά και τις μητέρες</p>	<p>2.5.1 Διεύρυνση του ωραρίου των παιδικών σταθμών</p> <p>2.5.2 Δημιουργία νέων βρεφονηπιακών σταθμών</p> <p>2.5.3 Συντήρηση των παιδικών χαρών</p> <p>2.5.4 Αναβάθμιση των παιδικών κατασκηνώσεων στον Άγιο Ανδρέα</p> <p>2.5.5 Ανάπτυξη συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης προβλημάτων παιδιών και εφήβων</p> <p>2.5.6 Διεύρυνση των υπηρεσιών του Ξενώνα Κακοποιημένων Γυναικών</p>

	<p>2.5.7 Ανάπτυξη προγραμμάτων υποστήριξης της γυναικάς</p> <p>2.5.8 Λειτουργία Κέντρου υποδοχής και Ξενώνα κακοποιημένου παιδιού</p> <p>2.5.9 Δημιουργία και ανάπτυξη προγραμμάτων υγείας παιδιού</p> <p>2.5.10 Λειτουργία Ομάδων Γονέων</p> <p>2.5.11 Παροχή υπηρεσιών Κοινωνικής και Ψυχολογικής Υποστήριξης Γονέων</p> <p>2.5.12 Σχεδιασμός και εφαρμογή νέων παιδαγωγικών προγραμμάτων στους Παιδικούς Σταθμούς</p> <p>2.5.13 Εξοικείωση παιδιών προσχολικής ηλικίας στους Η/Υ</p> <p>2.5.14 Μελέτη ίδρυσης και λειτουργίας Μουσείου Παιδικού Παιχνιδιού</p>
	<p>2.6.1 Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός της λειτουργίας του Ιδρύματος Αστέγων</p> <p>2.6.2 Αναδιοργάνωση του συστήματος αντιμετώπισης των αναγκών των αστέγων</p> <p>2.6.3 Υπογραφή πρωτοκόλλου συνεργασίας με την Εκκλησία</p> <p>2.6.4 Σύνδεση του προγράμματος αστέγων με τα δημοτικά ιατρεία</p> <p>2.6.5 Αξιοποίηση και επέκταση για τους άστεγους προγραμμάτων δεύτερης ευκαιρίας</p> <p>2.6.6 Προσφορά νομικής βοήθειας</p> <p>2.6.7 Συνέχιση και ενίσχυση του προγράμματος σίτισης, στέγασης και διανομής ειδών πρώτης ανάγκης</p> <p>2.6.8 Ενίσχυση της λειτουργίας του Συλλόγου Φίλων του Ιδρύματος Αστέγων</p>
<p>Άξονας 2: Φροντίδα για όλους τους πολίτες με την παροχή υπηρεσιών στην υγεία και την κοινωνική αλληλεγγύη</p>	<p>2.7.1 Ενδυνάμωση και επέκταση του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» στα άτομα με αναπηρία</p> <p>2.7.2 Διευκόλυνση της μετακίνησης των πολιτών με αναπηρίες</p> <p>2.7.3 Απόκτηση προσβάσιμων αυτοκινήτων</p> <p>2.7.4 Εφαρμογή Προγράμματος για την ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία από τις υπηρεσίες του δήμου</p>

	2.7.5 Υλοποίηση προγραμμάτων αθλητισμού για άτομα με αναπηρία
	2.7.6 Υποστήριξη και Αναβάθμιση του θεσμού της Κάρτας Πρόσβασης
	2.7.7 Αναβάθμιση του Προγράμματος των θερινών διακοπών για ΑμεΑ
	2.8.1 «Σπίτι Εθελοντή»
	2.8.2 Ενίσχυση του προγράμματος «ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ»
	2.8.3 Ανάπτυξη προγραμμάτων δια βίου μάθησης για τους εθελοντές
2.8 Ενίσχυση του Εθελοντισμού	2.8.4 Θεσμοθέτηση της Τράπεζας Χρόνου
	2.8.5 Ανάπτυξη των τοπικών συμβουλίων σε διαμερισματικό επίπεδο
	2.8.6 Δημιουργία μητρώου εθελοντών και εθελοντικών οργανώσεων
	2.8.7 Θεσμοθέτηση και απονομή ηθικών βραβείων
	2.8.8 Παροχή ασφαλιστικής κάλυψης σε όλους τους εθελοντές

Άξονας	Μέτρο	Ενδεικτικές Δράσεις
Άξονας 3: Επένδυση στην παιδεία των νέων	3.1 Επένδυση στο μέλλον, στήριξη της γνώσης	3.1.1 Αναβάθμιση των σχολικών κτιρίων 3.1.2 Σχεδιασμός εικαστικών παρεμβάσεων στις σχολικές αυλές 3.1.3 Πρόγραμμα φύλαξης των σχολείων 3.1.4 Δημιουργία νέων σχολικών κτιρίων 3.1.5 Πρόγραμμα προώθησης στα σχολεία εκπαιδευσης ενηλίκων 3.1.6 Στήριξη των σχολείων δεύτερης ευκαιρίας 3.1.7 Διοργάνωση σύγχρονων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα σχολεία 3.1.8 Ίδρυση και λειτουργία σχολικών βιβλιοθηκών με έντυπες και ηλεκτρονικές εκδόσεις και διασύνδεση των σχολικών μονάδων στο Διαδίκτυο (Internet)

	<p>3.1.9 Δημιουργία Εργαστηρίων Πληροφορικής & Τεχνολογιών σε κάθε μία από τις σχολικές μονάδες της πόλης, που θα διαθέτουν ευρυζωνική πρόσβαση στο Διαδίκτυο και αναβάθμιση του τεχνολογικού εξοπλισμού των υπαρχόντων εργαστηρίων.</p> <p>3.1.10 Ανάπτυξη ασύρματων σημείων ευρυζωνικής πρόσβασης (Wireless Hotspots) σε κάθε μία από τις σχολικές μονάδες</p> <p>3.1.11 Βράβευση των καλύτερων μαθητικών καμπανιών με θέμα το Περιβάλλον, τα Ναρκωτικά, το AIDS, το Ρατσισμό και το Κάπνισμα</p> <p>3.1.12 Παροχή δωρεάν γραφικής ύλης και βιβλίων σε μαθητές που προέρχονται από οικονομικά αδύναμες οικογένειες</p> <p>3.1.13 Παροχή υπηρεσιών υγείας στα σχολεία μέσω σχολικών μονάδων υγείας με τη συμμετοχή κατάλληλων επαγγελματιών υγείας (Γιατρών, Νοσηλευτών, Οδοντιάτρων, Ψυχολόγων, Κοινωνικών Λειτουργών, Επισκεπτών Υγείας)</p>
3.2 Αθλητισμός στα Σχολεία	<p>3.2.1 Δημιουργία νέων κέντρων άθλησης</p> <p>3.2.2 Πρόγραμμα εκσυγχρονισμού στις αθλητικές εγκαταστάσεις</p> <p>3.2.3 Διασφάλιση χώρων άθλησης σε κάθε γειτονιά</p> <p>3.2.4 Διοργάνωση δημοτικών αθλητικών αγώνων</p> <p>3.2.5 Στήριξη της διοργάνωσης αθλητικών εκδηλώσεων</p> <p>3.2.6 Προβολή αθλητικών πρωτοβουλιών</p>
3.3 Αθήνα μια πολιτιστική Πρωτεύουσα	<p>3.3.1 Αναβάθμιση της Δημοτικής Βιβλιοθήκης και δημιουργία δικτύου δημοτικών βιβλιοθηκών (συμπεριλαμβάνει και τις υποδράσεις 3.3.1.1- 3.3.1.12)</p> <p>3.3.2A Θεσμός απονομής βραβείων κριτικών μουσικής - θεάτρου - βραβείων Κούν</p> <p>3.3.2B 3o & 4o Αθηναϊκό Φεστιβάλ Αττικού Άλσους 2008 - 2009</p> <p>3.3.3 Δημιουργία του θεσμού της «Πολιτιστικής Γειτονιάς»</p> <p>3.3.4 Στήριξη της Δημοτικής Πινακοθήκης</p> <p>3.3.5 Δημιουργία Δημοτικού Θεάτρου και σχολής (συμπεριλαμβάνει και τις υποδράσεις 3.3.5.1- 3.3.5.3)</p> <p>3.3.6 Φεστιβάλ νέων καλλιτεχνών της πόλης</p> <p>3.3.7 Φεστιβάλ των εθνοτήτων</p>

	<p>3.3.8 Ολοκληρωμένο Σχέδιο ένταξη του κινηματογράφου στην καθημερινή ζωή των Αθηναίων (συμπεριλαμβάνει και τις υποδράσεις 3.3.8.1- 3.3.8.5)</p> <p>3.3.9 Λειτουργία θερινού Πανεπιστημίου για τον Ολυμπισμό ως πολιτιστικό αγαθό</p> <p>3.3.10 Νέες συνεχείς λειτουργίες των Υπηρεσιών και Νομικών προσώπων του Δήμου & 5. Δράσεις κατάρτισης / ενημέρωσης & 11. Κατασκευή ή επέκταση κτιριακών εγκαταστάσεων</p> <p>3.3.11 Φεστιβάλ μαθητικών χορωδιών</p> <p>3.3.12 Φεστιβάλ νεανικών Συγκροτημάτων</p> <p>3.3.13 Καλλιτεχνική, μουσική και θεατρική παιδεία προς τους δημότες</p> <p>3.3.14 Εκμάθηση Ελληνικών Παραδοσιακών χορών</p> <p>3.3.15 Πολιτιστικές Εκδηλώσεις</p> <p>3.3.16 Εικαστικές εκδηλώσεις</p> <p>3.3.17 Λειτουργία Φιλαρμονικής Δήμου Αθηναίων</p> <p>3.3.18 Κέντρο Τεκμηρίωσης Πολιτιστικών Πρωτευουσών</p>
3.4 Κυκλοφοριακή Αγωγή - οδική ασφάλεια	<p>3.4.1 Ίδρυση πάρκου κυκλοφοριακής αγωγής για την εκπαίδευση μαθητών υποχρεωτικής εκπαίδευσης σχολείων αρμοδιότητας Δήμου Αθηναίων</p> <p>3.4.2 Προσαρμογή του πάρκου κυκλοφοριακής αγωγής των παιδικών εξοχών Αγ. Ανδρέα Αττικής στις προδιαγραφές του Υπ. Μεταφορών & Επικοινωνιών</p> <p>3.4.3 Διασφάλιση χώρων χρήσης ποδηλάτου από παιδιά Α' βάθμιας εκπαίδευσης σε επίπεδο δημοτικού διαμερίσματος - γειτονιάς</p> <p>3.4.4 Προγράμματα ευαισθητοποίησης στην κυκλοφοριακή αγωγή - οδική ασφάλεια μαθητών και ενηλίκων</p>

Άξονας	Μέτρο	Ενδεικτικές Δράσεις
Άξονας 4: Οικονομική Ανάπτυξη και Απασχόληση	<p style="text-align: center;"><i>4.1 Ανάπτυξη της Οικονομίας του Πολιτισμού</i></p>	<p>4.1.1 Σχέδιο Διεθνούς Προβολής της πολιτιστικής Δραστηριότητας της Αθήνας (συμπεριλαμβάνει και τις υποδράσεις 4.1.1.1- 4.1.1.2)</p> <p>4.1.2 Στρατηγικό Σχέδιο Πολιτιστικού Τουρισμού για επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου</p> <p>4.1.3 Συνεργασία με το Φεστιβάλ Αθηνών για τη διεθνή προβολή του</p> <p>4.1.4 Ενίσχυση της εικόνας της Αθήνας στο εξωτερικό</p> <p>4.1.5 Δραστηριοποίηση και διοργάνωση διεθνών forum</p> <p>4.1.6 Ανάληψη πρωτοβουλιών για καινοτόμες πολιτιστικές επιχειρηματικές δραστηριότητες</p> <p>4.1.7 Πιλοτικό πρόγραμμα «Αθήνα πόλη του κινηματογράφου»</p> <p>4.1.8 Ενίσχυση θέσεων απασχόλησης σε πολιτιστικά επαγγέλματα</p> <p>4.1.9 Πάγιες και λοιπές εκδηλώσεις</p> <p>4.1.10 Εκδηλώσεις Δημοσίων σχέσεων & Διεθνούς συνεργασίας</p> <p>4.1.11 Η Αθήνα του Πολιτισμού και του Τουρισμού</p> <p>4.1.12 Μελέτη Αξιολόγησης της Αθήνας ως τουριστικού προορισμού</p>
	<p style="text-align: center;"><i>4.2 Αθήνα - Πρόγραμμα Συνεδριακού και Εκπαιδευτικού Τουρισμού</i></p>	<p>4.2.1 Σχέδιο Προβολής της Αθήνας ως προορισμού για συνεδριακό τουρισμό (συμπεριλαμβάνει και τις υποδράσεις 4.2.1.1- 4.2.1.2)</p> <p>4.2.2A Εξυπηρέτηση & υποδοχή οργανωτών Συνεδρίων και Εταιρικών Εκπροσώπων</p> <p>4.2.2B Διεκδίκηση Συνεδρίων</p> <p>4.2.3 Ενίσχυση των Συνεδριακών Χώρων της πόλης</p> <p>4.2.4 Συνεργασία στην προετοιμασία φακέλων διεκδίκησης Συνεδρίων</p> <p>4.2.5 Καθιέρωση ετήσιας συνάντησης φορέων που διοργανώνουν συνέδρια</p> <p>4.2.6 Συνεργασία με Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Κέντρα</p> <p>4.2.7 Στήριξη της ανάπτυξης ειδικού εκπαιδευτικού τουρισμού</p> <p>4.2.8 Βελτιώσεις υποδομών μεταφορών για την υποστήριξη της ανάπτυξης του τουρισμού</p> <p>4.2.9 Μεταβάσεις Δημοσίων σχέσεων & Διεθνούς συνεργασίας</p>

		4.2.10 Φιλοξενίες
		4.2.11 Δίκτυα Τουρισμού
		4.2.12 Δημιουργία και λειτουργία Μητρώου Συνεδρίων
		4.2.13 Εξυπηρέτηση & υποδοχή οργανωτών Συνεδρίων και Εταιρικών Εκπροσώπων
		4.2.14 Οργάνωση και λειτουργία Προγράμματος Μελών
		4.3.1 Αξιοποίηση στις Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα για σύγχρονες υποδομές
		4.3.2 Διαμόρφωση συνεργιών για αξιοποίηση της εμπειρίας από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004
		4.3.3 Σχεδιασμός ολοκληρωμένου προγράμματος και συντονισμός των χορηγιών
		4.3.4 Δράσεις για την αξιοποίηση των Ολυμπιακών αθλητικών εγκαταστάσεων
	4.3 Αθήνα - Μεταολυμπιακή Περίοδος	4.3.5 Σχέδιο βελτίωσης της σήμανσης προς ειδικούς πολιτιστικούς προορισμούς σε ολόκληρη την πόλη
		4.3.6 Δημιουργία καλωδιακού τηλεοπτικού καναλιού στα ξενοδοχεία της πόλης
		4.3.7 Σχεδιασμός ξενόγλωσσου εντύπου και ηλεκτρονικού ενημερωτικού υλικού
		4.3.8 Δημιουργία και λειτουργία επί 24ωρου βάσεως τηλεφωνικού κέντρου πληροφόρησης και διαχείρισης παραπόνων των επισκεπτών
		4.3.9 Δημιουργία WEB TV
		4.3.10 VAN εξωτερικών μεταδόσεων & απαραίτητος εξοπλισμός σύνδεσης
Άξονας 4: Οικονομική Ανάπτυξη και Απασχόληση	4.4 Ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας	4.4.1 Δημιουργία θερμοκοιτίδων επιχειρηματικότητας για τους νέους της Αθήνας (business incubators)
		4.4.2 Διαμόρφωση των προϋποθέσεων συνεργασίας του Δήμου με τις επιχειρήσεις
		4.4.3 Πρόγραμμα ενημέρωσης των επιχειρήσεων για δημόσια έργα στην περιοχή τους
		4.4.4 Δημιουργία νέων οργανωμένων περιοχών για τη στέγαση των επιχειρήσεων

		4.4.5 Πρόγραμμα για τη λειτουργική αναβάθμιση του εμπορίου
		4.4.6 Κατάρτιση του Στρατηγικού Επιχειρησιακού Σχεδίου «Αθήνα, διεθνές επιχειρηματικό κέντρο»
		4.4.7 Ιδρυση Δημοτικής Επιχείρησης Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας με στόχο την οικοδόμηση κουλτούρας, κοινωνικότητας και εθελοντικής δράσης και συμμετοχής
		4.4.8 Έρευνα & ανάλυση Επιχειρηματικότητας & Επενδυτικού τοπίου
	4.5 <i>Ενίσχυση της Απασχόλησης</i>	4.5.1A & B Αξιοποίηση όλων των Προγραμμάτων για την απασχόληση από Εθνικούς Φορείς
		4.5.2 Αξιοποίηση των προηγούμενων δράσεων για την ανεργία
		4.5.3 Σχεδιασμός ολοκληρωμένων παρεμβάσεων για τις γυναίκες
		4.5.4 Πρόγραμμα εργασίας στο σπίτι για άτομα με σοβαρά κινητικά προβλήματα
		4.5.5 Δράσεις ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας
		4.5.6 Δράσεις με βάση τις προτεραιότητες και τους στόχους της οικονομικής ανάπτυξης
		4.5.7 Εφαρμογή εξειδικευμένης επαγγελματικής συμβουλευτικής με τη χρήση ειδικών εργαλείων (βιογραφικό και συνοδευτική επιστολή, τεχνικές προσέγγισης των εργοδοτών, συνέντευξη)
		4.5.8 Δικτύωση με τις επιχειρήσεις - Επιλογή και αξιολόγηση προσωπικού - Διοχέτευση προσφοράς εργασίας στη ζήτηση με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων
		4.5.9 Οργάνωση υπηρεσιών προώθησης στην απασχόληση

Άξονας	Μέτρο	Ενδεικτικές Δράσεις
Άξονας 5: Εσωτερική Ανάπτυξη του Δήμου	5.1 <i>Εξασφάλιση της αναγκαίας διοικητικής ικανότητας για την αποτελεσματική και αποδοτική διοίκηση των πόρων / μέσων του Δήμου</i>	5.1.1 Ανάπτυξη και βελτίωση της οργανωτικής δομής του Δήμου 5.1.2 Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων άσκησης διοίκησης των δραστηριοτήτων του Δήμου 5.1.3 Ανάπτυξη και βελτίωση των εσωτερικών συστημάτων και διαδικασιών λειτουργίας του Δήμου 5.1.4 Ενίσχυση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στον Δήμο
	5.2 <i>Εξασφάλιση του κατάλληλου σε ποιότητα (ειδικότητες και προσόντα)</i>	5.2.1 Ανάπτυξη και βελτίωση των συστημάτων διοίκησης του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου

<p><i>και ποσότητα ανθρώπινου δυναμικού</i></p>	<p>5.2.2 Ανάπτυξη και βελτίωση των προσόντων του ανθρώπινου δυναμικού</p> <p>5.2.3 Προγράμματα κατάρτισης των στελεχών της Τ.Α. σε ζητήματα τεχνολογίας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας σε συνεργασία με τη ΓΓΕΤ</p> <p>5.2.4 Σύστημα επιβράβευσης των υπαλλήλων σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο</p>
<p><i>5.3 Εξασφάλιση των καταλλήλων τεχνικών υποδομών και εξοπλισμού του Δήμου</i></p>	<p>5.3.1 Βελτίωση των κτιριακών υποδομών και εγκαταστάσεων του Δήμου</p> <p>5.3.2 Ανάπτυξη και βελτίωση των τεχνικών μέσων και μηχανημάτων για την αποτελεσματική και αποδοτική δραστηριοποίηση του Δήμου</p> <p>5.3.3 Προώθηση – Εμβάθυνση της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σε τοπικό επίπεδο – Διασφάλιση της Διαλειτουργικότητας με εφαρμογές και Συστήματα του Δημόσιου Τομέα (G2G) – Σύζευξις</p>
<p><i>5.4 Εξασφάλιση των αναγκαίων χρηματικών πόρων, χρονικά και ποσοτικά, για τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων δράσης</i></p>	<p>5.4.1 Βελτίωση των οικονομικών και διαχειριστικών πολιτικών και λειτουργιών του Δήμου</p> <p>5.4.2 Βελτίωση των πολιτικών και των διαδικασιών διαχείρισης και αξιοποίησης της ακίνητης περιουσίας του Δήμου</p>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: Κατάσταση μονίμου προσωπικού του Δήμου κατά ειδικότητα

**Με βάση τα στοιχεία που δόθηκαν από την Διεύθυνση Ανθρώπινου
Δυναμικού (οργανικές θέσεις και υπηρετούντες υπάλληλοι στις 19-12-2007)**

		ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ		
ΣΤΙΣ 19-12-07				
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕ				
A/AΚΛΑΔΟΙ.....	ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ	ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓ.
		ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ	ΘΕΣΕΙΣ
1	ΠΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	350	169	181
2	ΠΕ1 ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΩΝ	10	1(συνιστώμενη)	10
3	ΠΕ1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	20	10	10
4	ΠΕ2 ΕΦΟΡ.ΒΙΒΛΙΟΘ.-ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ	7	1	6
5	ΠΕ3 ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	82	49	33
6	ΠΕ4 ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ	90	65	25
7	ΠΕ5 ΜΗΧ/ΓΩΝ ΜΗΧ/ΚΩΝ ΗΛ/ΓΩΝ ΜΗΧ/ΚΩΝ	30	15	15
8	ΠΕ6 ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ	25	14	11
9	ΠΕ7 ΧΗΜΙΚΩΝ ΜΗΧ/ΚΩΝ	5	-	5
10	ΠΕ8 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	10	-	10
11	ΠΕ9 ΓΕΩΠΟΝΩΝ	40	28	12
12	ΠΕ10 ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ	14	13	1
13	ΠΕ10 ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΩΝ	6	1	5
14	ΠΕ11 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	30	7	23
15	ΠΕ12 ΧΗΜΙΚΩΝ	6	-	6
16	ΠΕ13 ΒΙΟΛΟΓΩΝ	2	-	2
17	ΠΕ14 ΔΑΣΟΛΟΓΩΝ	10	5	5
18	ΠΕ15 ΙΑΤΡΩΝ	104	53	51
19	ΠΕ15 ΚΤΗΝΙΑΤΡΩΝ	5	1(συνιστώμενη θεση)	5
20	ΠΕ16 ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ	20	1(συνιστώμενη θεση)	20
21	ΠΕ17 ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΩΝ-ΔΙΕΡΜΗΝΕΩΝ	20	-	20
22	ΠΕ18 ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘΕΣ.ΠΟΛΙΤΩΝ	70	42	28
23	ΠΕ19 ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ	10	-	10
24	ΠΕ23 ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	60	50	10
	ΣΥΝΟΛΟ ΠΕ	1026	522	504
			(+3 συνιστώμενες)	
	ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ	41	15	26
	ΙΕΡΕΙΣ	0	2(αρχιεπισκοπή)	

		ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ		
ΣΤΙΣ 19-12-07				
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΤΕ				
A/A	ΚΛΑΔΟΙ.....	ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓ. ΘΕΣΕΙΣ
1	ΤΕ1 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΩΝ	10	2	8
2	ΤΕ2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ	85	20	65
3	ΤΕ3 ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΗΧ/ΚΩΝ	40	34	6
4	ΤΕ4 ΜΗΧ/ΓΩΝ-ΗΛ/ΓΩΝ ΜΗΧ.	30	26	4
5	ΤΕ5 ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧ/ΚΩΝ	15	5	10
6	ΤΕ6 ΕΠΙΣΚΕΠΤ.ΑΔΕΛΦΩΝ	7	1	6
7	ΤΕ7 ΜΑΙΩΝ	7	4	3
8	ΤΕ8 ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ	22	3	19
9	ΤΕ9ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΕΧΝ/ΓΙΑΣ ΙΑΤΡ.ΟΡΓΑΝΩΝ	10	-	10
10	ΤΕ10 ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ	15	4	11
11	ΤΕ11 ΕΠΟΠΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	7	1	6
12	ΤΕ12 ΤΕΧΝ/ΓΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	10	1	9
13	ΤΕ13 ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ	40	21	19
14	ΤΕ14 ΚΟΡΥΦΑΙΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ	1(προσωρινή)	1(προσωρινή)	0
15	ΤΕ15 ΕΡΓΟΔΗΓΩΝ	47(προσωρινές)	48 (προσωρινές)	0
16	ΤΕ17 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ- ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ	45	28	17
17	ΤΕ18 ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ ΥΠΟΘ.ΠΟΛΙΤΩΝ	30	12	18
18	ΤΕ19 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ	50	8	42
19	ΤΕ19 ΤΕΧΝ.ΠΤΥΧ.ΑΝΩΤ.&ΕΠΑΓΓ.ΣΧΟΛΩΝ	14(προσωρινές)	16(2 από διορ.προσ)	0
20	ΤΕ20 ΔΙΑΙΤΟΛΟΓΩΝ	10	-	10
21	ΤΕ21 ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ	10	2	8
22	ΤΕ22 ΔΙΟΙΚ.ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠ.ΑΙΤ/ΣΗΣ	40	1	39
23	ΤΕ22 ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ	2(προσωρινές)	2(προσωρινές)	0
24	ΤΕ23 ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	150	109	41
25	ΤΕ24 ΤΕΧΝΟΛΟΓΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	10	0	10
	ΣΥΝΟΛΟ ΤΕ	643	282	361
	ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ	64	63+2 από διόρθωση	
			και σύσταση	
			2ΤΕ15 8/07	

		ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ		
ΣΤΙΣ 19-12-07				
		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΕ		
A/AΚΛΑΔΟΙ.....		ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ	ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓ.
		ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ	ΘΕΣΕΙΣ
1	ΔΕ1 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ	900	710	190
2	ΔΕ ΕΠΟΠΤΩΝ-ΦΥΛΑΚΩΝ ΣΧΟΛ.ΚΤΙΡΙΩΝ	400	-	400
3	ΔΕ2 ΕΠΟΠΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	100	66	34
4	ΔΕ3 ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΩΝ	8	5	3
5	ΔΕ4 ΜΗΧΑΝΟΣΤΑΣΙΑΡΧΩΝ	4	1	3
6	ΔΕ5 ΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	200	28	172
7	ΔΕ5 ΕΡΓΟΔΗΓΩΝ	39(προσωρινές)	39(προσωρινές)	0
8	ΔΕ5 ΕΡΓ/ΓΩΝ ΗΛ/ΓΩΝ	3(προσωρινές)	3(προσωρινές)	0
9	ΔΕ5 ΕΡΓ/ΓΩΝ ΜΗΧ/ΓΩΝ	1(προσωρινή)	1(προσωρινή)	0
10	ΔΕ6 ΣΧΕΔΙΑΣΤΩΝ	50	9	41
11	ΔΕ7 ΒΟΗΘΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ	7	7	0
12	ΔΕ8 ΒΟΗΘΩΝ ΒΡΕΦΟΚΟΜ.ΠΑΙΔΟΚΟΜΩΝ	1(προσωρινή)	1(προσωρινή)	0
13	ΔΕ9 ΒΟΗΘΩΝ ΦΑΡΜΑΚΕΙΩΝ	10	-	10
14	ΔΕ11 ΓΕΩΡΓΟΤΕΧΝΙΤΩΝ	7	-	7
15	ΔΕ12 ΔΑΣΟΦΥΛΑΚΩΝ	45	-	45
16	ΔΕ13 ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ	2	-	2
17	ΔΕ15 ΕΙΣΠΡΑΚΤΩΡΩΝ	1	1	0
18	ΔΕ17 ΔΕΙΡΜΗΝΕΩΝ	5	0	5
19	ΔΕ18 ΔΙΕΚΠΕΡ.ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	30	0	30
20	ΔΕ21 ΥΓΕΙΟΝΟΜ.ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	15(προσωρινές)	15(προσωρινές)	0
21	ΔΕ23 ΕΙΔΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	660	492	168
22	ΔΕ24 ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΩΝ	80	51	29
23	ΔΕ25 ΜΗΧΑΝΟΔΗΓΩΝ	30	2	28
24	ΔΕ26 ΜΗΧΑΝΟΤΕΧΝΙΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	80	52	28
25	ΔΕ27 ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΤΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	25	8	17
26	ΔΕ28 ΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΜΗΧ/ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	60	30	30
27	ΔΕ29 ΟΔΗΓΩΝ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	600	368	232
28	ΔΕ30 ΤΕΧΝΙΤΩΝ ΓΕΝΙΚΑ	1000	579	421
29	ΔΕ32 ΜΑΓΕΙΡΩΝ	6	0	6
30	ΔΕ33 ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΒΡΕΦ.ΝΟΣΟΚ.-ΠΑΙΔ/ΜΩΝ	2	2	0
31	ΔΕ34 ΑΡΧΙΚΗΠΟΥΡΩΝ	60	16	44
32	ΔΕ35 ΔΕΝΔΡΟΚΗΠΟΥΡΩΝ-ΔΕΝΔ/ΜΩΝ	400	280	120
33	ΔΕ36 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	20	20	0
34	ΔΕ37 ΙΕΡΟΨΑΛΤΩΝ	15	1	14
35	ΔΕ38 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Η/Υ	217	87	130
	ΣΥΝΟΛΟ ΚΕΝΕΣ	5024	2815	2209
	ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ	59	59	

		ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ		
ΣΤΙΣ 19-12-07				
		ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΥΕ		
A/AΚΛΑΔΟΙ.....	ΟΡΓΑΝΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΕΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ	ΚΕΝΕΣ ΟΡΓ. ΘΕΣΕΙΣ
1	YE1 ΚΛΗΤΗΡΩΝ ΘΥΡΩΡΩΝ	100	56	44
2	YE2 ΕΠΙΣΤΑΤΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ	200	118	82
3	YE10 ΦΥΛΑΚΩΝ	70	26	44
4	YE11 ΝΕΩΚΟΡΩΝ	6	1	5
5	YE14 ΒΟΗΘΗΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	30	8	22
6	YE15 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ	30	2	28
7	YE16 ΕΡΓΑΤΩΝ		44	
8	YE16 ΕΡΓ. ΤΕΧΝ.ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ		56	
9	YE16 ΠΡΟΣ.ΚΑΘ/ΤΑΣ (ΕΡΓ)		1221	
10	YE16 ΠΡΟΣ.ΚΑΘ/ΤΑΣ (ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΕΣ)	3207	22	1705
11	YE16 ΠΡΟΣ.ΚΑΘ/ΤΑΣ (ΦΥΛΑΚΕΣ)		10	
12	YE16 ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΩΝ		12	
13	YE16 ΕΡΓΑΤΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ		137	
	ΣΥΝΟΛΟ ΥΕ	3643	1713	1930

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2: Κατάσταση υπαλλήλων με σχέση εργασίας Ι.Δ. αορίστου χρόνου

Κατά ειδικότητα με βάση τα στοιχεία που δόθηκαν από υην Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού. (υπηρετούντες υπάλληλοι στις 21-12-2007)

ΔΥΝΑΜΗ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ		
A/A	ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΔΥΝΑΜΗ
1	ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΕΣ	1
2	ΒΟΗΘΟΙ ΤΕΧΝΙΤΗ	2
3	ΔΙΟΚΗΤΙΚΟΙ	23
4	ΕΠΟΠΤΕΣ	2
5	ΔΕΝΔΡΟΑΝΘΟΚΗΠΟΥΡΟΙ	2
6	ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΤΕΣ	4
7	ΕΠΙΣΤΑΤΕΣ	2
8	ΕΡΓΑΤΕΣ	444
9	ΕΡΓΟΔΗΓΟΣ	2
10	ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ	2
11	ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΤΕΣ	3
12	ΙΑΤΡΟΙ	4
13	ΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ	2
14	ΚΛΗΤΗΡΕΣ	1
15	ΜΑΓΕΙΡΕΣ	1
16	ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΟΙ - ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΙ	1
17	ΜΟΥΣΙΚΟΙ	3
18	ΞΥΛΟΥΡΓΟΙ	2
19	ΟΔΗΓΟΙ	82
20	ΠΛΑΚΑΣ	2

21	ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ	2
22	ΣΟΒΑΤΖΗΔΕΣ	2
23	ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ	1
24	ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΦΥΛΑΚΕΣ	356
25	ΤΑΠΕΤΣΕΡΗΔΕΣ	1
26	ΤΕΧΝΙΤΕΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ	1
27	ΤΕΧΝΤΙΤΕΣ	16
28	ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ Υ.Ε.	1
29	ΦΥΛΑΚΕΣ	1
30	ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ	4
31	ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ ΑΕΡΟΣΦΥΡΑΣ	4
32	ΧΕΙΡΙΣΤΕΣ Η/Υ	1
	ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ	975